Kronika Hrabášica

okres

Šumperk

Tato kniha obsahuje 302 stran, t.j. slovy tři sta dvě

V Hraběšicích dne

Zápis učinil neznámý a nezjištěný pisatel, který plně nepochopil význam kroniky a práci, kterou si zasloužil.

Dne 1/10. 1958

Obsah kroniky:

Poř. číslo:		Stránka:
1.	Rok 1945 = zápis učiněný z počátku neznámým pisatelem	7-8.
2.	Úvodem	9-13
3.	Poloha obce	14
4.	Poloha a popis katastru	14-16
5	Podnebí	16-17
6.	Rostlinstvo	17
7.	Zvířectvo	17-18
8.	Škola	18-24
9.	Kostel	25-28
10.	Hřbitov	29.
11.	Zhodnocení minulosti	29-30
12.	Zhodnocení nejbližší minulosti	31-36
13.	Rok 1946	37-38
14.	Rok 1947	39
15.	Rok 1948	40
16.	Rok 1949	41
17.	Rok 1950	42
18.	Rok 1951	43
19.	Rok 1952	44-46
20.	Rok 1953	47-49
21	Rok 1954	50-53

22.	Rok	1955	54-55
23.	Rok	1956	56-57
24.	Rok	1957-8	58-59
25	Rok	1959	60.
26	Rok	1960	61-64
27	Rok	1961	65-70
28	Rok	1962	71-76
29.	Rok	1963	77-86
30.	Rok	1964	87-92
31.	Rok	1965	93-108
32.	Rok	1966	109-115
33.	Rok	1967	116-122
34	Rok	1968:	123-157-8

Počáteční ... str. 123

Státní a veřejné události: s. a. Dubček – " 124-5, 126, 131, 138, 134-5, 138, 139-157

Zábavy, Sport, Oslavy – " 125-6, 130, 132

Únor – oslava Život v obci – " 126-

MNV – příprava voleb – " 127-129

Slé výročí Národního divadla – 131

Volba presidenta republiky, jeho životopis a slib – " 135-136, 137

150 let muzea v Praze – " 138

2000 Slov – " 144

„21. Srpen 1968" – " 148-158

Ústavní zákon o čs. federaci – " 155

Kosmická loď Apollo 8 – " 157

35 Rok 1968 doplnění obsahu: – " 134-5 doplnění odst. pres. a. Novotného

– " 157 zhodnocení roku

" 157 Vyznamenání.

36. Rok 1969 stránka: 5

Státní a veř. události	- Novoroční projev presidenta republiky	159-160
-"-	- nová vláda - prohlášení ÚV. KSČ	
	- složení první vlády ČSR -	161-162
-"-	- student Jan Palach -	
	- druhý projev presidenta republiky -	163-164
-"-	- sněmovna národů	165-166
-"-	- Apollo 9 - kosmická loď	167.
	- počasí - úroda	168-169
	- zábavy - sport - oslavy	170
	- úmrtí občanů	171
	- projev s. Dr. G. Husáka.	172-5.
-"-	- -"-	183
-"-	- Oslavy 25. výročí Slov. nár. povstání	184
-"-	- nové vlády	185-191
"	- Kosmos, Apollo 11, Luna -, Sojuz 6, 7, 8.,	192-3
	- -"- Marinery - Apollo 12	194-5
	- přehled rod. domků -	
	-"- dalších nemovitostí	196-200
	= MNV - celkové zhodnocení popisovaného roku	201.

Rok 1969

Státní a veř. události	- Novoroční projev presidenta republiky	159-160
-"-	- nová vláda - prohlášení ÚV. KSČ	
	- složení první vlády ČSR -	161-162
-"-	- student Jan Palach -	
-"-	- druhý projev presidenta republiky -	163-164
-"-	- sněmovna národů	165-166
	- Apollo 9 - kosmická loď	167.
	- počasí - úroda	168-169
	- zábavy - sport - oslavy	170
	- úmrtí občanů	171
-"-	- projev s. Dr. G. Husáka.	172-5.
	- -"-	183
-"-	- Oslavy 25. výročí Slov. nár. povstání	184
-"-	- nové vlády	185-191
"	- Kosmos, Apollo 11, Luna -, Sojuz 6, 7, 8.,	192-3
	- -"- Marinery - Apollo 12	194-5
	- přehled rod. domků -	
	-"- dalších nemovitostí	196-200
	= MNV - celkové zhodnocení popisovaného roku	201.

Rok 1945

Rok 1945, měsíc květen, konec druhé světové války, povstání pražského lidu, v němž vyvrcholil naposledy ti, kteří prodchnuti nesmiřitelnou nenávistí k německému uchvatiteli a velikou láskou k svému národu, se vrhli statečně do prvních řad boje o osvobození hlavního města a vlasti. Jejich oběť nebyla marná – jejich památka bude věčná.

Rok 1945, vítězství Rudé armády nad fašismem, porušení armády, jíž byla postrachem celé Evropy a s níž skončil i Adolf Hitler, muž který chtěl náš národ vymazat z mapy světa, který chtěl se svými pomocníky udělat pány a z nás poslušné otroky, který chtěl ve svých mučírnách a koncentračních táborech zlomit a vyhubit ty, jež s ním nesouhlasili. Ale nic z toho co chtěl se neuskutečnilo. Podařilo se však to, co asi

1945

nechtěl: sjednotit nejen nás, ale celý svět v odporu a opovržení k nacismu jehož byl představitelem.

V poce osvobození Československé republiky vyšla vláda Národní Fronty okamžitě vstříc volání českých a slovenských polníků a dělníků po důsledném uskutečňování nové pozemkové reformy a po očistě české půdy od Němců, Maďarů a zrádců. Vedena snahou vrátit jednou provždy českou a slovenskou půdu z rukou cizáků a dáti ji do rukou českého polníctva i dělnictva a učiniti z českého pohraničí pevnou hradbu ochrany hranic státu. Vláda se dále usnesla na konfiskaci a vyvlastnění pozemkového majetku, Němců, Maďarů a zrádců.

A ještě téhož roku 1945 požal lid provádět tuto historickou národní očistu české a slovenské půdy.

~ Úvodem ~

Zákon o obecních pamětních knihách z 30. 1. 1920 nařizuje obcím, aby vedly kroniky - pamětní knihy. I obec Hraběšice vedla již za první republiky obecní kroniku. Ponevadž většina obyvatelstva - skoro všechno - bylo národnosti německé - byla kronika vedena německy. Byvaly pro německé spoluobčany, kteří měli všechna práva v republice, školy a to nejen střední, ale i vysoké. Němečtí spoluobčané podlehli německému fašismu a imperialismu a žádali o připojení části republiky do Říše. Bolno bylo tehdy našim lidem na severní Moravě, zvláště, když zfanatisovaná mládež i dospělí pronásledovali vše české. Jen lidové vrstvy poznávaly hrozící nebezpečí od fašistických Němců. Je to doba, kdy čsl. buržoasie připravuje kapitulační zradu a zbrátu samostatnosti Československa. Henleinovská pátá kolona spolu se slovenskými ludáky a českou reakcí, vedenou agrární stranou, podrývala naše spojenectví se Sovětským svazem. Mnichovským diktátem bylo rozhodnuto o nás - bez nás -. Mnoho českých lidí muselo opustit severní Moravu a odejíti do tak

zaného Protektorátu Čechy a Morava, protože smíšené území připadlo Říši. Lid pomezní Moravy nezklamal. Bojoval v předních řadách proti mnichovskému diktátu a otevřeně protestoval proti zrádné kapitulaci. Leč všechna obět byla marná! Krutě bylo odstoupení pohraniční oblasti německému fašismu! Šlo o více – šlo zbavit náš národ samostatnosti, vykoupené krví po tříletém utrpení. Lid však bojoval bez zbraní proti okupantům v zahraničí i doma. Pro divoký teror, který hitlerovští fašisté u nás rozpoutali, boj čs. lidu sílil, až vyvrcholil v ozbrojené povstání na podzim r. 1944 na Slovensku a v květnu 1945 v Praze. Sovětská armáda, která drtila fašisty od Stalingradu, pomohla našemu lidu k svobodě. Němci, kteří tak toužili po Říši, byli podle postupimské dohody odsunuti. Jen ti, kteří se provinili proti našemu národu, byli potrestáni.

Za válečných událostí a prvního osídlování se ztratila obecní kronika psaná německy. Ponvadž jest obec osazena českým obyvatelstvem, byla založena nová kronika. Žel, že k ní přistoupeno teprve roku 1958! Úsměvný úkol – byl zdolán pomocí osvětového a knihovního inspektora Dr. J. Bulíčka ze Šumperka, který získal pro zpracování kroniky

JUDr. Miroslava Zapletala, profesora hospodářské školy v Šumperku.
Jako pramenů bylo použito: Šavrdovy dějiny, Topografie Wolného,
Vlastivěda moravská - Šumperský okres od Dra Jana Březiny a zem-
ských desek olomouckých. Kromě toho byly vydatným pramenem kronika
dějin bývalé obecné školy německé i české, farní kronika a zápisy o
schůzích místní správní komise a místního národního výboru.

Kdo zná budoucí pokolení,
jak jejich předkové
budovali
osvobozený stát jen Čechů a Slováků!

Hrabešice, 17/12 1958.
Jaroslav Lachmann, kronikář

Obecní kronika v Hrabětjicích byla založena 27/4. 1958. Tehdy byl předsedou M.N.V. p. Bečvář Jan, lesník z místní hájenky. Snažil se, aby kronika byla řádně vedena a hledal vhodné osoby. Teprve, když byl pověřen M.N.V. p. Bohuslav Povolný, aby vyhledal vhodného kronikáře, bylo započato s přípravami zápisů do kroniky. Leč designovaní kronikáři odmítali! Zůstalo jen několik řádků, které byly zapsány nejistým písařem.

Jmenovaný s. B. Povolný neustal - přál si svému závazku dostát. Obrátil se o pomoc na O.N.V. v Šumperku na osvětového a knihovního inspektora s. Dr. Jaromíra Bulíčka. Dr. Bulíček sehnal pro pomoc obecní kronice s. MUDra Miroslava Zapletala, který již v září 1958 dvakrát navštívil Hrabětjice, aby mohly být zápisy v kronice učiněny. Ale kronikář odmítl.

Pak teprve byl pro tuto funkci v r. 1958 získán s. Jaroslav Lachman, který ač ne rodák ze Šeb. Loučky, se ujímá s láskou a ochotou této nesnadné práce.

Lachman Jaroslav, pisatel této kroniky, je právním referentem Krovozávodů v Šumperku. Narodil jsem se 21. června 1903, v Dolany, okres Kralupy n/Vlt. Otec byl původně kovářem v Železárnách Libice n/Vlt, později železničářem. Pisatel vychodil obecnou a měšťanskou školu a vystudoval dvouroční obchodní školu v Praze. Pro chudobu rodičů nemohl vystudovati obchodní akademii, doplnil své vzdělání státním účetnickým kursem při Masarykově univerzitě v Brně. Od 19. 10. 1919 byl zaměstnán jako účetní a v roce 1928 nastoupil místo v Šumperku u českého advokáta a právního zástupce na radnici Dr. Jud. Teorala, jako solicitátor. V Šumperku se oženil v r. 1928

s dcerou Leop. Sehnerta, Olgou. V době první republiky navštěvoval s rodinou Hraběšice a protože chce bydleti v Hraběšicích, přijal funkci kronikáře. V roce 1938 v prosinci, po návratu z mobilisace ze Slovenska k rodině, byl ze Šumperka vyhoštěn a žil v Olomouci. Vrátil se zpět již 15. dubna 1945 s ilegálním posláním. Zálibou je sport, turistika a lyžování.

Pomocníky jeho byli nejstarší čeští přisídlenci:

s. Fabo Josef, nar. 3./4. 1910 Výčapky, okr. Nitra. Původně dělník, pak rolník, později vedoucím provozu na státním statku, Rejchartice. Do Hraběšic přišel s rodinou 2. října 1945 a v době psaní kroniky též tajemníkem obce při místním národním výboru.

s. Lubina Josef, nar. 6. srpna 1913, Habrovany, okres Vyškov, původně zedník, pak rolník, nyní zaměstnanec státního statku, Rudoltice. Do Hraběšic přistěhoval se s rodinou dne 2./10. 1945 a zastával zde funkci předsedy správní komise.

s. Novotný Boleslav, člen N.F.O., narozený dne 27/10. 1925 Habrovany, zaměstnáním obuvník, dobrý činovník - herec -, v Hraběšicích od 5/11. 1945, se staral, aby kronika byla napsána.

Konečně se třeba zmíniti v s. JUDru Miroslavu Zapletalovi, nar. 15/3. 1902 v Chropyni, okr. Kroměříž. Původně učitel, dnes učitel hospodářské školy v Šumperku. Rád se zabývá historií a ochotně ve vedení kroniky vypomohl.

Jaroslav Zachman.
17/1. 1959. kronikář

Poloha obce.

Obec Hraběšice přísluší ke kraji Olomouckému, k okresu šumperskému. Je vzdálena od města Šumperka směrem východním 10 km, nejbližšímu okresnímu městu. Půdorysně jsou Hraběšice protáhlou osadou, sledující potok hraběšický. Nejbližší obce: Nový Malín /dř. Frankštát/ vzdálený 4 km a Budoličce vzdálené 3 km. Autobusovou dopravu s okresním městem Šumperk provádí ČSAD. Autobus jede do Hraběšic ráno 5.45 hod. s dělníky pracujícími v kamenolomu v osadě Krásné pod Hraběšicemi a ihned se vrací s pracujícími a školními dětmi do Šumperka. Ze Šumperka pak se do Hraběšic děje autobusová doprava v 16.15 hod. a opět se autobus ihned v 16.50 h. vrací. Doručovací poštovní úřad je v Novém Malíně, kde je též nejbližší železniční stanice na trati Olomouc - Šumperk - Zábřeh - Hanušovice.

Poloha a popis katastru.

Hraběšice se prostírají mezi 480 - 560 m nadmořské výšky, na úpatí lesnatého hřbetu. K Hraběšicím přísluší osada Krásné /Šentál - Schönthal/ ležící mezi 420 - 590 m nadmořské výšky. Krásné bylo pojmenováno roku 1949 výnosem min. a leží 2.5 km na severozápad od Hraběšic na horské stráni, spadající se příkře k údolíně, kde se vine hraběšický potok.

Katastr obce Hraběšic, pole, luka, pastviny, sady, neplodné půdy a zastavené plochy obnáší 820 ha. Od slatiniště Smrčiny (Fichtlichplateau) u Skřítku táhne se jako pokračování Vysoké Hole na jz. lesnatý hřbet s vrchem „Kamence" (Haidstein) který ač dosti úzký, 965 m vysoký, malebně vévodí kraji šumperskému. Vsedle (786 m) vede stará Žďárská silnice (Alte Brandstrasse). Na hřbetě Kamence – široká planina – od níž odbočuje několik ratolestí: na jz. Frankštátský – Malinský les, na jjz. „Zmrzlec" 884 m (Toter Mann) a na jv. Jestřáb 850 m (Habichtsberg.) Na západ od Kamence prostírá se hornatina Trousnice (Traussnitz), Chlupenčík 790 m (Rauchbeerstein) směřující na jih, vysílá na západ výběžek Prostřední skálu (Mittelstein) 726 m, která se u Vikýřovic ponenáhlu svažuje k Děšné. Kromě zmíněných kopců se prostírá na východ od Hraběšic „Širní vrch" (Sauberg) 818 m, na jihovýchod Slepičí vrch (Hennenberg) 561 m, Sklenný vrch (Glasberg) 670 m, a na severovýchod „Černé kameny (Schwarze Steine) 945 m a Bílé kameny (Weisse Steine) 947 m. Skoro celá krystalická část oblasti se skládá z hornin stáří prvohorního. Vokolí Hraběšic nalezáme amfibolitový masiv vzniklý přeměnou z gabbra. Tyto krystalické horniny byly kryty ze značné části horninami devonskými, jež však byly denudovány. Rula a

krystalická břidlice uchovávají hory od přílišného rozdrobení a hřbety od hlubokých zářezů. Prvohorní skály vyskytující se v mírně zakřivených tvarech horských temen, ukrání hmotu od příliš rušivých účinků vody. Průběhem věků pokryly se vrcholky hor zvětralou vrstvou hornin, která brání přílišnému splachování povrchové vody. Temna hor i hřbety horské, jeví se oku jako rozsáhlá luka a lada. Lesy lemující úžlabinu podél Hraběšic a Krásné mají násvy: Kostelní cesta, Trousnice, Přední mítina, Zadní mítina, Vysoká stráň, na Zmrzleci a na Jestřábu.

Podnebí:

Průměrná roční teplota Hraběšic a Krásné je 5° C. Podle záznamů teplot z prosince, ledna a částečně i února, vyznačují se dlouhými a tuhými zimami. Za klidných zimních měsíců do celé úžlabiny s horských strání proudí těžší, chladný vzduch a proto v ní bývá v tuto dobu ve směru svislém obrácený spád tepla (tepelná inverse) a úžlabina zůstává proti vrcholkům hor příliš studená. Možno říci, že se Hraběšice vyznačují drsnou zimou. Teplota stoupá od března do dubna a přibývá od května do července. O zimě vedle větrů jižních, až jihozápadn., jsou časté větry severní a severovýchodní. Na jaře větry západní a jihozápadní ustupují větrům severním a severovýchodním.

Místy se stáčejí ve větry v severozápadní. Věstkyněmi těchto vzdušných proudů bývají v horách rychle vystupující páry vodní, takže se z hor kouří, nebo že hory dostávají čepice. Účinek těchto jarních větrů způsobuje prodloužení zimy a přináší ještě v dubnu časté mrazy a sněhové vánice. V létě převládají větry jihozápadní až severní, které činí počasí chladným. Průměr ročních srážek je 1000 mm. Nejvíce dešťových dní připadá na květen, nejméně na únor a listopad. Největší sucho bylo v roce 1947, kdy nesprchlo téměř 4. měsíce.

Rostlinstvo:

Z obilí se pěstuje žito, něco pšenice, hojně oves, též ječmen a hlavně zemáky. Daří se hojně ovocnému stromoví, jabloně, švestky, třešně, višně a méně hrušky. Nadprůměrná úroda jablek, že nebyla některými osadníky ani otrhána a sklizena, byla v roce 1956, obzvláště pak 1958, což značí i národohospodářskou škodu. Na náhorních luhách stává na př. i obecné zdesno - hadí kořen s hadovitě zakřiveným oddenkem a vysokou lodyhou, zakončenou hustým klasovitým hroznem sněhobílých a růžových kvítků nápadné svou krásou. Na horách upoutá pozornost zlatožlutá barva pryskyřníků, lemujících hojně cesty.

Zvířectvo:

Hovězího dobytka chová se ve státním statku dosti, avšak mlého

máslo a tvaroch se dováží. Koní je v Hrabešicích málo, pracuje se více s traktory. Také je v místě několik včelařů. V jehličnatých lesích je dostatek srnců, jelenů, zajíců a od r. 1950 též divoká černá. Ze šelem se vyskytují hojně lišky, též tchoř a lasička.

Škola:

Škola v Hrabešicích byla německá. Do roku 1844 se vyučovalo v malém domku pod nynější školou. Učitel musel vyučovati nejen v Hrabešicích, ale i v Krásném (dř. Šentál.) Nynější škola byla postavena v roce 1844. Tuto školu navštěvovaly také děti ze Šentálu. Stará německá kronika se zmiňuje o prvním zdejším učiteli z r. 1794 Janu Nebesovi. Druhým byl Jan Schinzel, třetím Ignác Benel, čtvrtým Josef Kühnel, který působil ve zdejší obci od r. 1805 do r. 1829, pátým Jan Grittner, od r. 1830 do r. 1871, celkem přes 41. roků. Zemřel na odpočinku v Hrabešicích 18. srpna 1876 ve stáří 85. let. Podporoval hojně nynější školu, za něho postavenou. Škola byla slabě vybavena a ve školní kronice jsou uvedeni dobrodinci, kteří ochotně darovali školní potřeby. V roce 1889 byla postavena škola v Šentále a 1. září 1889 se začalo pravidelně vyučovati. Do otevření školy v Šentále – Krásné bylo v Hrabešicích ve školním roce 1888/89 136 žáků a po otevření školy v Krásné, klesl tento stav na 84 žáků. Po odchodu učitele Grittnera na odpočinek, byl krátkou dobu zástupcem Frant. Vollkmann, po něm pak šestý definitivní učitel Eduard Pohl-

ner, který vedl správu školy do roku 1873. Po jeho odchodu byl pastu-
jším učitelem Jan Posil, po němž následoval jedný učitel Alois
Dehmel, nastoupil 19. září 1873.

Dne 30/9. 1870 byla ustanovena místní školní rada na dobu 3 let. Členy
školní rady byli: Josef Teuer, pohůk, Hrabešice, Eduard Ausmann,
zahradník a Josef Lang, zahradník, oba z Šentále. Po uplynutí
funkčního období, byla zvolena nová školní rada 8. října 1876.
Předseda opět Josef Teuer, členové Jan Sündermann, Šentál a Engelbert
Teuer z Hraběšic. Koncem školního roku 1880/81 odešel na odpočinek
učitel Alois Dehmel a nástupcem byl jmenován Robert Koblischke,
který před tím působil na trojdílné škole ve Frankstátě / nyní Nový Jičín /
V říjnu 1882 byly provedeny volby do místní školní rady. Předsedou
byl zvolen Engelbert Theuer, jeho náměstek Frant. Elbert, usedlík
ze Schöntalu / Krásné /, členové Jan Urban z Hraběšic, Eduard
Theimer, administrátor, Klement Schubert, sládek, Frant. Hamp, usedlík,
hrejů z Hraběšic. Správce školy Koblischke byl přeložen jako pří-
dílný učitel na dvoutřídní a od školního roku 1884/85 se stal správcem
školy Karel Suchanek z Hoštákové / Moravsko. / Působil jen krát-
kou dobu v Hraběšicích, od 15. září 1884 do 25/2. 1885 přešel do
Klepačova a na jeho místo přišel z Klepačova jehož dne
František Rotter. Za něho byla postavena škola v Krásném.
V roce 1892 byly vykonány volby do místní školní rady, která byla

ve složení: předseda Jan Englisch, místopředseda Franz Albrich, (správně Albert,) členové P. Václav Gebauer, farář, Florián Biener, J. Preissler a kromě správce školy, také Franz Schmied, správce školy v Krásném. Za tohoto správce školy, jak píše kronika, byly pro chudé děti pořádány i s kulturním programem vánoční nadílky. Franz Rotter působil v Hrabešicích do 29. července 1907 a spolu s bývalým farářem Jaroslavem Souškem, /Čech/, který velice pomáhal škole, odešel jako nadučitel do Krompachů /Podlesí./ Na jeho místo přišel Alois Sahliger, kdy bylo započato s vyučováním ženským ručním pracím. V březnu 3.ho 1914 byl správce školy Alois Sahliger jmenován nadučitelem v Hanušovicích a na jeho místo se dostal učitel z Rudoltic Ferdinand Hauk, který působil na škole do roku 1913/14. Výnosem zemské školní rady moravské z 28/7. 1914 byl ustanoven správcem školy r. 1914/15 Herbert Želinka. Za jeho působení, vypukla v r. 1914 na sv. Annu 26. července první světová válka. Ve školní kronice v zápise z r. 1918 je uveden seznam padlých, nezvěstných a zajatých. Z Hrabešic padlo 7. mužů, 4. nezvěstní, 7. zajatých, 4. invalidé a 24 se jich vrátilo. H. Želinka působil na škole do 18. srpna 1918, kdy byl jmenován řídícím učitelem na čtyřtřídní škole v Koldštejně /Branné./ Po něm jmenován byl sice správcem školy Josef Thiel, za nenastoupivšího správce Otto Frömela, kdy dne 31. srpna 1939 byl

přeložen do německé Líbiny, kde později byl zbaven místa, ponechán nevyhovoval nacistické době. Po něm se stal správcem školy Gustav Endlicher, který 20.3.1941 nastoupil vojenskou službu. Bylo vyučováno výpomocně z Krásné. Učitelem se stal Štěpán Štiel, který dokončil školní rok 1940/41. Od počátku školního roku 1941/42 byl přeložen na měšťanskou školu do Šumperka a ustanoven pro Hrabešice učitelem Raimund Kyčka. Působil do r. 1943, kdy nastoupil vojenskou službu. Pak školní kronika mlčí, protože bylo pokračováno ve školní kronice krásenské. Vyučování opět započato 1/12. 1944 diplomovanou učitelkou Kristinou Růčkerovou. Od 22.5.1945 byly všechny školy uzavřeny, ale po týdnu bylo obnoveno vyučování. Poslední vyučování v Hrabešicích bylo v německé škole/ z důvodu blížící se fronty a vítězného postupu sovětské Rudé armády/ dne 23/3.1945.

Po osvobození naší vlasti Rudou armádou dne 9./5. 1945, předala mladá učitelka správu školy do českých rukou. Národní škola v Hrabešicích s vyučovacím jazykem českým, byla zřízena výnosem O.Š.U. v Šumperku ze dne 12. dubna 1946 č.j. 698/46. Vyučování bylo zahájeno dne 4/9. 1946 s 22. žáky. Do 1. třídy chodili žáci z Hrabešic a z osady Šentálu, kde pro malý počet dětí škola nebyla otevřena. Vyučování v nově zřízené škole zahájil řídící učitel Jan Klčák, nar. 4/11. 1918 v Kelči, okres Val. Meziříčí. Na výzvu přihlásil se dobrovolně do pohraničí.

Budova školní byla značně zchátralá. Činitelé o obci neprojevili zájem

o úpravu školy a bytu řídícího učitele. Adaptace byla provedena až v posledním týdnu prázdnin 1946. Obtíže byly značné. První týden se vyučovalo v kabinetě, protože malba nebyla dokončena. Pomůcek nebylo a co byly, nebyly valné. Nábytek byl zastaralý, odřený a školní zahrada neoplocena. Řídící učitel nakoupil do třídy nové trubkové lavice a listovou tabuli. Podporou a porozuměním M.N.O., byl částečně doplněn kabinet, žákovská a učitelská knihovna. Školní budova se denně čistí, podlahy jsou olejovány, žáci se přezouvají. Žactvo bylo v učení značně opožděno. Po skončení války nechodily děti po celý rok do školy pro nedostatek učitelů. Vyučování tímto nedostatkem trpělo. MNO se staral, aby v dalších létech vybavil školu co nejlépe a doplnil nákupem stav vyučovacích pomůcek. Nedostatek pracovních sil zabránil adaptaci bytu pro řídícího učitele a školní zahrada nebyla oplocena rovněž. Proto 1947/48 svépomocí žactva i občanstva bylo přikročeno k vybudování školního cvičiště na svahu ve školní zahradě. Pro školní zahradu byly zajištěny betonové sloupky a 300 m drátěného pletiva. Poněvadž mnoho matek bylo zaměstnaných, bylo zavedeno školní stravování. Pro děti vařila pí Marta Bečvářová. V roce 1950 napadlo v březnu mnoho sněhu a zvěř z hladu zničila všechny mladé stromky ve školní zahradě vysázené v r. 1948/49. Bylo dokončeno školní cvičiště. V r. 1951 byly do školní zahrady vysázeny třešně a hrušně. Koncem roku 1952 odešel na vlastní žádost říd. učitel Jan Hlčák

do kraje Gottwaldov. Úspěšně pracoval na vybudování socialistické vesnice. Byl iniciátorem všech kulturních akcí ve škole i v obci. Byl zásobovacím - kulturním referentem a knihovníkem. Spolupracoval na MNV a s družstevníky na výrobním plánu JZD na rok 1951. Přihlásil se do účetního kursu ÚRO JZD., aby účetní agenda JZD. mohla být úspěšně vedena. Ve školním roce 1952/53 byl ustanoven řídícím učitelem Jaroslav Jefimov. Přes odpor některých občanů byla na škole založena pionýrská organisace. Ředitel měl stálé spory s SRPŠ a byl proto přeložen do Velkých Losin na osmiletou střední školu. Školní budova po odchodu rekreantů z okresu Šumperk byla zničena a nebylo v ní možno vyučovat. Jediná třída sloužila po několik měsíců jako skladiště obilí místnímu JZD. Po dlouhých intervencích a prosbách bylo zásluhou s. Václava Osiny docíleno uložení podlahy v učebně. Proto bylo do vánoc vyučováno v nouzové místnosti /v býv. klášterním refektáři/, která nevyhovovala vůbec. Dále byla vydlážděna ve škole chodba a vymalována škola. Po Jar. Jefimovi byla ustanovena řed. Vlasta Sigmundová ze školy z Nových Losin. V tomto roce bylo vyučováno s rozšířeným rozvrhem o 6. hodin týdně. Vyučování bylo značně stíženo nedostatkem vědomostí z minulého školního roku. Ve školním roce 1954/55 byl z rozpočtu MNV zakoupen pro školu ribstol, švédská lavička a knihovnička. Pro žákovskou a učitelskou knihovnu

byly zakoupeny knihy v hodnotě 650~ Kčs. Po dvouletém působení byla ředitelka Vlasta Sigmundová koncem školního roku 1955 přeložena do Líšiny. Ve školním roce 1955/56 byla ustanovena ředitelkou školy v Hrabčicích Marie Řídká. Narodila se 12. června 1935 v Lhoticích, okres Dačice. Absolvovala pedagogickou školu ve Znojmě a začala vyučovat 1. září 1954 v Rudě n/Mor. Po jednoročním působení v Rudě, byla jmenována ředitelkou zdejší školy; kde působí zvodána za občana B. Svobodného, dodnes.

Zapsal během roku
Jaroslav Lachman, kronikář.

Kostel:

V Hraběšicích se nalezá kostel sv. Filipa a Jakuba. Byl vystavěn podle farní kroniky a spisku faráře Karla Veselého „Ze starých a nových časů Hraběšic" /spisek byl vydán německy/ na počet stoletého postavení kostela v Hraběšicích, v létech 1822-25. První část kostela byla vystavena jako kaple. Měl jen dřevěnou věž, kde byly zvony. Kamenná věž byla postavena roku 1846. Kostel má 2. oltáře. Hlavní, zasvěcený sv. Filipu a Jakubovi, druhý zasvěcený bl. Panně Marii Lurdské. Na věži byly zvony z roku 1823 s obrazem Panny Marie vážící 25 kg, druhý 82 kg a třetí byl pořízen r. 1930. Dne 5. února 1942 byly zvony sundány a odvezeny k rozlití pro válečné účely, tak jak všude. Do dnešního dne nebyly nahrazeny. Věž v roce 1846 stavěl stavitel Alois Steiner a jeho syn Josef, oba z Pýmařova. Druhá polovice věže byla dokončena r. 1847. Báň byla nasazena dne 16/7. 1847. zdejším občanem Theodorem Meixnerem za přítomnosti správce školy Jana Grittnera, jemu svěřené školní mládeže, starosty obce dědičného rychtáře Floriána Köhlera, Alberta Urbana, starousedlíka, č. 19., Theodora Engelmanna z čísla 38., Josefa Schinzla z čísla 22. a více občanů. Do báně byl dán zápis, který nám prozrazuje ceny obilí v r. 1846: měřice žita: 4 zlaté, pšenice 6. zlatých, ječmene 3. zlaté, a ovsa 1. zlatý 30 krejcarů. V tomto roce shnily brambory ve sklepích a byly sotva z polovice používatelné pro obyvatelstvo. Následkem toho v následujícím roce dosáhlo obilí

vysokých cen. Měřice: žita = 10. zlatých, pšenice: 10 zl. 38 kr., ječmena 8 zl., ovsa: 3 zl., krachu 8. zl. a brambor 2 zl. 24. kr. Zápis podepsali 16. července 1847: Jan Grittner, v. r., Theodor Meixner, v. r., Josef Steiner, v. r. stavitel z Rýmařova, Florián Köhler, dědičný rychtář, v. r. Theodor Engelman, v. r. a Josef Schinzel, v. r.

Fara v Hraběšicích byla zřízena r. 1841 29. července. Postavena však teprve r. 1842, dva roky později škola od Náboženské matice. V Schöntale byla kaple postavena 15./10. 1843 a zasvěcena Panně Marii

Kostel v Hraběšicích byl vysvěcen šumperským děkanem P. Floriánem Sirschem. Prvním duchovním v Hraběšicích byl od 1. srpna 1842 Jan Ludwig, kooperator v Horní Líbině, působil zde do 31/7. 1850. Po něm byl zdejším farářem do 31. prosince 1850 jako administrátor František Schieberle a pak farář Josef Czech, působící do 31/12. 1857. Po něm byl jeden měsíc administrátorem P. Alois Harer a po něm farář P. František Hanke, který působil plných 10. let. Pak do roku 1872 byl v Hraběšicích farář Th. Dr. Gregor Frey a po něm od r. 1873 - 1881 P. Ferdinand Manek. Od roku 1882 - 1895 byl administrátorem fary farář P. Václav Gebauer. Po tomto faráři byl administrátorem P. Josef Lindenthal. Pak byl presentován farářem P. Alois Barvíř, Čech, kaplan ve Špičkách u Hranic. Tento český farář, zde působil od r. 1895 - 1897. Po něm přišel na faru rovněž Čech P. Jaroslav Soušek z Kelče, působil od října 1897 do 28. října 1918, kdy se stal farářem v Mistřině na

Slováchu, kde byl na Květnou neděli 1930 při vykonávání náboženské funkce u oltáře raněn mrtvicí. Farář Souček se zapsal zlatými písmeny do srdcích zdejších farníků. Hlavně pro děti dřevařů a dělníků pořádal vánoční nadílky a snažil se osud těchto dětí žijících v kapitalismu zmírniti. Po něm se stal farářem P. Karel Veselý, rovněž Čech, kaplan v Novém Malíně od 29. října 1918 do 31. října 1930. Byl synem nadučitele a po odchodu z Hraběšic se stal farářem v Lichnově u Frenštátu.

Po něm se stal farářem v Hraběšicích P. Theodor Meitner, rodák z Nového Jičína, který jako děkan působí v Hraběšicích dodnes. Děkan P. Th. Meitner zapojil se plně do plodné práce v obci. Byl od r. 1950 revisorem a vykonává funkci pokladníka M. N. V. Poznamenává se, že v české obci v Dolních Studénkách, za druhé světové války, v době útisku všeho českého, měl zakázáno tamní farář P. Bezděk, jinak lidumil a dobrodince tamních dětí, učiti náboženství. Požádal proto P. Meitnera, aby místo něho vyučoval náboženství německy. Když P. Meitner poznal, že většina dětí je českých, přes daný zákaz, vyučoval děti v českém jazyce. Přestoupení tohoto zákazu znamenalo u nacistů „Koncentrák." Ale farář Meitner se nezalekl. Potvrdil jen heslo našeho prvního dělnického presidenta s. Klementa Gottwalda: „Není Němec jako Němec"! P. farář Bezděk poslouchal za dveřmi a když uslyšel, že děti jsou vyučovány mateřským jazykem, uklidněn, spokojeně odešel. Po osvobození

naší oblasti, vydal P. Bezděk faráři P. Kaitnerovi před očistnou komisí o všem svědectví, načež byl ponechán dále ve své funkci. Dobrá je bývalý klášter - vlastně ozdravovna, postavena roku 1927 sestrami boromejskými, které ošetřovaly nemocné v šumperské nemocnici. Budova slouží dnes M.N.V. a jako kulturní středisko.

Mlýn, koupil kapucín P. Frant. Zrůsla, katecheta na brněnských školách. Zřídil ve mlýně domov pro výchovu opuštěných dětí a sirotků. Dnes je obydlena rodinou Starečkovou, dřevaři u Lesní správy Ruda n/Moravou.

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman, kronikář.

Hřbitov.

Postaven v r. 1830. Zajímavé, že prvním pochovaným je zmíněný dědičný rychtář Josef Köller, jeden z iniciátorů stavby kostela. V klidném odpočinku zde leží po osvobození jak Vašinci, tak i dřívější osadníci Němci.

Zhodnocení minulosti:

Po bouřlivých dnech našeho osvobození, ztratila se stará obecní kronika. Je nutno v krátkosti zpracovati události let 1938 - 1945. Mnoho nám pověděl a dokázal podle záznamů „Farní kroniky", pamětník těchto událostí farář a děkan P. Meitner. Pro určení založení Hrabešic není dokladů. Děkují za svůj vznik horníkům a dřevařům. Byly v rukou zeměpána, pak šumperských Žerotínů, jako sousední Nový Malín (Frankštát). Prvý záznam o obci je z roku 1569, kdy byly prodány velkolosinským pánem Janem z Žerotína městu Šumperku, jehož venkovským statkem stále zůstaly. Tenkrát měly 17 usedlých, kteří platili vrchnosti ročně 6 tolarů, 8 grošů úroku a 6 korců 5 mírek žita. Hory a lesy začínaly u lesů frankštáckých (novomalínských), rudeltických a petrovických. V těchto bylo dosti jelenů, srnců, medvědů a zajíců, čemuž byla přisouzena hodnota 30 tolarů.

V Horách se nalézala dobrá železná ruda. Kdo by ji chtěl dobývati, byl by na ni, podle vrchnostenského odhadu vydělal 10. tolarů ročně. V dědině byla zákupní rychta, nepodléhající robotě. Když se však prodávala, dostávala vrchnost desátý zlatý, t.j. 4. tolary převodného. Stálý roční příjem vrchnosti z celé dědiny činil 11 tolarů, 4. denáry, jak dokazuje archiv pražského hradu sign. BHA 128. Za zmínku stojí, že nejstarší pozemková kniha vesnice Hraběšic byla založena r. 1582 a nalézala se u obce. Její pokračování začíná rokem 1768, listářem z r. 1815, a soupis pastvin a stavebních míst z r. 1791, byl v archivu šumperského soudu. V témže archivu má Krásné 3. svazky pozemkových knih, vedených od r. 1710. Osada Šentál (Schönthal) nyní Krásná, příslušející k Hraběšicím, založená r. ~~1582~~ 1690 na pozemcích města Šumperka, jako činžovní vesnice, náležela tíž k venkovským statkům města Šumperka. U Krásné je kamenolom SW od Šumperka, otevřený r. 1929-30. Zprvu v něm pracovala rodina Krátkých z Hrabenova, ručně, později již strojně-mechanicky.

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman, kronikář.

Zhodnocení nejbližší minulosti.

Stará obecní kronika během válečných událostí byla ztracena. Je nutno v kostce zmínit se o postavení Čechů v době Rakouska-Uherska, o první světové válce 1914-1918, o vzniku Č.S.R. r. 1918, o okupaci našich zemí nacistickým Německem, o osvobození a osídlení severní Moravy lidem československým.

Vládnoucí třídou v Rakousku byli Němci, v Uhersku Maďaři. Řešení české otázky v rámci Rakouska, hájili před první světovou válkou čeští politici, zejména Tomáš Gg. Masaryk. Za nátlak Německa, vyvolalo Rakousko-Uhersko zavražděním rakouského následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda de Este v Sarajevě první světovou válku. Masaryk a Dr. Beneš zahájili v cizině akci na vytvoření samostatného státu s převzetím dohodových mocností. Z počátku šlo o akci diplomatickou a v další fázi války o akci vojenskou, zásahem československých legií po boku a jako součást dohodových armád na frontě v Itálii a Francii. Zatím doma dostaly se lidové masy již r. 1916 do revolučního pohybu proti válce a rakouskému mocnářství.

Stávkové hnutí prostějovských dělníků v dubnu 1917 proti hladu a válce bylo rakouskou soldateskou krvavě potlačeno. Vyžádalo si 23 obětí na životech. Dne 1. května 1917 (svátek všeho pracujícího lidu) demonstrovali pracující, hlavně z továren v Praze, Plzni a v jiných českých městech, proti rakouské nadvládě a útisku s

provoláváním slávy pro svobodný československý stát. Na to došlo ku vzbouření převážně českého střeleckého pluku v Rumburku, kde bylo mnoho dobrých vojínů – vlastenců utraceno a pozavíráno k těžkým trestům v pevnosti Terezín. Velké stávky, zejména kovodělníků propukaly po celý rok 1917 ve všech větších městech: Praha, Plzeň, Ostrava, Kladno, Chomůtov atd. Mohutná lednová stávka r. 1918 byla přímým odrazem Velké socialistické říjnové revoluce. Vzpoura českých a slovanských námořníků rakouské mariny byla této následovníkem v Boce Kotorské. V říjnu 1918 vrcholí revoluční činnost, rakouský habsburský trůn se káčí prohlášením samostatného československého státu dne 28. října 1918. Němečtí občané ovšem nový stát neuznali. Vytvořili Sudetendeutschböhmen a teprve v prosinci 1918 byl šumperský kraj obsazen českým vojskem za pomoci českých občanů z českých vůkolních obcí: Hrabenov, Bludov, Č. Studýnky a Zábřehu. Z počátků Čsl. republiky zmocnila se vlády buržoasie. Konsolidoval se kapitál vůbec, což se projevilo vytvářením velkých agrárních koncernů, přičem se pomalu odbourávaly vymoženosti revolučního období. Lid se brání pod vedením KSČ, kde funkcionáři jsou odsuzováni k těžkým trestům. Mladý stát je postižen hospodářskou krisí a nezaměstnaností. Vláda nechá střílet do pracujících, kteří jsou bez práce. V Německu se dostává k moci Adolf Hitler podporován kapitalisty i ze zahraničí.

Na severní Moravě a pak i v pohraničí Čech se ptáná nejsilnější strana Konráda Henleina, která nepřátelsky vystupuje proti ČSR. Vláda hnutí Henleinových podporuje, naproti tomu však potírá dělnické hnutí vedené neohrožnými vůdci Klementem Gottwaldem, Antonínem Zápotockým a dalšími. Roku 1935 dochází k odstoupení presidenta republiky T. G. Masaryka a pikle reakce se projevily opět při volbě presidenta Dr. Eduarda Beneše, kde se proti němu domluvili agrárníci, klerikové a henleinovci. Plány reakce překazila strana KSČ vedená novým typem strany Lenina, v naší části neohrožitelným bojovníkem a postrachem všeho pracujícího lidu Klementem Gottwaldem. Roku 1938 dochází k anšlusu Rakouska s Německem, kde Hitler nastupuje za pomoci anglo-francouzské reakce otevřeně do boje ČSR. Henlein postavil tak zv. karlovarský program, znamenající de facto rozbití ČSR. Zároveň dává příkaz k provádění provokací v pohraničí. Předseda agrární strany Beran a jeho společníci - kapitalističtí magnáti - jsou ochotni vzíti do vlády Henleina. Český lid se brání. Gottwald varuje. Hitler nastupuje k útoku. Československo dne 21. května 1938 mobilisuje a bleskovým nástupem obsazuje Sudety, čímž udělalo Hitlerovi čáru přes rozpočet. Mobilisace (kterou prodělal i pisatel kroniky) ukázala pevné odhodlání českého lidu bránit republiku s vysokou bojovou morálkou. Její velký význam zůstal neocenitelný!

Tu přišla na pomoc Hitlerovi anglo-francouzská reakce. Vysílá nejprve do ČSR. Runcimanna jako rozhodčího. Pak za Hitlerem přijíždí sám Chamberlain. Anglie, Francie a domácí reakce činí nátlak na Československo povoliti ve všem Hitlerovi a Henleinovi. Československý lid, vedený KSČ a Klementem Gottwaldem, vyslovuje se s důrazem proti kapitulaci a pro obranu ohrožené vlasti. Mohutnou demonstraci (hlavně v Praze) a generální stávkou, svrhuje kapitulanskou vládu Hodžovu. Pod nátlakem mas vyhlašuje vláda mobilisaci. SSSR stojí věrně po našem boku. Zradou agrárníků a západních velmocí, které pošlapaly spojenecké smlouvy s Československem, dochází k odtržení pohraničí. Republika je rozbita, neschopna obrany, ochromena strategicky i hospodářsky. Také hraběšičtí Němci se dostávají domů – do Říše! Slovensko dostává „autonomii". Nastává druhá, avšak ochuzená republika. Hitler však uspokojen nebyl. Na Slovensku pod tlakem Němců a pomocí domácích zrádců, je prohlamován „samostatný stát" na dobu 23 let. Hitler zve do Berlína presidenta Dra Háchu a ministra zahraničních věcí Chvalkovského. Tito svěřují české země do ochrany Říše. Jak ochrana vypadala? Hitlerovské hordy zaplavují české země. Doba temna zahalila naše země. Lid z počátku nekladl žádný odpor. Na severní Moravě v českých vesničkách, i v Šumperku zůstávají věrní Češi a z těch vo

přestali, není snad nikdo, kdo by sám na sobě nepoznal šestileté nacistické běsnění, koncentráky a totální nasazení v Říši a jinde. KSČ, postoupila do illegality. Mnoho členů, kteří zavčas neuprchli do zahraničí, hlavně přes Polsko do SSSR., je uvězněno. Protifašistický odboj sílí, roste a ani zfanatizování a popravy nejlepších synů národa nezbavuje lid síly odporu proti utlačovatelům. Též v Šumperku a v kraji, českých dědinách (viz Dr. Jirsák) jsou odbojné skupiny „chodských"

Němci, kteří získali okupací Československa resp. Čech a Moravy veškerou válečnou výzbroj a ta nebyla nemalá, nejprve porazili Polsko, Francii, Holansko, Belgii, Norsko, Jugoslavii, násilně obsadili Bulharsko, Albánii a Řecko, dostali se do války s SSSR a U.S.A. Sovětský svaz, který od napadení r. 1942 nesl skoro osamocený celou tíhu náporu fašistických hord jak německých, tak italských a jiných, měl lví rozhodující podíl na vítězství nad fašismem. Přinesené oběti byly veliké. Osvobození vyjadřmenších národů, tak i naší vlasti od okupantů a nacismu slavnou Rudou armádou, umožnilo našemu lidu v květnu 1945 dosáhnouti opět kýžené ceny krví vykoupené svobody a nezávislosti.

Rudá armáda pěnoucí ustupující německou armádu od Stalingradu, táhla počátkem května 1945 od Opavy přes Sobotín. Bylo slyšeti mohutnou střelbu. Proto se parlamentáři obce

Hraběšice vydali s bílým praporem směrem ke Kamenci. O deputaci parlamentářů byl i nynější zdejší děkan P. Maitner, který pro kroniku vylíčil osvobození Hraběšic následovně: Do Hraběšic však ruské vojsko vůbec nevkročilo, přišel jen ruský komisař. Hraběšičtí Němci měli však špatné svědomí a tím i zlé předtuchy. Proto se také člen S.S. Walke a hajný Olk v lese zastřelili. Při osvobození měly Hraběšice 450 obyvatel. Pátá kolona vytvořená z Němců pro možnost války mezi spojenci USA a SSSR, zvaná „Wehrwolf" měla uschovány zbraně pod Kamencem – na Redigách. Zbraně byly nalezeny a vlkodlaci 26./6. 1945 zatčeni. Prapor Rudé armády na zpáteční cestě z Prahy, přenocoval dne 10.6.1945 v Hraběšicích. V obci nebylo Čechů, aby mohli převzíti správu obce. Byl proto ustanoven prvním komisařem „partyzán" 18 tý Josef Tureček s pomocníkem Janem Trnečkem a Hejdou, nyní zaměstnancem ČSAD, Šumperk. Nebylo předpisů ani směrnic a je jisté, že jmenovaní prosazovali jen svoje zájmy a o spolupráci těchto lidí na výstavbě obce nelze vůbec psát.

Při čtení kroniky dne 12./1. 65 místnímu občanstvu, udává pamětnice – starousedlice občanka Weiserová Marie, zdejší listonoška, že hajný Olk se zastřelil doma – v hájovně a ne v lese.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR HRABĚŠICE

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman
kronikář.

1946.

Dosavádní komisař Josef Tureček byl odvolán a proto se dne 5. ledna 1946 odbývala ustavující schůze správní komise obce Hraběšic. Schůzi řídil předseda okresní správní komise Antonín Novotný, býv. řídící učitel za první republiky v Novém Malíně (Frankštát) ze Šumperka. Zvoleni byli novousedlíci: předseda Lubina Josef, č. 18., místopředseda: Dub Alois, č. 14., členové: Olejníček Jan, č. 13, a Fabo Josef, č. 19. Náhradníci: Dub Vladimír, č. 8., Bečák Václav, č. 52., Peterka Ernošt, č. 31., a Pospíšil Miroslav, č. 32. Při 2. schůzi dne 4. února 1946 byly rozděleny referáty: přesídlovací: člen KSČ. Dub Alois, kulturní: též člen strany Fabo Josef, pokladník Olejníček Jan a zásobování: Taufer Frant., tajemník místní správní komise. Při přebírání obecní agendy zjištěno: chybí ňáké potravinové lístky z 8. a 9. zásobovacího období, záloženská knížka na 5000-Kčs u Moravské banky v Šumperku. (Protokol místní správní komise z 27/2. 1946) Učiněno hlášení nadřízeným revisním orgánům. Žádáno otevření české školy a ustanovení učitele.

11./3. 1946 osídlili obec občané z okresu Velké Meziříčí a byly jim přiděleny zemědělské usedlosti čís. 2, 16, 20, 24, 25, 21, 27, 29 a v Krásné usedlost č. 1. Započato s úpravou obce, všech cest spadajících pod správu obce a opravou školy, aby se mohlo vyučovati.

Na oslavu dne osvobození byla uspořádána ve škole odborem národní jednoty besídka se zpěvem a recitacemi. Slavnost zahájil předseda místní správní komise Lubina Josef. V době od dubna do října 1946 byli podle postupimské dohody odsunuti ve 4. transportech Němci do Hesenska v západním Německu. První transport po Velikonocích, druhý v květnu, třetí v červenci a čtvrtý v říjnu 1946. Po odsunutých Němcích, byl převzat konfiskovaný majetek i dobytek. Nábytek uskladněn ve stodole u čís. 23 a v Krásné ve stodole u čís. 30.

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman, kronikář.

1947.

Dne 16/3. byl ustanoven sbor dobrovolných hasičů. Činných se přihlásilo 17. občanů, samaritánů 5. a přispívajících 7. členů. Starostou sboru zvolen Lubina Josef, vzdělavatelem Taufer Frant., pokladníkem Bečák Václav, samaritánem Frant. Hajný, velitelem Rupert Musil, zástupcem Peksa Oldřich, strojmistrem, 1. trubačem Ladislav Peterka, druhým trubačem Vostál Karel, členy výboru Fabo Josef, spolu členem Kampasem Ludvíkem, revisoři účtů. Dalším krokem k ustálení poměrů v obci, byla volba místní školní rady dne 15/5. Zvolen předsedou Večeřa Karel, místopředsedou Lubina Josef, členy: Eliáš Ladislav, Bečák Václav. Zástupcem školy Mlčák Jan. Téhož dne provedeny volby do osvětové rady a zvolena knihovní rada. Předseda Michal Rudolf, členové: Mlčák Jan, řídící učitel, Musil Rupert, a Frant. Bradáč ml. Do knihovní rady zvolen: Hajný Frant., Fábová Frant., Mlčák Jan, Taufer ~~Jan~~ Frant., a Musil Rup. knihovníkem. Bylo požádáno o zřízení telefonní stanice, jakož i o přeměnu poštovního doručovacího úřadu místo v Rudolticích, pošt. úřadu v Novém Malíně, aby byla pošta lépe doručována. Schválena úprava hraběšického potoka a zřízení místního rozhlasu. Konečně zažádáno o zavedení autodopravy Hraběšice-Šumperk.

1948.

Honební výbor byl ustanoven 21. ledna. Předsedou zvolen Josef Lubina, zástupcem Frant. Hajný, zástupcem města Šumperka Fabo Jos. a Bečvář Jan, hajný, číslo 8., zde. Nájemní smlouva s lesmistrem Janem Cukou zůstává o pronajatém revíru v platnosti do roku 1951. Nájemné 1000 Kčs bude honebním výborem darováno hasičskému sboru. V únoru došlo k převzetí veškeré moci dělnickou třídou s pracujícím rolnictvem. Po několika týdnech byly vytýčeny nařízení o dalším znárodnění a pozemkové reformě. Vliv únorových událostí se projevil v M.N.V. Za stranu K.S.Č. byli z M.N.V. odvoláni členové: Peksa Oldřich, rolník, Hraběšice, č. 2. a Spička Jos., Krásné č. 6. a místo nich jmenováni: Vostál Karel, č. 27. a Kampas Ludvík, č. 28., oba z Hraběšic. Předsedou akčního výboru byl Fabo Josef. Po únoru byly přiděleny následující domky: čís. 54. Dru Simandlovi Jar. ze Šumperka, čís. 14. v Krásné Karl. Šlezarovi ze Šumperka a čís. 6. Bečákovi Václavovi. Určeny byly domy k zboření pro stáří a pro velký stavební náklad na opravy. Výročí 30tého trvání ČSR. bylo oslaveno ve škole a v listopadu byla provedena oslava narozenin presidenta republiky s. Klementa Gottwalda. Týž byl jednomyslně usnesením MNV jmenován čestným členem obce Hraběšic. Dodávku vajec v roce nesplnil rolník Jaroslav Novotný a Dub Alois.

Přičtené kroniky dne 22/1. 65 místnímu občanstvu, zjišťuje se, že s. Fábo Jos. byl v r. 1948 též předseda KSČ a proto byl ustanoven předsedou akčního výboru s. Hajný Fr. st.

1949.

M.N.V. se dne 3. února usnesl, rozděliti rolnickou usedlost č. 14. k přidělení polností všem rolníkům, kteří nemají víc než 13 ha s tím, že pastviny zůstanou majetkem obce. Hospodářské budovy mají sloužiti pro družstevní stroje jako skladiště a byt bude pronajat. Usedlost spravoval nár. správce Alois Dub. Na návrh K.S.Č. byli z M.N.V. odvoláni členové Michal Rudolf, rolník, č. 29., Bradáč Frant., č. 25., Eliáš Lad., č. 4 a nastoupili Mlinařík Jan, č. 43., Bečvář Jan, hajný č. 8. a Špička Josef, rolník čís. 6. Předsedou se stal Lubina Josef, místopř. Fabo Josef. Za obecního sluhu od 1./6. byl přijat Mlinařík Jan s platem 2.200 Kčs ročně. Žádost Bílka Ludvíka o přidělení domku č. 76 nebylo vyhověno. Karlu Bezděkovi ze Šumperka přidělen rodinný domek č. 50. Do vlastnictví dán domek č. 54. Pěčkové Jarmile a domek č. 12. Jaroslavu Krejčímu z Vranovic, okr. Prostějov. Ve škole byla oslava „28. října" a „7. listopadu výročí Velké říjnové socialistické revoluce."

V osadě Krásné ve školní budově zřízena poradna pro matky a kojence. Ve zdejší škole bylo zavedeno školní stravování. Vařila pí Marta Bečvářová. Školní budova byla omítnuta a okolí vysypáno štěrkem. Zakoupeno loutkové divadlo s loutkami.

Žactvo sehrálo mikulášskou besídku s hodnotným programem.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR KRABEŠICE

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman, kronikář.

1950.

ONV. předepsané částky o povinných dodávkách byly pro obec nepříznivé. Usneseno, žádati snížení předepsaných dodávek. Včerou přikročeno k založení přípravného výboru JZD. Předsedou tohoto zvolen Fabo Jos., místopředsedou Hajný Frant., jednatelem Michal Rud., pokladníkem Špička Josef, členové: Eliášová Drahomíra, Musilová Ludmila a Hošková Marie. Dne 5. července došel na M.N.V. z kanceláře presidenta republiky děkovný přípis s přáním mnoho zdaru v práci M.N.V. a v budování socialismu v obci. Vyhláškou ministerstva vnitra z 16/6. 1950 č. 369 Ú.l. č. 1. ruší se vyživovací komise a její členové se zařazují do komise pro zemědělskou výrobu a výkup. Počínaje dnem 24.6. byly po dobu žní ustanoveny žňové hlídky. K opatření fotografií na občanské průkazy, bude do obce povolán fotograf k hromadnému fotografování občanstva. Při hodnocení národních žní bylo zjištěno, že nejlépe pracovala pracovní skupina z Krásném. Byla s výjimkou hotova do tří dnů a splnila podmínky i dodávky na 100%. Také účast ČSM. byla dobrá. Od 26. června vykonává funkci předsedy MNV s. Jan Bečvář, lesník na zdejší hájence, rozumný representant a zástupce obce. Den čsl. armády byl oslaven 8. října. Kancelář MNV. byla v domě č. 33., který vlastní občan Ostal. MNV. byl zvolen z občanů:

Dne 1/9. otevřena škola v Krásném a první učitel byl s. Krejčí
Zřízen kulturní dům na býv. Rychtě a schválena „její Pastorkyně".

1951.

Nájemce pdejší honitby Jan Čuka ze Šumperka vzdal se nájmu honitby následkem přidělení této. V březnu MNV usnesl, zakoupiti pro Osvětovou besedu soukromý promítací přístroj. Vyhlášeny obecní dávky ze psů 50 ~Kčs počně a z místností 30 ~Kčs počně. Dne 1/4. byl v JZD. společně ustájen dobytek. Akcí Sto bylo vysázeno 100 ovocných stromů v hodnotě 10000 ~Kčs. Byla vybudována vodní nádrž pod školou, pakliže se tak může nazývati. 8. května provedeny doplňovací volby do rady MNV. Za Bečáka Václava zvolen Taufer František a místo Boleslava Novotného Vladimír Dub, oba z Krásné. Pro technicko-hospodářskou úpravu půdy byla určena tato komise: Petrka Ladislav, předseda, technický referent Sikora Jiří a místní agronom Michal Rudolf. Honební společnost: Bečvář Jan, Jiří Sikora a Ladislav Dub, převzala místní honitbu po Janu Čukovi.

Po šestileté plodné práci ve dvojí škole a v obci jest přeložen na vlastní žádost do kraje Gottwaldov ředitel školy Jan Mlčák.

Za jeho místo nastoupil řád. učitel Jaroslav Jefimov.

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman, kronikář.

1952.

Zemědělský referát M.N.V. jednal se státními statky, příp. státními lesy o převzetí nevyužité půdy v osadě Krásné, která by byla využita zaloučněním, nebo zalesněním. Zaloučnění by bylo co podklad pro chov ovcí. JZD prodělává těžkosti, jako všechna nově založená družstva. Někteří členové - družstevníci - nebyli pravými členy JZD. a byli z družstva vyloučeni. Podle usnesení M.N.V. z 2. února, bylo vyloučeným členům uskutečněno předání skotu po vyúčtování Spořitelnou v Šumperku. Pracovní morálkou zabýval se znovu MNV dne 27/2. Do schůze byli předvoláni družstevníci se špatnou pracovní morálkou. Pro špičkové zemědělské práce, zajistila rada pomoc všech osob, nemající pracovní poměr. Též projednán jednotný postřik ovocných stromů. Zajímavé je usnesení z této schůze o zápisu do obecní kroniky. Již r. 1952 se MNV. staral, aby včas zápisy do kroniky byly dělány, ale nestalo se tak. V březnu byl doplněn místní akčí výbor národní fronty (AO N.F.) takto: Kůrka Tomáš, Peksa Oldřich, Mlčák Jan, řídící učitel, Musil Ruprech ml., Jarmila Juřicová, náhradníci: Večeřa Lad. st. a Gabčo Jindřich st. O té době došlo k napadení severní Koreje jižní Koreou za pomoci amerických imperialistů. Náš lid konal sbírky ve prospěch hrdinného korejského lidu. Sbírku provedli členové rady Freileben Karel a Winter Jan z Krásné a Taufer Frant. s Dubem Vladimírem ze zdejší obce.

Ve schůzi 19/3. byla doporučena žádost říd. učitele Jana Mlčáka o přeložení. Mnozí členové vystoupivší z družstva, žádali MNV, aby převzal půdu do své správy, aby se mohli vystěhovati. K žádosti zemědělce Josefa Bělunka rozhodla rada MNV. takto: MNV nesmí přebírat žádné pole do své správy a nemůže nařídit představenstvu JZD., aby jmenovaného přijala zpět do svých řad. Podobně rozhodla o manž. Františku a Anně Bradáčových, čís. 25., poněvadž nebyla záruka, že by pole byla obdělána.

JZD se rozhodlo pro společné ustájení dobytka a svépomocí si chtělo postaviti kravín. K tomu účelu obdrželo bouračky č. 20. zde a č. 16, 17 a 18. v Krásném. 30/4. v předvečer 1. Máje, konána přednáška „Amerika dnes". Oslavy dne výročí „Osvobození" připravila kulturní komise na den 9. května v místním hostinci. Dne 27. července se zabývala rada usnesením strany a vlády o upevnění JZD. V radě řešeny potíže v JZD. Stížnost družstevníků na nevyhovující inseminační stanici, čímž trpí vzrůst živočišné výroby. Velkým nedostatkem v JZD. je, že práce není plánována do předu a pak není možnost zajistiti brigády na výpomoc, a jiné práce. K zvládnutí žní nutno zajistiti samovaz, lopaťák, brigádu 5-6. člennou na stavění panáků, vyčistit mlátící garnituru a zakoupit řemeny. Po žních byla členská základna rozšířena o zemědělce Frant. Bradáče a Josefa Mášu. Přihročeno k promítání večerních filmů. Oslaveny

dne 21. prosince narozeniny p. generalissima Josefa t. Stalina přemi složkami národní fronty. Podle nájemní smlouvy byl domek č. 37 pronajat SČSP. v Hrabešicích.

Při čtení kroniky dne 12.1.1965 před místním občanstvem, dozvídá se kronikář, že promítání filmů bylo putovní. Udala občanka Marta Ticháková, za svobodna Táborová, již známá z divadelní hry již uvedené o této kronice.

Pro neshody mezi SČSP a ředitelem školy far. Jefimovem došlo k jeho přeložení na osmiletou střední školu do tř. Zosin.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR HRABEŠICE

Zapsal během roku 1959
a doplněk 14/1. 1965.
Jaroslav Lachman, kronikář

1953.

Počátkem roku mělo JZD. vybudovaný kravín a začínalo budovati vepřín. Početně se zabývá M.V.T. ve schůzi poměry v JZD. 5. ledna zjišťuje, že činnost JZD. se rozbíjí o osobní záležitosti členů. Úkol vystoupiti z družstva Bradáč František, který vstoupil do družstva jen z důvodů zaopatřovacích. Uvedenou otázku však nemohla rada M.V.T. rozhodnouti, patří k rozhodnutí jen členské schůzi JZD. Tehdy byla propuštěna rozhodnutím členské schůze z JZD. členka Miluše Peterková. Kromě uvedených jsou to: Peterka Ladislav, Fr. Hajný, kteří vědomě narušují dobrý chod JZD., odrazují nové přistoupivší členy, což je přímo sabotáž. Proto se touto záležitostí dne 12. ledna zabývala rada M.V.T. a byla nucena opatření, aby se tyto věci v JZD. již neopakovaly. Již v polovici ledna byli pro špatnou pracovní morálku vyloučeni z družstva: Peksa Oldřich, Hása a Bradáč Fr., kteří vstoupili do družstva jen pro finanční výhody a svou nečinností podkopávali družstvo. Třídní boj na vesnici sílil. Dne 29. března proběhla pomocí svazu půdě v obci sčítání. Byl proveden jarní úklid. Každý majitel byl nucen svůj prostor před domem očistiti a odstranit spálené ploty. Konečně bylo zakročeno proti likvidaci soukromě hospodařícím rolníkům. Usnesení rady z 4. května praví, aby půda patřící zemědělci J. Bělunkovi byla přidělena podle zákona č. 55 po půl ha

zemědělcům: Peksovi Oldřichovi, Michalu Rudolfovi, Kampasovi Ludvíkovi, Bradáču Frant., Mášovi J. a Večeřovi Karlovi. Dodávka z této plochy nuceného nájmu bude se plnit podle směrnic na 50%. Kromě toho byla soukromě hospodařícím rolníkům, kteří nemají plánovaný stav vepřů doporučena zápůjčka na nákup vepřů. Vydáno upozornění, že nebude dáno povolení přivésti jalovičky na jatky, dokud nebude dosáhnuto plánovaného stavu skotu.

Veřejná schůze MNV byla provedena dne 8./5. ve 20. hod. Kulturní vložku provedl říd. učitel s. Jefinov. Vzpomenuto osvobození Hraběšic Rudou armádou, projev učinil s. Taufer. Činnost S.Č.M. se zlepšila. Bylo dosaženo 80% počtu členů. Zlepšen odběr mládežnického tisku Mladé fronty a splněny závazky ČSM. O červnu zavedeny domovní knížky s okamžitou platností. Vydány zákazy týkající se krádeže třešní.

Pro nesplnění dodávek v živočišné výrobě byli oznámeni státnímu prokurátovi zemědělci: Kněblík Jos., Michal Rud., Mášová J. a Bradáč Fr., kteří nesplnili dodávkovou povinnost v mléce, mase vepřovém a hovězím a ve výkupu vajec.

Hovory s občany budou provedeny 3. srpna s programem: 1.) Provedení žní, 2.) dodávkové úkoly, 3.) Zástav hovězího a vepřového skotu, 4.) diskuse.) Krise v JZD. vrcholí. Dne 14. září usneseno: Členové, kteří hodlají vystoupit, musí bezpodmínečně dodělat podzimní práce, sílář slunečnic, sklizeň brambor, řepy a lnu. Ustanoven a schválen účetním JZD farář děkan P. Meitner Theodor. Na vlastní žádost

z družstva byli propuštěni (v zápise však je uvedeno „vyloučeni", což odporuje smyslu) Peterka Ladislav, Lubina Josef a Bělinek Josef.

V listopadu vzpomenuto narozenim presidenta p. Klementa Gottwalda a v prosinci spolu s výročím československo - sovětské smlouvy narozenin Josefa V. Stalina.

Při čtení kroniky dne 12/1. 1965 kronikářem místnímu občanstvu, udává p. předs. Jan Bečvář, že dne 3./6. 53 došlo k otevření a zahájení autobusové linky Šumperk - Hrabišice a zpět. Zajisté chvály plná a občany vítaná věc, spojení města s vesnicí, tak zrovna jako telefonní linka, ku které téhož roku došlo. Ku dni 30/5. téhož roku došlo na celém území SSSR. ku výměně peněz. Každému občanu bylo v nové měně vyměněno 500 - kčs, takže každý začínal hospodařit stejnou částkou. Uvedená výměna byla nutná, postihla hlavně válečné spekulanty, jakož i jiný živel nežijící se poctivou prací. Výplaty mezd a služného v měsíci červnu byly provedeny v nové měně.

Ředitelkou školy byla ustanovena Vlasta Sigmundová, která působila na škole v Nových Losinách.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR V HRABIŠICÍCH

Zapsal během roku 1959
a pak doplnil 14/1. 1965
Jaroslav Ladiman, kronikář.

1954.

Tento rok je významný pro lidosprávu dáním lidu k diskusi chystané zákony o NV. Návrhy byly projednány MNV. Děkan P. Meitner podal návrh, aby rada MNV. byla rozšířena u malých obcí na 5 členů. Pak byla připravena veřejná schůze s občany, kteří byli pozváni prostřednictvím žáků zák. škol v Hrabenčích a Krásné. Každý diskusní příspěvek k novým zákonům o NV byl nutný, neboť vláda příspěvky shromažďuje a pak teprve po probrání a usměrnění, bude vydán zákon vzešlý z diskusních jednání s občanstvem. Občanstvo při vlastně obsah zákona navrhli a v tom je vidět pravý kus demokracie vyvěrající ze socialismu a komunismu, kde pracující lid a pracující inteligence si sám vládne! Oslava mezinárodního dne žen určena na neděli 7/3. Provede výbor žen. Kulturní složka: radiogramo, projev o významu MDŽ. Stanoven a schválen „Výpůjční řád" místní lidové knihovny. Bude uveřejněn v půjčovně knih. V březnu byly po proé připravovány volby do MNV. Byla ustanovena místní volební komise:

předsedou navržen: Kliš Ladislav, jeho náměstek: Fábová Františka, tajemník: Hozděra Tomáš, členové: Peksa Oldřich a Kopsilová Ludmila.

Obvodní komise sestavena: předs. Taufer Frant., náměstek Špička Josef, tajemník Večeřa Karel, člen Hajný Frant.

Okrsková volební komise: předseda: Lubina Josef, starší, tajemník Dub Miroslav, člen Bradáč Frant., mladší.

Do okresní obvodní volební komise byl navržen Dub Vladimír. Agitační středisko bude zřízeno v Hraběšicích v domě Č.S.M. a v osadě Krásné v kanceláři kamenolomu.

Před 1. Májem ustanoven májový výbor: Grund Josef, Musil R., Wanke Rud., Bečvář Jan, Lubina Jos. starší a Köhler Alois. Byla připravena oslava dne Vítězství a veřejná schůze s občany, aby byli seznámeni s činností MNV od r. 1945 až do nových voleb a s novou kandidátkou členů MNV.

Volby byly provedeny dne 16/5. v hostinci u Eliášů. Dne 24/5. se konala ustavující schůze nového výboru vzešlého z nových voleb. Schůzi zahájil Bečvář Jan a předal slovo Večeřovi Karlovi. Na jeho návrh byla zvolena mandátová komise s předsedou Fábo Jos., členy Matýs Frant. a Musil Rup. Tito zjišťují, zda byli všichni členové nového národního výboru zvoleni nadpoloviční většinou. Celkem bylo zapsaných voličů 117, dva volili na průkaz, tedy celkem 119 voličů.

Zastoupení v novém MNV. se jeví takto:

1. žena, 4. dělníci, 1. družstevník, 3. soukromě hospodařící rolníci.

Nadpoloviční většinou zvoleni všichni členové nového MNV.

Předsedou byl jednohlasně zvolen Bečvář Jan,

tajemníkem Grund Josef a členem rady Večeřa Karel starší.

Byly ustanoveny následující komise:

zemědělská, předseda: Musil Rupert, člen: Peterka Lad. a Fabo Josef,

finanční, -"- : Winter Jan, -"- : Grund Eduard,

školství a osvěty: -"- Elišová Drahomíra, člen: Matýs Frant.,

hospodářská: -"- Matýs Frant., -"- Winter Jan.

Roční plán obce Hraběšic na volební období N.V.O.:

1.) na rok 1954: socialisace vesnice, úprava komunikací a dokončení oddní nádrže.

2.) V roce 1955: adaptace budovy č.39 a to oplocení zahrady a náter budovy. Oplocení školní zahrady a doplnění sadu ovocnými stromy. Regulace hraběšického potoka po celém území obce.

3.) V roce 1956: Rozhlasové zařízení v obci a osadě Krásné.

Dne 7/6. zajištěno obdělání půdy po zemědělci Michalu Rud., - byl vrat do varby. Hovězí dobytek po vybrakování, bude dán na jatky. Peníze se uloží do záložny. Koně budou uzavřeny v ohradě a nebudou půjčovány. K obdělání pozemků bude povolána zemědělská schůze na 8/6. ve 14. hod. Velké škody na polích byly způsobeny divokými prasaty. S. předseda N.V.O. Bečvář Jan zajistí odstřel ve větší míře než dosud. Dodávkové úkoly byly do 20./9. splněny takto: JZD splnilo na 101%, soukromý sektor na 45%. Dodávkovou povinnost nesplnili zemědělci: Kampas L., Michal R., Peksa Vl., a Albert Jan. Byli vyzváni, aby do konce měsíce dodávky splnili.

Veřejná schůze pro volby do NS. konána 21. října za malé účasti místních občanů. Zapotřebí, aby každý člen MNV získal na starost 5. rodin k zajištění účasti.

Ustanovena schůze na generální inventarizaci.

Dne 19. listopadu shořela rychta, kde byly chlady a stáje JZD.

Zapsal během roku 1959
Jaroslav Lachman, kronikář.

1955.

Byla dokončena inventarisace majetku M.N.Ů. Na schůzi M.N.Ů a Národní fronty přednesl s. Vybíral z O.N.Ů, Šumperk úkoly X. sjezdu K.S.Č k zajištění plánu zemědělské výroby na rok 1955 a uzavírání závazků s jednotlivými družstevníky a rolníky při vypracování výhledového plánu rozvoje obce. Pak byla obec Hraběšice rozdělena na všech 9. členů M.N.Ů., kteří navštíví každého občana za účelem pohovoru ohledně oprav obydlí a úklidu, tak i splnění dodávkových povinností.

Podpisová kampaň Obránců míru byla započata s dobrým výsledkem 27. února a skončena 27. března. Pro nábor sil do zemědělství promluví členové rady M.N.Ů s rodiči vycházejících žáků, aby žáci zůstali v zemědělství po vychození školy. Veřejná schůze s občany byla konána 29. března. Pro nepříznivé počasí se v tomto roce opozdily jarní práce. Anoho ploch žita úplně vyhynulo a muselo býti ve výměře 14 ha zaoráno. V květnu se vyskytl mor drůbeže. Preventivní opatření učinil Dr. Láník, okresní veterinář ze Šumperka, aby se nákaza nerozšířila.

K 10. výročí osvobození naší vlasti Rudou armádou, byly uzavřeny závazky drobnými a středními rolníky. J.Z.D. splní závazek v mléce a vejcích, dodávku vepřového masa pak až v druhém čtvrtletí. Ostatek bude splněn do konce roku. U soukromého sektoru drobní zemědělci splní dodávky hlavně ve vejcích a mléce. Bylo na-

řízeno povinné očkování drůbeže. Výroční dne Vítězství bylo oslaveno zpěvem, recitací a projevem na veřejné schůzi. Dodávková povinnost u soukromě hospodařících rolníků za první pololetí t. r. nebyla valná. Jak na př. rolník František Bradáč, celková dodávka mléka 3.600 l., splněno 1.100 l. Zbytek 2.500 l. nemohl splniti, protože nemá plánovaný stav dojnic. Vepřové maso chce splniti do konce roku. Hovězí maso nesplní, nemá plánovaný stav dobytka. Kampas Ludvík, celková dodávka 1.895 l. mléka. Splněno 225 l, snad do konce roku splní. Vejce dodávková povinnost 721 vajec, zbytek 181 ks. vajec splní do konce října. Vepřové maso 131 kg, nedodáno, protože nechce doplniti do plánovaného stavu. Hovězí maso má splněno. Michal Rudolf, celková dodávka mléka 2.456 l, splnil 561 l. Pouze jedna dojnice, nemůže splnit. Vepřové maso, celkový úkol 170 kg, nesplněno. Hovězí maso nesplní, protože nemá zástav. Vejce, dodávkový úkol 384 ks, splněno 244 ks, zbytek splní do konce roku. Albert Jan, celková dodávka v mléce 1174 l., nesplněno nic, ale do konce roku chce splnit. Protože i JZD. trpělo nedostatkem pracovních sil, snažil se MNV. opatřiti síly a získati hlavně syny zemědělců, kteří konali vojenskou základní službu, aby po skončení nastoupili jako pracovníci v JZD. Po znovuotevření prodejny „Jednoty", bude žádat MNV znovu otevření prodejny. Dokud žádost nebude vyřízena, je nutno prodávati aspoň dvakrát týdně, úterý a pátek.

1956.

V lednu byly pořádány přednášky odborníků v rostlinné a živočišné výrobě pro zemědělce. Také byla přednáška o atomové energii. Přednášky byly zajištěny pomocí rady O.N.V. v Šumperku.

V zimní kampani bylo uzavřeno mnoho závazků. Tak ČSM získá dva členy Fučíkova odznaku. Dále odpracuje 110 hodin na žňových prací. Ostatní občané odpracují 220. hodin. Též sehraje dvě loutková představení. Byl připraven MDŽ, na kterém vystoupili žáci národní školy, zde a proslov měla řídící učitelka.

Dne 1. dubna bylo provedeno sčítání hospodářského zvířectva v obci.

V dubnu vyhořel hravín JLD. Zdejší JLD bylo spojeno s JLD v Novém Malíně.

Pionýrskou organizací byla provedena oslava 11. výročí osvobození a proslov měla řídící učitelka Marie Řídká.

Na podzim bylo rozpuštěno JLD v Hraběšicích při JLD, N. Malín.

Pozemky přešly na Československé státní statky, farma Rudoltice, řed. Hanušovice. Bývalí družstevníci se stali zaměstnanci statku.

Měsíc čsl. sovětského přátelství zajistila pionýrská organisace.

ČSM provedl kulturní vložku. Zároveň byl promítán film.

Hvězdicovou štafetu zajistil předseda ČSM. s. Bečvář Pavel.

Schůze občanů byla konána 11. listopadu.

Je-li třeba, jako že ano, zapotřebí hodnotiti splnění akčního

plánu M.N.V., pak nutno přiznati, že splněn nebyl. Ani se strany občanů nebyl zájem a proto bylo třeba učiniti změnu v akčním plánu M.N.V. tak, že se adaptuje budova č.59 pro M.N.V. a že bude provedeno veřejné osvětlení a upraven domek č.9., jako školní byt.

V tomto roce zásluhou členů zdejší požární jednoty s. Peterky Arnošta, s. Fálty Josefa, pozdějšího tajemníka obce, a jiných, účastnila se zdejší mládež požárnické soutěže v okrese a získala v tuhé soutěži Diplom.

Při čtení kroniky dne 12.II.1965 místnímu občanstvu, dozvídá se kronikář od účastníků, že kravín nevyhořel, ale že spadlý šindel způsobil škodu pouze na budově, jelikož dobytek byl právě na pastvě.

Řídící učitelka Vlasta Zigmundová po dvouročním působení na zdejší škole přeložena do Libiny a na její místo nastoupila Marie Řídká, nar. 12.6.1935 ve Lhotících, okres Dačice. Vyučovala před tím v Rudě nad Moravou.

Zapsal během roku 1959
a doplnil 14/I. 1965.
Jaroslav Lachman, kronikář.

1957-8.

Ve dnech 17. a 21. března byly provedeny schůze s občany. Dále byl konán MDŽ, kde provedli program zdejší pionýři. Poněvadž v květnu uplyne volební období MNV, byly dne 2. dubna členům volební komise odevzdány dekrety.

Veřejná volební schůze byla svolána na neděli 14. dubna 1957. Seznámení kandidátů s voliči bylo konáno v úterý ve zdejším hostinci. Dne 22/7. 1957 - pondělí - zemřel, z č. 2. zemědělec a dlouholetý činovník Místní požární jednoty ve věku 48 let Oldřich Peksa.

Rada MNV. v Hraběšicích na své schůzi 8/10. 1957 ustanovila Marii Novotnou, ředitelku zdejší národní školy správkyní osvětové jizby v Hraběšicích. Od Chrestního národního výboru v Šumperku obdržela místní Osvětová beseda darem a též za provedené práce zdejšími brigádníky filmový promítací přístroj; takže došlo v tomto roce v naší horské vesnice k prvnímu promítání filmu vlastním přístrojem. Ustanoven výbor pro pořádání oslav 40. ho výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Oslava stanovena na 10./11. t. r. Oslava ČSSP. s estrádou pak určena na den 16/11. t. r. Dne 8/2. 1958 sehrál div. kroužek 6. B. a za spolupráce požárníků novou českou divadelní hru z vesnického prostředí „Hledá se hrdina", která pro úspěch byla sehrána ještě v Rudolticích a Rejchartících. Dne 23/2. 58 uspořádána veřejná oslava 10. výročí „Února" za hojné účasti.

Prohlavci 8/1. 58 „To byl český muzikant" pak dne 11/1. 1958.

Rok 1958 byl obzvlášť bohatý na přednášky, promítání filmů pro děti a dospělé jednou týdně, louthové divadlo a besedy. O kostce pouze uvádím: Přednášky - lékařská na téma „Nakažlivé nemoci", dále besedu o knize L. Kosmodémjanské - „Příběh o Zoje a Šurovi", v osadě Krásném o Boženě Němcové. Beseda s občany na téma „trestnost mládeže" provedena s. Dr. Klímkovou No. z lidového soudu v Šumperku. Louthové divadlo bylo sehráno PO ČSM: dne 29/1.58 „Jak v Kocourkově chytali raka" a dne 29/6.58 „Pohádka o zlaté niti"

K významným výročím uspořádány oslavy s kulturním programem a na sedmi účinkovaly děti zdejší školy.

Dne 1./6. připravily složky v obci radostný den mládeže. Věnovaly na občerstvení všech dětí z obou obcí (občerstvení) výtěžky ze zábav a Osvětová beseda pro děti promítla zdarma film Princezna žába. O tomto roce mezi občany zdejší obce řádila infekční chřipka a mezi dětmi se vyskytlo mnoho dětských nemocí. O měsíci srpnu přehlíženo k celému okolí, včetně naší obce, došlo k velké průtrži mračen, doprovázené kusy ledu. Škody na ovoci, zahradách a polích byly veliké. Silně poškozeny silnice, stržen most na rozcestí silnic Šumperk - Hraběšice - Nový Malín, takže doprava na trase do N. Malína byla přes rok přerušena. Škody na stavením nebylo, pouze zaneseny nánosy dvorky u rodiny Františka Hajnýho a Jana Bečváře, pod zdejším kostelem.

Zapsal v roce 1959.
Jaroslav Lachman, kronikář.

Rok 1959.

Koncem školního roku rozloučila se se školou ředitelka s. Marie Novotná, za svobodna Řidká, která ve zdejší obci působila na zdejší škole od r. 1955 - 1959. Oba manželé Luboš a Marie Novotných byli dobrými divadelníky, sehráli více divadelních her, kde měli hlavní role, naposledy ve hře „Ženich". Odstěhovali se do Znojma. Na místo ředitele nastoupil s. Jaroslav Novák ze školy Bohutín. Pro polytechnickou výchovu dětí bylo zřízeno polytechn. pole ze zahrady u neobydleného domu, který obýval zemědělec s. Vostál. Žáci zdejší školy učili se pěstovati zeleninu a jahody.

Místní požární jednota spolu se členy Osvětové besedy sehrála ve dnech 7. a 8. března divadelní hru „Ženich" za režiserování kronikáře. Hra se velice líbila a o sehrání se postarali: Václav Peterka, v roli ženicha, s. Hajná, v roli selky, s. Marta Bičvářová, v roli nevěsty, řídicí učitelka v roli sestry kulaka - sedláka, kterého návštěvníkům v této hře zahrál s. Večeřa Mirek a v dalších rolích úspěšně si vedli: s. Hajný Frant. starší, Fábo Josef a Květoš a Večeřa Václav.

Májové oslavy proběhly slavnostně v Šumperku, kam zdejší občané byli dopraveni vyslaným autobusem Č.S.A.D.

O vánočních svátcích byla uspořádána zdejší školou besídka s průvodem „Dědy Mráze" a děti obdarováni nadílkou.

Rok 1959 se zvláště vyznačoval velkou aktivitou usedlíků v opravách rodinných domků, za přispění místních občanů sedníků s. s. Fáby Květy, Večeři Miroslava, Hajnýho Frant. a pomocníků Vostála K. a Fáby Josefa. Též provedeny brigádnicky opravy poškozených mostů - přechodů u požární zbrojnice a na rozcestí u hostince manž. Eliášových.

V srpnu byla zřízena šatna z části kabinetu k přezouvání dětí ve zdejší škole.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR HRABEŠICE

Zapisoval během r. 1959
Jaroslav Lachman, kronikář

Rok 1960.

Oslavy únorového vítězství proběhly dne 25./2. za účasti 35 osob. Projev měl s. předseda Jan Bečvář s přednáškou na téma: „Úspěchy socialistické vědy při výzkumu kosmického prostoru." Promítnut film „N. S. Chruščov v Americe, který nalezl u přítomných občanů živý zájem a souhlas pokoru-mění pro mírovou politiku prováděnou SSSR.

Dne 9/5. 68. proveden při schůzi M.V.T. kulturní program dětí zdejší národní školy za značné návštěvy místních občanů. Dne 13/5. přednáška „Původ člověka", která byla doplněna diafilmem. Vzhledem k nastá-vajícím volbám do národních výborů byla uskutečněna předvolební schů-ze s filmovou ukázkou a dne 19/5. došlo k představení kandidátů do ONV a M.V.T. s promítnutím krátkého filmu. Volby v měsíci červnu 12. ho. proběhly klidně. Za zmínku stojí zaznamenati, že občané cigánské národ-nosti z osady Krásné přišli kolektivně s hudbou vedení s. Kapčou, pracujícím po dlouhou dobu - již od osvobození v lamenolomu v Krásném - do volební místnosti, kde společně očividně odvolili. V agitačním středisku sledovali občané program televize a rozhlasu při slavnostní náladě značnou dobu. Průběh a výsledek voleb do nár. výborů a národního shromáždění jasně prokázal naprostou jednotu našeho lidu v budování socialistické vlasti a pro boj za mír na celém světě.

V tomto roce byla nadprůměrná úroda jablek, takže někteří majitelé

zahrad, jablka neshlidili. Nebyl o tato žádný zájem. Též konzervárny byly nadmíru zásobeny a v každé rodině bylo ovocného jablečného vína dostatek.

Po těžké nemoci a po uzdravení se, odejel do Západního německa za svojí dcerou starousedlík, rodák a majitel domu č. 5 příslušník německé národnosti občan Lukas Josef ve věku 83 let, který měl za manželku Češku M. Lukasovou, která byvše zaněná mutvicí v r. 1958 ve zdejší prodejně jednoty, odpočívá na zdejším hřbytově. Jmenovaný občan Lukas Josef, ač Němec, česky neuměl, byl vážen občany vůbec pro svoji pracovitost a dobrou povahu. Jako domkař a pracující v dřívější petrolejce, měl starobní důchod, takže byl na stáří zaopatřen. Jeho syn padl v II. světové válce a jako samotný toužil za dcerou. Naše socialistické zřízení - úřady - mu odjezd bez průtahů povolily. Dům č. 5. získal podle kupní smlouvy bývalí zemědělec, nyní zaměstnanec Státních statků občan Večeřa J. starší s manželkou, kteří se pustili do opravy domu ihned.

Po odchodu ředitele školy s. Jaroslava Nováka, ujala se vedení školy 20/9. 60 mladá učitelka s. Eva Fingerová, rodačka z Chromče. Táž vytrvale s dětmi nacvičila besídky k 40-mu výročí založení K.S.Č. a V.Ř.S.R. jakož i ku dni M.D.Ž., kde děti připravily radost maminkám dárky, ušitými medvídky a kachničkami.

Dne 1/2. 1960 odstěhoval se z Hrabčic do Rudoltic občan Lubina Josef, který od r. 1945 hospodařil na usedlosti č. 18, pdc. Po zapojení této usedlosti do správy jednotného zemědělského družstva, později Čl. státních statků v Šumperku, hospodářství Hrabčice, stal se jako zedník - údržbář na farmě Rudoltice. O jmenovaném zmiňuje se kronika na počátku jako o předsedovi místní správní komise, než byl zvolen řádný místní národní výbor a též o pomocníku při zakládání této kroniky. O pomoci při zakládání kroniky, ani pak později není žádné řeči, jelto se tak nestalo.

V tomto roce se připravoval v kamenolomu v osadě Krásné komorový odstřel. K tomuto však nedošlo, jelto po vydolování komory, se skála sesula. Za štěstí k úrazu nedošlo a zásoba kamene byla veliká. Po spracování tohoto, došlo pak ku zdařilému komorovému odstřelu.

Též došlo zemní posádkou z Jrnavy ku zbourání neobydlených, starých a schátralých domů a to v Hrabčicích: číslo 12, 14, 17, 22, 26, 32, 49, 71 a výměny býv. rolníka Pekny.

V osadě Krásné číslo: 4, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24 a 25.

Na místě hospody Lukas u kamenolomu byl zřízen zásluhou s. ředitelky Heinové dětmy z osady Krásné ohrazičený, keřinami vysázený a udržovaný menší parčík.

Místní národní výbor získal do vlastnictví budovu č. 39, tak zvanou „Klášter", kde kulturní místnost s televizí a kancelář M.N.V., čemuž zmíněná a udržovaná budova uprostřed obce plně vyhovuje. Na číslo 18. Státních statků přistěhoval se nový správce hospodářství Hraběšice. Očekává se, že konečně byla příznivě vyřešena tato palčivá otázka státního hospodaření o živočišné a rostlinné výrobě se dotýkající. Doba nám poví další. Správce fan Italý pocházel z Hané.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR HRABĚŠICE

Zapsal během roku 1960
Jaroslav Lachman, kronikář.

Rok 1961.

Již vstup do tohoto roku naznačoval, že rok 1961 bude velice bohatý na události, které budou navždy zapsána do nejsvětlejších stránek lidské historie na celém světě. Úleva uvnitř po celém světě a pak radosti v zemích socialismu a míru nastala, v zemích kapitalismu pak závisti, když bylo dne 12. dubna 1961 rozhlasovými stanicemi oznámeno, že první a to ruský člověk, major Jurij Alexejevič Gagarin proniknul do vesmíru. První kosmický let na světě byl jmenovaným uskutečněn v sovětské kosmické lodi „Vostok", obkroužil zemi a úspěšně přistál na stanoveném místě Sovětského svazu. O proniknutí lodí Vostok do vesmíru, obletění zeměkoule za půl druhé hodiny a přistání, podal major J. A. Gagarin ihned po letu hlášení v Moskvě soudruhovi prvnímu tajemníku Ú.V. KSSS předsedovi rady ministrů N. S. Chruščovi a byl ozbrojenými Nejvyššího sovětu SSSR vyznamenán udělením titulu „Hrdina Sovětského svazu", a jako prvnímu letci kosmonautovi na světě udělen „Leninův řád" a medaile Zlatá hvězda, jakož i postavení bronzové busty hrdiny ve městě Moskvě.

Dále je nutno, aby v této kronice byla do slova zapsána slova N. S. Chruščova, která proneslo na slavnostním přivítání prvního kosmonauta v Moskvě ihned po přistání na Rudém náměstí:

„Toto vítězství nevede k nadvládě, nýbrž přináší blaho všem lidem světa. Budeme tajemství přírody dávat do služeb člověka, jeho blahu, do služeb míru."

Ohlas této historické světové události, nezůstal bez ozvěny ani o naší socialistické vlasti. Ještě neopadla vlna vzrušení a radosti, když dne 28. dubna (pátek) přiletěl do Prahy na 2 denní návštěvu na pozvání s. presidenta republiky Antonína Novotného hrdina Sovětského svazu major J. A. Gagarin. Triumfální bylo přivítání a cesta z letiště Prahou na Pražský hrad, sídla vzácného hosta, které připravilo obyvatelstvo Prahy a okolí milému hostu, dobyvateli vesmíru. Byla to první zahraniční cesta soudruha Gagarina k nám, o které se vyjádřil na dotaz novinářů:

„Teplejší je tady (pozn. než ve vesmíru) protože ve vesmíru je v kabině teplota 20 stupňů a tady je milion srdcí a v celém Československu několik milionů srdcí s vyšší teplotou 36.8 stupně."

Došla zpráva ze Záp. Těmecka příbuzné občance Těšerové, zdejší listonošce, že zemřel tam bývalý starousedlík Lukas Jos. v roce 1960 vystěhovavší se z Hrabětic.

Letošní rok se vyznačil dobrou úrodou, hlavně brambor, avšak naprostou neúrodou jablek. Značné škody na úrodě napáchala lesní zvěř, u brambor divočáci.

Další vlna ohromujícího vzrušení nastala po celém světě, když zprávou TASS oznámila, že dne 6. srpna 1961 v 9 hod. moskevského času (7 hod. našeho času), byla v Sovětském svazu vypuštěna na oběžnou dráhu kolem Země druhá kosmická loď

„Vostok 2."

Kosmickou lodí „Vostok 2" jídil občan Sovětského svazu letec-kosmonaut soudruh major German Štěpanovič Titov, který obletěl více než sedmnáctkrát kolem Země během 25.18 hodin a urazil přes 700.000 km. Váha kosmické lodi „Vostok 2" bez posledního stupně nosné rakety činila 4.731 kg. Po úspěšném letu - splnění programu vědeckých výzkumů, přistála kosmická loď „Vostok 2" v blízkosti historického místa, kde přistála kosmická loď Vostok 1. dne 12. dubna 1961 s pilotem prvním kosmonautem majorem Jurijem Alexejevičem Gagarinem. Šlo o další triumf sovětské vědy a techniky a hrdinský čin sovětského člověka, který vyjádřil v blahopřání předseda rady ministrů SSSR soudruh Nikita Chruščov slovy: „Všechen sovětský lid, všechno pokrokové lidstvo si na věky zapamatuje Vaše hrdinství jako příklad statečnosti a odvahy projevené ve službách lidstva. Váš hrdinský čin znovu ukázal, čeho je schopen sovětský člověk, vychovaný komunistickou stranou."

Žně proběhly v Hraběticích vzhledem ke stálému příznivému počasí dobře. Po více jak 2. měsíčním suchu, začaly dne 17/10. 1961 vydatné deště. Některé studny nedávaly vody. Přestěhoval do Rudoltic se svou rodinou pomocný dělník Státních statků s. Peterka Ladislav, jinak dobrý ochotník - divadelník a dobrá kopa v kolektivní společnosti. Dne 19/10. 61 byly opatřeny novým nátěrem domy Státních statků, jakož i dům občana Večeře st., jímž výhled obce po této stránce získal. Též vedoucí Pohostinství s. Vlasová

se přičinila o lepší vzhled hostince, že sama natřela na bílo a zelено okna. Přemil se zdejší občan Jaroslav Bradáč s Marií Bichalovou, oba pracující Státních statků.

Předseda M.N.V. s. Bečvář Jan učinil 8/11. 61 před započetí kina místním občanům s diskuzí o navržených kandidátech pro okresní soudy přednášku. Též informoval o významu lidových soudců v rámci naší demokraticko-socialistické ústavy oproti soudnictví ve státech kapitalistických, kde soudci podléhají kapitálu i korupci.

Dne 10./11. 61. byl na zdejším hřbitově pochován zdejší občan Musil Rupert, rodák ze Studence u Třebíče ve stáří 71 roků. Týž zahynul tragickou smrtí v potoku Fibich u Hrabišína, když se vzdálil z domova a byl po 4 dny pohřešován. Šlo o člena francouzské legie z první světové války, který se účastnil v roce 1914 - 1918 bojů na francouzské frontě proti německé armádě. Měl již otřesené zdraví a neslyšel, následek války.

Dne 17/11. 61 měli býti zdejšímu občanstvu představeni do voleb navržení soudci z lidu. Účast byla dobrá, přednášku učinil soudce z povolání z Ostravy, která byla přítomnými vyslechnuta se zájmem, ale lidový soudci se nedostavili. Příčina nebyla žádnému sdělena.

Dne 3/12. 1961 proběhly zde, tak jak v celé vlasti volby lidových soudců. Měly slavnostní ráz v pěkně vyzdobené s. Tábou Josefem, volební místnosti v budově M.N.V. K polední hodině měli zapsaní voliči odvoleno, takže volby soudců z lidu dopadly na 100%. V dalším se uvádí, že volby soudců z lidu velice posílí socialistické soudnictví.

Dne 10/12. 61 odbývala se ve zdejším Pohostinství výroční členská schůze Místní požární jednoty. Po 11té byl zvolen předsedou předseda MNV, zde, s. Bečvář Jan, lesník. Nutno zaznamenati, že k témuž dni má jednota 29. členů, z toho tři ženy: s. Eliášovou, s. Weiserovou a s. Ginskou.

Na usedlosti naproti prodejny jednoty s urychlením se dobudoval hřebčín, kde našlo ustájení desítky hříbat Státních statků. Zásluhu o to má s. Avalý Jan, zdejší vedoucí hospodářství.

Po delším pátrání pisatele kroniky s. Jar. Lachmana z čísla 6., podařilo se zjistiti prvního pisatele do této kroniky pod titulkem „Rok 1945". Je jím zdejší občan Večeřa Mirek, zedník, divadelník, člen požárního sboru, knihovník a vedoucí mládeže místní požární jednoty. Otec rodiny a 2 dětí.

Vánoční svátky proběhly v klidu a míru za pěkného zimního počasí a mrazy dostoupily až 30°. Zásluhou socialistické velmoci světa SSSR a zemí tábora míru, mezi které patří i naše socialistická vlast, byl mír mezi národy zachován.

Zapsal během roku 1961
Jaroslav Jachman
kronikář.

Rok 1962.

Nástup do roku 1962 proběhl i v naší obci radostněji jak jiná léta s ohledem na dosažené výsledky v hospodaření v předchozím roce. Zdejší občané chápou více pospolitého soužití a socialistického hospodaření na vesnici. Pracovitost občanů se projevuje v budování rodinné domácnosti. Jsou kupovány pračky, radia, nové ložnice i jiný nábytek nahrazován novým a při pohovorech plánuje se další úprava rodinných domků.

Místní požární jednota uspořádala dne 27. ledna společenský ples, který byl dobře navštíven. Na darech bylo vybráno pozvánkovou dvojicí občankou Lachmanovou a členkou Glinskou na 600 Kčs. Dne 6. února odbývala se výroční schůze dohlížejícího výboru prodejen jednoty. Účast občanů byla dobrá a o estrádu se postaralo 10 žáků a žákyň zdejší obce a ten samý počet z osady Krásné za vedení řídicích učitelek s. Lindemanové a s. Hajné. Vystoupení 20 našich dětí bylo zdařilé a všem se líbilo. Těmto se dostalo odměny nejen potleskem, ale i pohoštěním u společného stolu teplými párky, sodovkou a dort. zákusky. Občerstvení bylo darováno zdejší Jednotou, ředitelství Zábřeh. Radostný a pěkný pohled byl na prostřený stůl, u kterého sedělo 20 našich českých dětí, o čistých bílých košilích, aneb halenkách, s rudými - pionýrskými šátky kolem krku. To bylo ono: „Socialistická dětská družnost," naděje Vlasti.

Dne 11. srpna v 11.30 hod. moskevského času byla v Sovětském svazu na oběžnou dráhu Země vypuštěna kosmická loď „Vostok-3", kterou řídí sovětský letec kosmonaut major Andrian Grigorjevič Nikolajev. Cílem letu je:

získat další poznatky o vlivu podmínek kosmického letu na lidský organismus -

prozkoumat pracovní schopnosti člověka v podmínkách beztíže -,

- umožnit člověku, provésti určité vědecké pozorování během letu -,

- a dále zdokonalit systém kosmických lodí, řízení, přistání a zdokonalit prostředky spojení se Zemí.

Druhý den 12. srpna byla vypuštěna na oběžnou dráhu Země další kosmická loď „Vostok 4" řízená kosmonautem podplukovníkem Pavlem Popovičem k uskutečnění skupinového letu kosmických družicových lodí „Vostok 3" a „Vostok 4-".

Skupinový kosmický let obou lodí trval do 15. srpna, celkem 71 hodin. Let „Vostoku 3" trval však 95 hod., tj. téměř 4 dny. Obletěla 64krát Zemi a uletěla přes 2,600.000 km. Družicová loď Vostok 4 obletěla zeměkouli 48krát a uletěla asi 2,000.000 km.

Oba kosmonauti splnili určený program a prokázali mimořádnou odvahu a statečnost. Let je novou významnou etapou v mírovém dobývání vesmíru a přinesl cenné vědecké materiály pro další prozkoumání kosmického prostoru.

ANDRIJAN NIKOLAJEV

PAVEL POPOVIČ

Čl. červený kříž, Hrabětice - Krásné za vedení předsedkyně a řídící učitelky s. Anny Hajné z osady Krásné uspořádal pro členky, členy a přihlášené občany v měsíci červenci zdařilý zájezd autobusem Čl. ČSAD k návštěvě Moravského krasu. Návštěvníci v počtu 42. osob navštívili jeskyni Macocha, Sloupy, vodní přehradu u Brna, město Brno a známý Špilberk. Týlet byl družný, zdařilý a všem se líbil.

Čl. červený kříž v tomto roce vyvíjí dobrou činnost pořádanými měsíčními lékařskými přednáškami, dobře občany navštěvovanými.

V červnu zemřela a odpočívá na zdejším hřbitově z Krásna občanka německé národnosti Lindemannová Anna.

Jmenovaná byla dobrá a zasloužilá pracovnice - dělnice v lesní správě.

Letošní rok se po celou dobu vyznačoval výkyvy. Jaro se ohlásilo se zpožděním 3 týdnů, jaro - léto probíhalo se střídáním se chladna s vedry a suchem. Sklizela se pouze první trávou. Brambory na několika místech byly zasázány, ale vzdor všemu tomu, byla úroda dobrá, zvláště ječmáků.

Měsíc listopad se vyznačoval oslavováním výročních členských schůzí. První byla na pořadu místní požární jednota, kde v podstatě nastala změna u dlouholetého předsedy s. Jana Večeře, který byl předsedou více jak deset roků.

Předsedou zdejší požární jednoty byl zvolen s. Josef Tichák, pracovník v kamenolomu v Krásném.

Den 15. prosince vyznačil se prudkou sněhovou vánicí trvající celý den. O 16. hodině měl vojenský pohřeb a je na místním hřbitově pochován občan František Hajný, věk 19 let, který zemřel dne 11/12. 1962 tragickou smrtí u rodičů, když měl vojenskou dovolenou. Příčiny dobrovolné smrti, kterou mladý synek volil, nebyly zjištěny.

Večer se odbývala v hostinci u s. Eliášové zdařilá extráda pořádaná Čsl. svazem mládeže (ČSM) a nacvičená řiditelkou zdejší školy s. Evou Lindemanovou. Veselý program vyplnili již osvědčení pěvci a heru zdejší obce: s. Eda Glinský, Václav Večeřa, Květa Fábo, Peterková Miluš, Fábová Marta provd. Ticháková, Fábová starší a jiní mladší. Následovala taneční veselice při zdejší hudbě, kterou řídil a sám na harmoniku král s. Eliáš Josef. Návštěva byla slušná.

Na den 30. prosince 1962 v neděli zemřel tragickou smrtí v Rudolticích z počátku rolník v Hraběšicích, pak zemědělský pracovník na farmě státních statků v Rudolticích občan Ladislav Peterka ve věku 37 let. Zahynul při řízení a havarii traktoru. O zemřelém, který je pochován na zdejším hřbitově, je zmínka ve zdejší kronice jako dobrém divadelníku a občanu. Zanechal manželku a 5. nezaopatřených dětí. Tragická smrť Ladislava vyvolala jak u nás, tak v širém okolí velké vzušení a nešťastné ukončení roku 1962.

× bratr Arnošt

× švagr Jarek
×× se sestrou manželkou zemřelého
××× bratr Václav

Během roku 1962
zapsal Jaroslav Lachman, kronikář.

Rok 1963.

Rok 1963 nezačal v naší obci zrovna nejradostněji, ježto dne 3. 1. 1963 byl na místním hřbitově pochován za značné účasti místního občanstva a z vedlejších obcí i Šumperka občanů Ladislav Peterka. Obrázek č. 1.

matka, sestra a manželka zemřelého Ladislava

x sestra Mila Peterková

Zdařilý společenský taneční večer byl uspořádán zdejším Svazarmem za podpory místní požární jednoty. Výtěžek připadl Svazarmu, který znovu zahájil činnost. Obětavostí občanek Hajné, Lachmanové, manželky kronikáře a Glinské bylo od zdejších občanů, ale né od všech, i od občanů z osady Krásné vybráno cca 600 - Kčs. Návštěvníci si pochvalovali dobrou a veselou zábavu za zvuků říčné hudby, která však pohltila značnou částku výtěžku na 500 - Kčs. Hlavní věc, že zábava proběhla bez postihnutých alkoholem a bez křiku. Místní národní výbor uspořádal pohovor s občany o činnosti a hospodaření v roce 1962 a o plánu činnosti na rok 1963. Hlavní úkoly i v zemědělství byly naneseny na soudruha tajemníka M.V. Fábu Josefa. Týž převzal za dosavadního vedoucího s. Jana Stalýho, známého svým rčením: „ať ty koně jdou", který přešel do J.Z.D. Sudkov, jírení hospodářství státních statků, farma Rudoltice ve zdejší obci. V diskusi bylo žádáno, aby dané úkoly jednotlivým členům byly rozepsány a aby s. tajemníku bylo ulehčeno. Občanům se dostalo odpovědi, že kontrola úkolů a výpomoc s. tajemníkovi je zajištěna zemědělskou komisí. Kronikář se k věci po čase vrátí, ježto činnost bude sledována. Šlo o správnou připomínku týkající se ozdravění zemědělského hospodaření ve zdejší obci.

Mezinárodní den žen vyhlášený na den 8. března 1963 byl též v naší obci důstojně oslaven. Jarní polní práce proběhly dobře, ale ne bez obtíží, celá tíha spočívala na zemědělských pracovnících,

pdejší obce, kterých je nedostačující počet. Ochotníci při místní požární jednotě pod vedením režisera s. Lachmana Jaroslava nastudovali a s velmi dobrým úspěchem sehráli prvně v obci, dále v Rejcharticích a pak v Mladoňově divadelní dobovou veselohru „Den zázraků"

Všichni činovníci:

Večeřa Miroslav, sedlák, v úloze vesnického faráře,

Eliášová Věra, učnice prodavačka, v úloze Fanynky na faře,

Tichák Josef, bagrista lomu, -"- rolníka,

Ticháková Marta, manželka prvého, -"- tety rolníka,

Fábová Frant., -"- tajemníka obce, jinak pracovnice v zemědělství, v úloze rolnice,

Eliášová Drahomíra, laborantka, -"- dcery rolníka,

Večeřa Václav, obuvník, -"- cirkus. artisty,

Fábo Květoš, ved. sedlák, -"- stolaře živnostníka,

Faltýnka Emil, zemědělský pracovník, -"- kostelníka a

Eglinský Ida, kameník, -"- traktoristy a pak horníka, podali dobrý výkon. Nedostatky na výši byl kostelník, ačkoliv i vystoupení ostatních ochotníků, převážně manuelně pracujících, bylo při vystoupeních návštěvníky po zásluze a dobrém vystoupení potleskem odměněno. Je nutno, též oceniti ochotnou a dobrou práci nápovědi Večeři Josefa, obuvníka, bratra ochotníků ve hře Večeřů Miroslava a Václava. Čistý výtěžek připadl Místní požární jednotě.

Vzdor uzavřeným závazkům některými občany při pohovoru na aktivu L.N.V o pomoci zdejšímu hospodářství, že v samovýrobě pokosí a usuší, občan Hujný Fr. starší, na 200 q sena, nestalo se tak. Namítáno, že přejímka nebyla správně podle váhy provedena. Naproti tomu však občané: Faltyčko Jan, Fábo Josef, Dub Josef a Lachman Jaroslav, jakož i někteří pracující z osady Krásné, pokosili a odevzdali pro zdejší hospodářství Státních statků v Šumperku vícero vagonů kvalitního sena. Na závadu tohoto bezzávazkového skutku je pouze ta skutečnost, že podle slov vedoucího Fáby Josefa nedošlo k udělení sebe menší odměny některým jmenovaným. I sebe menší odměna by byla jako pozbuzující vzpruha pro uvedenou akci v r. 1964. Žně probíhaly za pomoci místního žactva a za brigádnické pomoci členů místní požární jednoty.

Při svozu a výmlatu obilí se zasloužil Fábo Květa a Peterka Václav, kteří svoji dovolenou věnovali a obětovali žním.

Zdejší školu opustila učitelka Eva Fingerová, provdaná Lindemanová.

V celé naší republice, ve všech krajích a ve všech větších místech, tak i v Šumperku šly statisíce pracujících, tak i z naší obce, manifestovat na počest 46. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a k zahájení Měsíce československého - sovětského přátelství. Tyto manifestace, též vzpomněly a zahájily přípravy k oslavám 20. výročí podepsání československo-sovětské Smlouvy o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci.

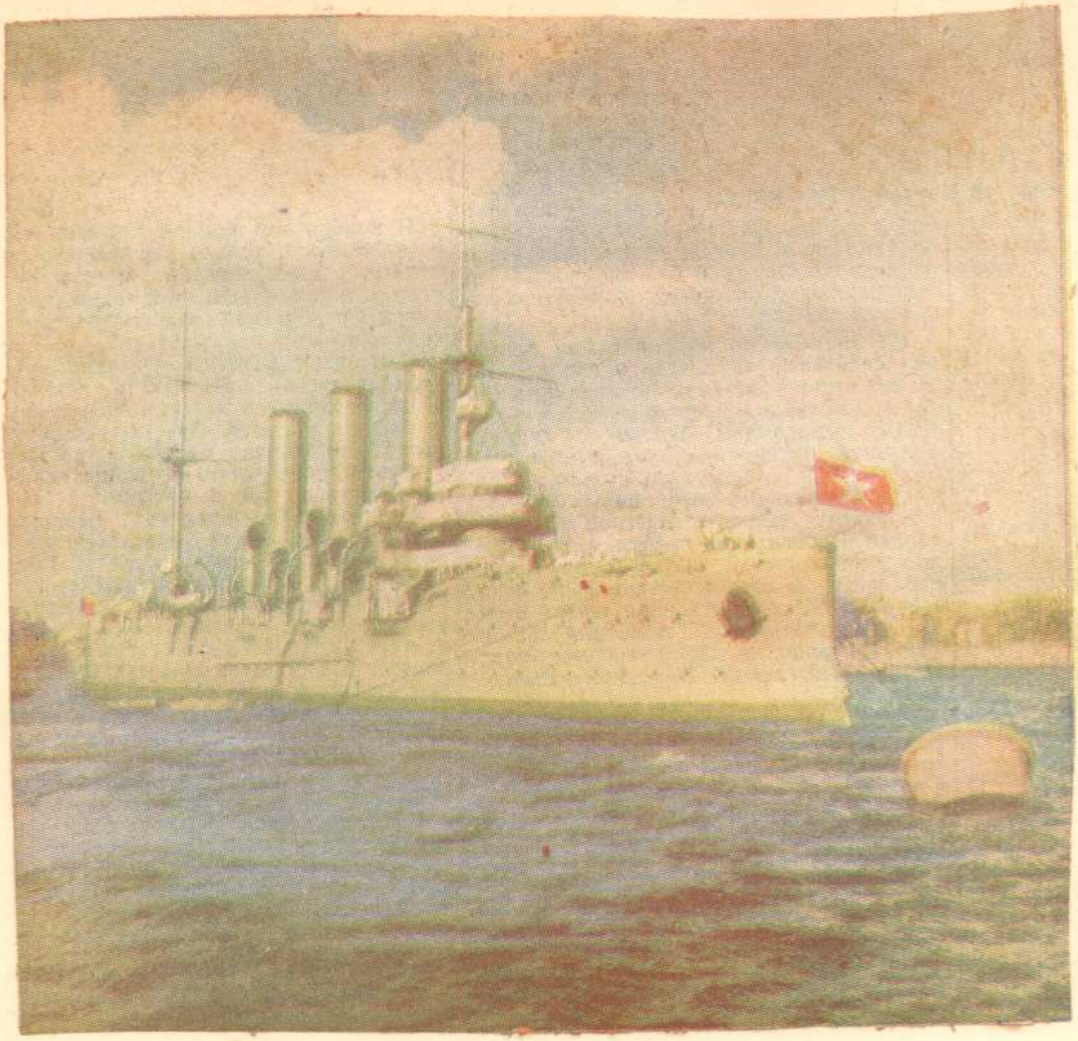

Джон Фитцджеральд Кеннеди

Na obrázku: Křižník „Aurora", z časopisu ruská Pravda, Moskva, který křtěním svých děl, namířených na carský Zimní palác, zvěstoval ruskému lidu a světu počátek říjnové revoluce a tím i novou epochu.

Dne 22. listopadu 1963 v pátek zněla zpráva celý svět, že týž den v texaském městě Dallasu byl zákeřně zastřelen americký president

= J. F. Kennedy =

(v levo na obrázku z časopisu „Pravda", Moskva.)

Po presidentu Lincolnovi, Garfieldovi a Williamu Mc Kinleyovi (rok 1901), je Kennedy čtvrtým americkým presidentem, který byl zavražděn.

Právě svou rozumější politikou, tím, že jednal se Sovětským svazem a uzavíral dohody, jak tomu bylo v případě moskevské smlouvy o částečném zastavení jaderných pokusů, získal si president Kennedy uznání ve světě.

Ostatky presidenta byly uloženy do hrobu na Národním hřbitově v Arlingtonu.

Osudy amer. presidentů, nebo pokusy se pomalu stávají tradicí. Nezdařené atentáty na presid.: Jahsona, Franklina, Roosevelta a Trumana.

V sobotu 7. prosince 1963 ratifikoval president republiky Antonín Novotný protokol sjednaný mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o prodloužení platnosti Smlouvy o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci. Rovněž v sobotu projednalo a jednomyslně schválilo tento protokol presidium Nejvyššího sovětu SSSR. Smlouva byla prodloužena na dalších 20 let.

V neděli 15. prosince 1963 provedlo rodičovské sdružení při místní národní škole vánoční nadílku školním dětem. Pěkný program vyplnily školní děti i nejmenší a byl nacvičen nově působící učitelkou řed.

Ježto rodičovské sdružení nemělo na nadílku finanční prostředky, poskytl finanční úhradu zdejší Dohlížející výbor přes prodejny v Hraběšicích z restitučních prostředků výboru pocházejících od členů potravinářské prodejny Jednoty se sídlem v Žábřeze.

Po mírném slunečném podzimu ohlásila Zima svůj příchod sněhem a citelnými 15% mrazy.

V tomto roce toužebně očekávaná a provedená asfaltka Šumperk-Hraběšice, úprava si vyžádala přes 1. milion náhladů, je opětně poškozována cvičnou jízdou tanků, což se odráží v kritice místních úsedlíků, aniž by MNV se proti poškozování na kompetentních místech ohradil.

Zámek na Jánském vrchu, vévodící celému kraji na vysoké skále nedaleko středu města Javorníka. Javorník leží v nejsevernějším cípu šumperského okresu. V první polovině XIII. století byl zde postaven hrad, který sloužil k zajištění obchodních cest přes Rychlebské hory. O slovanském původu Javorníku svědčí všechny dědické a věnovací smlouvy, psané latinsky, později německy. Hrad dobyli roku 1433 husité, oporou byl jim po 4. léta. Počátkem XVI. století dal mu nynější ráz vratislavský biskup Thurzo a Javorník sloužil vysokým církevním hodnostářům jako letní sídlo. V XVIII. století stal se zámek zásluhou hudebního umělce Karla Ditterse z Dittersdorfu kulturním střediskem širokého okolí, který měl stálý orchestr a divadelní scénu. Za 30. leté války se Švédové několikrát bez výsledku pokoušeli vypálit hrad. U Javorníka došlo k velké porážce švédských vojsk císařskými vojsky. Zámek má pamětihodné musejní sbírky a jeho věž poskytuje překrásný pohled do okolí, zejména do polské roviny s otmuchovským překradním jezerem. Asi hodinu cesty od zámku nad hlubokým Račím údolím leží trosky hradu, který hlídal cestu do Kladska.

Údaje o zámku napsal kronikář proto, aby čtenáře kroniky a občany upozornil na krásy kraje se vzbuzením zájmu tyto poznati. Někteří občané i v Šumperku pro nezájem neví ani kde jsou ~ Hraběšice ~, ačkoliv z města vidí vrch Kamenec.

zámek na Jánském vrchu v Javorníku

Školní rok byl zahájen 1. září 1963 předsedou M.N.V. s. Janem Bečvářem a nově přidělenou ředitelkou s. Soňavou Vágnerovou ze školy z Roveňska. Na předvolební schůzi občanů připravili žáci zdejší školy za vedení jmenované kulturní program. Život a činnost školy ovlivňovala pionýrská organizace pod výchovným heslem „Co má znát a umět pionýr".

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR BRABĚTICE

Události během roku 1963 zapsal
Jaroslav Lachman, kronikář.

Rok 1964.

Vstup do nového roku v naší obci proběhl normálně, občané slavili odchod starého a příchod nového roku vesměs u televizních obrazovek. Počet těchto vstoupil koncem roku na 7. přístrojů a tam v rodině, kde ji dosud nemají, tak zašli k sousedovi. Počasí v měsíci lednu s mírným sněhovým popraškem se ustálilo, dne 12. ledna dostoupil mráz na 20° C. a při denním slunci s krásně modrou oblohou. Též zdejší pohostinství, které dne 5. ledna (neděle k tomu) bylo bez piva, dostalo druhý týden dostačující přísun piva, takže bylo po nářku. Dne 12. ledna konal výroční členskou schůzi Čsl. červený kříž, kde opětně předsedkyní byla zvolena s. ředitelka školy osady Krásné Kamená. Zdejší skupina za dobrou práci v roce 1963 bojující za zdraví lidu obdržela od Okresního výboru Čsl. červeného kříže diplom s čestným titulem:

„Vzorná skupina Čsl. červeného kříže!"

V neděli dne 19. ledna konala se další výroční schůze, dobře navštívená, Místní požární jednoty. Předsedou na rok 1964 byl zvolen s. Tichák Josef, bagrista, velitelem Jaroslav Bradáč, zemědělec, hospodářem Eliáš Josef, automechanik, kulturním pracovníkem Jabo Kvítaš a jednatelem kronikář Jar. Jachman. Jak bylo okresním velitelem s. Tennerem v závěru schůze prohlášeno, měla tato důstojný průběh. Tato skupina měla během roku 1963 plodnou práci. Dne 21. ledna, před 40 lety zemřel zakladatel Prvního socialistického státu Vladimír Iljič Lenin.

M.N.V., zde, provedl předsedou s. Janem Bečvářem, tajemníkem s. Jos. Fábou a účetním hospodářem Pát. děkanem Meitnerem v hostinci u Eliášů za dobré účasti zdejších občanů pohovor o činnosti a hospodaření M.N.V. v roce 1963. Výsledek hospodaření byl příznivý a občané uzavřeli závazky k postavení čekárny, oplocení školního kříště, zavěšení informační tabule a na dodávky sena samovýrobou pro zdejší hospodářství - Státní statek - Šumperk.

Zdejší Svazarm uspořádal v rámci brannosti lyžařské závody se startem a úlem u školy pro mládež. Zařazen byl i hod granátem. Závod vyhrál Josef Eliáš mladší. Z občanů závodu starších se účastnili 3. bratři Večeřové, a kronikář, kteří dojeli v pořadí Josef, Miroslav a Václav. Mládež byla podarována cukrovím a čokoládou, pak pohoštěna čajem. O zdárný průběh se přičinili s. Fábo Květoš a s. Walter Lindeman.

Svátek pracujících 1. Máj byl oslavován přímo v Šumperku, kam byla mládež a občané dopraveni autobusem.

Konečně občan Kuchař Josef, nepracující, přespávající jako jesevec celou zimu v budově býv. Ladislava Peterky se objevil začátkem května u ranního autobusu do Šumperka. Referoval, že jede do práce a že bude zametač u Komunálních služeb města Šumperka. Vydržel tam 1. týden a tím, že se na kampy dřít nebude a že bude pracovat v cukrovaru. Odešel a dosud se neobjevil.

Dne 29./5. - pátek o 16.10 hod. byl v osadě Krásné v kamenolomu proveden „komorový výstřel" který dobře a šťastně dopadl. Štolovací práce pro tento komorový odstřel byly zahájeny 10/3.64 pod vedením technického vedoucího odstřelu s. ing. Lukše a vedoucího štolovacích prací s. Kobeláka se svou partou. Celkem bylo vyraženo 95 bm štol včetně 8 komor pro jednotlivé nálože. Pro odstřel bylo použito 9.800 kg trhavin a to polonitu a danubilu. Komorovým odstřelem bylo odstřeleno 50.000 tun kamene. Kronikář uvedené údaje získal přímo od s. Kobeláka, ved. štolovacích prací.

Dne 7. června v neděli odpoledne byl uspořádán soudružkami ředitelkami zdejší školy a školy v Krásném na již oploceném hřišti u školy za pěkného teplého slunného počasí „Mezinárodní dětský den." O zábavu místních návštěvníků a též z osady Krásné postaraly se děti obou škol. O smích a veselost nebyla nouze, obzvláště při závodění v pytlech, družstva s vajíčkem na lžíci, při šplhání na dosud stojící máj a při provádění různých dětských her. O významu Mezinárodního dětského dne zmínil se v zahajovacím proslovu předseda MNV s. Jan Bečvář. Výtěžek byl použit Rodičovským sdružením pro dárky vítězům - čokolády - a pro občerstvení dětí. Zdejší hudební „Trio": občané Eliáš Jos. st., Večeřa Václav a Glinský Eda pod dovezenými břízkami udržovali dobře volenými písničkami meziprogram a občan Jan Köhler se staral, aby rozprodal „horké párky", což zdárně provedl.

Měsíc květen se vyznačoval velkým suchem. Až dne 15/6. v pondělí při-
hnala se prudká bouřka s velkým lijavcem, takže hraběšický po-
tok se rozlil a padající kroupy nadělaly místy škodu. Jinak nebylo
valných škod.

V neděli dne 14. června 1964 se konaly volby poslanců do Národního
shromáždění, Slovenské národní rady, do národních výborů a volby soudců
okresních soudů. V naší obci volební den probíhal důstojně a úplná účast
zdejších voličů a z osady Krásné prokázala jednotu našeho lidu.
Dne 19/6. 64 v pátek od 10. hod dopoledne počalo bouřit na všech stra-
nách a opětně o 16. hod. bouřka s vydatným lijavcem snesla se
nad Hraběšicemi. Škody až na pmoklé seno, nebyly.
Sklizeň úrody proběhla normálně, brigádnicky vypomohli členové
zdejší požární jednoty a činně se zapojila školní mládež hlavně při
stavění panáků a sušení sena.
Dne 7. listopadu v sobotu skonala po těžké, krátké nemoci občanka
Večeřová Marie, spolumajitelka rodinného domku v Hraběšicích, čís. 5.,
která byla pro svoji dobrosrdečnou povahu oblíbena.
Bylo provedeno vymalování zdejšího kostela a úpravy v budově MNV.,
bývalého kláštera.
Tajemníkem MNV. byl jmenován Jiřík Večeřa, sedlák z Hraběšic,
místo býv., dlouhý čas úřadujícího tajemníka, t. č. vedoucího hospo-
dářství Státních statků s. Josefa Fáby.

V neděli dne 8. listopadu pod záštitou A.N.V. byla provedena v sále u s. Lad. Eliáše oslava 47. výročí Velké říjnové socialistické revoluce s vystoupením dětí obou škol z Hraběšic a Krásného pod vedením řídících učitelek soudr. S. Wágnerové z Hraběšic a soudr. A. Heinové z Krásného. Přivítacím proslovem s. Waltra Lindemana byla oslava zahájena a projev o významu a oslav 47. výročí V.Ř.S.R. přednesl člen MNV a předseda zdejší organizace K.S.Č. s. Ladislav Eliáš. Vystoupení dětí obou škol ve zpěvu, recitaci i zatančením kozáčka, malou školačkou Hožděrovou z Krásného bylo velice zdařilé, což bylo i oceněno potleskem návštěvníky i v proslovu zástupce ONV a Rodičovského sdružení ze Šumperka. Hlavní zásluhu na velice zdařilém vystoupení mají však obě shora jmenované učitelky a jejich práci může oceniti jen ten, který s těmi nejmenšími nácvik prováděl. K lítosti však se k závěru oslav nenašel žádný zástupce M.N.V., aby učitelkám za dobrou a nenáročnou práci poděkoval, jak by správně patřilo.

Na plenárním zasedání Národního shromáždění v historickém Vladislavském sálu Pražského hradu došlo dne 12./11. t. r. po sedmiletém funkčním období dosavadního presidenta republiky Antonína Novotného k opětnému jednomyslnému zvolení Antonína Novotného presidentem naší republiky. Narodil se dne 10. prosince 1904 v dělnické rodině v Letňanech a vyučil se strojním zámečníkem. Do řad Komunistické strany Československa vstoupil v roce 1921. Dlouhá léta se věnoval práci v proletářské tělovýchově a byl vedoucím jedné z jejich organizací. Od roku 1928 vykonával řadu důležitých stranických funkcí a po roce byl předsedou stranické organizace Karlín - venkov.

V třicátých letech byl členem pražského krajského vedení. V roce 1930 se zúčastnil VII. kongresu Komunistické internacionály v Moskvě. V roce 1937 byl zvolen tajemníkem krajského vedení strany v Praze a téhož roku krajským sekretářem strany v Kodani, kde působil do září 1938.
Po přechodu strany do ilegality v letech okupace, zapojil se Antonín Zápotný do ilegální stranické práce a stal se členem vedení ilegální komunistické strany v pražském kraji. V září 1941 byl zatčen gestapem a vězněn v nacistických žalářích a koncentračním táboře v Mauthausenu. Po osvobození byl vedoucím tajemníkem krajského výboru KSČ v Praze a na VIII. sjezdu strany v r. 1946 byl zvolen členem ústředního výboru. V r. 1951 byl zvolen tajemníkem ústředního výboru a členem předsednictva ústředního výboru KSČ. V lednu 1953 byl jmenován náměstkem předsedy vlády a téhož roku byl zvolen prvním tajemníkem ústředního výboru KSČ.
Dne 19. listopadu 1957 - byl Antonín Zápotný zvolen prvně presidentem Československé republiky. Na XII. sjezdu byl znovu zvolen do funkce prvního tajemníka ústředního výboru KSČ. Těchť osud dopřeje našemu s. presidentovi pevné zdraví k jeho zodpovědné práci a k rozkvětu naší krásné vlasti, což je jistě vroucí přání každého dobře smýšlejícího občana ČSSR. V prosinci provedly děti místní školy v sále u s. Hlaváče kulturní vystoupení - recitace - zpěvy, spojené s oslavou Dědy Mráze.

Během roku 1964 zapsal
Jaroslav Lachman, kronikář.

Rok 1965

Měsíc leden: Krajina byla pokryta pěkně bohatou sněhovou pokrývkou a byly složkami Národní Fronty dne 24. ledna v neděli uspořádány tradiční již III. lyžařské závody se startem a cílem u budovy školy, které přilákaly značný počet závodních z řad školní mládeže, dorostu a dospělých. Po 14 dnech opět v neděli byly uspořádány na svahu za domem manželů Fábových za menší účasti místního dorostu závody ve sjezdu. Vítězem obou závodů v kategorii dorostu byl nadějný sportovec Josef Eliáš, učeň automechaniky. V kategorii mužů v počtu 4 závodníků v běhu, stal se vítězem občan Walter Lindeman z Hřebeče.

Z leva do prava: 1) kronikář, 2) Večeřa Václav, 3.) Eliáš Jos. mladší, 4.) Večeřa Josef a 5.) Lindeman Walter.

1) Eliášová b., 2.) Večeřová b. s bratrem Milanem Večeřou, 4) Köhler Jan, a jeho sestra, 6.) Joža Tichák a 7.) Eliašová Eva sestřenice s čís. 1.)

Z Hrabešic: č. 12.) a čís. 8.) Jarek a Standa Hajný,
č. 14) Kampas Ludvík, č. 20.) Eliáš Mojmír, 13.) Fábová Lidka

Dne 12. a 29. ledna 1965 byla ve zdejší škole občanům přečítána kronika. Při tom byl kronikář informován, že Josef Kuchař, o kterém je zmínka v této kronice rok 1964, zemřel a byl pohřbem žehem v Olomouci. Tím se uzavřela i pro místní obec kapitola o občanu, který před odchodem z obce nic nepracoval a konečně když se k práci v cukrovaru na Olomoucku rozhodl, zastihla ho smrt.

Zábavy: Dne 30. ledna uspořádalo Rodičovské sdružení v hostinci u Eliášů společenský ples, dobře navštívený. Slušná taneční zábava byla skoro až do 4. hod. ranní. Sál byl vyzdoben a návštěvníci si mohli a také si dopřáli dobrého moku - piva a vína, jakož i dobrých zákusků. Vylosovány byly 2 darované dorty, na 8 vytažených čísel, každý šťastlivec po čtvrtce. Zmořených nebylo až na přespolní.

Tentýž den v sobotu byla v Sovětském svazu vypuštěna do vesmíru další umělá družice Země a to již „Kosmos 53." Čtenáři kroniky zajisté zamyslí se na tom, že od prvého zápisu v této kronice o vypuštění první družice Země „Vostok" v roce 1961. uplynutím 4 let, vynaložil Sovětský svaz úsilí k ovládnutí a prozkoumání Vesmíru, když jde nyní již o 53 umělou družici.

Po dosti mírné zimě v měsíci lednu, napadlo spojeno s fujavicí v měsíci únoru spousty sněhu, což však nemělo žádných následků na narušení autobusového spojení, aneb přerušení, tak jak na okrese Bruntál a jinde v Jesenických horách. Od 20. února uhodily mrazy až 20° Selsia.

Dne 20. února uspořádala Místní skupina Čsl. červeného kříže s. svoláním „Lid má právo na zdraví“ výroční členskou schůzi v místním hostinci. Místnost nebyla vytopena a návštěva schůze byla minimální. Vytápění místnosti pro akce zdejších korporací působí stále nevyřešenou otázkou mezi Osvětovou besedou a vedoucí hostince. Program schůze byl zpestřen promítnutím 2. filmů.

Předsedkyní místní skupiny byla zvolena obětavá a osvědčená pracovnice s. Weiserová Marie, listonoška z Hrabešic, místopředseda s. Václav Večeřa, obuvník z Hrabešic, jednatelkou žídicí učitelka s. Heinová Anna z osady Krásné, pokladní s. Věra Kliářová starší, vedoucí lesní pracovnice z Hrabešic a hospodářem s. Jarmila Lukášová z osady Krásné. Byl vypracován a schválen ročční plán činnosti na rok 1965.

Veřejné zasedání místního národního výboru konalo se v síle zdejšího pohostinství dne 23. února - úterý - o 18 hod. s pořadem jednání:

1) rozbor hospodaření v obci v roce 1964,
2) zajištění závazků na oslavení obce k 20. výročí osvobození naší vlasti,
3) finanční zpráva za minulé období,
4) projednání připravenosti na jarní práce a
5) diskuse k uzavření závazků a jich splnění v roce 1965.

Schůzi zahájil za účasti 20. občanů a 8 členů M. N. V. předseda s. Jan Bečvář. Z OVV přítomna s. Sobotková a za ZKV s. Vachutka.

Překročeno k projednání celkového dění v obci a osadě Krásné. Soudruh předseda Bečvář Jan uvádí o celkovém hospodaření při zdejším hospodářství Státních statků, že byly ztráty na výnosech u prasat a u okopanin, že byl plán překročen. Sklizeno bylo 4 vagony a ustájený dobytek je v dobrém stavu. Též bylo ustájeno 23. kůňat. Dodávky byly splněny, vajíčka pak na 908 %. U špičkových prací vypomáhali občané a školní děti, kteří odpracovaly 260 brigádnických hodin. V osadě Krásné byla vymalována škola. Kulturní činnost Osvětové besedy byla dobrá a promítané filmy navštívilo celkem 350 osob. Přes léto promítání bylo přerušeno. Oslavy významných dnů byly důstojně provedeny a místní skupina Čsl. červeného kříže provedla během roku 1964 několik zdravotnických besed. Zdejší knihovna má přes 1000 svazků. Členové místní požární jednoty odpracovali na pomoc pomědělství 210 brigád. hodin. Jednota získala nový hasící stroj.

Finanční zprávu a to již po třinácté, přednesl zdejší Páter Steitner a uvedl, že celkový majetek obce obnáší . . . 691.872 - Kčs, z toho na účtě u SBČS částka 7.554.31 Kčs, v pokladně 336.23 Kčs. Nedoplatky na daních činily 350 - Kčs.

Pro rok 1965 se plánuje: Výstavba stájí pro dobytek, postavení čekárny v obci i osadě, zlepšení osvětlení, kříště - vybudování, oplocení zahrad a úprava komunikací. Zjištěno, že neznámý pachatel odcizil 2 role pletiva 80 bm v ceně 800 - Kčs. Pátrání bezvýsledné.

Závazek k 20. výročí osvobození: úprava komunikací na 200 hod. a
opravky na 40 hod. již uzavřený, souvisí též i s postavením čekárny,
zde 200 hod. v osadě Krásné 175 hod., vybudování kůlniště 160 hod.,
a oplocení zahrad 80 hod. a je při menším počtu obyvatelstva velice pá-
ročný, jak vidět ze statistiky, kterou vypracoval k 31/12. 1964 ta-
jemník s. Miroslav Večeřa a kronikáři k zápisu předložil.

Narodilo se ..... 3 občánkové,

Zemřelo ..... 2 -"-,

Přistěhovalo se ..... 14. občanů a

vystěhovalo se ..... 21 -"-, takže počet obyvatel ku kon-
ci roku činil 183 občanů, z toho 102 žen.

Při probírání připravenosti na jarní práce uvádí přítomný vedoucí
technik zdejšího hospodářství a bývalí tajemník obce s. Fábo Josef, když
předseda s. Bečvář Jan učinil zmínku, že situace není utěšená a že
zajišťování zůstává pozadu:

role jsou zorána, hnůj není vyvezen a jinak vše bude provedeno
z mechanického střediska Sobotín. Plán není hotov a počítá se z 56 ha
obilovin, 8 ha brambor a 1·5 ha řepy. Přitom má počítati jen z 1 ha
řepy a co se zbytkem pole, které je již na oset řepy připraveno.
Na jaře pak nebude čím hnojit. Dále pak uvádí, že hospodaření
je horší, než za družstevního hospodaření. Hlavní vinu spatřovati v
tom, že se nerespektují orgány, co do toho musí mluvit. Byla
dána připomínka, aby hospodaření bylo ponecháno na zodpovědném
pracovníku.

Věci se ujímá poslanec s. Vachutka a uvádí, že je nezbytně nutno, aby se MNV. postavil za zodpovědného pracovníka, mysleno za s. Fáby a není myslitelno a nemůže se trpět jednak, aby pracovník doplatil na pracovníka, třeba nadřízeného a jednak, aby byla odvezena poslední zásoba sena atd. Musí dojíti co k nejužší spolupráci MNV s technickým vedoucím a ten se musí v případech, kde jde o zájem zdejšího hospodářství, včas obrátiti o zákrok na M.N.V.

Soudružka Sobotková za ONV. ve svém referátě, bylo vidno, že věc béře vážně a zodpovědně, ujišťuje, že potlačí u Okresního stavebního podniku v Šumperku provedení oprav budov Státních statků.

Ohledně čekáren obrátí se MNV na dopravní středisko ČSAD. s dotazem o stavění čekáren z přefabrikátů - jednotného typu.

Poděkováním všem za účast s. Bečvář fan schůzi skončil.

V měsíci únoru patnáctého odbývala se členská schůze obou prodejen Jednoty a to 038 smíšené zboží a 683 hostinec za dobré účasti zdejších občanů, co členů. Podána zpráva o činnosti Dohlížejícího výboru za rok 1964, dále prodejny 038 a celého obchodního dění Jednoty, Zábřeh, kam obě Jednoty - prodejny správou připadají. Nanesené stížnosti o nedostatečném, aneb vůbec žádném zásobování prodejny 038 hrachem, kys. zelím, baterkami, rybím masem vůbec, atd. Dohlížející výbor předal ihned písemně ~~Ústředí~~ stížnost Jednoty a již koncem měsíce byla v prodejně dodávkami aspoň některým zbožím náprava sjednána. V lednu a únoru došlo dvakráte ku zlevnění vína v lahvích.

Dne 27. února v sobotu pořádala místní požární jednota tradiční ples. Návštěva byla něco kolem 60. návštěvníků a jsme na této návštěvě měla velká sněhová fujavice, která zde řádila již od sobotního rána. Občanka Pekšová - vdova -, její manžel byl zasloužilý požárnický pracovník ve zdejší jednotě, darovala této nejen 30- Kčs v hotovosti, ale i velice krásný doma vlastnoručně vyrobený dort, který byl vylosován a výtěžek obnášel 102- Kčs. Občanka - členka Hajná a Luchmanová návštěvou a pozváním občanů zde i v osadě Krásné na ples, vybraly na 600- Kčs a zasloužily se tak o aktivní čistý výnos plesu, který činil 538- Kčs. Počasí se do konce února nezměnilo a bylo velice málo slunečných dnů. Mírové soužití států bylo opětně narušeno vojenskými akcemi USA v Indočíně, které přivedly hlavně letectvími nálety na bezbranná města a vesnice ve Vietnamské demokratické republice ve zpružení mírový svět. Jsou vážné obavy nového válečného konfliktu.

Počátek měsíce března vyznačoval se denním slunečním počasím až do 12. března, v noci pak 10 - 15 stupňovými mrazíky. Zima nebyla tak krutá, jako vlekla a sníh, kterého tuto zimu napadlo utěšeně, pokrývá 15. t. m. silně krajinu.

V neděli 7. března byla ve zdejším hostinci konána Světovou besedou a pod záštitou K. S. V. oslava Mezinárodního dne žen. Účast byla velká a program, který se všem zalíbil, vyplnili žáci obou škol z Krabčic a Krásné, nacvičený oběma řídícími učitelkami s. Tagnerovou a s. Heinou.

Dne 16. března v 10 hod. moskevského času byla v Sovětském svazu pomocí silné nosné rakety vypuštěna na oběžnou dráhu kolem Země kosmická loď Voschod 2 s osádkou z velitele lodi letce kosmonauta plukovníka Pavla Beljajeva a druhého pilota kosmonauta podplukovníka Alexeje Leonova.

Dne 18./3. v 11 hod. 30 minut moskevského času poprvé Alexej Leonov vystoupil z kabiny kosmické lodi do kosmického prostoru, kde strávil asi 20. minut, z toho zcela mimo loď asi deset minut ve vzdálenosti asi 5 metrů od lodi. Úspěšně provedl komplex stanovených výzkumů a pozorování a šťastně se vrátil do kosmické lodi. Tento čin je ohromující a Leonov se zapsal do historie.

Dne 19/3. v 12.02 hod. moskevského času přistála kosmická loď Voschod 2 v blízkosti města Permu, západně od Uralu. K přistání Voschodu 2 použil velitel lodi systému ručního řízení.

Lindenberg Jr.
Krlef. ref. MNV.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR
okres Šumperk
HRABĚŠICE

Věčko Jaromír
tajemník MNV

Ve čtvrtek dne 25. března zemřela náhle po dlouhé nemoci občanka vdova Marie Peterková, na obrázku v této kronice rok 1963 při pohřbu jejího syna Ladislava. Marie Peterková narodila se 16. února 1892 v Bystré - Polsko a do Hrabešic přesídlila se svým manželem na zdejším hřbitově pochovaným, jako zemědělci v roce 1945. Dožila se věku 73 let. Pohřeb zesnulé konal se zde v neděli dne 28. března za značné účasti místního občanstva a z okolí. Jmenovaná byla svým starostlivou a dobrou matkou, ale i rozumnou hospodyní. Čest budiž její památce.

V měsíci dubnu proní slunečné neděle a pak v druhém týdnu pro-
vedli členové místní požární jednoty požárním strojem čistění asfal-
tové silnice vedoucí přes Hrabešice od škváry a popela, posypu sil-
nice v zimním období. Tato záslužná práce přispěla k tomu, že se
na asfaltce neprášilo.

V tomto měsíci provedl MNV spolu se zdejší organizací KSČ sla-
vnostní schůzi, kterou pozdravili pionýři zdejší školy v počtu 7. dětí
pěkným kulturním vystoupením. Za okresní výbor KSČ v Šumperku
se účastnil se schůze člen okresního výboru s. Pecha, který ve svém
projevu k uplynulým 20. rokům vzpomněl 95 let narození Vladimíra
Iljiče Lenina, posledních dnů roku 1945, kdy v měsíci květnu došlo
k osvobození naší Vlasti slavnou Rudou armádou a připomněl, že
20. výročí tohoto osvobození je dějinně stále živé. Dále mluvil o
Mnichově, pradě české buržoasie a o poučení, kterého se dostalo
všemu pracujícímu našemu lidu - celému národu. Dále pastinil
aktivní povstání počátkem května 1945 v Praze, Košický program,
tím dání nové etapy našeho národa, význam znárodnění a o zá-
kladním vývoji určovaný pracujícím lidem v jednotný stát Čechů a
Slováků. Též vzpomněl vítězství pracujících v únoru 1948 a velko-
lepé budování průmyslu a zemědělství, jakož i dosažených výsled-
ků během 20. let.

O výsledcích za tuto dobu v naší obci podal referát předseda

s. Jan Bečvář. Sdělil, že v r. 1946 došlo k ustanovení M.N.V., v roce 1950 k založení J.Z.D, dne 1/4. téhož roku k ustájení dobytka, k upravení obou škol - Hrabešice - Krásné, doplnění těchto pomůckami, docílení autobusového spojení se Šumperkem, vybudování asfaltové silnice, oplocení hřiště, vymalování kostela a dále mluvil o programu do dalších let a to: Ustájení dobytka Státních statků, přízemí obecního rozhlasu, regulace potoka, oprava školy a asfaltování silnice z Hrabešic do Rudoltic.

Dále bylo přikročeno k vyhodnocení a vyznamenání pasoužilých členů strany zdejší K.S.Č. okresním výborem strany K.S.Č. Vyznamenán byl předseda M.N.V. s. Jan Bečvář a s. Josef Fábo, technický vedoucí zdejšího hospodářství.

Za pásluhy ve výstavbě obce byli vyznamenáni a obdrželi diplom: Večeřa Josef, obuvník, Páter děkan Steitner, Eliáš Josef, automechanik, Jurčík Karol, lesní dělníci, Fábo Josef s manželkou, Eliášová Dr., a Katýs Frant., lesní dělník z Krásného, jakož i žádná učitelka Hejnová ze školy v Krásném.

Seznámení s akčním plánem na r. 1965 provedl tajemník obce s. Večeřa Jiřek.

Schůze byla zakončena předs. strany K.S.Č. s. Fábou Čočtou poděkováním a přáním hodně zdaru v další plodné práci v tomto 20. letém jubilejním roce.

Počátek měsíce května vyznačoval se studeným dešťovým počasím a tak tomu bylo i dne 9. května 1965 v neděli, kdy odpoledne v místním hostinci byla M.N.V. provedena oslava 20. výročí osvobození naší Vlasti z cizí nadvlády a od fašismu - nacismu Rudou armádou.

Úvodem oslavy zazněly československá a sovětská státní hymna. Děti obou škol zpěvem a recitací zahájily slavnostní výročí a mezi jiným pěkně zazpívaly „Rudé máme kolem krků šátky", dále báseň: „Pionýrský šátek" žačka Matýsová, „Pionýr" žačka Eliášová, žačka Lindemanová „Pionýrský šátek" a po složení slibu pionýrů obou škol, společně píseň „Rudé šátky". Zhodnocení dosažených výsledků za uplynulých 20 let, jakož i význam oslav 20. výročí ~~osl~~ osvobození naší vlasti, jak již bylo vzpomenuto v předcházející schůzi KSČ, provedl předseda s. Jan Bečvář. Na menší účasti občanů měla vliv procházející bouřka. Jinak oslava měla pěkný ráz a důstojný průběh.

Za nestálého studeného a deštivého počasí proběhly zpozděné jarní polní práce, jakož i sušení sena.

Dne 22./7. 65 odbývala se slavnost pořádaná zdejším Rodičovským sdružením s pěkným programem a dobrou návštěvou.

V měsíci červenci odbývala se v Praze „Třetí celostátní Spartakiáda", která se stala jedinečnou přehlídkou krásy a síly.

Stálé deštivé počasí v měsíci květnu a červnu v celé republice, hlavně na jižním Slovensku, vedlo k převalení vody z břehů Dunaje. Na jižním Slovensku došlo k průrvě hráze u Čičova a k zatopení asi 140.000 ha zemědělské půdy, která byla zcela zničena. Dalších 62 tisíc hektarů bylo podmáčeno. Ze 47 obcí bylo evakuováno na 52000 obyvatel. Škody jsou obrovské a nedají se ani udati v číslech. Do všech krajů republiky byly odvezeny tisíce dětí. Počítá se, že voda odpadne asi do 6. týdnů. Záchranných prací s neměrnou obětavostí a s nadlidským úsilím účastnila se naše armáda. Postižený kraj kolem Komárna navštívil náš president s. Ant. Novotný. Ve skutečnosti jde o velkou přírodní katastrofu týkající se celého národa.

Oslavy 48. výročí Velké říjnové socialistické revoluce byly provedeny v sále zdejšího hostince za menší účasti zdejšího občanstva. Na oslavě vystoupily děti zdejší školy zpěvem a recitací. K plánovanému promítání filmu nedošlo pro poruchu promítacího stroje. O významu V.Ř.S.R. promluvil k občanstvu předseda MNV. s. Jan Bečvář.

Do Hrabětic se přestěhovala zdejší řídící učitelka školy s. Tägnerová.

Došlo též k postavení čekárny u autobusové zastávky u zdejší prodejny jednoty. Je si však přát, aby i okolí, hlavně prostranství bylo uhledně upraveno, aby nebyl kažen dojem, že jde o čekárnu. Postačila by navážka kamene a písku k urovnání plochy.

Svazem mládeže byl zakoupen stůl pro „ping - pong".

Koncem měsíce října přihlásila se zima menšími mrazíky.

Poslední lov ve zdejších lesích za účasti 19. střelců a 14 honců konala se v sobotu 27/11. a bylo zastřeleno 14. zajíců. Žádná škodná, které je zde v lesích mnoho, hlavně lišek.

Následkem studeného a deštivého počasí v letních měsících byla menší úroda brambor a zásobování občanů těmito bylo provedeno z Rudoltic zdejší prodejnou 0'38 na osobu po 50 kg.

Během podzimu došlo k opravě budovy zdejší školy.

V prosinci byla provedena besídka s oslavou Dědy Mráze. Program vyplnily děti zdejší školy a vystoupení zpěvem, recitací, a tanečkem i těch nejmenších se všem přítomným velice zalíbilo.

Na Štěpána uspořádala místní požární jednota slušnou a dobře navštívenou taneční zábavu. Čistý výtěžek bude darován na uspořádání tradičních lyžařských závodů a odměňování účastníků předměty a občerstvením, hlavně žactva a dorostu. Hodnotíme-li průběh celého roku 1965 v naší obci, je po zásluze konstatovati, že proběhl jako jubilejní rok ve znaku všech občanů v plodné budovatelské a zasloužené práci ve všech směrech.

Je však nutno, aby na paměť dalšímu pokolení, jakož i k 20. výročí osvobození naší vlasti bylo též vzpomenuto a v kronice zaznamenáno probíhání cesty naší svobody v tomto kraji.

Dne 15. dubna 1945 v nové ofenzivě vstoupila 1. čs. samostatná tanková brigáda u Malých Petrovic na půdu naší vlasti. Kolik krve a nezměrného úsilí našich a sovětských vojáků však stálo překonání pásma

bývalých československých pohraničních pevnůstek.

Konečně 30. dubna pronikli čs. tankisté do Ostravy a v pouličních bojích do pozdní noci pučili nepřítele. Ostrava byla svobodná.

Od Ostravy tanková brigáda pronásledovala nepřítele na jihozápad, účastnila se bojů o Olomouc a Litovel. Zde její bojová činnost skončila a brigáda nastoupila pochod do Prahy.

Za boje o ostravský prostor se čs. tankové brigádě dostalo pětkrát pochvalného uznání v rozkazech sovětského vrchního velení a její zástava byla dekorována řádem Suvorova III. stupně.

Počátkem května dne 7. zastavila se večer na svém zítřejším postupu Rudá armáda pod velením generála Malinovského, nynějšího maršála a vrchního velitele sovětských ozbrojených sil, na horských svazích před Šumperkem, aby dne 8. května po boji od 6. hod. ranní, kolem 15. hod. obsadila Šumperk. V tuto dobu došlo vlastně ke skončení hrozné války. Rudá armáda vtáhla do Šumperka ulicí, na památku pojmenovanou „ul. 8. května" od Studýnek a dále pak ulicí od nádraží směrem k evangelickému kostelu, aby pokračovala na Zlidov a na Gorodo Praga, jak se Rudoarmějci na směr do Prahy doturovali.

Pohyb obyvatelstva v roce 1965 byl v naší obci:

narodilo se = 2, zemřel = 1 = přistěhovalo se = 10 = přistěhovalo se = 4. takže stav občanů ku konci roku činil 172 občanů, z toho 94 ženského pohlaví.

Během r. 1965 zapsal far. Lachman, kronikář.

Rok 1966.

Počátek roku vyznačoval se stálým mrazivým počasím se sněžením. Dnem 17. ledna pondělí nastal obrat v zimním počasí se sluncem a obleva trvající i v měsíci únoru připomínala příchod jara. Teploty dosáhly místy až 17° C nad nulou, podle pozorování předsedy M.N.V. p. Jana Bečváře 22° C na slunném místě, což je na únor jev opravdu značný a neobvyklý. Občané teplé počasí využili k pořádku na zahradách, k vyhrabování a k jiným pracem. Dne 17/2. se pole oralo. Podle vydané zprávy z pozorovací stanice Komořany bude zapsán letošní únor jako mimořádný dvěma teplotními rekordy v neděli 6. a 20. února, kdy byla naměřena nejvyšší teplota v tomto datu za posledních 190. let. Obrat v počasí nastal v neděli dne 13. března a zima se přihlásila se svými právy sněžením a nočními mrazy. Sněžení pokračovalo i v úterý dne 15. 3. a krajina se opětně pokryla bílým hávem.

Ve čtvrtek 3. února celý netrpělivý svět se dočkal toho, že o 19 hod. 45 min. 30 vteřin sovětská automatická meziplanetární stanice „Luna 9" uskutečnila měkké přistání na povrchu Měsíce v oblasti Oceánu bouří, na západ od kráterů Reiner a Marius. Čtyři předcházející pokusy nebyly zakončeny úspěšně. Rozhlasové spojení se stanicí na měsíčním povrchu je spolehlivé. Plenární zasedání M.N.V. za účasti místních občanů konalo se dne 22. t. m. Na pořadu byla finanční zpráva, závazky k XIII sjezdu KSČ, školství a osvětová práce, pemědělství a volné návrhy.

Finanční zprávu o hospodaření v roce 1965 přednesl děkan Meitner a uvedl, že ku konci roku zůstalo 13.050.91 Kčs. Uvedeno, že bude ponecháno na závazky v r. 1966.

Závazky byly občanům předneseny předs. MNV s. Bečvářem Janem:

1.) válcování silnice asfaltem, – předpokládané náklady 6000 – Kčs,

2.) vybudování sportovního hřiště – –"– 3000 – –"–

k čemuž zapotřebí 160 brigádn. hodin,

3.) rekonstrukce osvětlení;

4.) špičkové zemědělské práce – a

5.) dokončení čekárny v osadě Krásné.

Na uvedení kina do provozu se uvádí, že nejsou součástky.

V zemědělství bylo konstatováno, že krmné dávky jsou zajištěny a že vedoucí zdejšího hospodářství Státních statků s. Fábo Josef je nemocen, takže bližší seznámení občanů s hospodářstvím a pod. není možné.

Závazky, brigády a jiné akce přenechány zdejším korporacím.

Dále byl probrán plán lidového sběru odpadových surovin, podána informace o doplňkové péči a že se jedná o vozovku od Hajných zadem ku škole na rozcestí pod hostincem.

Po třech a půl měsících letu sovětská kosmická stanice „Venuše 3" dopravila na povrch Venuše znak Svazu sovětských socialistických republik podle zprávy TASS o 14. hod. 1./3. 1966.

Dne 13. března v neděli byla ve zdejším pohostinství oslava Mezinárodního dne žen, která se programem, vyplněným místními žáky, pohoštěním všech přítomných žen za účinkování domácí kapely a tance velice líbila. Oslava trvala v družné a veselé zábavě do 20. hodiny. Ženami celého světa šlo o šestapadesátý Mezinárodní den žen, jako den boje za mír, za pokrok a za mírové soužití mezi národy. Oslava MDŽ je také a má být příležitostí, aby naše společnost vyjádřila svou úctu a vděčnost našim ženám za obětavost, práci a dosažené pracovní úkoly. Škoda jen, že některými ženami a muži není význam MDŽ se vší odpovědností a vážně brán přesto, že se přímo týká ženské otázky.

Dne 24.3. se konalo ve zdejším pohostinství plenární zasedání M.N.V. za přítomnosti zástupce O.N.V. s. Sobotkové. Jež ve svém referátě zmínila se o přípravě na XIII. sjezd KSČ., o tvořivé práci a zvýšené působnosti M.N.V., o zemědělské dani od Státních statků, o zlepšování prostředí a životnosti občanstva, dále nastínila možnost rozšíření finančních zdrojů a zvýšení příjmů M.N.V. z příspěvku ze zábav. Doporučila vyznačit místo pro skládky odpadů, k parkování a vyznačit poplatky, jakož i event. pokuty. Zmínila se o výchovné a kulturní činnosti, o kvalitnější přípravě žáků a o práci poslanců mezi občanstvem, jakož i o zásobování obyvatelstva a výkupu vajec, co artiklu k výživě.

Předseda M.N.V. s. Jan Bečvář navázal na uvedený referát s. Sobotkové a seznámil v početném stavu přítomné občany o tom, jak MNV bude hospodařit:

1.) vejít ve styk se Státními statky o placení zemědělské daně,

2.) vybírání poplatků od občanů, provést jednání se správou kamenolomu a o způsobených škodách.

V diskusi se občané zabývali kritikou veřejného osvětlení a stavem cest v osadě Krásné, kde jsou výmoly.

Dojednáno, že materiál dodá MNV a opravy budou provedeny svépomocí. Jiných připomínek nebylo.

V měsíci březnu byla provedena oslava Mezinárodního dne žen. Žactvo místní školy přítomným přednesly básně a různé písně.

Měsíc březen vyznačoval se sněhem spojeným deštěm a chladnem. Polní jarní práce proběhly normálně, tak i sázení brambor.

Dne 14/7. t. r. přehnala se v odpoledních hodinách přes zdejší kraj bouře provázená větrnou smrští, která v lesích a zahradách v osadě Krásné a zdejší obci natropila značné škody. Počínaje krajem lesa při asfaltové silnici z osady Krásné do Hraběšic vyvrátila a přelámala lesní stromy hlavně smrky a jedle 80 let jako pírka, až na konec lesa v zatáčce a pod svahem do Hraběšic, kde přeskočila jednak přímo do obce Hraběšic a jednak do lesů ležících nad obcí. Vyvracela staré ovocné stromy, lámala větve až 30 cm silné.

vyrátila staletou hrušku vedle a nad číslem 6., jakož i sto-
leté lípy stojící u vchodu do zdejšího kostela, které zničily při
pádu hostelní ohradovou kamennou zeď a vrata. Též střechy byly
poškozeny a zcela zničena stodola státního statku mezi domem,
kde bydlí občan Kampas Ludvík a domem, kde bydlí Fr. Bradáč.
Na konci obce stočila se smršť k chatě na vrchu při cestě do Rudoltic,
kde řádila nejvíce. Přítomný majitel chaty rada Otakar Filip z
Olomouce se se svojí rodinou uschoval do sklepa, avšak vyvrácený-
mi smrky na štěstí chata nebyla zasažena. Úklid v zahradách
trval do podzimku, v lesích se pilně pracuje na odklízení polomu,
ale pracujících je málo. Též úroda tvrdého ovoce, kterého bylo
slibno, vzala za své.

Do Hrubčic přestěhoval se z osady Krásné, dobrý a rozumný
zemědělec a hospodář občan Michal Rud. se svojí družkou ob-
čankou pracovitou a snaživou Emerkou Šubjakovou, aby se
ujali ustájeného dobytka na bývalém statku - hospodářství pro-
jmenovaného, které bylo zapojeno do socialistického hospodářství.
Za závadu hladké sklizeň bylo deštivé počasí, které pronásledo-
valo i sklizeň zrnin. Úroda byla dobrá.

Ve středu dne 21/12. startovala k letu na měsíc sovětská
automatická stanice „Luna 13", která v sobotu 24/12. o 19.01
hod. našeho času přistála po 80 hod. letu na Měsíci.

Místo, kde stanice přistála, není daleko místa, kde přistála „Luna 9", první kosmická stanice, které se vůbec podařilo měkké přistání. „Luna 13" přistála mezi kráterý Krafft a Seleucus. Je zde poměrně rovný terén, tzv. mořský. Již v neděli odpoledne začala Luna 13 vysílat na Zemi snímky měsíčního panorámatu. Celá naše, ale i světová veřejnost žasne nad sovětskou kosmickou vědou a technikou a je vyslání člověka na Měsíc otázkou blízké budoucnosti.

Měsíc prosinec překvapil nás vydatnými vánicemi, které spoustou sněhu hlavně dne 11./12. přerušily v obci elektrické osvětlení až do 12/12. a na Silvestra špatný obraz u televizorů, kde závadu v transformátoru odstranil občan Eliáš Lad., majitel hostinské budovy dne 1/1. 1967.

Úbytek obyvatel z Hraběšic i v tomto roce pokračoval. Odstěhovalo se na trvalo : = 6. obyvatel, z toho 3. ženy,

narodilo se : = 1. chlapeček,

zemřela : = 1. žena, co dcerka důchodce Karla Večeře, maj. domku, čís. 5.,

přistěhovalo se : = 3. obyvatelé = ženy,

takže počet obyvatel ku konci roku činil 161 osob, z toho 87 žen.

Z uvedeného zjištění a nahlášení tohoto stavu obyvatel M.N.V. na O.N.V. Šumperk se podává úbytek obyvatelstva oproti stavu r. 1965.

V tomto roce oženil se s řídící učitelkou zdejší školy Svatavou Vágnerovou místní občan Václav Peterka, který hned po svatbě začal upravovat školní rodinný dům. Skutečně záslužný čin a na práci velice náročný.

Obsah kroniky za rok 1966 byl čten občanům dne

4. 11. 1967

Prohlédl Václav Kalbáč, okr. kronikář

Zapsal Jaroslav Lachman, kronikář.

Rok 1967.

Vstup do nového roku byl normální. Do prodejny Jednoty nebylo v posledním dnu v roce 1966 dodáno lahvové pivo a situaci, že si občané ve zdejším Pohostinství u vedoucí s. Hlášové Drahy mohli v Novém roce dopřáti točeného piva, zachránil manžel jmenované vedoucí Ladislav, že ještě na Silvestra osobní intervencí v Šumperku dodávku sudového piva zajistil.

Život na obci se pro velké spousty sněhu, Praděd hlásil rovné 2 m sněhové přikrývky, nezastavil. Tak 4. ledna byla ve zdejším Pohostinství provedena M.P.V. přednáška CO. Přednášku učinil člen Svazarmu, Šumperk s. Kučera na téma: ochrana vody, potravin, zvířat a všeho proti otravným plynům, druhy jedovatých plynů a kryty. Účast byla mizivá, pouze 14 osob včetně 1 osoby z osady Krásné. Podle domněnky kronikáře malé účasti občanstva bylo pozdní oznámení přednášky. Též požárníci dne 7./I. měli první členskou schůzi s plánováním plesu a tradičních lyžařských závodů. Z 9. ho na 10. ledna ohlásil se první 20° mráz, když po celé úterý bylo slunečné počasí.

Dne 29. I. v neděli o 10. hod. dopolední uspořádala Místní požární jednota za přispění členů Dohlížejícího výboru prodejen Jednoty v Hraběšicích tradiční lyžařské závody se startem a cílem u požární zbrojnice. Dohlížející výbor Jednoty daroval na občerstvení

účastníků částku 100 ~ Kčs, bylo koupeno 50 rohlíků a 3 kg párků, kdežto místní požární jednota zakoupila pro závodící věcné ceny, jakož i pro všechny závodící cukrovinky, hlavně čokoládu. Po závodech v místním pohostinství byl účastníkům podáván čaj a horké párky. Že všem chutnalo, není třeba vypisovati. Zápolení bylo kamarádské jak u těch nejmladších, tak i dospělých. Za školní mládež zvítězila žačka Tliášová Eva, Večeřa Milan a jeho sestra Olenka. V kategorii dospělých byl první Šubiják Štefan, jinak horník. Závodění pořádáme k upevňování zdraví a k pěstování pospolitosti spojené se sportovním přátelstvím přenášeném do soukromého spolužití. O závody se přičinil člen požárník Tliáš Josef st., člen Lindemann Walter a člen Lachman Jaroslav, co kronikář. Škoda jen, že někteří občané, je jich jen mizivá menšina, nemají pro uvedené akce pochopení.

V sobotu dne 4. února uspořádala Místní požární jednota zdařilý Společenský ples, navštívený i občany ze Šumperka a okolí. Všem se na plese líbilo, zamlouvala se známa hudba kap. Potěšila, takže ples i po stránce společenské splnil očekávané. Za zmínku stojí, že občanky pí. Peksová a pí. Kampasová darovaly k vydražení po domacím dortu, jichž vydražení vyneslo 200 ~ Kčs a členka pí. Hajná s občankou Lachmanovou se zasloužily o pozvání občanů na ples i z osady Krásné, o sběr na byfet a o peněžní dary v částce na 500 ~ Kčs.

I po celý měsíc únor byla zima bohatá na sníh a obrat k lepšímu počal v měsíci březnu, kdy 8. a 9. března byly slunečné teplé dny, takže sníh rychle mizel. Překvapení nastalo v neděli dne 12. března, když se krajina opětně přikryla bílým hávem. Vánice a plískanice pokračovaly pak pondělí a úterý. V neděli odpoledne 12. března odbývala se ve zdejším Pohostinství oslava Mezinárodního dne žen. Program vyplnila děcka zdejší školy, jakož i hudebníci harmonikáři, též školáci z hudební školy v Šumperku za vedení učitele p. Edy Ruliška. Zpěvy, recitace a tanečky nacvičila s dětmi zdejší půdní školy paní Peterková, dr. Wagnerová. O další zábavu po vyčerpání programu, postarali se místní hudebníci, přičemž byly ženy pohoštěny párky, mikrovlnem a podarovány kytičkou. Družná zábava provázena tancem, kde oslavenky svalily sami k tanci, byla skončena ve 20. hod., ačkoliv mnoha přítomným se domů nechtělo. V tu dobu byla návštěvní hodina v Pohostinství. Podle vyprávění po oslavách, účastníci zavítali se z Pohostinství, aby se v přátelství sešli u sousedů, kde se v zábavě dále dlouho do noci pokračovalo, takže se M.D.Ž. dobře vydařil.

Dne 23. května uspořádal zdejší Dohlížející výbor při prodejně jednoty v Hraběšicích ve zdejším pohostinství jednak schůzi

členů jednoty o výhledu zásobovací situace, spokojenosti občanů s prodejem a obsluhou a jednak přednášku o správné výživě. Přednášku provedl s. MUDr. Ondráček z lékařského střediska, Nový Malín. Přednáška byla velice zajímavá, dotazů k obsahu přednášky bylo dosti a zájem přítomných občanů, tak i členů byl co do počtu 26 osob překvapením, což značí, že zdejší občané mají o odborné zdraví se týkající přednášky zájem. Schůze byla ještě doplněna s. Macháčkem Jaroslavem, instruktorem jednoty, Zábřeh, zprávou k mezinárodním událostem.

V tomto měsíci odstěhovaly se z Hraběšic na Libavu rodiny Františka a Jaroslava Bradáčových v počtu 5. osob, o které se počet občanů zdejší obce snížil. Šlo o rodiny, jichž členové pracovali od vzniku Státních statků, Šumperk, na zdejším státním hospodářství, jako zemědělci.

Na počest slavného již 50. letého výročí Velké říjnové socialistické revoluce byla provedena úprava silnice asfaltem od rozcestí hlavní asfaltové silnice směrem ke kostelu. Náklady obnášely cca 10000 - Kčs. Do vlastnictví získala dřívější hospodářskou budovu čís. 24. v Hraběšicích, právě pod rozcestím hlavní asfaltové silnice, od Státních statků, Šumperk, rodina Frant. a Anežky Hajných. Soudruh Frant. Hajný ihned

překročil k celkové opravě venkovní a vnitřní, takže jde nyní o slušný rodinný dům, čím obec získala v části pod kostelem na svém vzhledu. Za škodu je, proč není následovníků.

V pátek odpoledne rozloučili jsme se za účasti skoro všeho občanstva na pěkně vypraveném pohřbu, doprovázeném zpěvem a hudbou, dne 4./10./67. zemřelou občankou S. Dubovou. Odpočívá na zdejším hřbitově.

Celkově je nutno zaznamenati, že počasí v tomto roce oproti minulým rokům bylo ustálené, což se projevilo na dobré úrodě, sklizené částečně na dostupných polích kombajny. Nadprůměrná úroda vyskytla se u brambor. Též lesní kalamita způsobená zvířetem v zdejších lesích se starostí lesního s. Lad. Duba z osady Krásné a jeho lesních pracovníků podařila z velké části odstraniti a tím zameziti vzniku kůrovce, ačkoliv na celkovou úpravu působá na zdejším Polesí mnoho práce a tím i starostí, protože pracovních sil není dostatek.

Dne 28./10. v sobotu uspořádalo Rodičovské sdružení a přátelé školy zdařilou taneční zábavu.

Počátkem listopadu bylo provedeno v obci i osadě Krásné montování nových elektrických světel na obecním osvětlení, zásluhou s. tajemníka Mirka Večeře.

Dne 23./11. ve čtvrtek konala se ve zdejším Pohostinství výroční členská schůze členů Jednoty, lid. spotřebního družstva v Šumperku se sídlem v Fábrech, při místní prodejně Jednoty, za spolučasti Národní fronty na počest 50. výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Přednášku o významu a výročí VŘSR provedl kronikář a zároveň předseda Dohlížejícího výboru prodejen v Hraběšicích s. Jaroslav Lachman. Oslavnostní ráz oslavy VŘSR. postarala se zdejší žákyně školy s. Svatava Peterková vystoupením školními dětmi zpěvem a recitací. Oslava byla početně navštívená, zdařilá a splnila plně vzpomínku 50. ho výročí. Též průběh členské schůze po oslavě byl zdařilý, ježto členové měli zájem na dobré prosperitě a zásobování zdejší prodejny. Stížností žádných nebylo. kultura.

Dne 26/12. úterý uspořádalo Rod. sdružení a přátelé školy Štěpánskou zábavu, dobře navštívenou.

Zásluhou Pátera děkana Meitnera byla ve zdejším kostele v zákristií prohnilá podlaha nahrazena betonovou deskou na které byly položeny červené dlaždice. Též rozbořená zeď u vchodu kostela povalenou lípou při větrové smršti v roce 1966, byla znovu postavena. Zednické práce ještě včas před zamrznutím, podzim provedl tajemník MNV s. Jirek Večeřa s pomocí občana Karla Vostála a kronikáře. Postavení zdi pak s pomocí Květoše Fáby. kostel.

Úmrtí. Dne 24/11. t. r. zemřela a byla na zdejším hřbitově pochována matka zdejšího děkana Pátera Meitnera paní Antonie Meitnerová narozená 31/5. 1883 v Novém fičíně.
Dne 18/12. byla pochována pí. Františka Holemá z Hraběšic, č. 2, matka vdovy Anny Peksové, zemědělské pracovnici Státních statků, Šumperk, hospodářství Hraběšice. Zemřelá přistěhovala se s rodinou manž. Oldřicha a Anna Peksových do Hraběšic č. 2., jako zemědělci z Martinic. Odpočívá na zdejším hřbitově.

Počasí. Před vánočními svátky vyznačovala se zima silným sněžením, avšak na vánoční svátky již od 22./12. počalo oteplování a na svátky až do 28/12. tálo a oteplení bylo nejsilnější za posledních 10 let. Sníh skoro zmizel a teplota dosahovala místy 10 - 15 stupňů Cl. Obrat nastal 29./12. sněžením a mrazíky. Krásné sluneční počasí, s modrou oblohou při zasněžené krajině v Hraběšicích bylo na Silvestra v neděli 31/12.

Obyvatelstvo. Počet bydlících v obci a osadě Krásné k 31/12. 1967 obnášel celkem 156 osob, z toho 81. žen. Vystěhovalo se 7 občanů, z toho 4. ženy. Zemřelo 5 občanů, z toho 3. ženy. Z mužů to byl občan Wanke z osady Krásné a Malina.

Opravy budov. Státní statky po nesčetných urgencích občankou M. Kampasovou, z hospodářského stavení, č. 28. provedly konečně na podzim generální opravu druhé poloviny střechy čísla 28. vlnovkou, takže do stavení již neteče.

Václav Halbeč
okr. kronikář 21/1

Zapsal Jaroslav Lachman
kronikář

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR HRABĚŠICE

Rok 1968.

Počasí.

Počátek měsíce ledna naznačil, že zima se ustálila. Sněhu bylo dostatek a nastalo od 6. ledna sluneční počasí s mrazíky od 10-15 stupňů. Náhlý obrat nastal v neděli dne 14. ledna značným oteplením. Nejteplejší den byla středa dne 17. ledna a teplé počasí vydrželo až do 20. ledna, kdy opět nastal mráz 5-10 stupňů. Den 17. leden byl zaznamenán nejteplejším dnem v posledních 10. letech. Vzdor silnému tání se však sněhová pokrývka udržela a dne 24. ledna začalo sněžení. Do konce ledna bylo mírné zimní počasí. Únorou bylo ustálené mírné počasí, ku konci února a začátkem března po celé dny slunečno, v noci mírné mrazíky. Náhlý obrat nastal dne 9. března a 10. března v neděli, sněžilo za studeného větru a krajina se pokryla 25cm sněhovou přikrývkou. V pondělí 11. března nastal klidný sluneční den. Vzhledem příznivému jarnímu počasí, dále pak i dešti dne 27. dubna, proběhly jarní polní práce s klidem. Letní dobré počasí mělo vliv na dobrou úrodu zrnin, hlavně okopanin. Starostí se sklizní zemáků, kterých byla letos nadprůměrná úroda, měl vedoucí hospodářství Státních statků, Šumperk, pdejší s. Josef Fábo až do podzimních mrazíků dosti. Zdejší pracovníci s důchodci na vše: sklizeň řepy, lnu a zemáků, nestačili a proto vypomáhaly brigády ze Šumperka.

Státní a veřejné události.

Na podkladě žádosti presidenta republiky soudruha Antonína Novotného schválilo plénum ústředního výboru KSČ na svém zasedání v Praze ve dnech 3.-5. ledna, aby jako president ČSSR byl uvolněn z funkce prvního tajemníka ÚV KSČ, který stál v čele strany v této funkci řadu let. Ústřední výbor pak prvním tajemníkem ÚV KSČ zvolil jednomyslně s. Alexandra Dubčeka, člena předsednictva ÚV KSČ.

Zvolení s. Al. Dubčeka prvním tajemníkem ÚV KSČ. a jeho životopis str. 124-5

Jmenovaný se narodil 27/11. 1921 v Uhrovci, okres Topoľčany a pochází z rodiny truhlářského dělníka, který těsně před první světovou válkou, odejel za prací do Spojených států, odkud se vrátil po válce. V roce 1925 odjeli Dubčekovi do Sovětského svazu. Otec soudruha Alex. Dubčeka pracoval jako truhlářský mistr v družstvu „Interhelpo", založené s třemi stovkami komunistů z Československa. V městě Frunze a pak v Gorkém navštěvoval střední školu do r. 1938, kdy se s. Al. Dubček s celou rodinou vrátil do Trenčína. V roce 1939 jako osmnáctiletý se začal učit strojním zámečníkem a účastní se ilegální práce KSČ. Spolu s otcem a bratrem se od počátku podílejí na protifašistickém odboji. Otec byl v r. 1943 zatčen jako člen ilegálního ÚV KSČ a vězněn až do osvobození. Alex. Dubček pracoval v r. 1942 - 1944 jako kovář ve Škodových závodech v Dubnici nad Váhom a s bratrem Juliem bojoval jako partyzán ve Slovenském národním povstání. Julius - bratr padl dne 1. ledna 1945 v boji proti fašistickým okupantům.

Soudruh Dubček po osvobození naší vlasti pracoval 4. roky jako dělník v Drožďárnách v Trenčíně. V roce 1949 byl pověřen funkcí organizačního, později vedoucího tajemníka okresního výboru strany v Trenčíně. Ve r. 1951 byl povolán na ÚV KSS do Bratislavy a v r. 1953 jmenován do funkce vedoucího tajemníka krajského výboru strany v Banské Bystrici. Přitom studoval dálkově na právnické fakultě v Bratislavě. V letech 1955 - 1958 absolvoval s vyznamenáním vysokou politickou školu v Moskvě. Po návratu byl zvolen vedoucím tajemníkem KV KSS v Bratislavě a členem ústředních výborů KSS a KSČ. Dva roky později byl na celostátní konferenci KSČ zvolen tajemníkem ÚV KSČ. Ve r. 1962 se stal členem a tajemníkem ÚV KSS a také zvolen členem předsednictva ÚV KSČ, v r. 1963 se stal prvním tajemníkem ÚV KSS a tyto funkce zastával až dosud. V období 1951 - 1955 a znovu od r. 1960 je poslancem Národního shromáždění a v r. 1954 byl zvolen poslancem Slovenské národní rady. Za obětavou práci pro republiku byl vyznamenán Řádem 25. února, Řádem Slovenského národního povstání a pamětní medailí k 20 výročí Slovenského nár. povstání.

Zábavy
Přednáška CO

Dne 26. ledna byla ve zdejší škole za mizivé účasti občanů v počtu pouze 6 osob uspořádána přednáška CO o protiletecké obraně. Malá účast na přednášce byla zaviněna pozdním

oznámením.

Zábavy. Sport.

Opětně se vydařil společenský ples Místní požární jednoty v sobotu 17 února, slušnou návštěvou a čistým výtěžkem přes 500 - Kčs. Zásluhu mají dárkyně dortů občanka Peksová a Kampasová, které losováním přispěly částkou 300 - Kčs a posváním na ples členka Hajná a občanka Lachmanová vybraly mimo vajec, částku 505 - Kčs. Bez této obětavosti jmenovaných nemohl by se ples pořádati, jelikož hudba z Rudy včetně pohoštění stála na 700 - Kčs.

Tradiční lyžařské závody dne 4/2. u kostela pořádané MPZ, Svazarmem za přispění členů místní prodejny jednoty ze sdružených prostředků členů, byly dosti obsazeny. Závodili žáci, dorost a muži. Běh vyhrál Jaroslav Hajný. Občerstvení bylo u s. Eliáše Lad. čaj - párky a všem závodícím chutnalo.

Únor oslava

Oslavy 20. výročí vítězství čs. pracujícího lidu v únoru 1948 manifestací pracujících, jednotek Lidových milicí, Sboru národní bezpečnosti a Čs. lidové armády proběhly v hlavním městě Praze ve dnech 22 - 23. února a po celé naší vlasti. K 20. výročí Února na Staroměstském náměstí pronesl projev první tajemník ÚV KSČ s. Alex. Dubček a president republiky Ant. Novotný.

Státní a veřejné události

Velký ohlas, zájem a debaty mezi zdejšími občany vyvolalo jednání 6. plenum ÚV KSČ otevřením stavidel ku společenské aktivitě, k hledání pravdy, která je jedinou možnou gruntovní

(pokrač. na str. 133.

Dne 24. února odbývalo se ve zdejším hostinci s. L. Eliáše veřejné plenární zasedání MNV za účasti 31 osob. MNV.

Zasedání zahájil předseda M.N.V. s. Jan Bečvář a seznámil přítomné s obsahem programu.

1.) Finanční zpráva a rozpočet, 2.) Výhledový plán 1968-72, 3.) volební program, 4.) Místní volební komise - Diskuse a čtení místní kroniky rok 1966.

Finanční zprávu a to již po osmnáctkráte podal velice obšírně člen rady Páter děkan Meitner a seznámil přítomné též o obsahu plánu rozpočtu na příští rok. Správně se hospodařilo podle rozpočtu. V hlavních údajích obnášel čistý příjem celkem částku . . . . . Kčs 46.131.—

výdej -"- . . . . . -"- 33483.90

takže přistatek činil částku . . . Kčs 6.928.10.

O okresním hodnocení ve skupině malých MNV ocitl se MNV Hraběšice na 6. místě, v akci zvelebení obce na 13. místě, při počtu opravených 7 domků též na . . . 13 -"- a při dani domovní, remeslnické a z příjmu obyvatelstva na 1.—"—.

Je nutno v kronice zaznamenati důslednou a poctivou práci finančního referenta p. Pátera Meitnera a vysloviti mu za tuto práci uznání na paměť i pro další pokolení.

MNV. Výhledový plán na léta 1968 - 1972 byl přednesen předs. s. Janem Bečvářem a to:

1) v roce 1969 regulace místního potoka,

2) -"- 1970 vodní nádrž,

3) -"- 1971 osada Krásné

4) -"- 1972 kultura a menší akce.

V roce 1968 počítá se s celkovým příjmem .... 23.800 - Kčs, a s celkovým výdejem v téže částce.

Dále jmenovaný s. předseda seznámil občany se jmény kandidatů pro volby do místního národního výboru v tomto roce v počtu 11 členů a 5 náhradníků.

Ku příležitosti 50.ho výročí ČSSR uvedl, že se počítá s výsazením 50 ks ovocných stromů v hodnotě díla 2000 - Kčs od 1/4. - 1/10. 68, válcování vozovky od 1/6. - 31/10 - dílo za 12000 - Kčs a oprava rodinných domků: Dr. Havelky, č.18. Fáby Josefa, č.10. Mása Jos. a č.36 v osadě Krásné.

V diskusi vystoupili občané: Jurčík Karel - co je s místním rozhlasem - sděleno: je již pořádě;

Marecček Pavel o tom, že do kandidátky patří mladší, - sděleno, že jsou v prostředních letech a Peterka Václav, že nebyla zmínka o jeho budovatelské práci - pozn. Jeho manželka působí na školním domě, kde bydlí s manželem řídícím učitelem vedlejší školy.

Po pravdě řečeno, že mělo být MNV za oplocení, položení kanalisace MNV.
od sklepa, kde stála voda, kanalisace šla místy až 2 m hluboko
a za jiné práce Václavem Peterkou za neodpovídající odměnu vykona-
né některým z členů rady vysloveno lidově: „Václave! za
vykonáné Tebou na školním domku Ti patří pochvala a náš dík!"
Kronikář pak k tomu dodává: kolika zasloužilým občanům
bylo místo vděku i další vykonávané dobré práce znemožněno,
hlavně v době kultu osobnosti. Proto občané věřící v lidovou
socialistickou demokracii pevně věří v jiný obrat pověním
s. Alexandra Dubčeka prvním tajemníkem ÚV KSČ, jak
prozatím z jeho projevu k dvacátému výročí únorového vítězství
vysvítá. To tak Václave je to v kronice a Tvůj syn Václav si
vše může z kroniky též za 20 let přečíst, jak jsme to pobili.
K závěru pak přečetl kronikář zápis v kronice za r. 1965,
který našel dobrý ohlas u přítomných občanů.

Dne 19/3. na svátek Josefů konala se veřejná předvolební schůze N.F.
k slučování navržených kandidátů za poslance do MNV, ONV a
KNV. Schůzi navštívilo pouze 27 občanů včetně kandidátů za
poslance do MNV a za ONV byl přítomen s. Jalanta, který sezná-
mil přítomné se jmény kandidátů za poslance do ONV a KNV.
U místních kandidátů učinil tak kronikář Jar. Lachman.
U kandidátů do vyšších složek (ONV a KNV) byla připo-

MNV. minka, většinou přítomnými potvrzena, že navržené kandidáty do vyšších složek občané neznají. Bylo dáno vysvětlení, že k představování těchto dojde. Též došlo ke kritice, že nebylo vybudováno hřiště, položeny roury při asfaltce na rozcestí asfaltky ku kostelu, aby voda neteckla pod. Fr. Hajného do pahrady a dvora a proč se neuskutečnila regulace potoka.

Kulturní vývoj. Dne 17. března odbývaný ve zdejším Pohostinství Osvětovou Besedou, N.F. a místní požární jednotou Mezinárodní den žen byl zásluhou říd. učitelkou Svatavou Peterkovou velice zdařilý. Pěkné, líbivé vystoupení školních dětí zdejší školy zpěvem, recitací, ba i legrační krátkou jednoaktovkou „Páví pero" pobavilo přítomné občanky a hlavně maminky - oslavenky. Že Šumperka z hudební školy účinkovaly na chrom. harmoniky 3. žákyně a 1. žák. Žádnou občanky M. Kampasové z č. 28 byly vylosovány, jmenovanou darované 2 dorty. Přítomné ženy byly vyčastovány párky, cukrovím atd., přičemž občanka M. Hajná rozprodávala mužům kytičky pro ženy, které sama vázala a zhotovila. O taneční hudbu a zpěv se postarali Josef Eliáš st., s harmonikou a Václav Večeřa s činely a bubnem až do 22 hodiny.

Současný vývoj v ČSSR a v obci. Obrodný proces vyvolal i mezi občany obce živé debaty, názory a i důvěru v nové hodnoty socialistické společnosti podložené podstatou demokracie. Jde při ní o přechod od revoluční diktatury k socialistickému a demokratickému režimu, který poskytne občanům

naší vlasti záruky jejich svobod, jak se o tom přesvědčíte přečetl první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček. Nyní bude následovat řada opatření zákonodárných a jiných, aby program byl uveden v život. Přijetím zákonů, jako je zákon o tisku, spolčovací, rehabilitační a také ústavní zákon o federalizaci Československa, začne být program naplňován. Vůdčí myšlenkou pak je bezprostřední vliv pracujících na politické dění ve společnosti. Politický systém, o nějž jde, musí být vybudován tak, aby občanům garantoval jejich svobody, nebránil jim v zájmu o věci veřejné, ale naopak, aby jejich politickou aktivitu přímo provokoval. Podstatně se jedná o vlastní dokument Komunistické strany Československa, který by vytvořil potřebné závěry pro další činnost nejen vnitrostranickou, ale především pro činnost komunistů ve veřejném životě celé země. I v této programové činnosti se projevuje vůdčí postavení KSČ v republice.

Ke výročí Národního divadla.

Kameny, přivezené z různých míst historicky proslavených (z Řípu, Vyšehradu, Blaníku, Trocnova, Radhoště aj.) jako symbol národní spolupatřičnosti a kulturní sjednocenosti byly položeny do základů stavby Národního divadla právě před 100 lety dne 16. května 1868. Probuzený a k národní hrdosti vychovávaný národ se rozhodl vzít veškeré finanční oběti spojené se stavbou důstojného stánku divadelního umění na svá bedra. Roku 1850 byl ustanoven Sbor pro zřízení českého Nár. divadla, jemuž předsedal František Palacký. Proto v budově Nár. divadla nad jevištěm heslo „Národ sobě"!

Život v obci.

Na budově školní ~~budově~~ v Hraběšicích byla dána nová eternitová střecha a postaven nový komín, čímž budova školy velice získala na vzhledu. Komín postavil tajemník obce Miroslav Večeřa ve volném čase.

Do vlastnictví od Státního statku, n. p. v Šumperku získal Ludvík a Marie Kampasovi dům čís. 28, dále Ernošt Peterka dům čís. 47. a Fábo Josef s manželkou Františkou dům čís. 18.

Polské vojenské jednotky byly ku konci roku nahraženy jednotkami Rudé armády, s ubytováním v kasárnách v Šumperku. Naše šumperská posádka byla přemístěna na Slovensko.

Na příslušníky polských jednotek nebylo stížností, ba naopak docházelo ve zdejším pohostinství mezi nimi a občany ke klidným výměnám názorů hlavně o nedělích, když přišli na pivo.

Dne 23/10. při jízdě na motocyklu řízeným Jožkou Čočotkou, ze Slovenska došlo v nešťastné zatáčce na asfaltové silnici u mostu pod Hraběšicemi k tragické havárii. Spolujezdec lesní dělník Josef Sobota, pracující na zdejším Polesí, bydlící v osadě Krásné, při pádu narazil na strom a těžkému zranění na místě podlehl. Byl ze Slovenska a pohřben v Hraběšicích dne 26/10. t. r.

Dne 14/11. došlo na žádost příbuzných ze Slovenska k provedení exhumace a k převozu do Košic, kde byla provedena kremace. Řidiči motocyklu se však při havárii nic nestalo.

pokrač. ze str. 126

základnou dalšího vývoje celé socialistické společnosti, bez níž by nebyl možný pokrok. Jedná se o nápravu v systému řízení jak politického, národního hospodářství, politické nedotknutelnosti, tak i o celkové nápravě veškerých chyb, které se v systému řízení vyskytly. Hlavně pak možnosti většího svobodného střetávání názorů a stanovisek, z nichž by potom mělo vzniknout promyšlenější a lepší.

Dne 20.3. Průmyslový výbor Národního shromáždění v Praze na schůzi při projednávání akčního návrhu KSČ vyslovil ztrátu důvěry presidentu Ant. Novotnému. Zároveň uložil předsedovi výboru ing. B. Bilkovi, aby o tomto rozhodnutí informoval předsednictvo Národního shromáždění. Na své schůzi dne 21. března předsednictvo ústředního výboru Komunistické strany Československa projednalo politickou situaci v současných dnech v souvislosti s výzvami, aby se s. Antonín Novotný vzdal funkce presidenta republiky. Po jednání předsednictvo ÚV KSČ vyslovilo souhlas s tím, aby Ant. Novotný byl z funkce presidenta republiky uvolněn. Dne 22. března zasedalo Národní shromáždění. Členům předsednictva NS bylo již však známo, že Ant. Novotný se rozhodl na nátlak široké veřejnosti odstoupit. Čekalo se pouze na jeho oficiální sdělení.

Bylo 11.05 hod., když se dostavil do schůze vedoucí Kanceláře presidenta republiky L. Novák a odevzdal předsedovi NS B. Laštovičkovi dopis Ant. Novotného. Po přečtení dopisu jmenovaným, předsednictvo NS jednomyslně v 11.20 hod. rezignaci Antonína

Veřejné a státní události

Novotného přijalo. Předseda N.S seznámil s touto skutečností předsedu vlády J. Lenárta v budově N.S na Gorkého náměstí a předal mu dopis o rozhodnutí předsednictva N.S resignaci pan. Novotného přijmout. Předseda vlády dopis převzal a prohlásil:

„V této závažné chvíli dovolte mi, abych Vás ubezpečil, že ve smyslu ústavy vlády tuto funkci na přechodné období do zvolení nového presidenta a složení slibu vykonám přesně.

Jest jisté dobré nynější pokolení a příští seznámiti s obsahem článku 65 Ústavy ČSSR v doslovném znění:

„Uvolní-li se úřad presidenta republiky a nový president ještě není zvolen a nesložil slib, rovněž nemůže-li president republiky svůj úřad ze závažných důvodů vykonávat, působí výkon jeho funkcí vládě. Vláda může v takovém případě pověřit svého předsedu výkonem některých pravomocí presidenta republiky. Ta předsedu vlády přechází v té době vrchní velení nad ozbrojenými silami."

Kronikář pak v úvaze nad stávající situací pokládá za nutné uchovati na paměť všem obsah dopisu pan. Novotného, který byl předán vedoucím Kanceláře pres. republiky L. Novákem předs. N.S B. Laštovičkovi a proto obsah v kronice zaznamenáváí:

Dopis odstup. presidenta a Novotného

Vážení soudruzi poslanci,

oznamuji Vám, že jsem se rozhodl rezignovat na funkci presidenta Československé socialistické republiky. Toto své rozhodnutí jsem učinil po bedlivé úvaze, vycházeje z

vnitřní situace, která u nás v současné době je, dále z toho, abych pomohl svým krokem k dalšímu rozvoji socialistické společnosti, k upevnění naší socialistické vlasti.

Prosím, abyste mi uvěřili, že po dobu své činnosti jako president republiky jsem se snažil vycházet vždy ve své práci ze zájmů našeho pracujícího lidu, ze zájmu naší vlasti, ve shodě s našimi socialistickými cíli. Snažil jsem se, abych i jako president republiky přispěl k upevnění mezinárodního postavení naší republiky a zabezpečení i její bezpečnosti.

Do funkce presidenta republiky jsem byl navržen ÚV KSČ a schválen Vámi, soudruzi poslanci.

Své rozhodnutí odstoupit z funkce presidenta republiky jsem již oznámil Ú.V KSČ.

Prosím, abyste vzali na vědomí mé poděkování za Vaši spolupráci se mnou.

Přeji naší socialistické vlasti, Československé socialistické republice, nových úspěchů na její cestě vpřed v zájmu našeho lidu, v zájmu pokroku a míru.

Se soudružským pozdravem

A. Novotný v.r.

V Praze dne 22. března 1968.

Veřejné a státní události

Dne 29. března sešli se v počtu 258 v sále Pražského hradu poslanci Národního shromáždění, aby na plenární schůzi jednak uctili památku tragické smrti prvního letce-kosmonauta Jurije Gagarina, zahynuvšího při cvičném letu v tryskovém letadle a jednak projednalo návrh předsednictva N.S. pro včerejší schůze, aby byl na funkci presidenta jednomyslně navržen poslanec armádní generál Ludvík Svoboda. Pro jeho zvolení se vyslovily všechny politické strany a organizace N.F. Pro návrh se vyslovili všichni poslanci.

Historický Vladislavský sál Pražského hradu se stal dne 30. března 1968 - sobota - dějištěm slavnostního státního aktu - jedenácté presidentské volby od vzniku naší republiky. Vladislavský sál byl slavnostně vyzdoben a křesla zcela zaplněna. Přesně v 10 hod. zahajuje předseda N.S. zasedání a první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček z pověření, předkládá návrh, aby presidentem ČSR. byl zvolen arm. gen. Ludvík Svoboda. V 11.28 hod. byl vyhlášen výsledek tajného hlasování. Pro kandidáta L. Svobodu se vyslovilo 282 a 6 poslanců se zdrželo hlasování. Přítomní pozdravili zvolení nového presidenta potleskem a na budově Vladislavského sálu vztyčena státní vlajka. 20 dělových salv oznámilo z hradu zvolení arm. gen. Ludvíka Svobody presidentem Československé republiky, jak si lid přál. Za zvuku fanfár z opery Libuše, přistoupil president ke stolku, na němž ležela ústava republiky a vykonal

ústavní slib.

volba presidenta republiky Ludvíka Svobody

Životopis presidenta republiky

President Ludvík Svoboda se narodil 25./11. 1895 v Hroznatíně na Českomoravské vysočině. Jeho otec měl zde, na chudém Horácku, hospodářství. V první světové válce přešel L. Svoboda při první příležitosti k Rusům, vstoupil do československé legie, velel četě, pak rotě a bojoval v bitvě u Zborova. V roce 1920 po návratu do vlasti přijímá se otcova hospodářství a v r. 1922 se vrací opět do československé armády. V r. 1931 - 34 vyučuje na vojenské akademii v Hranicích a v době Mnichova a mobilizace je velitelem praporu v Kroměříži. Ihned po okupaci Československa nacisty, podílí se na organisaci podzemního hnutí na východní Moravě. V r. 1939, kdy se chyluje k válce, odchází do Polska a v Krakově organisuje vojenskou jednotku z našich občanů. Po přeorucení se polské armády, odchází s čsl. vojenskou jednotkou do Sovětského svazu. Tam organisuje v Buzuluku první československý samostatný prapor, který se v lednu 1943 proslavil v památné bitvě u Sokolova. Od r. 1945 - 1950 byl ministrem národní obrany. V únoru 1948 je povolen do N.S., vstupuje do Komunistické strany Československa a stává se členem Ú.V. v r. 1948-49. Krátce je pak náměstkem předsedy vlády a předsedou čsl. státního výboru pro tělesnou výchovu a sport (1950-1951). V období kultu osobnosti je pronásledován, vězněn na Mírově a pracuje jako účetní v JZD. Náš president je spjat národně s osvobozujícím bojem českého a slovenského lidu po dobu jeho života v první i druhé světové válce. Je hrdinou Sovětského svazu - Rudé armády.

Veřejné a státní události

Dne 28. března bylo přerušeno plenární zasedání ústředního výboru KSČ, aby v jednání bylo pokračováno dne 1./4. ve Španělském sále. Ta programu pléna byly otázky: současná politická situace ve straně a společnosti, návrh akčního programu strany, návrhy na rehabilitaci členů strany postižených v období kultu osobnosti a návrh postupu k dokončení rehabilitace osob postižených porušováním socialistické zákonnosti. První tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček ve svém obsirném projevu prohlásil se, že podstata od lednového pléna je výrazně socialistický a demokratický, vyvolaný komunistickou stranou a že ho charakterizuje i nebývalá aktivita našich občanů. Též se zmínil o svobodě slova, o tom co se přežilo a zbavit se všeho co se ukázalo nesprávným. Poukázal na důležitý úkol prohloubit činnost vlády, respektovat a uplatňovat demokratický princip a konsolidovat poměry v Bezpečnosti a armádě, konsolidovat a rozvíjet národní hospodářství a hlavně pokračovat v lednovém demokratickém progresivním směru.

President ČSSR. Ludvík Svoboda dne 3. dubna podeňoval L.I. Brežněvovi, N.V. Podgornému a A.N. Kosyginovi, hlavním představitelům SSSR. za blahopřání, které obdržel k zvolení presidentem ČSSR.

Národní muzeum, Praha

Národní muzeum založené 15. dubna 1818, s jeho jménem jsou spjata jména Palackého, Dobrovského, Šafaříka, slaví 150 výročí svého vzniku

Šestý den plenárního zasedání ÚV KSČ končilo diskusí. V této vystoupil i býv. president Ant. Novotný. Z jeho řeči se poznamenává:

Řeč Ant. Novotného v ÚV KSČ

Nemohu zastírat chyby a omyly, jež vážně ovlivnily náš vývoj a že k těm největším patří nezákonnosti, k nimž došlo pod vlivem toho, co nazýváme kultem osobnosti a jež, bohužel, navždy zůstanou černou skvrnou v životě naší strany. Lze mi vytknout ledacos, ale za svou zásluhu si pokládám, že jsem se jako první tajemník a později jako president vycházeje z otřesných zkušeností a z počátku padesátých let, přičinil o to, aby v naší zemi bylo odstraňováno hrubé porušování zákonností, k němuž docházelo v minulosti, že nikdo nebyl popraven, ale ani s mým vědomím - myslím v ústředním měřítku - za celou dobu mé funkce, nikdo nebyl tvrdě postižen za své politické názory, pokud nepřekročil zákony republiky. Povýšení K. Šejny (utekl za hranice do Ameriky) bylo z mé strany chybou a jsem za to zodpovědný.

Věř. a státní události

Dne 6/4. odstoupila dosavádní vláda a Juž. G. Černík pověřen sestavením nové vlády.

Dne 9/4. přijal v 10. hod. pres. rep. Ludvík Svoboda na Pražském hradě nově jmenovanou vládu ČSSR, která do jeho rukou složila ústavou předepsaný slib. Předseda vlády Ing. Oldřich Černík, místopředseda prof. dr. Peter Colotka, a místopředs. prof. Ota Šik a JUDr. Lub. Štrougal, JUDr. Gustav Husák.

President republiky členům nové vlády blahopřál a mimo jiné v proslovu řekl: „Pokud se týká mne, pomoci Vám jako presidenta, spolehněte se.

Veřejné a státní události.

Ihned po plenárním zasedání ÚV KSČ byla veškerá veřejnost seznámena s obsahem akčního programu ÚV KSČ, který v hlavních rysech navazoval na rozvíjení demokracie, záruku pokrokového socialistického rozvoje, na nový systém politického řízení společnosti, rovnoprávnost Čechů a Slováků, na trvalý růst životní úrovně, jakožto naléhavý úkol hospodářské politiky, dělbu a kontrolu moci, otázku mládeže a její organizace, rozvoj vědy, vzdělanosti a kultury a na zahraniční politiku ČSSR., tedy o úkoly do XIV. sjezdu strany.

Dne 18/4. Národní shromáždění provedlo novou volbu předsedy a místopředsedů. Do funkce předsedy NS byl zvolen poslanec Josef Smrkovský. Ve své řeči mimo jiné uvedl, že první věc, jež by měla být zákonem řešena co nejrychleji, je rehabilitace všech neoprávněně odsouzených z doby minulé, dále založit nový směr socialistického parlamentarismu a z obrodného procesu svobodu slova, svobodu informací a ostatních záruk občanských práv a svobod. Jíti vlastní československou cestou, obhájit ji a uvést do života, zač jsme se s. Dubčekem v čele už od prosince bojovali.

Setřením případu uprchlého generála Jana Šejny bylo zjištěno, že jde o machinaci s osivy - podvodech - a že závěr případu učiní komise ÚV KSČ.

Na 2 denní oficiální návštěvu Slovenska odletěl dne 22./4. president republiky Ludvík Svoboda. 100.000 občanů v Bratislavě pozdravilo hlavu státu. Z jeho projevu zaznamenává kronikář

myšlenka: Naše republika je společným státem dvou rovnoprávných národů - Čechů a Slováků. Této zásadě jsme zůstali kodně dlužni. Dosavadní řešení této otázky, spojené s atmosférou nedůvěry dřívějších let, vyvolávalo nedorozumění mezi našimi národy. Přes výrazné materiální a kulturní pokrok v rozvoji obou našich národů, nelze nynější státoprávní řešení vztahů Čechů a Slováků považovat za správné a spravedlivé. Souhlasím proto plně se závěrem, že v zájmu rozvoje naší socialistické společnosti a upevňování jednoty našeho lidu je nezbytné dosáhnout zásadní změny ve státoprávním uspořádání vztahů mezi Čechy a Slováky a budovat náš společný stát na principu socialistického federativního uspořádání.

Dále se president ve svém projevu vyslovil o zajištění podmínek pro své národní vyžití pro každou menšinu - maďarskou - polskou - ukrajinskou a německou.

Historický radniční zvon, ulitý v r. 1732, zazní v Bratislavě jen tehdy, když je třeba oznámit městu mimořádnou chvíli. Dne 23/4. se zvon rozezvučel poprvé při vstupu presidenta republiky do Primaciálního paláce a podruhé, když primátor města ing. arch. Milan Hladký uděloval Lud. Svobodovi čestné občanství Bratislavy.

Vzhledem předcházejícím politickým událostem, navštívil Československo hlavní velitel spojených ozbrojených sil států Varšavské smlouvy maršál SSSR Ivan Ignatjevič Jakubovskij dne 24/4. a bulharská stranická a vládní delegace v předsedy rady ministrů Todorem Živkovem.

Veřejné a státní události

Dne 26. dubna byla na Pražském hradě za přítomnosti pres. rep. Ludvíka Svobody, prvního taj. ÚV KSČ Al. Dubčeka, předsedy vlády Ing. Old. Černíka a prvního taj. ÚV BKS a předs. rady ministrů BLR Todora Živkova podepsána na dalších dvacet let nová smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSSR a Bulharskou lid. republikou. Oslavy 1. Máje proběhly na více než 600 místech republiky. V hlavním městě Praze však byla oslava Prvního máje nejokázalejší, kde v májovém průvodu pochodoval president republiky Ludvík Svoboda, první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček a členové vlády. Byla provolávána různá pěkná hesla a zdravice z průvodu: „My chceme lásku a ne válku!", „Ať žije Svoboda!" a president na to odpovídá: „Ta s malým „s" a tak prvomájový průvod měl úplně jiný charakter v porovnání s průvody v minulých letech, nesoucí se již v duchu obnoveného a progresivního vytyčeného demokratického procesu.

Dne 3. května skončilo skoro 4denní přerušené zasedání plena Národního shromáždění, které projednávalo programové prohlášení nové vlády. Dne 11. 5. v neděli navštívil brněnský veletrh zcela neočekávaně pres. rep. Ludvík Svoboda. Jeho cesta po veletrhu byla provázena holdem a radostí téměř 100.000 návštěvníků.

Koncem měsíce května došlo na podkladě usnesení ÚV KSČ zbavit býv. presidenta Antonína Novotného členství v ústředním výboru KSČ.

Dne 11. června pres. rep. Ludvík Svoboda s chotí, předs. vlády ing. Oldřich Černík s chotí, min. nár. obrany ing. Martin Dzúr, min. vnitra

Josef Pavel a doprovod přistáli na letišti v Mošnově ke 2 denní návštěvě Ostravska. Při této návštěvě a i při návštěvě města Karviné, které letos slaví 700 let trvání a kterému pres. rep. Ludvík Svoboda udělil Řád práce, projevilo občanstvo srdečné přivítání.

Dne 15. června konala se v Praze schůze hlavních politických organisací Národní fronty. Přítomen byl též první tajemník ÚV KSČ A. Dubček a předseda vlády ing. O. Černík. Ten se zmínil o činnosti vlády, o programu pro plnění akčního programu, o návrhu zákona o sociálním zabezpečení družstevních rolníků, návrhu na zvýšení nízkých důchodů, projednání návrhu na prodloužení mateřské dovolené, zvýšení dětských přídavků a výpomoci v mateřství. Dále o ustanovení výboru a odborné komise pro přípravu návrhu ústavního zákona o novém státoprávním uspořádání republiky a o spravedlivém provedení rehabilitace. Předseda vlády ing. O. Černík též zdůraznil, že myšlenky akčního programu KSČ a programové prohlášení vlády republiky tvoří společné politické východisko pro činnost Národní fronty.

Národní problém projednání ústavního zákona o přípravě federativního uspořádání ČSSR přišlo na program národního shromáždění dne 24. června ve Španělském sále Pražského hradu. Od 24/6 po dobu 5 dnů trvalo zasedání plena nár. shromáždění. Byl schválen komplex sociálních zákonů:
o přípravě federativního uspořádání ČSSR, zrušení cenzury,
o změnách v nemocenském pojištění, a o nemocenské péči,

Veřejné a státní události:

o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, o sociálním zabezpečení družstevních rolníků a zákon o sociálním zabezpečení. Též byl schválen státní závěrečný účet za loňský rok. Loňský rozpočet vykázal schodek ve výši 2.8 miliardy Kčs.

Mezi zasedáním pléna Národního shromáždění uveřejnily noviny, též časopis „Práce" vydávaná Ústřední radou odborů, Ostrava dne 27. června ve čtvrtek článek pod názvem „Dva tisíce slov". Toto prohlášení bylo stanovisko podepsaných dělníků, techniků, rolníků, vědců, umělců a dalších k současné situaci. Prohlášení mimo jiné osobnosti, podepsal nár. umělec Beno Blachut, člen opery N.D. v Praze, Věra Čáslavská, olympijská vítězka, Jiří Hanzelka, spisovatel, plukovník Emil Zátopek, olympijský vítěz, Dana Zátopková, olympijská vítězka a další. Prohlášení se v časopisu Práce přiřkládá jako příloha kroniky.

2000 slov

Prohlášení „Dva tisíce slov" vyvolalo i mezi poslanci při zasedání pléna Nár. shromáždění živou odezvu a poslanec generál Samuel Kodaj označil prohlášení za výzvu ke kontrarevoluci. Též navrhl, aby se článkem, který je v rozporu se zákonem na ochranu republiky, zabýval generální prokurátor. Bylo dohodnuto, že se k této závažné věci po uvážení poslanci ještě vrátí.

Obrodný proces pokračoval dále v otázkách politických. Vynikla však otázka, jak se ke všemu zachová Moskva? Časopis moskevská Pravda doslova říká: Dnešní situace v ČSSR je však taková, že nepřátelské síly odvádějí zemi ze socialistické cesty a vyvolávají

neberpeří, že se ČSSR odtrhne od socialistického společenství. Pravicové protisocialistické síly v ČSSR, podporované a podněcované imperialistickou reakcí, směřují k likvidaci řídící úlohy strany ve společnosti, k podlomení socialistického státního a společenského zřízení a k restauraci kapitalistického řádu. Převzaly do svých rukou sdělovací prostředky - tisk - rozhlas a televizi - a využívají jich k protisocialistické propagandě, snaží se rozpoutat nepřátelství k Sovětskému svazu a ostatním socialistickým zemím.

V pondělí dne 29. července byly v Čierné nad Tisou zahájeny rozhovory mezi předsednictvem ÚV KSČ a politickým byrem ÚV KSSS. Ze strany KSSS se setkání mimo jiných účastní generální tajemník ÚV KSSS L. I. Brežněv a ze strany KSČ první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček a další členové. Těž setkání se účastní president ČSSR Ludvík Svoboda. Jednání stran trvalo až do 1. srpna a směřovalo k hledání nových cest dalšího rozvoje a upevnění přátelských vztahů mezi komunistickými stranami. Těž bylo dohodnuto setkání představitelů Bulharské, Maďarské, Německé, Polské strany s KSSS a KSČ dne 3. srpna v Bratislavě.

Dne 1. srpna pronesl večer v rozhlase a v televizi k občanům ČSSR projev o jednání v Čierné nad Tisou pres. rep. Ludvík Svoboda. Zmínil se o důsledném provádění lednového programu, o přátelství se Sovětským svazem a druhými socialistickými zeměmi a poukázal pozornost na pozitivní rozvoj vztahů socialistických zemí.

Veřejné a státní události.

První tajemník Alexander Dubček ve svém rozhlasovém projevu řekl: Důsledně pokračovat po cestě, kterou Komunistická strana Československa a všechen náš lid nastoupil v lednu letošního roku. Slíbili jsme tím, že budeme stát pevně na pozicích lednové politiky, ve které si klademe za úkol budovat v naší vlasti socialistickou společnost, která bude mít skutečně lidskou tvář, bude hluboce demokratická, sociálně demokratická, sociálně spravedlivá, ve které se budou těsně spojovat hodnoty socialistické s hodnotami národními, ve které naši občané podle svého vlastního poznání a svědomí budou suverénně rozhodovat o svých osudech. Soudruzi se během jednání přesvědčili, že společně hájíme socialistické zásady a že svým vkladem chceme socialistické hnutí posílit.

O setkání představitelů šesti bratrských stran v Bratislavě dne 3/8 podal informaci na aktivu ve Sjezdovém paláci v pražském Parku kultury za účasti 6000 stranických funkcionářů soudruh Oldřich Černík. Uvedl mimo jiné, že úkolem vedení strany bylo plně zabezpečit podmínky pro plnění úkolů vyplývajících z akčního programu, zajistit nutný klid a zároveň udržet a upevnit spolupráci a jednotu s ostatními bratrskými stranami. Sešli jsme se proto v Bratislavě ne proto, abychom zaujímali stanovisko k vnitřním problémům Československa, nýbrž proto, abychom hledali cestu, jak upevnit socialistické společenství, jak přispět ke sjednocení světového komunistického hnutí.

O projevu s. A. Dubčeka k občanům v rozhlase a televizi dne 4. t. m. o výsledcích porad v Čierné nad Tisou a v Bratislavě jen krátká. Naše politika je životná - O naši suverenitu není obav - Co dělat, ukazuje akční program strany - Jen ve společenství socialistických zemí - Náš životní zájem - Pro vítězství lednových myšlenek - Dál v demokratizaci.

Dne 8. srpna - pátek - přicestovala z Bělehradu na krátkou oficiální návštěvu do Československa pětičlenná delegace ÚV Svazu komunistů Jugoslavie, vedená předsedou SKJ. a presidentem Socialistické federativní republiky Jugoslavie Josipem Brozem - Titem. Cesta z Ruzyně na Hradčany byla triumfální, tak jako rozloučení. Tak vřelé, přátelské a srdečné přivítání i rozloučení Praha dosud neprožila. V Karlových Varech došlo ve dnech 12 - 13. srpna na pozvání ÚV KSČ k uskutečnění dvoustranné schůzky delegací jednotné socialistické strany Německa, vedené prvním tajemníkem ÚV SED a předsedou státní rady NDR Walterem Ulbrichtem. Delegaci ÚV KSČ vedl první tajemník ÚV KSČ s. Dubček.

Rumunská komunistická strana poskytovala, tak jako Svaz komunistů Jugoslavie, poslednímu kursu Československa výraznou morální podporu. Poválečná smlouva o přátelství uzavřená 21./7. 1948 letošního 20./7. vypršela. Došlo tudíž dne 15/8. k návštěvě rumunské stranické a státní delegace v Praze, vedené generálním tajemníkem a předsedou Státní

Veřejné a státní události.

rady Rumunska Nicolaem Ceaušeskem. Jí této delegaci dostalo se spdeč-
ného přátelského uvítání v hlavním městě Praze. Došlo k uzavření no-
vé smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi oběma zeměmi.
Z iniciativy lidu a na podporu účastníků jednání v Čierné nad Tisou a
v Bratislavě byl založen Fond republiky. Člen předsednictva ÚV a
předseda Národního shromáždění Josef Smrkovský vřelými slovy ocenil
toto hnutí a podle sdělení Státní banky v Praze bylo na kontě 2171
ku dni 20/8. již 190,531.464— Kčs a na platém pohladě 60 kg 809 g zlata.
Žádný občan republiky, ani sám vrchní tajemník Alexander Dubček nooče-
kával po úspěšných jednáních, jak jsou zapsána v kronice, že dojde
k osudnému 21. srpnu 1968.

"21. srpen 1968"

Naše republika byla v noci ~~na den~~ z 20. srpna na 21. srpna – středa – proti vůli své
vlády, Národního shromáždění, vedení KSČ, lidu okupována
vojsky pěti států Varšavské smlouvy, t.j. SSSR, NDR, PLR,
MLR a BLR. O 20 hod. dne 21/8. vstoupila okupační vojska
do budovy Národního shromáždění v Praze. Vláda vydala pro-
hlášení všem občanům. Žádala:

1) okamžitý odchod vojsk 5. států Varšavské smlouvy, její dodržování
a plné respektování státní suverenity Československa.
2) naléhavě vlády SSSR, NDR, PLR, MLR a BLR, aby
vydaly příkaz k zastavení ozbrojených akcí, při kterých je
prolévána krev a ničeny materiální hodnoty naší země.

3) aby byly vytvořeny normální podmínky pro činnost československých ústavních a politických orgánů, zrušena internace jednotlivých členů těchto orgánů k tomu, aby mohly obnovit svou činnost.

4) okamžité svolání celého Národního shromáždění, před které by předstoupila celá čs. vláda se svým stanoviskem k řešení existující situace.

Vyzýváme vás, abyste těmto požadavkům vlády byli nápomocni především tím:

1) Že projevíte, jako mnohokráte v uplynulé době potřebnou státnickou rozvahu a že sjednotíte své síly kolem řádně zvolené čs. vlády, která existuje a jíž jste dali v dubnu důvěru.

2.) Že nepřipustíte, aby jakýmkoliv jiným způsobem byla v čele naší republiky instalována vláda jiná, než zvolená za svobodných demokratických podmínek, při zachování všech zásad naší ústavy.

3) Že zaktivizujete osazenstva našich závodů, ČSD a ostatních pracovišť, aby se obrátili s prohlášením na podporu stanoviska čs. vlády na velitelství okupačních jednotek a na vlády států Varšavské smlouvy.

4) Vytvoříte podmínky pro zachování pořádku, vyloučíte veškeré živelné akce, zaměřené proti příslušníkům okupačních vojsk, zajistíte vlastními prostředky nezbytné zásobování obyvatelstva

Veřejné a státní události

potravinami, vodou, plynem, energií apod. o každé oblasti a postarejte se o ochranu závodů a důležitých pásem a zabraňte vzniku dalších hospodářských škod.

Drazí občané!

Prožíváme těžké chvíle. Šťastný život této země může zaručit jen lid, který v ní žije a pracuje. Věříme, že dáte v této chvíli své vládě plnou podporu a své síly plně a do služeb naší socialistické republiky.

Občané a občanky!

ještě je v naší moci s vaší pomocí dokončit velké dílo obrody, které jsme nastoupili v lednu. Vláda věří, že s vaší pomocí toto dokážeme bez zbytečných obětí a krveprolití.

Vláda ČSSR.

(časopis Práce z 22/8. 1968.)

V Severomoravském kraji Ostrava překročila sovětská vojska a polská o půlnoci z 20/8 na 21/8. všechny hraniční přechody. Obsadila všechna města: Havířov, Ostravu, Opavu, Frýdek-Místek, směrem na Brumtál, Rýmařov - Šumperk a dále.

Občané v Hrabyních ráno dne 21. srpna probouzela stíhací ruská letadla manévrující nad krajem Ostrava. Kolem dopolední hodiny došla zpráva, že je obsazován Šumperk polským vojskem. Hrabyněmi projela část polských motorizovaných sil za noci 22/8. a rozložila se na cestě do Malína s výhledem na Šumperk.

Druhá část polských motorovaných jednotek se rozložila v polích u Vikýřovic. Jeden tank pro poruchu uvázl v zatáčce asfaltové silnice pod Hraběšicemi. Škody nebyly způsobeny, pouze naražené švestky při asfaltce za nočního projíždění v obci. První mrtví byli hlášeni z Košic. Provedení okupace Československa vojsky pěti států Varšavské smlouvy mělo veliký ohlas ve světě a hlavně u komunistických stran západních států i Japonska. V prohlášení japonské vlády bylo řečeno, že okupace nemůže být prominuta. Ale vraťme se opětně raději k situaci ve vlasti po prvním dnu okupace. Mimořádný sjezd XIV KSČ vydal též prohlášení ke všem členům a občanům ČSSR, které schválilo 1069 delegátů sjezdu. Z něho kronikář zaznamenává: Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opírala. Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky, Varšavská smlouva, i dohody z Čierné a Bratislavy. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni a izolováni. Poznámka: Jednalo se o s. Al. Dubčeka, Smrkovského, Špačka, Kriegela a další. Základním požadavkem prohlášení bylo „odchod cizích vojsk". Ku konci pak byla výzva k uskutečnění protestní generální stávky v pátek 23. srpna ve 12. hod., nebudou-li požadavky v prohlášení splněny.

S. Al. Dubček se dozvěděl o překročení hranic vojsky 5 států Varšavské smlouvy z úst s Černíka přesně ve 23.40 hod na zasedání předsednictva ÚV KSČ v sekretariátu strany v Praze.

Veřejné a státní události.

Prohlásil: „To je tragédie, nečekal jsem, že se to stane. Potom přečetl s. Dubček dopis, který poslal ÚV KSSS (Brežněv), který dostal z pondělka na úterý. O dopisu ještě nikdo nevěděl. ÚV KSSS vytýkal naší straně, že nedodržuje dohody z Čierné a Bratislavy, že se stupňují stále kontrarevoluční tendence, ale nikde v dopisu nebyla žádná zmínka, že by se situace spojenci měla řešit vojenským obsazením Československa. Ke některé pasáže dopisu ihned reagoval: „Toto tvrdí oni, ale přece vůbec nepřihlížejí k tomu, co jsme řekli. Nepřihlížejí k tomu, jaká je skutečnost, vždyť přece „robíme opatrenia". Ke cti komunisty prohlásil, že o tom neměl ani tušení, že mu nebyl sdělen ani náznak, že by někdo chtěl proti nám takový krok podniknout.

Ke mimořádném XIV. sjezdu KSČ v Praze dne 22/8., kde nebyli přítomni internovaní soudruzi Dubček, Černík, Špaček, Smrkovský a Císař, president republiky Ludvík Svoboda prohlásil, že nikdy nepodepíše novou vládu a že uznává za jedinou legální představitelku vlády Oldřicha Černíka.

Vyšší složky v závodech, jiných pracovištích a i na veřejných prostranstvích byly na protest provedení násilné okupace Československa a proti internování našich legálních vedoucích představitelů s. Dubčeka, Smrkovského, Císaře, Černíka a dalších pořádány protestní akce, podepisovány archy s protesty a žádáno propuštění internovaných a okamžitý odchod okupačních vojsk. Přitom hrozeno generální páteční stávkou.

V Košicích bylo velitelem okupační vojska vyhlášeno stanné právo. Byli hlášeni další mrtví z Košic, Bratislavy, Prahy, jakož i požáry budov v Praze, fáchymově a jinde. Poškození musea v Praze na Václavském náměstí střelbou ze sovětských tanků. Situace se z hodiny na hodinu přiostrovala a hrozila uvrhnout národ v tragedii, jejíž konec si nikdo nedovedl řádně při stálém nervovém napětí domyslet.

A přece se našel muž, který radikálně a neústupně jako voják se rozhodl těžkou národní tragedií řešit a národ od dalšího neštěstí zachránit. Byl to president Československé republiky armádní generál Ludvík Svoboda. V nejtěžší době odletěl na jednání do Moskvy s představiteli strany a vlády SSSR. Že jednání nebylo lehké a snadné a že si vyžádalo pevného postoje a charakteru našeho presidenta, mohou jen další dějiny zhodnotit. Vrátil se a s ním i internovaní představitelé s ujištěním, že normalizací vztahů a plněním převzatých povinností, dojde postupně k odchodu jednotlivých vojsk Varšavské smlouvy z naší vlasti. Kronikář ještě zaznamenává, že arm. gen. Ludvík Svoboda dne 13. července 1963 k 20. výročí tragédie obce Českého Malína na Rusi, kterou vypálila nacistická vojska při vpádu do Sovětského Svazu, navštívil tuto obec Nový Malín u Šumperka, kam se většina Malínských občanů, hlavně příslušníků dobrovolníků Čsl. armádního sboru v SSSR nastěhovala a obec Frankštát na Nový Malín přejmenovala. Z udělení čestného občanství měl velikou radost.

Veřejné a státní události.

Vláda a strana dala se do enormní práce ve snaze dostáti převzatým úkolům a k naplnění akčního programu spojeného s dotažením otevřené politiky s lidem v naší zemi. Byl projednán návrh ústavního zákona o čs. federaci a návrh zákona o postavení národností v ČSSR. President republiky Ludvík Svoboda a jiní vládní a straničtí představitelé navštívili i zcela neočekávaně naše velké závody, kde při improvizovaném shromáždění byli pracující informováni o situaci v zemi, nabádáni k dobré práci tak, aby došlo co nejdříve k normálnímu životu.

Právě v době tak vážné i co se týče mezinárodní situace, došlo v Praze ve vyzdobeném Španělském sále dne 27. října k plenární schůzi Národního shromáždění za přítomnosti 265 poslanců, s. Dubčeka, předs. vlády inž. Oldřicha Černíka, předs. N.S. Josefa Smrkovského, Dr. Č. Císaře a dalších. Byl schválen základní kámen nového soužití a vztahů Čechů a Slováků, totiž zákon o čs. federaci, jakož i zákon o postavení národností v ČSSR. O schváleném zákonu o čs. federaci podal výklad Josef Smrkovský, předs. parlamentu a předs. ČNR dr. Alexander Císař. Bylo též vzpomenuto 50ho výročí vzniku Československa a Ondrej Klokoč, předseda Slovenské nár. rady se vyslovil o zákonu, že je to největší oslava 50. výročí vzniku společného státu Čechů a Slováků. Všichni stejná práva a stejné povinnosti.

V jižní zahradě Pražského hradu byl delegací čs. mládeže za přítomnosti presidenta republiky Ludvíka Svobody slavnostně zasazen „Strom republiky." V sobotu dne 26/10. byla presidentem na Pražském hradě přijata 200 členná delegace čs. mládeže z celé republiky.

V druhé polovině měsíce října byla uzavřena smlouva mezi naší vládou a vládou SSSR o dočasném pobytu sovětských vojsk u nás. Slavnostním vyvrcholením celostátních oslav 50. výročí vzniku svobodného Československa, bylo 28/10. dopoledne ve Španělském sále Pražského hradu zasedání ÚV KSČ, Národního shromáždění, vlády republiky a Ústředního výboru Národní fronty. Slavnostní projev učinil president republiky Lud. Svoboda a s. Al. Dubček. Oba představitelé ve svých projevech zdůraznili zachování politiky KSČ nastoupené v lednu, boj za demokratickou svobodu všeho lidu a o nové státoprávní úpravě v rámci federace. Vládní a stranické delegace včele s presidentem republiky Ludv. Svobodou, prvním tajemníkem ÚV KSČ. A. Dubčekem, předsedou N.S. J. Smrkovským, předs. vlády ing. O. Černíkem a dalšími představiteli navštívily hlavní město Slovenska Bratislavu. Uvítání bylo nadšené. V nově upraveném Bratislavském hradu byl dne 30./10. slavnostní akt podepsání ústavního zákona o čs. federaci, který vstoupí v platnost 1. ledna 1969. Zákon o federativním uspořádání republiky za přítomnosti představitelů Nár. shromáždění, obou národních rad, české a slovenské a dalších ústavních činitelů, podepsal pres. republiky Ludvík Svoboda. Při příležitosti podpisu předs. N. S. J. Smrkovský pronesl projev v bratislavském rozhlasu. Mezi jiným řekl: „Hledejme proto všechno, co nás spojuje v hospodářství, kultuře i politice." Z proslovu presidenta republiky Ludvíka Svobody: „A jednou z těch hodnot největších je dějinná pravda, že Slováci a Češi se rozhodli jít společnou cestou.

Ústavní zákon o čs. federaci

Veřejné a státní události.

Ústřední výbor KSČ projednal na svém zasedání ve dnech 12 - 13/12. o návaznosti na rezoluci listopadového pléna ÚV KSČ - úkoly upevnění státu a institucionální uspořádání orgánů v čs. federaci.

Dne 18/12. bylo ve Španělském sále Pražského hradu zahájeno plenární zasedání Národního shromáždění za přítomnosti presidenta republiky Ludvíka Svobody. Byl schválen návrh zákona o státním rozpočtu na rok 1969, jakož i série zákonů upravujících otázky nového státoprávního uspořádání republiky. Po Novém roce má být ve smyslu zákona o čs. federaci dosavadní Národní shromáždění změněno na Sněmovnu lidu a utvořena Sněmovna národů.

Ku konci roku president republiky Ludvík Svoboda přijal na Pražském hradě předsedu vlády ing. Oldřicha Černíka, který ho informoval o rozhodnutí vlády podat demisi. Na doporučení ústředního výboru Národní fronty ČSSR president republiky pověřil ing. O. Černíka, aby mu předložil návrh na složení vlády ČSSR.

Zhodnocení roku.

Jedním z hlavních a nejpozitivnějších rysů posledního vývoje byl velký vzestup politické aktivity. V posledním vývoji se začaly postupně otevírat možnosti k novému socialistickému vývoji čs. společnosti, který by vyjádřil a respektoval jeho demokratickou povahu, jeho humanistický obsah. Po-kud straně KSČ hrozil rozpad, pak jenom v důsledku působení byrokraticko - centralistického systému. Třeba připomínat, že ÚV tehdy nebyl jednotný, stejně tak i předsednictvo, (jehož členem až do března byl i A. Novotný). Strana musela usilovat o znovuzískání

otřesené důvěry, zbavovat se komplexu koletivní viny za padesátá léta a snažit se nově upevnit vedoucí postavení ve státu i společnosti. Starý systém postupně nahromadil v nejrůznějších vrstvách společnosti mnoho odporu, negativních a odstředivých tendencí, hrozících výbuchem. Celkově však možno říci, že svědčilo o veliké tvůrčí energii soustředěné ve straně, že se podařilo bez hlubších vnitřních otřesů hegenomní postavení strany obnovit. Její noví političtí vůdcové pak bez nadsázky získali v tomto novém polednovém období takovou důvěru a podporu většiny obyvatelstva, že to bylo a zůstává výjimečným jevem.

Zhodnocení roku

Úspěšný kosmický experiment USA.

Světová událost. Kosmická loď Apollo 8

Dne 21. prosince byl na mysu Kennedy o 13.51 hod. dán povel ke startu kosmické lodi Apollo 8 k letu k Měsíci, řízené 3. americkými kosmonauty Frankem Bormanem, Jamesem Lowellem a Williamem Andersem za pomoci rakety Saturn. Let skončil úspěšně a kosmonauti na vlastní oči viděli odvrácenou stranu Měsíce. Posádka má absolutní rychlostní rekord 39000 km za hodinu a vzdálenostní rekord 372.000 km. Po tomto úspěšném letu, má dojíti ještě k jednomu letu Apolla 9 a pak k přistání člověka na Měsíci. Ohlas úspěšného letu Apolla 8 ve světě byl značný.

Vyznamenání

K 50. letému výročí vzniku Československé socialistické republiky byla na zdejším MNV předána pamětní plaketa udělená Ústředním výborem Národní fronty za zásluhy v Čsl. červeném kříži, učitelce na škole v osadě Krásné pí Najmanové Anně a kronikáři Jaroslavu Lachmanovi z Hraběšic za práci v odboji v době nesvobody 1938-1945 a v družstevnictví Jednoty, lid. spotř. družstva, Šumperk - Zábřeh.

Život v obci.

Pod domem č. 35 v obci došlo k neštěstí, když nezajištěné nákladní auto sjelo do rokle. Přitom přišel o život závorník

Pohyb obyvatelstva:

Počet k 31/12. 1968 činil . . . . 165 mužů, žen a dětí.

Z tohoto počtu bylo . . . . . 86 žen a 79 mužů.

Přistěhovalo se celkem 18 osob, z toho 10 žen.

Odstěhovalo se -"- 10 -"-, z toho 8 žen.

V obci došlo během roku k 1. úmrtí - (f. Sobota.)

Zapsal Jaroslav Lachman,
kronikář.

Zápisy v kronice během roku 1968 byly přečteny a obsah schválen na schůzi rady M.N.V. v Hraběšicích dne 15/6. 1969.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR okres Šumperk HRABĚŠICE

[illegible] - předseda.
[illegible]
tajemník

30. 7. 69
Kristl Lolková
okres metodik pro kroniky

Vaclav Kalbáč
okr. kronikář

Rok 1969.

Na Nový rok přednesl novoroční projev v televizi a rozhlase president republiky Ludvík Svoboda. Řekl mimo jiné: Myšlenkami jedna opět začínáme. Dějinným smyslem uplynulého roku může být jen to, oč usiloval náš lid, naše komunistická strana a celá Národní fronta. Jeví ním na osud. Dějiny tvoří lidé. Budoucnost bude taková, jakou si ji my sami připravíme. Ano, my všichni společně. Budoucnost své vlasti vidíme v socialismu. Též se president republiky zmínil o roku federalizace státu, prvního roku života obou národních republik a o tom, že rok 1969 musí být rokem další konsolidace státu a celého života společnosti. Na závěr vznesl apel k celé naší společnosti o práci, která nás čeká.

Novoroční projev presidenta republiky

Dnem 1. ledna 1969 vstoupil v platnost ústavní zákon o federalizaci. President republiky Ludvík Svoboda jmenoval 1/1. novou vládu ČSSR:

Nová vláda ČSSR.

Ing. Oldřich Černík, předseda vlády,
Ing. Ján Marko, min. ministerstva pokl. věcí,
prof. dr. Peter Colotka, místopředseda vlády,
genplk. ing. Martin Dzúr, minister nár. obrany,
dr. Samuel Falťan, CSc, -"-
Jan Pelnář, min. ministerstva vnitra,
František Hamouz, -"-
Dr. Frant. Vlasák, -"- -"- plánování,
ing. Václav Vales, -"-
ing. Bohumil Šucharda, -"- -"- financí,
ing. Ján Tabaček, ministr ministerstva zahraničního obchodu,
Michal Štancel, -"- -"- práce a sociálních věcí,
ing. Jiří Typolt, CSc, ministr, předseda výboru pro ceny,

Státní a veřejné události

ing. Miloslav Hruškovič, ministr a předseda výboru pro techn. a invest. rozvoj,
ing. Josef Krejčí, -"- -"- -"- -"- -"- průmysl,
prof. dr. Koloman Bodá, člen korespondent ČSAV, ministr pro zemědělství a výživu,
dr. František Řehák, ministr pro dopravu,
ing. Milan Smolka, -"- pro pošty a telekomunikace,
dr. Jaroslav Havelka, CSc, -"- -"- tisk a informace,
dr. Bohuslav Kučera, ministr a Jan Pauly, ministr.

Dne 6. ledna složila v Trůnním sále v Praze tato nová vláda poprvé v dějinách našich národů jako federální orgán výkonné moci Československé socialistické republiky předepsaný slib do rukou presidenta republiky.

Prohlášení ÚV KSČ

Předsednictvo ÚV KSČ obrátilo se prohlášením projednaným na zasedání dne 3. ledna ke všem občanům o současné politické situaci, nabádáním ke klidu a tvůrčí práci v důsledku rozněcujících se rozporů mezi našimi národy. K vyjasnění se uvádí o kampani kolem obsazení funkce předsedy Federálního shromáždění. Slovenský národ svými orgány uplatňuje obsazení funkce Slovákem, naopak české české zástupcem. Kováči v Čechách dokonce hrozili stávkou, nebude-li předsedou J. Smrkovský. Tyž však v projevu řekl, že by považoval za neštastné, kdyby vstup do federace byl poznamenán spory a že je povinností národa českého a jeho politiky, aby v tomto státě byla respektována všechna práva bratrského slovenského národa včetně jejich personálního vyjádření.

Dne 9. ledna členové první vlády České socialistické republiky složili

do rukou presidenta republiky Ludvíka Svobody ústavou předepsaný slib. Vláda je v tomto složení:

Ing. Stanislav Rázl, předseda vlády,
prof. ing. Ant. Čerwinka, CSc., místopředseda vlády,
RSDr. Ladislav Adamec, CSc., -"- -"-,
Drahomír Dvořák, - ministr plánování,
ing. Leopold Lér, CSc., -"- financí,
František Toman, ministr práce a sociálních věcí,
Doc. ing. Karel Löbl, CSc., ministr výstavby a techniky,
prof. ing. dr. Vilibald Beerdiček, DrSc, ministr školství,
Miroslav Galuška, - -"- kultury,
Doc. dr. Emanuel Bosák, - -"- mládeže a tělovýchovy,
dr. Vladislav Vlček, - -"- zdravotnictví,
Josef Grösser, - -"- vnitra,
ing. František Čihák - -"- průmyslu,
František Toman, - -"- stavebnictví,
Josef Černý, - -"- zemědělství a výživy,
ing. Ladislav Krurik - -"- lesního a vodního hospodářství,
Růžena Urbánková - ministryně pošt a telekomunikací,
prof. Dr. Josef Starý, - ministr dopravy,
Miloslav Kohoutek, - -"- obchodu,
JUDr. František Jaška, ministr a
-"- Václav Hrabal, -"- spravedlnosti.

Veřejné a státní události.

Téhož dne byla přijata na Pražském hradě presidentem republiky vláda Slovenské socialistické republiky a předsednictvo Slovenské národní rady. Předseda vlády Slovenské soc. republiky, ing. Š. Šadovský, CSc. řekl mj.: „Obracím se na vás, naši čeští bratři, bez ohledu na to, kde žijete, ať už na Polabí, Povltaví, Pomoraví, či Poohří, s prosbou, a když dovolíte i výzvou, abychom hledali společně především to, co nás sjednocuje!" President republiky Ludvík Svoboda mj. řekl: „Těm, že jste si obtížnosti svých úkolů vědomi. Abyste je mohli dobře zvládnout, potřebujete důvěru a podporu obyvatel. Cílevědomou politickou i organizátorskou prací musíme překonat snahy o šíření nervozity a neklidu. Postavit se proti poškozování národních i státních zájmů, zájmu dalšího rozvoje socialismu.

Student Jan Palach

Velké vzrušení v národě vyvolal čin studenta filosofické fakulty v Praze Jana Palacha, který se na Václavském náměstí v Praze v neděli dne 19. ledna polil hořlavinou a pak zapálil. Podle zpráv v tisku, pohnutky, které Jana Palacha k činu vedly, byly vyjádřením své lásky k vlastní zemi a k lidem této země a jeho svobodě. 20. ledna konal se v Praze, ale i v Ostravě pietní průvod studentů všech pražských fakult s jediným heslem „Věrni zůstaneme", za velké účasti Pražanů. Po skončení pietní demonstrace odešla delegace studentů k jednání s presidentem republiky Ludvíkem Svobodou, prvním tajemníkem ÚV KSČ Alexandrem Dubčekem, předsedou federální vlády inž. Oldř. Černíkem a předsedou Národního shromáždění Jos. Smrkovským. Manifestace vyzněla jako touha po svobodě v klidu a

důstojně.

Druhý projev presidenta republiky k národu

Hned 21. ledna reagoval na události doby, televizním druhým v tomto roce projevem pres. rep. Ludvík Svoboda k občanům. Dotkl se tragické události, činu Jana Palacha, vyslovil, že nemůže souhlasit s tím, aby se tímto postojem způsobem vyjadřovaly politické postoje. Řekl, že právě dostal otřesnou zprávu, že v Plzni podobným způsobem vztáhl ruku na svůj život další mladý člověk. Já vaše rodiče, za všechen lid naší země, za sebe i ve jménu lidskosti, ke které jsme se společně zavázali, vás žádám, zastavte tyto strašlivé činy. Mějte to, prosím, na paměti zejména vy, mladí, když vás volám k tomu, abyste promýšleli vlastní činy a jejich možné důsledky. Abyste si byli vědomi vysoké odpovědnosti, která na vás všech spočívá. Zabraňme tomu, aby ušlechtilých lidských citů bylo zneužito, aby tragedie dvou mladých lidí vyústila do činů, které by vedly ke vyvolání tragedie celého národa. Naléhavě vás žádám, abyste nepodceňovali toto nebezpečí. Jeho vážnost potvrzuje i ta skutečnost, že různými cestami jsou po republice rozšiřovány falešné informace, které mají vyvolat nepokoj. Z různých stran se šíří tiskoviny a letáky - týkající se mimo jiné i mé osoby - které vás mají oklamat, vyvolat různé pochyby i panické nálady. Nevěřte jim a odmítejte je!

My všichni chceme, aby naše socialistická vlast se rozvíjela jako země svobodná a nezávislá, na hlubokých demokratických principech. Aby náš lid byl opravdu jediným zdrojem moci. Dali jste nám důvěru po Lednu i v srpnu. Díky této důvěře se nám podařilo od srpna učinit více, než tehdy mnozí doufali.

Veřejné a státní záležitosti

chceme spolu s vámi vybudovat v této zemi společnost socialistickou, demokratickou, společnost lidí svobodných a ukázněných. Abychom to ale mohli uskutečnit, potřebujeme ne ultimáta, ale aktivní podporu pro tvořivou práci. Bez toho nám hrozí anarchie a rozvrat v hospodářství - rozvrat, který by vedl k tomu, že by za nás musel vládu převzít někdo jiný.

Pokračování projevu presidenta republiky

I do budoucna tedy vše záviší na tom, zda nám dáte - své vládě, soudruhu Dubčekovi i mně - důvěru, zda chcete vládnout i odpovídat s námi. My bez vás, soudruzi a přátelé vládnout nemůžeme a nechceme.

Uvedený projev pres. rep. Ludvíka Svobody setkal se s velkou odezvou celé naší veřejnosti. Byl přijat s velkým porozuměním a pochopením. O tom svědčily rezoluce, dopisy, prohlášení a dálnopisy pracujících z továren, úřadů, stranických organizací, městských výborů KSČ a MNV. Snad již národ pochopí dobře míněná slova našeho pres. rep. Ludvíka Svobody a bude se podle těchto řídit.

Dne 23. ledna bylo zahájeno dvoudenní plenární zasedání České národní rady se svým programovým prohlášením. Tajnou volbou bylo zvoleno ze 182 poslanců 175 poslanců Sněmovny národů Federálního shromáždění. Vláda ČSR sdělila veřejnosti, aby bylo zabezpečeno důstojné rozloučení s J. Palachem. Programové prohlášení vlády je obsáhlé a dotýká se veškerého sociálního a hospodářského dění a života českého státu a jeho lidu.

veřejné a státní události

Byl projednán a schválen zákon o Nejvyšším kontrolním úřadě ČSFR a zákon o porbývání a nabývání státního občanství ČSFR a ČSSFR.
Též v Bratislavě proběhlo první zasedání Slovenské národní rady.
Památku J. Palacha uctili občané v Praze v den před pohřbem 24. ledna a i v ostatních městech, obcích, továrnách i ve školách pěti minutami ticha.
Pohřeb se konal dne 25. ledna za veliké účasti statisíce lidí a vlastní obřad byl na Olšanských hřbitovech toliko za účasti rodiny, příbuzných a pozvaných hostů.

Sněmovna lidu a Sněmovna národů

Dne 29. ledna začaly na Pražském hradě odděleně ustavující schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů. Obě komory společně tvoří Federální shromáždění, nový nejvyšší orgán státní moci a jediný zákonodárný sbor ČSFR.
Tímto aktem byl učiněn další krok k uskutečnění zákona o čs. federaci.
Josef Smrkovský byl zvolen předsedou Sněmovny lidu a prof. dr. Dalibor Hanes předsedou Sněmovny národů. Oba předsedové proneseli nástupní projev. Byly zřízeny výbory a zvoleno 20 členů předsednictva Federálního shromáždění. Tím byla rozřešena otázka předsedy Sněmovny lidu, která vyvolávala požadavkem rovnoprávnosti k nastávající schůzi Federálního shromáždění o volbě předsedy tohoto Federálního shromáždění, tolik napětí.
Ve Španělském sále Pražského hradu se dne 30. ledna sešla ke této schůzi Sněmovna lidu a Sněmovna národů. Prvním bodem pořadu byla tajná volba předsedy Federálního shromáždění a jeho prvního místopředsedy.
Poslanec Tvrzen Trban jménem OF (Občanské fronty) doporučil na funkci

Veřejné a státní události

předsedy Federálního shromáždění poslance Sněmovny národů prof. dr. Petra Colotku, do funkce prvního místopředsedy FS předsedu Sněmovny lidu poslance Josefa Smrkovského. V článku 56 ústavního zákona o fs. federaci se stanoví, že když se stane předsedou občan Slovenské socialistické republiky, zvolí se prvním místopředsedou občan České socialistické republiky). Pro dr. Colotku hlasovalo 131 poslanců, 1 se zdržel hlasování a 3 byli proti. Pro Jos. Smrkovského hlasovalo 124 poslanců, 1 se zdržel hlasování a deset bylo proti.

Nově zvolený předseda FS dr. Colotka přednesl svůj projev, nastínil nejbližší úkoly tohoto nejvyššího zákonodárného sboru republiky a dále řekl, že Federální shromáždění charakterizují dvě rovnoprávné sněmovny. Sněmovnu lidu tvoří poslanci zvolení přiměřeně k počtu obyvatelstva na celém území federace. Sněmovna národů svým složením garantuje rovnoprávné zastoupení České a Slovenské socialistické republiky. Půjde nyní o to, aby se v obou sněmovnách i v předsednictvu FS uskutečňovaly demokratickou cestou zásady, na kterých spočívají státní svazky obou našich národů. Zdůraznil, že Federální shromáždění udělá vše, co bude v jeho silách, aby se uklidnily poměry v našem státě a vytvořily podmínky pro svobodný a důstojný život našeho lidu. Prezident republiky Ludvík Svoboda novým vedoucím Federálního shromáždění blahopřál ke zvolení do funkcí. Federální vláda ČSSR vydala vládní prohlášení o svém programu s tím, že bude pokračovat v nastoupené demokratické cestě.

veřejné a státní události

Dne 13. února se uskutečnila ve Žofínském paláci v Praze porada české vlády s předními pracovníky českého průmyslu, dopravy, stavebnictví, obchodu, služeb a spojů, aby projednala postup aktuálních otázek při řešení připravovaného zákona o socialistických podnicích.

Předsedou Ústředního výboru Národní fronty ČSR byl na ustavujícím zasedání téhož v Praze dne 19. února zvolen Josef Korčák. Bylo vydáno programové prohlášení s vytvářením podmínek pro existenci a upevňování akční politické jednoty obyvatelstva České socialistické republiky a pomáhat při vytváření jejich společenského vědomí na zásadách demokracie a socialismu.

Oslava Mezinárodního dne žen 1969 konala se dne 7. března na Pražském hradě, kde president republiky Ludvík Svoboda s chotí přijal 75 člennou delegaci žen, které se dostavily na jeho pozvání.

Apollo 9 na oběžné dráze.

Trochu do poradí pozorování dění událostí, odzunul start Apolla 9. v 17 hod. středoevropského času se v pondělí dne 3. března vznesla z Kennedyho mysu na Floridě obří raketa Saturn 5, která vynesla na oběžnou dráhu kolem Země kabinu Apollo 9. Start americké rakety byl úspěšný. Jde o nejen skutečnější manévr ze všech z celého 10. denního letu. Velitel Apolla 9 David Scott působil ve velitelské kabině, zatímco Schweickart s Mc Divittem se v neformálním „pavouku" vydali na samostatnou cestu vesmírem. Od velitelské kabiny na 90 km a bylo mezi oběma kosmickými tělesy (pavoukem) hovorem vyzkoušeno vzájemné spojení. Po 6 hod. a 20 minutách zkoušek, přetoupila posádka do mateřské kabiny. Dne 13. března kosmická loď Apollo 9 v 18.01 hod. přistála. Nyní je cesta na Měsíc pro americké kosmonauty volná. Let trval 54 hod. 47 minut.

Veřejné a státní události

Dne 21 března konala se společná schůze zahraničního výboru Sněmovny lidu a Sněmovny národů. Projednala aktuální otázky zahraniční politiky, smlouvou o nešíření jaderních zbraní a o společném zasedání zahraničních výborů členských zemí Varšavské smlouvy v Budapešti za účasti čs. delegace.

Předsednictvo Slovenské národní rady v Bratislavě na plenární schůzi na návrh Slovenské národní fronty jmenovalo vládu Slovenské socialistické republiky s předsedou vlády Štefanem Sádovským.

Oslavy svátku Práce 1. Máje t. r. proběhly v republice klidným a důstojným způsobem odpovídajícímu duchu doby.

Dne 5. června počala v Praze oddělená zasedání obou sněmoven Federálního zasedání. Sněmovnu lidu řídil její předseda Josef Smrkovský. Byl vysloven souhlas se smlouvou o nešíření jaderných zbraní a schválen zákon o hmotném zabezpečení vojáků z povolání a příslušníků bezpeč. sborů.

Dne 6. června - pátek - se konala plenární schůze vlády ČSSR, kterou řídil předseda ing. Oldřich Černík. Byly stanoveny zásady důsledné uplatňování vedoucí úlohy strany, přesné a přísné dodržování socialistické zákonnosti a od všech orgánů pak důsledné plnění povinností a úkolů.

Byl schválen návrh vládního nařízení o vydání státních dluhopisů k náhradám škod podle zákona o soudní rehabilitaci.

Na pozvání předsedy federální vlády ČSSR ing. O. Černíka přicestoval dne 9. června do Prahy k čs.-polskému jednání předs. rady ministrů Polské lidové republiky Josef Cyrankiewicz. Návštěva má přispět k upevnění vzájemných styků mezi socialist. bratrskými státy.

str. 172.

Počasí. Úroda

Začátkem roku zima byla mírná a teplejší počasí ku konci měsíce března vystřídaly mrazy až 10 stupňů za chladných severních i východních větrů. Ku konci března byla krajina, hlavně k vrchu Kamenci pokryta sněhem s mírnějším oteplením. Polní práce dosud nezačaly. Celkové roční počasí vyznačovalo se suchým obdobím, jen mírnými dešťbky. Úroda v suchém létě byla pozvednuta očekávaným deštěm dne 18. srpna v pondělí. Letošní mimořádně teplé a suché léto mělo i nepříznivý důsledek v poklesu hladin na přehradách, kterých je v ČSSR 67 vodních elektráren a tím snížení výkonu na přehradách o 600 megawatů proti „normálně vodným létům. V Hraběšicích bylo skoro po celý rok málo vody, netekl ani zdejší potok, což činilo potíže při napájení ustájeného dobytka, který průměrně na pastvě činil 120 ks a přes zimu 75 ks chovných jalovic. Polní práce proběhly dobře při příznivém počasí, pouze na začátku senoseče a počátku žní bylo proměnlivé počasí s deštěm. Podle sdělení vedoucího hospodářství St. statku v Hraběšicích, s. Jos. Fáby, který již od r. 1962 toto místo zastává, byly i plánované výnosy překročeny u

	plán:	skutečnost:
žita z 1 hektaru:	14 q	19 - q
ovsa -"- :	8 -,	16 - "
ječmena -"- :	14 -,	31 - "

lnu byl pěstován na 8 hektarech a výnos byl 30 q stonků. Pouze u pomáků následkem sucha byl výnos 145 q oproti plánovanému 150 q z hekt. Sena bylo sklizeno 19 vagonů a občan Jindřich Matýsek z čísla 15. ručně posekal a usušil pro zdejší hospodářství 300 q sena. Hospodářství, zde, St. statku, Šumperk má výměru 177 ha, z toho 85 ha orné půdy. Počet stálých zaměstnanců 7 osob, z toho 2 ženy. Přírůstek na dobytku během roku činil 54 dkg na 1. kus.

Zábavy, Sport, Oslavy.

Za spolupráce složek Národní fronty a za podpory Požárního sboru a místní jednoty, prodejna v místě, jakož i Osvětové besedy konaly se v únoru tradiční lyžařské závody mládeže a dospělých u zdejší školy, doplněné na návrh zdejší učitelky pí. S. Peterkové sáňkařskými závody pro nejmenší. Závody početně dobře jak závodníky, tak i přihlížejícími navštívené, měly zdařilý průběh a všem se líbily. Občerstvení, čaj, párky, bylo účastníkům podáváno ve zdejší škole.

Dne 8. února konal se u s. Lad. Eliáše v místním Pohostinství Požárnický ples, který se jako vždy vydařil.

Mezinárodní den žen byl v měsíci březnu v neděli 16.ho. Provedly složky N.F., ačkoliv veškerá práce s uspořádanou oslavou spočívala opětně na zdejší učitelce pí. S. Peterkové. Program byl pěkný a byl vyplněn žáky a žákyněmi zdejší školy. Též se líbil Soubor lidové školy umění v Šumperku, vedený známým Pepou Puliškem, hudebním lidovým skladatelem v Šumperku, který-žto soubor na harmoniky zahrál různé skladby. Přítomné ženy byly pohoštěny a obdarovány. Při společenské taneční zábavě byla oslava v 21. hod. skončena. Finančně přispěl Požárnický sbor, Dohlížející výbor jednoty, prodejna v místě a MNV.

V měsíci prosinci byla Podičovským sdružením a zásluhou učitelky S. Peterkové provedena vánoční nadílka místním dětem, s programem dětí zdejší školy. Též Požární sbor uspořádal zdařilou taneční Štěpánskou zábavu ve zdejším hostinci. Zásluhu o ní měl kulturní ref. T.J. Fabo Květoš.

Dne 18. června ve středu byl pochován v Sobotíně zdejší občan Josef Štefančík, který zemřel v nemocnici v Šumperku dne 15/6. t. r. na následky zranění při odchodu ze zdejšího Pohostinství. Jmenovaný pracoval dlouhý čas u Státního statku, Šumperk, hospodářství Rudoltice, pak Hraběšice a později u Lesního závodu, Ruda, polesí Nový Malín. Zanechal manželku a 2 dcerky. Byl slovenské národnosti a do vlasti po osvobození se vrátil jako repatriant z Rumunska.

Dne 4/10 zemřela a dne 7/10. byla na zdejším hřbitově za velké účasti občanstva pochována vdova Anna Novotná ve stáří 75 let. Po osvobození se přistěhovala z Habrovan do Hraběšic, kde v posledních létech i slušné stáří, věnovala se hlavně sběru šípků pro Jednotu - Zábřeh a byla jako prvá v tomto sběru vyhodnoce z řad druhých sběračů a peněžitě v roce 1966 odměněna zdejším Dohlížejícím výborem u prodejny 302 Jednoty, v místě. Zemřelá zanechala vesměs dospělé 4 syny a 4 dcery.

V domě č. 27. přebýval důchodce Rudolf Ullmann, který při pomlázce o velikonocích v Rudolticích náhle skonal.

Též se kronikář doslechl, že zemřel býv. občan z Hraběšic, bývalý majitel domku číslo 15. J. Dub, který se po úmrtí manželky v r. 1967, odstěhoval.

Počet zdejšího obyvatelstva zaznamenal v tomto roce citelný pokles, hlavně přesídlením 18 osob, oproti přistěhovaným 9. osob, 2. narozeným a 4. zemřelým, takže stav osob ku konci roku je 143 občanů.

Veřejné a státní události.

V Moskvě od 12-června pokračovala mezinárodní porada komunistických a dělnických stran. Na této poradě učinil obšírný projev první tajemník ÚV KSČ dr. Gustáv Husák, který vzbudil u všech přítomných zástupců živý ohlas.

Projev soudr. Gustáva Husáka prvního tajemníka ÚV KSČ.

Dotkl se nastoupeného lednového politického kursu KSČ s odůvodněním, že znamenal odklon od socialismu a že to byl požadavek převážné většiny strany. Řekl, že náš socialistický vývoj neušetřen chyb, nedostatků a deformací a že vývoj po lednu 1968 vyvolal také značně negativní tendence, spojené s aktivizací protisocialistických sil, což si vedení strany včas plně nedocenilo. Fakt, že pravicové oportunistické a z části antisocialistické síly ovládly převážnou část hromadných sdělovacích prostředků, vedl k paralyzování vlivu strany, k dezorientaci komunistů i obyvatelstva a k postupnému rozkladu socialistických principů a hodnot. Obrat ve vývoji situace v KSČ, v ČSSR přineslo dubnové a květnové plénum ÚV KSČ a je možno odpovědně říci, že po 2. měsících, většina naší strany i pracujícího lidu ČSSR podporuje nové vedení KSČ a jeho politický kurs.

Dále uvedl, že nás překvapuje, že některé bratrské strany i zde na mezinárodní poradě při velmi povrchní znalosti našich záležitostí a našeho vývoje, vyvozují unáhlené závěry k československé problematice, což je v rozporu s našimi zájmy a v podstatě to směřuje proti Sovětskému svazu a socialistickým zemím. Na závěr uvedl, že svrchovanost komunistické strany a socialistické země tvoří její právo určovat v souladu s národními podmínkami formy i metody socialistické výstavby a povinnost plně odpovídat za svou činnost vlastnímu lidu.

Veřejné a státní události

Ratifikace smlouvy.

Ratifikaci smlouvy o nešíření jaderných zbraní, přijatou na XXII. zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů, provedl dne 27/6. president republiky Ludvík Svoboda.

Konsolidace poměrů pokračuje jak vyplývá z komuniké předsednictva ÚV KSČ na poradě dne 26. června ve Španělském sále v Praze. Soudruh Gustav Husák uvedl výsledky práce od květnového zasedání, dosažení konsolidace poměrů ve straně i v celém státě, přestaly vnitropolitické krize a život u nás se postupně uklidňuje. V dalším pak uvedl, že je nezbytnost střízlivě oceňovat dosažené výsledky, protože je nutné vyvinout obrovskou politickou práci ve straně i ve státě. Soudruh ing. O. Černík hodnotil ekonomickou situaci v naší zemi. K vyvolávaným obavám z měnové reformy řekl: žádná měnová reforma se nepřipravuje a také není pro řešení současných problémů zapotřebí. Řešení spočívá především ve výrobě, její efektivnosti, upevnění cenové, mzdové a pracovní kázně a vytvoření předpokladů k plynulému a efektivnímu rozvoji národního hospodářství.

F. Smrkovský, jako předseda Sněmovny lidu navštívil dne 28/6. v Přerově celostátní výstavu plemenného přírůstku.

O rozvoji nár. hospod.

Dne 3/7. 1969 se konala plenární schůze vlády ČSSR, kterou řídil předs. ing. O. Černík. Projednala stav prací na materiálu o základních věcech a směrech rozvoje národního hospodářství do roku 1975, posoudila zásady programu jeho konsolidace v dvou až třech letech. Vláda přijala nezbytná organizační a věcná opatření pro stanovení dalšího postupu. Též posoudila současnou situaci v zásobování nár. hospodářství a obyvatelstva uhlím, jakož i situaci v zásobování masem.

Veřejné a státní události.

V Moskvě byla v tomto měsíci čs. delegací (podepsána) obchodní dohoda o vzájemných dodávkách strojů, zařízení a investičních celků na léta 1971-75, v jejímž objemu sjednaných dodávek přesahuje 13.5 miliardy Kčs.

7. července podal předs. vlády ČSR. ing. St. Rázl výklad při zasedání pléna České národní rady o dosavadní práci vlády na ekonomickém úseku. V hostci kronikář zaznamenává:

Projevují se některé prvky konsolidace politického stavu, ale mimořádné těžkosti v národním hospodářství pokračují. Dotkl se průmyslové výroby, která vzrostla od počátku roku do konce května o 2.8 proc., nezajištěné výstavby 13.500 bytů, nedostatku stavebního materiálu, stabilizace vnitřního trhu, železniční dopravy nepluní potřeby nár. hospodářství, situace palivo-energetické a stavu našeho zemědělství. V závěru nastínil soubor regulačních opatření, která se týkají upevnění řídicího systému, pracovních vztahů, zvýšení tlaku na tvorbu a realizaci zdrojů, na vývoz a zpřísnění finanční a úvěrové politiky.

Vnitropolit. situace v srpnu.

Vláda ČSSR a vlády ČSR a SSR se zabývaly hodnocením situace vnitropolitické počátkem měsíce srpna a považují ji za zářnou. I když se situace ve společenském životě postupně konsoliduje, převážná většina občanů touží po klidu a pořádku, pak na druhé straně znovu sílí podvratná činnost protisocialistických sil v rozšiřování štvavých letáků, jakož i výzev mířících k vyprovokování nezákonných akcí v příštích dnech. Hlavně vyvolat paniku, zmatek a narušovat klidný chod výroby, zásobování a služeb. Podle pokynů vlád, přijal ministr vnitra nutná opatření k zajištění nutného klidu a pořádku.

Soudruh A. Dubček, který byl ve své funkci prvního tajemníka ÚV KSČ vystřídán s. Dr. Gustavem Husákem, navštívil 16. srpna, co předseda KSČ svůj volební okres Semily nad Mýjavou. Na dožínkové slavnosti v Břeclavi zavítal v neděli 17. srpna president republiky Ludvík Svoboda s chotí a doprovodem. Navštívil i svou rodnou obec Hroznatín. Na dožínkové slavnosti president přednesl projev. Dotkl se mj., požadavku důsledného dodržování zákonnosti v našem státě, nedopustit porušování zákonů a vést k odpovědnosti každého narušovatele pořádku, jakož i dát všechny síly pro to, aby se naše socialistická vlast stala šťastným domovem nás všech.

Vnitropolit. situace v srpnu.

Vážná vnitropolitická situace si vyžádala řadu shromáždění a aktivů po celé republice. Z nejvýznamnějších zaznamenává kronikář celostátní aktiv předs. základních organizací KSČ, z průmyslu, stavebnictví a dopravy, závodn. výborů ROH a příslušníků Lidových milicí v Praze dne 19. srpna t. r. K otázkám práce strany a života naší společnosti byl projev pres. rep. L. Svobody a prvního tajemníka ÚV KSČ Gustava Husáka. V obsáhlém projevu pres. rep. L. Svoboda mj. uvedl, že nedopustíme vyvolávat nepokoj a narušovat pořádek. K tomu také směřují veškerá opatření vlád. Soudruh jeho tajemník G. Husák hovořil o dosažení pokroku v době 4 měsíců t. j. od dubna t. r. v konsolidaci naší země, vyjasnění ideologie politických hledisek ve straně, upevnění orgánů státní moci a podnikání soustavných akcí k obnovení dobrých sousedských a spojeneckých vztahů mezi námi a Sovětským svazem a ostatními socialistickými státy.

Veřejné a statní události

Projev prvního taj. G. Husáka

Rozvratné síly, řekl s. Husák, které se vynořily v průběhu posledního půldruhého roku dobře organizovaly, avšak nepřestaly v zápasu ani po dubnu. Imperialistická propaganda ze západních stanic snaží se podlomit konsolidační proces u nás, rozvrátit mysl lidí a odvádět jejich pozornost od problémů denního života. Takové síly doma, které řešením dubnového a květnového pléna ÚV utrpěly těžkou porážku, dnes všemožně usilují vyvolat nové krize a chaosy. Za poslední dva měsíce byla koncentrována tato rozvratná kampaň ze Západu i z domova k akcím, připravovaným k 21. srpnu. Mluvil o nedostatcích práce ve straně, o vnitřně nejednotném stranickém vedení, kde byli čestní komunisté, další kteří kolísali a též představitelé pravicových sil. Vedení nemělo pevnost a energií zabránit těmto negativním živlům, které u nás byly.

Každý z nás ví, že byly možnosti zabránit takovému vývoji. Obrátit se na zdravé jádro komunistické strany, dělnické třídy, na naše milice a na pracující lid. Tyto vnitropolitické problémy mohly být lehce vyřešeny. Následkem vývoje vznikl vnitřní zápas ve straně, společenských organizací, mocensko - politický zápas o to, kdo zvítězí, které kruhy. Byl u nás organizován klub - 231. - Víte, že u nás legálně pracoval po celé měsíce. V tomto spolku se organizovaly desettisíce lidí, odsouzených za politické delikty až po profesionální špiony a kriminální elementy. Já jsem za 10 let vězení, poznal tyto klubisty. Žil jsem mezi nimi, viděl jsem, pravda, i ve vězení mnoho čestných, čistých lidí, neprávem odsouzených, ale i takové, kteří vystupovali

jménem klubu, fanatickou nenávistí proti socialistickému zřízení a touto i proti komunismu. K takovýmto lidem se dá plná politická možnost působení po celém státě organizování, nátlaku na státní orgány atd. Dívali jsme se na to a trpěli takové věci. Prostředky masových komunikací, rozhlas - tisk - televize - se od ledna postupně vymkly z vlivu strany a státních orgánů a byly zřízeny skupinkami lidí, patřících do pravicového a částečně antisocialistického tábora. Tak vznikl tento zápas. Po změnách v lednu 1968 bratrské strany KSSS, strany v Polsku, Maďarsku, v Německu, Bulharsku, přivítaly změnu, ke které došlo v ČSSR a oficiálně v rozhovorech vyjádřily podporu novému vedení. Fakta jsou, že při 20 výročí Února v Praze, za přítomnosti představitelů těchto stran soudruzi Brežněv, Gomulka, Kadár, Živkov a Ulbricht se postavili za cíle vedení: podporovat socialismus, odstranit chyby, vytvářet širší prostor. Uvádím tyto věci proto, řekl s. Husák, že dnes se snaží buržoazní, ale i naše reakční propaganda, stavěti věci tak, že se Sovětský svaz nebo jiné státy bály demokratického proudu v Československu, že se přenese k nim, že jim věci rozvrátí apod.
Z těchto věcí, které si může každý prověřit veřejně, je však zjevné, že vedení naší strany mělo plnou podporu. O čem neví však náš lid a naše strana a co nebylo publikováno, to je další vývoj vztahů mezi vedením naší strany a ostatními bratrskými stranami. Dne 23. března 1968 byla v Drážďanech porada šesti bratrských stran, naší strany a ostatních. Všech 5 stran naléhavě upozorňovalo naše vedení na nebezpečný vývoj v Československu, na rozvracení státu a velmi naléhavě žádaly a prosily

naše vedení, aby si v tom udělalo pořádek, že je to nebezpečná cesta pro socialismus v ČSSR, že to oslabí i celý socialistický tábor atd. Z naší strany byly sliby, že si uděláme pořádek a jak se pokročilo, víte dobře. Naše veřejnost nebyla podnes informována o této schůzce, o jejím průběhu. Dne 4. května 1968 byla zase naše delegace v Moskvě. Věci se opět opakují. Pravicové antisocialistické síly šly naopak do útoku, vydaly „2000 slov", organizovaly akce, a celý Ústřední výbor se dále nehnul, musel se dívat na to, co dělají tyto síly. Situace se zhoršovala.

Dne 12. června 1968 vedení KSSS, znepokojené vývojem v Československu, nabízí vedení naší strany setkání a to kdekoliv. Vedení naší strany nepřijalo toto pozvání, odmítlo je z různých důvodů - konference - dovolené atd. Soudruh Husák dodává v analýze událostí v r. 1968 slovy: „Aby jsme taková velmoc, že nemusíme v takových těžkých situacích rokovat s jednou z nejvčtších velmocí na světě, přátelsky a soudružsky rokovat, že můžeme klidně odmítat a dostávat se do izolace a zvětšovat napětí."

Začátkem července m. r. po dopisech všech pěti bratrských stran, v nichž psaly velmi znepokojeně o vývoji v Československu, o různých akcích, přímo proti nim namířených, přichází pozvání na společnou poradu šesti komun. stran ve Varšavě. Jak pět stran, tak jako v Drážďanech, mělo projednat vývoj v Československu, společné závěry, případné společné řešení. Je vám známo, že předsednictvo naší strany 8. července m. r. odmítlo účastnit se této schůzky přes mnohé naléhavé výzvy a prosby. Tím se dostalo do izolace, tím se prohloubilo napětí a nedůvěra mezi pěti stranami a naší stranou. Smím-li říci svůj názor, byla to hrubá

politická chyba a nesprávná demonstrace. S kým jsme měli ve světě spolupracovat? O koho se opírat, když s pěti sousedními bratrskými stranami, s nimiž jsme spojeni politicky, ekonomicky i vojensky, odmítáme o otázkách hovořit. To velikášství nadělalo těžké škody našemu lidu a naší zemi. Z krizové situace a napětí bylo nalezeno východisko v setkání v Čierné nad Tisou v posledních dnech července a 1. srpna. Opět o těchto otázkách veřejnost nebyla informována. Já sám až někdy na podzim jsem měl možnost přečíst si protokol z tohoto jednání. Výsledkem tohoto několikadenního jednání bylo poukazování na síly u nás, které rozvracejí socialistickou společnost, na snahy o likvidaci postavení strany, postavení pracujícího lidu, s prosbami: udělejte si pořádek vy sami, vezměte do ruky masové komunikace, je to nástroj dělnické třídy, zabraňte kampaním proti socialistickým státům, které vedou k roztržce atd. To z naší strany, opět přísliby.

Dne 3. srpna 1968 bylo slavnostní setkání šesti stran v Bratislavě. Byla přijata deklarace. Zdálo se, že krize je překonána, i napětí. Mohlo být, ale za podmínky, že by se z naší strany čestně postupovalo podle marxisticko-leninských zásad a podle toho, jak probíhaly tyto porady. Víte dobře, že ani po Čierné, ani po Bratislavě, se v našem životě prakticky nic nezměnilo. Naopak, vraceli se do Prahy: „Drželi jsme se, drželi jsme mandát, lidu jsme věřili.

Z následujících dnů je mnoho dokumentů o telefonických rozhovorech i o dopisech, kde se znovu vracejí, zejména sovětští soudruzi, k tomu:

„Neplníte dohody z Čierné, neplníte to, co jste řekli a k čemu jste se zavázali v Bratislavě.

je tu jasný dopis s. Brežněva s. Dubčekovi z 16. srpna - byla to sobota před těmi událostmi, když se setkává večer s. Dubček se s. Kadárem v Komárně. Celý večer až do půlnoci, hovořili o problémech, situaci v ČSSR, o tom, co se hovořilo v Čierné a co je u nás potřeba dělat. Tento rozhovor byl bez-výsledný. O tomto rozhovoru a setkání bylo předsednictvo strany informováno až po srpnových událostech. Vážné varování obdrželo celé předsednictvo naší strany dne 19. srpna 1968 dopisem z 17. srpna od politbyra ÚV KSSS. Dlouhý oficiální dopis poukazoval na konkrétních faktech, že u nás se přijatá opatření dohodnutá na různých poradách, nedělají, a že vývoj směřuje do velmi nebezpečných poloh. Bylo to vážné varování.

Předsednictvo ÚV KSČ se sešlo 20. srpna, ve 14. hod. Tento vážný dokument byl předsednictvu předložen asi hodinu potom, když bylo oznámeno, v noci - někdy o půl dvanácté - že vojska pěti států vstoupila k nám. Soudruh J. Kusák dodává: „Taková pozornost byla věnována rozhodujícím momentům, rozhodujícím chvílím v osudech našich národů!"

Závěry z těchto věcí bude dělat náš ústřední výbor.

K těmto dokumentům, o nichž nevědělo ani většina členů předsednictva strany a tím méně naše strana a veřejnost, které zůstávaly utajené, jsem se dostal v posledních měsících, mám osobní názor: Kdyby vedení naší strany bylo vedlo zápas s antisocialistickými a pravicovými silami, kdyby si bylo udělalo trochu pořádek s komunikačními prostředky, kdyby bylo udržovalo soudružský přátelský vztah ke spojeneckým státům, žádného srpna by nebylo a žádného vstupu vojsk by

nebylo.

Projev pravého tajemníka

Hovořil jsem v posledních měsících s představiteli všech pěti států a přirozeně i o této otázce, též pro moje i politické objasnění. Všichni přiznali, jak po dlouhé měsíce se snažili poradit, pomoci našemu vedení, jak ztratili důvěru, že to rozložené, rozervané vedení je schopné a částečně i ochotné - udržet u nás socialistický pořádek i mezinárodní vztahy, že však jejich úsilí bylo zbytečné a proto s těžkým srdcem rozhodovali o tom kroku, který pak provedli 20. srpna 1968.

Podle dokumentů i jejich projevů, tento krok byl učiněn z obavy o vývoj socialismu v ČSSR, o ohrožení socialistického tábora a proto, že při ztrátě důvěry k vedení naší strany neviděli jiné východisko.

Skutečnost je taková, že členské masy, našeho lidu, po měsíce zpracovávané hromadnými sdělovacími prostředky a pravičáckou propagandou, nebyly nijak připraveny na tento krok, že lidé byli šokováni z přítomnosti vojsk, nevyznali se v tom, co to má znamenat a co to je. To předsednictvo nedalo žádné východisko, žádnou orientaci milionu šesti stům tisícům svých členů a čtrnácti milionům obyvatelům. Věci byly mnohem složitější a že jsou jinak, jak dnes reakční antisocialistické síly pokoušejí namluvit našim lidem. Nebyla tedy dána žádná orientace pro náš lid.

Z iniciativy pres. rep. s. Svobody v těžké situaci dochází k moskevským jednáním. Byla tu dána opět možnost k politické práci těch orgánů, které zde existovaly, za předpokladu, co se nenadělalo do srpna, že se udělá po srpnu. Situace se ještě zhoršila. Příčiny v podstatě týtéž. Předsednictvo, po srpnu byl jsem v něm i já - bylo rozválené, rozeklané na tábory, o každou otázku se svádějí zápasy a přijaté závěry v důsledku nejednoty, ~ nebyly realizovány v praksi ~.

Jistý obrat v těchto otázkách přinesl ÚV v dubnu, o čemž jsem už hovořil. Jedním z velkých hesel domácí rozvratné propagandy a imperialistické ze Západu je, že Československo je okupovaný stát. Každý z nás ví a každý to cítí na pracovišti, v továrnách, úřadech i jinde, že Československo je plně suverénní samostatný stát, o jeho politických, hospodářských, vojenských a ostatních otázkách rozhodují jeho vlastní stranické a národní orgány, s odpovědností za státní a narodní zájmy tohoto státu.

Jsou na našem území podle dohody některé jednotky Sovětské armády. Dodržují striktně tuto dohodu. A nejsou ve světě, tak, jak je rozdělený, na území různých států též různé spojenecké jednotky? Jako v rámci obranného Varšavského paktu v Maďarsku a v Polsku, tak na Západě jsou americké jednotky v záp. Německu, v Belgii a kde všude jinde. Jsou.

Uvádím to proto, že propaganda o naší dnešní okupaci atd., je drzý výmysl a podvod zaměřený na dezinformaci našich lidí.

V práci rozvratných sil u nás pozorujeme v posledních měsících zajímavý obrat. Přešly přímo na ilegální formy práce: masové vydávání ~~tlo~~ letáků, organizované šíření panik, o připojení Československa k Sovětskému svazu, o smrti toho, onoho, prostě co komu napadne, jen nechť je to panika; drnčí telefony po celé republice, a už se senzace roznášejí, šíření hrůzy, svolávání ilegálních schůzí, porad a organizované úsilí o rozvrat v naší společnosti. Pozorujeme přímo některé činy sabotážního charakteru v průmyslu, dopravě, zásobování, organizované úsilí o rozvrat v nejbližších dnech, rozvrat v zásobování výroby, výzvy k stávkám atd. Dokonce se objevují přímé výzvy k teroristickým činům proti stranickým a veřejným funkcionářům.

Projev prvního tajemníka Husáka.

Tyto reakční akce považujeme za nepřátelské akce vůči našemu státu, vůči jeho socialistickému zřízení i národním zájmům Čechů a Slováků, za nepřátelské akce, které jsou přímo v rozporu se zákony tohoto státu a podle toho budeme proti všem též postupovat. Orgány státní moci v tomto státě dostaly pokyny, aby energicky a tvrdě zakročily proti nepřátelským a rozvratným akcím, aby tak zabránily snahám znovu vyvolávat chaos, kříže a rozvrat našeho státu. Divoký západ si z našeho státu dělat už nedáme. Půldruhého roku se o to pokoušeli milovníci západu divokého i nedivokého a musejí již jednou vzíti na vědomí, že tomu udělám konec.

Proto tedy, když nám zápas vnucují, když ho vyvolávají, obrátíme tento boj tak, abychom dokončili politickou porážku všech těchto sil, vyčistili odpovědná místa politická, hospodářská a ostatní v tomto státě, nedovolili je zneužívat a tak udělali jednou konec těmto permanentním kvasům. Je u nás množství čestných pracujících lidí, kteří jsou dezinformováni, pomýleni, kterým trpělivě věci vysvětlujeme a chceme vysvětlovat, jak hovořil také s. Svoboda, jejichž podporu a spolupráci chceme získat. Jsme však povinni v této chvíli je varovat, aby nesedli na lep provokatérům, aby nepodporovali jejich rozvratné akce, které připravují, neboť v těchto dnech se bude prověřovat každý sám a jaký posudek si napíše, takový budeme číst. Voláme v tomto našem úsilí o politickou a hospodářskou konsolidaci našeho státu, voláme na pomoc dělnickou třídu, zdravé jádro dělnické třídy všude na závodech, protože dnes nejvíc závody by chtěli zneužívat, voláme na podporu poctivé rolnictvo, které klidně pracuje, zdravou část inteligence i naši mládeže a jsme přesvědčeni, že touto zkouškou projdeme my vítězně, že vytvoříme klidné podmínky pro život a práci našeho lidu a pro velkou perspektivu našeho lidu.

veřejné a státní události

Úzdor uvedených projevů a varování vlády ČSSR, aby byl zachován v době ročního výročí 21. srpna klid a pořádek, pokusily se protistátní a chuligánské živly ve večerních hodinách dne 20. srpna v Praze, pak i dne 21. srpna o násilnosti a vandalské činy. Ke srocení těchto živlů došlo i v Brně a Liberci. Došlo k vážným materiálním škodám, vybíjením výkladních skříní, ochromováním dopravy, zapalováním automobilů, jakož i ke ztrátám na životech a k vážným zraněním. V Brně bylo zraněno 21. srpna 15 osob, z nichž dvě zemřely. Rozhodující většina našeho lidu v českých zemích i na Slovensku, odmítla výzvy nepřátelské propagandy, v klidu pokračovala ve své práci a vyjádřila svůj souhlas s energickým obnovením klidu a rozdrcením kontrarevolučních sil. V Praze dne 20. srpna byl klid obnoven teprve ve 23.45 h. a bilance dne: velké hmotné škody, 2 mrtví, 27 zraněných příslušníků VB, 2 milicionáři a 6 občanů. Mezi zatčenými byli též kriminální živly a 34 cizinců, kteří se účastnili výtržností.

oslavy 25. výročí Slov. nár. povstání.

Po týdenním pobytu v hlavním městě Slovenska přicestoval dne 28. srpna pres. rep. arm. gen. Ludvík Svoboda na oslavy 25. výročí Slovenského národního povstání do Banské Bystrice. Přítomen byl též mimo vládních činitelů první tajemník ÚV KSČ dr. G. Husák, jako přední organisátor a účastník SNP a předseda FS Alexander Dubček. Z významu SNP učinil projev první tajemník ÚV KSS ing. Štefan Sádovský, dr. G. Husák, pres. rep. L. Svoboda a za ÚV KSSR přečetl text blahopřání vedoucí státní a stranické delegace SSSR K.J. Mazurov. Oslavy pak pokračovaly ve Zvolenu, Martině, Trnavě a jinde, setkáním spolubojovníků a položením věnců k hrobům padlých hrdinů: Zvolen 17000.- povětšinou, 11.000 rumun. v Trnavě 1260 čs. a sov. vojáků, atd.

Veřejné a státní události.

Dne 1. září odletěl pres. rep. L. Svoboda s doprovodem na přátelskou návštěvu do Polské lidové republiky. Mimo jiné, navštívil též památná místa vzniku ss. jednotek, Krakov. Šlo též o další upevnění ~~stky~~ styků dvou socialistických států.

Den horníků pořádaný tentokráte na počest 25. výročí osvobození vyznělo v ocenění čestné práce a obětavosti všech horníků, přijetím padesáticlenné delegace sektoru hornictví dne 9. září, přijetím pres. rep. L. Svobodou na Pražském hradě. Po projevu presidenta republiky při přijetí horníků, následovala neformální beseda.

U příležitosti "Dne tisku 1969" se dne 20. září sešel první tajemník ÚV KSČ dr. Gy. Husák s novináři z celé republiky v Praze k soudružské besedě. V podstatě se jednalo o správné objasňování poslednové politiky strany.

Ve Španělském sále na Pražském hradě skončilo dne 27. září dvoudenní plenární zasedání ÚV KSČ. Byly projednány další úkoly strany, její práci, jakož i organizačním a kádrovým otázkám. ÚV KSČ odvolal z funkce člena předsednictva ÚV KSČ s. Alexandra Dubčeka, býv. prvního tajemníka a uložil komunistickým poslancům ve Federálním shromáždění odvolat ho z funkcé, které zastával jako poslanec KSČ. Též bylo usneseno, aby z F.S. byl odvolán a též ze Sněmovny lidu s. Josef Smrkovský. Obšírný referát přednesl při tomto plenárním zasedání dne 25. září s. dr. Gy. Husák. Referát směřoval k obnovení jednoty strany, dále obnovit vedoucí úlohu strany ve společnosti, ve všech orgánech, složkách N.F. a na ekonomickém a kulturním úseku, začít uskutečňovat účinná opatření k řešení vážných ekonomických problémů v našem státě, upevnit funkci social. státu a v duchu přátelství řešit vztahy k bratrským komunistickým stranám a socialist. zemím.

Veřejné a státní události

Tě se dotkl toho, jak vedení strany hrubě porušovalo internacionální zásady KSČ, o čem se jednalo na poradě v Drážďanech, že o obsahu porady 23./3. 1968 nebyla informována ani strana, ani veřejnost, ale ani celé předsednictvo ÚV strany. O jednání delegace KSČ v Moskvě 4./5. 1968 s představiteli KSSS řekl s. Husák, že zůstalo u prázdných deklarací vzdor upozornění na stávající nebezpečí. Opakoval znovu, co předcházelo varšavské poradě, kde se s. Brežněv s vědomím politického byra KSSS dne 12./6. 1968 obrací na s. Dubčeka s návrhem na setkání, poradu a konzultaci s čsl. delegací na libovolném místě. Soudruh Dubček toto setkání odmítl pod různými pracovními záminkami. Komun. strana Sovětského svazu a 4. další bratské strany nám navrhují začátkem července setkání ve Varšavě. Vedení naší strany 8/7. a 12/7. 1968 odmítá společné setkání pod záminkou, že nejprve jsou potřebná dvoustranná jednání. Vyhýbá se tomuto jednání z obavy před kritikou nedostatků v našem vývoji. Soudruh Dubček byl 12./7. ~~byl~~ informován sovětským vyslancem v ČSSR o svolání porady šesti stran do Varšavy na 14/7. O této skutečnosti neinformoval ani členy vedení. Dne 13/7. v Komárně byl s. Dubček informován o svolání porady s. Kádárem a požádán, aby se KSČ varšavské porady zúčastnila. Odmítnutí účasti ve Varšavě bylo v rozporu se základními zájmy socialismu. Dále sdělují přítomné s. dr. J. Husák dalším faktem, že z varšavské schůzky pěti stran, které se KSČ nezúčastnila, poslali její účastníci ÚV KSČ společný dopis, který po zkušenostech s utajováním obsahu předcházejících rozhovorů veřejně publikovali. Říká se v něm: „Nevystupujeme před vámi jako představitelé veřejnosti, kteří by Vám chtěli zabránit v nápravě chyb a nedostatků, tedy i porušování socialistické zákonnosti, k nimž docházelo. Nevměšujeme se do metod plánování a řízení social. národního hospodářství Československa, do dalších opatření směřujících k zdokonalení struktury ekonomiky, k ro-

voji socialistické demokracie. Učtáme urovnání vztahů mezi Čechy a Slováky na zdravých základech bratrské spolupráce v rámci Československé socialistické republiky. V dalším obsahu bylo znepokojení nad vývojem u nás s nabídkou podpory KSČ. Vedení KSČ však odmítlo dopis a v referátu na zasedání ÚV KSČ 17/7. 1968 s. Dubček zamítavou odpověď předsednictva ÚV KSČ na dopis pěti stran odůvodnil, že antisocialistické síly nepředstavují v dané situaci vážné nebezpečí, jak se domnívají bratrské strany, ale že nebezpečí hrozí zleva. Tímto slovem nevysvětlilo předsednictvo ÚV KSČ a s. Dubček předcházející jednání s bratrskými stranami, přijaté a nesplněné závazky, ani motivy kroku, ke kterému se spojenecké země s těžkým srdcem odhodlávaly. Žel, ÚV KSČ svým usnesením z 19/7. 1968 schválil postup předsednictva a potvrdil roztržku a otevřenou demonstraci proti pěti bratrským stranám. Toto rozhodnutí považujeme za jednu z nejvážnějších chyb v našich vnitřních a zejména internacionálních vztazích, za které odpovídá tehdejší vedení strany a zvláště s. Dubček, jako tehdejší první tajemník strany. Na návrh předsednictva bylo pak rozhodnutí z 19/7. v plném rozsahu odvoláno, protože odmítnutí účasti na varšavské poradě byla vážná chyba, byl to čin v rozporu se základními zájmy socialismu v naší zemi a internacionálními tradicemi naší země. Další, zaznamenal již kronikář v kronice na str. 180 - 181. V závěru svého projevu s. dr. Gy. Husák řekl: Chceme, aby náš lid prožil oslavy osvobození ČSSR už v klidné atmosféře, v konsolidovaném státu Čechů a Slováků a našich národů. Voláme k spolupráci na tomto velkém díle konsolidace a rozkvětu naší společnosti a našeho státu všechny, jimž osud našich národů není lhostejný.

Veřejné a státní události

Na návrh ústředního výboru Národní fronty ČSR jmenovalo předsednictvo ČNR podle ústavního zákona 143/68 Sb. o čsl. federaci na odstoupivší federální vládu, novou vládu ČSR ve složení:

Nová česká vláda

– česká vláda –

prof. ing. Josef Kempný, CSc., – předseda vlády,
RSDr. Ladislav Adamec, –"– – místopředseda –"–,
prof. ing. Ant. Červinka, –"– – –"– –"–,
ing. Stanislav Pařil, místopředseda vlády, pověřený řízením ministerstva plánování,
ing. Leopold Lér, CSc., – ministr, – –"– –"– –"– financí,
Emilian Hamerník – –"–, – –"– –"– –"– práce a soc. věcí,
doc. ing. Karel Löbl, DrSc., –"– – –"– –"– –"– výstavby a techniky,
prof. JUDr. Jaromír Hrbek –"–, – –"– –"– –"– školství,
PhDr. Miloslav Bružek, CSc., –"– – –"– –"– –"– kultury,
RSDr. PhDr. Vladislav Vlček, –"– – –"– –"– –"– zdravotnictví,
JUDr. Jan Němec, –"– –"– –"– –"– spravedlnosti,
Josef Grösser, –"– –"– –"– –"– vnitra,
ing. Josef Šimon, –"– –"– –"– –"– průmyslu,
František Toman, –"– –"– –"– –"– stavebnictví,
Josef Černý, –"– –"– –"– –"– zemědělství a výživy,
ing. Lad. Hrubík, –"– –"– –"– –"– lesního a vodního hospo.
prof. JUDr. Josef Starý, –"– –"– –"– –"– dopravy,
Růžena Urbánková, –"– –"– –"– –"– pošt a telekomunikací,
Štěpán Horník, –"– –"– –"– –"– obchodu.

Nová vláda ČSFR složila dne 29. září předepsaný slib do rukou prezidenta ČSFR L. Svobody.

~ Federální vláda k 30. září 1969 ~
ve složení:

Ing. O. Černík, ~ předseda vlády,
prof. ing. J. Kempný, ~ místopředseda vlády,
-"- dr. P. Colotka, ~ -"- ,
Fr. Hamour, ~ -"- a min. zahr. obchodu,
ing. V. Hůla ~ -"- -"- plánování,
ing. M. Hruškovič, ~ -"- -"- pro techn. a invest. rozvoj, předseda výboru
prof. dr. K. Laco, ~ -"-
ing. Marko J., ~ min. zahr. věcí,
ing. M. Dzúr, ~ -"- národní obrany,
J. Pelnar, ~ -"- vnitra,
ing. R. Rohlíček, ~ -"- financí,
M. Štancel, ~ -"- práce a sociálních věcí,
Dr. J. Rendek, ~ -"- předs. výboru pro ceny,
ing. J. Krejčí, ~ -"- -"- -"- -"- průmysl,
prof. dr. K. Boda, ~ -"- -"- -"- pro zemědělství a výživu,
ing. J. Knížka, ~ -"- -"- -"- pro dopravu,
ing. K. Hoffmann, ~ -"- -"- -"- pro pošty a telekomunikace,
dr. B. Kučera, ~ ministr,
J. Pauly, ~ -"- , genpor. ,
V. Dvořák, - státní tajemník v min. národní obrany,
plk. dr. J. Majer, -"- -"- -"- vnitra.

Na čtyřdenní oficiální návštěvu ČSSR přicestoval 1. října do Prahy president Finské republiky dr. Urho Kaleva Kekkonen k rozvíjení přátelských styků.

Dne 4. a 5. října byly v Košicích, Svidníku, Bardejově a na dalších místech východního podduklánského kraje oslavy 25. výročí karpatsko-duklánské operace za přítomnosti presidenta republiky a hostů z SSSR a dalších zemí.

Veřejné a státní události

Stranická a státní delegace ČSR vedená prvním taj. ÚV KSČ J. Husákem, spolu s pres. rep. L. Svobodou navštívila ukrajinské hlavní město Kyjev a položila 25. října věnec u hrobu Neznámého vojína. Obelisk, který byl postaven na místě, kde dne 5./11. 1943 vstupovali do Kyjeva vojáci I. čs. brigády pod velením L. Svobody, nese nápis „Zde v listopadu 1943 hrdinsky bojovali vojáci I. čs. brigády pod velením Ludvíka Svobody po boku se Sovětskou armádou za osvobození Kyjeva od fašistického otroctví."
Za hrdinství byla první čs. brigáda vyznamenána presidiem Nejvyššího sovětu SSSR Suvorovovým řádem II. stupně. Uvedená delegace navštívila též město Volgograd a byla pak hostem na přátelské návštěvě presidia Nejvyššího sovětu SSSR a sovětské vlády.
Dne 6. listopadu došlo v Praze ve Žofínském paláci za přítomnosti tisíce pasovaných členů strany, zástupců průmyslových závodů, úřadů, institucí, společenských a mládežnických organisací k oslavám 52. výročí Velké říjnové socialistické revoluce připadající na 7. listopad. Hlavní projev učinil předseda vlády ČSR prof. ing. dr. J. Nemprý. Z manifestace byl zaslán pozdravný dopis sovětskému lidu a blahopřejný telegram vedoucím osobnostem Sovětského svazu. Oslavy byly i v dalších městech republiky. Byl též vypraven na 10denní cestu Sovětským svazem „vlak družby" k návštěvě Moskvy, Leningradu a dalších měst v SSSR se skupinou více než 300 odborářů z celé republiky. Dne 14/11. přijal pres. rep. L. Svoboda na Pražském hradě delegaci Společnosti sovětsko - československého přátelství, dlící na návštěvě u nás v rámci oslav 52 výročí VŘSR a Měsíce čsl. - sovět. přátelství.
Dne 20/11. se konala v Praze plenární schůze vlády ČSR. Byla schválena osnova zákona, kterým se mění a doplňuje zákoník práce, o podnikových daní,

o soudním stíhání přestupků (proti šmelině) a poskytování mateřského příspěvku. Mimo jiné, zabývala se vláda uvolněním pracovní morálky, příživnictvím, porušováním socialist. vlastnictví a soudním stíháním přestupků.

První oficiální návštěva presidenta rep. L. Svobody po světové válce, vykonal tuto od 24/11. až do 29/11. v Íránu na pozvání císaře, šáhinšáha Íránu Mohameda Rézy Páhlavího Aryá Méhra. Dne 27/11. začala schůze České národní rady v Praze. V úvodu schůze přečetl místopředseda ČNR V. Jedlička dopis předsedy ČNR. dr. Čestmíra Císaře, jímž resignuje na funkci předsedy a člena předsednictva ČNR. V tajných volbách byl poslanec Dr. Evžen Erban zvolen předsedou ČNR. Na schůzi bylo projednáno: řešení problematiky vnitřního trhu, přísné dodržování socialistické zákonnosti, nedostatek paliv, nedostatky, které vznikly 5denním pracovním týdnem, založení koncepce protiinflační politice a řada dalších naléhavých úkolů.

Dne 2. prosince odletěla z Prahy do Moskvy na schůzku bratrských stran a států československá delegace, kterou vede první tajemník ÚV KSČ dr. G. Husák. Schůzka potrvala do 5./12 a byly na této projednány problémy upevnění míru, mezinárodní bezpečnosti a uspořádání konference evropských států.

President republiky L. Svoboda jmenoval Alexandra Dubčeka velvyslancem v Turecku.

Vláda ČSSR na schůzce roku projednala podrobně návrh národohospodářského plánu na rok 1970 a též zákon o zákazu zvyšovat ceny. Po širší rozpravě vláda schválila navržený plán na rok 1970.

První čs. dopravní letadlo rychlostí 850 km/hod. pro 180 pasažerů přistálo na svém prvním letu z Prahy do New Yorku, jde o stroj Iljušin - 62 zakoupený v SSSR.

t. Kosmos
Apollo 10

V měsíci květnu byl uskutečněn let kosmické lodi Apollo 10 k Měsíci. Na palubě veze kosmonauti 100 vlaječek jednotlivých států USA, po dvou za každý stát a 117 vlaječek všech členských států OSN. K Měsíci letí i vlajka československá. Po návratu budou vlaječky odevzdány představitelům těchto zemí jako suvenýry „posvěcené" bezprostřední blízkostí Měsíce. Měsíční modul Apolla 10 se odpojil od velitelské kabiny, se snesl s dvěma kosmonauty na palubě do 15 km vzdálenosti od povrchu Měsíce, letěl samostatně přes 8 hod., uskutečnil zpětný návrat a spojil se s velitelskou kabinou. Kosmonauti si prohlédli povrch oblasti Měsíce, kde má v červnu přistát měsíční modul Apolla 11. Po zdařilém letu před 6. hod. našeho času dne 26. května přistála kosmická loď Apollo 10 šťastně, bez modulu, který byl odpojen a ponechán na oběžné dráze, nedaleko tichomořského souostroví Samoa, kde čekala na vylodění kosmonautů letadlová loď Princeton.

Apollo 11. Lidé se procházejí po Měsíci.

Na Kennedyho mysu byl dne 16. července proveden zdařilý start kosm. lodi Apollo 11. s posádkou tří kosmonautů v obří raketě Saturn 5. Velitelem lodi je Neil Armstrong, další kosmonauti B. Aldrin a M. Collins. Přistání měsíčního modolu na povrchu Měsíce v místě Moře klidu se uskutečnilo v neděli dne 20. července v 21.17 hod., 42 vteřin. Historický okamžik nastal v pondělí ve 3.56 hod. 20 vteřin našeho času, kdy Armstrong opatrně, pomalu vstoupá na měsíční půdu a pak po ní udělá své nesmělé první kroky. Krátce na to byly pořízeny první dokumentární fotografie, a do poláštní nádoby nabrán vzorek měsíční půdy. Aldrin, sestoupil na Měsíc jako druhý, je vztyčena vlajka USA a ve 4.48 hod. hovořili oba kosmonauti s presidentem USA = Nixonem.

Kosmos

Celkem bylo nasbíráno asi 28 kg měsíčních hornin. Po odstěhování "kořisti" na palubu měs. modulu, se nejdříve vrací do kabiny Aldrin, po něm v 6.09 hod. i Armstrong. V 6.29 hod. obnovují rádiové spojení s vnitřku kabiny. Váha lodi vzrostla o váhu měsíčních hornin a vše již nepotřebné letí na Měsíc. Pak nastal pro kosmonauty odpočinek. V 16.32 hod. byl budíček, prověrka systému a příprava ke startu ke zpáteční cestě. V 18.54 hod. půstala přistávající část měs. modulu na Měsíci a kabina s kosmonauty nastoupila cestu na oběžnou dráhu kolem Měsíce, ležící zprvu ve výšce asi 83 km.

Důležitá etapa nastala pro posádku přibližováním k velitelské kabině s Collinsem, který má palivo k cestě na Zemi.

Tato etapa trvala 2 hod. 23 minuty a vyvrcholila uskutečněním kosmického setkání a spojení měsíčního modulu s velitelskou lodí. Došlo tak ke šťastnému setkání celé posádky kpolla 11 a k přenesení měs. kořisti do velitelské lodi. Loď přistála 24.7. o 17 hod. 49 min., 50 vteřin v Tichém oceáně a kosmonauti po vylovení z moře, převzala na palubu letadlová loď Hornet, k přepravě do laboratoře, kde stráví dobu určenou ke karanténě. Přistání prvního člověka na Měsíci vyvolal v celém světě veliký ohlas.

Luna 15 ggg R.

Nová sovětská automatická stanice Luna 15 vypuštěná k letu po oběžné dráze kolem Měsíce skončila 21. července program výzkumu prostoru kolem Měsíce a dosáhla povrchu Měsíce dopadem rychlostí 480 km/hod. do Moře nepokojů.

Sojuz 6, 7 - 8.

V sobotu 11. října odstartovala ve 14 hod. 10 minut na oběžnou dráhu kolem Země Sovětská vesmírná loď Sojuz 6, velitelem pplk Georg. Šoninem a palubním inženýrem Valer. Kubasovem s obsáhlým programem vědeckotechnických výzkumů.

Sojuz 6, 7-8. V rámci programu vědeckotechnických výzkumů a experimentů kosm. lodí „Sojuz," byla dne 12. října ve 13. hod. 45 minut moskevského času, vypuštěna druhá kosmická loď „Sojuz 7." Posádku tvoří: velitel pplk. Anatolij Filipčenko, palubní inženýr Vladislav Volkov, inženýr - výzkumník pplk. Viktor Gorbatko. Jde o skupinový let, protože již 13. října v 11.29 našeho času byla v SSSR vypuštěna již třetí kosmická loď „Sojuz 8", s velitelem Vlad. Šatalovem a palubním inženýrem Alex. Jelisejevem. Během letů 3 Sojozů byly provedeny zkoušky spolehlivosti systému autonomní navigace, Sojuz 6 pak svařování na oběžné dráze různými metodami a řízení lodí automaty. Sojuz 6 přistál jako první dne 16/10. v 10.52 hod. u města Karagandy a později pak další.

Marinery 6 a 7. Ještě neutichlo vzrušení nad úspěšným letem Apolla 11 na Měsíc a dochází k další důležité kosmické události. K Marsu se blíží dvě americké sondy, každá o váze 382 kg. Úkolem těchto sond bude pořízení asi 200 snímků povrchu Marsu. V červenci prolétl kolem Marsu „Marier 4", zhotovil 21 snímků, z toho asi jen 15 bylo dobrých. Sondy mají dále zjistit, zda v ovzduší planety je vodní pára a zda Mars dává naději na případnou možnost života. Řídící středisko amer. kosmických sond oznámilo, že třicátá fotografie Marsu, pořízená Marinerou 6. ukázala v blízkosti jižní polární čepičky tmavou skvrnu a i další, jež někteří vědci považují za plochy porostlé vegetací. Koncem měsíce července bylo z letechého střediska v Pasadeně oznámeno, že pořízené nové snímky Marsu jsou vzrušující, fascinující a zajímavé.

Apollo 12. Dne 14. listopadu o 17.22 našeho času startovala raketa Saturn s modulem Apollo 12 z Kennedyho mysu v USA na cestu k Měsíci, aby

Apollo 12

tři kosmonauti: Charles Conrad, velitel, Richard Gordon a Allan L. Bean, provedli řadu vědeckých průzkumů. Start proběhl přesně na vteřinu. Dne 19. listopadu v 1.20 hod. se kosmonauti Bean a Conrad přemístili do měsíčního modulu a v 5.16 hod. jej uvolnili od velitelské kabiny, kde zůstal v dalším letu kosmonaut Gordon. V 7.42 hod. započala poslední fáze sestupu a o dvanáct a půl minuty později dosedl modul měkce do měsíčního prachu v moři bouří. Ve 12.44 hod. sestoupil Conrad, jako třetí člověk na měsíční povrch. Conrad vyzkoušel měsíční půdu i svou stabilitu a nechal vytáhnout ve vlastním vaku do modulu první vzorek měsíční půdy. Pak sestoupil i Bean. Po zdařilém provedení úkolů a spojení velitelské kabiny s modulem, následoval zpětný let k. Apolla k Zemi s přistáním dne 24/11. v Tichém oceánu se šťastným zakončením.

Přehled obyvatelstva a rod. domků. Přehled nemovitostí St. statku a St. lesů

Hraběšice měly až do roku 1945 přes 500 obyvatelů, převážně německé národnosti, lesních dělníků, domkařů i majitelů větších rolnických usedlostí. V menší míře pak pracujících, dojíždějících za prací do Šumperka, hlavně do tak zvané „Petrolejky", dnešní nár. podnik „Benzina". Autobusové spojení, ani jiné, obec Hraběšice neměla. Hraběšice nebyly plně dosídleny a došlo pak ke sbourání i takových rod. domků, zachovalých, po kterých je dnes schránka. Materiál byl odvezen, též až na Slovensko. Následkem nedostatku rod. domků a tím i bytů, setkáváme se v Hraběšicích s klesajícím počtem obyvatelstva, odchodem z obce po sňatku, anebo za lepší pracovní možností i výdělkem. Markantně se to projevilo v tomto roce, kdy počet obyvatel klesl o 18 osob odstěhovaných, kromě 4. zemřelých. Přistěhovalo se 9 osob a přírůstek 2. novorozeňata. Proto kronikář se rozhodl, podchytit letošní stav rod. domků atd.

Přehled obyvatel, rodinných a jiných domků.

Dům č. 2 - Hraběšice: Od r. 1945 jako rolnická usedlost, obydlen manž. f. a Annou Peksovými z Martinic. Po převzetí usedlosti v r. 1957 St. statkem, n. p. Šumperk, byla zřízena výkrmna hovězího dobytka, kterou vedla ovdovělá Anna Peksová. Její dcera Anna provdala se za Josefa Forajta, řidiče, Benzina, Šumperk, který v domě bydlí a přestavuje a opravuje usedlost na rodinný domek. Dům St. statkům zaplatil, ale kupní smlouva dosud podepsána není. Tím by došlo k zachování tohoto domku. Bydlící Anna Peksová, vdova, manž. Anna a Josef Forajtovi se synem

Dům č. 4 -: hostinec -, majitelé Draha a Ladislav Eliáš, údržbář v Kamenolomu, osada Krásné, V domě má Jednota, Zábřeh, vynajatou výčepní místnost. Jinak je zde sál, kde se jedině mohou pořádati zábavy aj. Počet bydlících 5 osob jmenované rodiny.

Dům č. 3. - majitelé Věra a Josef Eliáš, garážmistr v Šumperku, pocházející z Hvozdova u Prostějova a jeho manželka z Otročka. Dům koupen v r. 1948 od Fondu nár. obnovy. Počet bydlících 3 osoby.

Dům č. 5. - maj. Karel a Zdenka Večeřovi. Karel Večeřa s první manželkou Marií převzali v r. 1946 roln. usedlost č. 16. po příchodu z Martinic jako zemědělci za domek v Martinicích č. 23 v protihodnotě 20000 - Kčs a za doplatek v r. 1946 - 48 per 13.300 - Kčs. V r. 1950 nevstoupili do založeného JZD. a v r. 1957 dne 25/10. převzal usedlost bez úplaty St. statek, Šumperk. Dům č. 5. získali jmenovaní koupí od Josefa Sukasa, něm. národnosti, který následoval ve stáří 80 let svoji dceru žijící v Záp. Německu. Po úmrtí první manželky Marie, pak druhé, oženil se Karel Večeřa, jako důchodce s nynější manželkou Zdenkou. Je stár 69 roků.

Dům č. 6 - majitelé manž. Jaroslav a Olga Lachmannovi a MUDr. pplk. Václav a Olga Klustovi, poslední přijetí v Rožmberoku, Slovensko, koupili rod. domek od Bečáka, obchodníka a maj. obchodu, kde je dosud prodejna jednoty, Fábrek, v r. 1958. Dům opravili a založili ovocný sad. Dva bydlící, první kronikář od r. 1958.

Dům č. 9 - bydlící Svatava a Václav Peterkovi, první zdejší učitelka, Václav řidič. Prodej tohoto rod. domku nebyl dosud notářsky proveden. Pět bydlících.

Dům č. 10 - majitelé Marie a Josef Mášovi, traktorista St. statku, již po několik let provádí Josef Mása úplnou přestavbu tohoto domku. Bydlící 4 osoby.

Dům č. 13., majitelka vdova Krystýna Krejčová.

Dům č. 15., majitel Jindřich Matýsek, t.č. lesní dělník, který koupil dům v r. 1967 od Duba f.

Dům č. 18 - majitelé Františka a Josef Fábovi, z Habrovan, koupili dům v r. 1968 od St. Statku, Šumperk, dříve zemědělci na usedlosti č. 19. Josef Fábo je vedoucím hospodářství St. statku, zde a byl dlouhá léta druhým tajemníkem MNV. po odchodu prvého tajemníka.
Bydlící 4 osoby.

Dům č. 24: majitelé Anežka a Josef. Hajný, dříve zemědělci na tomto místě, pak v JZD a dům získali jako rod. Fábova koupí od St. statku. Fr. Hajný jako předmětný údržbář dům opravil, oplotil a ovocné stromy v r. 1968-9 vypálil. Bydlící jmenovaní a synové Jaroslav a Stanislav.

Přehled obyv. rodinných a jiných domků

Dům č. 28.: získali manželé Marie a Ludvík Kampasovi, dříve jako zemědělci na tomto jíšle, pocházející z Laviček, koupí v tomto roce, od St. statku v Šumperku. Dům, který sloužil jako rolnická usedlost, byl ve velice pěkném stavu, ale již z jara provedenými opravami, jak z venčí, hlavně se strany asfaltky, tak i úpravou obývaných světnic, hodně získal na vzhledu. Ludvík Kampas starší pracuje jako zemědělec, syn Ludvík a Jan, první jako traktorista u St. statku, Šumperk, hospodářství, zde a Rudoltice. Mimo je dcera Marie, doma pak školačka Marta, celkem 6 osob. Vdomě byla a při opravách znovu postavena „udírna", kde občané z osady Krásné udí maso. Jinak jde o rodinu velice ochotnou pomoci místním občanům.

Dům čís. 33 vlastní manž. Karel a ž. Tůstálovi, dříve též zemědělci na č. 27. Oba jsou již v důchodu.

Dům č. ~~26~~ 43. vlastní a obývá Růžena Klinariková, pak dcera Dana se synkem a nastávající zeť Vojta Šplech.

Menší rod. domek čís. 76 vlastní Ludmila Kovářová sama.

Dům č. 45 vlastní manž. Jaromír a Marie Večeřovi, získán koupí od dř. majitele v r. 1953 Karla Freislebena, který se jako dozorce věznů odstěhoval někam do Čech. Jaromír Večeřa je třetím tajemníkem MNV, zde po Táboru Josefu z č. 18. Čtyři bydlící.

Dům čís. 50 patří Marii Weiserové, zdejší listonošce. Dva bydlící.

Jako chatu vlastní a používá k rekreaci domek č. 1112 r. Vitar Miloš, primář nemocnice v Šumperku.

Dům č. 27 - získal koupí od St. statku v r. 1968 Walter a Adéla Lindemannovi z osady Krásné, č. 21, kde dosud bydlí. Dům se přestavuje.

Výměnu č. 67 si po koupi od St. statku v Šumperku částečně opravil na rod. domeček, píše chatu Dr. Havelka ze Šumperka.

Domeček č 69 si majitelé kpt. Karel Kubiš s manželkou Drahoslavou opravili a upravili na chatu k příležitostnému pobytu.

Státní statek, n.p. Šumperk vlastní:

nemovitost:	bydlící:
dům č. 16. - v nepěkném stavu,	Adolf Kluka s manželkou a 7 dětí, zaměstnanec St. st.
-"- č. 21 - -"-	Štefančíková s dcerkou Květou, vdova - invalidní
-"- č. 23 -"-	Farkaš - důchodce s manž. a 1 dcerou.
-"- č. 25 (potřebuje opravu)	Roblová Kr. - sama -
-"- č 29. (ustájení dobytka)	Rudolf Michal s dcerkou Šubjákovou a 3 syny obč. Šubjákové a dcerou.
-"- č. 19.	Jáno a Emil Faltiško - důchodce, druhý zaměstnanec statku.

Státní lesy, n.p. Krnov, lesní správa v Rudě n. Hor.:

Hájenka — Jan a M. Bečvář, předseda MNV a lesník tři osoby.

Farní úřad - kostel - Páter Meitner se sestrou.

Klášterní budova 39 (úřadovna MNV), majetek MNV - bydlí Lad. a Míla Peterkovi, se synem Radkem - tři osoby. Pospíšilovi,

Dům č. 34 - Státní lesy - bydlí Martin Mareček - lesní dělník

-"- č. 35 - -"- - -"- - Pavel a Helena Marečkovi, -"- 4 osoby.

Jednota, Žábřeh, vlastní dům č. 52 s bytem pro zaměstnance a obchodem. Bydlí 3 osoby.

Kaněr. Josef a Marie Procházkovi, vlastní zde pozemek, na kterém budují chatu. Tratová železn. instance pak vlastní chatu, na úpatí cesty a rozmezí vrásku do Rudoltic.

Přehled o rod. a jiných domků

Dům č. 51. vlastní manž. Jan a Anna Köhlerovi, bydlící t. č. v Šumperku, což vyžaduje jejich zaměstnání. Dům není obydlen.

Dům č. 47. vlastní Státní statek, Šumperk, který v r. 1968 uvolil se domek prodati bydlícímu občanu Arnoštu Peterkovi za 9.027 - Kčs. V domku dříve bydlela po ovdovění matka jmenovaného, viz zápis str. 102 s dcerou Milou, provd. Pospíšilovou a synem Václavem. V tomto roce však majitel domku pod různými záminkami odmítl A. Peterkovi, který kupní cenu zaplatil, domek prodati. Soudní řízení není dosud skončeno.

Na levé straně asfalt. silnice, ku konci obce, hořejší část, upravuje Antonín Ratajský ze Šumperka získaný pozemek k postavení chaty.

Osada Krásné:

Dům č. 1: maj. Státní lesy, bydlící rod. Frant. Lukáše.
-"- 6: (sbor) -"- -"- st. - " vdova Špičková Anna -
-"- 7: -"- Spielvogelová Emilie - starousedlice.
-"- 8: -"- St. lesy, bydlící Frant. Lindemann - důchodce, starousedlík
-"- 10 a č. 42 -"- manž. Frant. a Matýsovi.
-"- 13. -"- St. lesy - bydlící: manž. Petříkovi
-"- 22. -"- -"- - -"- -"- W. a A. Lindemannovi.
-"- 24. -"- Eduard a E. Glinský.
-"- 28. -"- St. lesy - bydlící Jan Kováč.
-"- 29. -"- manž. Karel a Anežka Jurčíkovi.
-"- 32. -"- -"- Jan a Ludmila Köhlerovi.
-"- 37. -"- St. lesy - hájenka - bydlící Dub Lad - lesní
-"- 38. -"- Špička Andělín.
-"- 23. -"- St. lesy.
-"- 36. Charita, dále chata, maj. Dr. Švestka ze Šumperka.

Škola - MNV-u v Hraběšicích.

Během tohoto roku nechal MNV provésti částečnou úpravu hořejšího potoka místními brigádníky. Naplánované akce: vysázení ovocných stromků, nátěr klášterní budovy, vykopání odpadových struh při hořejší cestě od hostince ke kostelu, úprava této cesty, nebyly provedeny, jednak nebyl materiál, ani pracovníků. Sociální podpory à 400 - Kčs až 500 - Kčs obdržely občané, pobírající nízké důchody v počtu 5 osob od 6 NV v Šumperku. MNV.

Celkové zhodnocení popisovaného roku.

Občané z Hraběšic i osady Krásné během roku při zachovávání pracovní morálky u Státních statků, St. lesů, v Kamenolomu v osadě Krásné i na pracovištích v Šumperku pozorně, někdy i s pocitem jistých obav, sledovali veškeré v kronice zaznamenané hlavní události. Vedli o těchto mezi sebou rozpravy, odsuzovali vandalské srpnové nepřátelské činy, narušovatelé klidu a pořádku, jsouce ale pevného přesvědčení, že naše vláda vedená presidentem republiky Ludvíkem Svobodou, vedoucí stranou KSČ a Národní frontou dané přísliby vyvedení národu s chaosu a hospodářské krise uskuteční. Během roku se o tom přesvědčovali faktem, že dochází ku konsolidaci normálního chodu života společnosti a i že pomalu, ale jistě dochází jednak k zlepšení hospodářské otázky a jednak ku zlepšení mezinárodního postavení našeho státu, hlavně pak mezi socialistickými bratrskými státy. Pod nezvratným dojmem, že se ze všeho šťastně dostaneme, ale hlavně přičiněním každého jednotlivce, uzavírá kronikář letošní rok.

Zápisy v kronice rok 1969 byly přečteny a obsah schválen na schůzi rady MNV v Hraběšicích dne 3./3. 1970. (úterý)

Zapsal: Jaroslav Lachman, kronikář.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR HRABĚŠICE

předseda MNV Bečvářny
tajemník MNV. Veličkovy
V. Dalbáč
okr. kronikář

Počasí.

Rok 1970.

Na prahu nového roku byla krajina mírně pasněžena a zima měla proměnlivý ráz, že střídala sněžící mrazy s oteplením i táním. Oproti jiným rokům byla u nás chudší na sněhovou úrodu, ačkoliv jinde přišly sněhové kalamity, jako v Polské lidové republice, NDR, SSR a i u nás v jiných krajích. Obrat nastal v noci z 2. února na 3. únor, kdy sněhová vánice obdařila kraj novou 30 cm sněhovou vrstvou, s dalším již menším občasným sněžením, které bylo 4-5. února vystřídáno táním. Doprava však nikde nebyla přerušena. Dne 5. února ještě tálo, ale v sobotu 6. února byl 10 stupň. mráz, slunečno a krásně modrá obloha. Z 14. na 15. ho února přehnala se krajem větrná sněhová chuyavice, takže sněhu dosti. Škod žádných nebylo. 17. února opět slunečno. Ku konci února napadlo silno sněhu a pamětníci vzpomínali, v kterých létech byla větší sněhová úroda. Ústup zimy se nijak neprojevil. Dne 5. března - čtvrtek - dále po celou noc i dne 6. března - pátek -. dovádělа zima provázena větrem a sněžením ve zdejší krajině, ale po celé republice. Jakové počasí nemělo pamětníka. Práce v lesích byla pro spoustu sněhu přerušena, též odvoz veškerého dřeva. Autobusové spojení na zdejší lince však přerušeno nebylo. V polovině měsíce března přes denní mírné tání, byla krajina pokryta silnou sněhovou příkrývkou. Velku letošní zima v naší zemi přinesla milionové škody, zbrzdila dopravu uhlí, zkomplikovala vykládku vagonů, sněhová vrstva prolamovala střechy a zapsala se do historie jako legendární zima roku 1969 tak jak r. 1929.

Letošní velikonoční svátky připadající na neděli 29. března na velikonoční pondělí 30. ~~ko~~ března byly pod sněhovým hávem. Ze soboty, kdy v sobotu bylo mírné tání, po celou noc až do neděle napadlo na 30 cm nového sněhu, takže o ústupu zimního počasí nebylo náznaku.

Dne 30. dubna prošla krajinou silná vánice, takže stavění „Máje" na hřišti pod školou dne 1. května prováděli zdejší chasníci za sněžení a deště. Počasí během celého roku, obzvláště v naší krajině, mělo velice proměnlivý ráz. Střídavě slunečné dny, hlavně v senoseči a o žních, zůstaly málo využity, což se projevilo v malé sklizni sena, málo kvalitního. V osadě Krásné pak zdejší hospodářství Státního statku, Šumperk posečenou trávu nechalo ležet, která zarostla a nebyla sklizena. Kombajny ze Slovenska bylo sklizeno obilí na přístupných místech, místy polehlé, takže spousta klasů zůstala na polích nevymlácena. Při příznivém počasí došlo k vybírání brambor a strojem již vytrhaný len zůstal bez povšimnutí ležet, ačkoliv při dostatečném počtu brigádníků při sklizni brambor, mohl se len obraceti, kapličkovati, svázati a odvézti. K tomu došlo až na podzim, kdy bylo proměnlivé, deštivé počasí a zásluhou důchodců byl len 1. nákladní auto, dovezen do Tírny v Jindřichově. Ostatní len pak v narušeném, mokrém stavu svázán a odvezen do zdejších stodol. Škoda na lnu dosti značná.

Úroda

Vinu na všem mělo počasí, ale podle vyjádření odborníků špatná organizace práce při sklizni vůbec.

Veřejné a státní události. Leden

Novoroční projev k občanům naší vlasti učinil president republiky L. Svoboda. V projevu zmínil se o loňském roku, který nebyl snadný, naopak jeden z nejobtížnějších. Skutečností pak je, že bylo nalezeno dosti sil, vůle a rozhodnutí k překonání vážné krize a vyvedení země na cestu skutečné konsolidace. Uvedl, že máme dosti sil, vůle i odhodlání uskutečnit pozitivní program další výstavby naší země, zabezpečující všestranný rozvoj našeho národního bohatství, ekonomiky, kultury i talentu lidí. Zmínil se, že došlo k výraznému posílení vedoucí role komunistické strany a upevnění jejího vedení, což je zájmem celé společnosti. Jistotou, na níž jedině můžeme stavět svou budoucnost, jsou naše přátelské a spojenecké svazky se Sovětským svazem. Mimo jiné president republiky řekl, že naši hospodářskou situaci můžeme již v tomto roce znatelně zlepšit, musíme však zvýšit kvalitu a účinnost celého systému hospodářského řízení odshora až dolů, po závody a dílny. Splnění plánu na rok 1970 bude vyžadovat velkého úsilí všech pracujících. Též posílit bezpečnost v Evropě, My chceme mír a dobré vztahy se všemi zeměmi dobré vůle a nebudeme litovat žádné námahy, aby příspěvek naší republiky v tomto spravedlivém úsilí byl co největší. Projev zakončil president republiky slovy: „Přejme se všichni o to, aby se nám práce dařila; aby se úspěšně rozvíjela a byla ještě krásnější naše vlast.

. Ať je to rok, v němž plno radosti a dobra bude v našich domovech.

Dne 8. ledna přijel do Varšavy na pozvání předsedy rady ministrů Polské lidové republiky s. J. Cyrankiewicze předseda vlády ČSSR ing. Oldřich Černík s doprovodem, k důležitým rozhovorům o dalším rozvoji polsko-československé spolupráce a k upevnění přátelství.

Čs. parlamentní delegace vedená předsedou Federálního shromáždění prof. dr. D. Janem se dne 17. ledna vydala na 9denní cestu po Sovětském Svazu, navštíví různá města, místa největších zápasů sovětského lidu v poslední světové válce, kde bojovaly i čs. jednotky vedené nynějším presidentem arm. gen. L. Svobodou a hlavně obnoviti přátelské vztahy. Na závěr cesty se členové čs. delegace setkají v Moskvě k výměně praktických zkušeností s představiteli nejvyššího sovětu SSSR.

Při plenárním zasedání ÚV KSČ v Praze dne 28. ledna referoval o hlavních otázkách hospodářské politiky strany místopředs. vlády ing. V. Hůla. Zmínil se v obsáhlém referátu, co nutno učiniti v investiční výstavbě, kde je velká rozestavěnost, o zahraničním obchodě, kde jsou již po řadu let potíže v platebních vztazích i vůči socialistickým zemím, že vyrábíme neproduktivně spoustu zboží na úhradu dluhů, protože máme v kapitalistických státech po řadu let vysokou krátkodobou zadluženost, o plánu zahraničního obchodu na rok 1970, kde jsou kladeny náročné úkoly, o oslabené péči o hospodárnost ve spotřebě paliv a energie, o železniční dopravě, kde jsou velké problémy, o zemědělství, zvýšení výroby o 1.5 proc., o zvýšení výroby masa a vajec a o nutnosti vypracovati pátý pětiletý plán, který by byl stabilní.

Dotkl se i nepěkných zjištěných spekulací, ku příkladu v JZD Krumvíř, okres Prostějov, kde hlavní partáky měl průměrný měs. výdělek 20000 Kčs a

Veřejné a státní události -leden-

a vedoucí čtyř pracovních skupin po 10000.- až 12000.-Kčs měs, tak jako u TJ Sparta Smržovka dosahovali řidiči nákladní dopravy na podkladě neplatných pracovních smluv měsíčně 10000 - 15000 -Kčs výdělku. Řekl, že jde o celou řadu takových případů, kde se pracovníci a funkcionáři dívají na státní prostředky jako na obecní, kde příjmy neodpovídaly kvalitě a množství odvedené práce. Vláda přijala potřebná opatření k zamezení těchto jevů.

Dne 28. ledna požádal předseda vlády ČSSR ing. O. Černík presidenta republiky o uvolnění z funkce předsedy vlády. President republiky jmenoval dr. Lubomíra Strougala předsedou vlády ČSSR a ing. O. Černíka, ministrem - předsedou výboru pro technický a investiční rozvoj. O uvolnění z funkcí požádali dále místopředseda vlády prof. ing. Josef Kempný a ministři ing. Jos. Krejčí, Jan Pelnář a prof. drs Koloman Bodá.

Že v řešení naléhavých atd. otázkách politicko - hospodářských, dále vnitřních i zahraničních se v republice nastoluje dávno volaný kurs, že se berou vážně, svědčí o tom plenární zasedání ÚV KSČ v Praze ve dnech 28-30. ledna. V obsáhlých referátech a diskuzích jednotlivých členů ÚV. byly projednávány otázky: kádrové, hospodářsko politické, zpráva o činnosti strany s výměnou členských legitimací, s hlavním obsahem jednání plánu na rok 1970 a hospodářských otázkách, i ekonomických. Hlavní referát měl první tajemník ÚV KSČ s. dr. G. Husák a na adresu všech z jeho projevu bude zapsáno: „Říkáme, že rok 1970 považujeme za rok konsolidace Československa, konsolidace na všech úsecích. Musíme vytvořit pro těch 14 a půl miliónů našich obyvatel pevnou, jistou bázi pro život a pro práci, vytvořit pro ně perspektivu.

Státní návštěvy

Únor

V zájmu další přátelské spolupráce navštívila ve dnech 9-12. února delegace předsednictva Federálního shromáždění ČSSR, vedená prof. dr. D. Hanesem Polskou lidovou republiku, kde se účastnila zasedání nejvyššího polského zastupitelského orgánu.

Ihned na to přiletěl dne 17. února do Prahy na dvoudenní návštěvu na pozvání ÚV KSČ předseda rady ministrů Bulharské lidové republiky a první tajemník ÚV Bulharské komunistické strany Todor Živkov. Byl přijat na Pražském hradě presidentem ČSSR Ludv. Svobodou.

Oslavy 22. výročí února 1948 probíhaly ve všech větších městech, hlavně v Praze. Došlo k setkání milicionářů na Pražském hradě a dne 24. února pak k manifestaci pracujících, Lidových milicí, Sboru národní bezpečnosti a Čs. lidové armády na Staroměstském náměstí za účasti představitelů strany a vlády. Projev se vzpomínkami na únor 1948 a zápasy z let 1968-1969 a skutečností ku dnešku učinil první tajemník ÚV KSČ s. Dr. G. Husák.

Březen

Předsednictvo Federálního shromáždění schválilo zákonné opatření o zániku práva osobního užívání bytů občanů, kteří se protiprávně zdržují mimo území ČSSR.

Dne 25. listopadu 1970 uplyne od smrti velikého učitele národů Jana Ámose Komenského 300 let. V předvečer výročí jeho narození 28. 3. 1592 slaví se v naší vlasti tradičně „Den učitelů." Karlova universita v Praze v den 378. výročí narození tohoto velkého myslitele uctila slavnostním shromážděním jeho památku.

Veřejné a státní události.

President republiky arm. generál Ludvík Svoboda v sobotu dne 28. 3. ukončil týdenní oficiální návštěvu v Mongolské lidové republice a přes Vladivostok odcestoval do Japonska dne 31. 3. Je to poprvé v historii vzájemných vztahů, co československý president přijíždí do země vycházejícího slunce. Japonský císař Hirohito a císařovna Nagako dne 1. dubna přijali na slavnostní oběd v novém císařském paláci v centru Tokia našeho presidenta s chotí. President navštívil též čsl. pavilón na světové výstavě Expo 1970 v Osace. Přes Bratsk, Omsk a Moskvu, kde byly presidentem vykonány návštěvy, byla cesta do vlasti, kam se šťastně navrátila celá výprava 8/4. 1970.

Na letošní rok připadají dvě významná výročí. Na den 22. duben stoleté výročí narození Vladimíra Iljiče Lenina, zakladatele prvního socialistického státu světa a 9. květen, co 25. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. V Praze a jiných městech byly uspořádány na počest 100. výročí narození V. I. Lenina slavnostní shromáždění. Do Moskvy na tuto oslavu odletěla delegace ČSSR, vedená členem prvním tajemníkem dr. G. Husákem a pres. rep. Ludv. Svobodou. Dne 28. dubna navštívil pres. rep. L. Svoboda slavnostně vyzdobenou Ostravu při oslavách 25. výročí osvobození tohoto ocelového srdce republiky. Mezi hosty byl maršál SSSR A. J. Jeremenko, čestný občan Ostravy, který v roce 1945 osvobodil toto město, jako velitel IV. ukrajinského frontu.

V roce 1960 se přistěhovala do zdejší obce ze Staré Ľubovni, Slovensko, rodina Jána a Antonia Faltičkových, se synem Emilem a dcerou Marií. Antonia Faltičková, která během r. 1969 churavěla, projevila přání zemříti v místě narození ve Staré Ľubovni. Byla tam odvezena na Silvestra r. 1969, kde zemřela dne 20. ledna t.r. ve stáří 69 let a tam za velké účasti tamějších občanů pochována.

V neděli dne 19. července 1970 zemřela po krátké nemoci majitelka domu čís. 13. v Hraběšicích ve věku 69 let vdova Kristina Krejčová. Pochována byla dne 22. července t.r. v Sudkově na tamním hřbitově.

Po dlouhé nemoci zemřel dne 26. listopadu t.r. ve věku 69. let zdejší starousedlík P. Theodor Meitner, děkan a farář v Hraběšicích. O zemřelém učinil kronikář již zápis v této kronice na stránce „27." P. Theodor Meitner byl dne 2. prosince pohřben za veliké účasti kněžstva, děkanského úřadu v Šumperku, kněží-spolužáků-, všeho místního a i z širokého okolí občanstva, na místním hřbitově. Kněžský úřad vykonával 46 let, z toho skoro 40 na zdejší faře. Zdejší obec ztratila úmrtím P. Meitnera nejen dobrého, starostlivého pokladníka-fin. referenta MNV po řadu let, ale i kněze, který podle možností byl občanům nápomocen radou a i jinak při těžkostech. Za MNV, zdej, rozloučil se se zemřelým kronikář.

Sport-zábavy
Mistrovství světa, Vys. Tatry.
210, 211

V sobotu dne 14. února bylo na Štrbském Plese ve Vysokých Tatrách slavnostně i sportovně za přítomnosti stranické a státní delegace a účasti presidenta republiky L. Svobody zahájeno mistrovství světa v klasických lyžařských disciplinách. Slavnostní projev učinil president republiky.

Třetí den mistrovství získal první ze všech našich závodníků v Mlýnické dolině zlatou medaili a tím i titul mistra světa ve sdruženém závodě 23 roků starý rodák z Kořenova, Čechoslovák, student fakulty tělesné výchovy v Praze Ladislav Rýgl.

Stříbrnou medaili a tím druhé místo ve skoku na lyžích z velkého můstku získal náš representant Jiří Raška se skoky 91 a 99 m, prvním byl sovětský závodník Garij Napalkov - skoky 91 a 109.5 m, čímž získal titul Mistra Světa. Naši si celkem na mistrovství vedli dobře, ale konkurence byla veliká.

Dne 8. března - neděle - uspořádal zdejší Svararm za podpory Požárního sboru, členů zdejší prodejny Jednoty u školy za slunečného dopoledne zdařilé tradiční lyžařské závody pro děti, žáky i dospělé. Nejstarší lyžař, účastník závodu dospělých byl občan Josef Eliáš ve stáří 46 roků, který svou jízdou díváky obveselil. Závod mužů vyhrál Josef Šubják z čísla 29. Občanky Anežka Hajná a M. Weiserová se dobře zhostily dobrovolně převzatého úkolu pohoštění a podávání občerstvení závodníkům i přítomným, teplým čajem, párky a pro děti ještě zákusky. Po vyhlášení vítězů a předání pamětních diplomů Svararmu s předáním čokoládových medailí byly závody o 12 hod. skončeny.

Osmý březen 1970 Mezinárodní den žen nebyl tentokráte v Hrabešicích nijak oslaven, ani zástupci MNV veřejně vzpomenut. Pouze zdejší hospodářství Státního statku podarovalo své pracovnice bonbonierou, což provedl do důchodu odcházející vedoucí s. Jos. Fábo. Pouze v osadě Krásné byla zásluhou tamější učitelky pí. Fajmanové oslava MDŽ provedena.

Tradice přijetí žen na Pražském hradě u příležitosti oslav Mezinárodního dne žen přijetím presidentem republiky Ludv. Svobodou se zúčastnilo na 800 žen pozvaných z celé naší republiky.

Svátek Josefů v Hrabešic byl oslaven uspořádáním zdařilé Josefovské v místním Pohostinství přičiněním Josefa Forajta. Taneční zábava, možno zapsat spíše sousedská měla zár veselosti s dobrým pobavením. Byly vydraženy 2 dorty, domácky zhotovený a darovány již tradičně známými občankami pí. M. Kampasovou z čísla 28. a pí. A. Peksovou z čísla 2. zdejší obce.

V měsíci březnu byla uspořádána jednotou - lid. spotřebním družstvem Šumperk se sídlem v Zábřehu, která vlastní vlastní dům č. 52., kde má prodejnu č. 302. se smíšeným zbožím a od manželů Lad. a Drahy Eliášových, č. 4. vynajatou místnost pro Pohostinství, členská výroční schůze. V Hrabešicích a v osadě Krásné je celkem na 50 členů jednoty. Byla provedena Dozírajícím výborem obou provozoven losovací akce v částce 150.- Kčs k vybrání zboží ve zdejší prodejně. Na rok 1970 - 1971 byli do D.V. zvoleni členové: Václav Večeřa, Věra Eliášová, Míla Pospíšilová, Anežka Hajná, Svatava Jelenková, co náhradnice a Jaroslav Lachman, který byl opětně zvolen předsedou D.V.

Sport, zábavy

Zdejší Svazarm uspořádal dne 29. března ve zdejším Pohostinství taneční velikonoční pomlázkovou. Místní skupina Čl. červeného kříže ve spolupráci s Osvětovou besedou v Hraběšicích pořádala dne 9. května vzpomínkovou besedu s občany na květnové dny před 25 roky. Den osvobození. Zdařilá byla uspořádaná v místním Pohostinství oslava 53. výročí Velké říjnové socialistické revoluce složkami N.F. Přítomno bylo na 30 občanů, mimo účinkujících dětí zdejší školy. Úvodu a význam VŘSR po zahrání státní hymny ČSSR a SSSR se zmínil ve svém proslovu předseda MNV s. Jan Bečvář. Děti zdejší školy recitací, zpěvem obohatily zdařilou výroční vzpomínku. Výzdobu provedl s. Fábo Květoš.

V prosinci byla Rodič. sdružením uspořádána nadílka dětem. Program vyplnily zdejší děti a přítomným návštěvníkům - hlavně maminkám - se vystoupení líbilo.

Požární sbor, zde, jako každoročně, tak i letos, uspořádal taneční zábavu.

Opravy rod. domů

V tomto roce bylo v Hraběšicích mnoho při opravách rod. domků, získaných občany koupí od Státního statku, n. p., Šumperk. Úplná oprava byla provedena: domku čís. 18, majitelé Františka a Josef Fábovi, prozatím částečně domku čís. 28, majitelé M. a Ludvík Kampasovi, dále domku čís. 27, majitelé fr. a Valtr Lindemannovi a domku č. 10, majitelé fr. a Josef Hlásovi. Opravy budou v nastávajícím roce pokračovati. Vzhled obce opravami jen získává. Škoda, že tomu tak není u domů St. statku, Šumperk.

V sobotu dne 11/4. ve 20.13 hod. našeho času na mysu Kennedy došlo k odletu třetí měsíční expedice Apolla 13 s kosmonauty Lovellem, Haisem a náhradníkem Swigertem za onemocněného Mattingla. Let Apolla 13 k Měsíci pro nečekanou poruchu na dvou palivových článcích a tím poklesu elektrického napětí mezi 4 a 5. hod. dne 15/4., došlo k zpátečnímu letu, který mohl skončit tragicky. Není však dosud přesně známo, co bylo příčinou havarijní situace. Apollo 13. v pátek dne 17. dubna šťastně s posádkou přistálo v Tichém oceánu. Kosmos. Apollo 13 nezdařený let!

Dne 20. září přistála na Měsíci sovětská automatická stanice „Luna 16" za 9 dnů letu. Sonda odebrala vzorky hornin a přistála dne 24. září na území SSSR. Automaty nahradily práci a činnost člověka. Měsíční vzorky budou zkoumány. Luna 16

Dne 17/11. přistála na Měsíci další sovětská sonda „Luna 17" měkce na povrchu v oblasti Moře dešťů. Na příkaz ze Země byl od přistávacího stupně oddělen automatický průzkumný aparát „Lunochod 1" a po zvláštním můstku spuštěn na měsíční povrch. Od spuštění Lunochodu, tento automatický přístroj pokračuje v průzkumu Měsíce. Vysílá již na Zem televizní snímky měsíčního povrchu. Vědci prohlašují, že se jedná o měsíční vozidlo skutečností a o nový prostředek k výzkumu Měsíce pomocí automatů. Jde o první měsíční vozidlo a jde o veliký úspěch sovětské vědy. Lunochod podle vydaných tisk. zpráv, ku konci roku 1970 plnil své úkoly v průzkumu Měsíce.

Veřejné a státní události

Májové oslavy den „Svátek všech pracujících" se konaly po celé zemi. Byly to bojové manifestace revolučních sil, vyjádření podpory socialismu, podpoření úsilí nového vedení Komunistické strany Československa a další rychlý rozvoj naší socialistické země.

President republiky ČSSR armádní gen. L. Svoboda na návrh předsednictva ÚV KSČ Federálního shromáždění při příležitosti 25. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou obdržel vyznamenání „Hrdina ČSSR."

Dne 5. května přiletěla do Prahy sovětská delegace vedená generálním tajemníkem ÚV KSSS Leonidem Iljičem Brežněvem a předs. rady ministrů SSSR Alexejem Nikolajevičem Kosiginem. Delegace bude též přítomna oslavám 25. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou. Mezi stranickými a vládními delegacemi obou zemí došlo dne 6. května ve Vladislavském sále Pražského hradu k významnému aktu – podpisu nové Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Československem a Sovětským svazem na dobu 20. let.

Devátý květen před 25 lety je a zůstane navždy symbolem svobody a nezávislosti Československa, jakož i záchrany našich národů. V době jeho 25. výročí byly uspořádány oslavy v celé zemi. Slavnostní vyvrcholení oslav bylo v Praze vojenskou přehlídkou. Byla i v dalších městech. Slavnostní projev učinil president republiky. Oslavy hornického svátku v září vyvrcholily v Sokolově a Mostě, kam dne 11. září zavítal s doprovodem pres. rep. arm. gen. L. Svoboda.

Již 16. září navštěvuje president republiky slovenské hlavní město Bratislavu, dále Komárno, Partizánské, řadu závodů a úřadů.

Dne 13. října zavítal president na čtyřdenní návštěvu Severomoravského a Jihomoravského kraje. Navštívil město hanácké metropole Olomouc, postupně pak další města Přerov, Kroměříž, Bystřici pod Hostýnem, státní statek v Bořenovicích, JZD Tovačov, závody a jiné.

Při všech těchto návštěvách našeho presidenta republiky v naší zemi, jak je kronikář stručně zaznamenává, došlo k projevům presidenta k pracujícím a občanstvu s vyložením hospodářské a vnitropolitické situace, která se zlepšuje a k nabádání k další plodné práci.

Je nutno dále zaznamenati další velkou aktivitu našeho presidenta armádního generála Ludvíka Svobody, kdy ve dnech 6. až 9. října s doprovodem navštívil Finskou republiku, presidenta dr. U. K. Kekkonena a řadu měst.

Dne 21. října přicestovala na 4. denní návštěvu do ČSSR stranická a vládní delegace Německé demokratické republiky vedená prvním tajemníkem ÚV SED, předs. státní rady NDR Walterem Ulbrichtem a předs. vlády Willi Stophem.

Dne 26. listopadu přijal president republiky na Pražském hradě k přátelské rozpravě předsedu Nejvyššího sovětu SSSR N. V. Podgorného.

Všechny tyto vzájemné návštěvy stranických a státních osobností přispívají k utužení přátelských vztahů mezi národy, k upevnění míru a ke konsolidaci poměrů u nás, což je přáním všech poctivých občanů.

Kosmos se sto 213

Luna 217

Úterý 10/11. v 17.44 hod. moskevského času odstartovala k Měsíci automatická stanice Luna 17.

75 let prezidenta

Dne 25. listopadu se dožil 75 let president republiky armádní generál Ludvík Svoboda, rodák z malé obce Hroznatína na Českomoravské vrchovině. Vždy zůstal věren lidu, ze kterého vzešel. U příležitosti jeho životního jubilea mu udělilo Federální shromáždění ČSSR Řád Klementa Gottwalda za budování socialistické vlasti a presidium Nejvyššího sovětu SSSR Řád Říjnové revoluce.

MNV

Po úmrtí děkana Pátera Heitnera, dlouholetého fin. referenta a pokladníka místního národního výboru, byla touto funkcí pověřena s. Miluše Pospíšilová, roz. Peterková.

Z uvolnění z funkce tajemníka a poslance MNV pro z rodinných důvodů ku konci tohoto roku písemně požádal tajemník Večeřa Jaromír.

Za dlouholetou činnost předsedy zdejšího MNV, byl předseda s. Jan Bečvář vyznamenám pamětní medailí k 25. výročí osvobození naší vlasti ONV v Šumperku.

Celostátní sčítání lidu, domů a bytů k 1. prosinci 1970 bylo v naší obci provedeno a též v osadě Krásné. Výsledky tohoto celostátního sčítání na podkladě zápisů ve sčítacích aršících a sčítacích lístcích sestavuje Český a Slovenský statistický úřad. V létě bylo provedeno ústění potoka pikány. Ke podzim byla zahájena oprava školní budovy, avšak pro špatné počasí celou opravu nešlo dokončiti.

Závěr p. 1970.

Ku konci roku 1970 bohatého na mezistátní návštěvy, při zabezpečování socialistické moci, výstavby, obnovení vedoucí úlohy strany KSČ ve státě a společnosti, jakož i docílení stabilizace v hospodářství, politickém životě a tím i konsolidace, je nutno zaznamenati, že uvedené základní cíle dané směrnicemi ÚV KSČ v květnu 1969 se podařilo splnit. To vše bylo přáním dělnické třídy a všeho pracujícího lidu.

Zapsal: Jaroslav Lachman,
kronikář.

Zápisy v kronice rok 1970 byly přečteny a obsah schválen na schůzi rady MNV v Hraběšicích dne 2. března 1971.

předs. MNV = Bečvářová
" OB. =

Václav Hlaváček
okr. kronikář

Rok 1971.

Veřejné a státní události.

Vstup do roku 1971, tak jako každým rokem, ohlásil spoluobčanům president republiky arm. gen. Ludvík Svoboda novoročním projevem. Zmínil se, že rok 1970 byl významný pro národy celého světa a zejména pro nás v Československu. Pokrokové lidstvo oslavilo sté výročí narození Vlad. Iljiče Lenina a 25. výročí osvobození naší vlasti Rudou armádou. Byl udělán kus dobré práce na cestě ke konsolidaci politického, hospodářského i kulturního rozvoje naší země. Hospodářství se rozvíjelo příznivým směrem, podařilo se zastavit inflaci a nastoupit cestu uplatňování principů socialistické ekonomiky. Výsledky však nesplňují všechny naše potřeby a přání. Je potřeba více bytů, rychleji do provozu odevzdávat průmyslové kapacity, nemocnice i školy. Složitý úkol je v energetice, dobře hospodařit elektřinou všude, hlavně v zimě. Máme vlast s bohatstvím, půvaby přírody, s nádhernými kulturními poklady. Je třeba lepší vztahy mezi společnostmi, založené na vzájemném pochopení, čestnosti, vědomí odpovědnosti i nesmlouvavosti ke všem nešvarům. Upevnilo se mezinárodní postavení našeho státu. Nástup do roku 1971 ohlásil president republiky s pevným odhodláním a společným úsilím všech čestných občanů naší socialistické republiky dostat se dále kupředu, k čemuž máme dost sil i dobré vůle. Vybudovat šťastný život a domov, v němž se nám všem dobře bude žít i pracovat. Víc krásnějšího si do nového roku nemůžeme přát.

To vše záleží na nás, dodává kronikář.

Dne 10. ledna se dožil první tajemník ÚV KSČ s. Dr. Gustav Husák 58 let. Na oficiální návštěvě Bulharské lidové republiky byla ve dnech 11 - 14. ledna Čs. stranická a státní delegace vedená s. Dr. Husákem, k upevnění přátelství a spolupráce mezi ČSSR a BLR.

Dne 16. ledna byla v Praze na jednodenní přátelské návštěvě polská delegace k výměně názorů a problémů.

Ve dnech 19 - 20. ledna dlela v ČSSR na přátelské návštěvě delegace KS Finska.

President rep. arm. gen. L. Svoboda navštívil 16. února staveniště vodního díla Želivka, kde si prohlédl stavbu přehradní hráze a haly na úpravu pitné vody.

Oslavy 23. výročí únorového vítězství byly důstojné 27. února v Praze manifestací pracujících a i v dalších městech.

Je nutno zaznamenati, že dne 22. dubna uplyne 101. rok od narození Iljiče Uljanova - Lenina -, vůdce největší sociální revoluce a zakladatele prvního socialistického státu na světě.

Ve dnech 25 - 29. května t.r. se v Praze sešel XIV. sjezd KSČ. Měl mimořádné náročné politické - hospodářské úkoly, zajištění sociální jistoty a životní úrovně všeho obyvatelstva.

Sjezd plně vyřešil naléhavé úkoly - sjednotil základní síly strany k překonání politické krize a hlavně otevřel další etapu v práci strany i celé naší společnosti. Záleží však mnoho na tom, jak dokážeme usnesení sjezdu učinit věcí všech naší země.

Veřejné a státní události

V celé republice možno zaznamenati mohutnou účast pracujících na prvomájových průvodech a tím došlo k potvrzení jednoty strany KSČ a pracujícího lidu. Byla to pádná odpověď rozvratníkům a odhodlání pracujících uskutečnit další rozvoj socialistické vlasti.

O významné návštěvy a navázání přátelských styků s představiteli jiných států nebyla nouze.

Prahu navštívil na pozvání ministra zahr. věcí ČSSR inž. Jána Ďurka ministr zahr. věcí Sjednocené arabské republiky Mahmúd Rijád s chotí.

K upevňování vztahů a spolupráce mezi národy ČSSR a SSSR na pozvání ÚV Národní fronty přijela delegace Svazu sovětských společností pro přátelství se zahraničím v čele s předsedkyní N.V. Popovovou.

President republiky arm. gen. L. Svoboda s chotí a doprovodem navštívil prvního tajemníka Maďarské soc. děln. strany J. Kádára. V tu dobu vstoupila v platnost nová dlouhodobá obchodní dohoda mezi oběma státy.

Na zasedání Rady vzájemné hospodářské pomoci v Bukurešti odcestovala z Prahy delegace vedená předs. vlády ČSSR dr. Lub. Strougalem.

Na Krymu se konalo přátelské setkání vedoucích představitelů komun. a dělnických stran socialistických zemí k projednání otázek zahraničně-politických, rozvoje světového komunistického hnutí a mírového programu. Porady se účastnil gener. tajemník ÚV KSČ Gustav Husák.

Pres. rep. arm. gen. L. Svoboda, vzdor svému stáří, v doprovodu ministra zemědělství dr. Václava Svobody navštívil některá hospodářství Státního statku v Lovosicích, dále tábor pionýrů v Hradci u Kyjova a účastníky výstupu na Rysy.

Dne 29. ledna byla v blízkosti státní silnice z Brna na Pohořelice oficiálně zahájena výstavba mezinárodního tranzitního plynovodu, který povede z SSSR do západních států a NDR. Investiční náklady dosahují téměř 9.5 miliardy korun. Největší stavba pětiletky

I letos na jaře došlo v kamenolu v osadě Krasné ku zdařilému komorovému odstřelu. Komor. odstřel.

Američtí kosmonauti David Scott, velitel lodi, James Irwin, pilot měs. modulu, a Alfred Worden odstartovali 26. července k páté expedici na Měsíc. Kosmonauti budou mimo Zemi přes 12 dní. Jedná se o nejdelší americkou výpravu na Měsíc. Vesmír. Apollo 15. viz str. 230

Měsíční elektromobil, který použijí při 3. výzkumech povrchu Měsíce, váží 207 kg a unese, včetně Scotta a Irwina, 486 kg. V pátek 30. července měsíční modul „Sokol" (Falcon) přistál na Měsíci, mezitím co Alfred Worden, pilot měsíční lodi Apollo 15 oblétával Měsíc.

Těžištěm práce na Měsíci byl sběr vědecky zajímavých hornin. Dále zřízení měsíčních vědeckých základen na úpatí měsíčních Apennin. Malá družice, vypuštěná na oběžnou dráhu před zahájením návratu k Zemi má asi rok sledovat magnetické a gravitační pole Měsíce.

Zároveň na lodi Apollo probíhalo mapování asi jedné pětiny měsíčního povrchu. Let skončil šťastným návratem a je nutno let hodnotit hladně a očekávat lety

Apolla 16. a 17.

Vesmír

Lunochod

Z Moskvy docházejí další informace o činnosti Lunochodu. Za 37 hodin ujel přes 1700 m. V Moři dešťů byly nalezeny hliník, železo, křemík, titan, hořčík, draslík a vápník. Bylo provedeno topografické snímkování vybrané části Moře dešťů. Vědci jsou s Lunochodem spokojeni.

Apollo ~14~

Dne 31. ledna na Kennedyho mysu byl vypuštěn s tří člennou posádkou k Měsíci obrovský kolos „Apollo 14." Let pokračoval normálně. Měsíční modul dosedl na Měsíc v 10^{18} hod. dne 5. února. Posádku tvořil: velitel lodi plk. B. Shepard, pilot velitelské kabiny Stuart Roosa a pilot měsíčního modulu Edgar D. Mitchell. Kosmonauti Mitchell a Shepard pobyli na měsíčním povrchu 33 hodin, 31 minut a absolvovali dvě procházky celkem devět hodin dlouhé, zatím co kosmonaut Roosa obíhal s velitelskou lodí kolem Měsíce. Byly provedeny různé výzkumné akce, dvě vyvolaná umělá zemětřesení dopadem třetího stupně nosné rakety Saturn a měsíčním modulem. Dne 9. února kosmonauti z Apolla 14. přistáli šťastně v oblasti Tichého oceánu.

planeta Mars.

Na cestě k Marsu je též živo. Na dráze jsou nyní již tři tělesa: dvě sondy sovětské a jedna americká. Všechna mají doletět k cíli v listopadu a přinést z blízkosti planety řadu nových informací.

Sojuz 11.

V neděli dne 6. června v 7.55 hod. moskevského času byla v Sovětském svazu vypuštěna na vypočtenou oběžnou dráhu kolem Země kosmická loď Sojuz 11 s tříčlennou posádkou na palubě, kterou tvoří: velitel lodi plk. Georgij Dobrovolskij, palubní inženýr Vladislav Volkov a inženýr – výzkumník Viktor Pacajev. Viz str. 226.

Začátek roku ohlásil se silným sněžením, takže v kraji byla souvislá sněhová vrstva téměř 40 cm. Přitom trvaly až do 10. ledna dosti silné mrazy, které vyvolaly napjatou situaci v oblasti energetiky a v zásobování elektrárem uhlím. Dne 22. ledna nastalo tání, bylo deštivo a slunečno bylo 23. ledna se značným oteplením. Teplé, skoro jarní počasí při průměrné denní teplotě 3-5, 5-8 stupňů potrvalo až do 27. února, kdy na neděli 28. února napadlo 40 cm sněhu se značným ochlazením.

Začátkem března ohlásila zima opětně svoji vládu silnými mrazy, hlavně dne 4-6. března, kdy u nás za slunečného počasí bylo naměřeno 18, 22 a 20 stupňů zimy při zasněžené krajině.

V noci a pak skoro po celý den 11. března - čtvrtek - se při přechodu studené vlny přehnala přes české a moravské kraje sněhová vichřice, která postihla i naši krajinu. Sněhové závěje však nenadělaly žádných škod. Od 14. března nastalo mírné oteplení s táním.

První jarní den přinesl očekávané oteplení a sníh rychle zmizel. Avšak z 22. března na 23. března úterý v noci se přehnala dějištěm krajem sněhová přeháňka, takže z rána byla krajina pod sněhem za mírného mrazu. K poledni s oteplením sníh mizel.

V měsíci dubnu a květnu bylo počasí příznivé, suché a hlavně květen byl slunečný a bez deště. Za to měsíc červen mimo, málo dnů, vyznačoval se vydatnými dešti, hlavně koncem měsíce, které narušily provádění ošetřování zemáků, hlavně pak senoseče. Vydatně pršelo ve dnech 29-30 června a 1-2. července.

MNV. MNV, jde, v únorovém zasedání plénu a rady projednal a schválil uzavřený závazek k 50. letému výročí založení KSČ, pozůstávající: 1) dodělávky opravy místní školní budovy, 2) dodělávky úpravy prostranství u čekárny a obchodem a 3) provedení opravy prodejního domu jednoty - LSD -, Žábřeh, ve spolupráci s vlastníci. Dále byl jmenován tajemníkem MNV od února kronikář Jaroslav Lachman, p.čísla 6.

Činnost MNV zaměřila se během roku na plnění uzavřených závazků a byla ku dni provedení voleb (26-27 listopadu) z větší části opravena školní budova, provedeno upravení prostranství u prodejny jednoty s možností s přistavením vozů, že do příkopu pro odtok vody bylo usazeno 9 ks beton. rour a pak povrch vyštěrkován a srovnán s asfaltovou silnicí.

Řad budovou jednoty brigádnicky vyhlouben protékající potok a usazeno k protékání vody 2 ks betonových rour, čímž došlo, že prodejna jednoty není podmáčena.

Dále byla sbourána a zcela odstraněna nevzhledná kůlna u prodejny hrozící spadnutím. Štěrkem štěrkem a pískem byla pak provedena úprava terénu.

V osadě Krásné byla dobudována aut. čekárna, upraveno prostranství, vykáceny staré stromy při cestě osadou překážející elektr. vedení, vše tamními občany. Potěšitelné bylo, že mládež z naší obce se účastnila uvedených akcí a pomohla tak ku splnění závazku za lepší vzhled dědiny.

str. 227

Sport, zábavy a oslavy v obci.

Dne 13.3. sobota odpoledne uspořádal Svazarm spolu s Požárním sborem a Dohlížejícím výborem jednoty u požární zbrojnice již tradiční lyžařské závody pro dětskou mládež a dospělé. Příprava a uspořádání bylo zásluhou občanky A. Hajné, řídicí učitelky Sv. Peterkové a činovníků Svazarmu dobré. Vytopená místnost ve škole, horký čaj a párky, vše pro děti a návštěvníky. Bohužel, účast byla velice slabá a nelze pochopit tak malý zájem o sport a dobrou věc. Z mladších žáků byl první Leoš Vágner, druhý Radek Pospíšil. Z dorostu první Večeřa J., druhý Köller a třetí Stanislav Hajný, náčelník P.S. Všichni účastníci i dětských sáňkařských závodů byli podarováni čokoládovými medailemi.

Letošní oslava Mezinárodního dne žen u nás byla uspořádana v neděli 14. března Osvět. besedou, Pož. sb. a Dohl. výborem jednoty zásluhou říd. uč. Sv. Peterkové. Při oslavě v Pohostinství účinkovaly děti místní školy zpěvem a recitací básní, místní hudební Trio a známý hudební skladatel a řed. hudební školy v Šumperku s. Ada Rulíšek se svými žáky na chrom. harmonikách.

Po podávaném občerstvení a podarování Oslavenek následovalo besedování s tancem. Byla to družná a důstojná oslava MDŽ.

Osvětová beseda spolu s Požárním sborem uspořádala v letě dobře navštívenou zahradní zábavu. Zrušením zdejšího Pohostinství přestavbou na bytovou jednotku, zůstává obec bez sálu a tím možnosti uspořádati naplánované zábavy. Onemocněním učitelky Sv. Peterkové nebyla ani akce „Vadílka dětem". Škoda!

Vesmír sta. 222.
Sojuz 11.

Cílem letu kosmické lodi je pokračovat v komplexních vědeckotechnických výzkumech při společném letu s vědeckou orbitální stanicí Saljut. Dne 29. června prožili kosmonauti na palubě Saljutu svůj 24den na oběžné dráze. Večer dokončili 366. oblet Země. Téhož dne posádka orbitální stanice Saljut splnila letový program a dostala příkaz k přistání. Po přechodu do lodi Sojuz 11., odpojila se tato v 19. hod. 28 minut od orbitální stanice Saljut a oba aparáty pokračovaly dále v letu samostatně. Podle hlášení posádky, odpojení proběhlo bez závad.

Let přistávajícího modulu skončil měkkým přistáním v určené oblasti. Po otevření poklopu lodi Sojuz 11, byla celá posádka lodi na jejich pracovních místech nalezena bez příznaku života. Příčiny smrti posádky se vyšetřují.

Jejich orbitální stanice Saljut krouží dále okolo Země a časem dostane novou posádku.

Moskva 12. července: Vládní komise o výsledcích dosavadního vyšetřování smrti sovětských kosmonautů dospěla k závěru, že při sestupu Sojuzu 11, 30 minut před přistáním, v kosmické lodi rychle poklesl tlak, což způsobilo náhlou smrt kosmonautů. Příčinou poklesu tlaku bylo porušení hermetičnosti lodi. Technický rozbor umožnil stanovit řadu pravděpodobných příčin porušení hermetizace.

Před tímto neštěstím, byla v SSSR dne 23/4. vypuštěna nosná raketa s kosmickou lodí Sojuz 10 s posádkou V. Šatalov, velitel, A. Jelisejev, palubní inženýr a výzkumník ing. N. Rukavišnikov. Po splnění programu posádka lodi Sojuz 10 šťastně dne 25/4. přistála u města Karagandy v SSSR.

Ale i po stránce usnadnění žití občanů, vyvolal MNV jednání na ONV - odbor dopravy, Šumperk o zavedení autobusové dopravy o volných sobotách a nedělích, byla zavedena na 2. měsíce na zkoušku a projednáno s Okres. ústavem národního zdraví v Šumperku o přeložení zdravotního střediska z Nového Malína, kam není autobusové spojení, opětně do Šumperka. Má se tak státi od 1/2. 1972.
V předvolebním období proběhlo veřejné plenární zasedání MNV, při kterém došlo k seznámení přítomných:

1.) s činností MNV a poslanců za končící volební období,
2) s obsahem volebního programu na období 1971 ~ 1975, který v hlavních bodech obsahuje:
   a) doasfaltování stávající asfalt. silnice z konce Hraběšic do Rudoltic, kterážto akce byla schválena ONV, Šumperk,
   b.) úprava cesty od místní školy k rozcestí pod býv. Pohostinství, dům manž. Drahomíry a Ladislava Tliášových a
   c.) prodloužení elektr. výbojkového osvětlení v osadě Krásné.

Přítomní byli seznámeni s navrženými kandidáty jak do MNV, ONV, tak i Se KNV.
Jelikož koncem školního roku došlo pro nedostatek žáků k uzavření školy v osadě Krásné, bylo přítomnými schváleno usnesení rady MNV, aby školní budova byla odprodána socialistické organizaci k rekreačním účelům.
V předvolebním zbývajícím čase - říjen - listopad navštívily agitační dvojice navržených poslanců voliče k volbám s pozváním a vysvětlivkou o významu voleb.

Místnímu občanstvu většinou slouží ke cti, že agitační dvojice byly s pochopením vyznamu voleb přátelsky přijaty a že důstojným průběhem voleb, má u nás dojíti ku skončení konsolidačního procesu vůbec, jak vše měl na mysli XIV sjezd Komunistické strany Československa o Praze ve dnech 28 - 29/5. t.r., o kterém se první tajemník ÚV. KSČ s. Dr. Gustav Husák v závěrečném projevu vyjádřil, že sjezd se stal nezapomenutou manifestací proletářského internacionalismu a že potvrdil jednoznačnou příslušnost k socialistickému táboru.

V budově MNV byla zřízena a vybavena agitační a zároveň volební místnost s obrazem p. presidenta, státní vlajkou, znakem, volebními hesly a foto - obrazy opravených rod. domku. Zároveň byly vyloženy k nahlédnutí veřejnosti volební seznamy. Práce a starostí bylo dost.

K volbám 26. a 27. listopadu dostavilo se ze 94 voličů celkem 93, tudíž 1. občan neodvolil.

Jedenáct navržených kandidátů bylo 93 hlasy zvoleno za poslance MNV.

Na plenárním zasedání MNV, konaném veřejně dne 18. prosince t.r. složilo 9. poslanců předepsaný slib. Pro onemocnění nestalo se tak u poslance V. Lindemana a zřízení učitelky Svatavy Peterkové. Na návrh mandátové komise byl jednohlasně zvolen:

předsedou MNV s. Jan Bečvář - lesník, zde a

tajemníkem MNV Jaroslav Lachman, důchodce; zde, p.č. 6.

Byly přísahy tří komise.

finanční = předs. Josef Eliáš, poslanec, pokladní poslanec Míla Pospíšilová,

veřejného pořádku: poslanec s. Walter Lindemann z osady Krásné,

školství a sociální: -"- s. Frant. Hajný, zde.

Další poslanci členové rady a plena MNV jsou:

Jurčík Karel - lesní dělník, osada Krásné,

Matis Frant. - -"- -"- -"-

Fábo Josef, - důchodce - člen KSČ, zde,

Dr. Eliášová, - dělnice - -"- -"- -"-

Pospíšilová M. - -"- - fin. pokladní -"- a

Peterková Svatava, učitelka, členka KSČ, -"-, tudíž 6 členů strany a 5. bezpartijních.

Počasí s 223

Letní počasí bylo chudé na deště. Vzdor tomu byla v celku úroda dobrá až na to, že někteří usedlíci měli drobnou sklizeň zemáků. První sníh pokryl začátkem listopadu krajinu i s větším mrazem, ale oteplením sníh zmizel. Je nutno zapsati, že kronikář nepamatuje, aby na vánoční svátky, ani v poslední den v roce, zůstala zdejší krajina bez sněhu. Je přece dokázáno, že zdejší kraj a oblast Jeseníků byl vždy nejbohatší na úrodu sněhu. Podle hlášení meteo-stanicí - nemá toto počasí období 100 let a je prý bez sněhu velká část Evropy. Před N. rokem hřálo slunce a teplota vystoupila na 12 - 15 C. I v noci nebylo mrazíků. Na horách Praděd - Čučárna v tu dobu bylo hlášeno

40 - 50 cm sněhu.

Úmrtí.

Po delší nemoci dne 3. srpna zemřela občanka pí. Anežka Vostálová z čísla 33, rodačka z Martinic, okr. Žďár nad Sáz. ve stáří 74 roků. Byla pochována na zdejším hřbitově.

Požár

V létě vyhořel domek Státního statku, nár. podniku Šumperk s přiléhající stodolou, kde bylo uskladněno seno. V domku čp. 21. bydlela vdova Štefančiková. Zásahem zdejších občanů a PS ze Šumperka podařilo se zachrániti zařízení jmenované. Místní požárníci pak v odpoledních hodinách starali se, aby se oheň pro silný vítr nerozšířil. Domek se vším shořel do základů. Vznikl, že se do ruk nezletilého školou ještě nepovinného chlapečka dostaly zápalky, když si udělal u stodoly ohníček, který se rychle rozšířil.

Vesmír str. 221.

Nutno ještě k letu Apolla 15. zapsati. Apollo přistálo 7. srpna v sobotu o 21.46 hod. severně od Havajských ostrovů v Tichomoří. Výprava trvala 12 dní a loď uletěla přes 800.000 km. Posádka přivezla na Zemi 103 kg měsíčních kamenů. Za 6 dnů, během nichž Apollo 15 kroužilo kolem Měsíce, astronaut A. Worden pořídil kartografický a topografický záznam, dále mapu chemického složení horních vrstev obou stran Měsíce, jejichž přesnost a rozsah nemají v amerických lunárních expedicích období.

Při hodnocení projektu, řekl náměstek „NASA" G. Low, že závad technických a jiných problémů při letu Apollo 15 se vyskytlo tolik, jako při všech výpravách předcházejících dohromady.

Sčítání počtu obyvatel

Podle úředních záznamů, zjištěných kronikářem na plán. odboru ONV v Šumperku, bylo při prováděném sčítání počtu obyvatelů k 1/12. 1970 v ČSSR, v obci Hraběšice a osadě Krásné načítáno 156 osob, z toho 79 mužů a 77 žen.

Závěr.

Při hodnocení celého roku je nutno vycházeti z celostátního politického a hospodářského dění. Při politickém dění došlo zásluhou vedoucí strany KSČ a Národní fronty ku konsolidaci poměrů, ale i po stránce hospodářské podařilo se úplně odstraniti inflační jevy, zlepšiti pracovní morálku, vylepšiti zásobování domácího trhu potravinami, hlavně masem, topivem atd. Lid rozpoznal dobré mínění zodpovědných orgánů a vládních představitelů na všech úsecích ~~týd~~ týkajících se zlepšení životního prostředí pracujících. Že se celkové dění odrážělo i v žití občanů na vesnicích, tak i v naší obci a osadě Krásné je vidno ze splněných uzavřených závazků k 50. výročí založení Komunistické strany Československa, ale i v opravách rodinných domků manželi Kampasovými, Mářovými, Forajtovými, dále pak občanem Matýskem a úpravou plotů a zahrádek dalšími, čímž vzhled obce jen získal. Ku konci roku můžeme za tohoto stavu a zachování si další iniciativy v práci a dalším budování s klidnou myslí hleděti do dalšího roku při zachování míru v Evropě. Narodila se 2 dětka - dcerky.

Zápisy v kronice za rok 1971 byly přečteny a obsah schválen na schůzi rady MNV dne 6/4. 1972

předs. MNV = Bečvář Jan
Václav Daltář
okrs. kronikář

Zapsal: Jaroslav Sachman,
kronikář

předs. kulturní a osvět. besedy:
Hojný František

Rok 1972

Úvod - počasí.

Na prahu tohoto roku je nutno se zamyslit nad obsahem novoročního projevu našeho pana presidenta arm. gen. Ludvíka Svobody, proneseným všem občanům naší vlasti s přáním zdraví, dobra a dalších úspěchů v obnoveném budovatelském díle socialistické společnosti za vedení KSČ a fár. fronty po dovršení konsolidace. S pevném přesvědčení, že rok 1972 bude úspěšný a že se přičiněním všech pracujících dostane národ dále při budování vyspělé socialistické společnosti. To je přání nás všech. Příroda se však dosud neumoudřila a ani začátek ledna nenaznačoval nárez tohoto lednového měsíce. Teplejší počasí, krajina bez sněhu a proto žádná zimní radost pro mládež.

Obrat nastal ze 4 na 5. ledna - středa - kdy napadl sníh a postupným sněžením v dalších dnech sněhu přibývalo. Krajina konečně vzala na sebe zimní háv. V polovici ledna byly mrazy 15-20 st., pak zima polevila mírnějšími mrázíky, ku konci měsíce sněžením, takže bílý háv se udržel. Obrat v počasí nastal začátkem měsíce února oteplením, sníh úplně zmizel a možno říci, že skoro jarní počasí provázené mlhou a mírnými dešti se udrželo po celý měsíc únor. Není pamětníka, který by pamatoval, že by zdejší krajina, jinak vždy v této době bohatá na sníh, byla bez sněhu. Plánované tradiční lyžařské závody, nemohl Svazarm uskutečnit.

Počasí v měsíci březnu do 12. ho bylo jarní. Dne 9. března dokonce letní, jasný, teplý, slunečný den. Následující dny však chladnější se zataženou oblohou.

Dne 12/3. přišla studená vlna doprovázená povětřím a páno mrazem. Též dne 13/3. byl mráz, přes den slunečno. Též 28. března přišla silná sněhová fujavice, takže Kamenec s krajinou byl krásně bílý. Touci 22. dubna - na 23. dubna bylo deštivo a zima se opětně přihlásila 25. dubna v úterý páno mánicí, větrem a mrazem. Byly poškozeny květiny v zahrádkách.

MNV - obecní události.

Počátkem měsíce ledna konala se první schůze nově zvolené rady MNV ve složení: Jan Bečvář, předseda, Jaroslav Lachman, tajemník, Miluše Pospíšilová, pokladní, Frant. Hajný, předseda komise školství, kultury a soc., Josef Eliáš, předseda fin. komise a Waltr Lindemaň, předseda komise pro ochranu veřejného pořádku. Projednán návrh fin. rozpočtu na rok 1972, návrh celoobecního závazku na rok 1972-1975, v roce 1972 pak se závazky na počest 55. výročí VŘSR. Poslance MNV čeká v tomto roce mnoho práce. Koncem ledna se konala druhá schůze rady, kde došlo ke schválení fin. rozpočtu po konsultaci na ONV v Šumperku a schválení celoobecního závazku. Potíže s přestěhováním bývalých zaměstnanců, kteří již u majitelů rod. domků nepracují a bytové jednotky pro nové zaměstnance nadále obývají, mají po 2 případech Státní statek, n.p., Šumperk a Státní lesy, n.p. Krnov, řed. Ruda n. Mor. Nejsou náhradní byty a MNV nemůže sám tuto ožehavou situaci řešit.

V rámci celoobecního závazku bylo v únoru provedeno v osadě Krásné rozšíření výbojkového elektrického osvětlení, což bylo tamními občany oceněno. Počátkem měsíce března došlo k zasedání rady MNV, ve které byly projednány naplánované úkoly: oslava Mezinárodního dne žen ve zdejší školní budově dne 11. 3., školení poslanců MNV v N. Malíně dne 22./3., zadati Dřevotvaru, Šumperk, nátěry oken a dveří v budovách MNV a započati s plněním uzavřených závazků jednotlivými složkami N.F. Počátkem roku odbývaly se členské výroční schůze Dohlížejícího výboru Jednoty, Požárního sboru, Svaz-

armu a Čsl. červeného kříže. Schůze byly dobře připraveny, navštíveny a vždy s občerstvením. Program byl zaměřen na náplň a poslání jednotlivých organizací a též na zlepšení vzhledu obce.

Dne 13. března se konalo ve zdejší škole cvičení protiletecké civilní obrany za účasti 11. mužů, 1. ženy a 6. školních dětí. Účast k důležitosti a významu cvičení velice malá. Z organizace zdejšího Svazarmu nikdo, což je zarážející. Používání plynových maskách, balíčku osobní ochrany, signálech a krytech názorně spolu promítanými 3. filmy provádělí přednášku dva zástupci z okresního štábu CO ze Šumperka.

V sobotu dne 22 dubna byla národní směna. Účastníci směny provedli pod budovou NV - býv. klášter - při asfalt. silnici vykácení stromů, křoviní a pak vyčistění břehu pro lepší vzhled. Též v osadě Krásné se pracovalo na úpravě lepšího vzhledu osady.

Veřejné a státní události.

V Praze se konala 25. a 26. ledna porada výborů členských států Varšavské smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci za účasti: Bulharské lid. rep. s pronám. taj. ÚV Bulh. kom. strany Tod. Živkovem a dalšími, Maďarské " " " " ÚV Mad. soc. děln. " Ján. Kádárem " , Německé demokr. " " " " ÚV jedn. soc. strany, Er. Honeckerem " , Polské lidové " " " " ÚV Polské sjedn. děln. strany, Edw. Gierekem, " Rumunské social. " " gen. taj. Rum. kom. strany, Nic. Ceaušescem, " Svazu sovětských soc. rep., s gen. taj. ÚV KSSS Leon. Il. Brežněvem " a Čsl. social. republiky, " " ÚV KSČ Gust. Husákem, pres. rep. armád. gener. L. Svobodou a dalšími členy výboru.

Byla vydána deklarace o míru, bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Deklarace má neocenitelný význam, který se prozatím ani nedá popsat. Obsahuje sedm mírových zásad:

1.) neporušitelnost hranic,

2.) nepoužití síly,

3) mírové soužití,

4) základy dobrých sousedských vztahů a spolupráce v zájmu míru,

5.) vzájemné výhodné styky mezi státy,

6) odzbrojení a

7) podpora OSN.

Uvedení těchto zásad deklarace v život předpokládá uskutečnění celoevropské konference, kde by byly zásady vyhlášeny a přijaty. Kronikář zapsal tuto deklaraci a uvádí, že další pozitivní události, příprava a organisace celoevropské poličky bude též na paměť historického významu

Zapsána.

Po 23 letech, od roku 1949, se stalo Československo v Praze na mistrovství světa v hokeji „Mistry světa." Náš tým nebyl na mistrovství průběc poražen, získal 17 vítězství a v hlavním utkání s týmem SSSR, který byl devětkrát po sobě mistrem světa, vyhrál 3-2. Nadšení a radost v celé Vlasti bylo obrovské.

Zábavy, oslavy. Pod patronátem MNV uspořádaly složky NF ve zdejší škole dne 11/3. zdařilou oslavu Mezinárodního dne žen. Školní učebna byla přeměněna na slavnostní společenskou místnost. Za vedení učitele Havlíčka, zástupce nemocné učitelky Svatavy Peterkové, školní děti naplnily program zpěvem, recitací a tanečky. Sklidily zaslouženě potlesk a uznání přítomných. O významu oslavy a MDŽ zmínil se v proslovu předseda MNV s. Jan Bečvář. Po vyčerpání programu, bylo podáváno občerstvení párky, zákusky a černá kávu, dětem sodovky. Oslavenky - důchodkyně byly podarovány bonbonierou. Při učinkování Josefa Eliáše na harmoniku a Václava Večeře, bubeníka, rozproudila se družná taneční zábava, při které oslavenky v plné míře využily svého práva vytáčením přítomných mužského pohlaví. O zdárnou oslavu zasloužili se s. Hajný Frant. předs. osvětové komise MNV, oba hudebníci, občan Josef Forajta s manželkou Annou, co by výčepní a též ženy, v první řadě A. Hajná, školnice, s přípravou pohoštění, úklidem učebny a Miluše Pospíšilová. Finančně přispěl na oslavu zdejší Požární sbor, Dohlížející výbor při prodejně Jednoty, Svazarm a Osvětová beseda. Slušná, všem se líbící oslava se družně protáhla až do neděle 2.ou hod. ranní a zcela splnila své poslání, což je nejdůležitější.

Vesmír
Luna 20.

Sovětská automatická stanice „Luna 20" přistála měkce dne 21. t. m. ve 20. hod. 19 minut středoevropského času na Měsíci v horské oblasti mezi Mořem plodnosti a Mořem sporů.
Zařízení pro nabírání půdy navrtalo měsíční půdu. Vzorky nabrané manipulátorem byly vloženy do kontejneru kosmické rakety a hermeticky uzavřeny. Kosmická raketa odstartovala z přistávajícího stupně stanice, který zůstal na měsíčním povrchu.
Při letu od Měsíce k Zemi se od rakety oddělí návratný aparát, který s pomocí padákového systému, má měkce přistát.
Návratný aparát automatické stanice „Luna 20" přistál v pátek dne 25. února v Kazachstánu.
Je to nový a významný úspěch sovětské vědy a techniky dosažený automatickým kosmickým letem.
Získané vzorky měsíční půdy budou předány Akademii věd SSSR.

Apollo 16.

Lunární modul Orion kosmické lodi Apollo 16 přistál 21. 4. 72 v 03 hod. 23 min. středoevropského času na Měsíci se 6-hod. zpožděním s americkými kosmonauty Youngem Johnem a Charlesem Dukem.

Život v obci

Dne 18. března byl manželům Procházkovým, vlastníkům chaty v Hraběticích před rod. domkem čp. 28 úplně demolován stojící tam osobní vůz nesvědomitým bez oprávnění jedoucím a to ještě odcizeným nákladovým, závozníkem soc. organ. Ingstav, n.p. Šumperk, asi 22. letým M. Jurajdou, který byl v podnapilém stavu a byl vrat do vazby. U domku čp. 28 byl poškozen nový plot, zdivo a úplně přerazěn telefonní sloup. Škoda asi 30.000- Kčs.

Úmrtí. Dne 20. března zemřela ve věku 37 let zdejší ředitelka školy, zde, pí. Svatava Peterková z Rovenska na rakovinu, působící v obci od r. 1965. Jmenovaná byla poslankyní rady MNV od r. 1971 a zasloužilá pracovnice při Č.B., jakož i při pořádání kulturních akcí, zájezdů a vystoupení školních dětí. Čest její památce.

Úmrtí

Z důsledku úmrtí kronikáře Jaroslava Lachmana bylo radou MNV Hradišťské schválení vedení kroniky Drahomírou Eliášovou bytem Hradišťce č 4

Novák

1973 243

Odmlčela obecní kronika jelikož zemřel její tvůrce a zapisovatel obecních událostí, Jaroslav Lachman ve věku 70 let po těžké nemoci zemřel v Šumperku a to 4/7 1972 kde byl také pochován, byl mezi občany oblíben působil zde jako tajemník MNV a povolání právní zástupce jelikož vyřizoval bez platné všem právnické věci říkali jsme mu advokát chudých také oprávil domek zahradu vysázel, byl dobrý hospodář. Čest jeho památce.

Umrtí

Listopadě roce 1972 byly provedeny doplňkové volby, kde byl zvolen jako tajemník MNV Eliáš Ladislav jako strojník v kamenolom Krásné za učitelku Svatavu Peterkovou byl zvolen Forajtra Josef za poslance MNV jako povolání řidič benzina Vikyřovice

Událost v obci

1973 v lednu byl rozšířen volební program o nové akce Z. obecní vodovod a vybudování kulturního domu ze zdejší školy a v Krásném byla vybudovaná asvaltová silnice ozpoč 10

Událost obce

Zdejší škola byla přemístěna do budovy MNV z důvodů malého počtu žáků a to jen 6 od doby přemístění školy tato budova slouží ke kultúrním účelům, jako první byly oslovy MDŽ Josefovska zábava na které hrála zdejší kapela, my ji říkame hudba chvalně známá kapelník Večeřa Václav a Josef Eliáš a Eda Glínský také státní oslovy se tam konají

Počasí

od Ledna začalo teplé počasí až do Května potom bylo střídavé počasí pršelo a zima a v srpnu bylo pěkně úroda byla velice dobrá ovoce taky hod

Státní událost

V černu bylo zahájeno duhé kolo o evropské bespečnosti v Jelsinkách ve Finsku hlavně socialistické země potporují tuto velkou událost o udržení míru v celém světě.

Událost obce

Koncem černa jeli děti ze školy na zájezd do Beskyd který uspořádal dozorčí výbor Jednoty předsedkyně Onežka Hajná

v Červenci se odstěhovala rodina Adolfa Kluka jelikož pracoval v Šumperku a dostal tam byt 9 lidí, též se odstěhovala Miluše Pospíšilová s manželem dlouhé léta pracovala jako poslanec a pokladník v Místním národní výboře.

Události obce

v Srpnu byl na školní zahradě karneval který se vydařil bylo pěkné počasí za účastí všech složek národní fronty.

v Září byla podepsana dohoda mezi Západním Německem a ČSSR o spolu práci a prohlášení Mnichovské dohody za neplatnou v plném rozsahu podepsali Kancléř Willi Brandt a za naši republiku Lubomír Strougal předseda federární vlády.

v Listopadu byl schválen radou MNV obecní vodovod který má hodnotu 550 tisíc pořizovací cena 320 tisíc zásluhu na tomto díle má předseda MNV Jan Bečvář a tajemník Eliáš Ladislav.

Obzvl. Obzvlášť velkou zásluhu má poslanec ONV Josef Krejčí který se o naši obec stará za co jsou mu občané velice vděčni.

Dodatek k zápisu r. 1968.

Obec Hraběšice je malá obec. Měla však to štěstí oproti jiným obcím, že našla v osobě s. Jaroslava Lachmana pečlivého kronikáře, znalce obce a obětavého občana. Také on citově prožíval se všemi občany naší vlasti politické události r. 1968. Takto je taky zaznamenával. Tehdy jsme totiž ještě nechápali nezištnou internacionální pomoc států Varšavské smlouvy a hlavně Sovětského svazu. Dík této pomoci bylo u nás zabráněno politickému a hospodářskému rozvratu. Obrozená KSČ mohla upevnit vládu dělnické třídy a stanovit na XIV. sjezdu smělé cíle hospodářského i kulturního rozvoje naší vlasti. Již dnešní výsledky přesvědčují naše občany o správnosti této cesty.

V Hraběšicích 31. 12. 1974.

Eliášová Johanna
kronikářka

Václav Kalbáč
okres. kronikář

1974

Sestava Národního výboru

obecní [illegible]

Bečvář Jan předseda
Eliáš Ladislav tajemník
Eliáš Josef finační referent
Fabo Josef člen
Lindemann Walter předseda KOVP
Hajný František předseda kulturního
Fourajtna Josef člen
Eliášova Drahomíra kronikářka
Jurčík Karel člen
Matis František člen
Ličman Jan vede účetnictví a zemědělství
Dub Vladimír předseda KSČ
Marie Weiserova předsedkyně Červeného kříže
Hajná Anežka předsedkyně dozorčí výbor

Podle národního výboru byl rozšířen
volební program o výstavbu kulturního
domu ze školy která se 30 černu
zavře pro nedostatek dětí
celková stavba má stát 105 tisíc

Leden byl teplý a do 15 února pak začali tuhé mrazy, trvaly do konce března. duben byl samé přeháňky a chlad trval do konce května

Květnu začali s prací na vodovodě všichni muži se dali do práce vykopavky na pohulí jim dělala STS Šumperk

V černu bylo teplé počasí občas pršelo zato byla dobra úroda všeho u nás se pěstuje ječmen brabory žito máme zde státní statek který obhospodařil Sobotní ved. - Povelka Hinek pěstuje se chovný dobytek Jalovice ošetřuje je Anešta Subijákova dlouhá léta je ošetřovat a do důchodu Ana Pilsová č 2 což byla za svoji práci vyznamenana na učních trzích v Přerově a nejlepší Jalovici neměla žádné napajení musela nosit vodu ručně ani žádnou mechanizaci ale obětovou ženou.

Koncem června jeli děti na výlet do Kroměříže, Gotvaldova a Lednice který pořádal dozorčí výbor pod vedení Anešky Hajné

Červencu byla spartakiáda okresní krajská na konec státní od nás děti nebyli pro malý počet ale měli oslovu na školní zahradě občerstvení a hudba.

judosti obce

Máme zde svůr Červeného kříže který se dobře stará o první pomoc a higienu naší obce její předsedkyní je konec Wesserová obvodního lékaře Mudr Jan Kamler ze Šumperka sanitním vozu jezdí Jan Bečvář z Hraběšic

10 července zemřel Jan Kohler dlouhá léta dělal cestaře pochází z Krásného byl německé národnosti vychoval 9 dětí a je pochován na zdejším hřbitově

Naše obec byla oblíbena od roku 1952 až do 1970 Akademickým malířem Stanislavem Menšíkem který rok co rok chodil na jaře a na podzim maloval v Krásném a Hraběšicích naši krajinu v jeho brožuráci se vypraví o cestě vzácné co navaloval mnoho obrazů vystavoval je v Jeseníku a Šumperku

Stanislav Menšík pochází s Kopečka u Olomouce kde byl také pohřben 16 června 1970 čest jeho památce

Životní prostředí a životní úroveň neustále se vstupňuje lidém v domácnostech přibývá televizoru různých eletrických spotřebičů motociklů aut občané opravují byty zařizují koupelny ústřední topení moderním nábytkem děti hesky oblékají ají dospělí k lepšímu zhledu obce muži si vydělávají od 1500 až 2500 ženy od 1000 do 1500 Kč

Vepřové maso stojí			Hovězí maso		
krkovička	1 kg	28 Kč	zadní	1 kg	29
s kýtý	"	35 "	přední	1 kg	20
kotleta	"	30 "			
bůček	"	20 "			

Oblékání

ženy nosí sukně do půli kolen
dívky už opouští od mini sukni
a nastavají dlouhé sukně a to
hedvabí nebo barchet nosí kalhoty
název džiny látky máme
tesil krimplen kašmír slotera
čisté hedvabí samet ceny se pohybují
za 1 m 40 Kč až 260 Kč
Pánové nosí kárové saka jednobarevné
kalhoty kabáty semišové a štofové
ponejvíc třichrtečni nebo bundy ze šusťákoviny

Potraviny

mouka hladká	1 kg	340
mouka kuřpičkova	"	350
cukru	1 kg	730
sádlo	1 kg	20 Kč
olej stolní	1 l	30·40
chleba černý	1 kg	260
chleba bílý	1 kg	4 Kč
housta	1 ks	030 l
Mák	1 kg	30 Kč

V září probíhá Evropská konference
rovněžná část v Helsinkách její velký
význam je o spolupráci v Evropě a mírové
soužití podepsáno všemi státy v Evropě
první podepisoval kancléř Šmid
západní Německo a poslední pres. Ekonin
s Finsko který se o celou konferenci staral

Mezinárodní udělat

Říjen byl chladnější průměrná dení
teplota činila 4,4°C stále deštivé počasí
16 října napadl sníh došlo k první
sněhové kalamitě ani švestky nedozrály
popraskaly, první polovice listopadu
průměrná dení teplota 8°C Kateřina
byla na blátě celý prosinec byl oblačný
a deštivý konec prosince se vyznačoval
skalými mrazíky vyroznějšímu ochlazení
došlo na přelomu starého a nového
roku

počasí

Eliášova Jadovice
kronikářka

Kronika přečtena a schválena dne
30.12.1975

Bedřich Jung

Vádar Kalbáč
okr. kronikář

MĚSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR MRABĚŠÍCE

1975

Počasí

Leden začal velkými mrazy a hodně sněhu, to trvalo do konce února. Březnu bylo deštivo částečně aji v Dubnu, chladné počasí trvalo Květen aji červen.

Oslavy

8. března proběhla oslava M D Ž kterou má na starosti dozorčí výbor Jednoty, ženy dostávají párek z rohlíkem, zákusky a kávu, přestárlé dostavají bombóněry a přitom jim hraje domácí hudba.

V dubnu rada národního výboru za přítomnosti předsedou Bečváře Jana a tajemník a předseda KSČ Eliáš Lad. zajímala se o práci obecního vodovodu, koncem dubna se naši muži se dali do práce, byli to:

Vostál Karel	Večeřa Jaran mlad
Večeřa Josef	Večeřa Jaran
Eliáš Josef	Šubijál Štefan
Forajtra Josef	Tábo Josef
Kampas Jan	Ličnan Jan
Kampas Ludvík	Linden Walt
Kampas Ludvík star.	Bečvář Jan mlad aj. starší

Jak se položilo hlavní potrubí od školy k bývalé hospodě, hned se udělala asvaltova silnice a veřejné osvětlení. Pramen na vodovod vyprášal a dal návrh Hajný František č 24, který se stal skutkem, je na louce, proměnil z lesa na rediňák.

Naše ženy každý rok dělají jarní uklid, vyhrabávají veřejné prostranství a sázejí květiny kolem prodejny Jednoty.

Všichni občané se shodují, že tento rok byl bohatý a plodný celá naše obec oslavovala 30 výročí osvobození Sovětskou armádou od nacistické poroby. Ve Vladislavském sále na Pražském hradě byl zvolen prezidentem republiky a generální tajemník ÚV KSČ dr Gustav Husák. Ve dnech 28 a 29 června probíhá v Praze celostátní spartakiáda. Naše občany také zajímala konference o evropské bezpečnosti a spolupráci v Helsinkách 1. srpna.

U nás proběhly oslavy k 30. výročí osvobození Sovětskou armádou za přítomnosti poslance ONV Josefa Krejčího, který předal medaile 30. osvobození těmto soudruhům, jeho Fábo Josef Bečvář Jan, Hlajný František Eliáš Ladislav, Dub Vladimír.

Prvního června byla oslava k mezinárodnímu dni dětí, na školní zahradě hrála hudba, děti dostali občerstvení, počasí bylo pěkné a velká účast občanů.

V červnu maturovala na gymnasiu v Šumperku Alena Večerová, po maturitě šla na školu cestovní ruch Karlovy Vary.

Z naší obce vyšlo s vyšším vzdělánímto děti:

Kohler Adolf, lesní inženýr, pracuje Javorník

Ludmila Peterkové - Kudelkové, učitelka mateřské školy v Opavě,

Drahomíra Eliášové - Machačkové laborantka v Prometu Šumperk,

Zdenka Eliášové - Doležalové strojní průmyslovku v Uničově

Pracuje v papírnách n. p. Litovel.
Daniela Mlynarikova, zdravotní setra,
Kohlerova Marie zdravotní setra
pracuje ve Štemberku,
Eliášova Eva ekonomickou v Šumpek
pracuje jako uředice ČSAD.

Červenec začal horký a suchu trvalo
a ji v srpnu, byla ohrožena
úroda brambor, až ke konci srpna
začalo pršet, tak byla úroda
brambor dobrá, ovoce bylo dost,
jablek a hrušek u nás bylo hodně,
malin, děvčata dělají z nich šťávu
a zavařují jako kompot, také
houby se oběvily.

Na veřejné schůzi v červenci byla schválena
a podepsana naše obec o připojení k Šumperku,
nazývá se Šumperk, místní část Hrabešice-
Krásné, uskutečnění bylo k 1/1 1976,
dále je to rekreační oblasť, staví
tady jen chaty jsou to občané
většina ze Šumperka.

hospodaření

U nás je pastvinářská oblast většinou
jsou pole zalučněna, ostatní sejí
kukuřici na silář, malé procento ječmene,
chová se zde mladý skot, jalovice
připadá to Farma Sobotín.

Počasí

Počasí září bylo střídavé zato 1 října
vystoupyla teplota na 25° C jako v roce 1890,
celý říjen bylo teplo-, v listopadě začaly
přeháňky, koncem měsíce se objevil poprach sněhu
a prosinci mrzlo na sucho.

V listopadě měl svatbu Mojmír Eliáš
z bývalé Kospody č. 4.

Moudra roku 1975: holky nosí letní dlouhé
šaty, hedvabí sloteru, stále jsou dlouhé
kalhoty, džíny nebo krimplen, sukně se
nosí pod kolena, boty široké kramflíky,
čepice ženy nosí pletené z vlny neb chemlon
umělé vlákno a začínají se nosit klobouky
dámské háčkované z chemlonu a dělají holky
různé ruční práce doma s provázem a
vyšívají obrazy obrusy a pod. rok 1975
ukončila kronikářka Drahomíra Eliášová
v Kalbáči

1976

Porovnání s loňským rokem vzrostla průmyslová výroba, zvýšili se příjmy obyvatelstva i důchody, do provozu bylo uvedeno řada nových závodů a vzrostla nová sídliště. XV. sjezd KSČ zaktivizoval akci schopnosti a vnitropolitický život. Naši občané pozorně sledovali veškeré události domácí i zahraniční. Velkému zájmu se těšila Olympiáda v Montealu.

Rok 1976 se vyznačoval suchý poměrně málo teplým počasím, nejvíce srážek měl měsíc leden, hodně sněžilo a hodně pršelo, více srážek přišlo koncem května a počátkem června, deštivý byl srpen po dlouho- let nebyl tak teplý listopad jako letos, prosinec měl mnoho sněhu srážek za celý rok činili 701,5 mm nejvíce srážek měl leden 176 mm nejméně duben 6,9 mm nejteplejší byl červenec 18 or 17 bylo naměřeno + 34°C nejchladnější byl prosinec 31/12 bylo - 13C

ovoce

Letošní rok byl příznivý pro ovocné stromy a keře, byla velká úroda třešní višní, jablek, hrušek ovoce bylo drobnější byl o něj malý zájem, většinou bylo spracováno na mošt. Pěkná byla úroda angreštu a rybízu ají jahod; velké sklamání měli milovníci borůvek a brusinek, květy pomrzly, tak lesního ovoce bylo málo výkupní cena jablek činila od 50 h do 2 Kč, po řadě málo vinosných let došlo k velké sníčce medu průměrný výnos na roj činil 30 kg.

Naše obec byla převzata dne 1/1 1976 pod správu Městského Národního Výboru Šumperku a k tomuto dni byla předána veškerá agenda a písemnosti do obvodu města Šumperka poslanci bývalého národního výboru Hrabišic přešli pracovat k městu byly to Bečvář Jan
Eliáš Ladislav
Valta Limdemna
Eliáš Josef

Finanční rozpočet pro rok 1976 a též rozpočet akci Ž. to- je vodovod a kulturní dům převzal plné částce městký Národní Výbor v Šumperku a ten tyto- akce financoval.

Volby. složení volební komise předseda místní volební komise byl zvolen Eliáš Ladislav- tajemník, Večeře Václav, Hajný František, okrsková volební komise v tomto složení předseda Bečvář Jan tajemník Adela Lindemanova, člen Fábo- květo. zapsano voličů do- volebních seznamů 83, odvolilo 83 voličů.

Poslancem pro městký Narodní Výbor byl zvolen Waldr Lindeman, lesní dělnik ten obdržel plný počet hlasů, v uličním výboru pracuje jako předseda

Eliáš Ladislav
Tourajska Josef
Medis František
Jurčík Karel

Zasobovan

Naše obec byla dobře zásobena uhlím a eletřinou, zato obchod byl 1/2 roku zavřený pro nedostatek prodavačů k 11/11 jsem byla pověřena jako vedoucí prodejny. tuto funkci zastávam v roce 1976 uzavřeli sňatek:
Mareček Martin a Růžena Albertova
Kampas Jan a Anička Matisova
Jurčiková Marie a Zajíc Josef
Eliášová Jana a Šín Radomír

úmrt

Zemřel 2/4 1976 Rudolf Michal 58 roků a jedno dítě se narodilo.
Zběr kovového šrotu provedli občané dohlížecího výboru Jednota který odevzdali n. p. zběrné suroviny Šumperk bylo ho 40 q
Oslavy obci byli MDŽ dále 1. až 9. Květen na tuto akci byl zajištěn autobus do Šumperka; kde se konali oslavi, dále byl uspořádán den MDD. oslavi Velké socialistické říjnové revoluce zúčastnilo se 35 občanů.

Složky v naší obci:
Svaz požárníků - složení 9 členů; dále
Svazarm, který pořádá každý rok
lyžařské závody a závod ve střelbě;
Svaz Československý červený kříž,
který dobře pracuje, je předsedkyně
Marie Weisserova poštovní doručovatelka.
Knihovna se nachází v bývalé budově
MNV, bylo půjčeno 450 knih, knihovnicí
je Růžena Mlynarikova, důchodkyně.

Můj životopis.

Eliášová Drahomíra, roz. Tylšarová z Budětska,
po osvobození 1945. 22. 11. jsme odešli
z manžel a dcerou do pohraničí Hrabešne č 4
na hostinec, vychovala jsem 5 dětí po
celá léta jsem působila jako poslanec
MNV po boku svého manžela, co byla
moje láska jako mladá rada jsem zpívala,
a měla ráda divadla a vážnou hudbu.

Eliášová Drahomíra
kronikářka

Eliáš Ludvík
předseda OV

Václav Kalbáč
obvodní kronikář

Rok 1977

Úvodní slovo

Mezi hlavní události roku 1977, na které byl soustředěn zájem občanů, patří tendence míro-vého soužití států s různým společenským zří-zením a snaha po mezinárodním uvolnění. Druhý rok šesté pětiletky byl jubileem 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce, které jsme prožívali spolu s bratrskými národy SSSR. Naši pracující oslavili toto výročí mimořádným úsilím při uskutečňování programu XV. sjezdu KSČ, zejména při plnění náročných ekonomic-kých úkolů na všech pracovištích. Společným úsilím a prací dělníků, rolníků i inteligence skoupla původní i kulturní úroveň obyvatelstva. Tento rok jsme prožili v atmosféře klidu a v plné důvěře v budoucnost. Velikou pozor-nost a zájem budily návštěvy našich stranic-kých a vládních činitelů v Iráku a v soused-ních zemích, nástup 39. amerického prezidenta J. Cartera do úřadu, zvolení generálního ta-jemníka ÚV KSSS L. Brežněva předsedou Nej-vyššího sovětu SSSR, schůzka tajemníků ÚV komunistických a dělnických stran v Moskvě, nová sovětská ústava, odpor proti neutro-

nové bombě v celém světě. Dále to byl rozmach teroristických akcí v Evropě, odsouzení leteckého pirátství Valným shromážděním OSN a oslavy 60 výročí VŘSR ve světě. V průzkumu vesmíru byl učiněn další pokus: dva muži na palubě stanice Saljut 6 vystoupili do kosmického prostoru a provádělí výzkumy. Z vnitropolitických událostí stojí za zmínku důrazné odmítnutí Charty 77, sjezdu kulturních pracovníků, zasedání ÚV KSČ, sjezdy ÚVROH a SSM, výstavba nových sídlišť a celostátní oslavy VŘSR. V tomto roce dosáhl počet obyvatel ČSSR 15 milionů.

Počasí.

Rok 1977 byl poměrně chladný a neměl ani výraznější srážky. Leden byl mírný, v polovině měsíce napadlo hodně sněhu, takže se hrnuly železniční dráhy a lámaly se stromy. Průměrná teplota byla v noci -6°C, denní +3°C. Začátkem února začala voda ve vodních tocích náhle stoupat následkem prudkého tání. Při tom bylo oblačno a deštivo. Noční teploty se pohybovaly kolem -4°C, denní +8°C. První týden března byl deštivý a 6. března se objevila duha. Ve

druhém březnovém týdnu teplota stoupala, začalo se pracovat na zahradách a 29. března bylo +18°C. Ke konci měsíce se prudce ochladilo, v noci bylo - 6°C ve dne +3°C, napadl sníh a ležel do 10. dubna. Na 1 května bylo +21°C a tento květen byl nejteplejší za posledních 200 let. Dne 3. května dosáhla teplota +28°C. Po následujících deštích se ochladilo, v noci klesla teplota na +3°C, denní vystoupila na +15°C. Po deštivém začátku června byl celý měsíc poměrně teplý a oblačný. Dne 14. června byla při teplotě 27°C velká bouře. Červenec byl poměrně chladný. Noční teploty kolem +9°C, denní +15°C. Teprve koncem měsíce se oteplilo tak, že denní teploty dosáhly +28°C. Slunné počasí se udrželo do poloviny září. Druhá polovina byla chladná, teplota stále klesala, ke konci září přišly silnější mrazíky, které měly za následek náhlý odpad listí. Začátkem října nastalo oteplení a kolem poloviny měsíce dosáhla denní teplota dokonce +23°C. Druhá polovina října byla slunečná, ale s nočními mrazíky. Pak nastaly deště a ochlazení. V první polovině listopadu bylo ve dne +7 - +8°C. Dne 17. listopadu napadl první sníh, který byl vystřídán deštěm se sněhem. Ani prosinec nebyl zvlášť studený. Začal sněžením při - 7°C. Ve druhé polovině se střídal sníh s deštěm. Vánoční svátky byly bláznivé. Až

na konci roku sněžilo, ale sníh hned roztál. Ranní teploty -3-5°C, denní +2°C. Celkové roční srážky byly 680 mm, průměrná roční teplota +8°C.

V roce 1977 v naší obci pracoval OV v tomto složení. Občanský výbor

Eliáš Josef	předseda
Fábo Květoslav	tajemník
Eliášová Drahomíra	služby a obchod
Marcůch Martin	práce s mládeží
Večeřa Václav	občanské záležitosti
Forajtová Anna	sociální a zdravotní péče

Občanský výbor se scházel pravidelně 1x měsíčně. Účast byla vždy 100%. Členové byli seznámeni s posláním a působností občanského výboru v obci. Na schůzích byly projednány úkoly a plnění těchto úkolů na úseku služeb, dopravy a obchodu, školství a kultury a na úseku sociální a zdravotnické péče. Na každé schůzi byl projednán zápis z poslední schůze a plnění závěrů vyplývajících z jednání občanského výboru. Bylo kontrolováno plnění volebního programu a činěna opatření k zajištění těchto úkolů. Občanský výbor organisoval a podílel se na všech kulturních a společenských akcích v obci. Agitace byla prováděna na

výsiní tabuli a osobní agitací členů občanského výboru. Hlavním úkolem bylo dokončení akce Kulturního domu a konečná úprava na veřejném prostranství. Na vlastní žádost byla uvolněna z funkce Anna Šrajtová a na ní nastoupila do funkce, sociální a zdravotní péče Věra Matysová. Tato změna byla projednána a schválena na schůzi občanského výboru konané dne 7. 12. 1977.

V roce 1977 pracovaly v obci složky, které vedli tito občané: Složky

MO ČSPO

František Hajný	předseda
Václav Vičěra	jednatel
Jan Šubjak	pokladník
Josef Eliáš	hospodář
Ludvík Kampas mb.	kulturní referent
Květoslav Fábo	revisor účtů
Miroslav Vičěra	revisor účtů
Anežka Hajná	revisor účtů

Členové ČSPO provedli proškolení občanů a mládeže, byly provedeny protipožární prohlídky po domech a chatách před topným obdobím. Mají na starosti údržbu „Požární zbrojnice" a materiálu. Účastnují se všech akcí v obci. Počet zaregistrovaných členů 28.

MO ČSČK

Československý červený kříž uspořádal v tomto roce

přednášku a besedu s lékařem na téma: Chřipkové nemoci. Složení výboru ČSČK v roce 1977:

Marie Weiserová	předseda
Věra Eliášová	pokladní
Anežka Jurčíková	jednatelka

Složení výboru Národní fronty pro rok 1977: NF

František Hajný	předseda
Václav Večeřa	jednatel
Marie Weiserová	pokladní
Jan Köhler ml.	člen
Věra Hanáková	člen
Květoslav Fábo	člen
Jan Vinkler	člen
Anežka Hajná	člen
Walter Lindemann	člen

O prodejnu potravin, žádosti a stížnosti občanů se DV staral po celý rok dohlížecí výbor v tomto složení.

Anežka Hajná	předseda
Walter Lindemann	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Marie Weiserová	revise účtů
Anna Köhlerová	členka

Prodejna potravin byla zásobena po celý rok dobře, až na výjimky, které se týkaly hlavně sezónního zboží. Do prodejny byly dodávány také masné výrobky. Prodejna potravin

Maso balené a uzeniny ve značném výběru. V tomto roce došlo ke zdražení čokolády, čokoládových výrobků a kávy. Kakao zdraženo nebylo. Vedoucí prodejny byla po dobu celého roku Drahomíra Eliášová. Prodejní doba: od 7⁰⁰ do 12⁰⁰, od 14⁰⁰ do 17⁰⁰, v sobotu a v neděli byla prodejna uzavřena.

ČSSZ

Ze složek působících v obci musím zvlášť upozornit na Československý svaz žen, který se za přičinění předsedkyně Věry Hlaváčové v tomto roce značně rozrostl. Má 35 registrovaných členek. Výbor tvoří tyto členky:

Věra Hlaváčová	předseda
Věra Malysová	jednatelka
Adela Lindemannová	pokladní
Anežka Hajná	členka
Jarmila Lukášova	členka

Ke všem uvedeným složkám je třeba dodat, že se společnou rukou podílely na všech pracovních, kulturních a společenských akcích v naší malé obci.

Pošta

Místní pošta je součástí pošty v Šumperku a má směrovací číslo 788-03. Doručovatelkou poštovních zásilek je paní Marie Weisová, která pracuje v tomto zaměstnání již 25 let. Dříve chodila pro zásilky do Nového Malína a hlavně v zimě to byla práce velmi namáhavá. Dnes dováží zásilky do obce poštovní vozidlo. Veřejné telefonní stanice máme v naší obci dvě.

Místní knihovnu vede paní Růžena Minaříková. O knihy je u občanů značný zájem hlavně v zimních měsících. Půjčovní doba je v neděli od 14^00 do 16^00 hod. Knihovna

Autobusové spojení Zbraslice – Šumperk obstarává n. p. ČSAD v Šumperku. Příjezdy a odjezdy od pondělka do pátku: př. 4,50 odj. 5^00 př. 6,50 odj. 7^00 př. 14,20 odj. 14^40 př. 16,40 odj. 16,50 př. 17,40 odj 17,50. V sobotu a v neděli nemají občané do Šumperka spojení žádné. Doprava

Celý katastr obce obhospodařuje ČSSS Šumperk – středisko Sobotín. Pro hornatou polohu katastru jsou zde pesměs pastviny. Z obilnin oves a žito. Živočišná výroba má ustájený dobytek u paní Šubjakové, která o něj také pečuje. Od jara do podzimu je mladý dobytek na pastvě, v zimních měsících je ustájený. Na hospodářství pracují kromě občanů z naší obce: Josef Maša a Ludvík Klampas ml. jako traktoristé, Anička Šubjaková ošetřovatelka dobytka, důchodci Ludvík Klampas st. a Karel Večeřa pomáhají při sezonních pracích. Stálí stavek

Životní úroveň v obci stále vzrůstá. Majitelé domků neustále zlepšují jejich stav a vybavenost bytů se vyrovná bytům městským. V každé domácnosti je řada el. spotřebičů, televize, rádia atd. Jako první v obci vlastní barevný televizor Josef Eliáš. Životní úroveň

Brigády

Na počátku roku 1977 byl našimi občany uzavřen socialistický závazek na počest 60. výročí VŘSR. Členové občanského výboru a VO KSČ navštívili všechny občany a každý si podle svých možností určil, kolik hodin odpracuje. Závazek činil 1882 brigádnických hodin. Plnění závazku bylo přísně sledováno po uplynutí každého čtvrtletí.

I. čtvrtletí	1237 hodin	z toho mládež 669
II. čtvrtletí	947 hodin	z toho mládež 390
III. čtvrtletí	823 hodin	z toho mládež 211
IV. čtvrtletí	840 hodin	z toho mládež 360

Brigádnické hodiny byly odpracovány na těchto akcích: Kulturní dům, veřejný vodovod, oprava a údržba veřejných prostranství, údržba stok, údržba hřiště a oplocení. Mimo tento závazek bylo pokoseno, usušeno a sklizeno 25q kvalitního sena pro ČSSS. Konečné hodnocení závazku bylo na veřejné schůzi NF dne 29. 9. 1977. Závazek 1882 hod byl překročen o 1218 brigádnických hodin, k tomuto dni bylo odpracováno 3100 hodin. V procentech to činí 164,5%. Od této schůze do konce roku přibylo ještě 747 hodin. Za celý rok bylo občany odpracováno 3847 brigádnických hodin. Brigády byly vždy pečlivě připraveny, práce dobře rozdělena a vedena. Všichni občané, kteří si závazek dali, jej nejen spl-

nili, ale hodně překročili. Na tak malou obec jako je naše je to záslužný výkon. Na brigádách byla dobrá nálada, naplánované úkoly se vždy splnily, za což patří dík organisátorům i všem občanům naší obce.

Kulturní akce

V roce 1977 byly uspořádány tyto kulturní a společenské akce. 1.) Lyžařské závody pro mládež i dospělé. 2.) Na počest Vítězného února slavnostní večer. 3.) K oslavám Mezinárodního dne žen uspořádaly složky NF zdařilou oslavu. Všechny přítomné ženy byly pohoštěny a důchodkyně byly obdarovány bonbónierou. Po krátkém programu dětí, nastoupili místní hudebníci, pan Eliáš Josef a Václav Vičera. Ženy plně využily práva dámské volenky a slušná, všem se líbící oslava se protáhla do pozdních hodin. 4.) Velikonoční zábava byla výborně připravena a prokřikla ve veselé náladě. Tím byl splněn její cíl. Dík patří všem, kteří se o to přičinili. 5.) Oslav 1.-9. května se naši občané zúčastnili v Šumperku. Doprava byla zajištěna ČSAD bezplatně. Odjezd do Šumperka v 7.00, příjezd do Hrabišic 12.00. Na slavné májové dny byla obec pěkně uklizena a důstojně vyzdobena. 6.) Beseda s lékařem byla připravena ČSČK na téma Chřipková nemoc. 7.) Oslava Mezinárodního dne dětí byla při-

pravena DV na školním hřišti. Velký táborák, při kterém si děti samy opékaly buřty, se všem líbil. Pak byly děti pohoštěny cukrovím a limonádou. 8.) Autokarový zájezd do Prahy byl uskutečněn pod patronátem DV a ČSPO. Zásluhu na této akci má paní Anežka Hlajná. 9.) ČSPO provedla proškolení občanů v protipožární ochraně před topným obdobím. 10.) Školení občanů v CO bylo provedeno na téma Ochrana v případě atomového napadnutí. 11.) Dne 12. 11. 1977 uspořádaly složky NF slavnostní veřejnou schůzi k otevření Kulturního domu. Na této slavnostní schůzi byli za pracovní úsilí na akci Ž. odměněni čestným uznáním tito občané: Ludvík Klampas ml., Štefan Šubjak a Jarek Večeřa ml. Za vykonanou práci poděkoval všem občanům s. Krňávek Stanislav 12.) Společenský večer „Silvestr" na ukončení roku 1977 se též ke spokojenosti všech přítomných vydařil. Druhá zábava se protáhla do ranních hodin.

Sociální podpora u občanů s malým důchodem byla jednorázově poskytnuta v částce 300 Kčs paní Anně Špičkové a paní Růženě Mlinarikové. Sociální podpora

Řídící složkou v naší obci je V.O. H.S.Č. Členové výboru jsou: V.O. H.S.Č.

Ladislav Eliáš	předseda
Ladislav Dub	tajemník
Walter Lindemann	pokladník

Závěrečné slovo kronikáře.

Vedením kroniky obce Hraběšic jsem byl pověřen po kronikářce paní Drahomíře Eliášové, která se do Hraběšic odstěhovala. Kronika byla vedena do konce roku 1976. Já jsem kroniku převzal od školského odboru v Šumperku až v roce 1979. Aby byly zapsány chybějící roky 1977-1978, snažil jsem se za obětavé pomoci Květoslava Ťáby, při zjišťování různých údajů tyto roky alespoň částečně doplnit. Chtěl bych mu za jeho pomoc, jménem svým i jménem budoucích pokolení, pro které jsou tyto záznamy psány, poděkovat. Závěrem bych chtěl o sobě napsat několik slov: Jmenuji se Josef Ťorajta, narozen 6.10.1940 v Novém Hrozenkově okr. Vsetín. V roce 1946 jsem se s rodiči přistěhoval do pohraniční obce Bělotín, okr. Přerov, kde jsem chodil do 8.leté základní školy. Do učebního poměru jsem nastoupil v STS Lipník n/Bč. V STS jsem pracoval do voj. základ. služby. V roce 1967 jsem se oženil a přistěhoval do obce Hraběšic. Pracuji v koncernovém podniku Chemopetrol; sklad 0219 Šumperk od roku 1966 dosud. Výmasnažím se pracovat ve funkci kronikáře tak, aby všechno, co se děje v naší obci, bylo pravdivě zapsáno do obecní kroniky.

Zápis za rok 1977 provedl
kronikář Josef Ťorajta.

Václav Kalbáč
obvodový kronikář

Rok 1978

Úvodní slovo

Prokoř přáním všech občanů je mír, sledovali s velkou pozorností schůzku 35. signatářů helsinského závěrečného aktu na začátku roku 1978, mírové návrhy socialistického tábora na Valném shromáždění OSN v květnu a mírová jednání Sovětského svazu a USA. Občané Hrabešic jako všichni pracující v celé vlasti vyjádřili nesouhlas s výrobou neutronové bomby, kterou USA obhajuje jako zbraň humánní. Průběh mezinárodních událostí potvrzuje, že světový vývoj se přiklání doleva. V Afganistánu byla nastolena vláda lidu, Etiopie za materiální pomoci Sovětského svazu a socialistických států odvrátila útoky Somálska na celistvost země a lid socialistické Vietnamské republiky odvrátil útoky Kambodže. Znepokojující situace vznikla na středním východě, v Mozambiku i Zambii, v Íránu i Nikaragui. Centrem pozornosti se stala Čína, která se chce co nejdříve stát světovou velmocí a začala pasovat do záležitostí jiných zemí. Přes odpor většiny arabských států došlo pod tlakem USA mezi Egyptem a Izraelem v září k separátní dohodě. Velmi znepokojujícím jevem na celém světě je teroristická činnost. Došlo k únosům letadel, atentátům, únosům osob a podobně. Není možno opominout hospodářskou krizi, miliony nezaměstnaných na západě i krizi amerického

dolaru. Velký ohlas měl světový festival mládeže a studentstva v Havaně. Významnou událostí byla návštěva presidenta Gustava Husáka a Leonida Brežněva v NSR. V roce 1978 jsme oslavili 60. výročí příchodu ČSSR a 30. výročí únorového vítězství pracujících nad reakcí.

Československý kosmonaut

Druhého března oznamovaly naše sdělovací prostředky tuto zprávu: „Dne 2 března 1978 v 16 hodin 28 minut středoevropského času byla v Sovětském svazu vypuštěna kosmická loď Sojuz 28. Sovětskou loď, která byla navedena na oběžnou dráhu kolem Země, řídí mezinárodní posádka: velitel lodi, hrdina Sovětského svazu, letec kosmonaut SSSR Alexej Gubarev a kosmonaut výzkumník, občan ČSSR Vladimír Remek." Naše republika se tak stala po Sovětském svazu a USA třetí zemí na světě, jejíž občan shlédl naši Zemi z obrovské výše kras kosmických lodí. Radost občanů byla veliká a se zájmem sledovali noviny a časopisy, které přinášely zprávy a fotografie o letu a v televizi vyslechli pozdrav Vladimíra Remka, který poslal přímo z kosmické lodi. Nemenší zájem byl o let druhé mezinárodní posádky, jejímž členem byl občan Polské lidové republiky Miroslav Hermaszewski a třetí posádky s občanem Německé demokratické republiky Sigmundem Jähnem.

Počasí

V roce 1978 bylo poměrně chladno. V první polovině ledna byla mírná zima. V noci bylo -10°C ve dne kolem -3°C. Teprve 29. ledna napadlo trochu sněhu ale teploty působily stejné. Mírná zima se udržela při slabém sněžení až do poloviny února. Od 13. do 19. února došlo k prudkému poklesu teploty. V noci bylo až -18°C ve dne -8°C. V posledním únorovém týdnu se oteplilo, denní teplota vystoupila na +6°C. V poledních hodinách bylo až +12°C a sníh prudce tál. Proměnlivé počasí se udrželo až do 19. března, kdy bylo v noci +3°C, ve dne +10°C. Další týden března přinesl sněhové přeháňky na ranní teploty -5°C, odpolední +1°C. V posledním březnovém týdnu bylo slunečno. Nejteplejším dnem byl 30. březen kdy bylo v noci +5°C, ve dne +21°C. První polovina dubna přinesla sněhové přeháňky, teplota kolem +1°C. Ve druhé polovině dubna bylo již příjemné počasí. Dne 24. dubna večer byla první jarní bouře. Prvního května bylo deštivo, ochladilo se a 11. a 12. května klesla teplota na -3°C a poletoval sníh. Červen přinesl slunečné počasí, noční teploty se pohybovaly kolem +4°C, denní však dosáhly až 26°C. Toto počasí trvalo jen týden. Pak se ochladilo. Noční teplota klesla na 3°C, denní na 10°C. Druhá polovina června byla chladná, 18. a 19. června klesla noční teplota na 1°C a na horách padal sníh. V první polovině července bylo počasí pro-

měnlivé, noční teploty kolem 8°C denní 16° až 18°C. V druhé polovině polovině přišly přeháňky, teplota klesla na +8 až 10°C v noci, ve dne 18° až 22°C. Srpen měl první týden slunné počasí. V noci bylo 9°C, ve dne až 26°. Pak přišly přeháňky, teplota klesla v noci na 5°C, ve dne na 16°C. Toto proměnlivé počasí se udrželo do 20. srpna. Pak bylo polojasno, ke konci srpna bouřky. V první polovině září bylo oblačno až zataženo, noční teploty 8° až 10°C, denní 16° až 19°C. V posledních září jových dnech bylo v noci 4° a ve dne 10°C. Začátkem října bylo slunečné počasí, v noci 6°, ve dne 16°C. Druhá polovina října přinesla ranní mlhy, mrholení, na horách sněhové přeháňky. Ranní teplota 2°C, odpoledne 10°C. Začátkem listopadu bylo oblačno, teplota 10° až 12°C. Pak se oblačnost zmenšila, nastaly ranní mlhy, teplota kolem 3° až 6°C. Dne 26. listopadu napadl první sníh a udržel se i v první části prosince. Dne 3. prosince byl noční mráz -17°C, odpoledne -7°C. Pak nastalo oblevení, sníh tál, protože bylo ve dne +3°C. Ve druhé polovině prosince přišel, pak přišly mrazíky a bylo slunečné počasí. Koncem prosince přinesl srážky, teplota se pohybovala kolem +3° až 6°C. Vánoční svátky byly na blátě. Na Silvestra silně pršelo, ale po půlnoci silně klesla teplota na -13°C.

V naší obci pracovaly v roce 1978 složky v tomto složení:

Josef Eliáš	předseda	OV
Květoslav Fábo	tajemník	
Drahomíra Eliášová	služby a obchod	
Martin Maříček	práce s mládeží	
Václav Večeřa	občanské záležitosti	
Věra Matysová	sociální a zdravotní péče	

Občanský výbor se scházel pravidelně 1x měsíčně a účast členů byla 100%. Na schůzích se zabývali úkoly a problematikou v naší obci. OV organisoval brigády a jiné akce.

Věra Hanáková	předseda	MO ČSPŽ
Věra Matysová	jednatelka	
Adela Lindemanová	pokladní	
Anežka Hajná	členka	
Jarmila Lukášová	členka	

ČSPŽ má celkem 35 registrovaných členek a pracuje dobře.

František Hajný	předseda	MO ČSPO
Václav Večeřa	jednatel	
Jan Šubják	velitel	
Josef Eliáš	pokladník	
Ludvík Kampas ml.	hospodář	
Květoslav Fábo	kulturní referent	
Miroslav Večeřa	revise účtů	
Anežka Hajná	revise účtů	

Československá požární ochrana má 28 členů. Práce této

složky spočívá především v proškolování občanů před topným obdobím, provádění preventivních prohlídek po domech a chatách, péče o svěřenou výstroj a výzbroj a péče o nádrž „její čištění" na veřejném vodovodě.

VO KSČ Místní organisace KSČ je řídící složkou v naší obci. Má 11 registrovaných členů. Členové výboru jsou.

Květoslav Fábo	předseda
Walter Lindemann	jednatel
Martin Maříček	pokladník

MO ČSČK Československý červený kříž má 30 registrovaných členů. V letošním roce uspořádal přednášku a besedu s lékařem na téma: Různá onemocnění. Členové výboru:

Marie Weiserová	předseda
Anežka Jurečková	jednatelka
Věra Eliášová	pokladní.

NF Výbor NF pracoval v roce 1978 v tomto složení.

František Hajný	předseda
Václav Večeřa	jednatel
Marie Weiserová	pokladní
Jan Köhler ml.	člen
Věra Hanáková	člen
Květoslav Fábo	člen
Jan Vinkler	člen
Walter Lindemann	člen
Anežka Hajná	člen

DV

Dohlížecí výbor Jednoty měl během roku 1978 několik schůzí, na kterých byly projednány požadavky a stížnosti občanů, zásobování prodejny potravinami a rozšíření sortimentu zboží. Členové výboru během roku 1978:

Anežka Hajna	předseda
Walter Lindemann	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Marie Weiserová	revise účtů
Anna Köhlerová	členka

Závarek

Všechny schůze složek se konaly v místním Kulturním domě. V naší obci byl uzavřen závarek k 30. výročí Vítězného února. Závarek byl 30 brigádnických hodin na 1 poličí, to je 2612 hodin. Tento závarek byl zaměřen na zvelebení obce, úpravu veřejného prostranství a různé další akce. Také bylo pamatováno na výpomoc v zemědělství. Akce, které byly naplánovány, byly všechny splněny. Celkem bylo odpracováno 4482 brigádnických hodin. Bylo dosáhnuto 51 hodin na 1 poličí. Hodiny byly odpracovány zdarma. Provedené akce a odpracované hodiny.

Akce Z.

1.) Úprava prostranství před Kulturním domem. 210 hod.
2.) Vyčištění příkopů a oprava propustí v obci. 260 hod.
3.) Zhotovení nových schodů na hřbitov. 65 hod.
4.) Vyčištění cesty kolem hřbitovní zídky 80 hod.
5.) Natření čekárny na konečné a úpr. prostranství. 300 hod.
6.) Oprava pod. domků, fasády, ploty a pod. 2680 hod.

7.) Provedení betonáže ve sklepech Kult. domu. 45 hod.
8.) Zpevnění cesty za prodejnou a u váhy. 38 hod.
9.) Úprava veř. prostranství a domků v Krásném. 295 hod.
10.) Oprava a údržba veřejného vodovodu. 48 hod.
11.) Výpomoc při úklidu slámy z plochy 9 ha. 128 hod.
12.) Sklizeň sena z nepřístupných ploch 22 q. 303 hod.

Kulturní a společ. akce

Bylo odpracováno o 1870 hodin více než byl závazek. V obci byly uspořádány v uplynulém roce následující kulturní, vzdělávací a společenské akce:

Lyžařské závody pro děti mládež i dospělé.
Oslava Mezinárodního dne žen.
Oslava slavných májových dnů, 1.-9. květen.
Velikonoční pomlázková zábava.
Oslava Mezinárodního dne dětí.
Přednáška o protipožární prevenci před top. obdobím.
Autokarový zájezd do Znojma.
Večer věnovaný oslavám Říjnové revoluce.
Školení občanů v civilní obraně.
Silvestrovský společenský večer.
Přednáška a beseda s lékařem MUDr Janem Hamlerem.

Počet kulturních, společenských a vzdělávacích akcí i počet odpracovaných brigádnických hodin svědčí o tom, že práce všech složek je dobrá; a při našim občanům záleží na tom, jak žijí a jak budou žít v budoucnu jejich děti v naší malé obci. Proto patří dík všem,

kteří se podíleli na zvelebení a zkrášlení naší malé obce.

Zásobování obyvatelstva naší obce se děje prostřednictvím prodejny potravin. Vedoucí prodejny byla do 30. dubna 1978 paní Drahomíra Eliášová. V květnu nastoupila na místo vedoucí prodejny paní Marie Čermáková, která dojíždí do Hrabiše z Králce. Prodejní doba je: pondělí od 14.30 do 17.30, úterý zavřeno, středa od 8 hod. 17.30 do 17.30, čtvrtek od 9.00 do 14.00, pátek od 7.30 do 17.30 hod. V sobotu je prodejna zavřena. Kontrolu zásobování, žádostí a stížností občanů provádí a vyřizoval Dokl. výbor. Ze školy, která byla pro malý počet dětí uzavřena, byl vybudován adaptací Kulturní dům, kde je restaurace. Vedoucím restaurace je pan František Malys. Prodejní doba je od středy do neděle jen v odpol. a večer. hodinách. Hrabišskou knihovnu má na starosti důchodkyně paní Růžena Mlinaříková. Knihy byly doplňovány místkou knihovnou v Šumperku. U občanů je o knihy, hlavně v zimních měsících značný zájem. Půjčovní doba je v neděli od 14.00 do 16.00. Občané Hrabiše patří do 4. obvodu zdravotního střediska v Šumperku. Po odchodu obvodního lékaře MUDr Jana Kamlera, převzal obvod č. 4 MUDr Jan Krejčí. Zdravotní sestrou je stále paní Jarmila Suchomelová. Detské zdravotní středisko má obec také v Šumperku, vyšetřující lékařkou je MUDr Křikalová. Rovněž zubní oddělení má naší obec na OUNZ v Šumperku, ošetřující lékařka MUDr Klincová.

Zásobování.

Rod. potravin

Restaurace

Knihovna

Zdravotnictví

Obyvatelé

Roce 1978 měla naše obec 112 obyvatel. Občanů starších 18 let bylo 87, mladších 25. Nejstarší občankou v obci byla paní Emílie Spilfogelová, 86 let, která 30. 4. 1978 zemřela. Během roku se z obce odstěhovali tito občané: Jindřich Matysek a Hilda Matysková do Šumperka, Ladislav Eliáš a Drahomíra Eliášová do Slatinky, okr. Prostějov, Marie Köllnová do Šternberka, Marta Mašová do Nového Malína a Helena Matysová do Sudkova. Přistěhovalo se do naší obce 5 nových občanů. Jan Žáhora, Ludmila Pospíšilová a manželé Šmecovi s dítětem, na hájenku do osady Krásné.

Voj. zákl. služba

Z naší obce nastoupil vojenskou základní službu dne 31. 3. 1978 k pohraničníkům Josef Lindemann.

Závěr:

Rok 1978 byl pro naši obec rokem úspěšným. Za mnohé pomoci všech našich občanů bylo vytvořeno dílo, které bude sloužit nám všem. Svým jménem bych chtěl poděkovat Květoslavu Fábovi, Waldru Lindemannovi a manželům Anežce a Františku Hajným za neúnavnou pomoc při shromažďování údajů pro tento zápis. Věřím, že i v příštích letech mi budou nápomocni.

Zápis za rok 1978 zaznamenal
kronikář Josef Šorajka

Václav Kalbáč
obvodní kronikář

Rok 1979

Úvodní slovo.

Vedle boje o zachování míru doléhaly v roce 1979 na celé lidstvo i jiné naléhavé úkoly. Jedním z naléhavých úkolů bylo odstranění bídy a zaostalosti rozvojových zemí. Úsilím sovětské zahraniční politiky došlo k podepsání sovětsko-americké smlouvy SALT 2, což bylo největší událostí tohoto roku. Významnou politickou událostí byl pád diktátorského režimu v Kambodži, Íránu, Ugandě, Středoafrickém císařství, Rovníkové Guineji a Nikaragui. Brutální agrese Číny proti Vietnamu skončila neúspěšně. V Havaně se konala 6. konference nezúčastněných zemí na nejvyšší úrovni. S. Leonid Brežněv navrhl na oslavách 30. výročí NDR západu jednání, které by odstranilo hrozbu, jež pro ohrožení míru v Evropě znamená 600 jaderných raket středního doletu, které mají být umístěny v západní Evropě. Íránští studenti porušili s oficiální podporou zásadu nedotknutelnosti diplomatického personálu a zmocnili se 50 členů amerického velvyslanectví jako rukojmí. Na žádost afgánské vlády učinila Sovětská armáda v zemi pořádek. Veřejnost se zájmem sledovala

návštěvy význačných politiků. Byl to rakouský
president Rudolf Kirschläger, předseda vlády
Jemenské lidové demokratické republiky A. H.
Muhamad, předseda indické vlády M. Desai,
předseda maďarské vlády György Lázár a bul-
harská stranická a vládní delegace s předsedou
státní rady B.L.R. Todorem Živkovem. Předseda
vlády ČSSR Lubomír Štrougal vykonal přátel-
skou návštěvu v Lybii, Jugoslávii a Japonsku.
První tajemník a president republiky ČSSR Gus-
tav Husák vykonal přátelskou návštěvu v Sý-
rii, Polsku a NDR. Při všech těchto návštěvách
se řešily nejen politické, ale i kulturní a hos-
podářské problémy.

Počasí. Na počátku roku 1979 nastaly v celé Evropě sně-
hové vánice s prudkým poklesem teploty. V Moskvě
bylo -45°C, ve Švédsku dokonce -47°C. Také u
nás nastal prudký pokles teploty. V první dekádě
měsíce ledna se denní teploty pohybovaly kolem
-17°C, noční -20° až 22°C. Začátkem druhé dekády
se oteplilo a noční teploty se až do konce ledna
pohybovaly kolem -10°C, denní kolem -5°C. V únoru
byla zima poměrně mírná se sněhovou pokryv-
kou. V posledních dnech měsíce bylo teplejší a dn-

ní teplota byla i +2°C. První polovina března přinesla větší snížení a pokles teploty. V noci bylo kolem -15°C denní -8°C. Ve druhé polovině března se oteplilo. Noční teploty -7°C, denní až +3°C. Na konci měsíce prší. Deštivé počasí trvalo i v prvním týdnu dubna. Od 10. dubna až do konce měsíce se velmi oteplilo a několik dní v polovině dubna bylo ve dne i +19°C. Průměrem bylo v noci kolem -2°C ve dne +5°C. 1. května prší to a denní teplota byla +6°C. Celý květen byl pak slunečný, teplý a suchý. Ve druhé polovině května se noční teploty pohybovaly od +9°C do +11°C, denní od +25°C do +27°C. I po celý červen bylo horko a sucho. Denní teploty se ustálily na +26° až 28°C. Ke konci června byl deštivý. Deštivé počasí s mírným ochlazením trvalo po celý červenec. Noční teploty se pohybovaly kolem +7°C, denní kolem 17°C. Srpen byl deštivý a chladný. V polovině měsíce bylo v noci do konce jen +6°C, ve dne jen 12°C. První polovina září byla slunná a teplá. Noční teploty byly +9°C, denní 23 až 25°C. Druhá polovina měsíce byla již chladnější, ve dne vál čerstvý severní vítr a bylo jen +12°C. První polovina října byla teplá, ve dne bylo od 15°C do 21°C. Žato ve

druhé polovině se objevil i sněhový poprašek na okolních kopcích. Na konci října a celý listopad prší a občas i sněží. První sníh napadl 5. listopadu. Noční teplota klesla na -1°C, denní vystoupila na +4°C. První polovina prosince měla mírné počasí, občas prší, noční teplota se ustálila na 0°C, denní na +5°C. V polovině prosince silně sněží. Druhá polovina byla dešťová s nočními teplotami kolem -6°C, denní teploty dosáhly až +4°C.

Brigády. Na počátku roku 1979 byl v naší obci uvařen pávarek na počest 35. výročí Dukelsko karpatské operace. Závazek byl 2650 brigádnických hodin. Brigádnické hodiny byly plánovány na tyto akce: Údržba a úklid veřejného prostranství a parkování, úprava a rozšiřování zeleně, sběr pícního šrotu, posečení a usušení sena z nepřístupných ploch a údržba podchodu. Na těchto akcích bylo odpracováno 1850 brigádnických hodin. Bylo sebráno 32 q pícního šrotu, sklizeno a dodáno 14,5 q kvalitního sena sběrným sběrkům. Pro rok 1979 byla plánovaná větší akce Z, a to přístavba a odvodnění a přístavba sportovního hřiště. Tato akce nebyla zajištěna jak materiálně tak

stroji. Naši občané proto neměli možnost splnit svůj závazek, který si dali. Proto závazek pro rok 1979 6650 hodin splněn nebyl. Bylo odpracováno jen 1850 brigádnických hodin. Myslivecké sdružení Kamenec odpracovalo pro NF 440 hodin.

V uplynulém roce byly v naší obci uspořádány bylo kulturní, vzdělávací a společenské akce: — Kulturní akce

Společenský ples - účast 108 občanů.
Lyžařské závody pro děti i dospělé:
Slavnostní večer k 31. výročí Vítězného února - účast 49.
Oslava MDŽ s kulturním programem - účast 84.
Školení řidičů amatérů k vyhlášky č. 100 - účast 32.
Velikonoční zábava - účast 112.
Oslava k Mezinárodnímu roku dítěte - účast 90.
Veřejná schůze NF - účast 49.
Beseda s lékařem na téma s Čeloudkem - 51.
Přednáška o ochraně životního prostředí.
Společenský večer pro mládež.
Poslední lyž. MS Kamenec
Oslava k ukončení Mezinárodního roku dítěte.
Společenský večer - Silvestr.
V tomto roce byl dokličením výborem naplánován autokarový zájezd, ale nebyl uskutečněn, protože nebylo dostatek zájemců z řad občanů.

V naší obci pracovaly v roce 1979 složky NF v tomto složení výboru:

OV	Josef Eliáš	předseda
	Květoslav Fábo	hajemník
	Martin Maroček	práce s mládeží
	Václav Večeřa	občanské záležitosti
	Věra Matysová	sociální a zdrav. péče
ČSŽ	Věra Hanáková	předseda
	Věra Matysová	jednatelka
	Adela Lindemannová	pokladní
	Jarmila Lukášová	členka
	Anežka Hajná	členka
ČSPO	František Hajný	předseda
	Václav Večeřa	jednatel
	Jan Šubjak	velitel
	Josef Eliáš	pokladník
	Ludvík Kampas ml.	hospodář
	Květoslav Fábo	kulturní referent
	Miroslav Večeřa	revize účtů
	Anežka Hajná	revize účtů

Květoslav Fábo	předseda	VOKSČ
Walter Lindemann	jednatel	
Martin Maroček	pokladník	
Marie Weiserová	předseda	ČSČK
Anežka Jurčíková	jednatelka	
Věra Eliášová	pokladní	
Anežka Hajná	předseda	DV
Walter Lindemann	jednatel	
Věra Eliášová	pokladní	
Marie Weiserová	revize účtů	
Anna Köhlerová	členka	
František Hajný	předseda	NF
Václav Večeřa	jednatel.	
Marie Weiserová	pokladní	
Jan Köhler ml.	člen	
Věra Hanáková	člen	
Květoslav Fábo	člen	
Jan Vinkler	člen	
Walter Lindemann	člen	
Anežka Hajná	člen	

Svazarm Jan Köhler ml. předseda
Alena Večeřová jednatelka
Milan Večeřa pokladník

MO Svazarmu v naší obci je nejmenší organisací na okrese. Má jen 12 členů. V roce 1979 se členové zúčastňovali všech akcí pořádaných složkami NF. Ze samostatných akcí této organisace to byly.
Školení řidičů.
Turnaj ve stolním tenisu.
Soutěž střelby ze vzduchovky.
Fotbalový zápas.
Výlet na Rabštýn.
Z pracovní činnosti se zúčastnili sběru železného šrotu, pomoc starším občanům při úklidu uhlí a vyklizení klubovny pro adaptaci budovy. Na ukončení Mezinárodního roku dítěte zakoupili dětem kopací míč. Za tuto činnost byla organisace hodnocena OV Svazarmu v okresním měřítku dobře. I ostatní složky se po celý rok snažily pracovat tak, aby byly splněny všechny úkoly, které si naší občané vytýčili. Dík patří všem za obětavou práci.

O zásobování obyvatel naší obce se stará Jednota prostřednictvím prodejny potravin a restaurace. Zásobování těchto prodejen bylo po celý rok dobré. Vedoucí prodejen jsou František Matys a paní Marie Čermáková. Prodejní doba byla stejná jako v roce minulém. O dobrý chod zásobování a připomínky občanů se staral místní dohlížecí výbor. Zásobování

Pro adaptaci budovy bývalého kláštera na rekreační účely byla v tomto roce v obci zrušena místní knihovna. Knihy byly předány do knihovny v Šumperku. Knihovna

Dne 7. 7. 1979 oslavila své 70. narozeniny paní Anna Peksová. Žije v obci od roku 1945, kde po celou dobu pracovala v řemeslnictví. Jako chovatelka mladého skotu byla v roce 1963 na celostátní krajské výstavě odměněna a získala titul „Mistr vysoké užitkovosti". K jejímu životnímu jubileu ji přišli blahopřát zástupci všech složek v obci. Výročí

Dne 10. 7. 1979 zemřel po krátké nemoci ve věku 79 let nejstarší občan naší obce pan Karel Večeřa. Celý svůj život pracoval v řemeslnictví a i po odchodu do důchodu vypomáhal na míst- Úmrtí

ním hospodářství. Je pochován na místním hřbitově. Čest jeho památce.

Narození Na počátku roku dne 31. 1. 1979 se narodil mladým manželům Jendovi a Anně Kampasovým syn Jan. Je to jediné narození v roce v naší obci.

Úroda Rok 1979 byl bohatý na úrodu lesních plodů. V naší prodejně bylo vykoupeno 1100 kg lesních malin pro konzervárenské zpracování. Úroda ovoce a zemědělských plodin byla průměrná.

Závěr Rok 1979 proběhl ve značném pracovním úsilí všech občanů. Nejvíce bylo pamatováno na úpravu a vzhled obce. Začalo se s opravou silnice Šumperk-Hraběšice, která byla ve špatném stavu. Silnice je hotová po odbočku na Nový Malín. Dokončení bude provedeno v příštím roce. V uplynulém roce byl zavedem zimní a letní čas. Započaté práce na sportovním hřišti dokončeny nebyly. Chtěl bych touto cestou poděkovat místním ženám za snaživou pomoc a organisování všech kulturních a společenských akcí. Zvlášť paní Marie Weiserová, Anežka Hajná, Věra Eliášová a paní Věra Hanáková mají na zdařilém průběhu velkou zásluhu. Dík patří také

paní Marii Kampasové která přispěla snad na každou taneční zábavu krásnou tombolou. Nesmím opomenout ani obětavé práce paní Marie Weiserové, paní Marie Kampasové a paní Josefky Večeřové na udržování a výzdobě místního kostela, který je historickou památkou a po úmrtí zdejšího děkana Teodora Meibnera zůstal bez dohledu. O úpravu místního hřbitova se po celou dobu starají, pan Ludvík Kampas st., Jan Kampas a pan Josef Večeřa. Zásluhou těchto našich občanů je střed a nejhezčí prostor obce po celý rok pěkně upraven. Rychlým tempem rostou v obci rekreační chaty a o stavební místa je velký zájem. U křižovatky Šumperk-Nový Malín se staví velká vodní nádrž, která má sloužit také k rekreačním účelům. Práce jdou rychle kupředu a napuštění nádrže je naplánováno na rok 1980. Na hospodářství ČSSS v Rudolticích, pod které patří katastr naší obce, je ve výstavbě velký objekt pro ustájení 400 kusů dojnic. Tento objekt byl postaven v Rudolticích proto, aby se plně využily pastviny na okolních katastrech, kam je špatný

přístup se zemědělskými stroji. Závěrem bych chtěl poděkovat za pomoc při mé práci panu Květoslavu Fábovi, Waltru Lindemannovi a Josefu Eliášovi. Chtěl bych dodat, že v kronikářské práci jsem začátečník a proto se budu snažit, aby záznamy budoucích let byly lepší a úplnější. Budu se snažit zaznamenat život a dění v obci plynule po celý rok.

Tímto zápisem je ukončena pamětní kniha obce Hraběšic, kterou začal psát v roce 1958 kronikář pan Jaroslav Lachman.

Zápis za rok 1979 zaznamenal
kronikář Josef Forajta
Václav Halbáč
obvodový kronikář

KRONIKA

OBEC

ŠUMPERK-HRABĚŠICE

OKRES

ŠUMPERK

DÍL II.

1980

Obsah zápisu pro rok 1980.

1.) Zahájení II. dílu kroniky	strana	3-4
2.) Úvodní slovo	strana	4-5
3.) Kosmické lety	strana	5
4.) Poloha obce	strana	6
5.) Katastr obce	strana	6
6.) Výstavba v obci	strana	6-7
7.) Vzhled obce	strana	7-8
8.) Životní úroveň	strana	9
9.) Brigády	strana	9-10
10.) Zásobování obce	strana	10
11.) Any základních potravin	strana	11
12.) Doprava	strana	11-12
13.) Zdravotní středisko	strana	12
14.) Pohyb obyvatelstva	strana	12
15.) Sňatky a rozvody	strana	12
16.) Úmrtí	strana	13
17.) Počasí	strana	14-15-16
18.) Úroda	strana	16-17
19.) Kulturní akce v obci	strana	17-18-19
20.) Složení výboru NF	strana	19-20
21.) Závěrečné slovo	strana	21

Kronika obce Hrabešice byla založena 27. dubna 1952. Tehdy byl předsedou MNV Jan Bečvář, lesník v místní hájence. Jan Bečvář spolu s Bohuslavem Novotným se snažili najít vhodnou osobu která by řádně a svědomitě kroniku vedla. Po delším hledání byl pro funkci kronikáře získán Jaroslav Lachman, narozen 21. června 1903, toho času právní referent Krovozávodů v Šumperku, který se této nenadálé práce ujímá s ochotou a láskou. Pracoval svědomitě jako kronikář až do roku 1972. Dne 4. 7. 1972 s Jaroslav Lachman po krátké těžké nemoci, první kronikář a tvůrce této pamětní knihy, bajemník MNV a oblíbený občan v Hrabešicích zemřel. Rada MNV v Hrabešicích navrhla a schválila pro vedení obecní kroniky s Drahomíru Eliášovou. Tato vedla kroniku do roku 1976. Pak se z obce odstěhovala. Já jsem byl navržen na funkci kronikáře v roce 1979 a převzal jsem pamětní knihu. Jmenuji se Josef Šorajta narozen 6.10.1940 v Novém Hrozenkově

okres Vsetín. V roce 1946 jsem se s rodiči přestěhoval do pohraniční obce Bělotín okres Přerov, kde jsem také ukončil 8 letou základní školu. Po skončení učebního poměru v STS Lipník n/Bč. jsem v STS pracoval až do voj. základní služby. Po voj. zákl. službě jsem pracoval jako řidič. V roce 1967 jsem se oženil a přistěhoval do Hrabišíc. Pracuji v koncernovém podniku Benzina jako automechanik. Jako úplného začátečníka mě do funkce kronikáře zapracovával a hodně pomáhal obvodní kronikář Václav Kalbáč. Dopsal jsem chybějící léta 1977 až 1978 a rokem 1979 jsem ukončil první díl kroniky obce Hrabišíc. Tato kniha psána od 27. 4. 1958 do 31. 12. 1979 má 298 popsaných stran. Tímto úvodem začínám psát druhý díl pamětní knihy obce Hrabišíc a vynasnažím se tuto práci vykonávat tak, jako můj předchůdce a zakladatel prvního dílu kroniky, první kronikář naší obce s. Jaroslav Lachman.

Úvodní slovo

Rok 1980 potvrdil autoritu světového socialismu a potvrdil, že stojí pevně na půdě současnosti a patří mu budoucnost. Nedá se však říci že by světu přinesl zmírnění vojenského napětí, i když politický poradní výbor Varšavské smlouvy na svém zasedání žádal o svolání konference o vojenském uvolnění a odzbrojení v Evropě. Značné starosti budil i fašistický teror v západní Evropě, který má na

svědomí řadu obětí. Z mnoha světových událostí upoutalo pozornost jmenování Nikolaje Tichonova do funkce předsedy rady ministrů SSSR, zvolení Ronalda Reagana presidentem USA a Indíry Gándhiové předsedkyní indické vlády. K vojenskému převratu došlo v Turecku a Bolívii a k válečnému konfliktu mezi Iránem a Irákem. V Pekingu byl zahájen mamutí proces proti Mao-Ce-tungově vdově Tiang-Čechnig a třem dalším politikům. Dne 22 května byl jednomyslně zvolen presidentem ČSSR na další volební období generální tajemník ÚV KSČ s. Gustav Husák. Velkou sportovní událostí byla ve dnech 26 až 29 června Československá spartakiáda. Pozornost celého sportovního světa se ve dnech 19.7. až 3.8. upírala k XXII. olympijským hrám v Moskvě, které USA s několika jinými státy bojkotovaly. Přesto se těchto her zúčastnilo 81 zemí. Nelze ani přehlédnout další úspěchy Interkosmu. Kosmické lety
V květnu byla v SSSR vypuštěna kosmická loď Sojuz 36 s mezinárodní posádkou V. Kubasovem a maďarským občanem B. Farkasem. V červenci byla vypuštěna další loď Sojuz 37 taktéž s mezinárodní posádkou V. Gorbatkovem a vietnamským občanem Pham Tuanem. V září byl uskutečněn v pořadí už třetí kosmický let na lodi Sojuz 38 s posádkou J. Romaněnkem a kubánským občanem A. Tamáyem Méndezem. Nejdelší let v dějinách kosmonautiky skončili L. Popov a V. Rjumin v říjnu. Trval 185 dnů.

Poloha

Obec Hrabišice se prostírá v krásném lesy obklopeném údolí, kterým protéká Hrabišický potok. Vesnice leží mezi 480-560 metry nadmořské výšky. K Hrabišicím patří také osada Krásné vzdálená 2 km. Osada se prostírá severozápadně od Hrabišic na horské stráni svažující se příkře k údolí, kde se pine Hrabišický potok. Ze severní strany chrání Hrabišice krásný horský hřbet s vrchem 965 metrů vysokým, pojmenovaným Kamenec. Na jihozápad od Kamence se prostírá hornatý hřbet Trousnice s vrchem Chlupáček 790 m. a Prostřední skálou 726 m., který se u Vikýřovic svažuje k Desné. Tyto vrchy vytvářejí krásnou dominantu kolem obce.

Katastr

Katastr obce Hrabišic tvoří pole, louky, pastviny, sady, lůkory a zastavěné plochy. Celková výměra činí 820 ha. Obec přísluší k okresu Šumperk, kraj Severomoravský. Od roku 1976 je připojena k městu Šumperku jako místní část. Silnice procházející obcí směřuje do Rudoltic vzdálených 4 km, v opačném směru do Nového Malína 5 km a Šumperka vzdáleného 8 km. Obec se prostírá v chráněné oblasti Jeseníků a proto je rekreační oblastí města Šumperka a okolí.

Výstavba

Staví se zde mnoho rekreačních chat rodinných, a je tu také pět rekreačních chat podnikových. Tratovka, která stojí na hranici katastru Hrabišice - Rudoltice, z bývalé hospody vybudovala Inženýrská projektová kancelář Brno pěkný rekreační objekt, po celkové adaptaci bývalého kláštera, přibude v obci velká chata

Měst. NV Šumperk. V osadě Krásné má z bývalé školy chatu Perla Zábřeh a lesní závod Ruda n/Mor. je majitelem srubové chaty. Aby touto výstavbou neutrpěl ráz obce a okolní přírody, jsou povoleny jen určité typy chat, střešní krytiny a venkovních fasád. V obci je také rozestavěno sportovní hřiště, ale práce na jeho dokončení jsou zdržovány nedostatkem materiálu a strojů. Za křižovatkou Nový Malín - Šumperk byla vybudována vodní nádrž překrazením hraběšického potoka, která byla v tomto roce zkušebně napuštěna a byly do ní nasazeny ryby. Má rozlohu 10 hektarů a bude sloužit také rekreačním účelům. Lesní závod Ruda n/Mor. provedl generální opravu hájovny, která stojí ve středu obce, čímž se zlepšil celkový vzhled obce. Na tomto zlepšení se nemalou mírou podílí také s. Jan Bečvář st., který odkoupil chátrající rodinný domek a jeho rozsáhlou opravou se z chátrajícího stal domek, který obec krášlí.

Nesmím zapomenout ani na další naše občany kteří opravou a udržováním svých domků se snaží, aby vzhled obce byl ten nejlepší. Z trvale bydlících si zaslouží být v této pamětní knize zapsáni alespoň tito. Manželé Ličmanovi čp. 7, Marie Weiserová a Václav Večeřa čp. 21, manželé Josef a Františka Fábovi čp. , Jan Köhler st. čp. , manželé Josef a Marie Mašovi čp. 6, manželé František a Anežka Hajní čp. 11, manželé Walter a Adela Lindemannovi čp. 12, manželé Jan a

Vzhled obce

Anna Kampasovi čp. 13 a manželé Ludvík a Marie Kampasovi bydlící v témže domku, Olga Lachmanová čp. 3, manželé Miroslav a Marie Večeřovi čp. 20, manželé Josef a Josefka Večeřovi čp. 18, manželé Josef a Věra Eliášovi čp 1, manželé Martin a Růžena Marečkovi čp 16, manželé Josef a Anna Forajtovi čp. 25, manželé Karel a Anežka Jurčíkovi čp. 37, manželé Jan a Dana Matysovi čp. 30, Ludmila Köhlerová čp 38, manželé Bertin a Aranka Špičkovi čp. 31, František Matys ml. čp. 42 a František Matys st. s manželkou čp. 33. Nebýt obětavé práce všech jmenovaných občanů, nevím jak by naše obec, i když se prostírá v krásném přírodním prostředí, vypadala dnes. Zásluhu na vzhledu naší obce mají také cizí občané, kteří odkoupili domky a zemědělské usedlosti které byly v desolátním stavu, na chaty a pěkně je opravili. Za jeden z nejhezčích domků považuji čp. 18 a zahradu kolem.

Nelze zapomenout na to, co obci na pěkném vzhledu ubírá. Velká z části i podsklepená stodola, která slouží k uskladnění sena a sadbových brambor, stojící na začátku obce hned u silnice, má již nejméně 6 let utrženou část střechy Je majetkem ČSSS a přímo volá po opravě. Snad se také dočká. Ani ostatní objekty, které jsou ve správě ČSSS na tom nejsou lépe. Věřím že se OV bude snažit zjednat nápravu u zodpovědných pracovníku ČSSS v Šumperku.

Životní úroveň

Vybudováním obecního vodovodu, kterým se vyřešila kritická situace s pitnou vodou, se zvedla kultura bydlení na vesnici a z části i životní úroveň obyvatel. Doba dřevěných zahradních záchodů, necek na koupání a mycích lavoru je dobou minulou. Je už málo domků, kde není splachovací záchod, koupelna, kuchyňská linka s teplou i studenou vodou a jiné moderní zařízení. V obci přibylo pět osobních aut, přibývá nových moderních televizních přijímačů, které občané vyměňují za staré, které již dosloužily. Rok od roku se zlepšuje vybavenost bytů, koberci, nábytek, el. spotřebiče a podobně. Děti i dospělí chodí čistě a vkusně oblékáni.

Brigády

Naši občané se zúčastňují po celý rok různých akcí. Veřejné osvětlení je stále udržováno v naprostém pořádku. V zimě je prohrabávána nejen silnice, ale i místní komunikace. Na jaře jsou čištěny stoky a propusti, uklízí se veřejné prostranství, opravují cihárny ČSAD, vysazují se okrasné a ovocné stromky, provádí se sběr pícního kořene a sušení sena z neprístupných ploch. A to vše přispívá k tomu, že se i na vesnici kultura bydlení a života rok od roku zlepšuje a to zásluhou všech našich občanů. V roce 1980 bylo na těchto akcích odpracováno 1735 brigádnických hodin. ČSSS bylo odevzdáno 49 q kvalitního sena z neprístupných ploch. Do sběrných surovin bylo odvezeno 18 q pícního kořene. Účast na brigá-

dách zajišťovaly složky NF společně. Občané měli pro tyto akce vždy pochopení a zúčastňovali se rádi a v hojném počtu.

Zásobování Chtěl bych napsat několik slov ke službám obyvatelstvu. Zásobování potravinami má na starosti Jednota Zábřeh. Zásobování prodejny bylo plynulé proto nedocházelo ke stížnostem občanů. To se ovšem nedá říct u masných výrobků. Vepřové i hovězí maso, které je do prodejny dodáváno balené, přicházelo jen v nepatrném množství a výběru. Vepřová kýta a hovězí roštěnka chyběla ve výběru po celý rok. Byl také nedostatek kakaď a jižního ovoce. Za uplynulý rok proběhly změny ve vedení prodejny. Po odchodu vedoucí s. Marie Čermákové, nastoupila k 1. dubnu důchodkyně s. Ludmila Filipíková, která dojížděla z Libiny. Vedla prodejnu potravin do konce srpna. Od září vede prodejnu s. Sylvie Vinklérová, která dojíždí ze Šumperka. Prodejní doba mimo úterka je od 9^{00} do 17^{00} hodin. V pohostinství, které zásobuje také Jednota Zábřeh, změny ve vedení prodejny nebyly. Vedoucím zůstává s. František Matys. V této provozovně byla pro malou účast v pracovní dny, změněna otvírací doba a to takto. V pátek od 17^{00} do 23^{00} hodin. V sobotu od 15^{00} do 23^{00} a v neděli od 14^{00} do 21^{00} hodin. V tyto dny je návštěvnost dosti značná, jak od místních obyvatel, tak i od majitelů zdejších chat a usedlostí.

Pro porovnání uvedu ceny některých druhů základních potravin.

Ceny potravin

chléb obyčejný	1 kg	2,50 kčs
chléb kmínový	1 kg	3,80 kčs
mouka polok. výběr	1 kg	4,90 kčs
mouka hladká výběr	1 kg	4,20 kčs
mouka obyčejná	1 kg	3,50 kčs
rohlíky	1 kus	0,40 kčs
cukr krystal	1 kg	7,30 kčs
cukr kostkový	1 kg	8- kčs
mléko plnotučné	1 l	3- kčs
mléko pasterované	1 l	2- kčs
smetana	1 l	9,20 kčs
káva zrnková	50 gr.	12 kčs
káva zrnková ceba	50 gr.	13,50 kčs
máslo čerstvé balené	1 kg	40 kčs
pivo ležák 10%	1/2 l	1,70 kčs
rum tuzemský	1 l	90 kčs
vodka konzumní	1 l	90 kčs

vepřová kýta	1 kg	35 kčs
vepřová plec	1 kg	28 kčs
vepřová krkovice	1 kg	28 kčs
vepřová pečeně	1 kg	30 kčs
vepřový bůček	1 kg	20 kčs
hovězí zadní bez kosti	1 kg	29 kčs
hovězí svíčková	1 kg	40 kčs
hovězí roštěná	1 kg	33 kčs
hovězí přední	1 kg	20 kčs
hovězí játra	1 kg	20 kčs
telecí kýta	1 kg	40 kčs
telecí plec	1 kg	33 kčs
telecí bok	1 kg	13 kčs
telecí játra	1 kg	38 kčs
salám turanlio turist.	1 kg	50 kčs
salám šunkový	1 kg	40 kčs
sádlo škvarkové	1 kg	18 kčs

Ostatní nákupy si obyvatelé obce obstarávají v Šumperku, se kterým je obec spojena autobusovou dopravou ČSAD. Linka Hrabišice - Šumperk jezdí v pracovní dny 5x denně takto.

Doprava

Ráno jede první linka 5,05 pak školní 7,05, odpoledne školní 14,10, pak 15,40 a v 17,40 hodin. V sobotu jede v 8,40 - 11,50 a v neděli jen v 17,40 hodin. Ve dny pracovního klidu je takto doprava naprosto nedostačující, zvláště pro ty občany, pro které je to jediná možnost jak se do Šumperka a zpět dostat. Věříme že se v budoucnu i tento problém vyřeší.

Zdrav. středisko O zdraví našich občanů se stará 4 okrsek OÚNZ v Šumperku s vyšetřujícím lékařem MUDr. Janem Krejčím a zdravotní sestrou Jarmilou Suchomelovou. Dětské oddělení je také v Šumperku.

Pošta Místo se naší obce je začleněna jako místní část města Šumperka a všechny služby mají občané v Šumperku, stále patří Hrabišice k poště Nový Malín. I tímto jsou dost nesnáze, protože spojení autobusové i vlakové je časově dost nevýhodné. K vyřízení maličkostí, která vyžadují osobní styk, ztrácí občané půl dne času. Doufejme, že budou Hrabišice

Pohyb obyvatel v budoucnu patřit k poště v Šumperku. Počet obyvatel ke konci roku 1980 činil 101 osob, z toho připadá 30 osob na osadu Krásné. Během roku se odstěhovala Lenka Večeřová do Hrabišína. Přistěhovalo se 5 osob. Marie Bučková a ing.

Sňatky Jiří Resler s manželkou a dvěma dětmi. Narodilo se 1 dítě. Do stavu manželského vstoupili za uplynulý rok čtyři občané. František Matys, Štefan Šubjak, Jan Kočer ml. a Lenka Večeřová.

Úmrtí Dne 4 prosince 1979 zemřela po krátké nemoci, místní občanka,

důchodkyně paní Ludmila Kováčová. Pohřeb zesnulé se konal v šumperském krematoriu. Z naší obce to byl první pohřeb žehem v tomto krematoriu. Dne 27 června 1980 po delší nemoci zemřel ve věku 58 let, invalidní důchodce, pan Arnošt Peterka. Dlouhá léta pracoval v nár. podniku Moravolen jako stolař. Byl dlouholetým členem ČSPO, kde zastával různé funkce. Jako velitel dívčího družstva si vedl velmi úspěšně. Zúčastnili se mnoha okresních, pak krajských a celostátních soutěží ČSPO. V obci byl oblíben pro kamarádskou povahu a nezištnou pomoc spoluobčanům, při různých pracích v jeho stolařském oboru. Se zesnulým panem Arnoštem Peterkou se spoluobčané rozloučili 1. července v obřadní síni městského krematória v Šumperku. Dne 7 listopadu zemřel ve věku 77 let pan Karel Vostál. Celý svůj život, někdy ne příliš lekký, zasvětil poctivé práci v zemědělství. Svou obětavou a poctivou prací, si získal uznání a úctu všech spoluobčanů. Z počátku jako rolník, pak člen JZD a nakonec zaměstnanec ČSSS, pracoval vždy svědomitě a počtivě, i když tato těžká práce nebyla vždy náležitě oceněna. Na sklonku svého života žil u své dcery v Rudolticích. Spoluobčané se rozloučili se zesnulým panem Karlem Vostálem, dne 12 listopadu v místním kostele a jeho pozůstatky byly uloženy na místním hřbitově. Z obce nám odešli navždy tři naši spoluobčané. Zůstanou v našich vzpomínkách však stále. Čest jejich památce.

1980

Počasí

Rok 1980 začal sněžením a značným poklesem teploty. Noční teploty klesly na -17°C denní na -8°C. Sněhová pokrývka dosáhla 30 cm. Ke konci první dekády se oteplilo, den 0°C, noc -5°C a bylo občas pěkné sluneční počasí. Ve druhé dekádě nastal opět pokles nočních teplot až na -17°C, denní na -7°C. Na začátku třetí dekády bylo krásné zimní počasí, teplota poněkud stoupla, noc na -9°C, den na -2°C. Konec ledna se přihlásil novým poklesem teplot. Noční na -14°C, denní na -6°C. První dekáda v únoru se vyznačovala prudkým oteplením. Noční teploty se pohybovaly kolem -2 až -4°C a denní stouply až na +3°C. Bylo zataženo a padal sník s deštěm. Toto nepříjemné počasí se udrželo až do konce února. V noci vždy napadlo trochu sněhu, k ránu se utvořilo náledí a přes den sník roztál. I počátek března začal nestálým počasím. V noci sněžení ve dne mrkolení. Dne 14 března byla noční teplota -1°C, ale denní vystoupila až na +10°C. Po tomto dni nastal znovu pokles teploty. Noc na -8°C, přes den -2°C. Ke konci března se však znovu oteplilo, noční teplota byla okolo 0°C, přes den +5°C. Na začátku dubna ještě sněžilo, ale teploty se udržely v noci na -1°C a přes den na +5°C. V druhé dekádě nastal značný vzestup nočních teplot až na +8°C, a dne 10.4 stoupla denní teplota dokonce až na +19°C. Teprve počátkem třetí dekády, došlo opět k poklesu noční teploty na -3°C a denní na +3°C. Občas déšť se sněhem. V posledních dnech

měsíce dubna se znatelně oteplilo. 1 května byl slunným teplým dnem o teplotě 15°C. První květnová dekáda se vyznačuje pěkným počasím. V noci +1 – +3°C, přes den kolem 13°C. Dne 7.5 vystoupila teplota na +17°C a večer byla první bouřka. Zbytek května přinášel dosti chladný a mokrý. Teploty v noci +1–2°C, přes den +12°C. Poslední dny se oteplilo. V noci +8°C, přes den +16–18°C. Dne 31.5 přišel déšť. Červen nastoupil chladnějším počasím a vydatnějšími dešti. Další dny byly deštivé ale teplota znatelně stoupla. Dne 13.6. dokonce v noci na +15°C a přes den až na +28°C. Od poloviny do konce měsíce se teploty pohybovaly v noci +1–8°C, přes den 14–18°C. Začátek července je deštivý a chladný. 13 července při denní teplotě +6°C je nejstudenějším červencovým dnem za posledních 200 let. Ani druhá polovina měsíce neměla lepší počasí. Noční teploty +8°C, denní 14–16°C. Tyto teploty provázely každodenní vydatné deště. Dne 29. července byla silná bouřka. První srpnový týden přinesl výrazné oteplení. V noci 3. srpna vystoupila teplota na +12°C a ve dne až na +32°C. Byl to nejteplejší týden z celého léta. Ostatní dny měsíce srpna jsou již chladnější a deštivé. Noční teploty 10°C a denní 14–19°C. Začátek září začal pěkným slunečným počasím. Ale již v druhé dekádě je počasí chladnější a deštivé. Noční teploty +5–8°C, denní 13–17°C. Ke konci září se vyjasňuje, noční teploty klesají na +2–3°C a denní nejvíce 15°C. První dekáda října je chladná a deštivá. Noční teploty +2–3°C,

denní jen +8-9°C. Toto počasí trvá i v druhé dekádě. Teploty v noci +4°C, přes den +8-10°C. Teploty stále klesají. Dne 20. října při vyjasnění se přihlásil první mráz. V noci teplota klesla na -6°C a ve dne bylo pouze +3°C. Celou třetí dekádu je oblačno, mrholení a 31. října napadl na horách první sníh. Měsíc listopad nastoupil chladným počasím. Dne 4. listopadu, při noční teplotě -4°C napadl v obci první sníh. Ten sníh hned roztál, ale již se ohlásily noční mrazíky. Noc -3-4°C, den +3°C. Na konci listopadu je mírné oteplení, noc -2°C, přes den +7 až +8°C, ale je stále zataženo a sychravo. Začátkem prosince napadlo 20 cm sněhu a udeřil silnější mráz. Noční teplota klesla až na -10°C, přes den -1°C. Ke konci první dekády mráz klesl na -4°C v noci a přes den bylo +1 až +2°C. Druhá dekáda se vyznačovala stálými mrazíky, noční -3 až -5°C, denní 0 až +2°C a sněhovými přeháňkami. Před vánočními svátky po oteplení sníh roztál. Teploty v noci -4°C a přes den až +6°C. Vánoční svátky v tomto roce byly na blátě. Ke konci roku je poměrně teplé počasí a zataženo. Noční teplota je jen málo pod bodem mrazu a denní +3°C. Celkově zhodnocení počasí za uplynulý rok není příliš uspokojivé. Tento rok byl chladný a hodně mokrý, což

Úroda

mělo velký vliv na výnosy některých remontních plodin. Například brambor bylo až o 50% méně a pšenice byly malé. Také krmná řepa byla slabá. U obilovin klesly výnosy

jen málo pod průměr. Lesních malin a borůvek bylo také velmi málo. Ovoce a zelenina byla drobná a taktéž málo. Špatná úroda způsobila, že jenom brambor muselo být dovezeno za 350 miliónů devizových korun. Dovezeny musely být i jiné zem. produkty.

Kulturní akce

Během uplynulého roku pořádaly místní složky NF různé kulturní, společenské a politicko-výchovné akce. Společenský ples, konaný v únoru, navštívili občané v hojném počtu. Musím podotknout, že sál je pro malé rozměry naprosto nevyhovující pro větší akce. Doufáme, že se občanskému výboru podaří prosadit požadavek na přístavbu. Občané musí sedět stísněni a kdo přijde později nemá se kam posadit. Přesto byla nálada na tomto plese výborná. V měsíci únoru byla provedena školení občanů v civilní obraně. Po školení byla beseda o kronice a čtení zápisu z místní kroniky. Beseda měla velký úspěch a protáhla se na dvě hodiny. K oslavám MDŽ připravily složky NF pro naše ženy pěkný večer s dárky, pohoštěním a tancem. K poslechu a tanci hrála místní hudba. Na slavné májové dny byla akce pěkně vydobena a občané se zúčastnili prvomájového průvodu. Zvláště mile byli naši občané překvapeni, když z tribuny zaznělo také jméno nositele společenského Jana Kampana, který byl k tomuto dni vyhodnocen jako nejlepší pracovník TKS. Mezinárodní den dětí oslavily místní děti pěkným odpolednem. Byly recitovány básničky, zpívány písničky za sladké odměny a na

závěr bylo připraveno bohaté občerstvení. Děti byly obdarovány pěknými knížkami. Za přípravu bohatého odpoledne patří dík soudružkám Věře Eliášové, Věře Hanákové, Adéle Lindemanové a Anničce Hajné. Autobusový zájezd, který se uskutečnil 21. června, organisovala jako předešlá léta paní Anička Hajná. Trasa zájezdu vedla přes Velké Meziříčí a okolí, odkud přišlo do naší obce v roce 1945 nejvíce občanů. A pak do Brna na každoroční revue. Zájezd byl jednodenní. Chtěl bych se také zmínit o hezkém večeru s táborákem u rybníky Žáťových. Měl to být spíš večer pro rodinné příslušníky, ale nakonec se tam sešla polovina obce. Opékalo se na ohni celé jele, hrála místní kudba a piva, které čepoval s. Květoš Žáťa, se vypilo tři sudy. Na tento srpnový večer se bude v obci dlouho vzpomínat. Letos jsme uspořádali besedu s lékařem na téma: „Srdce a jeho choroby". Přednášejícím byl MUDr. Miloš Šitař, kterého všichni občané dobře znají. Taneční zábava, která byla určena hlavně mládeži, se uskutečnila 22. listopadu. S přípravou této akce měl nejvíce starostí s. Karel Vykydal se Šumperka, který má v naší obci chatu. Projevil se jako výtečný organisátor. Zábava měla půlnoční veselý průběh. K tomu přispěla i bohatá tombola, obsahující 150 cen. Snad nejradostnější a nejočekávanější den v roce, byl prosincový den 28. prosince. Dobrý výbor společně s ČSSŽ připravil

pro děti maškarní karneval. Děti se za doprovodu místní hudby tak rozdováděly, že se jim nechtělo ani domů. Na ukončení starého roku se naší občané sešli na společenském večírku, konaném dne 30. prosince. Tento večer byl organisačně dobře připraven. Vstupenky se prodávaly místním občanům předem a byla jim reservována místa. Veselá nálada panovala až do pozdních hodin. Na závěr snad jen dodat, aby v příštím roce bylo těchto akcí více než v tomto roce.

Výročí

Dne 3. dubna se dožil náš spoluobčan pan Josef Fábo sedmdesáti let. Žije v naší obci od roku 1945. Jako člen KSČ zastával různé funkce stranické, MNV a ve státním statku. Po odchodu do důchodu pracoval ještě jako strážný v místním kamenolomu. Pro nemoc musel této práce nechat. Jubilantovi přišlo blahopřát hodně spoluobčanů. Pohoštění které bylo pro gratulanty připraveno, by mohlo klidně konkurovat i svatební hostině. Přejeme panu Fábovi do dalších let hodně zdraví a spokojenosti.

Složení výborů

V uplynulém roce pracovaly složky NF v tomto složení výborů.

DV.

Anežka Hajná	předseda
Walter Lindeman	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Marie Weiserová	rev. účtů
Anna Köhlerová	členka

ČSČK.

Marie Weiserová	předseda
Václav Večeřa	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Jan Bečvář st.	rev. účtů
Františka Fábová	rev. účtů

1980

VOKSČ

Květoslav Fábo	předseda
Walter Lindemann	jednatel
Martin Mareček	pokladník

ČSSŽ

Věra Hanáková	předseda
Miluše Pospíšilová	jednatel
Adela Lindemannová	pokladní
Jarmila Lukášová	členka
Anežka Hajná	členka
Věra Eliášová	členka

NF

František Hajný	předseda
Václav Večeřa	jednatel
Marie Weiserová	pokladní
Josef Eliáš	rev. účtů
Jan Köhler ml.	člen
Věra Hanáková	člen
Květoslav Fábo	člen
Jan Vinkler	člen
Walter Lindemann	člen
Anežka Hajná	člen

ČSPO

František Hajný	předseda
Václav Večeřa	jednatel
František Matys	velitel
Josef Eliáš	pokladník
Ludvík Hampas ml.	hospodář
Květoslav Fábo	kul. referent
Jarek Večeřa	rev. účtů
Anežka Hajná	rev. účtů

OV

Josef Eliáš	předseda
Květoslav Fábo	tajemník
Martin Mareček	prác. z mládež
Václav Večeřa	otč. zaležit.
František Matys	člen

Tyto uvedené výbory, měly za úkol organisovat a vést život v obci po celý rok po stránce kulturní, politicko-výchovné a pracovní.

Závěr

Rok 1980 prolétl ve znamení pracovního úsilí všech občanů naší socialistické republiky. Dá se říci, že to byl finiš jisté příležitosti. Za uplynulé období se postavilo mnoho nových bytů, mateřských škol, jeslí, škol, sportovních a kulturních areálů. Velký podíl na splnění těchto úkolů mají občané v celé naší vlasti. V brigádnických akcích vytvořili obrovské hodnoty, ve prospěch nás všech a hlavně našich dětí. Na závěr tohoto zápisu bych chtěl poděkovat všem spoluobčanům za obětavou práci ve svém volném čase, na povznesení naší obce. Věřím že i v příštích letech budou všichni společně pomáhat, při plnění nových úkolů alespoň tak, jako tomu bylo dosud.

Tímto závěrem jsem ukončil zápis v místní kronice za rok 1980.

Zápis za rok 1980 provedl
kronikář - Josef Vorejta

Za OV předseda:

Oldřich Kalbáč
obvodní kronikář

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR · SUMPERK

1981

Obsah zápisu pro rok 1981.

1.) Úvodní slovo	strana 23-25
2.) Kosmické lety	strana 25-26
3.) Počasí	strana 26-31
4.) Výstavba	strana 32
5.) Brigády	strana 32-33
6.) Kulturní a spol. akce	strana 33
7.) Zásobování	strana 33
8.) Změny o cenách	strana 34
9.) Doprava	strana 34-35
10.) Pošta	strana 35
11.) Pokyt obyvatelstva	strana 35
12.) Zdravotní péče	strana 36
13.) Voda	strana 36
14.) Složky NF	strana 36-38
15.) Závěrečné slovo	strana 38

Úvodní slovo

Rok 1981 protekl hlavně velkým úsilím o mírovou budoucnost celého světa. Spojené státy vstoupily do osmdesátých let s úmyslem zvrátit strategickou rovnováhu ve světě, získat převahu nad Sovětským svazem a vytvořit podmínky pro nastolení hegemonie amerického imperialismu ve světových záležitostech. Sovětský svaz vypracoval mírový program pro osmdesátá léta, týkající se zmrazení rozmísťování nových jaderných zbraní v Evropě. Vyzval všechny národy světa k obraně míru na celém světě. Chtěl bych v krátkosti zapsat důležité události u nás i ve světě, jak je rok 1981 postupně přinášel.

Ronald Reagan složil prezidentský slib a stal se 40. prezidentem USA. Bylo dosaženo dohody mezi Íránem a USA o propuštění 52. amerických rukojmích. V Číně byla odsouzena vdova po Maovi, Ťiang Čching a její stoupence Čang k trestu smrti, s odkladem výkonu na dva roky. Polský Sejm

zvolil do funkce předsedy rady ministrů W. Jaruzelského. Leonid Brežněv byl znovu zvolen generálním tajemníkem ÚV KSSS. V únoru byl proveden úspěšný pokus o pravicový převrat ve Španělsku. V březnu byl proveden neúspěšný atentát na Ronalda Reagana ve Washingtonu. Dvanáctý sjezd Bulharské KS. opět zvolil generálním tajemníkem ÚV soudruha T. Živkova. XVI. sjezd KSČ zvolil generálním tajemníkem ÚV. Gustava Husáka. V květnu proběhly první svobodné všeobecné volby v Kambodži. Prezidentem Francouzské republiky se stal F. Mitterrand. Při neúspěšném pokusu o státní převrat byl zavražděn prezident Rahmán. Íránský prezident Bání Sádr byl zbaven úřadu a byl na něj vydán zatykač. Funkce předsedy ÚV KS Číny byl zproštěn Chua Kuo-feng a byl zvolen Chu Jao-pang. V červenci se uskutečnilo setkání L. Brežněva a s. Gustava Husáka na Krymu. Novým prezidentem Íránu byl zvolen M. A. Rádžáí. Ronald Reagan vydal příkaz k výrobě neutronových hlavic. Při výbuchu náloží v úřadě předsedy vlády v Seherámu byl zabit prezident Rádžáí a premiér Bahonar. V září navštívil s. Gustav Husák Libyi, Etiopii a Jemenskou lidově demokratickou republiku. Měsíc říjen zvítal světový kongres žen v Praze a VIII. kongres Mezinárodní demokratické federace žen. Na následky atentátu zemřel v Káhiře A. Sadat. Novým egyptským prezidentem byl zvolen H.

Mutarok. Na celém světě se pořádaly mírové manifestace proti rozmístění amerických jaderných zbraní. Všeho demonstrací se zúčastnilo v celé Evropě statisíce lidí. V Polsku byl v prosinci vyhlášen výjimečný stav a byla vytvořena vojenská rada národní záchrany. USA vyhlásily ekonomické sankce vůči Polsku a Sovětskému svazu.

Rok 1981 přinesl 20. výročí prvního kosmického letu člověka do vesmíru. Uskutečnil jej první kosmonaut sovětský občan Jurij Alexejevič Gagarin. Po oblétnutí zeměkoule za 108 minut úspěšně přistál v předem určené oblasti Sovětského svazu. Tento let se stal historickým mezníkem v dobývání vesmírného prostoru. Kosmické lety pokračovaly i v tomto roce. V květnu byla v SSSR vypuštěna kosmická loď Sojuz 39 s mezinárodní posádkou, kosmonaut SSSR V. Džanibekov a kosmonaut MLR J. Gurragča. Dále byla vypuštěna kosmická loď Sojuz T4 s posádkou V. Kovaljonok a V. Savinych. V květnu dutnu byl v USA vypuštěn na obětnou dráhu kolem Země raketoplán Columbia s kosmonauty J. Youngem a R. Crippenem, který po letu úspěšně přistál. V září letu přinesl další kosmický let s mezinárodní posádkou. Kosmickou loď řídil sovětský kosmonaut L. Popov a kosmonaut RSR D. Prunariu. Po 75. dnech pobytu na palubě stanice Sojuz 6, se vrátili na Zemi kosmonauti V. Kovaljonok a V. Savinych. Americká kosmická sonda Voyager 2 začala v měsíci srpnu vysílat na Ze-

kosmické lety

mi první snímky Saturnu, pořízené ze vzdálenosti 2,5 miliónu kilometrů od této planety. Ke konci roku byl v USA vypuštěn k druhému letu raketoplán Columbia s posádkou J. Engle a R. Truly. Tímto letem skončily kosmické lety v roce 1981.

Počasí: Rok 1981 nezačal zrovna zimním počasím ale spíš listopadovým. Déšť se sněhem doprovázel silný studený příval. Teploty se pohybovaly na -1 až 0°C. Až na konci prvního lednového týdne se počasí zlepšilo. Vítr se utišil a při vyjasnění klesly noční teploty na -10°C a denní na -5°C. Začátek druhého lednového týdne začal silnou sněhovou vánicí, hrnuly se závěje a přibylo 20 cm. sněhu. Teploty přes noc -10°C ve dne -6°C. V noci 18 ledna se vyjasnilo a noční teplota klesla na -18°C, denní na -10°C. Celou druhou dekádu bylo zataženo se sněžením a silným větrem. Sněhová pokrývka se zvedla na 70 cm. Teploty se pohybovaly v noci kolem -7 až 9°C, denní kolem -2 až 0°C. Ke konci ledna se vyjasnilo a teplota klesla na -16°C v noci a přes den při slunečním počasí stoupla na -3 až -1°C. Únor začal teplým počasím. Obleva byla provázena deštěm a denní teploty vystoupily až na +8°C. Noční byly kolem -2 až -4°C. Tvořilo se náledí a silná námraza. Sníh v několika dnech poklesl. Teplé počasí se střídalo se sněžením a nočními mrazy až do konce února. Napadlo 40 cm nového sněhu

a teploty i když v noci klesly místy až na -12°C, přes den se držely na 0 až +4°C. V prvním březnovém týdnu teplejší počasí pokračovalo. Noční teploty se pohybovaly kolem -3°C, denní vystoupily na +3 až +5°C. Na konci týdne začal déšť. Druhá dekáda měsíce března byla provázena teplým počasím a částmi dešti. Roztály i poslední zbytky sněhu. Noční teplota se zvedla na +3 až +5°C a denní dokonce na +13°C. Třetí březnová dekáda začala krásným jarním počasím. Dne 21. se denní teplota zvedla na +17°C a otcané začali s pracemi na zahrádkách. Do konce března bylo příjemné počasí. Teploty stouply v noci až na +10°C a denní dokonce na +19 až 21°C. Teplé počasí bylo provázeno pravidelnými dešťovými přeháňkami. Měsíc duben v příjemném počasí pokračoval. Jasné a slunečné počasí zvedlo denní teploty až na +22°C. Noční byly kolem +2 až +4°C. Staršímu číslému přísloví „březen za kamna vlezem, duben jestě tam budem" dala za pravdu druhá polovina dubna. Zvedl se silný a studený severní vítr, provázený nočními sněhovými přeháňkami. Noční teplota klesla na -4°C, denní se udržela na +8°C. Na velikonoční svátky studené počasí stále trvá. Mírné oteplení přišlo až na konci dubna. Noční teploty stouply na 0 až +1°C, denní na +12 až +15°C. Květen začal studeným a deštivým počasím. Noční teploty klesly na -2°C, denní +8°C. Zataženo často déšť. Oteplení nastalo od 8 května, kdy noční teploty stouply na +4°C a

denní dokonce na +24°C. Polojasné až jasné počasí se udrželo až do konce května. Byl mírný teplý pátr. Noční teploty +10 až +12°C, denní + 24 - 26°C. V druhé polovině května nebyly žádné deštivé přeháňky. Dá se říci že bylo značné sucho. Déšť přišel až 31. v odpoledních hodinách. Měsíc červen začal výrazným zvýšením teplot. Za jasného počasí stouply noční teploty až na +16°C a denní dokonce na 30 až 31°C. Dne 1. června, za krásného letního počasí se v nové vybudované přehradě na potoce Nový Malín - Šumperk utopil 19 letý chlapec z Nového Malína. Je to první zmařený lidský život této přehrady. Krásné letní počasí s teplotami 31 až 32°C trvá do 4 června večer. Večer přišel déšť a silná bouřka. Po této bouřce nastává ochlazení. Je zamračené a deštivé počasí. Noční teploty klesly na +8°, denní na +16 až +17°C. Chladnější a deštivé počasí trvá do 23. června. Po tomto dni nastává mírné oteplení, noční teploty +12°C, denní +22°C. Na konci června je jasno a slunečno. Teploty stouply v noci na +16°C, denní na 29 až 30°C.

Začátkem července krásné letní počasí trvá. Dne 4. července večer přišla silná bouřka provázena silným větrem a velkými přívaly vody. Tato bouře napáchala velké škody. Jen v okrsku Uherské Hradiště bylo zaplaveno 60 oken a škoda na polích, hospodářských a obytných budo-

však přinášela částku 40. mil. korun. Zbytek první dekády pokračuje krásné letní počasí s denními teplotami až +33°C, noční +17°C. 12. července večer přišla silná bouřka a prudký déšť. Po této bouřce teplota mírně klesá a nastává deštivé počasí které trvá až do 28 července. Teploty v noci +9°C ve dne +19 až 22°C. Konec měsíce přinášší mírné oteplení s teplotami +26°C. Srpen začal výrazným oteplením. Noční teplota stoupla na +17°C, denní na +31°C. Dne 2. srpna v noci silná bouřka. První i druhá srpnová dekáda přinášší pěkné počasí, místy malé deštové přeháňky s bouřkami. Teploty se drží přes den na +30 až 31°C, v noci 14 až +16°C. Konec druhé a začátek třetí dekády přinášší oblačno, deštivé počasí a silnější vítr. Noční teploty klesly na +9°C 19 dokonce na +5°C, denní se pohybují kolem +21°C. Deštivé a větrné počasí trvá až do konce srpna. Noční teploty klesly na +4°C, denní na 16 až 17°C. V první dekádě září je krásné letní počasí. Je jasno a noční teploty stouply na +9°C a denní na +26°C. Začátek druhé dekády je chladnější. Je zataženo, déšť a ráno silné mlhy. Noční teplota klesá na +5°C, denní na +16°C. Mrholení, mlhy a chladnější počasí trvá do 22. září, kdy nastává oteplení s denní teplotou 22°C. Po dvoudenním oteplení přichází déšť, mlhy a teplota znovu klesá na 16°C. Na konci měsíce se oteplilo a vyjasnilo. Ustávají ranní mlhy. Tímto počasím začíná i měsíc říjen.

Ranní mlhy a slabší vítr trvají, ale teplota se nezměnila. Noční je +8°C, denní vystoupila 9. října dokonce na 21°C. Dne 11. října vítr zesílil a po celodenním lijáku přišla večer bouřka. V druhé dekádě se oteplilo, déšť a silný vítr provází denní teplota +10°C, noční jen +2°C. 15. října je první noční mráz -2°C. V noci 18. října je večer silná letní bouřka, poslední v tomto roce. Poslední říjnová dekáda má deštivé a studené počasí se silným větrem. Noční teploty kolem 0°C, občas malý mráz, denní +7 až +8°C.

I první listopadové dny byly studené a deštivé, navíc provázeny studeným větrem. Noční teplota klesla na -3°C, denní na +4°C. Dne 7. listopadu napadlo to asi první sněhu. Sníh působivá. Noční teploty na konci první dekády klesly na -8°C, denní -1 až +1°C. Pokles teploty je provázen sněhovými přeháňkami. V druhé listopadové dekádě se mírně oteplilo. Bylo nepříjemné vlhkavé počasí. Ráno husté mlhy a silné oblačí, přes den déšť se sněhem. Noční teploty -3°C, přes den +2°C. Začátkem poslední dekády nastalo oteplení. Noční teploty vystoupily dokonce až na +7°C, denní +10 až +12°C. Napadaný sníh roztál. 23. listopadu vystoupila denní teplota na +14°C. Teplé počasí s deštěm a ranními mlhami trvá až do konce listopadu. Teploty kolísají v noci od +7 až +2°C, přes den +10°C.

Prvního prosince klesla v noci teplota na -5°C a napadlo 30 cm sněhu. Ve dne se teplota zvedla na +2°C. Při celodenním mrzholení se tvořily silné námrazy a náledí. Ke konci dekády se oteplilo, déšť se sněhem utvořil silné náledí a z 50 cm sněhové pokrývky zůstalo 15 cm sněhu. Druhá dekáda začala sněhovými vánicemi v noci a mrzholením ve dne. Teplota klesla v noci na -9°C, přes den na -5°C. Postupně teplota klesá a ke konci druhé dekády bylo v noci až -17°C, přes den -10 až -12°C. Za druhou dekádu napadlo 70 cm sněhu. Mrazivé počasí pokračovalo až do 22. prosince. Noční teploty -14 až -16°C, denní až -12°C. Na vánoční svátky se silně oteplilo. Teploty stouply přes den až na +2°C. Nastalo slabé tání. Tato zvýšená teplota se udržela až do konce roku. Na Silvestra mrzholilo a denní teplota byla +4°C. Sněhu kterého bylo před oblevou 80 cm ubylo o 50 cm.

Výstavba

Jak v uplynulých létech tak i v roce 1981 výstavba v naší obci vzrůstá. Největší podíl na přeměně naší obce mají chataři a chalupáři, kterých stále přibývá. Parcely které byly prodány na výstavbu chat, dříve obec moc nekrášlily. Byly to zahrady se zbytky zbořenišť, zarostlé křovím a zakázené harampádím, což v žádném případě obci na kráse moc nepřidalo. Noví majitelé parcel, museli nejdříve vynaložit hodně úsilí na odklizení, než mohli začít s výstavbou. Naší občané bydlící v obci trvale se o své domky také dobře stara-

jí. Nedá se to však říci o objektech které jsou ve vlastnictví státních statků a lesů. Tyto podniky se ke svému majetku chovají dost macešsky. Jedinou větší akcí v otci je oprava křiště. Tato oprava přes všechnu snahu zaostává. V uplynulém roce se na této akci pracovalo velmi málo. Chybí stále materiál a zemní stroje na úpravu terénu. Snad se to v příštím roce zlepší.

Brigády

Na společných brigádách pořádaných složkami NF odpracovali naší občané celkem 1200 hodin. Tyto brigádnické hodiny byly odpracovány na údržbu a úklid veřejných prostranství, vyčištění stok, sběr železného šrotu, posečení a usušení sena z nepřístupných ploch a na výzdotu otce k oslavám májových dnů. Je to nejméně odpracovaných brigádnických hodin za posledních pět let. Jen pro zajímavost uvedu odpracované hodiny od roku 1977. V roce 1977 to bylo 3100 hodin – 1978 dokonce 4482 hodin. V roce 1979 je to 1850 hodin a v roce 1980 1735 hodin. Tento pokles není způsoben nezájmem našich občanů, ale proto že v otci neprotíká žádná větší akce Z.

Kulturní akce

Kulturní a společenské akce mají na starosti složky NF. V únoru byla ČSŽ a DV uspořádaná taneční zábava, která se velmi vydařila. K MDŽ připravil ČSŽ spolu s DV společenský večer pro všechny naše ženy. Kulturní program dětí, občerstvení a dárky, na závěr pak místní kudba splnily účel

tohoto večera Mezinárodní den dětí oslavily naše děti velkým táborákem a sportovními hrami. Účast dětí i dospělých byla velká. Jednodenní zájezd pořádaný DV. se vydařil. Trasa zájezdu byla k památníku ostravské operace v Hrabyni, dále do ZOO v Ostravě a na zámek v Bruntále. Organisátorem a vedoucím zájezdu byla s. Anežka Hajná. Dále byly provedeny besedy s občany o protipožární ochraně, školení C.O., beseda s kronikou a školení řidičů amatérů. Na ukončení starého roku byl uspořádán společenský večer, který se všem líbil. Nálada byla výborná účast velká. U příležitosti oslav slavných májových dnů byl udělen naší občance Anně Forajtové, za příkladné a vynikající pracovní úspěchy, čestný odznak: „nejlepší pracovnice k.p. Chemopetrol.

Zásobování

Zásobování v obci zůstává na stejné úrovni jako v minulých létech. Prodejna potravin je plynule zásobena všemi základními potravinami. Výjimkou je nedostatek ve výběru u masných výrotků a zeleniny. Dosavadní vedoucí prodejny Sylvie Vinklérová odešla ze zdravotních důvodů. Od 12.10.1981 nastoupil na funkci vedoucího s. František Pazdera, který dojíždí ze Šumperka. Prodejní doba zůstává stejná jako v loňském roce. Vedoucím v místním Pohostinství zůstává s. Frant. Matis.

Změny v cenách

Ceny potravin se v podstatě nezměnily. Znatelně však stouply ceny rozmanitých výrobků. Federální cenový úřad oznámil, že na základě rozhodnutí vlády ČSSR stanoví s účinností od 15.10.1981 maloobchodní ceny benzínu super na Kčs 9,- speciál na Kčs 8,- a normál na Kčs 7,50 za 1 litr. U nafty motorové na Kčs 3,50 a topné na Kčs 3,50 za 1 litr. Nové ceny benzínu se promítají do cen taxislužby. Ceny automobilových olejů se zvyšují v průměru o 35%. Tato opatření se týkají jak socialistických organisací, tak i obyvatelstva. K 30. listopadu bylo provedeno snížení cen spotřebního zboží. U textilního a oděvního zboží takto. Úplety ze syntetických vláken o 18%, pletené oblečení o 15%, šátovky ze syntetických střiží o 28%, kácelany z umělých vláken o 22%, koberce o 20%, oděvy z tesilu o 16%, podlahové krytiny z PVC o 33%. U strojírenských výrobků. Náramkové hodinky tuzemské o 25%, černobílé televizory o 19%, rádiopřijímače o 17%, magnetofony tuzemské o 19%, u sporáků kombinovaných a plynových o 12%, elektrických o 27%, ostatní elektrické spotřiče o 13 až 20%, u dětských kočárků tuzemských o 17%, pletacích strojů o 22%, automatické pračky o 24% a některé druhy dřevěného nábytku v průměru o 20%.

Doprava

Doprava působává v obci jako v uplynulém roce. OSAD neprovedlo v jízdním řádu žádnou změnu. Linka Hrabišice-Šumperk

jezdí v pracovní dny 5x denně takto: 5,05 – 7,05 – 14,10 – 15,40 a v 17,40 hodin. V sobotu jede v 8,40 a v 11,50. V neděli jen v 17,40. Žádosti občanů aby byla naší obci přidělena k poště v Šumperku nebylo dosud vyhověno. Stále patříme k poště Nový Malín. Naši občané musí při nutném osobním styku obětovat hodně času, protože spojení autobusem i vlakem, Šumperk-N. Malín a pak domů je zdlouhavé. Po odchodu poštovní doručovatelky Marcely Křinové na mateřskou dovolenou, zastupovala tuto práci paní Marie Vejsarová, dlouholetá doručovatelka, toho času v důchodě. Od 1. dubna 1981 nastoupila nová poštovní doručovatelka Květoslava Stroukalová z Nového Malína. Pošta

Pohyb obyvatel

Dne 1 dubna nastoupili vojenskou základní službu dva naši občané. Jiří Köhler a Julius Kubička. 21. srpna se z naší obce odstěhovali manželé Josef a František Šáboni. Žili v obci od roku 1945. Odstěhovali se do Pardubic kde bydlí jejich dvě dcery. Dále se po svatbě odstěhovaly do Nového Malína, Eva Köhlerová a Marie Mašová. Do domova důchodců v Nových Losinách odešla důchodkyně Zdenka Vejsarová. Úmrtí nebylo v uplynulém roce žádné. Dne 5.4.1981 se narodila manželům Růženě a Martinovi Marečkovým dcera. Celkový počet obyvatel ke konci roku 1981 činí 97 osob. Hrabišice jako místní část města Šumperka přísluší k 4. zdravotní péči

Zdravotní péče

votnímu obvodu OÚNZ. Vysětřujícím lékařem je stále MUDr Jan Krejčí a zdravotní sestra Jarmila Suchomelová. Dětská lékařka MUDr. Křikalová.

Úroda

Počasí během roku bylo dost rozmarné. Jarní chladné dny, pak sucho a letní lijáky, značně ovlivnily úrodu v tomto roce. Ovoce bylo minimálně a lesních plodů bylo také méně než v minulých létech. Obilniny zelené píce a sena se udržely na průměru. Bramtor bylo při porovnání s rokem 1980 daleko více. Dlouhodobé lijáky a silné vichřice napáchaly velké škody na lesních porostech i v zemědělství. Ovlivnily i podzimní sklizeň řepy a bramtor. Bramtory se musely vybírat z velké části ručně, protože bramtorové komtajny se na rozmočených polích pohybovaly jen těžce a byly stále zalepeny blátem. Za těchto podmínek se stěr bramtor protáhl a brigádníci to neměli v takovém počasí snadné. Stejná situace byla i při svozu řepy a silážní kukuřice.

Složky NF

Složky NF pracovaly v tomto roce dotře. Na kulturních a politicko výchovných akcích se nejvíce podílely složky ČSŽ a DV. Agitaci a organisování brigád v otci měl na starosti OV spolu s VO KSČ. Svaz požární ochrany se zúčastňoval pravidelně všech brigád v otci. Na větších akcích pracovaly vždy všechny složky NF společně. Tyto složky vedly výbory po celý rok v tamto složení.

NF

František Hajný	předseda
Václav Vacíra	jednatel
Marie Weiserová	pokladní
Josef Eliáš	rev. účtů
Jan Köhler ml.	člen
Věra Hanáková	člen
Květoslav Fáto	člen
Jan Vinkler	člen
Walta Lindemann	člen
Anička Hajná	člen

OV

Josef Eliáš	předseda
Květoslav Fáto	tajemník
Martin Mareček	práce s mládí
Václav Vacíra	otč. pátrač.
František Matis ml.	člen

ČSČK

Marie Weiserová	předseda
Václav Vacíra	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Jan Bačvář st.	rev. účtů
Františka Fátová	rev. účtů

ČSPO

František Hajný	předseda
Václav Vacíra	jednatel
František Matis	velitel
Josef Eliáš	pokladník
Ludvík Hampas ml.	hospodář
Květoslav Fáto	kult. referent
Jarek Vacíra	rev. účtů
Anička Hajná	rev. účtů

ČSŽ

Věra Hanáková	předseda
Milusě Pospíšilová	jednatel
Adela Lindemannová	pokladní
Jarmila Lukášová	členka
Věra Eliášová	členka
Anička Hajná	členka

VO ZSČ

Květoslav Fáto	předseda
Walta Lindemann	jednatel
Martin Mareček	pokladník

DV

Anička Hajná	předseda
Walta Lindemann	jednatel

1981

Věra Eliášová pokladní Marie Weiserová rev. účtů

Anna Köhlerová členka

Některé změny ve výborech byly provedeny až ke konci roku 1981. Všechny budou zaznamenány v příštím roce.

Závěr. slovo

Rok 1981 byl naplněn velkým bojem o udržení míru na celém světě. Poctivá práce každého občana naší vlasti přispívá k lepšímu a spokojenějšímu životu nás všech. Žít v ústraní společnosti a starat se jen o své, to by se zvláště na vesnici nemělo vůbec vyskytnout. Jen společným úsilím můžeme dosáhnout takových výsledků jako dosud. Věřím že všichni spoluobčané se do života obce zapojí tak, aby se nám všem žilo ještě lépe a radostněji. Abychom si mohli jednou říci, že jsme svůj život nežili zbytečně a že po nás zůstalo pro další generace kus krásné a poctivě vykonané práce.

Tímto závěrem končím zápis v místní kronice pro rok 1981.

Zápis provedl kronikář:

Fojtas J.

Václav Kalbáč
ob. kronikář

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR ŠUMPERK

Za O.V. předseda:

1982

Obsah zápisu pro rok 1982.

1.)	Úvodní slovo	strana 41 - 43
2.)	Pohled do minulosti	strana 43 - 45
3.)	Kosmické lety	strana 45 - 46
4.)	Počasí	strana 46 - 50
5.)	Výstavba	strana 50 - 51
6.)	Brigády	strana 51 - 52
7.)	Kulturní akce	strana 52 - 54
8.)	Úroda	strana 54 - 55
9.)	Změna v cenách	strana 55 - 56
10.)	Zásobování	strana 56
11.)	Doprava	strana 56
12.)	Pohyb obyvatel	strana 56 - 57
13.)	Úmrtí	strana 57
14.)	Složky NF	strana 57 - 59
15.)	Závěrečné slovo	strana 59

Úvodní slovo

Snaha o udržení míru na celém světě přinesla různé události doma i v zahraničí. Chtěl bych ty nejdůležitější zaznamenat, jak je uplynulý rok přinášel. Byro Světové rady míru v Kodani rozhodlo uspořádat Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce, v roce 1983 v Praze. V lednu byl M. Koivisto zvolen finským prezidentem. Americký prezident R. Reagan oznámil, že hodlá obnovit masovou výrobu chemických zbraní. V měsíci únoru bylo Československu vráceno 18,4 tuny měnového zlata, které bylo za druhé světové války uloupeno nacisty. L. I. Brežněv vyhlásil jednostranné moratorium SSSR na další umístování jaderných zbraní středního doletu v evropské části SSSR. Mezi Argentinou a Británií začala v dubnu válka o Malvínské ostrovy, trvající 72 dní. Argentinské ozbrojené síly po 72 dnech boje na Malvínských ostrovech kapitulovaly. V květnu byl na zasedání ÚV KSSS schválen potravinový program

SSSR na období do roku 1990. Španělsko se stalo 16. členem paktu NATO. V červnu byla stranická a vládní delegace ČSSR v čele se s. Gustavem Husákem na oficiální přátelské návštěvě v SSSR. R. Reagan navštívil Francii, Itálii, Británii, NSR a Západní Berlín. Na druhém zvláštním zasedání Valného shromáždění OSN o odzbrojení, A. Gromyko předneslo poselství L. I. Brežněva, v němž se SSSR slavnostně zavazuje, že nepoužije jaderných zbraní jako první. R. Reagan vyhlásil nové embargo na dodávku zařízení pro stavbu plynovodu ze SSSR do západní Evropy. SSSR a USA zahájily v Ženevě jednání o omezení a snížení stavu strategických zbraní. V měsíci červnu vtrhla izraelská armáda do Libanonu. V červenci se sešli J. Husák a L. I. Brežněv na Krymu. Z Krymu byl zahájen odsun palestinských bojovníků ze západního Bejrútu do několika arabských zemí. Prezidentem Libanonu byl zvolen představitel křesťanské pravice B. Džamail. V září zahynul při pumovém atentátu. ČSSR navštívil vůdce libyjské revoluce M. Kaddáfí. Masakr v palestinských táborech Sabra a Šatila v západním Bejrútu si vyžádal 3200 obětí. V říjnu SSSR a Čína jednaly v Pekingu o normalizaci vztahů mezi oběma zeměmi. Přijetím nového zákona o odborech, zrušil polský Sejm Solidaritu. J. Husák a E. Honecker se sešli na přátelské návštěvě v Berlíně. V listo-

padu zemřel generální tajemník ÚV KSSS a předseda nejvyššího sovětu Leonid Iljič Brežněv. Novým generálním tajemníkem byl zvolen Jurij Andropov. R. Reagan byl nucen odvolat embargo na dodávky zařízení pro plynovod Sibiř-Západní Evropa. V listopadu se uskutečnila oficiální návštěva s. G. Husáka v Rakousku. V měsíci prosinci, američtí lékaři poprvé na světě provedli operaci, při níž zaměnili lidské srdce srdcem umělým. V PLR byl pozastaven výjimečný stav. Stručný soukrn nejdůležitějších událostí v roce 1982, bych chtěl zakončit přáním, aby pokrokoví lidé i nadále bojovali za udržení míru na celém světě.

Pohled do minulosti

Chtěl bych zaznamenat několik údajů o minulosti naší obce. Hraběšice děkují za svůj vznik horníkům a dřevařům. Český nárev Hraběšice se vyskytuje teprve na Šemterově mapě. V roce 1569 se psala ještě česky Robusny f. Pro přesné určení doby založení obce jsem zatím nenašel žádný doklad. V roce 1569 prodal Jan ml. ze Žerotína vesnice Hraběšice a Frankštát městu Šumperku. V obci byla velká rychta, která nikdy nepodléhala robotě. Za švédského vpádu na severní Moravu, vymřela celá obec na morovou nákazu. Zachránila se jen rodina Jonasová. Obec Hraběšice a osada Krásné, patřily až do roku 1842 do farní obce Frankštát. Dr. Miroslav Zapletal zaznamenal v pověstech ze šumperska

i pověst o naší obci a osadě Krásné. Osada Krásné a nedaleká horská vesnička Hraběšice, měly před léty každá svůj mlýn. Jak už to bývalo, mlynáři se mezi sebou svářili. Jeden druhého chtěl dotěhnout a vystavit posměchu vesničanů. Jednou z večera sešli se oba mlynáři v hospodě. Zprvu se jen škádlili a špičkovali, ale pak se začali vážně hádat. Ten krásenský tvrdil, že ještě tu samou noc, dříve než kohout zakokrhá, přinese svůj mlýnský kámen do Hraběšic. Hraběšický mlynář tomu nevěřil a tak se vsadili. Hlubokou a temnou nocí pachtí se krásenský mlynář s přetěžkým mlýnským kamenem. Hraběšický filuta však svému soupeři nadtěkl a na dolním konci vsi schválně vyplašil v jednom statku drůbež. Poděšený kohout hned spustil svůj koncert. Krásenský mlynář, když uslyšel zakokrhání, s kletbou pustil mlýnský kámen do díry vedle silnice a ukáněl do mlýna. Druhého dne se překvapení vesničané zastavovali u díry, v níž vězel těžký mlýnský kámen. Nechtěli se ho ani dotknout, proto házeli do díry kamení, aby ho zakryli. Přes noc však kamení zmizelo. Lidé usoudili, že v tom bude mít prsty asi čert. Půl vesnice slyšelo v noci podivné zvuky, jako by někdo kamení rozhazoval. Mlynáři se jeden na druhého nedůvěřivě dívali, ale ani oni si to nedovedli vysvětlit. Lidé se začali místu vyhýbat a začali mu říkat čertův

mlýn. Ještě dnes můžete mezi Krásným a Hrabešicemi vidět skálu, zarostlou travou a křovím, která má uprostřed velkou, jakoby vytesanou díru.

Kosmické Lety

V loňském roce skončily kosmické lety, vypuštěním raketoplánu Columbia k druhému letu. V roce 1982 začaly kosmické lety vypuštěním sovětské meziplanetární sondy Věnera 13 a Věnera 14, které přistály na povrchu Venuše. V březnu byl proveden třetí zkušební let amerického raketoplánu Columbia, za účasti posádky J. Lousma a G. Fulertona. V měsíci dubnu byla v SSSR vypuštěna kosmická loď Sojuz T5 s kosmonauty A. Berezovým a V. Lebedevem na palubě. Tito kosmonauti pracovali v kosmu 211 dní. V červnu byla vypuštěna další kosmická loď Sojuz T6, s mezinárodní posádkou, sovětští kosmonauti V. Džanibekov, A. Ivančenkov a francouzský občan J. L. Chretien. Krátce na to byl proveden čtvrtý zkušební let raketoplánu Columbia s posádkou T. Mattingly a H. Hartsfield. V srpnu byla vypuštěna další kosmická loď Sojuz T7 s posádkou L. Popov, A. Seretov a S. Savická. S. Savická je druhou ženou na světě která navštívila vesmír. V listopadu byl proveden pátý start raketoplánu Columbia s posádkou V. Brand, R. Overmyer, J. Allen a W. Lenoir. Všechny lety byly úspěšné a tento let byl posledním kosmickým letem v roce 1982.

Počasí

Jako minulý rok tak i rok 1982 začal oblevou, deštěm a ranními mlhami. Nastalo silné bání. Teplota stoupla v noci na + 5°C a denní až na + 8°C. Prudké bání způsobilo silné záplavy. Na Tři krále se vyjasnilo a z odpoledne teploty + 9°C, do rána teplota klesla na - 10°C. Teplotní rozdíl byl 19°C. Ulevilo se silné náledí. Pokles teploty byl provázen silným ledovým větrem. Ke konci první dekády klesly noční teploty až na - 18°C, denní na - 10°C. Sněhová pokrývka působila 30 cm. Nastalo krásné zimní počasí, které trvá až do 20. ledna. Noční teplota se pohybuje kolem - 17 až - 19°C, přes den je krásné slunečné počasí s teplotou - 7 až - 9°C. V neděli 27. ledna stoupla teplota z nočních - 16°C, přes den na + 1°C. Ke konci ledna je zataženo, mlhy, navečer mrholení vytváří silné náledí. Napadlo 20 cm nového mokrého sněhu. Poslední lednový den padá déšť se sněhem. Únor začal vyjasněním a noční teploty klesly na - 14°C, denní - 3 až - 1°C. Koncem první a začátkem druhé dekády je náhlý obrat v počasí. Ranní mlhy, mrholení a zvýšená teplota vytvářejí nepříjemné sychravé počasí. Noční teplota - 4°C, denní + 1°C. Začátek poslední únorové dekády přináší zase krásné zimní počasí. Noční teplota - 14°C, přes den krásné slunečné počasí s teplotou kolem nuly. Na konci února denní teplota stoupla dokonce na + 4°C. Březen přináší mírné oblevení, ale příští po-

časí trvá. Noční teploty se pohybují kolem -7°C, denní -1 až +2°C. Pěkné počasí trvá až do 19. března, kdy nastává výraznější oteplení a déšť. Ubývá i s trvalé sněhové pokrývky, která se v průměru udržela po celou zimu okolo 50 cm. První jarní den je slunečno, ale teplota stoupla jen na +6°C. Pak nastává pěkné jarní počasí. Je jasné a sluneční počasí, teplota přes den +16°C, v noci ještě slabší mrazíky. I měsíc duben začíná pěkným počasím, které trvá do 7. dubna. Ke konci 1. dekády nastává ochlazení a déšť. Na velikonoční svátky se přehnala sněhová vánice. Teploty klesly v noci na -3°C, denní na +4°C. Aprilové počasí trvá až do konce dubna. Déšť se sněhem se střídá s mrznoucím mrholením a ranními mlhami. To vše doprovází silný a studený vítr. Na konci dubna jsou noční teploty -2°C, denní +4 až +7°C. Květen začíná chladným počasím. Na 1. máje je chladno, déšť se sněhem. Teplota jen +5°C. Chladné a poměrně suché počasí trvá do konce 1. dekády. Pak přišel déšť a výrazné oteplení. Noční teploty stouply na +6 až +8°C, denní na +17 až +20°C. Do konce května se denní teplota zvedla na +22°C. Ve středu 26. je první bouřka provázena deštěm. Malé bouřky a déšť se střídají 3 dny. V sobotu 29. se vyjasnilo a nastává krásné počasí. Noční teplota +14°C, denní +26 až +28°C. Je jasno a bezvětří. Začíná se se sušením sena. Měsíc červen začal doslova letním počasím. Je jasno a denní

teplota se zvedla až na +32°C, noční +15°C. Teplé počasí narušují jen ojediněle slabá bouřka. Začátkem druhé dekády se ochladilo. Přišel déšť a bouřky. Noční teplota klesla na +8°C, denní na +21°C. Chladnější počasí s deštěm a bouřkami trvá do konce druhé dekády. Pak nastává dvoudenní oteplení +24°C a zase se vrací bouřky a přeháňky které trvají až do konce června. Teplota zůstává bez změn. Na začátku července se teplota mírně zvedá na 25°C, ale deštivé přeháňky trvají až do konce první dekády. Od začátku 2 dekády začalo pěkné letní počasí, trvající až do konce měsíce. Ojediněle mírné bouřky. Teplota v noci +17°C, denní 30 až 32°C. Až na samém konci měsíce července nastává dvoudenní oblačení s deštěm. Denní teplota klesá na +20°C, noční +8°C. Srpen začíná pravým letním počasím, které se udrželo do 20 srpna. Je jasno přes den slunečno a klidno. Teplota v noci 15 až 17°C, ve dne pravidelně 31 až 33°C. V půlce 20 srpna přichází silná letní bouřka s prudkým deštěm. Po této bouřce nastává ochladnější počasí s krátkými přeháňkami. Noční teplota klesla do konce na +7°C, denní 19 až 21°C. Chladnější počasí trvá do konce srpna. Září začíná příjemným počasím. Ranní mlhy vystřídá přes den slunečné a klidné počasí. Rána jsou chladnější 4 až 10°C, denní teplota však stoupá až na +28°C. Krásné podzimní počasí trvá do 13 září.

Ke konci měsíce se ochladilo a po delší době přišel déšť se slabší bouřkou. Denní teploty se drží stále na 22 až 24°C. Chladnějším počasím začíná i měsíc říjen. Ranní mlha a slabé dešťové přeháňky, při teplotě v noci 4 až 7°C a denní 12°C. Tento stav trvá až do konce října. Jen místy při vyjasnění noční teplota klesne a denní stoupne v průměru o 4°C. Na konci října nastává chladné počasí, provázené ranními mlhami a silným studeným větrem. Noční teplota klesla na +2°C, denní na +12°C. Tímto počasím začíná i měsíc listopad. Husté mlhy a silný studený vítr přinesl první mrazíky. Ke konci první dekády, klesla noční teplota na -3°C, přes den se vyjasnilo a byl silný ledový vítr. Denní teplota +2°C. Druhá dekáda byla teplejší. Bylo zataženo a místy dešťové přeháňky. Noční teplota +3°C, denní +8°C. Ranní silné mlhy se udržely po celou dobu. Konec listopadu přinášší pěkné počasí, které kazí jen ranní mlhy. Noční teplota +4°C, denní dokonce +11°C. Poslední měsíc roku začíná chladným počasím. Noční teploty klesly na -4°C, denní 0 +1°C. Ranní mlhy trvají. Ke konci 1. dekády je zataženo, silné mlhy, mrholení a ranní mrák tvoří silné náledí. Noční teplota -4°C, denní +4 až +7°C. Napadlo jen mokrého sněhu. Studené počasí trvá až do 24. Ranní mlhy, déšť se sněhem a silné náledí, to vše provázeno studeným větrem a teplotou -4°C v noci, +2°C ve dne. Takové

počasí bylo až do konce roku 1982. Na Silvestra byla sněhová pokrývka 15 cm. Zhodnotit počasí za uplynulý rok není těžké. Tak krásné jarní, letní i podzimní počasí nebylo už dlouho. Napadlo poměrně málo srážek, dá se říci že byl suchý rok. Za to teplotní průměr byl vynikající, zvláště v letních měsících.

Výstavba

Výstavba v naší obci vzrůstá záslukou chalupářů a chatařů. Chat stále přibývá. Rozestavěnost je značná. Od počátku výstavby chat, bylo na katastru obce a osady Krásné, dokončeno a zkolaudováno celkem 47 chat a chalup. Z veřejných akcí které probíhaly v obci v uplynulém roce to jsou. Výstavba sportovního hřiště: tato akce se odkládá z roku na rok a výsledky jsou ubohé. Byly připomínky na nedostatek zemních strojů, ale i když se podaří sehnat třeba buldozer, jeden den ho přivezou, složí, pak dva dny stojí než ho zase pracně naloží a odvezou. S takovým tempem práce si místní děti ještě brzy na hřišti hrát nebudou. Zápis ze školní kroniky zaznamenává, že oplocení školní zahrady trvalo 19 let. Podotýkám, že školní zahrada je místo, kde se buduje nové sportovní hřiště. V akci „Z" bylo započato s výstavbou jímky pro K.D a úpravou sálu. Na jímce byl vybetonován základ, postaveny a zaisolovány obvodové zdi a připravena železná armatura. Na jímce bylo našimi občany odpra-

cováno 250 brigádnických hodin. Na mimovesnických akcích byl našimi občany odpracován značný počet brig. hodin. Místní požárníci jen při opravě zbrojnice odpracovali 620 hod. Na zbrojnici byla opravena střecha, natřena věž, vybetonována nová podlaha a opraveny vnitřní i venkovní omítky. Při stavbě mostku a výjezdu na místní komunikaci odpracovali naši občané, Josef Maša, Jan Bičovář st. a Jan Bičovář ml. 450 hodin.

Při úklidu veřejného prostranství, údržbě zelených ploch, čištění stok, při výsadbě okrasných keřů a ovocných stromků a při výsadbě lesních sazenic, bylo odpracováno 1116 brigádnických hodin. Bylo vysázeno 119 ovocných stromků, 211 ovocných keřů, 165 okrasných keřů a 6500 lesních sazenic. Po sklizni sena z nepřístupných ploch, odevzdali naši občané ČSSS Šumperk 176 q kvalitního sena. Při sklizni si nejlépe vedli Walter Lindemann a Štefan Šubjak. Při sběru odpadových surovin bylo odevzdáno 27 q železného šrotu a 30 kg papíru. Dále bylo odevzdáno 250 králičích kožek, 33 kg šípků a 32 kg léčivých bylin. Sečteme-li odpracované hodiny za rok 1982 činí celkový součet 2788 brigádnických hodin. Proti minulým létům je to značný vzrůst, a to myslím uvedený všechny práce. Občané a chataři kteří udržují kolem svých domků a chat po celý rok čistotu a pořádek a tím také přispívají k příjemnému Brigády

činnu vzhledu naší obce, odpracují během roku značný počet hodin, které nejsou nikde uváděny. Patří jim za to dík.

Kulturní akce

V roce 1982 bylo uskutečněno 17 kulturních, sportovních a politicko výchovných akcí, pořádaných složkami NF. Na ukončení starého a zahájení nového roku, uspořádal ČSŽ besídku pro děti. Děti recitovaly, zpívaly a při půvabných hrách se bavily celé odpoledne. Hrála jim k tomu místní hudba. ČSŽ jim připravil dárečky a občerstvení. Účast 31 dětí a rodičů. Dne 16.1. byly připraveny pro děti lyžařské závody. Tuto akci pořádal Svazarm, DV a ČSŽ. Počasí závodům přálo, účast byla značná. Závodilo se v běhu a ve střelbě ze vzduchovky. I společenský ples pořádaný ČSŽ 13.2.82 se vydařil. Výborná hudba a bohatá tombola přispěla k dobré náladě všem 120 zúčastněným. Dne 26.2 byla občanským výborem zorganisována přednáška ČOa beseda s kronikou. Účast 32 občanů. Veřejná schůze NSČ proběhla 12.3 za účasti 35 občanů. Oslavy MDŽ připravil jako každý rok DV Jednoty. Místní děti přišly ženám zapřát k jejich svátku recitací básniček. K poslechu i k tanci hrála našim ženám místní hudba ve složení Josef Večeřa a Václav Večeřa. Účast 38. Český svaz žen připravil besedu na téma, poznáváme a chráníme Jeseníky. Beseda se konala 23.4.1982 za účasti 33 občanů. Mezinárodní den dětí připravil DV Jednoty společně s ČSŽ. Děti měly bohatý program.

Závody v pytlích, míčové hry, střelba ze vzduchovek, recitace a nakonec velký táborák s opékáním buřtů. Účast 54 dětí a rodičů. DV Jednoty pořádal také v roce 1982 zájezd pro naše občany. Hlavním organisátorem paní Anežka Hajná. Dne 7.8.1982 uspořádali místní požárníci taneční zábavu, která měla ohlas i v širokém okolí. Hlavní zásluhu na organisaci má Karel Vykydal, který organisoval a řídil průběh celé zábavy. Byla to nejlepší zábava v roce. Účast 105 osob. ČSŽ připravil pro děti na den 18.9.1982 rozloučení s létem. Různé dětské hry, závody s kočárky a na koloběžkách, závody na minikárách a nakonec velký táborák a vyhlášení vítězů. Do závodů se zapojily též děti chatařů. Všem dětem i dospělým se program moc líbil. Hlavní rozhodčí, startér a organisátor Karel Vykydal, kterému pomáhaly Miliška Pospíšilová, Ludmila Vykydalová a Věra Hanáková. Velké sportovní klání zakájila s. Hefnerová. „Václavská merenda", měla název taneční zábava kterou pořádali místní požárníci dne 25.9.1982. Tato taneční zábava měla být druhým dílem zábavy, pořádané požárníky v létě. Předpověď se splnila Přes 90 stolovníků se výborně bavilo. Hlavním organisátorem znovu Karel Vykydal. Kulturní zařízení města Šumperka a občanský výbor uspořádali besedu na téma: „Psychologie stáří a stárnutí",

konanou 30.9. 1982. Účast 34 občanů. ČSPO dne 12.11.1982 výroční členskou schůzi, spojenou s voltami nového výboru. Účast členů na 95%. Této schůze se zúčastnili též hosté ze složek NF a hosté z OV SPO i s předsedou Zdeňkem Měrkou. Mikulášskou nadílku připravil ČSPO na den 4.12. Děti dostaly dárkové balíčky, kterých bylo rozdáno 22 a byly jim promítány pohádkové filmy. Na nadílce byla účast 64 dětí a rodičů. Poslední kulturní akci v roce pořádal DV Jednoty dne 25.12. Štěpánská taneční zábava měla sváteční náladu. Účast 82 občanů.

Úroda

V roce 1982 se příznivé počasí, které trvalo po celý rok, projevilo i na úrodě. Obiloviny byly včas a beze strát sklizeny. I na sběr brambor bylo pěkné počasí a byl jich dostatek. Včas a za sucha byla sklizena i sláma, ze všech posečených ploch. Z ovoce byla největší úroda jablek. Lesních plodů bylo v tomto roce málo. Maliny byly jen místy a malé, borůvek bylo proti předcházejícím létům též méně. Statek Šumperk, který hospodaří na katastru obce, převezl dobytek který byl ustájen v Hraběšicích u paní Šutjakové do nového kravína v Rudolticích. Tímto převozem skončila úplně živočisná výroba v naší obci. Všechna úroda která je z katastru obce sklizena, je okamžitě po sklizni převezena do střediska Sobotín. V obci není žádný sklad.

Změny cen u základních potravin.

druh	kg	stará	nová
hovězí přední	1	20	22
hovězí zadní	1	29	46
hovězí svíčková	1	40	95
hovězí roštěnec	1	33	55
hovězí játra	1	20	25
vepřová kýta	1	35	60
vepřová plec b.k.	1	28	45
vepřová kotleta	1	30	46
vepřová krkovička	1	28	43
vepřová játra	1	30	40
telecí kýta	1	40	65
telecí plec b.k.	1	33	48
telecí pečeně	1	26	35
telecí játra	1	38	50
telecí kližka b.k.	1	24	35
skopová kýta sk.	1	18	24
skopový hřbet sk.	1	16	20
skopová plec sk.	1	15	18

druh		stará	nová
salám turist trvanl.	1 kg	50	60
salám lovecký	1 kg	70	90
salám uherský MLR	1 kg	90	120
salám debrecínský	1 kg	50	60
salám šunkový	1 kg	40	60
dušená šunka	1 kg	70	100
cigánská pečeně	1 kg	60	85
debrecínská pečeně	1 kg	60	85
pečeňový játrin	1 kg	60	85
moravské pečené	1 kg	60	80
domácí pečená kýta	1 kg	60	84
rýže I. jakost	1 kg	5	10
rýže II. jakost	1 kg	4	8
cigarety Mars	20 ks	4	5
cigarety Sparty	20 ks	8	14
cigarety Clea	20 ks	6	7
cigarety Filter	20 ks	6,40	8
rum tuzemský	1 l	83	100
vodka 40%	1 l	85	105
vodka jemná	1 l	90	110

Změna cen

Vepřové a hovězí konzervy byly zdraženy o 25%, tabák drobný o 15% a přírodní vína asi o 20%. Tento výpis jsem provedl z ceníku maloobchodních cen z roku 1981.

Zásobování. Zásobování v obci zůstává na stejné úrovni jako v minulých létech. Prodejna potravin je zásobena plynule všemi základními druhy potravin. Zásluhou vedoucího prodejny Františka Pazdery a též zásluhou členů DV Jednoty se zlepšil výběr uzeniny a masných výrobků. Prodejní doba zůstává bez změn. V místním pokrokinství byla provedena změna ve vedení prodejny. Vedoucí prodejny František Matis snl. který vedl prodejnu, z rodinných důvodů skončil a jako nový vedoucí nastoupil Petr Najvar ze Šumperka. Změna byla provedena k 1. dubnu. Stejně jako o této prodejně zůstává prodejní doba beze změn. Během roku sekmal do restaurace nový vedoucí kuleč-ník, televizor a převedl vytápění na el. akumulační kamna. O kulečníkovou hru je velký zájem.

Doprava Doprava zůstává v obci jako v minulém roce. ČSAD neprovedlo v jízdním řádu během roku žádnou změnu.

Pohyb obyvatel V minulém roce se z osady Krásná odstěhovali manželé Grecovi se dvěma dětmi. Připočteme-li dva úmrtí, tak se počet obyvatel trvale hlášených v obci snížil na 92 osob. Počet trvale hlášených obyvatel stále klesá.

Jen pro porovnání uvedu několik údajů které jsem získal z místní školní kroniky. Na začátku školního roku 1887/88 bylo v Hrabišicích 136 žáků. Po otevření školy v Krásném zůstalo v obci 84 žáků. Školní rok 1946/47 začal s 22 žáky. O dvacet let později začal školní rok 1966/67 už jen s 8 žáky a k 1.9. 1974 zůstali jen 3 žáci, proto byla škola uzavřena. Z tohoto počtu žáků lze posoudit, jak silně byly osídleny Hrabišice a Krásné v minulosti a jak počet obyvatel stále klesá.

Úmrtí

Dne 8 září 1982 byla v ranních hodinách zachycena vlakem a usmrcena na železničním přejezdu ve Vikýřovicích paní Věra Hamáková. Pokřt zesnulé se konal v šumperském krematoriu. Dne 14. listopadu 1982 zemřel na následky srdeční činnosti invalidní důchodce pan Bedřich Špička z osady Krásné. Občané se rozloučili se zesnulým na místním hřbitově dne 18. listopadu 1982.

Složky NF

Složky NF organisovaly a řídily všechny akce které se v obci konaly. Pracovaly i v tomto roce dobře. Na kulturních a politicko výchovných akcích se nejvíce podílel ČSŽ, DV Jednoty a SPO. Hlavně místní požárníci, kteří se po dlouholetém spánku konečně probudili, uskutečnili v roce 1982 několik pěkných akcí. ČSŽ který je podle členské základny největší složkou v obci, za spolupráce s DV Jednoty pracoval po celý rok výborně. Přednášky, besídky pro děti i ostatní akce, byly vždy pečlivě připraveny.

Agitaci a organisování brigád měl na starosti občanský výbor a výbor KSČ. Jelikož došlo u některých složek ke změnám výborech, uvádím nové i doplněné výbory jak pracovaly ke konci roku 1982.

Občanský výbor

Vladimíra Resterová	předseda
Vladimír Dut	místopředs.
Anna Kamparová	jednatel
Karel Jurák	člen
Josef Eliáš	člen
Václav Věžňa	člen
Martin Marcěk	člen

NF

Vladimír Dut	předseda
Václav Věžňa	jednatel
Marie Weisrová	pokladní
Josef Forejta	člen
Miroslava Jutová	člen
Marie Weisrová	člen
Anička Hajná	člen

KSC

Květoslav Fábo	předseda
Walla Lindemann	jednatel
Martin Marcěk	pokladník

ČSPO

Josef Forejta	předseda
František Matis nšl.	velitel
Václav Věžňa	jednatel
Marie Weisrová	pokladní
Martin Marcěk	ref. pracov.
Walla Lindemann	pol. vých. ref.
Květoslav Fábo	organis. ref.
Jan Bečvář st.	refer. C.O.
Anička Hajná	revize účtů
Josef Eliáš	revize účtů

DV Jednoty

Anička Hajná	předseda
Walla Lindemann	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Marie Weisrová	členka
Anna Novotná	členka
Jaromír Věžňa ml.	člen

ČSŽ

Miroslava Dutová	předseda
Miluše Pospíšilová	jednatel
Adela Lindemannová	pokladní
Věra Eliášová	členka
Marie Weisrová	členka

ČSČK

Marie Weisrová	předseda
Václav Vrzina	jednatel
Věra Eliášová	pokladní
Anička Jurčíková	hospodář
Jan Bečvář st.	rev. účtů

Na závěr bych chtěl dodat, že v roce 1982 se život v naší obci více sjednotil. Se vzrůstajícím počtem chat přibývá také o víkendových chatách obyvatel v obci, kteří se snaží seznámit a sblížit s místními občany. Zapojují se také do různých akcí pořádaných NF. Čeká nás všechny ještě dost práce aby se i naše obec mohla pochlubit dalšími úspěchy. Chtěl bych poděkovat všem našim občanům za obětavou a veřejnou práci ve svém volném čase, na zvelebení naší obce. Tímto závěrečným koncem zápis v místní kronice za rok 1982.

Zápis za rok 1982 provedl:
kronikář: [illegible]

obvodní kronikář
V. Kalbáč

předseda OV
Resslerová

ROK

1983

Obsah sešitu pro rok 1973.

		strana	
1.)	Úvodní slovo	-11-	63 - 65
2.)	Kosmické lety	-11-	65 - 66
3.)	Poezie	-11-	66 - 70
4.)	Brigády	-11-	70 - 72
5.)	Výstavka	-11-	72 - 74
6.)	Kulturní a společenské akce	-11-	74 - 78
7.)	Uroda	-11-	78
8.)	Hodnocení	-11-	78
9.)	Pokyn k obsahu	-11-	78 - 79
10.)	Úkoly NF	-11-	79
11.)	Závěr	-11-	79

1983

Úvodní slovo

Světový mír je stále více ohrožen neustálým zbrojením a rozmisťováním jaderných zbraní. Ronald Reagan v lednu na tiskové konferenci ve Washingtonu prohlásil, že USA rozmístí do konce roku 1983 v západní Evropě 572 raket středního doletu. ČSSR souhlasí s návrhem švédské vlády, vytvořit na styčné linii států NATO a Varšavské smlouvy, pásmo bez jaderných zbraní o šířce 300 km. Při volbách do Spolkového sněmu byl zvolen nový kancléř H. Kohl. V angolském městě Alto Catumbela unesla v březnu protivládní organisace UNITA 66 československých občanů. Dne 1.7. 1983 se 45 z nich vrátilo do vlasti, 20 mužů je nadále drženo v zajetí, jeden člověk na útrapy zahynul. Velikonočních pochodů proti jader-

mému zbrojení se v NSR zúčastnilo kolem 700 000 lidí. Mohutné manifestace se konaly i v Británii, Itálii, Nizozemsku, USA a Kanadě. V květnu byl pohřben odsunut více než 10 000 vietnamských dobrovolníků v Kambodži. J. Andropov prohlásil, že SSSR je ochoten dohodnout se se Západem na rovnosti jaderných zbraní. Sovětská vláda prohlásila, že je provádění nových amerických zbraní stále více ohrožována bezpečnost SSSR a jeho spojenců. Proto je SSSR postaven před nutnost přijmout odvetná opatření, což znamená i rozmístění příslušných nových strategických systémů. V červnu byl na zasedání Nejvyššího sovětu SSSR zvolen J. Andropov předsedou prezídia Nejvyššího sovětu SSSR. V Praze proběhlo světové zahájení za mír a život proti jaderné válce. V půli června bylo v Moskvě uskutečněno setkání vedoucích stranických a státních činitelů Bulharska, ČSSR, Maďarska, NDR, Polska, Rumunska a SSSR. Delegaci ČSSR vedl s. G. Husák. V červnu schválil senát USA výrobu nových chemických zbraní. V Polsku byl odvolán výjimečný stav. Vojenská rada národní záchrany byla rozpuštěna. V USA byla vyzkoušena nová laserová zbraň proti raketám země-

vzduch a vzduch - vzduch. V srpnu byl Ronald Reagan nucen zrušit embargo na dodávky pro plynovod ze Sibiře do západní Evropy. J. Andropov prohlásil že SSSR je ochoten zlikvidovat všechny rakety v evropské části, které převyšují počet raket britských a francouzských, v četně značného počtu raket SS 20. Jihokorejské civilní dopravní letadlo s výzvědnými úmysly porušilo sovětský vzdušný prostor a bylo jako špionážní letadlo sestřeleno. Spolkový sněm NSR schválil rozmístění amerických jaderných zbraní na svém území. V listopadu byly do NSR převezeny první části raket Pershing 2. J. Andropov prohlásil že SSSR provede odvetné opatření, vzhledem k rozmísťování raket USA. OSN schválilo rezoluci odsuzující jadernou válku jako zločin proti lidstvu, jejímž spoluautorem je i ČSSR. USA oznámily že k 31. 12. 1984 vypovídají členství v UNESCO. Tento krátký přehled nejdůležitějších událostí ve světě napovídá, jak je těžký boj o zachování míru na celém světě.

Dobývání kosmického prostoru pro vědecké účely pokračovalo i v roce 1983. V měsíci dubnu americká kosmická sonda Pionier 10 přeťalo oběžnou dráhu planety Pluto a vydala se za hranice slu- Kosmické Lety

mění soustavy. Sonda byla vypuštěna v roce 1972 k Jupiteru. V červnu odstartoval raketoplán Challenger. Letu se zúčastnila první americká kosmonautka S. Ridesová. V SSSR byla vypuštěna kosmická loď Sojuz T9 s posádkou V. Ljachov a A. Alexandrov, spojila se s orbitálním komplexem Sajut 7 a kosmonauté přišli do orbitální stanice. 23. 11. se v lodi Sojuz 9 vrátili na Zemi. V roce 1983 bylo vypuštěno i několik sond a družic k novým výzkumům kosmického prostoru.

Počasí

Rok 1983 začal již tradičně mrazivým počasím. Přes den polojasno déšť a teplota +7 až +9°C. V noci déšť se sněhem, teplota +2 až 0°C. Roztál i poslední lesní sníh. 14. ledna dokonce hřmělo. Mírné oteplení nastalo od druhé poloviny ledna. Napadlo 30 cm sněhu který se však dlouho nezdržel. Sněhová přeháňka trvající dva dny 18-19 ledna, odvála i chladné počasí. Až do konce ledna se střídal déšť se sněhem s ranními mlhami. Teplota stoupla až na +11°C. Počasí jako na jaře. 27. ledna bylo ve 23.00 dokonce +10°C. Měsíc únor začal výrazným oteplením a sněhovou přeháňkou. Napadlo 30 cm sněhu. Noční teplota

klesla na -6°C, denní na -2°C. Tato teplota přistala bez změn až do 17 února kdy začal silný studený vítr a noční teplota klesla až na -17°C, denní -8°C. Noční mrazy -14 až -16°C trvaly týden. Ke konci února nastává silné oteplení, dokonce déšť. Noční teplota -1 až +2°C, denní +4°C. Teplé počasí provázení silným větrem a místy deštěm trvá až do 10. března. Všechen sníh roztál. Noční teplota stoupla na +4°C. 9. března dosáhla denní teplota +14°C. Druhá dekáda března začala vyjasněním a noční teplota klesla na -6°C, denní +5°C. Káma se vytvářelo silné námrazí. K 20. březnu nastalo oteplení provázení deštěm. Teplota stoupla na +14°C, noční na +5°C. Pak nastalo ochlazení které trvá i začátkem dubna. Studený vítr, déšť střídající se se sněhovými přeháňkami provázení teplotou v noci -1°C, přes den +8 až +10°C. 10 dubna nastává oteplení, noční teplota +10°C denní +15°C. Aprílové počasí se střídá s pěkným až do konce dubna. Déšť a vítr 23. dokonce bouřka. Denní teplota stoupla ke konci dubna na +21°C. Měsíc květen začíná krásným slunečným počasím s teplotou +23°C. V noci na 2 května přišla bouřka a déšť. Až do 12 května je výrazné ochlazení déšť a silnější vítr. Denní

teplota + 15°C, noc + 7°C. Od 12. začíná krásné jasné počasí. Vítr se utišil a denní teplota stoupla až na 29°C. 20. května začíná v obci sušení sena. Po týdenním oblačení které způsobil déšť a bouřky, nastává dlouhá letní období. Noční teplota stoupla na 15°C, denní 29 až 30°C. Pěkné počasí trvá až do 4. června. V pondělí 5. června přišla silná bouřka provázená krupobitím a velkým přívalem vody. Po této bouřce nastává oblačení s bouřkami a deštěm. Noční teplota +6°C, denní + 17 až 19°C. Ke konci června vyjasnění a krásné počasí. Noční teplota + 16°C, denní + 29 až + 36°C. V červenci krásné počasí pokračuje. Noční teplota + 19°C denní dokonce + 33 až + 34°C. Až na maličkou přeháňku v červenci nepršelo. Je velké sucho a dlouhá tropické vedro trvá, je stále + 34°C. Až 3. srpna přišla bouřka a déšť. Noční teplota klesla na + 9°C, ve dne na + 20°C. Chladnější počasí s menšími přeháňkami trvá do 12. srpna. Pak začíná zase oteplení. Denní teplota stoupla na + 35°C, noční + 19°C. Vedro trvá do 3. září. Je velké sucho. Stav vody je kritický. Je vyhlášen přísný zákaz zalévání a jakéhokoliv plýtvání s vodou. Po měsíčním vedru přichází 3. září odpoledne vydatný déšť a oblačení. Noční teplo-

ta + 9°C, denní + 20°C. Krásné bábí léto trvá až do konce září. Je stále velké sucho. V neděli 1. října je první noční mrazík – 3°C. Pak se teplota ustálila na + 4°C v noci a + 16 až 18°C ve dne. Místy jen nepatrné přeháňky. Dne 24 října klesla noční teplota na – 4°C. Pak nastává znovu oteplení a suché počasí, které s noční teplotou kolem nuly a denní + 13°C trvá až do 11. listopadu. V sobotu 12. listopadu napadl první sníh. Noční teplota klesla na – 8°C, denní na – 4°C. Počasí s nočními mrazy – 10°C trvá do 17. listopadu. Pak nastává mírné oteplení, noc – 4°C den + 3°C. Dva dny vydatně prší, napadlo 50 mm srážek. Od 26. ochlazení které přináší silné náledí. Noční teplota – 7°C denní – 3°C. Začátkem prosince stále chladněji. V sobotu 3. prosince klesá noční teplota na – 18°C, denní na – 9°C. Mírné oteplení se sněhem přináší pěkné zimní počasí. Napadlo 25 cm sněhu. Denní teplota – 3°C, noc – 12°C. V pátek 16 prosince zuřila silná sněhová vánice. 20 prosince začíná silné oteplení s deštěm. Noční teploty stouply na + 3°C, denní na + 9°C. Roztál všechen sníh. Vánoce byly na blátě a teplé počasí trvá až do konce roku. Rok 1983 byl vyjimečný velkými teplotami, které dosáhly až 35°C a vel-

kým suchem. Srážek spadlo jen 30% podle normálu a byl zaznamenán silný pokles hladiny spodní vody. V osadě Krásné vyschly studny i prameny a pitná voda musela být dovážena. Suché počasí přineslo značné škody v našem národním hospodářství.

Brigády

Nárůst odpracovaných brigádnických hodin, svědčí o zájmu a snaze našich občanů aby bylo v obci stále lepší prostředí k bydlení jak pro ně samotné, tak i pro přechodné návštěvníky. Všechny složky NF se rozjely na plné obrátky, ve snaze podchytit zájem našich občanů i chatařů o dění v obci jak po stránce kulturní tak i pracovní. Jako nejdůležitější akce v roce 1983 bylo dokončení odpadové jímky u K.D. Při brigádách na této akci bylo odpracováno 620 hodin. Na této akci mají velký podíl místní požárníci Večeřa Jozek, Josef Forajta, Ludvík Kampas, Walter Lindemann, dále pak místní důchodci, kteří pomohli vždy kdy bylo potřeba, hlavně při betonování protože dovoz betonu byl převážně dopoledne. Za pomoc si zaslouží být zapsáni do pamětní knihy Ludvík Kampas st., Ličman, František Hajný a Vladimír Dub. Na ostatních akcích bylo odpracováno-

2730 hodin. Jsou to: nátěr čekáren ČSAD, oprava venkovní fasády na prodejně potravin, oprava požární zbrojnice, úprava terénu na sportovním hřišti a jiné. Při úpravě chatovišť a údržbě zeleně, při výsadbě ovocných stromů a okrasných keřů a při údržbě veřejných prostranství a cest, hlavně v zimním období bylo odpracováno 2620 hodin. Musím poznamenat, že v zimním období se technické služby města Šumperka zachovaly k naší obci macešsky. S návalem sněhu na místních komunikacích se museli občané vypořádat sami. Na zemědělských a lesních brigádách bylo odpracováno 654 hodin. Bylo dodáno 72 q sena z nepřístupných ploch což představuje dalších 504 hodin. I na zběr odpadových surovin bylo v roce 1983 pamatováno. Bylo odevzdáno: 36 q železa, 345 kg papíru, 201 kg skla, 20 kg textilu a 250 králičích kožek. Léčivých bylin odevzdali naší občané 40 kg a lesních plodů, maliny, šípky a borůvky dokonce 920 kg. I když nezapočítávám hodiny odpracované při zběru odpadových surovin, léčivých bylin a lesních plodů, činí celkový součet 7128 brigádnických hodin. Všechny tyto hodiny byly odpracovány našimi občany zdar-

ma. Myslím si, že na tak malou obec jako jsou Hrabešice je to úctyhodný počet.

Výstavba

Do konce roku 1983 bylo v osadě Krásné a v Hrabešicích dokončeno 49 chalup a chat. Další výstavba pokračuje. Zaznamenávám jména majitelů dokončených chat a chalup. Jsou to: osada Krásné.

MUDr. Lubomír Řezáč	ze	Šumperka
Karel a Ludmila Nevařilovi	ze	Šumperka
Jiří a Věra Hofmanovi	ze	Šumperka
Jan a Milada Hankovi	ze	Šumperka
Zdeněk a Ludmila Kubišovi	ze	Šumperka
Bohumil a Ludmila Kincovi	z	Olomouce
Lubomír a Dagmar Chramostovi	ze	Šumperka
Vladimír a Danuše Schertlerovi	ze	Šumperka
Josef a Margareta Klockých	ze	Šumperka
Pavel a Alena Jaroškovi	ze	Šumperka
Vladimír Linhart	ze	Šumperka
Antonín a Blažena Nedvědovi	ze	Šumperka
Arnošt a Antonie Sýkorovi	ze	Šumperka
Vladimír a Miloslava Šmakalovi	ze	Šumperka
Karel a Marie Pospíšilovi	ze	Šumperka
František a Eliška Smyčkovi	ze	Šumperka

Zdeněk a Jarmila Egerovi	z Olomouce
Antonín a Marcela Hýblovi	ze Šumperka
František a Drahomíra Kučarovi	ze Šumperka
MUDr. Jan a Rajisa Kamlerovi	ze Šumperka
Josef a Ludmila Horáčkovi	ze Šumperka
Ing. Vladimír a Alena Ryšánkovi	ze Šumperka
MUDr. Ladislav Švestka	ze Zábřehu
Ivo a Iva Virinovi	ze Šumperka
Oldřich a Jarmila Žváčkovi	z Olomouce
Ladislav a Božena Žáčkovi	ze Šumperka
Josef a Květa Strouhalovi	z Nového Malína.

Hrabešice

Ing. Jiří a Ludmila Zaoralovi	z Olomouce
Antonín Ratajský	ze Šumperka
Josef Procházka	ze Zábřehu
Adolf a Božena Červenkovi	z Ostravy-Hrabův.
MUDr. Bohumil a Jitka Vostálovi	z Kolšova
Josef Hanák	ze Šumperka
Václav a Miroslava Zotykovi	z Ostravy-Poruby
MUDr. Ludvík Sitař	ze Šumperka
Ing. Karel Klubiš	z Přerova
Rekreační zařízení Měst. NV	Šumperk
Rekreační zařízení ČSD	Olomouc

Radek Peterka	ze Šumperka
Ladislav a Ludmila Kudelkovi	z Opavy
Ing. Jindřich a Marie Hefnerovi	ze Šumperka
Rekr. zařízení Interprojekt	Brno
Vladimír a Oldřiška Koutní	z Nového Malína
Boleslav a Věra Galkanievičovi	ze Šumperka
Rekreační zařízení JZD	Klenovice u Prostějova
Stanislav a Ludmila Zopletalovi	ze Šumperka

Další akce, dokončení hřiště stále zaostává. I přes snahu občanského výboru a poslance Waltra Lindemanna, nepodařilo se tuto akci dokončit. Již šest let trvají stavební práce na budově bývalého kláštera, která má sloužit jako rekreační zařízení Měst. NV. Termín dokončení zatím není znám. V hodnocení soutěže o nejlepší obec patřící k Měst. NV Šumperk se Hraběšice umístily na druhém místě.

Kulturní akce

Kulturní, sportovní a společenské akce v naší obci probíhaly po celý rok za příkladné organisace všech složek NF. Dne 11. února sehráli naši požárníci turnaj ve stolním tenisu proti zdatnému soupeři kterým byl k.p. Benzina. Za požárníky naší obce hráli, Ludvík Kampas, Josef Forajta, Josef

Lindemann, MUDr. Jaroslav Bozan a Jth. Pavel Najvar. Nejlépe z našich si vedl Jožka Lindemann, který skončil celkově na druhém místě. Tradiční požárnický ples konaný 26 února měl velký úspěch. Návštěvníci se výborně bavili až do ranních hodin. K dobré náladě přispěla i bohatá tombola která obsahovala přes 40 cen. Hlavní cenu, krásný dort vyhrál ing. Standa Hroudný. Většinu cen věnovali požárníkům naší občané zdarma. Organisátorem při přípravě i v průběhu plesu byl Karel Vykydal, Marie Weiserová a Anežka Hajná. Pořadatelé zasahovat nemuseli vše proběhlo bez horkých hlav. Školení C.O spojené s besedou o místní kronice proběhlo 18. března. Svátek Mezinárodního dne žen oslavily naše ženy besídkou, kterou připravil D.V. Jednoty s občanským výborem. Účast byla velmi malá, 10 žen. Svátek práce přivítala obec pěknou výzdobou a čistotou. O úklid se zasloužili občané, o vlajkovou výzdobu technické služby. Odjezd na oslavy do Šumperka byl ráno v 7.30 hod. Zpět ve 12°°. 1 máj se vydařil, bylo krásné počasí, teplota 23°C. 14 květen proběhl za velké události v obci. Vedoucí prodejny Pohostinství Petr Najvar který v Hraběšicích kon-

čil z důvodů přestěhování do Jeseníků, připravil na rozloučenou velké vepřové hody. Čuníka, který to zaplatil životem vyhrál Petr v tombole již v prosinci jako malé selátko. Za pomoci paní Kampasové se z malého selátka vyklutalo 80 kilové prose. Aby se takové množství dobrot dalo zhonzumovat, bylo třeba to něčím zapít. O to se postaral nový vedoucí Lojza Bližňák který věnoval jako zápisné sud piva. Další akcí v otci byl dětský den který připravil DV Jednoty společně se ČSŽ. Pro děti byly připraveny sportovní hry, filmy a pak velký táborák s opékaním buřtů. Hlavní organisátorky, Věra Eliášová, Anežka Hajná a Adela Lindemannová. Výlet do neznáma za poznáním přírodních krás připravil pro děti i dospělé ČSŽ. Děti doprovázel s. Vladimír Dut který je seznamoval s přírodou a vyprávěl o zajímavostech našeho okolí. Účast byla slabší ale kdo se zúčastnil nelitoval. Dvůr Králové a Opočno to byl cíl jednodenního zájezdu, který jako každý rok pořádal DV Jednoty. Zájezd se konal 16. července. Vedoucím zájezdu Anežka Hajná. ČSŽ společně s místními požárníky připravil pro děti rozlou-

čení s prázdninami. Různé závody a hry měly hodně diváků a fandů z řad rodičů, i náhodných návštěvníků. Na závěr bylo vyhlášení vítězů a velký táborák s občerstvením. Větem se odpoledne velmi líbilo a jejich rozesmáté tváře byly tou nejlepší odměnou pro pořadatele. Večer připravili místní požárníci chalupářskou zábavu. Zábava měla obrovský úspěch. Nálada výborná. Účast 105 občanů. Byl velký nedostatek místa. Hlavní organisátor znovu Karel Výkydal. Beseda na téma, léčivé byliny proběhla 14 října. Účast 29 občanů. Besedu připravil ČSŽ společně s ČSČh. Další společenská akce v obci byla taneční zábava pořádaná místními požárníky 15 října. Besedu o protipožární ochraně před topným obdobím připravil ČSPO. Tato beseda byla doplněna filmem. Přednášku provedl Karel Výkydal. Účast 36 občanů. 3. prosinec, den na který se ti nejmenší nemohli dočkat, byl dnem velké mikulášské nadílky. Věti dostaly pěkné dárky. Každé dítě mělo připravenu básničku a ti odvážnější i zazpívaly. Karel Výkydal v podobě mikuláše a Petr Forajta jako čert zahráli své role výborně. Po nadílce byla dětem promítnuta filmová

pohádka. Účast 34 dětí a 30 rodičů. Jako poslední akce v roce 1983 bylo sousedské posezení při místní hudbě 30. prosince. Tímto večerem se naší občané rozloučili s rokem 1983.

Úroda

V roce 1983 byla úroda i přes velké sucho celkem dobrá. Z lesních plodů bylo proti létům minulým málo borůvek. Ovoce byla více než v uplynulém roce. Sena se usušila včas a beze strát. Taktéž i žně proběhly rychle za pěkného počasí. Sklizeň brambor byla též dobrá.

Zásobování

Zásluhou DV a vedoucího prodejny Františka Pazdery, protíkalo zásobování základními potravinami v naší obci dobře. Zlepšil se výběr v zelenině a v masných výrobcích. Po celý rok nebyly zaznamenány žádné stížnosti od občanů. V místním pohostinství byla provedena změna ve vedení prodejny. Petr Najvar z důvodů stěhování končil 1.4.1983 a jako nový vedoucí nastoupil Alois Bližňák ze Šumperka. V cenách potravin v roce 1983 nenastaly změny.

Pohyb obyvatel

Na hájovnu v osadě Krásné se přistěhoval s. Krobot s manželkou který pracuje jako lesník na zdejším polesí. Do vojenské základní služby

nastoupil Pavel Mareček ml. z Hraběšic. Z voj. základní služby se vrátili v roce 1983 Jiří Köhler, Rýša Matis a Julek Kutečka. Úmrtí ani narození nebylo v roce 1983 žádné.

V roce 1983 se složky NF rozjely naplno, což je znát na odpracovaných brig. hodinách i na počtu různých kulturních a společenských akcích. Hlavním úkolem složek bylo podchytit elán a snahu otčanů o veškeré dění v otci. Rok 1983 ukázal že společnou prací se dá udělat hodně práce. Změny ve výboru provedl jen otčanský výtor. Členové výboru Josef Eliáš a Martin Mareček byli z výboru na vlastní žádost uvolněni. Do jejich funkce byli přijati, Jiří Köhler a Jan Krotot. Složky NF

Závěrem bych chtěl poděkovat předsedkyni otčanského výboru s. ing. Reslerové a všem otčanům kteří se zasloužili o zdárný průběh a úspěchy v roce 1983. Závěr

Zápis za rok 1983 provedl kronikář otce:

Za O.V

Reslerová

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR ŠUMPERK

1984

Obsah zápisu za rok 1984.

1.,	Úvodní slovo	strana	83 - 86
2.,	Počasí	strana	86 - 89
3.,	Kosmické lety	strana	89 - 91
4.,	Kulturní a sportovní akce	strana	91 - 98
5.,	Brigády	strana	98 - 100
6.,	Živelné pohromy	strana	100 - 101
7.,	Výstavba	strana	101
8.,	Zásobování	strana	101 - 102
9.,	Úmrtí	strana	102 - 103
10.,	Pohyb obyvatel	strana	103
11.,	Úroda	strana	103 - 104
12.,	Složky NF	strana	104
13.,	Poslední zasedání MNV Hrabětice	strana	104 - 110
14.,	Závěr	strana	111

1984

Úvodní slovo

Začátek roku 1984 byl výzvou pro všechny národy světa o udržení světového míru a odvrácení nebezpečí jaderné války mezi východem a západem. Proti jadernému vyzbrojování západní Evropy, bylo pokrokovými lidmi na celém světě uspořádáno mnoho demonstrací. Například jen velikonočních demonstrací se zúčastnilo v NSR 600 000 lidí, v Británii přes 100 000, v australských městech přes 250 000 a mohutné akce se konaly i v dalších zemích. Jako každým rokem bych chtěl v úvodním slově zařadit některé důležité události ze světa i v ČSSR. V lednu předložily země Varšavské smlouvy státům NATO návrh na odstranění chemických zbraní z Evropy. Dne 9. února 1984 zemřel generální

tajemník ÚV KSSS a předseda prezídia Nejvyššího sovětu SSSR Jurij Andropov. Novým generálním tajemníkem ÚV KSSS byl zvolen Konstantin Černěnko. V červnu se uskutečnila oficiální návštěva s. L. Štrougala v Indii. V měsíci březnu přidaly státy Varšavské smlouvy státům NATO návrh na uspořádání rokování o nerozšiřování a snížení vojenských rozpočtů. Lidanovská vláda zrušila mírovou dohodu s Izraelem z roku 1983. Ředitel CIA Casey přiznal před výborem senátu USA že agenti CIA zaminovali nikaragujské přístavy. V dubnu přijel na oficiální přátelskou návštěvu do ČSSR alžírský prezident Šádlí Bendrédá. Lutomír Štrougal provedl oficiální návštěvy v Litvě, v Jugoslávii, Maďarsku, v Bulharsku a v Sýrii. V červnu byla ekonomická porada členských zemí RVHP na nejvyšší úrovni v Moskvě. V čele čsl. delegace byl s. Gustav Husák. Nizozemský parlament odložil rozhodnutí na rozmístění amerických raket na listopad 1985. V červnu se vrátilo posledních 20 československých občanů zadržovaných od března 1983 organisací UNITA v Angole. Za mnčásti většiny sportovců socialistických zemí byly zahájeny letní olympijské hry v Los Angeles. R. Reagan pronesl žertem skandální výrok, který vyvolal potom-

ření o celém světě: „Drazí spoluobčané, s potěšením vám sděluji, že jsem podepsal zákon, který ze světa navždy odstraní Rusko. Za pět minut začínáme bombardovat." V místě útoku ministerstvo obrany USSR, že ozbrojené síly USSR přistoupily k umisťování střel s plochou dráhou letu o dalekém doletu na strategických bombardérech a ponorkách, jako k odvetnému opatření odpovídajícímu rostoucímu ohrožení ze strany USA. Předsedkyně indické vlády I. Gándhiová zemřela na následky zranění při atentátu. V listopadových prezidentských volbách v USA byl znovu zvolen R. Reagan. Ľudomír Štrougal zahájil v Moskvě první hospodářskou a průmyslovou výstavu RVHP – CAMEXPO 84. SSSR a USA se dohodly, že zahájí nová jednání o dosažení vzájemně přijatelné úmluvy o jaderných a kosmických zbraních. Bělgická vláda odložila konečné rozhodnutí o rozmístění amerických raket, na první čtvrtletí 1985. V prosinci se stala největší katastrofa v dějinách průmyslu, při níž ve středoindickém městě Bhópálu vinou amerického nadnárodního monopolu Union Carbide zahynulo při úniku jedovatého plynu na 3000 lidí a 125 000 bylo poraněno. Těmto stručným přehle-

dem jsem zaznamenal události doma i ve světě za uplynulý rok 1984.

počasí

Začátek roku 1984 začal nevýhle teplým počasím. Denní teplota byla +4°C a mírný déšť přinášel spíš podzimní počasí. Noční teplota klesla maximálně na -3°C. Až ke konci prvního týdne se ochladilo a při sněhové přeháňce napadlo 15 cm sněhu. V průběhu druhého týdne sníh roztál, teplota stoupla na +6°C, v noci 0°C přes den byl vítr a déšť. 14. a 15. ledna se přehnala sněhová vánice, napadlo 70 cm sněhu. Nastalo výraznější ochlazení, v noci až -9°C přes den -2°C. Chladné počasí se udrželo i začátkem února, noční teplota klesla na -11°C, denní na -5°C a silný studený vítr přinášel další sněhové přeháňky. Celková sněhová pokrývka dosáhla 85 cm sněhu. Studené počasí trvá až do 20 února. Noční teplota klesla na -16°C a denní na -8°C. Ke konci února nastává silné oteplení, noční teplota stoupla na -2 až 0°C, denní dokonce na +7°C. Oteplení je provázeno deštěm a větrným počasím. V průběhu oteplení trvá a sněhu rychle ubývá. Přes den je krásné slunečné počasí s teplotou +9°C, v noci je mráz až -10°C. Ke konci

března roztál zbytek sněhu a denní teplota stoupla na +13°C, noční na +5°C. Duben začíná počasím beze změn až na silný vítr. Slunečné dny a silný vítr přinášejí značné sucho, na tuto dobu neobvyklé. 21.4. teplota stoupla až na 20°C. Na konci dubna se znovu ochladilo, dokonce sněží a je silný studený vítr až vichřice. Noční teplota klesla na -2°C, denní +7°C. 1. květen je deštivý, studený a navíc duje silný vítr. Ale hned po prvním květnu přišlo oteplení. Je krásné jasné počasí a denní teplota stoupla v pátek 4.5. až na +23°C, noční je +8°C. Po tomto výrazném skoku teploty nastává mírné ochlazení s deštovými přeháňkami a denní teplotou +16°C, noční +6°C. Na konci května je znovu krásné počasí s noční teplotou +14°C a denní až +28°C. Červen začal ochlazením bouřkami a deštěm. Teplota klesla na +17°C ve dne a +6°C v noci. Deštivé a chladné počasí se udrželo přes celý červen až do ~~konce~~ 6. července. Denní teplota nepřesáhla +22°C a noční pak +6 až +7°C. 7. července se vyjasnilo a nastalo krásné letní počasí. Noční teplota stoupla na +16°C a denní dokonce až na +33°C. Tento prudký vzestup teploty způsobil, že se v noci z 12 na 13 července přihnala bouřka a silná průtrž mračen, která napáchala velké škody. V průměru na 1 hodinu spadlo 108 mm srážek.

Po této bouřce nastalo mírné oblačení s deštivým počasím. Teplota klesla na +20 až +22°C ve dne a noční na +9°C. Chladnější deštivé počasí trvá až do konce července. Srpen začal sice pěkným slunečným počasím s denní teplotou +29°C, ale po dvou dnech přišlo znovu oblačení a déšť. Denní teplota klesla na +22°C, noční na +10°C. Do srpna nastává znovu oteplení. Je jasno, ráno slabé mlhy ale přes den teplota stoupla na +29 až +30°C. Pěkné počasí trvá až do konce srpna a i začátek září přináší pěkným počasím. Až do 10 září se teplota udržela na +24°C, bylo jasno teplotní a slunečné počasí. Po 10 září se oblačilo, noční teplota klesla na +6°C, denní na +17°C. Je zataženo a deštivé počasí trvá až do konce září. Začátkem října se vyjasnilo a přes den bylo pěkné slunečné počasí s teplotou kolem +18°C. V noci však teplota klesá na nulu i mírné mrazíky. Slunečné počasí s měnící teplotou vydrželo až do konce října. Listopad začal oblačením s nočními mrazíky -5°C. A denní teplota klesla na +14°C. 16 listopadu napadl první sníh. Od 18 listopadu bylo deštivé počasí se silnými mlhami. Noční teplota stoupla na +2°C, denní na +6°C. V pátek 23. listopadu ve 12 30 hod. se přiřítila bouřka: „hřmělo a blesky křižovaly oblohu."

Tato bouřka byla provázena silnou vichřicí. Rychlost větru dosáhla 130 až 150 km v hodině. Tato vichřice napáchala obrovské škody a to jak na lesních porostech tak i na budovách a zařízeních na celém území ČSSR. Koncem listopadu napadlo 6 cm sněhu, který však vydržel jen dva dny. Ranní husté mlhy, studený vítr a sychravé počasí s dešťěm se náledím, to byl znak začátku posledního měsíce roku. V druhém týdnu prosince se vyjasnilo a bylo pěkné slunečné počasí. Noční teplota klesla na -8°C, denní na -3 až 0°C. Pěkné počasí trvalo až do vánočních svátků. Těsně před svátky napadlo 10 cm sněhu, který vydržel až do nového roku. Teplota na konci roku byla v noci -10°C, ve dne -2 až -1°C.

Již od roku 1961 zaznamenával můj přítel kosmické lety
ec Jaroslav Lackman snahu a boj o dobytí kosmického prostoru. Já jsem v jeho započaté práci začal pokračovat a chtěl bych zapsat nejdůležitější události o letech do kosmického prostoru i za rok 1984. Již v únoru byla vypuštěna sovětská kosmická loď SAJUZ T 10, která se spojila s orbitální stanicí SAJLUT 7. V měsíci dubnu kosmonauté Kizim a Solovjov vystoupili do kosmického prostoru a provedli přípravné operace pro další plánované akce mimo stanici. Tento rekordní let trval 237 dní. Kosmonauté přistáli až 2 října. V únoru byl uskutečněn let amerického

raketoplánu Challenger s pětičlennou posádkou. Při tomto letu podnikli kosmonauté B. Mc Candless a R. Stewart dva výstupy do kosmického prostoru, bez jakéhokoliv pevného spojení s kabinou. V únoru tohoto roku byla vypuštěna kosmická loď SOJUZ T11 se sovětsko-indickou posádkou. Letu se zúčastnil první indický kosmonaut Rákeš Šarma. V červenci byla vypuštěna další kosmická loď SOJUZ T12, která se spojila s orbitálním komplexem SALJUT-7 a SOJUZ-T11, kosmonauté přešli do orbitální stanice. Světlana Savická a V. Džanibekov vystoupili do volného prostoru a tři a půl hodiny prováděli různé technologické operace na SALJUTU. S. Savická jako první žena na světě vystoupila do kosmického prostoru. V USA odstartoval v srpnu třetí raketoplán Discovery s šestičlennou posádkou. Po dobu letu vypustil na oběžnou dráhu kolem Země vojenskou komunikační družici a dvě družice komerční. Další let raketoplánu Challenger se sedmičlennou posádkou se uskutečnil v říjnu. Posádka plnila úkoly Pentagonu a výzvědných služeb USA. Při tomto letu vystoupil do kosmického prostoru D. Gestma a K. Sullivanová jako první americká kosmonautka. Při listopadovém letu raketoplánu Discovery s pětičlennou posádkou byly vypuštěny dvě telekomunikační družice a na palubu byly staženy dvě poruchané spojovací

druţice. Tímto letem skončilo zkoumání a dobývání kosmického prostoru v roce 1984.

Kulturní a sportovní akce

I v uplynulém roce se stalo v naší obci pravidlem, že po dobře vykonané práci se umějí občané i potěšit. Jednou z pronikých společenských akcí v tomto roce byl „Společenský ples" pořádaný ČSŽ. Ples se konal 4. února za velké účasti. Prostor pro návštěvníků byl připraven výborný bufet a bohatá tombola, která měla 40 cen. Výtěţek věnovali ČSŽ občané a ochotníci. K tanci i poslechu hrála kapela Karla Voříška ze Šumperka. Ples proběhl v pohodě a přátelské atmosféře. Nebylo silně postiţených, proto nebylo ani měření sil a tak pořadatelé nemuseli zasahovat. Na přípravě bufetu a o zdárný průběh se zasloužily členky ČSŽ, Miroslava Jurtová, Věra Eliášová, Anna Šorajová, Adela Lindemannová, Marie Hejnová a Marie Weiserová. Občanský výbor připravil na 11. února pro děti a mládeţ filmové představení. Byl promítnut film „Kapitán Korda". Představení navštívilo 40 dětí, mládeţe i dospělých. Film obstaral Karel Vybíral a byl promítnut místním kameramanem Josefem Večeřou na promítačce, která uţ slouţí v obci 30 let a je stále provozuschopná a to díky zručnému a údrţbě kterou jí věnuje Josef Večeřa. Mezinárodní den ţen připadl na 8. března a přípravu na tuto oslavu si vzal na starost dohlíţecí výbor Jednoty a před-

sedkyní Anežkou Hajnou. Ženy, které se zúčastnily této oslavy byly pohoštěny a obdarovány kytičkou. K pěknému posezení přišla zahrát našim ženám místní malá kapela bratří Večeřové, známa pod jménem „Severomoravanka." Tento název si vysloužila u občanů protože vždy při sousedských posezeních a při táborácích přispívá k dobré náladě. Na oslavách MDŽ se sešlo 54 občanů. Hned příští den po oslavě MDŽ a to 4 března, protěhly v obci lyžařské závody v běhu na lyžích a v branných disciplínách, v hodu granátem a střelbě ze vzduchovky. Podle záznamů v místní kronice to byl již 22 ročník. V tomto roce protěhly závody za účasti 62 občanů. Soutěžilo se ve čtyřech věkových skupinách. Vítězem nejmenších se stal Bohuš Prejda, v mladších žácích Rostá Tosajta, starší žáci vítěz Petr Köhler a v mužích zvítězil Jiří Köhler. Závody připravili místní požárníci s polečně s ČSŽ. O této sportovní akci byl i článek v okresních novinách „Naše slovo". Dík patří i ing. Jiřímu Reslerovi za zhotovení fotografií z této akce pro místní kroniku. Na 9. dubna připravil místní kronikář za pomoci předsedkyně občanského výboru ing. Vladky Reslerové posezení nad kronikou a výstavu dokumentního materiálu: „fotek,

svatební oznámení, parte atd." Posezení s četbou z kroniky a vzpomínkami přítomných na členská léta získala u občanů značný zájem. Svědčí o tom i účast na letošní besedě, kterou navštívilo 38 občanů. Oslav slavných májových dnů se zúčastnili občané Hrabyně a Šumperku. Odjezd do Šumperka byl zajištěn autobusovou dopravou a přestože bylo nepříznivé počasí, se oslav zúčastnila většina občanů naší obce. V měsíci květnu připravil občanský výbor pro malé i velké „výšlap do terénu". Velmi dobře připravené vycházky se zúčastnilo přes dvacet dětí i dospělých. Trasa vycházky vedla z Hrabyně k přehradě a zpět lesními pěšinami do Hrabyně. Při pastvě se na táboráku opékaly špekáčky a s veselou se vrátili domů. Nejmladším účastníkem byl Ivoš Resler 2 roky, a nejstarší paní Růžena Mlinaříková 83 let. Za účasti devadesáti malých i velkých proběhl Mezinárodní den dětí, který připravil ČSŽ spolu s dobrovolným výborem Jednoty. Krásné počasí a dobře připravený program vnesl náladu nejen dětem ale i dospělým. Při zahájení zapálili dva nastávající provázeči olympijský oheň a pak se začalo urputně soutěžit. Soutěžilo se v hodu míčkem, v hodu kruhy a šipkami na cíl, v běhu v pytlích atd. Na závěr bylo slavnostní vyhodnocení vítězů, kteří dostali me-

dajle, diplomy a navíc všichni sladkou odměnu. Po hodnocení si děti na táboráku opekly připravené buřty. Za zdárný průběh patří dík členkám ČSŽ a dohlížecího výboru za ochotu a obětavost s jakou připravily tuto akci. Pochvalu však zaslouží i Karel Vykydal s manželkou, kteří měli na starosti sportovní hry. Dohlížecí výbor Jednoty připravil na 16 června zájezd pro občany naší obce. Zájezd byl jednodenní a trasa byla vybrána k prohlídce moravského krasu a večer bylo v Brně navštíveno představení velké lední revie. Organisátorem zájezdu byla paní Anežka Hajná. Účast 42 občanů. Květnový výšlap do neznáma měl značný ohlas u dětí i dospělých, proto připravil ČSŽ další vycházku do přírody. Místní lesník Ladislav Dut dětem cestou vyprávěl o zvěři a okolní přírodě. Tato vycházka byla zakončena táborákem na místním hřišti. Konala se 21. července za účasti 24 dětí a dospělých. Na 11 srpna byla naplánována místním požárním sborem pokárová soutěž družstev v požárním útoku. Protože to byla první soutěž tohoto druhu v obci vůbec, byla očekávaná s velkou netrpělivostí i obavami jak všechno dopadne. Po organisační stránce měli místní požárníci zajištěno vše výborně. Bylo připraveno cvičiště v čelně překážek, stánky s občerstvením, kolo štěstí a hlavně místa k seze-

ní pro diváky. Dalo to sice hodně práce, ale vyplatila se všechna námaha i starosti. Na soutěž přijelo 10 požárních družstev, plus dvě družstva domácích, takže k soutěži nastoupilo 12 družstev. Diváků se sešlo na 140. Dva velké stánky byly stále otlučeny a kolo štěstí se nezastavilo ani na chvíli. Samotná soutěž proběhla přesně podle programu, bez zbytečných průtahů. Po skončení soutěže nastoupila všechna družstva k slavnostnímu vyhlášení výsledků soutěže. Hlášení o nástupu podal velitel místního sboru František Matis předsedovi Josefu Šorajtovi, který všem účastníkům poděkoval za sportovní výkony a hlavně za účast. První tři družstva obdržela poháry a všichni dostali diplomy za účast. Vítězem soutěže se stalo družstvo Chromči, na druhém místě družstvo Nový Malín a třetí skončili požárníci z Dolních Studének. Domácí požárníci skončili na 8 místě. Ceny předali zástupci požárního sboru Hrabiše předseda Josef Šorajta a velitel František Matis. Na večer bylo připraveno přátelské posezení s místní kapelou. Byli pozváni i požárníci z okolí. Návštěva byla tak velká, že musely být přeneseny lavice z hřiště do sálu i před kulturní dům. Na večerní posezení přijeli požárníci z Nového Malína a ti

kýřovic i s manželkami, takže se družná zábava protáhla přes půlnoc. Při hodnocení této soutěže se všichni shodli v tom, že takovou akci Hrabešice ještě nezažily. Poděkování si zaslouží členky požárního sboru Anna Torajtová, ing. Vladka Reslerová, Marie Weiserová a Ludmila Vykydalová, které se po celý den staraly o občerstvení, dále členům pomocné stráže VB Janu Bečvářovi st. a Pavlu Marečkovi st. za udržování pořádku v dopravě a všem místním požárníkům za krásný den a večer. Ještě bych chtěl podotknout, že se místní požárníci zúčastnili v tomto roce také pohárových soutěží v Bludově, Brníčku, v Sobotíně, v Novém Malíně a v Dolních Studénkách, kam je jezdili povzbuzovat i naší občané. Léto pomalu končí a dětem končí dny radosti a bezstarostnosti a začne zase škola. Na ukončení prázdnin jim místní požárníci a Český svaz žen připravili „loučení s prázdninami", odpoledne plné her a zábavy. Na závěr bylo vyhlášení vítězů a velký táborák. Na tomto sportovním odpoledni bylo přítomno 75 dětí a rodičů: „dětí 38". Večer následovala chalupářská merenda pro dospělé na ukončení léta. 96 účastníků se výborně bavilo až do ranních hodin. K tanci i poslechu hrála kapela Karla Svrčiny ze Šumperka. Již tradičně by-

la připravena bohatá tomtola, která měla na 30 cen. Další politicko-výchovnou akcí byla přednáška spojena s filmovým doprovodem na téma: „připravenost v civilní obraně". Po skončení přednášky připravil místní kronikář výstavku fotografií ze života obce a pokračoval ve čtení kroniky. Účast byla 36 občanů, což je na tak malou obec úctyhodný počet. Tato přednáška se konala 21 září. Jednou z nejhezčích podzimních akcí se stal běh do strmého vrchu: „podle místního názvu do Kamčatky". Svou zdatnost si přišlo vyzkoušet na 20 závodníků a diváků bylo také značný počet. Trať nebyla dlouhá, ale za to pořádně strmá, takže dala zabrat nejen těm dříve narozeným, ale i mladým. Tato sportovní akce byla přijata s velkým ohlasem. Byla připravena občanským výborem. Svaz požární ochrany a ČSŽ připravily pro děti mikulášskou nadílku. Při rozdělování dárků, které zakoupily dvě pořádající organisace, každé z dětí zarecitovalo básničku, nebo zazpívalo písničku. Po nadílce byly dětem promítnuty pohádky a vystoupení měl i kouzelník. Účast byla velká, dětí 41 a rodičů 67. Dík za radost dětí si zaslouží otě pořádající složky a hlavně Péťa Forajta - čert, a Karel Vyhydal - mikuláš, který nechytí

nikdy tam, kde jsou ty nejmenší i ty větší děti. A poslední společenskou akci připravil dohlížecí výbor Jednoty. A byla jí předsilvestrovská sousedská zábava, která ještě více sblížila místní občany s chataři a chalupáři. Účast byla 120 stolovníků a veselo bylo až do ranních hodin. O dobrou zábavu se postarala „Severomoravanka" - bratři Večeřové. Přišli se potavit i přespolní, ze Sototína, Rudoltic a Šumperka. Touto sousedskou zábavou se naší občané rozloučili s rokem 1984 a myslím si, že s rokem velmi úspěšným jak ve vykonané práci, tak i v zábavě. Svědčí o tom i to, že náš občanský výbor získal v soutěži o nejlepší občanský výbor z integrovaných obcí 1 místo. Na tomto umístění mají zásluhu všechny složky NF a všichni naší občané i chataři a chalupáři.

Brigády

Nebudu rozepisovat každou složku NF zvlášť, vždyť jak sami víte, jsou u nás prakticky všichni ve všem. Jinak to ani v tak malé obci nejde. Složky NF máme v obci čtyři:

Český svaz řen	– 25 členek
Svaz požární ochrany	– 46 členů
Dohlížecí výbor Jednoty	5+16=41 členů
Československý červený kříž	21 členů

Všechny tyto složky se společně zúčastňovaly všech po-

žádaných brigád pro zvelebení obce, údržbu veřejných prostranství a zařízení, likvidace škod po povodni a práce na prodejně potravin. Dále se naši občané účastnili na špičkových pracích v zemědělství a v lese při zalesňování, pálení klestu, ořezávání atd. Při sklizni sena z mechanizačně nepřístupných ploch. Ke málo brigádnických hodin bylo odpracováno při zajišťování kulturních a sportovních akcí, při sběru obruchotných surovin, léčivých bylin a při drobných službách pro nemocné a staré spoluobčany. Přehled vykonané práce v roce 1984 vypadá takto.

Úprava a úklid vybraných objektů a zařízení	796 hod.
Práce na sportovním hřišti	197 hod.
Úprava zelených ploch	715 hod.
Jarní práce v zemědělství a práce v lese	1240 hod.
Sušení a sklizeň sena	612 hod.
Práce po povodni - cesty propusti a mostky	1250 hod.
Zajišťování kulturních a sportovních akcí	335 hod.
Výpomoc starým a nemocným občanům	295 hod.
Preventivní protipožární prohlídky	102 hod.
Sběr obruchotných surovin a léčivých rostlin	230 hod.

Bylo vysázeno 251 kusů ovocných stromků a okrasných keřů, v lese bylo vysázeno 8.100 kusů lesních stromků.

Dále bylo odevzdáno 6870 kg sena, z druhotných surovin 701 kg papíru, 76 kg textilu, 75 kg skla, 17 kg barevné kovy, 1900 kg železa, 342 kusů králičích kůží a 38 kg léčivých bylin. Celkem bylo našimi občany odpracováno 5892 brigádnických hodin. Na tak malou otec jako je naše je to úctyhodný počet.

Živelné pohromy

Chtěl bych se několika slovy zmínit o živelné pohromě, která se přehnala dvakrát přes naše území v podobě povodně a větrné smrště. Ze dne 12 na 13 července v noci se přes otec přehnala silná bouře spojená s průtrží mračen. V průměru za 1 hodinu spadlo až 108 mm srážek. Místní cesty za kostelem a do lesa byly zcela zničeny. Všechno kamení a hlína byly vodou vehnány do vesnice, kde způsobily velké škody. Nejhůře na to doplatili manželé Reslerovi, kteří našli ráno místo pěkně upravené skalky před domem celý kamenolom. A to nejhorší pohromu zachránil ještě drátěný plot, který vydržel a byl zavalen kamením a hlínou až do výšky jednoho metru. Také chataři kteří měli připravený písek a jiný materiál, nenašli po průtrži nic. I hraběšický potok, který se podobal řece vykonal své. Na dolním konci u mlýna, kde je jeho největší spád, vyryl hluboké koryto a úplně zničil most ke mlýnu. V

chatařské osadě u malínského rozcestí způsobil také velké škody. Vátá touně udělala škody nejen v oteích ale i na lesních porostech. Jen v cizích revírech to byly miliony kubických metrů krásných porostů, které se za noc proměnily v polomy. Aby bylo dílo zkázy dokonáno, přihnala se v pátek 23 listopadu bouřka se silným větrem, který se změnil ve vichřici dosahující rychlosti až 150 km za hodinu. Vznikly další obrovské škody, hlavně na lesních porostech ale také na průmyslových objektech a obytných budovách.

Výstavba v oteii pokračuje ve značně rychlém tempu. Jen v Hrabiněicích je rozestavěno 4 další chaty. Za rok 1984 bylo také upravené a zatravněné hřiště a svahy kolem byly vysázeny okrasnými keři a stromy. Byla také zavedena voda do prodejny potravin a na hřbitov. Na prodejně potravin byly opraveny venkovní omítky. I na některých domcích jsou opraveny omítky a ploty kolem zahrad. Místní požárníci měli podanou žádost na výstavbu požární zbrojnice, která jim byla Míst. NV zamítnuta. Jiné akce výstavby nebyly. Výstavba

Zásobování prodejny potravin i pohostinství bylo v tomto roce dobré. Zlepšilo se hlavně u masných výrobků, u uzenin i masa jak se výběru tak i v dodá- Zásobování

vaním množství. Byly i některé stížnosti, které byly okamžitě projednány doklížecím výborem ve snaze uspokojit spotřebitele. Vedoucím prodejny potravin zůstává František Pazdera. U vedení pohostinství byla provedena změna. Alois Bližňák skončil a nastoupil nový vedoucí Josef Hulkus.

Úmrtí

Dne 2. března 1984 zemřel po krátké těžké nemoci ve věku 48 let náš spoluotčan Emil Faltičko. Od padesátých let kdy se přistěhoval s rodiči a sestrou do Hraběšic, pracoval u státních statků. Byl veselé a kamarádské povahy, dobrým ochotníkem a také dobrým zpěvákem. Ke konci svého života byl v invalidním důchodě a bydlel nějaký čas v Šumperku, kde také zemřel. Spoluotčané se rozloučili s Emilem Faltičkem v obřadní síni městského krematoria v Šumperku ve středu 7. března 1984. U rakve mu stáli čestnou stráž místní požárníci za jeho dlouholeté členství v požární odraně. Čest jeho památce!

Dne 25. března zemřel ve věku 59 let soudruh Josef Vývoda, člen severomoravského krajského výboru KSČ v Ostravě, vedoucí tajemník okresního výboru KSČ a předseda okresního výboru Národní fronty v Šumperku, nositel Řádu práce, státního vyznamenání Za zásluhy

o výstavbu a dalších významných. Soudruh Josef Výtoda celý svůj život zasvětil KSČ, dělnické třídě, budování socialistické společnosti a světové myšlenek proletářského internacionalismu. Strana a socialistická společnost v něm ztrácejí obětavého, skromného člověka a čistého komunistu. Čest jeho památce!

Pokyl obyvatel

V roce 1984 nastal znovu pokles obyvatel v obci. Z osady Krásné se odstěhovali František Merkis ml. s manželkou a dítětem do Bludova. Narození nebylo v roce 1984 žádné. Trvale bydlících občanů stále ubývá a to z toho důvodu, že mladí lidé i kdyby chtěli zůstat, neměli by kde bydlet a stavět nové domky neboť byty je lépe jinde, protože u nás v pohraniční oblasti by neměli nárok na peněžitý příspěvek na výstavbu. Trvalý obyvatel nastane snad v budoucnu prostor stavení chaty jsou zrušeny k celoročnímu bydlení a podle sdělení chatařů se jich většina po odchodu do důchodu u nás usadí trvale.

Úroda

Na otecnim katastru hospodaří ČSSS. Živočišná výroba byla v Hrabišíčích po postavení velkokapacitních kravínů v Rudoltičích zrušena. Pole jsou většinou obsáta žitem, ječmenem a ovsem, jinak je vše zatravněno. V roce 1984 byla úroda obilovin dobrá a žně v obci byly hotový během jednoho dne. I sklizeň sena přes nepříze

počasí byla dobrá. Druhá sklizeň „otava" byla odvezena na zelené krmení a na seno. Taktéž úroda brambor předstihla minulý rok. Lesních plodů, maliní a borůvek bylo méně pro deštivé počasí. Z ovoce bylo dostatek třešní, jablek, hrušek a švestek bylo málo.

Složky NF

V roce 1984 pracovaly složky NF v podstatě ve stejných podmínkách jako v roce minulém. Změna ve výborech nebyla, předsedou NF působí Ladislav Dut, předsedou ČSPO Josef Šorajka, předsedkyní ČSŽ Miroslava Dutová, ČSČK Marie Wiesrová a předsedkyní DV Jednoty Anežka Hajná. Akce, které uskutečnily v naší obci byly vždy projednány na výboru NF a to z důvodu aby se nestalo, že dvě složky plánují akci na stejný termín. Spolupráce mezi složkami NF byla dobrá, což dokazují jak pořádané akce, tak i výsledky kterých naše obec dosáhla v tomto roce. Taktéž se zlepšila i spolupráce mezi okolím a místními občany. Přispívá to k větší účasti na brigádách, sportovních, politicko výchovných i kulturních akcí, které složky NF pořádají pro kolektivní sblížení všech občanů.

Zpráva MNV v Hrabětičkách poslední zasedání

Byl jsem pořádán bývalým předsedou MNV v Hrabětičkách, abych dodatečně zaznamenal do místní

kroniky, poslední zprávu závěrečného zasedání MNV v Hrabešicích. Protože jsme v kronice našli jen nepatrnou zmínku v roce 1975, zaznamenáváme poslední zprávu v plném znění.

Zpráva rady MNV Hrabešice pro závěrečné zasedání MNV v Hrabešicích dne 23. ledna 1976 v souvislosti s ukončením činnosti MNV a integrací obce s okresním městem Šumperk.

Vážené soudružky, vážení soudruzi!
Dnem 1. ledna 1976 byla naše obec Hrabešice s osadou Krásné integrována k městu Šumperku. Ke sloučení nám vyslovilo písemný souhlas 99% našich občanů. Tím došlo i ke změně názvu obce. Nový název zní Šumperk - místní část Hrabešice.

Po celou dobu, od skončení 2. světové války pracoval v obci místní národní výbor a plnil funkci orgánu státní moci a správy, pečoval o všestranný rozvoj obce, o řešení otázek životního prostředí, o bytovost obce po stránce služeb, zásobování, dopravy a elektrifikace. Vyřizoval připomínky, stížnosti, náměty a požadavky občanů. Dbal o dodržování socialistické

zákonnosti, socialistickou výchovu lidí a jejich soužití. Místní národní výbor se významnou měrou podílel na postupné socializaci našeho venkovského, zakládání JZD. Péči rozvoji zemědělské výroby v obci věnoval MNV po celou dobu své existence.

Nemálo starostí měl místní národní výbor se zachováním základní devítileté školy v obci a dal souhlas k jejímu zrušení v roce 1973 poté, kdy už z hlediska výchovných a vzdělávacích cílů bylo neudržitelné zachovat další činnost této školy v obci, neboť při přechodu žáků do vyšších tříd v ZDŠ Šumperk tito nestačili na úroveň požadovaných znalostí. Oblast Hrabenčice – Krásné v dlouhodobých výhledech našeho okresu, figuruje jako výhledová příměstská rekreační oblast. Mimo lomu melioračního družstva Žabčice, který je v Krásném, několika pracovních příležitostí u státních lesů závod Ruda n/Mor. a 2 lidí pracujících v současné době u státního statku – farma Jotokin, nejsou v obci pracovní příležitosti a nové pracovní příležitosti v obci nebudou také ani v budoucnu vytvářeny. Je to základní důvod postupného vylidňování obce a snahou většiny mladých lidí uzavírajících sňatek je získat jinde byt a odstěhovat se z obce.

Po celou dobu od roku 1945 pracovala a pracuje v obci místní organisace KSČ, která usměrňovala činnost národního výboru, Národní fronty a všech společenských organisací v obci. Valnou část daného období ve funkci předsedy pracoval s. Ladislav Dut. Po celé období od roku 1945 byl v obci udržován čilý politický a kulturně společenský život. Dobře pracovala osvětová beseda. Společenskou zábavu zabezpečovala místní kapela, ke kulturnímu vyžití občanů přispíval místní divadelní kroužek vedený Františkem Jafferem a Janem Mlčákem - prvním řídícím učitelem v obci po roce 1945. S úspěchem byly v obci zajišťovány každoroční oslavy Vítězného února, Svátku práce a výročí osvobození Sovětskou armádou, oslavy VŘSR a jiné celostátní politické a kulturně společenské akce.

Významnější aktivity v činnosti národního výboru i společenských organisací bylo mimo jiné dosaženo v uplynulém funkčním období, to je v létech 1971 až 1975. Byl zpracován a splněn volební program NF. Při dobrovolných brigádách na zvelebení obce došlo k vybudování dvou autobusových čekáren, dále byly zpevněny místní komunikace v délce 1,5 km, byla provedena výstavba obecního vodovodu v hodnotě díla 525 tisíc Kčs - který je

před dokončením, bylo zabezpečeno veřejné osvětlení v délce 2 km. Je také započato s opravou budovy jednotřídní školy, která má sloužit v dalším období jako kulturní zařízení. Nemálo brigádnických hodin bylo odpracováno při zvelebování prostranství okolo, oplocení, při budování mostků a propustí atd. Jsme přesvědčeni, že vytvořené hodnoty především v oblasti zlepšování životního prostředí a při zajišťování pitné vody budou sloužit nejen stávajícím občanům Hrabišic a Hrásného, ale i potřebám rekreačního ruchu. Vynaložená práce nebyla marná.

Při posledních volbách do národního výboru bylo v roce 1971 zvoleno 11 poslanců a to soudružky a soudruzi Jan Bičovář, Jaroslav Lachman, Walter Lindemann, František Hajný, Josef Eliáš, Josef Fáto, Drahomíra Eliášová, Milena Pospíšilová, Svatava Peterková, Karel Jurčík a František Matis st. Za zemřelého tajemníka MNV Jaroslava Lachmana a zemřelou poslankyni Svatavu Peterkovou byli doplňovacími volbami v roce 1972 zvoleni za poslance soudruzi Josef Forejta a Ladislav Eliáš. Rada MNV pracovala ve složení: Jan Bičovář - předseda, Ladislav Eliáš - tajemník, Walter Lindemann - předseda komise ochrany a veřejného pořádku, Josef Eliáš - předseda finanční komise

a František Hajný - předseda školské a kulturní komise. Soudružka Miluše Pospíšilová vykonávala funkci pokladníka MNV a po jejím přestěhování do Jumperka v létě 1972 byl touto funkcí pověřen neposlanec s. Jan Ličman. V létech 1974 a zejména 1975 se s otěžemi dařilo zajišťovat správný chod národního výboru. Stále více se projevoval úbytek občanů, poklesla i úroveň kulturně společenského života v obci. Přitom toto období bylo nejnáročnější na agitační práci mezi občany, neboť byla zahájena výstavba obecního vodovodu v akci Z. Snížil se okruh pověřených funkcionářů, což se odrazilo nejen v práci MNV ale i společenských organisací NF. Základní kádr funkcionářů pracoval současně ve všech orgánech v obci. Mám tím na mysli výbor místní organisace KSČ, poslance NV, výbor NF i výbory společenských organisací.

Hodnotíme-li celou práci místního národního výboru v Hrabešicích za dobu jeho existence od 2 světové války až do konce roku 1975, pak je zapotřebí po zásluze ocenit mimořádnou a obětavou práci předsedy MNV Jana Bečváře, který ve funkci pracoval nepřetržitě 25 let, práci soudružky Drahomíry Eliášové, která ve funkci poslankyně pracovala po celé období od roku 1945, stejně tak soudruha Josefa Šáby, Františka Hajného, Josefa Eliáše, Ladislav

va Eliáš a z mladších poslanců pak Waltra Lindemana. ocenění součástně zaslouží i soudruzi Karel Večera, František Malec, jenž se v padesátých létech odstěhoval a řada dalších žijících nebo zemřelých občanů, kteří přiložili svou ruku k celootecnímu prospěchu. V osadě Krásné záslužnou práci ve funkci ředitelky ZDŠ a v kulturně společenském životě prokázala Anna Heinová. Práce MNV byla ukončena k 31. 12. 1975. Poslanci přešli do Měst. NV v Šumperku a budou své funkce vykonávat v tomto orgánu a jeho komisích do konce voletního období to je do podzimu 1976.

V Hrabešicích bude dne 23. ledna 1976 na veřejné schůzi NV zvolen občanský výbor. Rada MNV spolu s VO KSČ a složkami NF v závěru roku 1975 doporučila, aby tento občanský výbor pracoval ve složení: Ladislav Eliáš, Josef Forajta, Jan Ličman, Karel Jurčík a Miroslav Petřík. Přejeme občanskému výboru mnoho zdaru v jeho práci ve prospěch našich občanů a celé socialistické vlasti. Očekáváme od Měst. NV a všech orgánů strany a Národní fronty, že budou dbát o uspokojování oprávněných potřeb našich spoluobčanů i v příštím období. Žádáme, aby opis této zprávy byl vepsán do místní kroniky.

V Hrabešicích dne 23. ledna 1976.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem za nezištnou pomoc při mé práci kronikáře, především předsedkyni občanského výboru ing. Vladce Reslerové, předsedovi NF Ladislavu Dutovi a všem ostatním, kteří mají zásluhu na tom, že jsem měl o čem psát za rok 1984. Dík patří také Měst. NV v Šumperku, který nezapomíná, že jsme jeho část, což dokazují návštěvy na veřejných schůzích, kterých se pravidelně zúčastňují představitelé Měst. NV. S uliční výbor KSČ s předsedou Květošem Fábem splnil svůj úkol jako řídící orgán. Ať je to kterýkoliv občan z Hraběšic nebo z osady Krásné v četně chatařů, každý se podle svých možností zúčastnil dění v obci, což je na tom všem nejkrásnější. Věřím, že i v nastávajících létech se zapojí všichni do společného života i práce v naší obci, aby se nám společně žilo ještě lépe než dosud.

Závěr

Zápis do kroniky obce Hraběšic za rok 1984 provedl:

kronikář obce Josef Forajta

Forajta J.

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR ŠUMPERK

ROK

1985

Obsah zápisu za rok 1985

strana:	115 – 119	Úvodní slovo
strana:	119 – 124	Počasí
strana:	124 – 125	Kulturní akce
strana:	125 – 132	Společenské a sport. akce
strana:	132 – 133	Brigády
strana:	133 – 134	Složky NF
strana:	134	Úmrtí
strana:	134	Zájezdování
strana:	134	Výstavba
strana:	135	Závěrečné slovo

1985

Úvodní slovo

Rok 1985 začal horečným zbrojením, a to i přes protesty pokrokového lidstva celého světa. Již v lednu se uskutečnilo setkání ministrů zahraničí SSSR a USA A. Gromyka a G. Shultze v Ženevě, k posouzení cíle nadcházejících sovětsko-amerických rozhovorů o jaderných a kosmických zbraních. V krátkosti bych chtěl zrekapitulovat politické dění doma i ve světě, tak jak je rok 1985 přinášel.

V lednu na stockholmské konferenci o opatřeních k posílení důvěry a bezpečnosti a odzbrojení v Evropě předložila delegace SSSR

dokument, Základní ustanovení smlouvy o vzájemném nepoužití síly a zachování mírových vztahů. V únoru novozélandský premiér D. Lange oznámil rozhodnutí své vlády zakázat lodím USA s jadernými zbraněmi vstup do přístavů země za kontrolované a nevratné. V měsíci březnu schválila portugalská vláda usnesení, zakazující USA skladovat v Portugalsku jaderné zbraně. Dne 10. března zemřel generální tajemník ÚV KSSS a předseda prezídia Nejvyššího sovětu SSSR Konstantin Černěnko. Novým generálním tajemníkem ÚV KSSS byl zvolen Michail Gorbačov. Na pohřbu K. Černěnka se seškal s Michailem Gorbačovem i s. Gustav Husák. Soudruh Gustav Husák se při stejné příležitosti seškal v Moskvě s kancléřem NSR H. Kohlem. V březnu byly v Ženevě zahájeny sovětsko-americké rozhovory o jaderných a kosmických zbraních. Belgická vláda dala souhlas k rozmístění amerických raket s plochou dráhou letu v Belgii. Prvních 16 raket bylo dovezeno již tři hodiny po rozhodnutí. Ve Varšavě byl podepsán protokol o prodloužení

platnosti smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci řeší Varšavské smlouvy. V květnu se uskutečnila vrcholná schůzka sedmi hlavních kapitalistických států v Bonnu. Francie se odmítla podílet na americkém programu militarisace vesmíru. Při oficiální návštěvě G. Husáka v SSSR byl podepsán program dlouhodobé hospodářské a vědeckotechnické spolupráce mezi ČSSR a SSSR do roku 2000. Skupina expertů politických stran NDR a NSR navrhla vytvoření pásma bez chemických zbraní v Evropě. V červenci byl A. Gromyko zvolen předsedou prezidia Nejvyššího sovětu SSSR, ministrem zahraničních věcí byl jmenován E. Ševardnadze.

Výbuch náložé umístěné na palubě letadla indické společnosti sikhskými teroristy na lince Montreal - Bombaj měl katastrofální následky. Zahynulo 329 cestujících a členů posádky. V červenci byl v Moskvě zahájen 12. světový festival mládeže a studentstva pod heslem „Za protiimperialistickou solidaritu, za mír a přátelství." Festivalu se

zúčastnilo 20000 delegátů a 20000 hostů ze 157 zemí světa. Michail Gorbačov vydal prohlášení o jednostranném zastavení veškerých jaderných výbuchů od 6. srpna do 1. 1. 1986, které VSSR prodlouží, jestliže se připojí i USA. Ač v místní provincii USA oznámily, že se k moratoriu nepřipojí. Září začalo oficiální návštěvou předsedy vlády finské republiky K. Sorsy v ČSSR. USA uskutečnily první zkoušku s protidružicovou zbraní ve vesmíru. Byl také úspěšně proveden test vysokofrekvenčního chemického laseru, v rámci programu „hvězdných válek." L. Štrougal zaslal kanceláři NSR H. Kohlovi dopis s návrhem vlád ČSSR a NDR zahájit jednání o vytvoření pásma bez chemických zbraní v Evropě. V měsíci září postihlo Mexiko těžké zemětřesení, při kterém zahynulo na 6000 lidí. M. Gorbačov při návštěvě Francie předložil nové odzbrojovací návrhy VSSR, a to, že chce zakázat jaderné kosmické zbraně a o 50% snížit zásoby strategických jaderných zbraní. Nobelova cena za mír pro rok 1985 získala v říjnu mezinárodní hnutí „Lékaři za odvrácení

jaderné války". Na slavnostním zasedání ke 40. výročí založení OSN v New Yorku byl vyhlášen rok 1986 Mezinárodním rokem míru. USA rozmístily v NSR všech plánovaných 108 raket Pershing 2. Výbuch sopky Nevado del Ruiz v Kolumbii si vyžádal přes 25 000 mrtvých. V měsíci listopadu se uskutečnilo sovětsko-americké setkání na nejvyšší úrovni v Ženevě. M. Gorbačov a R. Reagan projednali hlavní otázky vztahů SSSR a USA. Bylo přijato společné sovětsko-americké prohlášení. Na 41. mimořádném zasedání RVHP v Moskvě na úrovni předsedů vlád, byl podepsán program vědeckotechnického pokroku členských států RVHP do roku 2000.

Počasí

Rok 1985 začal mimořádně krásným zimním počasím. Noční teplota klesla na -15°C, ke konci prvého týdne dokonce na -20°C. Přes den jasno bez větru s teplotou -11 až -16°C. Sněhová pokrývka 35 cm suchého sněhu. V druhém týdnu ledna stoupla noční teplota až na -16°C, přes den na -17°C. Ke konci druhého týdne nastává zmírnění mrazu v noci na -10°C, den -12°C.

Jasné a mrazivé počasí trvá až do konce ledna. Konec ledna a začátek února je ve znamení silného oteplení. Noční teploty stouply až na +1°C, denní dokonce na +4°C. Je zataženo s mrholením, místy sníh s deštěm. Od 8. února nastává vyjasnění a mráz. Dne 11. února noční teplota klesla až na -23°C, denní na -16°C. Tato snížená teplota je provázena silným a studeným větrem. Po tomto ochlazení nastávají sněhové přeháňky, sněhová pokrývka dosahuje 70 cm. V neděli 24. února se znovu výrazně otepluje. Denní teplota stoupla na +2°C. Teplejší počasí trvá až do začátku března. Teplota se udržuje v noci kolem -10°C, přes den -2°C. 5. března stoupá denní teplota na +5°C. Nastává tání a ranní mlhy. Vše nasvětčuje tomu, že se blíží konec zimy. Od 8. března se noční teplota zvedla na +2 až +4°C a denní dokonce na na +10 až +14°C. Toto výrazné oteplení provází deštové přeháňky. Od 18. do 24. března je krásné slunečné počasí, roztál všechen sníh. Noční teplota stoupla na +6°C a denní až na +18°C. V tomto roce protěhlo jar-

ní táním bez povodně. Koncem března se znovu ochladilo, noční teplota klesla na -2°C, přes den na +8°C. Napadl nový poprašek sněhu. Duben začal opět chladným počasím. Teplota sice stoupla na +10°C, ale je zataženo, vítr a deštivé přeháňky s ranními mlhami. Od 15. dubna nastává výrazné oteplení, při němž denní teplota stoupla až na +22°C, a je jasno a bez větru. V úterý 23. dubna je první bouřka, po které přichází silné ochlazení provázené sněhovými přeháňkami. Chladné počasí trvá až do 5. května. V noci se teplota pohybuje kolem 0°C, denní +6 až 8°C. Od 5. května nastává oteplování a již 12. stoupá denní teplota až na +27°C. Je krásné počasí které trvá až do konce května. Noční teplota se pohybuje kolem 14°C a denní vystoupila až na +31°C. V pátek 31.5. přichází déšť s ochlazením. Noční teplota klesá na +8°C a denní na +19°C. Deštivé přeháňky a chladnější počasí trvají celý červen. Teploty se udržují právě kolem +6°C a přes den +20 až 22°C. Chladnější počasí trvá i začátkem měsíce července. Až od 15. července nastává oteplení a pěkné

letní počasí. Ranní teploty + 12°C, přes den od +16 do 30°C. Pěkné počasí trvá jen týden, pak nastávají oblačnost a déšť. Noční teplota klesá na 8°C, denní na 18 až 20°C. Začátek srpna je také oblačný a navíc celý první týden prší. Teplota nepřekročila 20°C. Od 8. srpna nastává prudké oteplení až s tropickými teplotami. Noční teplota stoupla na 18 až 20°C a denní na 29 až 34°C. V sobotu 17. srpna se po tropických vedrech přihnala prudká bouřka provázená deštěm a kroupami. Další týden prší a teplota klesla v noci na 10°C, ve dne na 20°C. Poslední týden v srpnu je znovu teplejší. Denní teplota stoupla na 27°C. Dne 3. září večer, asi ve 20.30 hodin, se přihnala bouřka provázena silným větrem, který úplně zničil střechu na domku u Fáfů a v okolí porozbíral značné množství ovocných stromů. Na konci vesnice „u Líčmanů" tento silný vír skodil dvě velké lípy, které při pádu zničily plot a bránu. Naštěstí nebyl nikdo zraněn. Po této bouřce nastávají deštivé a chladnější počasí. Noční teplota jen 8°C, denní se pohybuje kolem

+15°C. Od 10. září se oteplilo a nastalo pěkné podzimní počasí. Denní teplota stoupla až na +25°C. Teplé počasí trvá až do konce září a udrželo se i celý měsíc říjen. Celý měsíc říjen je jasné přes den slunečné počasí s teplotami kolem 15 až +20°C. V pátek 1. listopadu teplota výrazně klesla a přišel první noční mrazík -3°C. Měsíc listopad se přihlásil chladným, deštivým, opravdu listopadovým počasím. Značně silný vítr provází deštivé přeháňky, ranní mlhy a prudký pokles teploty. 12. listopadu padá první sníh v tomto roce. Noční teploty klesly na -8 až -10°C, denní na -3°C. Celý listopad je zakončeno se sněžením. Ranní mlhy a při oteplení silné mrholení způsobují silnou námrazu a značné náledí. Koncem listopadu se teploty pohybují v noci kolem -3°C, přes den +4°C. Napadlý sníh roztál. Také měsíc prosinec začal syrovým počasím s mrholením a silnými ranními mlhami. Tvoří se silné náledí a námraza. Teploty se celý prosinec pohybují kolem nuly. Při vyjasnění klesne noční teplota na -8°C, ale ve dne se zase pohybuje kolem +1°C. Vánoční svátky

jsou i o tomto roce bez sněhu. Navíc ještě začal vítr a mrholení vystřídané dokonce ledovými přeháňkami. Ani konec roku nepřinesl zimní počasí. Teploty stále kolem nuly a na ukončení roku dešťová přeháňka.

Kulturní-spol. akce

Kulturní život začal v otci roku 1985 již 12.1. a to společenským plesem pořádaným ČSŽ. Místní organizace českého svazu žen, kterou tvoří 20ti členná základna se na tuto společenskou akci dobře připravila. Ženy měly připravené občerstvení i bohatou tombolu. I přes menší účast „asi 60ti občanů", byla nálada výborná. Na plesovém průběhu mají zásluhu především členky výboru a to: Miroslava Dutová, Marie Weisrová, Věra Eliášová st. a Adéla Lindemannová. Za krátko následovala další kulturní akce a to ples, který připravili místní požárníci na 9. února. I tento ples byl dobře připraven. Bohaté občerstvení a tombola, která měla přes 40 cen, a v prvé řadě také dobrá hudba, to vše nasvědčovalo tomu že se dostaví i dobrá nálada. Ceny do tomboly byly místním požárníkům věnovány

místními občany a chataři. Návštěva nebyla tak velká jako v roce minulém, což ovlivnilo z velké míry počasí které se velmi zhoršilo, ale přesto se sešlo na 80 návštěvníků a dobře se všichni bavili až do ranních hodin. Za celý průběh plesu nebylo nesvárů nebo rvačka. Jako hlavní organisátor, který měl na starosti průběh večera se jako vždy vyznamenal Karel Vykydal, ale i ostatním patří poděkování za jejich práci a to jak za přípravu občerstvení, na kterém se podílely naši členky Marie Weinrová, Anna Forejtová, Marie Hejnerová a Věra Eliášová st., tak i za pořadatelskou činnost kterou měli na starosti František Matis ml., Josef Eliáš a Pavel Morecek st. Celý večer proběhl v dobré náladě a i přes menší návštěvu měli místní požárníci výtěžek asi 600 Kčs.

Sportovní akce

Místní požárníci společně se svarem řen připravili na sobotu 2. března 23. ročník lyžařských závodů. Sněhové podmínky byly vynikající. Na výborně připravené trati bojovalo 33 závodníků malých i velkých. Velké diváků se sešel značný počet. Pro závodící bylo připraveno občerstvení a pěkné ceny včetně medailí a diplomu. Důstojný

úvod i závěr s vyhlášením vítězů se všem líbil. Podle úsudku veřejnosti byla tato akce velmi zdařilá a byla uvedena i v okresních novinách.

Mezinárodní den dětí oslavily naše děti v pátek 8. června. I přes slabší účast měla oslava důstojný průběh. Našim dětem přišli potlachovat představitelé všech složek NF a otci a po občerstvení jim místní kapela zahrála k poslechu i k tanci. Oslavu připravil dohlížecí výbor jednoty a ČSŽ.

Další významná akce byla připravena ČSŽ k oslavě Mezinárodního dne dětí na sobotu 8 června. Pro děti bylo připraveno hrátní sobotní odpoledne plné her a sportovního zápolení. Po soutěžích byl zapálen velký táborový oheň a všechny děti dostaly bohaté občerstvení. Hlavní starší předal na závěr nejlepším malým sportovcům diplomy medaile a ceny. Této oslavy se zúčastnilo 40 dětí a přes 60 rodičů a diváků.

Velkého svátku se dočkali jak místní požárníci tak i příznivci požárníků a všichni občané obce. Na den 20.7.1985 se místní požárníci připravovali velmi dlouho. Tento den proběhla o

naší malé otci velká soutěž požárních družstev a to 1 ročník „Memorial Oldřicha Peksy." Oldřich Peksa byl úspěšným a dlouholetým velitelem místního požárního sboru. Byl příkladem jak ve vystupování tak v práci všem členům místní organisace která svou práci začala po roce 1946. Proto se ZO SPO v Hraběšicích rozhodla pořádat každým rokem na počest svého bývalého velitele memorial s jeho jménem. Místní požárníci se na tuto soutěž snažili připravit co nejlépe a již v minulém roce připravili v otci soutěž v požárním sportu, které se zúčastnilo 12 sborů z okolí Šumperka. V tomto roce se 1 ročníku memoriálu zúčastnilo 13 družstev, z toho 3 družstva žen. Po urputném boji v kterém rozhodovaly desetiny vteřiny si velký putovní pohár odvezlo družstvo požárního sboru z Kolšova. Na druhém místě se umístili požárníci z Chromče a na třetím požárníci z Dolních Studének. Za místní požárníky soutěžily družstva dvě. Jednička a starší páni. Ani jednomu družstvu domácích se nepodařilo zasáhnout o přední umístění. První měli potíže se strojem a starší páni z trozkotali na nepřipojeném dopravním vedení na

rozdělovač. Člen družstva který měl tuto práci na starost byl po útoku vykoupán v požární nádrži. A nebyl sám. Do nádrže putoval i velitel vítězného družstva a další provinilci. Mimo již jmenovaných sborů se 1 ročníku zúčastnily tyto sbory: Nový Malín - muži + ženy, Sototín - ženy, Nemile muži, Bratrušov - muži, Sudkov ženy, Petrov - muži, a Dlouhomilov - muži. Po skončení soutěže byl proveden slavnostní nástup všech družstev a vyhlášení vítězů s předáním cen. Ceny předali zástupci místních požárníků předseda Josef Forajta a velitel František Matis ml. Na závěr všem poděkoval předseda místní organisace J. Forajta a pozval je všechny na 2 ročník. I když příprava na tuto soutěž stála mnoho námahy, byla pořadatelům odměnou velká účast a krásně prožité odpoledne v tak velkém kolektivu. Sešlo se přes 200 soutěžících a diváků. Místní požárníci se mimo to zúčastnili dalších pohárových a okrskových soutěží. Okrskové soutěže ve Vikýřovicích, dále pak pohárových soutěží v Temenici, Dolních Studénkách, v Novém Malíně a v Chromči. I na tyto soutěže jezdili s požár-

mky jejich příznivci z otce i z řad chatařů a chalupářů.

Další krásnou akci kterou připravili požárníci společně s ČSŽ bylo loučení s prázdninami pro malé i velké. Děti soutěžily v nejrůznějších hrách a pak při táboráku „což se neobešlo bez opékání buřtů" si rozebraly připravené sladkosti. Dětí bylo přes 40. A pak nastalo velké sportovní zápolení dospělých. Na fotbalové utkání domácí - chalupáři byla zvědavá celá veřejnost. Chalupáři se považovali za favority a tak kolovaly řeči jako rozsekáme je ať zaplatí sud a nemusí hrát atd. Ale hned v úvodu zápasu se ukázalo, že to nebude tak jednoznačná záležitost jak si chalupáři představovali. Nepomohlo ani strkující povzbuzování hlasitého komentátora Karla Vykydala, který samozřejmě fandil chatařům a když se domácí ujali vedení, utekl od mikrofonu a nastoupil aby posílil své šlapnoucí mužstvo. Po urputném boji i po prodloužení skončilo utkání nerozhodně 2:2. Jelikož sud piva „který byl už značně odlehčen" o který se hrálo musel být zaplacen, musel být ta-

ké nikdo poražený a tím odsouzený k rozpačení, bylo rozhodnuto ke střelbě penalt. Po velkém nerváku nakonec domácí zvítězili nad chalupáři 3:2. Za velkého jásotu všichni bláchopráli vítězům a svorně se odebrali do místního sálu, kde byla požárníky připravena chalupářská zábava která se také vydařila jako celé odpoledne. Chalupářskou zábavu pořádají místní požárníci na ukončení dovolených a prázdnin a hlavně na rozloučení s chatáři a chalupáři kteří se rozjíždějí do svých domovů. Tyto zábavy nemají jenom účel pobavení, ale i sblížení mezi místními a chalupáři a hlavně je to od místních občanů malý dárek za pěkné soužití během pobytu v obci a za pomoc při překášlování a zvelebování naší malé obce. Již od první chalupářské zábavy která byla v roce 1982 a každým rokem se pořádá prostě se všem líbí, je vidět že to místní požárníci vzali za správný konec.

Občanský výbor připravil další akci a to výšlap na Ratšýn a okolí. Účast byla velká 34 občanů, z toho 21 dětí a mládeže.

Na Rabštýně byl horolezci ze Šumperka připraven táborák a při opékání buřtů přednesl vedoucí horolezců zajímavý výklad o práci a tradici horolezectví u nás. Po odpočinku se účastníci odebrali k prohlídce cvičných skal, kde jsou také umístěny pamětní desky horolezců kteří zahynuli při tomto sportu a na vyhlídkovou terasu. Pro odvážlivce z mládeže byl připraven výstup na strmou stěnu se vším zajištěním za asistence horolezeckého kolektivu. Na spáteční cestě která vedla jiným směrem, měl s. Dub zajímavý výklad o historii okolních lesů, v kterých se pálilo uhlí pro huť v Sotohíně a o zřícenině hradu Rabštýna a jeho majitelích. Výšlap se protáhl na délku asi 20 kilometrů ale všichni i když trošku unaveni došli a byli z výletem spokojeni. Nejstarší účastník byl pan Ličman 72 let a nejmladší Ludvík Horáček 4 roky. Všichni účastníci se dohodli že v příštím roce přijdou zase.

Obec Hraběšice je ze všech stran obklopena pohořím Jeseníků. Ze severní strany chrání obec horský hřbet Kamenný vrch, na jihozápad hornatý hřbet Trousnice. Tyto vrchy vytvářejí krás-

nou dominantu kolem naší obce. Ale i katastr je členitý. Tvoří jej zejména pastviny, úhory a jen málo polí. Největší svah v místním katastru je podle lidového názvu svah Kamčatka. A tento kopec se stal inspirací pro občanský výbor a byla připravena sportovní akce „běh do strmého vrchu", pro mladé i dříve narozené. Této akce se zúčastnilo 40 občanů a všem se líbila.

Tímto závodem také skončily sportovní akce v tomto roce. Ale o strmé stráni Kamčatce se mluvilo ještě jednou. Místní občan a traktorista státního statku Sobotín Ludvík Kampas se rozhodl že jej zdolá i s traktorem a rotační sekačkou.. Bylo k tomu třeba hodně odvahy, možná i rizika, ale posečený pás od spodu nahoru přesvědčil každého, že i tak strmý svah se dá zdolat traktorem.

Brigády

V roce 1985 odpracovali naší občané celkem 4859 brigádnických hodin. Tyto hodiny byly odpracovány těchto akcích: úprava křiště a jeho okolí, oprava prodejny potravin, vybudování požární nádrže, ztěr kamení na polích, ztěr slámy, při špičkových pracích v lese a další akce.

Bylo vysázeno 250 ovocných stromků a okrasných keřů, při lesních brigádách bylo vysázeno 5450 lesních stromků, z nepřístupných ploch bylo sklizeno 60 q sena. Z druhotných surovin bylo odevzdáno 3525 kg železného šrotu, 448 kg papíru, 16 kg textilu, 54 kg barevných kovů, 60 kg skla a 326 králičích kožek. Léčivých bylin bylo odevzdáno 21,30 kg. Při výpomoci starým a nemocným občanům bylo odpracováno 208 hodin. Ve málo hodinách zabraly práce při zlepšování životního prostředí a to: úprava zelených ploch, úprava a úklid vybraných objektů, udržování místních komunikací přes zimní období, opravy rodinných domků a chat atd. I když v roce 1985 nebyla prováděna žádná akce Z., snažili se naši občané aby každá odpracovaná hodina přinesla pro naši obec užitek.

Složky NF pracovaly společně po celý rok a zejména spolupráce VPO s ČSŽ byla příkladná. Náš občanský výbor č 36 byl hodnocen v soutěži občanských výborů velmi dobře. Získal první místo v části integrovaných obcí a obdržel odměnu 1200 Kčs a diplom. Výbory složek NF můžeme pracovat beze změn, takže jmenovité

Složky NF

složení jednotlivých výboru bude zaznamenáno až v příštím roce.

Úmrtí

Dne 17 dubna zemřela po dlouhé a těžké nemoci ve věku nedožitých 70 ti let paní Marta Bečvářová. Žila v naší obci od roku 1945 a spoluobčané se s ní rozloučili v obřadní síni městského krematoria v Šumperku ve středu dne 24. dubna 1985. Čest její památce.

Zásobování

Při zásobování obce základními potravinami nebylo ze strany občanů větších připomínek. Byla provedena změna ve vedení prodejny potravin. Na místo vedoucího nastoupil po odchodu pana Pardery nový vedoucí
Ve vedení pohostinství změna nenastala. Taktéž i provozní doba u obou prodejen zůstává beze změny.

Výstavba

Výstavba chat v obci stále pokračuje. V osadě Krásné je výstavba chat v plném proudu. U rodinných domků se po provedení protipožárních preventivních prohlídek místními požárníky, opravují komíny které měly nedostatky závady. Je stále velký zájem o zakoupení parcel na výstavbu chat na katastru naší obce.

Závěrečné slovo

Rok 1985 proběhl při porovnání s léty minulými ve větší aktivitě našich občanů a chatařů, což také dokazuje výpis připravených akcí jak kulturních a sportovních, tak i společenských, různých besed připravených pro občany a v neposlední řadě také pracovní iniciativu kterou dokazuje množství odpracovaných hodin.

Na závěr mého zápisu za rok 1985 bych chtěl poděkovat všem, kteří se mi snažili v mé práci pomáhat a věřím, že v roce příštím budu mít ještě více o čem psát.

Zápis za rok 1985 zaznamenal kronikář otec:
Forajta Josef

Za občanský výbor:
předseda
Dub Vladimír

ROK 1986

Obsah zápisu za rok 1986.

1.	Úvodní slovo	strana	139 - 143
2.	Kosmické lety	strana	143 - 144
3.	Počasí	strana	145 - 150
4.	Kulturní a spol. akce	strana	150 - 151
5.	Sportovní akce	strana	153 - 154
6.	Úmrtí	strana	154 - 155
7.	Besedy	strana	152
8.	Brigády	strana	155 - 156
9.	Závěr	strana	156

1986

Úvodní slovo

Tak jako jiná léta tak i rok 1986 začal bojem všech pokrokových národů o světový mír na celém světě. Začal jako Mezinárodní rok míru který byl vyhlášený OSN. Hned v úvodu roku vystoupil Michail Gorbačov s prohlášením o míru SSSR navrhl, aby Země byla po etapách do konce tohoto století zbavena jaderných zbraní. SSSR také poprvé prodloužil své jednostranné moratorium na jaderné výbuchy. V lednu se sešla delegace SSSR a USA v Ženevě a zahájily konzultace na základě ujednání mezi M. Gorbačovem a R. Reaganem s cílem aktivizovat

úsilí o uzavření účinné a kontrolovatelné mezinárodní konvence o všeobecném a úplném zákazu chemických zbraní a o zničení jejich zásob. Ke konci měsíce ledna navštívil zakonský prezident R. Kirschschläger ČSSR a utkal se v Bratislavě se s. G. Husákem.

I měsíc únor měl dost mezinárodních událostí. Konal se III. sjezd KS Kuby který opět zvolil prvním tajemníkem ÚV strany F. Castra. V únoru byl ve Stockholmu zavražděn švédský premiér Olof Palme. V měsíci březnu skončil XXVII. sjezd KSSS, který byl zahájen 25.2. a schválil nový program KSSS a rozpracovanou strategii urychlení hospodářského a sociálního rozvoje země. Generálním tajemníkem ÚV strany byl opět zvolen M. Gorbačov. V ČSSR se konal sjezd KSČ. Na XVII. sjezdu byl jako ~~první~~ generální tajemník ÚV strany znovu zvolen G. Husák.

Na XI. sjezdu Jednotné socialistické strany Německa „SED" v Berlíně, byl znovu zvolen generálním tajemníkem strany E. Honecker. Tento sjezd se konal za přítomnosti M. Gorbačova, který navrhl ve svém projevu, dohodnout se na ome-

ření všech složek pozemních vojsk a taktického letectva evropských států a také příslušníků ml USA a kanady v Evropě – od Atlantiku po Ural. V měsíci dubnu zahájily USA na osobní příkaz prezidenta Reagana agresi proti Libyi. 66 bombardérů startujících z Británie bombardovalo Tripolis a Benghází. V měsíci dubnu vznikla havárie jaderné elektrárny v Černobylu na Ukrajině. V květnu se uskutečnila vrcholná schůzka představitelů sedmi kapitalistických zemí v Tokiu. Pro upevnění míru na světě ohrnámil M. Gorbačov v televizním vystoupení, že se vláda SSSR jednomyslně rozhodla prodloužit jednostranné moratorium do 6. srpna. Snaha o udržení míru na celé naší planetě pokračuje i nadále. Několik miliónů Američanů vytvořilo 6500 km dlouhý lidský řetěz od atlantského k tichomořskému pobřeží USA, na protest proti zhoršování sociální situace miliónů amerických občanů. V měsíci červnu se konal XIII. sjezd Svazu komunistů Jugoslávie. Na tomto sjezdu byl zvolen předsedou ÚV M. Benovica. X. sjezd Polské sjednocené dělnické strany, zvolil opět prvním tajemníkem ÚV W. Jaruzelského. Sportovních her

dobré vůle v Moskvě se zúčastnilo na 3000 sportovců z 80 zemí. V červenci nainstalovali američtí a sovětští vědci poblíž sovětské jaderné střelnice u Semipalatinska tři seizmické monitorovací stanice pro kontrolu moratoria na jaderné výbuchy, podle dohody mezi Radou na ochranu přírodních zdrojů USA a Akademií věd SSSR. M. Gorbačov v televizním projevu oznámil, že SSSR počtvrté prodlužuje moratorium na jaderné výbuchy do 1. 1. 1987. V září po pokusu o atentát na diktátora Pinocheta, byl v Chile vyhlášen výjimečný stav. Pod heslem „Ubránit mír a budoucnost lidstva", se konal u příležitosti Mezinárodního roku míru Světový kongres mírových sil v Kodani. V měsíci říjnu se uskutečnilo setkání M. Gorbačova a R. Reagana v Reykjaviku. SSSR předložil radikální návrhy k dosažení dohod o snížení stavu strategických zbraní, raket středního doletu, trvání smlouvy o protiraketové obraně i návrh na okamžité zahájení rozhovorů o zákazu jaderných výbuchů. Pro postoj USA k militarizaci vesmíru, skončilo jednání bez dohody. Společná pracovní skupina SED a SPD zveřejnila v

Bonnu návrh na pásmo bez jaderných zbraní ve střední Evropě, předpokládající vytvoření bezjaderné zóny z počátku v šíři 150 km po obou stranách hranice mezi NATO a Varšavskou smlouvou na území ČSSR, NDR a NSR. RSČ se k iniciativě připojila, vláda NSR tento návrh zamítla. V listopadu proběhlo pracovní setkání vedoucích představitelů bratrských stran socialistických zemí, členských států RVHP v Moskvě. Manifestaci za mír a odzbrojení skončil ve Washingtonu velký mírový pochod více než 1000 amerických mírových aktivistů, který byl zakázán 1. 3. v Los Angeles. Na závěr roku uvedla vláda SSSR ve svém prohlášení že se po 1. lednu 1987 bude cítit vázaná jednostranným moratoriem na jaderné výbuchy jen do první jaderné zkoušky USA. Jde v podstatě o páté prodloužení moratoria. Jako jiná léta jsem zaznamenal tento stručný přehled mezinárodních událostí v roce 1986 pro budoucí léta.

V dobývání kosmického prostoru se pokračovalo i v roce 1986. V měsíci lednu postihla katastrofa americký raketoplán Challenger, který

kosmické lety

kráčce po startu explodoval. Jeho jednočlenná posádka zahynula. V únoru byla v SSSR vypuštěna na otěžnou dráhu kolem Země, orbitální stanice Mir, nový typ kosmické stanice určené k dlouhodobému pobytu kosmonautů. Dále pak kosmická sonda Vega 1 proletěla 9000km od jádra Halleyovy komety a provedla plánovaný komplexní výzkum. Další sonda Vega 2 proletěla 9. 3. kolem jádra komety ve vzdálenosti 8200km. V měsíci květnu, poprvé v dějinách pilotovaných kosmických letů, se uskutečnil přílet z jedné orbitální stanice na druhou. Loď Sojuz T5 s kosmonauty L. Kizimem a V. Solovjovem se odpojila od komplexu Mir - Progress 16 a spojila se s vědeckovýzkumným komplexem Sojuz 7 - Kosmos 1986. Dosavadní rekord v celkové délce pobytu člověka ve vesmíru „362 dní" překonal L. Kizim na palubě komplexu Mir-Sojuz T15. 16.7. přistál modul lodi Sojuz T15 na zemi. To jsou všechny informace o dobývání kosmického prostoru které jsem získal během roku 1986 z denního tisku. Věřím že v příštím roce bude informací daleko více.

Počasí

Rok 1986 začal na zimní období poměrně teplým počasím, bez sněhové pokrývky, s nočními teplotami -3°C a denními kolem +4°C. Ale již 9. ledna napadlo 10 cm sněhu, noční teplota klesla na -6°C a denní se pohybovala od -0°C až +2°C. 14 ledna udeřil silnější mráz a noční teplota klesla na -16°C, denní pak na -6 až -8°C. V pátek 17. ledna se přihnala silná sněhová vánice, napadlo 60 cm sněhu ale již v neděli 19. ledna nastalo oteplení provázené deštěm. V pondělí v noci se přihnala prudká vichřice provázená sněžením a sněhová pokrývka se zvedla na 70 cm. Noční teplota se pohybovala kolem -0°C až +2°C a denní kolem +4°C. Ke konci týdne přišla znovu obleva a déšť. Oteplení trvalo až do konce ledna a i v počátku měsíce února se noční teplota zvedla na +1°C a denní dokonce na +6°C. Oteplení bylo provázeno mrholením. Ale již 4 února nastalo velmi silné ochlazení. Noční teplota klesla až na -20°C a při jasném počasí se i denní teplota udržela na -12°C.

Mrazivé počasí vydrželo až do konce 1 dekády. 10. února bylo zataženo, nastalo oteplení a sněžení. V dalším týdnu se počasí ustálilo, noční teplota se pohybovala kolem -14°C, denní -10°C. Od 17. února nastalo pěkné jasné počasí, ale noční teplota klesla až na -22°C a denní na -15°C. Tyto mrazivé dny trvaly až do konce února.

Měsíc březen začal mírným oteplením při kterém noční teplota klesla na -14°C a přes den jen -6°C. V druhé dekádě měsíce března nastalo silné oteplení, bání a při zataženém počasí i déšť. Noční teplota se zvedla na -4°C a denní dokonce na +8°C. Od 17. března se oteplení ještě zvýraznilo a denní teplota stoupla až na +15°C, noční se pohybovala kolem 0°C. Teplé počasí bylo provázeno deštěm, takže roztál téměř všechen sníh. Ke konci týdne se mírně ochladilo a napadlo 15 cm nového sněhu, ale začátkem dalšího týdne se znovu oteplilo a nastalo deštivé počasí, s nočními teplotami kolem 0°C a denními +4°C.

Měsíc duben se přihlásil první bouřkou v tomto roce. Po této bouřce nastalo tep-

lejší počasí. Při vyjasnění se noční teplota pohybovala kolem 0°C, denní až +10°C. Od 7. dubna nastalo pravé aprílové počasí. Deštivé přeháňky s ochlazením a s teplotou která přes den nestoupla na více než +12°C. Obrat nastal v neděli 20. dubna, kdy se vyjasnilo a při krásném až letním počasí, stoupla denní teplota až na +26°C. Teplé ale i dost suché počasí se udrželo do 7. května. 8. května je zataženo s deštivými přeháňkami a ochlazením. Noční teplota klesla na +3°C, denní na +17°C. Chladnější počasí, zataženo, deštivé přeháňky trvají až do konce měsíce května. Dne 28. května se přehnala silná bouřka provázená prchající a prudkým deštěm.

I měsíc červen začal sychravým počasím. Je zataženo stálé deštivé přeháňky a chladno. Denní teplota kolem +16°C, noční +7°C. Až 9. června nastal prudký obrat. Při vyjasnění stoupla denní teplota na +28 až +30°C. Na začátku dalšího týdne, od 16. června, nastaly doslova tropické vedra. Denní teplota stoupla až na +36°C. Tyto vedra zakončila silná bouřka, která se přihnala ve čtvrtek 19. června. Po této bouřce se ochladilo a při větrném po-

časí klesla denní teplota na +20 až +23°C. Větrným počasím, i teplotou kolem 25°C skončil měsíc červen.

Měsíc červenec začal silným oteplením, při kterém denní teploty znovu stouply až na +25°C. Ale horké počasí se udrželo jen první týden. Od 7. července nastávají mírné oblevení, s denní teplotou kolem +26°C. 16. července se znovu vyjasnilo a je pěkné letní počasí, i když teplota nepřesáhne +30°C. Noční teploty se pohybují kolem +14°C. Letní počasí s mírnými výkyvy v teplotě se udrželo až do 11 srpna, kdy se znovu přihnala silná bouřka, provázena deštěm a větrem. Denní teplota klesla na +17°C, denní na +11°C. Po této bouřce se počasí zhoršilo. Je zataženo, dusno a časté dešťové přeháňky. Denní teploty se při vyjasnění pohybují kolem +20°C, jinak +16°C. Deštivé počasí trvá až do konce měsíce srpna.

Září začíná mírným oteplením, teplota kolem +20°C, ale dešťové přeháňky stále trvají. Začátkem druhé dekády měsíce září nastává vyjasnění i když teplota kolísá na +20°C.

16. září se výrazně oteplí a teplota se povedne až na 19°C. Ke konci týdne nastává ochlazení a deštivé počasí. Koncem září je dokonce provázen prvními mrazíky a teplota klesla až na -1°C.

Zato měsíc říjen začíná znovu oteplením a jasným počasím. Noční teplota se pohybuje kolem +5°C, denní vystoupila až na +18°C. Pěkné počasí trvá až do 20. října. Po 20 říjnu je zataženo, nastává deštivé počasí a denní teplota klesá na +10°C, noční +3°C. Chladné počasí trvá až do konce října. Listopad začíná prudkým deštěm. I když se po dešti vyjasní, zůstává chladno a při ranních mlhách se ranní teplota pohybuje kolem +1°C, denní pak +6 až +8°C. Husté ranní mlhy, časté dešťové přeháňky provázené větrem, se udrží až do konce listopadu. Noční i denní teplota zůstává stejná jako na začátku měsíce.

Hned první den měsíce prosince je silný mrazivý vítr, při kterém teplota klesla na -1°C. 3. prosince mírně sněží. Po tomto sněžení se tvoří ranní mlhy se silnou námrazou a to vše je provázeno studeným větrem. Místy drobně sněží.

Od 19 prosince nastávají oblevy s deštěm a studeným větrem. Sníh který napadl roztál. Nepříjemné počasí trvá až do 22. prosince. Po tomto dni napadl čerstvý sníh a při výraznějším poklesu teploty, nastávají krásné vánoce. Denní teplota se pohybuje kolem -10°C, denní -4°C. Pěkné zimní počasí se udrželo až do konce roku 1986.

Kulturní a spol. akce

Jednou z prvních společenských akcí v roce 1986 byl společenský ples ČSŽ, který byl připraven na sobotu 18. ledna. Účast byla slabší než jiná léta, ale občané kteří přišli na tento ples mohli být spokojeni. Bylo pro ně připraveno občerstvení a bohatá tombola. A hlavně dobře hrající kapela přispívala k dobré náladě. Také společenský ples požárníků, konaný 15 února, neměl takovou účast jako jiná léta. Místní požárníci měli připraveno bohaté občerstvení, velkou tombolu na které se již tradičně podílela celá vesnice a i hudba byla výborná. I když se sešlo asi jen 60 návštěvníků, panovala výborná nálada až do ranních hodin. Na 8. březen připadl svátek MDŽ. Pro naše ženy připravil doplňující výbor Jednoty pěkný večer. Pro všechny ženy byly připraveny dárky a pohoště-

ní. Program zpestřily místní děti které přišly popřát ženám k svátku. Básničky a písničky se všem líbily. Tento večer zakončila místní hudba, která hrála k poslechu i tanci. Další společensko výchovnou akcí byla přednáška na téma: „Šarlatánství nebo věda". Tato přednáška, kterou připravil ČŠČK společně s ČSŽ, měla velkou návštěvu a také velký úspěch. Dota konání 15. březen. Dne 22. března byla místními požárníky provedena beseda s občany o protipožární ochraně a o významu protipožárních preventivních prohlídek. Odborný výklad byl doplněn filmy na tato téma. Účast 37 občanů. K oslavám Mezinárodního dne dětí, připravili místní požárníci společně s ČSŽ, pěkné odpoledne plné různých her a soutěží. Vše pak bylo zakončeno bohatým pohoštěním všech přítomných dětí a velkým táborovým ohněm. Místní požárníci připravili také 2 ročník soutěže v požárním sportu, „Memoriál Oldřicha Peksy." Jejich obětavá práce byla odměněna velkou účastí. K soutěži nastoupilo celkem 18 družstev z toho 3 družstva žen. Družstvo místních požárníků se umístilo v silné konkurenci na pěkném 6. místě.

I přes nepříznivé počasí, panovala výborná nálada u soutěžících i mezi diváky. Místní požárníci se na opláštku zúčastnili pohárových soutěží a to: v Bludově, Maršíkově, Chromči, Novém Malíně, Dolních Studénkách a Temenici.

Jak tradiční: „Loučení s prázdninami" které připravili požárníci s pobočné s ČSŽ se také vydařilo. Za krásného letního počasí a dobré práce pořadatelů, bylo pro děti připraveno mnoho různých sportovních soutěží. Na závěr byl zapálen táborový oheň. Večer pak pokračoval chalupářskou zábavou. Mikulášská nadílka pro děti, byla další společná akce požárníku a ČSŽ. Děti dostaly po balíčku sladkostí a na závěr jim byly promítnuty pohádkové filmy. Rok 1986 byl zakončen silvestrovským sousedským posezením, při kterém hrála místní hudba. Ještě musím zaznamenat také konané besedy s občany a to: seznámení občanů s protipožární ochranou před topným obdobím, beseda s kronikou spojena s výstavkou, školení CO, přednáška lékaře, beseda s mládeží spojena s promítáním filmu, slavnostní večer k oslavám VŘSR a další posezení s kronikou s čtením zápisu.

Besedy

Jako první sportovní akcí v roce 1986 byl společný výšlap na Skřítek. Šlo se na běžkách a při pěkném počasí cesta rychle utíhala. Po občerstvení na Skřítku vedla zpáteční trasa přes Rabštýn a Hvězdu do Hradišťic. Výšlapu se zúčastnilo 26 občanů včetně dětí. Všem se tato vyjížďka zalíbila a proto se tato trasa jela za čtrnáct dnů znovu. V měsíci květnu se uskutečnil turistický pochod na Rabštýn. Po příchodu ke skalám byli všichni účastníci při táboráku, seznámeni s historií horolezectví na našem okrese a na závěr si mohli ti odvážnější zkusit výstup na cvičnou skálu. Účast 34 mladých i dospělých. Sportovní akce

Fotbalový turnaj který byl sehrán v srpnu měl také velký úspěch. Nastoupily 4 družstva a to: požárníci - domácí - chataři otce a chataři od přehrady. Po těžkém boji si putovní pohár odvezli chataři od přehrady. Účast byla velká, nálada výtorná. Jako další následoval turistický výšlap do neznáma pro děti i dospělé. Po trase byli všichni účastníci seznamováni s přírodou a okolím kolem naší vesnice. Ještě musím

zaznamenal jednu z vydařených sportovních akcí, 24 ročník lyžařských závodu. Na startu se sešlo 37 závodníků všech věkových kategorií. Výsledky do 3 místa: Předškolní věk: 1. Prejdová Radka roč. 1981. 2. Pavel Švída roč. 1980 3. Petr Bovan roč. 1980. Mladší žáci: 1. Petr Hojvar roč. 1978 2. Hladný Jan roč. 1978 3. Prejda Bohumil roč. 1979. Starší žáci: 1. Petr Köhler roč. 1972 2. Rostislav Forejta roč. 1974 3. Tomáš Resler roč. 1974. Ženy: 1. Prejdová roč. 1959 2. Baslerová roč. 1947 3. Forejtová roč. 1946. Žákyně: 1. Ivanka Baslerová roč. 1977 2. Marta Matisová roč. 1977 3. Ivanka Brtníková roč. 1979. Muži: 1. Jiří Klemš roč. 1962 2. Bohuš Prejda roč. 1955 3. Jan Hrotek roč. 1957. Závodníci byli povzbuzováni slivovicí po celé trati. Závody se konaly 1 března a celková účast 90.

úmrtí

Dne 8. dubna zemřela po krátké nemoci ve věku nedožitých 74 let paní Amálka Hajná. Paní Amálka Hajná žila v naší obci se svou rodinou od roku 1946. Po celou dobu pracovala v prodejně a navíc, zastávala různé veřejné funkce. Byla dlouholetou předsedkyní (dlouhý DV Jednoty a také velmi platnou členkou výboru VPO. Se zesnulou paní Amálkou Hajnou se naši občané rozloučili v pá-

lek 11. dubna na místním hřbitově. Čest její památce. Ve čtvrtek 17. dubna, zemřela po delší nemoci paní Anna Špičková, ve věku 83 let. Pohřeb zesnulé se konal v úterý dne 22 dubna z kostela v Hradešicích. Po smutečních obřadech byla přivezena ke zpopelnění. Smutný byl den 6. července 1986. Všeho dne se za dosud nezjištěných okolností utopil můj syn Rostislav Fořejta. Odešel od nás ve věku nedožitých 12 let. Poslední rozloučení se konalo 10. července v městském krematoriu.

V úterý dne 19. srpna zemřela po dlouhé nemoci ve věku 71 let paní Františka Fátová. Žila s naší otci od roku 1946. Zemřela v Pardubicích kde se se svým manželem přestěhovala.

Chtěl bych vzpomenout také brigádnickou čin- Brigády
nost naší otce. Za rok 1986 odpracovali naši občané, v čele chatařů celkem 13.921 hodin. V péči o životní prostředí to bylo 1256 hod. Protipožární preventivní prohlídky 160 hod. Úklid a údržba veřejných zařízení a prostranství 5.170 hod. Opravy veřejných zařízení a domovního fondu 5546 hod. Pomoc přestárlým a nemocným občanům 1799 hod. Dále bylo odevzdáno do sběrných surovin 3251 kg železa,

370 kg barevných kovů, 773 kg papíru a 216 králičích kožek. Z mechanicky nepřístupných ploch, bylo usušeno a odevzdáno 11600 kg kvalitního sena. Dále bylo odevzdáno našimi otčany 12,5 kg léčivých rostlin. Při výsadbě stromků a keřů bylo vysáženo: 2500 kusů lesních stromků, 105 ovocných stromků a keřů a 150 okrasných keřů. Dále byla upravena cesta do osady Krásné, opravena zeď kolem místního hřbitova atd.

Závěr

Závěrem mi zbývá jen poděkovat všem našim otčanům za jejich práci, které v tomto roce bylo dost. Dík patří také všem funkcionářům složek NF, kteří po celý rok řídili činnost otce, hlavně při brigádách a jiných akcích. Sám za sebe se omlouvám za tento jen stručný zápis. Měl jsem v tomto roce velmi závažné rodinné problémy. Věřím že to všichni pochopí a nebudou mi to mít za zlé. Děkuji.

Zápis do kroniky zaznamenal:

Za OV Hrabišice

kronikář otce: Pokojta Josef

předseda:

Dub Vladimír

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR SUMPERK

Dr. Daniela A.

ROK

1987

Obsah zápisu za rok 1987.

1.,	Úvodní slovo	strana	159 - 161
2.,	Kosmické lety	strana	162 - 163
3.,	Počasí	strana	163 - 166
4.,	Složky NF	strana	166 - 168
5.,	Brigády	strana	168 - 169
6.,	Kult. a spol. akce	strana	169 - 170
7.,	Sportovní akce	strana	171 - 172
8.,	Besedy - přednášky	strana	172 - 173
9.,	Životní jubilea	strana	173 - 174
10.,	Voj. základ. služba	strana	174
11.,	Úmrtí	strana	174 - 175
12.,	Závěr	strana	175

1987

Úvod

Jako každý rok tak i o tomto roce bych chtěl na začátek zaznamenat některé důležité události z naší vlasti i ze světa. Vlády ČSSR a NDR navrhly vládě NSR bezodkladně zahájit jednání o koridoru bez jaderných zbraní, po obou stranách hraniční čáry ČSSR–NSR a NDR–NSR, jenž by byl v další etapě rozšířen na celou oblast střední Evropy. M. Gorbačov při oficiální přátelské návštěvě v ČSSR, přednesl v Praze návrh na zahájení rozhovorů o snížení a pozdější likvidaci raket s doletem 500 až 1000 kilometrů umístěných v Evropě, nezávisle na

jednání o raketách středního doletu. V měsíci dubnu přijal předseda vlády L. Štrougal rakouského spolkového kancléře Š. Vranitzkého, který přijel do ČSSR na soukromou návštěvu. Prezident Finské republiky M. Koivista byl přijat na oficiální přátelské návštěvě v ČSSR. Lubomír Štrougal odletěl na oficiální přátelskou návštěvu Číny. V měsíci květnu přiletěl na pracovní přátelskou návštěvu do ČSSR prezident RSR N. Ceaušescu. L. Štrougal navštívil na oficiální pracovní návštěvě Kypr. V červnu se uskutečnila oficiální přátelská návštěva úřadujícího generálního tajemníka ÚV KS Číny a předsedy státní rady Čao C-janga v ČSSR. V měsíci červenci byl přijat v ČSSR španělský král Juan Carlos I. s manželkou. V září odletěl na oficiální přátelskou návštěvu do Jugoslávie prezident republiky Gustáv Husák. Při této návštěvě byl podepsán dlouhodobý program hospodářské a vědecko-technické spolupráce mezi ČSSR a SFRJ do roku 2000. Mezinárodního mírového fóra

pod heslem: „Za svět bez jaderných zbraní, za přežití lidstva" se v Moskvě zúčastnilo na 1400 lidí z 80 zemí světa. SSSR vyhlásil připravenost ihned zahájit rozhovory o omezení a poté úplné likvidaci raket operačně taktického určení. SSSR předložil na sovětsko-amerických jednáních v Ženevě, návrh smlouvy mezi SSSR a USA o snížení a omezení strategických útočných zbraní o 50 procent, v průběhu pěti let.

Kancléř H. Kohl prohlásil, že NSR je ochotna zříci se 72 raket Pershing 1A po uzavření a realizaci smlouvy mezi SSSR a USA o likvidaci všech raket středního doletu. Pětimiliardtým obyvatelem světa se stal v Zákřeku Matej Gašpar. V srpnu byla největší hornická stávka v historii JAR. Zúčastnilo 140 tisíc horníků zlatých a uhelných dolů. V prosinci se uskutečnila sovětsko-americká schůzka na nejvyšší úrovni ve Washingtonu. M. Gorbačov a R. Reagan podepsali smlouvu mezi SSSR a USA o likvidaci raket středního a kratšího doletu. 40 sjezd KS Velké Británie opět zvolil generálním tajemníkem J. Mc Lennana.

Kosmické lety

Snaha o využití kosmického prostoru ve prospěch lidstva pokračuje i v roce 1987. Již v únoru byla v SSSR vypuštěna kosmická loď Sojuz TM s posádkou J. Romaněnko a A. Lavejkin. V místě dutnu spojili sovětští kosmonauti orbitální stanici Mir s astrofyzikálním modulem Kvant a vystoupili do kosmického prostoru. V květnu odstartovala s kosmodromu Bajkonur, nová universální nosná raketa Energia. V červenci byla vypuštěna další kosmická loď Sojuz TM 3 s mezinárodní posádkou. Tuto posádku tvořili: A. Viktorenko, A. Alexandrov a syrský kosmonaut Muhammad Ahmad Faríz. Také Čína vypustila 9.9. nový typ vědecko-výzkumné družice. Družice nesla 14 vědeckých přístrojů. Přistála 17.9. V měsíci říjnu přistála v Jakutské ASSR biologická družice Kosmos 1987, vypuštěna 29.9. Na přípravě jejich experimentů se podíleli vědci z pěti socialistických zemí, Francie a Evropské kosmické agentury. V prosinci je uskutečněn start kosmické lodi Sojuz TM 4 s tříčlennou posádkou.

Sovětský kosmonaut J. Romaněnko se vrátil na Zemi po 326 dnů dlouhém pobytu ve vesmíru.

Rok 1987 začal pěkným zimním počasím. Počasí Za slunného počasí se teplota pohybovala kolem -12°C. Pěkné počasí však nebrzalo dlouho. Již 3 ledna nastal prudký vzestup teploty a déšť. Po tomto oteplení teplota znovu prudce klesla a za silného studeného větru se tvořily velké závěje. Noční teplota klesla na -22 až -26°C. V sobotu 10 ledna dokonce až na -30°C. Denní se pohybovala kolem -17 až -20°C. Silné mrazy trvaly až do 23 ledna. Pak nastávají mírné oblevní provázené sněžením. Noční teplota se snížila na -12 až -15°C, přes den -8 až -10°C. Výše teploty přibývají i na začátku měsíce února. Od 6. února se teplota pohybuje až na -2°C v noci, přes den dokonce na +1°C. Je zataženo, sněží a ráno se tvoří mlhy. Ty se udržují až do 24. února. Teplota přes den se pohybuje od +4 do +6°C, v noci kolem nuly. Ke konci února se vyjasní a noční teplota klesá na -10°C, denní na +1°C. Slunečným počá-

ním začíná i březen. Pěkné počasí trvá až do 16. března. Noční teplota se udržuje na -10 až -13°C, denní kolem nuly. V druhé polovině března nastává oteplení, je zataženo se sněhovými přeháňkami. Noční teplota stoupá až na +1°C, denní +4 až +5°C. Ke konci měsíce drobně prší. Začátek dubna nepřináší výraznějších změn. Je zataženo, déšť se střídá se sněhovými přeháňkami a za stáleho větru se teplota zvedá až na +10°C. Sněhová pokrývka rychle ubývá i na horách. V polovině dubna stoupá denní teplota až na +14°C. Na velikonoce je jasno s teplotou +16°C. 20. dubna je první bouřka provázena ledovým větrem. Po této bouřce přichází pěkné sluneční počasí, které trvá až do 2 května. Od 2 května nastává změna. Je zataženo s deštovými přeháňkami. Teplota však zůstává stále kolem 20°C. Tohle počasí zůstává beze změn až do konce měsíce května. I červen začíná deštivým počasím se slabým větrem. Denní teplota se pohybuje od +16 do +19°C, noční kolem +8°C. Od 11 června se vyjasní a denní teplota stoupá na +25°C. Polojasné počasí trvá až do kon-

ce června. Je provázeno krátkými deštovými přeháňkami, teplota však zůstává stejná. I měsíc července probíhá ve stejném počasí. Je polojasno, s krátkými deštovými přeháňkami. Při vyjasnění stoupá denní teplota až na +28°C, nocní se pohybuje od +15 do +18°C. Poslední červencový týden je zataženo s deštěm. Denní teplota klesla na +13 až +16°C, nocní na +11°C.

Celý měsíc srpen má v podstatě počasí stejné jako měsíc červenec. Je polojasno místy krátké deštové přeháňky. Při vyjasnění se denní teplota zvedne i na +25°C. Jinak se denní teplota pohybuje od 16 do +21°C, nocní +15°C. V měsíci září je polojasno až zataženo, s teplotami 13 až +17°C. Ke konci měsíce začínají deštové přeháňky s mírným ochlazením. Denní teplota klesá na 10 až +12°C, nocní se pohybuje kolem +7°C. I v měsíci říjnu se počasí nemění. Je zataženo občas déšť. Při vyjasnění se denní teplota zvedá na +14°C, nocní +6 až +8°C. Ke konci října denní teplota klesá na +4 až +6°C, nocní na +2°C. V listopadu zůstává zataženo s deštovými přeháňkami a ran-

ními mlhami. 16. listopadu klesá ranní teplota na nulu, přes den +3°C. I měsíc prosinec začíná sychravým počasím. Tvoří se ranní husté mlhy, které jsou provázené častým deštěm. Dne 6 prosince je ranní mrazík -2°C. Od tohoto dne se vyjasní a ranní teplota klesá až na -11°C. Denní se pohybuje kolem -6 až -8°C. Od 18 prosince nastává oteplení. Denní teploty vystoupí na +2°C, noční -3°C. 22. prosince dokonce prší. Na vánoční svátky napadne poprašek sněhu, ale přes den prší, takže sníh roztává. Až do konce roku 1987 zůstává bez sněhu, je zataženo s deštivými přeháňkami a s denní teplotou +2 až +5°C, noční +1°C.

Složky NF

V naší otci pracují čtyři organizace složek NF. Svaz požární ochrany, Český svaz žen, dohlížecí výtor Jednoty a československý červený kříž. Svaz požární ochrany je největší organizací v otci jak členskou základnou, tak i po stránce pracovní činnosti. Řídí ji dvanáctičlenný výtor který pracuje v tomto složení: předseda - Forajta Josef, - velitel Matis František ml., - místopředseda - Mareček Pavel ml.; jednatel Václav Večeřa, po-

kladní Marie Weisserová, - referent prevence Karel Vykydal, - práce s mládeží Ludmila Vykydalová, - politicko výchovná činnost Valla Lindemann, - kronikářka ing. Vladka Reslerová, - referent CO Jan Bečvář st., - Ludvík Hampas ml. člen, - Jaroslav Benyš člen. V tomto roce započal SPO s výstavbou požární zbrojnice v části klubovny. I přes tento hlavní úkol se zapojuje do všech akcí v obci. SPO má 48 členů.

Český svaz žen: tato základní organisace má 21 člennou členskou základnu. Řídí ji pětičlenný výbor v tomto složení: předsedkyně Miroslava Dutová, - jednatelka Adela Lindemannová, - pokladní Věra Eliášová, - členka výboru Anna Fojtová, - členka výboru Anna Novotná. ČSŽ spolupracuje velmi dobře s ostatními složkami NF. Jejich činnost se zaměřuje především na práci s mládeží, péči o starší občany a kulturní život v obci.

Dohlížecí výbor Jednoty: tento výbor pomáhá zajišťovat provoz obou prodejen Jednoty v obci. Snaží se pomáhat odstraňovat nedostatky v zásobování a zabývá se žádostmi a stž-

nostmi našich otčanů. Dohlížecí výtor pracuje v tomto složení, předseda Valtr Lindemann, - členové výtoru, Karel Vykydal, Marie Weiserová, Věra Eliášová a Anna Novotná.

Další základní organizaci v otci je Československý červený kříž. Má třicet členů a řídí jej 6 tičlenný výtor v tomto složení: předseda Marie Weiserová, jednatel ing. Vladka Reslerová, - pokladní Věra Eliášová, - členové výtoru Květoslav Fato, Václav Večeřa, a Jan Bečvář st. I tato základní organizace dobře spolupracuje s ostatními složkami a snaží se ve všem pomáhat při plnění voletního programu.

Brigády

Při plnění malého voletního programu v otci byl na rok 1987 uzavřen socialistický závazek otčanů, na odpracované brigádnické hodiny, který byl ve všech bodech vysoce překročen. Při hodnocení závazku se Hraběšice umístily na 1. místě z pěti integrovaných otcí. Chtěl bych zaznamenat akce na kterých byly brigádnické hodiny odpracovány.

Úklid po zimním období - škvára na silnici atd: 205 hod.
Úklid u čekáren, otchodu, KD a na křtitově: 300 hod.
Běžná údržba u vodovodu: 600 hod.
Úprava sportovního hřiště a okolí 40 hod.

Údržba příjezdových cest a potoka: 200 hod.
Oprava spojky (cesty) k pastvině ČSAD Krásné: 40 hod.
Údržba lesní cesty do Krásného: 250 hod.
Sušení sena z mech. nepřístupných ploch: 871 hod.
Výstavba požární zbrojnice: 1909 hod.
Údržba požární techniky a protipož. nádrží: 216 hod.
Nátěr vlhkých stěn v KD přípravkem Korp: 20 hod.
Vymalování KD v rámci úklid: 50 hod.
Pomoc občanům po povodni (vatované sklepy): 208 hod.
Výsadba, ořezání a nátěry okrasných stromků: 55 hod.
Odstranění přerostlých keřů, sekání a úklid trávy: 86 hod.
Péče o zeleň včetně chatařů a chalupářů: 2640 hod.
Pomoc v lesnictví a rybářství: 2052 hod.
Výpomoc starým a nemocným občanům: 456 hod.
Preventivní protipožární prohlídky domů a chat: 164 hod.
Kontroly v prodejnách a v pásovaní: 70 hod.
Příprava kulturních a sportovních akcí: 210 hod.
Opravy rekreačních chat a domovního fondu: 1746 hod
Celkem odpracované hodiny za rok 1987: 12 389 hodin.

Na těchto brigádách pracovaly všechny složky NF společně. Velký podíl na odpracovaných hodinách mají i chataři a chalupáři, kteří tak přispívají k lepšímu životnímu prostředí naší obce.

Kult. a spol. akce

Přesto při naše otce odpracovala značný počet brigádnických hodin, bylo pamatováno na kulturní, společenské a sportovní akce pro všechny občany i chataře. Svazem požární ochrany a ČSŽ byly uspořádány dva společenské plesy. Na obou byla již tradičně pestrá účast a vynikající zábava. Pro účastníky bylo připraveno občerstvení a bohatá tombola. K oslavám MDŽ, připravil pro naše ženy dobrý výbor jednoty pěkné odpoledne s kulturním programem a občerstvením. Všechny zúčastněné ženy byly obdarovány kytičkou. K poslechu i tanci jim přišla zahrát místní hudba.

Svaz požární ochrany připravil i o tomto roce chalupářskou taneční zábavu, jako odměnu pro všechny občany, chataře a chalupáře, za vykonanou práci pro naši obec. Za druhé zábavy se přes 100 návštěvníků bavilo až do ranních hodin. Na dobré náladě měla zásluhu výborná hudba a všichni pořadatelé vedení Karlem Vykydalem. Na závěr roku uspořádal dobrý výbor jednoty předsilvestrovské posezení s tancem. Všech 90 návštěvníků se velmi dobře pobavilo a pro všechny to byl pěkný a veselý závěr roku 1987.

Jednou z pro mých sportovních akcí o otci, byly lyžařské závody pro malé i dospělé sportovce. V pořadí již 25 ročník připravil SPO s pověřením s ČSŽ. Závodících se sešlo 36 a startovali podle věkových kategorií. I když počasí závodícím moc nepřálo přesto všichni bojovali ze všech sil. Na stupních vítězů stáli ti nejlepší, kteří pa odměnu dostali pěkné ceny a upomínkové diplomy. Všem závodícím i divákům se tato akce líbila. Sportovní akce

Sportovní odpoledne pro děti, k jejich svátku připravil ČSŽ. Odpoledne plné her a různých soutěží mělo velký úspěch. Zúčastnilo se 45 dětí z celého okolí. Všechny děti dostaly občerstvení a na závěr odpoledne byl zapálen velký táborák. Pořadatelům se dostalo velkého ocenění z řad diváků a rodičů dětí. Proto bylo připraveno pro děti na závěr prázdnin další sportovní odpoledne pod názvem „Rozloučení s prázdninami". Všem dětem zůstane krásná vzpomínka na prázdniny prožité v lůně otci. Místní požárníci se již několik let zúčastňují pohárových soutěží o požárním sportu. V roce 1987 se zúčastnili těchto soutěží. V Bludově, Temenici, Brníčku, Novém Malíně, Dolních Studénkách,

a Loučné. Netrpělivě očekávaná soutěž v Hraběšicích, Memoriál Oldřicha Peksy o putovní pohár, připadla na 1 srpna. I přes nepříznivé počasí nastoupilo k 3 ročníku soutěže 16 družstev, z toho 3 družstva žen. Vítězem 3 ročníku a na dotu 1 roku držitelem putovního poháru se stalo družstvo mužů z Nového Malína. Místní požárníci nastoupili se dvěma družstvy a obsadili 8 a 11 místo. Soutěž navštívilo přes 240 diváků, místních i z celého okolí. O zdárný průběh a bezpečnost v silničním provozu se starali po celé odpoledne členové PS VB Bečvář Jan st., Mareček Pavel st. a Dut Vladimír. Zaslouží si poděkování.

Velký fottalový turnaj silné čtyřky se odehrál 22 srpna na místním hřišti. Nastoupila tyto družstva. Domácí – chataři z Hraběšice – chataři od přehrady a družstvo Prejdová rodina. Vítězem turnaje se stalo družstvo Prejdové rodiny.

Besedy

Besedu s otčany na téma: „protipožární ochrana během topného otdobí" připravil SPO. Přednášel a na dotazy odpovídal preventista ZO Karel Vykydal. Přednáška byla doplněna filmy na přednášené téma. Účast na přednášce 32 otčanů.

V měsíci květnu proběhla beseda s kronikou spojena s výstavkou foto. a dokumentního materiálu. Na této besedě byly čteny zápisy z místní kroniky. Účast 36 otčanů. Přednášku na téma: „CO a její činnost" provedl s. Hlava s Hanušovic. I tato přednáška byla doplněna filmy. Účast 24 otčanů. ČSŽ připravil na 2 října přednášku Mudr. Sitařové na téma: „Psychologie dneška". Tato přednáška měla značný ohlas u otčanů, čemuž nasvětčovaly i diskusní otázky. Účast 26 otčanů. Vzpomínkový večer k 70 výročí VŘSR byl doplněn přednesem básní a několika hudebními skladbami harmonikáře ze Šumperka. Účast 32 otčanů. Další beseda s kronikou byla připravena na 12 prosince místním kronikářem. Pokračovalo se ve čtení zápisu a otčané měli možnost porovnávat zápis se svými vzpomínkami. Účast 33 otčanů.

Místní složky NF nezapoměly ani na životní jutilea našich otčanů. Paní O. Lachmanové popřály k 85 narozeninám, Anně Peksové k 78 narozeninám, Janu Ličmanovi 75, Františku Hojnímu k 70 a Václavu Večeřovi k 60 narozeninám. Životní jutilea

Voj. základ. služba

V roce 1987 se vrátil z výkonu pojenské základní služby do civilního života, občan naší obce Leoš Lindemann.

Úmrtí

Dne 25. března zemřel ve věku 56 let po delší nemoci pan Edvard Glinský, bytem Krásné. Pracoval jako horník v Ostravě a do naší obce se přižením. Vždy pracoval po celou dobu v místním kamenolomu. Byl veselé povahy a dobrý mu-zikant. Místní občané se s Edvardem Glinským rozloučili v pátek dne 27 března na místním hřbitově. Čest jeho památce.

Dne 2. srpna náhle zemřela ve věku nedo-žitých 81 let paní Ludmila Köhlerová z Krásného. Místní občané a smuteční hosté se s paní Ludmi-lou Köhlerovou rozloučili v pátek 7 srpna v Hra-bišicích. Po smutečním obřadě v kostele byla slo-žena na místním hřbitově. Čest její památce.

Dne 29 prosince zemřel po krátké těžké ne-moci ve věku 67 let pan František Matis z Krás-ného. Dlouhá léta pracoval jako lesní dělník. Byl dlouholetým členem SPO a vždy rád vypomohl spoluobčanům. I jako důchodce pracoval jako strážný v místním kamenolomu. Spoluobčané a

smuteční hosté doprovodili na poslední cestě pana Františka Matise ve čtvrtek 7 ledna 1988 na místní hřbitov, kde po smutečním obřadu byly jeho tělesné pozůstatky uloženy. Čest jeho památce.

Zhodnotíme-li veškerou činnost naší obce z předcházejícími léty, jak ve vykonaní práci, snahy všech občanů, kulturního a společenského života, musíme vše hodnotit kladně. I sousedské vztahy místních občanů, chatařů a chalupářů se velmi zlepšily. Přispívá k tomu jak společná práce tak i společná zábava. V dnešní době nemůžeme říci, že by některý občan stál stranou a nevšímal si dění v obci. Doufám, že i v příštím roce se nam bude dařit ve všem alespoň tak, jako v roce 1987. Závěr

Zápis do kroniky za rok 1987
zaznamenal: kronikář obce

Za OV č. 36 Hraběšice

Dub Vladimír

Fotoj. Josef

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR SUMPERK

ROK

1988

Obsah zápisu za rok 1988.

strana	181	celkový zápisu
strana	182	obsah zápisu
strana	183 - 185	úvodní slovo
strana	186	kosmické lety
strana	186 - 190	počasí
strana	191 - 193	kulturní akce
strana	193 - 195	sportovní akce
strana	195 - 196	besedy a pol. vých. akce
strana	196 - 197	brigády
strana	197 - 198	zásobování
strana	199 - 200	úmrtí
strana	200 - 202	výstavba
strana	202	závěr

Rok 1988

Úvodní slovo

Jako součást zápisu naší kroniky, kde je zaznamenáno všechno dění otce Hrabiše, patří také nejdůležitější události o celé naší republice i ve světě. Proto každým rokem zaznamenávám v úvodě krátký přehled nejdůležitějších událostí. Již na začátku roku se vlády ČSSR a USA dohodly na provádění inspekcí na území ČSSR, v souvislosti se sovětsko-americkou smlouvou o likvidaci raket středního a kratšího doletu. K tomuto rozhodnutí došlo na základě smlouvy mezi SSSR a USA, stáhnout sovětské rakety OTR (SS 12) a jejich odpalovací zařízení i příslušné pomocné zařízení z území ČSSR a NDR, zpět na území SSSR. Již v březnu

skončilo stahování sovětských jaderných raket z ČSSR. Naše země se znovu stala zemí bez jaderných zbraní. Na základě smlouvy bylo v září zahájeno stahování amerických jaderných raket středního a kratšího doletu z NSR, a pak odsun střel s plochou dráhou letu z Britanie. Ve zbrojní továrně v Texasu začala likvidace komponentů raket Pershing II. a 1A. I v SSSR byla na střelnici Kapustin Jar výtuchem zničena za přítomnosti amerických inspektorů raketa RSD 10 (SS 20). Dále pak byla zahájena likvidace sovětských raket kratšího doletu.

Snaha o udržení světového míru přináší další důležité události. Již 15. května začal odsun sovětských jednotek z Afghanistánu. Dále bylo oznámeno, že Vietnam stáhne do konce roku 1988 z Kampučie 50 000 svých vojáků, což znamená polovinu z celkového počtu. Také KLDR v zájmu snížení napětí na poloostrově, navrhla stažení cizích vojsk a snížení stavu ozbrojených sil severu a jihu tak, že by armády obou stran měly do roku 1992 méně než 100 000 mužů. M. Gorbačov přednesl v OSN programový projev. Oznámil jednostranné snížení stavu sovětských ozbrojených sil v

nejbližších dvou letech o půl milionu mužů a podstatné omezení konvenčních zbraní. Dále pak stažení 50 000 vojáků a 5000 tanků z ČSSR, MLR a NDR do konce roku 1991. V evropské části SSSR a na území evropských spojenců, se počítá stav sovětských vojsk sníží celkem o 10 000 tanků, 8500 dělostřeleckých systémů a 800 bojových letounů. Belgie se stala první západoevropskou zemí, odkud byly odstraněny všechny rakety středního doletu.

M. Jakeš navrhl postupně vytvářet na linii dotyku států Varšavské smlouvy a NATO pásmo důvěry, spolupráce a dobrých sousedských vztahů. M. Jakeš provedl v roce 1988 přátelské a pracovní návštěvy v Polsku, NDR, Maďarsku, Bulharsku, Rumunsku, Číně, SLDR a Mongolsku.

Za účasti 13600 sportovců začaly 24. olympijské hry v Soulu. Celý svět se snaží zabránit rozšiřování zhoubné choroby AIDS, proti které zatím nebyl nalezen účinný ochranný lék. V Londýně proběhla v lednu první světová konference o této chorobě za účasti ministrů a ředitelů z téměř 150 zemí. Ojedinělé případy této choroby se vyskytly i v naší zemi.

Kosmické lety

I v roce 1988 pokračovalo dobývání kosmického prostoru a byly vypuštěny nové kosmické rakety. V měsíci červenci byla v SSSR vypuštěna automatická stanice PHOTOS určená k výzkumu Marsu. Na projektu se podílí i ČSSR. V listopadu byl uskutečněn let sovětského bezpilotního raketoplánu Buran. Na obvyklou dráhu byl vynesen raketou Energija. V prosinci proletěl pětidenní let amerického raketoplánu Atlantis, který startoval ze služeb Pentagonu. Raketoplán měl na palubě pět amerických důstojníků. V prosinci přistáli sovětští kosmonauti Šitov a Manarov. Provedli dosud nejdelší kosmický let, trvající celý rok.

Počasí

Zima v roce 1988 byla o mnoho mírnější než předcházející léta. Proto i začátek roku přicházel se zvolna se zimním počasím. První lednové dny bylo zataženo s deštivými přeháňkami. Denní teplota se pohybovala od +4 do +7°C a noční +3 až +5°C. Až 10. ledna při vyjasnění, klesla noční teplota na -4°C a denní se pohybovala kolem 0°C. Po tomto oteplení se znovu oteplilo a ani noční teploty neklesly pod bod mrazu. Celý měsíc leden bylo zataženo, mlhy a deštivé přeháňky

které se střídaly se sněhovými. Nejnižší noční teplota v měsíci lednu -4°C a nejvyšší +7°C. I měsíc únor probíhá v neměnném počasí. Je stále zataženo s dešťovými a sněhovými přeháňkami. Noční teplota stoupá až na +5°C, denní dokonce na +10°C. Od 12. února nastává výraznější ochlazení, při kterém klesá noční teplota na -4°C. Je polojasno s denní teplotou od 3 do +6°C. Nejnižší teplota byla 21. února, kdy při vyjasnění klesla noční teplota až na -10°C. Po tomto dni nastává znovu oteplení, je zataženo a teplota již do konce února neklesla pod bod mrazu.

Začátek měsíce března začíná ochlazením s noční teplotou -4 až -6°C a denní +2 až +4°C. Chladnější počasí trvá do 17. března. Od tohoto dne je zataženo s noční teplotou +2 až +4°C, denní +5 až +9°C. Jen při vyjasnění klesá noční teplota na -2°C. Konce měsíce března probíhá v deštivém a nálkavém počasí. Noční teplota se pohybuje od 4 do +7°C a denní od +8 do +12°C. Je stále bez sněhu. Začátkem dubna nastává oteplení. Je polojasno s noční teplotou +6 až +10°C. Denní teplota se pohybuje od +12 do +16°C. Od 10. dubna nastává znovu ochladnější počasí. Noční teplota klesá na -3°C, denní se však udržuje kolem +13°C. Je jasno.

Od 18. dubna nastalo výrazné oteplení, které se udrželo až do konce měsíce. Noční teploty se pohybují od +6 až +9°C a denní vystoupily dokonce až na +21°C. Je převážně slunečné počasí.

Měsíc květen probíhá v pěkném slunečném počasí. Noční teploty se pohybují kolem +10°C, denní +20 až +24°C. Od 20. května se počasí zhoršilo. Je polojasno s krátkými deštovými přeháňkami. Teplota zůstává bez větších změn. Na konci měsíce se noční teplota zvedla až na +16°C a denní dokonce až na +27°C. Červen začíná zhoršeným počasím. Je zataženo a deštivé počasí je provázeno ranními mlhami. Noční teplota se pohybuje od +9 do +12°C, denní +18 až +23°C. Při jasnějším počasí stoupá denní teplota až na +27°C. Polojasné počasí s ojedinělými přeháňkami trvá až do konce měsíce června. V závěru měsíce stoupla denní teplota až na +30°C, noční na +16°C.

I měsíc červenec pokračuje v proměnlivém počasí. Pěkné slunečné dny jsou střídány s oblačným počasím a deštivými přeháňkami. Noční teplota se pohybuje od +13 do +17°C, denní od +24 do +27°C. Nejteplejším dnem byl 27. červenec, kdy denní teplota vystoupila až na +29°C, noční se udržela na +19°C.

Měsíc srpen začíná pěkným slunečným počasím. Jen čtyřikrát za měsíc přišly krátké deštivé přeháňky. Noční teploty se pohybovaly od +13 do +18°C, denní od 24 do +27°C. Nejteplejší den byl 12. srpen, kdy denní teplota vystoupila na +30°C. Ke konci měsíce denní teploty klesly na +20°C, noční se pohybovaly od +8°C do +10°C.

Září začíná oblačným počasím, střídaný krátkými přeháňkami. Při vyjasnění se denní teplota mírně zvedá, ale nepřesáhne +20°C. I noční teplota je stálá. Pohybuje se od 8 do +11°C. Proměnlivé počasí trvá po celý měsíc září a začíná jím i měsíc říjen. Na začátku října je polojasno, při zatažení deštivé přeháňky a ranní mlhy. Noční teplota klesá na +3 až +7°C a denní se pohybuje od +13 do +16°C. 26. října, při jasném počasí klesá noční teplota na -4°C, denní se pohybuje kolem +5°C. 30. října napadl první poprašek sněhu. Začátkem listopadu klesá noční teplota na -5 až -8°C, denní se pohybuje od +2 do +5°C. Je polojasno s ranními mlhami. Od 13. listopadu se počasí zhoršilo. Je zataženo, mrholí a tvoří se náledí. Noční teplota mírně stoupá až na +2°C, denní se pohybují kolem +4°C. Noří se silné ranní mlhy. Od 23. listopadu nastá-

vá výrazná změna. Je jasno a noční teplota klesla až na -14°C, denní se pohybuje kolem -6°C. Prudká změna trvá jen dva dny, od 25. je znovu počasí, které je provázeno zataženou oblohou a slabým sněžením. Noční teploty se pohybují kolem -3°C a denní od 0 do +4°C.

I místě prosince pokračuje v tomto počasí. Je pošmurno, déšť je místy vystřídán slabým sněžením, nebo zataženou oblohou. Tvoří se ranní mlhy. Až do 15. prosince neklesly noční teploty pod bod mrazu. Pohybují se od 0 do +3°C, denní pak od +2 do +4°C. Od 17. prosince se vyjasnilo a teplota prudce klesá. Noční až na -14°C, denní -6°C. Během dvou dnů nastává však znovu oteplení. Je oblačno, silné ranní mlhy a déšť. Dne 24. prosince stoupá noční teplota až na +6°C, denní na +8°C. Prudké oteplení provází déšť. Vánoční svátky protékají v nepříjemném sychravém počasí, které připomíná podzim. Oblačné počasí pokračuje až do konce roku. Noční teploty se pohybují od +1 do +3°C, přes den +4 až +6°C. Je stále sychravé počasí s oblohou a ranními mlhami. Poslední den v roce 1988 je polojasno s denní teplotou +5°C.

(I v roce 1988 pokračovalo dobývání kosmického prostoru a byly vypuštěny nové kosmické rakety. V měsíci červenci byla v SSSR vypuštěna automatická stanice Photos, určená k výzkumu Marsu. Na projektu se zúčastnilo i ČSSR. V měsíci listopadu byl uskutečněn let sovětského bezpilotního raketoplánu Buran. Na otěžnou dráhu byl vynesen raketou Energija. V prosinci protěhl pětidenní let amerického raketoplánu Atlantis ve službách Pentagonu. Raketoplán měl na palubě pět důstojníků. V měsíci prosinci přistáli sovětští kosmonauti Titov a Manarov. Provedli dosud nejdelší kosmický let, trvající celý rok.) Kosmické lety

Jako první společenskou akcí v roce 1988 byl společenský ples ČSŽ. Naše ženy připravily ples na 30. ledna. I když na tomto plese nebyla taková účast jako jiná léta, dá se říci, že se vydařil. Bohatá tombola, dobrá hudba „Agrostav Šumperk s. Augustin a spol" a bohaté občerstvení, to vše přispělo k dobré náladě. Nebylo žádných výtržností a přítomní setrvali v dobré náladě až do ranních hodin. Účast 83 občanů. Na 27. února připadla taneční merenda s tradičním pochovávaním tasy. Tato zábava byla rozloučením s plesovou sezonou. Místní požár- Kulturní akce

níci připravili tuto zábavu výborně. Již tradiční velká tombola, bohaté otčerstvení a dobrá hudba, to vše přispělo k vynikající zábavě. O půlnoci nastal zlatý hřeb večera, pochovávání basy. Tento úkol si vzal na starost Karel Vykydal a měl obrovský úspěch. Legrace bylo tolik, že i dříve narození občané se shodli na tom, že takové vystoupení v Hraběšicích ještě nebylo. Za dobrý průběh zábavy patří také dík členkám požární ochrany Marii Weiserové, Milušce Mikulkové, Anně Forajtové, Lidce Vykydalové a Vladce Reslerové, které připravily výborné otčerstvení a staraly se o prodej losů do tomboly, kterých se prodalo 1000 kusů, prodej vstupenek a výzdobu sálu. I když hudba přestala hrát po druhé hodině ranní, zůstali stolovníci při zpěvu a družné zábavě až do ranních hodin. Na této zábavě se sešlo na sto hostů a všichni budou mít pěknou vzpomínku na tento večer.

Doklížecí výbor Jednoty společně s občanským výborem, připravil na 6. března oslavu k MDŽ. Našim ženám přišli popřát k svátku zástupci všech složek NF. Místní děti připravily ženám pěknou kulturní vložku. Slavnostní odpoledne bylo zakončeno

občerstvením. Účast 40 občanů. Další společenskou akcí bylo velikonoční posezení s hudbou, které připravil ČSČK. I toto posezení protěklo v dobré náladě. Účast 80 občanů a chatařů. Základní organisace svazu požární ochrany připravila na 16. červenec chalupářskou taneční zábavu. Účast 150 občanů a chatařů z celého okolí. Tato taneční zábava se konala po vydařeném sportovním odpoledni: „Požární soutěž Memoriál Oldřicha Peksy."

Pro děti připravili místní požárníci společně s ČSŽ mikulášskou nadílku, která byla připravena na 3. prosince. Větem byl promítnut pohádkový film, vystoupení měl i kouzelník a na závěr dostaly děti dárky a občerstvení. Účast 67 dětí a rodičů. Jako poslední společenská akce v roce 1988, byla předsilvestrovská taneční zábava, kterou pořádal dohlížecí výbor Jednoty. Zábava se vydařila a byla pěkným ukončením roku pro 95 návštěvníků.

Jako první akce v roce 1988 byl společný výšlap na lyžích, který se uskutečnil 5. března. Trasa vedla z Hraběšic, přes Hvězdu na Skřítek a zpět. Tento sportovní den připravil občanský výbor. Účast 18 občanů. Na 12. března byly připraveny již tradiční

sportovní akce

lyžařské závody. 27. ročník těchto závodů měl dobrý průtěh, s účastí 55 startujících a diváků. Závody připravili požárníci společně s ČSŽ. Na 8. května připadla další sportovní akce. Společný výšlap na Rabštýn. Výšlapu, který pořádal občanský výbor, se zúčastnilo 30 občanů a dětí.

K MDD bylo doklířecím výborem Jednoty a občanským výborem připraveno sportovní odpoledne. Děti soutěžily v různých sportovních krách. Hry byly zakončeny vyhlášením vítězů a velkým táborákem. Na závěr odpoledne byl odehrán fottalový zápas mezi místními a chalupáři. To vše se odehrálo 4. června za účasti 92 návštěvníků, z toho 48 dětí.

Další sportovní akce byla připravena místními požárníky na 16. července. Soutěž v požárním sportu: „Memoriál Oldřicha Peksy". Této soutěže se zúčastnilo celkem 16 družstev z celého okolí. Z toho byla 4 družstva žen. Vítězem 4. ročníku se stalo požární družstvo z Bludova. Na této akci se sešlo přes 150 závodících a hostů. Poslední sportovní akcí v roce 1988 byl fottalový turnaj, který se konal 20. srpna. Turnaje se zúčastnily čtyři družstva: – místní – chalupáři z Hraběšic – chataři od přehrady

a družstvo ze Sototína. Putovní pohár vyhrálo družstvo místních chalupářů. Před tímto turnajem připravili místní požárníci společně s ČSŽ loučení s prázdninami pro všechny přítomné děti. Po různých hrách byl zapálen velký táborák na ukončení prázdnin a všechny děti dostaly upomínkové diplomy a bohaté občerstvení od pořadatelů. Účast 110 návštěvníků, z toho 45 dětí. Pol. vých. akce

V roce 1988 nebylo zapomenuto ani na pol. výchovné a společenské akce. 1. dubna byla připravena přednáška CO, kterou přednesl s. Vymazal. Tato přednáška byla spojena se čtením zápisu z místní kroniky. Účast 29 občanů. Další přednášku pro občany připravil SPO na téma: protipožární ochrana". Přednášku provedl Karel Vykydal - preventista místní ZO. Přednáška byla doplněna promítnutím filmu na přednášené téma. Účast 32 občanů. Místní organisace ČSŽ připravila 17. června pro občany přednášku na téma: „Péče o staré občany." Účast 18 občanů. Na 1. srpna připravil ČSČK přednášku - první pomoc při úrazech, které se zúčastnilo 26 občanů. Školení občanů v CO připravil občanský výbor na 7. října. Školení bylo spojeno s výstavkou kroniky a čtení zápisu.

účast 28 občanů. Dále byly v roce 1988 uskutečněny dvě veřejné schůze občanů, za účasti zástupců MěstNV a veřejná schůze KSČ.

Brigády

Při plnění malého voletního programu, protíhala v naší obci brigádnická činnost všech občanů i chatařů. Při různých akcích bylo odpracováno celkem 9803 brigádnických hodin. Tyto hodiny byly odpracovány na těchto akcích.

Při vystavbě požární zbrojnice: 2739 hodin
Práce pro zlepšení životního prostředí 2883 hodin
Údržba a oprovy budov a veřejného zař. 773 hodin
Péče o zeleň, včetně chatařů a chalupářů 2400 hodin
Pomoc lesům a zemědělství: 1008 hodin

Dále bylo našimi občany dodáno 4900 kg sena ČSSS, které bylo sklizeno z nepřístupných ploch. Našimi občany bylo dodáno do sběrných surovin 2343 kg železného šrotu, 163 kg skla, 170 kg papíru, 67 kg textilu a 456 kusů králičích kožek. K odpracovaným hodinám bych chtěl dodat, že jsou uvedeny jen hodiny odpracované při brigádách. Nejsou uvedeny hodiny odpracované při přípravě a zajišťování kulturních, sportovních a společensko výchovných akcí. Podle dosažených výsledků je nutné dodat, že se stále zvyšuje

pracovní útulí všech otčanů i chalupářů. Za tuto činnost získal náš otčanský výbor znovu 1. místo v soutěži integrovaných otců. Poděkování patří všem, kteří se zapojili do pracovního dění v otci.

V roce 1988 proběhlo zásobování otců základními potravinami celkem dobře. Během celého roku se nevyskytly závažnější závady. Byly výjimky, že se někdy nedostal chléb nebo mléko, ale to bylo způsobeno nárůstem chalupářů hlavně v letních měsících. Dodávka brambor na zimní uskladnění byla v tomto roce daleko kvalitnější než v roce minulém. Pro porovnání uvádím stručný zápis cen některých potravinářských výrobků. Zásobování

Chléb 1 kg	5,60 kčs	Krup ječmenný	3,10 kčs
Mléko polotučné	2 kčs	Máslo ¼ kg	10 kčs
Mléko plnotučné	3,10 kčs	Hera tuk ¼ kg	6 kčs
Rohlíky 1 kus	0,40 kčs	Iva tuk ¼ kg	5,50 kčs
Mouka hladká	3,20 kčs	Jádlo ¼ kg	5 kčs
Mouka hl. výběr	4,20 kčs	Olej maja	15,20 kčs
Mouka polohrubá	3,50 kčs	Olej vegetol	16,80 kčs
Mouka pol. výběr	4,90 kčs	Olej heliol	19 kčs
Mouka hrubá	3,80 kčs	Rýže I. jakost	10 kčs
Krup kukuřičný	3,50 kčs	Rýže II. jakost	8 kčs

Těstoviny 1kg	10,40 kčs.	Hovězí maso přední b.k.	24 kčs.
Štrolehanka 1kg	6 kčs.	Hovězí maso přední s.k.	19 kčs.
Kroupy	4,80 kčs.	Hovězí svíčková	90 kčs.
Káva 75 gr	18 kčs.	Hovězí roštěná	55 kčs.
Káva 100 gr	24 kčs.	Hovězí zadní	46 kčs.
Kakao	7 kčs.	Vepřový bůček porc.	22 kčs.
Mandle 100 gr.	11 kčs.	Vepřová krkovička	43 kčs.
Lískové ořechy 100 gr.	9 kčs.	Vepřová kotleta	46 kčs.
Kokos 100 gr.	15 kčs.	Sekaná	20 kčs.
Cukr kostkový	8 kčs.	Tyrolský salám	32 kčs.
Cukr krystal	7,30 kčs.	Šunkový salám	60 kčs.
Sůl kamenná	1,30 kčs.	Gothajský salám	32 kčs.
Smetana 1/2 l	4,60 kčs.	Vysočina salám	70 kčs.
Šlehačka	5,70 kčs.	Ostravské klotásy	52 kčs.
Jogurt	3,50 kčs.	Spišské klotásy	55 kčs.
Kečup	6 kčs.	Párky tenké	30 kčs.

Lihoviny - cigarety

Víno bílé 1 l	28 kčs.	Sparty cigarety	14 kčs.
Víno červené 1 l	34 kčs.	Petry	9 kčs.
Rum tuzemský 1/2 l	50 kčs.	BT	10 kčs.
Režná 1/2 l	39 kčs.	Clea	7 kčs.
Meruňka 1/2 l	42 kčs.	Mars	5 kčs.
Vodka 1/2 l	60 kčs.	Startky	4 kčs.

V roce 1988 nás navždy opustilo pět našich spoluobčanů. Hned na začátku roku se celá obec rozloučila s panem Františkem Matisem. Pohřeb zesnulého se konal ve čtvrtek 7. ledna ve 14,30 hod. v místním kostele. Po smuteèním obřadu, byly jeho tělesné pozůstatky uloženy na místním hřbitově. Čest jeho památce. Úmrtí

Dne 31. května 1988 ve 14,30 hodin se naši občané rozloučili s panem Janem Ličmanem v místním kostele. Po smuteèním obřadě byly jeho tělesné pozůstatky rovněž uloženy na místním hřbitově. Pan Jan Ličman zemřel po krátké těžké nemoci v úterý 24. května ve věku 76 let. Čest jeho památce.

Další smutný den pro naši obec byl pátek 24. června. Naši občané vyprovodili na poslední cestě spoluobčana pana Jaromíra Večeřu. Poslední rozloučení se zesnulým se konalo v obřadní síni městského krematoria v Šumperku. Pan Jaromír Večeřa zemřel po krátké nemoci, v neděli 19. června ve věku 62 let. Žil v naší obci od roku 1946 a pracoval jako zedník. Byl dobrým spoluobčanem a dokázal vždy pomoci ve všech pracích. Zastával také funkci tajemníka MNV a byl dlouholetým členem sboru požární ochrany. Čest jeho památce.

Ještě jednou v měsíci červnu přišla smutná zpráva pro naši obec. Dne 28. června zemřel po těžké nemoci pan Josef Večeřa ve věku 58 let. S panem Josefem Večeřou se naši občané rozloučili ve čtvrtek 30. června v místním kostele. Po smutečním obřadu byly jeho tělesné pozůstatky také uloženy na místním hřbitově. Pan Josef Večeřa žil v obci od roku 1946. Všichni jsme mu ztratili výborného kamaráda a člověka, který dokázal vždy a ve všem neúnavně pomoci. Čest jeho památce.

Jako poslední smutný den pro naši obec v roce 1988 připadl na čtvrtek 22. prosince, kdy se občané Hrabětic rozloučili s dalším spoluobčanem panem Ladislavem Eliášem. Pan Ladislav Eliáš zemřel náhle v pátek 16. prosince ve věku 66 let. Poslední rozloučení se konalo v obřadní síni olomouckého krematoria. Pan Ladislav Eliáš bydlel v naší obci rovněž od roku 1946 a pracoval jako údržbář v místním kamenolomu. Několik let před úmrtím se odstěhoval do Hlatinky u Prostějova, ale stále udržoval s naší obcí dobré vztahy. Čest jeho památce.

Výstavba

Výstavba v obci a osadě Hrásné stále pokračuje. Přibývají další chaty a i rodinné domky se stále rozšiřují. K většímu ruchu výstavby patří hlavně regulace po-

toka kolem místního hřbitova, který při jarním tání napáchal vždy značné škody. Dále bylo započato s meliorací mokřiska luk kolem hrabětického potoka a regulací toku potoka. U bývalého mlýna byl postaven nový most. Ten starý byl smeten přívalem vody při průtrži mračen před čtyřmi lety. V tomto roce se také dokončuje oprava bývalého kláštera, který převzal MěstNV jako rekreační středisko. Také místní požárníci pokračují dobře s výstavbou nové požární zbrojnice. V osadě Krásné byla upravena a vyasfaltována krátká cesta kolem kamenolomu. V tomto roce byla projednávána také otázka pitné vody z místního vodovodu. Jelikož po melioračních pracích je původní pramen nedostačující a navíc neodpovídá svou kvalitou, bylo rozhodnuto k provedení hloubkového vrtu. Tento vrt by měl být proveden hned na začátku roku 1989.

V roce 1988 byla také dokončena výstavba nového drtiče kamene a celé linky v místním kamenolomu. To znamená, že se těžba kamenné drtě zvýší o sto procent. Tímto zvýšením těžby naší obce po stránce čistoty a prašnosti hodně ztratí, protože při přesypech drceného materiálu z pásů do zásobníků vzniká velká prašnost. Také přijíždějící silnice ze Šumperka, neodpovídá svým stavem

a rozměry nastávajícímu provozu. Nad těmito otázkami by se měli odpovědní pracovníci zamyslet a to hlavně proto, že naše obec je v chráněné oblasti Jeseníků a navíc slouží jako rekreační oblast pro Šumperk a okolí.

Závěr

Na závěr bych chtěl dodat že s porovnáním s okolními obcemi, se v naší obci podařilo stmelit všechny občany i chataře v dobrý kolektiv. Dokazuje to jak pracovní iniciativa všech, tak i sousedské soužití občanů a chatařů. Je pravda, že jsme malá obec a že práce v menším kolektivu je snadnější, ale přesto si myslím, že bez pochopení všech, by se nikdy tak pěkné vztahy neuskutečnily. Poděkování patří všem, kteří se o to zasloužili, a hostům naší obce Hraběšice přeji, aby se jim u nás líbilo alespoň tak jako nám.

Zápis za rok 1988 provedl
kronikář obce
Fonajbor Josef

Za občanský výbor
č 36 předseda:

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR SUMPERK

ROK

1989

Obsah zápisu za rok 1989

Úvodní slovo	strana	205 - 206
Události v republice	strana	206 - 255
Počasí	strana	256 - 260
Kulturní akce	strana	261 - 263
Sportovní akce	strana	263 - 265
Brigády	strana	265 - 266
Závěr	strana	266

1989

Každým rokem začínám zápis do místní kroniky úvodním slovem a to překledem nejdůležitějších událostí v celé naší republice i ve světě. Ke konci roku 1989 nastaly v naší vlasti tak výrazné změny jak v politickém, tak i ve společenském dění, že bych chtěl podchytit podrobněji hlavně tyto události. Jelikož měly historické události od 17. listopadu obrovský spád a nebylo v silách jednoho člověka podchytit takové množství informací, použil jsem k tomuto zápisu výňatky z kroniky sametové revoluce, která shrnuje nejdůležitější události od 17. listopadu

Úvod

do 10. prosince. Zapsat prudký kvas 24 dní do všech podrobností nebylo v silách ani autorů kroniky sametové revoluce. Pro posouzení uvádím, že jen ČTK vydávala každý den 100 až 150 zpráv o dění v naší vlasti.

Pátek 17. listopadu.

Události

Historie sametové revoluce se začala psát v den 50. výročí 17. listopadu 1939 - jednotného protifašistického vlasteneckého vystoupení studentů českých vysokých škol, kdy se v Praze uskutečnilo studentské shromáždění. Zhruba 15000 mladých lidí si odkaz tohoto výročí připomnělo před budovou Patologického ústavu na Albertově, odkud byl před 50 lety vypraven pokřetní průvod s ostatky Jana Opletala. Po jeho tehdejší trase do dnešní Opletalovy ulice měl směřovat také pietní průvod 17. listopadu 1989. Aby však akce pořádaná městskou vysokoškolskou radou SSM spolu s dalšími neorganizovanými studenty mohla být ONV v Praze 2 povolena, byl po vzájemné dohodě jako cíl určen vyšehradský Slavín a krot Karla Hynka Máchy. Vzpomínkový průvod, jehož se zúčastnili i akademičtí hodnostáři, pedagogové a pamětníci historických událostí před 50 léty, skončil na Vyšehradě zpěvem československé hymny, položením květin a zapálením množství svíček.

Tisíce studentů pak už na žádné povolení nečekaly a vydaly se směrem do centra k historickému Václavskému náměstí se sochou sv. Václava - patrona české země. Studenti a desetitisíce dalších otčanů, kteří se k nim na nábřeží přidávali, tam však nedošli. Na Národní třídě narazili na hradbu příslušníků SNB. Ti sevřeli čelo průvodu mezi Perštýnem a Vorošilskou ulicí a s krutou ironií vyzývali k rozchodu. Demonstranti zdůrazňovali, že nechtějí násilí a děvčata dávala příslušníkům za plexisklové štíty květiny. Studenti poskládali na zem stovky rozžatých svíček. Nikdo nevěřil, že by právě 17. listopadu mohla Bezpečnost zasáhnout jako při podobných shromážděních v minulosti.

Příslušníci SNB začali demonstranty svírat z obou stran stále těsněji. V davu vznikla panika. Rány obušky byly častější a brutálnější. S neobyčejnou surovostí se do akce zapojily i zvláštní oddíly „červených baretů". Od Národního divadla přijížděly obrněné transportéry s drátěnými radlicemi. Pořádkové síly uvolnily sevření jen na jednom místě a vytvořily „uličku". Nezbývalo, než ji projít a při tom se nechat mlátit pendreky. Nechyběly ani kopance, rány pěstí, údery karate. Na chodnících zůstávala ležet bezvládná těla, další zaněné odvážely sanitky.

Lidé mizeli i v policejních autoech. Podle dostupných údajů bylo zraněno zhruba 150 lidí. Po skončení demonstrace přicházejí ztlučení studenti DAMU do Realistického divadla, kde je právě premiéra Maryši. Poprvé se začíná uvažovat o divadelní stávce. V noci z pátku na sobotu se objevuje myšlenka stávky také mezi vysokoškoláky.

Nebyl to ani zdaleka první projev rostoucí nespokojenosti s přežívajícím totalitním režimem. Tisíce odvážných lidí proti němu protestovaly v srpnu 1988, poté 28. října téhož roku, nebo 10. prosince u příležitosti Dne lidských práv. Masové protesty v Praze pokračovaly i v letošním roce a moc měla vždy po ruce obušky, slzný plyn, vodní děla, cvičené psy či obrněné transportéry.

Československá tisková kancelář uvedla následující oficiální, silně zkreslenou informaci: Akce i průvod zneužila skupina osob, nechvalně známých z různých protispolečenských vystoupení v minulém období. Vykřikovala hesla hanobící socialistický stát, ústavní činitele a představitele strany a státu. (Znovu prokázala, že ji nejde o dialog, že ji nejde o přestavbu a demokratizaci, že jí jde o destabilizaci, narušení a rozvrat společenského života). Shromáždění chtěli zneu-

žít pro své osobní ambice i k někteří známé exponenti z období společenské krize 1968/1969. Vzhledem k tomu, že pokusy o protispolečenské vystoupení pokračovaly i po skončení vzpomínkové akce, byly pořádkové jednotky nuceny přijmout opatření k zajištění klidu a pořádku ve městě.

Sobota 18. listopadu.

V sobotu 18. listopadu se ČTK znovu vrátila k událostem z předešlého dne. Na základě informací z ministerstva vnitra a životního prostředí ČSSR uvedla: Již v průběhu akce byly snahy učinit z ní demonstrativní vystoupení proti socialistickému společenskému zřízení, KSČ a vládě. To se pak plně projevilo v dalším vývoji, kdy dav z podnětu různých lidí se ve večerních hodinách vydal do centra hlavního města. Došlo k narušení klidu a veřejného pořádku zejména v prostoru Národní třídy a Perštýna. Účastníky nepovolené akce vyzývaly více než 50 minut pořádkové síly k rozchodu a vyklizení prostoru, aby mohl být obnoven provoz na komunikaci. Na opakované výzvy se část lidí rozešla. Zbytek asi v počtu 2000 osob pokračoval v demonstraci a stupňoval agresivní chování. K obnovení pořádku a klidu zakročily pořád-

kové jednotky Veřejné bezpečnosti. Při vytlačování demonstrantů z prostoru bylo zraněno 17 osob. Při zákroku došlo ke zranění sedmi příslušníků VB. Na místní oddělení VB bylo předvedeno 143 osob, z nichž devět bylo zadrženo pro důvodné podezdření ze spáchání trestného činu a 70 osob bylo zadrženo pro přečin. Pořádková pokuta byla uloženo 21 osobám.

Veřejnost však byla natolik potouřena tvrdostí zásahu proti studentům, že už nehodlala nečinně mlčet. V sobotu dopoledne vznikl na pražském DAMU první stávkový výbor vysokoškoláků. Během dne se v Realistickém divadle sešli ředitelé pražských divadel a dohodli se, že jejich soubory večer nebudou hrát. Přijali také prohlášení českých divadelníků s výzvou k protestní stávce a k tomu, aby se hlediště otevřela pro veřejné dialogy. Student DAMU Martin Mejstřík oklásil v 16.30 od sochy sv. Václava rozhodnutí herců a posluchačů DAMU: Stávka.

Večer přinesly západní tiskové agentury zprávu, že při potlačení páteční demonstrace zemřel vinou brutálního zákroku příslušníků SNB student matematicko-fyzikální fakulty UK Martin Šmíd. Celý tento den proběhl v očekávání, co přinesou další listopadové dny.

Neděle 19. listopadu.

Zpráva o údajné smrti Martina Šmída se v neděli rozšířila nejen po celé Praze, ale i po celém Československu. Některé zahraniční agentury hovořily i o více mrtvých.

K tomu se pro ČTK postupně vyjádřili ministr zdravotnictví a sociální péče ČSR, ministrně školství, mládeže a tělovýchovy ČSR, děkan MFF UK a představitelé ministerstva vnitra a životního prostředí ČSR. Všichni shodně zprávu vyvrátili. Večer Čs. televize vysílala živý rozhovor s oběma studenty toho jména, kteří uvedenou fakultu navštěvují.

V průběhu dne se v souvislosti s potlačením páteční demonstrace konaly na několika místech v centru Prahy pietní akty. Na Národní třídě a Václavském náměstí zapálily zástupy lidí tisíce svíček, skandovaly hesla odsuzující násilí, ale i vládu, KSČ a jejich konkrétní představitele. Bezpečnost už tentokrát nezasahovala, ale byla v pohotovosti a uzavřela přístupy na Malou stranu, k Pražskému hradu. Večer v Praze své představení nehrálo jediné divadlo. V Činoherním klubu bylo za účasti zástupců kulturní fronty, nezávislých iniciativ, studentů a dalších občanů improvizovaně ustaveno Občanské fórum. Toto volné sdružení

lidé kritických k politickým poměrům chce přispět k tomu, aby republika byla svobodná a demokratická. Cílí se být reprezentantem široké veřejnosti. V jeho vyjádření se uvádí, že toto kruhy může vzniknout v kterémkoli místě republiky pouze tím, že se lidé sdružení s ním jeho cíli a prohlásí se občanským fórem.

Situace v zemi byla stále napjatější. Večer Čs. televize přerušila vysílání a k veřejnosti promluvil člen předsednictva ÚV KSČ, předseda vlády ČSR František Pitra. Hovořil o tom, že program čs. přestavby a demokratizace je trnem v oku některým kruhům doma i v zahraničí. Každá situace je jim dobrá k organizování destabilizace a rozvratu a tím i k narušení nastupujících reforem. K tomu zmínil i situaci po páteřním pietním aktu pražských vysokoškoláků, řekl: „Zásahu pořádkových sil se nezúčastnily žádné další ozbrojené složky," zdůraznil. Jeho prohlášení veřejnost neuklidnilo. Naopak. V noci na pondělí vznikl koordinační stávkový výbor studentů pražských vysokých škol. Podobné výbory se začaly ustavovat i v jiných městech v Československu. V Praze se sešla předsednictva městského výboru SSM a městské vysokoškolské rady, která za účasti členů sekretariátu ÚV KSČ a předsedy ÚV SSM Vasila Mohority přija-

la důležité prohlášení. Zásadně v něm odsoudila zákrok Bezpečnosti proti páteční demonstraci a žádala vytvoření parlamentní komise, která by celou záležitost prošetřila. Na přímý pokyn člena předsednictva a tajemníka ÚV KSČ Jana Fojtíka toto prohlášení ČTK nevydala. A tak se toto zásadní stanovisko objevilo pouze v pondělní Mladé frontě.

Pondělí 20. listopadu.

Na všech fakultách v Praze se sešli představitelé vedení škol se studenty k dialogu o vnitropolitické situaci. Hovořilo se především o zákroku pořádkových sil při pátečním průvodu studentů, který posluchači vysokých škol jednoznačně označili za brutální a odsoudili ho. V této situaci se studenti rozhodli pro týdenní stávku. Požadovali přešetření událostí pátečního večera, demokratický dialog se všemi silami a názorovými proudy naší společnosti, otevřenou a pravdivou veřejnou informovanost. Podobná situace se vytvořila v některých dalších místech Československa, která jsou sídlem vysokých a středních škol.

Už od ranních hodin se kolem sochy sv. Václava shromažďovaly skupiny mladých lidí, většinou studentů. Zapalovaly svíčky, vyvěšovaly čs. vlajky a transparenty a seznamovaly kolemjdoucí s provoláním pražských vyso-

školáků, se stanovištěm herců pražských divadel a z akcemi, které dnes probíhaly v budovách fakult, ale i na středních školách. Postupně až do 16. hodiny se Václavské náměstí zaplňovalo. Přibývalo protestů, které přinášely na sítě. Účastníci shromáždění - bylo jich na 150 tisíc - však zachovali pořádek a sami eliminovali případné snahy o jeho narušení.

Po 17. hodině se demonstrující dali na pochod Václavským náměstím na Národní třídu. Když procházeli kolem místa, kde příslušníci SNB brutálně zasáhli, skandovali: „Taky se to stalo." Mnoří si zapálili svíčky. Průvod zamířil k Národnímu divadlu, odtud se stočil doprava a po nábřeží došel na náměstí Hrasnoarmějců, které se v roce 1969 krátce nazývalo Palackého. Další cestu přes Mánesův most na Malou Stranu zablokovaly pořádkové jednotky. Demonstranti se tedy vydali na Staroměstské náměstí, kde zvítězilo heslo „Konec vlády jedné strany!"

Část demonstrantů pak pokračovala zpět na Václavské náměstí. Z podstavce sochy k shromážděným promluvil Vasil Mohorita. Na mimořádné schůzi se v Praze sešly vlády ČSSR, ČSR a SSR. O komuniké z jejich jednání bylo mimo jiné uvedeno: „Nechceme jít cestou provokací, kterou se nám pokoušejí vnutit určité protisocialistické

riály. Vlády ČSSR, ČSR a SSR souhlasí s opatřeními, která měla za cíl obnovit pořádek, chránit majetek a životy občanů. Toto prohlášení plně podpořilo předsednictvo ÚV KSČ. Stanoviska vydávaly i další orgány, zejména společenských organizací, většinou ve stejném duchu jako prohlášení vlád. Pouze ve Svobodném slově se objevil jiný názor. Vedoucí představitelé Čs. strany socialistické odmítli páteční zásah Bezpečnosti a žádali zásadní společenské změny.

Už se nemanifestovalo jen v Praze, ale i v Bratislavě, Ostravě, Brně, Olomouci a dalších městech. V Bratislavě vznikla slovenská občanská iniciativa Veřejnosti proti násilí. Její požadavky se stotožňují se stanovisky Občanského fóra.

Úterý 21. listopadu.

Stávkují už takřka všechny vysoké školy v ČSR, zhruba 150 tisíc studentů. Zapojují se také pražské, ale i mimopražské střední školy. Je ustaven středoškolský stávkový koordinační výbor. Kolem poledne se po Praze šíří rychlostí blesku zpráva, že k místu se blíží čtyřicetiliníová ozbrojená síla. Vysokoškoláci vyzývají k ostražitosti, varují před možnými provokacemi. Ukončené uklidnění přichází až poté, co se studenti dovídají,

že premiér Ladislav Adamec se osobně rozhodl, že k použití mocenských prostředků už nedojde. Tak jako včera se v 16 hodin pražské Václavské náměstí i přilehlé ulice zaplnily asi 200 tisíci lidí. Uprostřed náměstí z balkónu budovy Melantrichu promluvili zástupci občanských hnutí a stávkujících studentů. Poprvé na tak velkém shromáždění hovořil představitel opozice Václav Havel, který vysvětlil smysl a cíle nově vzniklého Občanského fóra. Prohlášení Občanského fóra přečetl herec Petr Burian. Začátkem celospolečenského dialogu o budoucnosti země, by mělo být jednání s vedením státu o řešení aktuálních otázek naší současnosti.

Požadavky Občanského fóra jsou: odstoupení Miroslava Štěpána, Františka Hincla, Gustava Husáka, Miloše Jakeše, Jana Fojtíka, Miroslava Zavadila, Karla Hoffmanna a Aloise Indry, zastoupení Občanského fóra v komisi pro vyšetřování událostí 17. listopadu, propuštění vězňů svědomí a nepodmíněné respektování svobody tisku a informací. Nebudou-li podmínky splněny, uskuteční se v pondělí 27. listopadu od 12 do 14 hodin manifestační generální stávka. Lidé shromáždění na Václavském náměstí také vyslechli poselství pražského arcibiskupa, kardinála Františka Tomáš-

ka, v němž vyzval k zásadním změnám ve vztahu stát-církve a účastníky demonstrací požádal, aby dále postupovali pouze cestou nenásilí a za dobro bojovali jen dobrými prostředky. Závadní nesouhlas se stanoviskem všech tří vlád z 20. listopadu vyjádřil také zástupce stávkujících studentů. Závěrem zazněla čs. hymna, kterou do mikrofonu zazpívala Marta Klusiňová. V čs. televizi vystoupil generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš: „Plně si uvědomujeme, že další rozvoj v socialismu v naší zemi není možný bez reformy. Od takto kursu, sledujícího zlepšení života u nás neodstoupíme. Na mimořádném zasedání MV KSČ v Praze přijmeme Miroslav Štěpán možnost jednotného postupu komunistů v závažném období, jenž se vytvořilo - jak řekl vinou provokatérů po nepovolené části demonstrace vysokoškoláků 17. listopadu.

Středa 22. listopadu.

U sochy sv. Václava stále drželi studenti nepřetržitou hlídku. Na pomníku ozdobeném čs. vlajkami, polepeném plakáty a výzvami, hořely desítky svíček. Improvizované kluby diskusní se neustále obměňovaly. Studenti a herci se během dne rozjížděli do podniků, aby informovali dělníky, co se ve skutečnosti děje. Často

se však nedostalo dál než na vrátnici, nebo do kanceláří ředitelů. Do dílen a provozů mělo většinou vstup zakázány. Po celé republice se začaly objevovat videozáznamy ze 17. listopadu. V krajích a okresech stále ještě vládl aparát, Lidové milice žádaly tvrdý postoj. Do Prahy dorazily autobusy s milicionáři. Podle oficiální verze měli vystřídat příslušníky VB, unavené ostrahou budov a institucí. Odpoledne se začali z pražských ulic postupně vytrácet. Odpoledne proudily řeky lidí znovu na Václavák. Opět manifestace, tedy již tradiční. Přišly statisíce občanů. Z Melantrichu znovu promluvil Václav Havel. Prohlásil, že Občanské fórum se v nejbližších hodinách pokusí sklouzlé požadavky do jednoho dokumentu. Tajemník ÚV NF ČSR Stanislav Křeček řekl, že shromáždění se v žádném případě nezúčastňují kriminální živly, ale lidé této země. Předsednictvo ÚV NF ČSSR o prohlášení konstatovalo: „NF je připraveno posoudit námi návrhy a námitky, které ve společnosti vznikají. Doporučilo urychlit přípravy nových zákonů o právu sdružovacím a shromažďovacím a tiskového zákona. Vedoucí představitelé KSČ v čele s Milošem Jakešem se setkali s předsednictvem ČS. strany socialistické vedeným Bohuslavem Hu-

čerou. Z výměny názorů vyplynulo, že východiskem pro řešení politické situace je prohlášení z dnešního zasedání ÚVNF ČSSR. MV SSM v Praze požádal okamžité svolání zasedání ÚV KSČ Federálního shromáždění a Federální vlády. Žádal vyvození adresných závěrů v nejvyšších stranických a státních orgánech u těch osob, které nesou za vzniklou situaci plnou zodpovědnost.

Zástupci stávkujících vysokoškoláků z akademických center založili celostátní koordinační stávkový výbor studentů vysokých škol. Miroslav Štěpán se v Praze setkal s kardinálem Františkem Tomáškem, aby si spolu vyměnili názory na aktuální dění. Předběžná zpráva generální prokuratury ČSR uvedla, že byla bezpečně a nepochybně vyvrácena informace o údajném úmrtí demonstrující osoby. Na závěr dne ještě zářitek Zdeňka Rosentaumanova „redaktora".

Přitíhá písařka a sděluje mi rozrušeným hlasem. Právě ji volal manžel, že na Jarově viděl autobus z Českého Krumlova plný milicionářů. Prosím tě, říkám ji, uklidni se! Bude to nějaká fáma. O půl hodiny později jdu na oběd. Ve vrátnici stojí tři muži v mrazivě šedých stejnokrojích LM. Nevšímají si nikoho, ale asi nejsem sám, kdo najednou pocítí strach. Po obrovském rozruchu, kte-

zý přítomnost LM v pražských ulicích vyvolala, KSČ svou ozbrojenou pěst raději stáhla. Myslím si, že středa byla tím dnem, který rozhodl. Stín sědivého sukna přestával clonit samet revoluce."

Čtvrtek 23. listopadu.

Ve čtvrtek se na Václavském náměstí shromáždilo na 300 000 lidí, mezi nimi velké množství dělníků, jen z ČKD jich přišlo asi 10 000. Všichni společně podpořili požadavky studentů a Občanského fóra na radikální změny, především na zrušení článku o vedoucí úloze KSČ v ústavě, na odstoupení zkompromitovaných představitelů KSČ a vlády, dále na vyšetření zásahu 17. listopadu a vypsání svobodných voleb. Kromě zástupců OF a studentů promluvili také předseda Ekumenické rady církví v ČSSR Josef Hromádka a ředitel Prognostického ústavu ČSAV Valtr Komárek. Profesor Věněk Šilhan přečetl pozdrav Alexandra Dubčeka, který navrhl, aby požadavek na odchod zkompromitovaných politiků byl doplněn o Jozefa Lenárta a Viliama Šalgoviče. Shromáždění opět vyzvalo k manifestační generální stávce v pondělí 27. listopadu. Proti generální stávce se zásadně postavila schůze Ústřední, České a Slovenské odborové rady. Výzvu k jejímu konání považovala za hazard s vážnými

politickými, sociálními a ekonomickými důsledky a ne za formu prosazování cílů přestavby. Ze shromáždění vedoucích funkcionářů Čs. lidové armády bylo vydáno prohlášení, vněmž se říká, že příslušníci ČSLA sledují události s obavami. Odmítáme hazardovat s osudem a životy lidí. Z televizního projevu ministra národní obrany, armádního generála Milána Václavíka vyplynulo, že armáda nepůjde proti lidu a že vojáci na Národní třídě 17. listopadu nezasahovali.

Miroslav Štěpán hovořil na mítinku dělníků a techniků ČKD Lokomotivka-Sokolovo a dalších pracujících Prahy 9. „V žádné zemi neexistuje, aby se emotivně, bez střízlivého posouzení rozhodovalo o tom, kdo a kdy má odejít z nejvyšších funkcí," prohlásil. Dělníci ho vypískali. Městský výbor KSČ v Praze se obrátil na ÚV KSČ, jehož zasedání bylo svoláno na příští den s výzvou, aby na něm byly provedeny zásadní kádrové změny v předsednictvu ÚV KSČ. Za klíčový požadavek označil neprodlené zahájení dialogu se všemi, kteří chtějí rozvoj socialismu. Nadcházející zasedání chápe za zásadní okamžik, který rozhodne o osudu KSČ a celé společnosti. Na 4800 zaměstnanců Čs. televize vyjádřilo hlubokou nespokojenost se způsobem televizního

zpravodajství. Zřejmě proto se k odpolední demonstraci na Václavském náměstí dostávaly na obrazovky první hlavní aktuální zprávy, celkem v rozsahu asi 10 minut. Byl to důležitý krok, neboť veřejnost byl dosud stále dezinformováno a dezorientován. Ústředního tisku, zejména Svobodného slova, Lidové demokracie a Mladé fronty bylo v krajích soustavně málo. Objevily se názory, že k poštovních vagónů míří ještě dříve, než vlaky dorazí do cílových stanic.

Pátek 24. listopadu.

Atmosféra v ulicích a na pracovištích odráží prožití napětí. Všichni čekají na to, jak se k situaci vyjádří mimořádné zasedání ÚV KSČ, které začalo po 10. hodině na okraji Prahy v budově Vysoké školy politické ÚV KSČ. Ač do večera neproniklo k jednání ÚV KSČ na veřejnost žádné zprávy. Odpoledne se tedy konaly po celém Československu manifestace. Na Václavském náměstí promluvil Alexander Dubček. Podpořil Občanské fórum a hovořil o tom, že občanské a studentské hnutí nachází značný ohlas mezi vrstvami veřejnosti.

Večer začínali být lidé netrpěliví - ze zasedání ÚV KSČ stále nepřicházely žádné zprávy. Vynikaly obavy, že se u moci udrží konzervativní křídlo. Mnozí se dí-

kuse o možnosti ozbrojeného zásahu proti lidu. Nikdo netušil, že dopoledne přednesl Miloš Jakeš návrh, aby z členů předsednictva ÚV KSČ byli uvolněni pouze Gustáv Husák, Alois Indra a Karel Hoffmann s tím, že první dva zůstanou ve státních funkcích. Výsledkem bouřlivé diskuse bylo, že krátce po 19. hodině oznámil Miloš Jakeš, že on osobně i ostatní členové předsednictva a sekretariátu ÚV KSČ dávají své funkce k dispozici, aby mohlo být zvoleno nové vedení strany.

Oslava vítězství však byla předčasná. V pozdních nočních hodinách přišla zpráva o složení „nového" vedení ÚV KSČ, v němž byly pouhopouhé tři změny. Většina původních jmen, v četně Miroslava Štěpána, Miroslava Zavadila a Jozefa Lenárta zůstala. Generálním tajemníkem ÚV KSČ se stal Karel Urbánek.

Sobota 25. listopadu.

Rozčarování - obavy - rezalutní protest. Tak lze charakterizovat vývoj nálad v sobotu ráno. Do ČTK přicházejí první ohlasy, které odsuzují pouhé kosmetické úpravy politbyra a požadují odstoupení všech. Hned ráno zasedá pražský celoměstský aktiv funkcionářů KSČ, kam přichází Miroslav Štěpán jako noční vítěz. Plénum ho však jako vítěze nevidí, a dává mu to zcela

zřetelně najevo. Mnoho diskutujících požaduje, aby odstoupil. Posléze se Miroslav Štěpán vzdal. Přítomným sdělil, že na večerním zasedání MV KSČ podá demisi. Udělal to. Prezident Gustáv Husák zastavil trestní stíhání proti osmi lidem nebo jim prominul trest odnětí svobody. Mezi nimi byli Ján Čarnogurský a Miroslav Husý.

Vláda ČSSR doporučila ústřednímu výboru NF ČSSR, aby urychleně předložil prezidentu republiky návrhy na doplnění vlády ČSSR o představitelé jiných politických stran a nestraníků. Jmenovala také své zástupce pro okamžité zahájení rozhovorů se stávkujícími studenty. Předsednictvo ÚV NF ČSR podpořilo požadavek studentů na ustavení parlamentní komise k přešetření událostí 17. listopadu. Odpolední pražská manifestace se konala na Letenské pláni, kde se sešlo asi tři čtvrtě milionu lidí. Z tribuny stadiónu pražské Sparty zdůraznil Václav Havel, že OF je hluboce zneklidněno personální sestavou nového vedení KSČ a znovu vyzval občany ke generální manifestační stávce. Alexander Dubček podtrhl, že je třeba, aby představitele strany a státu už konečně začali brát na zřetel názory široké veřejnosti. Nový generální tajemník ÚV KSČ Karel Urbánek večer v ČTK uvedl: „Příliš jsme se odtrhli od lidí, od

pravdy jejich každodenního života, od jejich potřeb a zájmů. Musíme usednout se všemi, kteří to s osudem této země myslí dobře, bez předsudků, bez předpojatosti.

Neděle 26. listopadu.

Zvláštní nedělní vydání některých pražských deníků přinesla podrobné zpravodajství o uplynulých hodinách. Informace o tom, co se děje a jaké jsou nárazy občanů, obsahovaly i tisíce plakátů, prohlášení i stanovisek, jimiž byla posuta celá Praha. Pražané i další občané, kteří do hlavního města přijížděli, dávali svým uvážlivým chováním, neobyčejnou slušností a ohleduplností najevo, že si nejen uvědomují vážnost chvil, ale i odpovědnost za budoucí vývoj. Prahu jako by ovládl duch nebývalé jednoty, pocitu národní a státní sounáležitosti: „Lid byl moudřejší než KSČ," konstatovali na svém nedělním aktivu pražští komunisté.

V Obecním domě se setkala delegace ÚV NF ČSSR a vlády ČSSR vedena premiérem Ladislavem Adamcem s představiteli OF v čele s Václavem Havlem. Jednání bylo označeno za začátek dialogu. OF žádalo propuštění dalších 18 politických vězňů. Předseda vlády přislíbil, že tento návrh předloží prezidentu republiky. Občanské fórum chce být mostem od totality, ke skutečné demo-

kracii a pluralitě, kterou posléze zajistí svobodné volby. Chceme pravdu, lidskost, svobodu, prohlásil na Letenské pláni Václav Havel. Od této chvíle se všichni účastníme dění této země a všichni proto neseme odpovědnost za její osud.

Skandováním „Adamec, Adamec" přivítala Letenská pláň čs. premiéra. Ministerský předseda řekl, že vláda je rozhodnuta vyhovět všem požadavkům, které jsou o její pravomoci a sledují odstranění oprávněné kritizovaných nedostatků. Jeho vystoupení přijali občané zpočátku s porozuměním, během projevu však předseda vlády používal některé argumenty patřící spíše do arzenálu minulého období. Proto vyjádřili nesouhlas s názory premiéra píšťalkami. Alexander Dubček pak připomněl socialismus s lidskou tváří, o nějž usilovalo stranické vedení před 21 lety. Vojska pěti států toto hnutí potlačila, řekl. Dvacet let jsme žili v ponižujících podmínkách. Husákovo a Jakešovo vedení KSČ a státu vypracovalo politiku pro lid a naše národy zkrátka, zdůraznil.

Překvapením pro všechny byla slova poručíka Ludvíka Pince, který přečetl prohlášení čestných příslušníků pohotovostní motorizované jednotky VB, která se zú-

časnila zásahu 17. listopadu na Národní třídě. Mimo jiné uvedl, že příslušníci SNB s těmito zákroky projevovali již dříve nesouhlas. Jsou však vážání služební povinností a odmítnutí splnit rozkaz se přísně trestá. V prohlášení byla vyjádřena podpora demokratickým změnám, které začaly v těchto dnech probíhat.

Na schůzi Ústřední rady odborů rezignovali její předseda Miroslav Zavadil a další představitelé. Novým předsedou byl zvolen Karel Hemš. Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ vyslovila žádost svého předsedy Jaroslava Hajna a jeho místopředsedů a uvolnila je z funkcí. Novým předsedou byl zvolen Josef Škvrňala. Předsednictvo a sekretariát ÚV čs. strany lidové si uvědomily, že ztratily důvěru členské základny i kontakt s politickým vývojem a rezignovaly.

V pozdních hodinách večerních začalo mimořádné zasedání ÚV KSČ. Skončilo až v pondělí k ránu. ÚV tentokrát již přistoupil k daleko podstatnějším kádrovým změnám. Z původních 24 členů předsednictva a sekretariátu zůstalo 9. Mezi nimi se nebylo žádné jméno, které si lid nepřál. První požadavek OF byl splněn. Ústřední výbor svolal mimořádný sjezd KSČ na 26. ledna 1990. Požadavek generální stávky však stále zůstává.

Pondělí 27. listopadu.

Od samého rána se snad na všech pracovištích od Asi a po Čiernou nad Tisou mluvilo o poledni generální stávce. Usnáší se, že hlavní požadavek - odchod nejvíce zkompromitovaných politiků v vedení KSČ byl splněn, ale všeobecně je to považováno jen za první krok. Téměř všude se proto vyslovili pro stávku. Do mnoha provozů přicházeli zástupci vedení podniků se snahou stávce zabránit. Přemlouvání i vyhrožování zaměstnanci však bylo marné. Lid spolu se studenty se začal uvědomovat sílu své jednoty a nekompromisně se postavil za pokrok, svobodu a demokracii.

Odpoledne se uskutečnily ve většině míst manifestace. V Praze navrhli představitelé 07 celostátní stávkové hlídky ukončit, neboť původní požadavky byly splněny nebo se plní. Ministři kultury ČSR a SSR zpečetili rozhodnutí, jímž se okamžitou platností uvolnily dosud nevydané čl. filmy a knihy z trezorů. Dalším požadavkem bylo osvobození všech politických vězňů a aby byl zrušen článek ústavy o vedoucí úloze KSČ. Předsednictvo ÚV KSČ večer podpořilo všechny konstruktivní požadavky, které byly při generální stávce nastoleny, a zároveň uložilo příslušným oddělením ÚV KSČ, aby je odpovědně posoudila a do-

porušila jejich postupné řešení. OF považovalo záměr zřídit své koordinační centrum, jež bude udržovat spojení se všemi místními středisky.

Úterý 28. listopadu.

Na setkání Ladislava Adamce a Václava Havla, kteří stáli v čele delegací NF a vlády ČSSR a OF bylo dohodnuto, že do 3. prosince 1989 bude navržena federální vláda v novém složení. 29. listopadu předloží vláda Federálnímu shromáždění návrh na vypuštění nebo změnu ústavních článků o vedoucí úloze KSČ, o postavení NF jako svazku pod vedením KSČ a článek týkající se výkladu marxismu-leninismu a kulturní politiky, vzdělání a výchovy.

Předseda vlády sdělil, že předal prezidentovi ČSSR návrh na udělení milostí politickým vězňům, jejichž seznam předložilo OF. Miloš Jakeš požádal prezidenta ČSSR o uvolnění z funkce předsedy Rady obrany státu. Gustáv Husák jeho žádosti vyhověl. Vláda ČSR zrušila Státní ústav národního zdraví (Sanopz) a rozhodla o jeho přeměně v Diagnosticko-klinické centrum ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí ČSR a to již k 1. prosinci 1989. Studenti, dramatičtí umělci a výtvarníci stávkují dál, a to do té doby, až budou jejich požadavky splněny. ÚV KSČ prochází personálními změnami. Na vlastní žádost uvolnil

Viliama Šalgoviče k funkce člena předsednictva.

Středa 29. listopadu.

Československý parlament zrušil ústavní články o vedoucí úloze KSČ ve společnosti a o monopolním postavení marxismu-leninismu ve výchově a vzdělávání a změnil ústavní článek týkající se určujícího místa KSČ v Národní frontě. Parlament rovněž přijal rezignaci svého předsedy Alexe Indry. Delegace klubu komunistických poslanců FS ČSSR požádala Gustáva Husáka, aby i nadále setrval ve funkci prezidenta. Gustáv Husák odpověděl, že to, zda zůstane ve své funkci do konce volebního období, záleží na FS ČSSR, ÚV KSČ a ÚV NF ČSSR.

V televizním vystoupení pokárał Ladislav Adamec na pořadu překonal co nejdříve společensko-politickou krizi. Poprvé se oficiálně zmínil o nutnosti přehodnotit události z srpna 1968 a vyslovil se pro zahájení dvoustranných rokování s vládou SSSR o ukončení dočasného pobytu sovětských vojsk na území ČSSR.

Čtvrtek 30. listopadu.

Generálnímu prokurátorovi ČSSR Jánu Pieščakovi předal Karel Urbánek dopis ministra vnitra Václava Jirečka, v němž byly obsaženy další skutečnosti objasňující události kolem 17. listopadu 1989. Městský výbor KSČ v Praze

zdůraznil, že složení ÚV KSČ, z něhož dosud neodešel ani jediný bývalý člen vedení strany, nedává záruku potřetného ofenzívního přístupu a akční jednoty strany. V této revoluční době se nelze řídit stanovami, které samy o sobě brzdí rozvoj. Tiskový mluvčí ÚV KSČ Josef Hora na dotaz o další existenci Lidových milicí odpověděl, že LM neslouží pouze k ochraně KSČ, ale pomáhají chránit majetek lidu vytvořený za 40 let vývoje.

Ředitel Prognostického ústavu ČSAV, člen KSČ Valtr Komárek uvedl na tiskové konferenci, že moc KSČ se zhroutila rychle, ale zároveň existuje nebezpečí jejího rychlého vzkříšení. Vláda ČSSR rozhodla o odstranění ženijně-technických zařízení na hranicích s Rakouskou republikou.

Pátek 1. prosince.

Před parlamentní komisí vypovídali bývalý generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš, bývalý vedoucí tajemník MV KSČ v Praze Miroslav Štěpán, první náměstek ministra vnitra ČSSR Alojz Lorenc a další činitelé. Miloš Jakeš na dotaz novinářů, zda cítí politickou odpovědnost za to, co se stalo 17. listopadu na Národní třídě, odpověděl, že ne. Ústřední politické orgány odmítly možnost zásahu již před 17. listopadem, dodal. Miroslav Štěpán před svou výpově-

dí novinářům řekl, že je ochoten vypovídat o všem, co ví. Po odchodu z jednacího sálu však svou výpověď odmítl jakkoli komentovat. Komise dospěla k závěru, že seznam zraněných stále ještě není úplný. Z obavy případných postihů se někteří ošetření dosud nepřihlásili.

Po Československu se šířily obavy z odposlouchávání telefonických hovorů. Ministr dopravy a spojů ČSSR František Podlena k tomu uvedl: „Zařízení k odposlechu používaná všude ve světě existuje i u nás. Jsou připravena k využití v době branné pohotovosti státu a při napadení země. Zařízení mohou být využívána i k objasňování závažných kriminálních a teroristických činů a na základě rozhodnutí prokurátora a soudu.

Sobota 2. prosince.

Sobotní Rudé právo položilo „několik otázek Václavu Havlovi." Na otázku: „Určitě nemáte list ÚV KSČ v lásce" reagoval velkoryse: „Rudé právo o mně moc dobře nepsalo. Teď ale není čas na rekriminaci minulosti, teď musíme myslet na budoucnost. Zdá se mi, že úkolem komunistů je co nejrychleji obrodit svoji stranu, aby se zní stala strana moderní, která se vzdala totalitního způsobu vlády a vstoupí do budoucího pluralitního demokratického systému tak, jako každá jiná poli-

bílá síla. Koordinační vedení Demokratického fóra komunistů považuje za politickou chybu, že vedení KSČ připravuje mimořádný sjezd strany starým způsobem, že se nerozhodlo svolat ho do 20. prosince a že odmítlo myšlenku přímých voleb kandidátů v základních organizacích. Na schůzi bývalých vedoucích byla znovu po dvou desetiletích obnovena činnost Junák.

Večer se množí debaty, zda a v jakém složení bude následující den jmenována rekonstruovaná federální vláda. Z uzavřených jednání žádné informace neproniknou na veřejnost.

Středa 3. prosince.

Prezident Gustáv Husák na návrh premiéra Ladislava Adamce a na doporučení ÚV NF ČSSR odvolal několik členů dosavadní vlády a místo nich jmenoval nové. Vláda byla okleštěna ze 40 procent. Občanské fórum a veřejnost proti násilí vyjadřují hlučné protesty, neboť tato federální vláda není vládou novou. Lidé se ptají, proč se formální převzetí vedoucí úlohy KSČ do složení federální vlády neprosadilo. Proč musí opět 15 z 20 vládních funkcí patřit členům KSČ, když čtyři národní strany jsou zastoupeny jen jedinými členy. Navzdory plnou podporu složení nové „koaliční" vlády vyslovilo

předsednictvo ÚV KSČ. Vše nasvědčovalo tomu, že vrcholné státní představitelé znovu nepochopili, oč lidem jde a co požadují. Na předsedu české vlády Františka Pitru se obrátilo koordinační centrum OF s výzvou, aby do konce týdne sestavil novou vládu. OF a VPN požádaly všechny občany, aby svou touhu po skutečných změnách a po zárukách, že budou trvalé, vyjádřili zesílenou stávkovou pohotovostí.

Ze státního rozpočtu čs. federace se dosud refundovaly provozní náklady celospolečenského charakteru hrazené z prostředků ÚV KSČ, a to na agitaci a masovou politickou práci z 50 procent, na stranická muzea v plném rozsahu, na Lidové milice ze 75 procent a na zvláštní telefonní síť pro stranické orgány v plném rozsahu. Ročně to představovalo částku 70 miliónů Kčs. Čs. stát refundoval ÚV KSČ náklady spojené s investiční výstavbou. Ročně bylo na tuto investiční výstavbu uvolňováno ze státního rozpočtu v průměru kolem 300 miliónů Kčs.

Pondělí 4. prosince.

Aby vyjádřili zásadní nesouhlas s profilem nové vlády, přišli hrazané znovu na Václavské náměstí. OF žádá zaručení svobodných volet, nejpozději do července 1990. Předseda ČNR Josef Klempný obdržel demisi 11 členů vlády ČSR.

Její předseda František Pitra však nepředložil všechny návrhy potřebné k rozsáhlé rekonstrukci vlády. Požádal poslance aby projednání této otázky odložili na příští den.

Parlamentní komise pro dohled nad vyšetřováním událostí 17. listopadu vydala své první prohlášení. Podle zjištění komise se zásahu na Národní třídě zúčastnilo 629 příslušníků správy SNB Praha a 940 příslušníků Pohotovostního pluku VB. Ti v mnoha případech účastníky manifestace bezdůvodně fyzicky týrali. Srovnání množství a vážnosti zranění na obou stranách – tržné rány, zlomeniny, poranění páteře, případy psychických otřesů u studentů a pohmožděný palec nebo zhmožděnina břicha u příslušníků SNB – hovoří za vše. Komise oznámila, že vojenská složka prokuratury stupňuje intenzitu vyšetřování.

Úterý 5. prosince.

Premiér Ladislav Adamec vedl v průběhu dne politická jednání s předsedou ČSS Bohuslavem Kučerou, předsedou ČSL Josefem Bartončíkem, Vojtěchem Menclem, a Čestmírem Císařem z Obrody a z delegací OF v čele s Václavem Havlem. Obsahem nezveřejněných rozhovorů byla výměna názorů na to, jak by měla vypadat federální vláda. Předsednictvo ČNR jmenovalo nové členy vlády ČSR. OF sdělilo, že to považuje za výrazný krok kupředu. Považuje však

českou vládu za stále otevřenou pro další rekonstrukci. Prezident Gustáv Husák udělil milost s účinkem zahlazení osobám, jejichž seznam mu na návrh OF předložil předseda federální vlády Ladislav Adamec. OF předalo Federálnímu shromáždění ČSSR první návrh nové Ústavy Československa. Na tiskové konferenci KSČ bylo uvedeno, že osoby odpovídající za krizi ve státě budou volány k odpovědnosti. Podle slov vedoucího oddělení ÚV KSČ Jána Širokého budou v těchto případech mj. odejmuta vysoká vyznamenání. Parlamentní komise pro dohled nad vyšetřováním navrhla ministru vnitra ČSSR, aby bylo dočasně zproštěno výkonu služby šest vysokých důstojníků Bezpečnosti. Oběma sněmovnám FS doporučila, aby navrhly zbavit poslaneckých mandátů poslance Miloše Jakeše a Miroslava Štěpána, kteří nesou přímou politickou odpovědnost za 17. listopad.

Federální ministr vnitra rozhodl odstranit část ženijně-technických zátarasů na vybraných úsecích s Rakouskem a to v době od 11. do 31. prosince.

Středa 6. prosince.

Poprvé se uskutečnilo dvoustranné setkání představitelů KSČ, OF a VPN. Spolu zasedly delegace vedené Karlem Urbánkem, Václavem Havlem a Milanem Kňažkem. Karel Urbánek ujistil OF a VPN, že Lidové milice byly kompletně

odzbrojeny a jejich výzbroj předána do armádních skladů. Při rozhovoru o budoucnosti Státní bezpečnosti uznal, že její působení uvnitř země stratilo smysl.

Ve večerním překvapivém projevu Ladislav Adamec vyjádřil znepokojení z vývoje situace a otavy z neustálého stupňování požadavků opozice. Zdůraznil, že vláda potřebuje důvěru veřejnosti v upřímnost svých úmyslů a také čas k jejich promyšlenému prosazování. „Pokud tyto základní podmínky vláda nemá, nemohu nést odpovědnost za další vývoj situace," prohlásil. V takovém případě mám jediné čestné východisko: požádat prezidenta o uvolnění z funkce předsedy fed. vlády.

OF a VPN požádaly o odvolání generálních prokurátorů ČSSR a ČSR a o jejich nahrazení odborníky bez politické příslušnosti.

Čtvrtek 7. prosince

Podle informací z OF byl dopoledne premierovi Ladislavu Adamcovi doručen dopis OF, který byl napsán ještě před jeho včerejším televizním vystoupením. Za členy federální vlády v něm OF navrhuje Jána Čarnogurského, Vladimíra Dlouhého, Miroslava Kusého, Jiřího Dienstbiera, Václava Klause, Petra Millera a Gyulu Popelye. Předseda fed. vlády Ladislav Adamec oznámil prezidentu ČSSR

že podává demisi. Gustáv Husák ji přijal a jejímu vlá-
dy pověřil jejího dosavadního prvního místopředsedu
Mariána Čalfu. Bývalý vedoucí tajemník MV KSČ v Pra-
se Miroslav Štěpán odmítá policejní odpovědnost za
17. listopad. Bývalý ministr vnitra ČSSR František Kincl
na mimořádném zasedání ÚV KSČ 24. listopadu prohlásil,
že zásah proti demonstrujícím studentům byl proveden na
základě politického rozhodnutí. Konstatoval, že dostal pří-
kaz od výsoce postaveného stranického činitele, kterého nejme-
noval, aby demonstraci bylo zabráněno jakýmikoli prostřed-
ky. Předsednictvo ÚV KSČ vyloučilo Miloše Jakeše a Miros-
lava Štěpána z řad členů KSČ za hrubé politické chyby
při řešení společenského napětí, zejména události 17. listo-
padu. Předsednictvo se obrátilo na členy ÚV kteří jsou v
důchodovém věku aby z ÚV odstoupili:

Pátek 1. prosince.

Designovaný předseda fed. vlády Marián Čalfa usku-
tečnil první konzultace a rozhovory k návrhu a doplnění
federální vlády. Úkolem Mariána Čalfy bylo sestavit vlá-
du, v níž bude přibližně polovina členů bez politické pří-
slušnosti. Prezident Gustáv Husák udělil rozsáhlou
amnestii. Generální prokurátor ČSSR Ján Pješčak po-
žádal o uvolnění z funkce. Gustáv Husák mu vyhověl.

Zástupci předsednictva ÚRO se setkali s delegací Sdružení stávkových výborů a se zástupci OF aparátu ÚRO. Obě strany se shodly, že chtějí zachovat jednotu odborů. Odbory by měly být nezávislé na politických stranách, na státu i na hospodářských orgánech všech stupňů.

Sobota 9. prosince.

Prezident Gustáv Husák oznámil své rozhodnutí abdikovat. Večer ve svém posledním televizním projevu ve funkci prezidenta řekl, že hned po jmenování nové vlády v souladu se stanoviskem politických stran odstoupí, aby usnadnil další vývoj. Poděkoval za spolupráci, podporu i důvěru všem, s nimiž se za více než 60 let své politické činnosti setkával a spolupracoval, a státu a jeho lidu popřál úspěšný demokratický a socialistický rozvoj.

Na plenární schůzi ÚRO odstoupilo celé její předsednictvo a byl vytvořen akční výbor v čele s Karlem Henešem. Lubomír Štrougal, který byl členem předsednictva ÚV KSČ od roku 1968 do roku 1988 a v letech 1970-1988 čs. premiérem, oznámil své odstoupení z funkcí ÚV KSČ a poslance FS. V Praze vznikla přípravná skupina pro založení Svazu Romů, jediné etnické menšiny v Československu. S přípravou sjezdu KSČ se konaly mimořádné okresní konference. Práci stranických orgánů hodnotili delegáti nebývale kriticky. Mnoho vedoucích

funkcionářů bylo uvolněno.

Neděle 10. prosince.

Mezi lidmi nastává po včerejším oznámení, že všechny politické síly země se dohodly na vládě národního porozumění, určité uklidnění. Sametová revoluce však neprotíhala jen na Pražském hradě a v bývalé Strahově Akademii, kde sídlí předsednictvo vlády ČSSR. Do Prahy přiletěli z Kanady vyslanci Tomáše Bati. Budou spolu s ním u nás jednat o uzavření dohody o spolupráci. Ustavilo se Čs. ekonomické fórum sdružující všechny ekonomy, kteří se chtějí podílet na řešení problémů čs. národního hospodářství.

Na Pražském hradě se ve 13⁰⁰ hodin sešli členové nové vlády. Prezident Gustáv Husák odvolal většinu členů dřívější vlády, která v tomto složení pracovala pouhých sedm dní, a místo nich jmenoval nové. Ti složili do jeho rukou ústavou předepsaný slib. Poté Gustáv Husák oznámil předsednictvu Federálního shromáždění ČSSR, že odstupuje z funkce prezidenta. Ještě týž den se začalo uvažovat o tom, kdo se stane novým prezidentem republiky. Padala především čtyři jména: Václav Havel, Alexander Dubček, Ladislav Adamec a Čestmír Císař. Nový premiér Marián Čalfa prohlásil, že nová vláda národního porozumění na sebe vzala jeden z nelehkých úkolů.

Pondělí 11. prosince.

Sametová revoluce vstoupila do čtvrtého týdne svého trvání. Vše, co jinde - v Maďarsku, Polsku a NDR - trvalo celé roky nebo měsíce, proběhlo u nás doslova za pár dní. Vláda národního porozumění měla širokou podporu veřejnosti. Navzdory tomu, že se mnozí stále ještě pozastavovali nad pomalým členěním KSČ (těch bylo ve vládě 10) a příslušníků dalších stran či lidí bez politické příslušnosti (celkem 11). Oprávněně poukazovali na to, že zastoupení politických sil společenské realitě nadále neodpovídá. V neděli 10 prosince ustavená vláda, jak ujistil její předseda Marián Čalfa, byla dočasná a vznikla na základě kompromisu.

Hlavní politickou otázkou těch dnů nebyly ani tak úvahy o nové vládě, jak o tom, kdo bude novým prezidentem. Podle platné ústavy mělo zvolit prezidenta Federální shromáždění do 14 dnů od abdikace Gustava Husáka, který odstoupil 10. prosince. Hovořilo se o Václavu Havlovi, Alexandru Dubčekovi, Čestmíru Císařovi a Ladislavu Adamcovi. Celostátní koordinační stávkový výbor studentů vysokých škol vyjádřil jednoznačnou podporu kandidatuře Václava Havla. Kandidaturu Václava Havla se jednomyslně ztotožnil

podporovat takové přípravný výbor Československé sociální demokracie. Předsednictvo ÚV NF SSR předložilo návrh, aby byl prezidentem zvolen Alexander Dubček. Známý ekonom, Ota Šik, zaslal Alexandru Dubčekovi otevřený dopis, ve kterém mu doporučil, aby se vzdal kandidatury na prezidentský úřad ve prospěch Václava Havla. Demokratické jádrem komunistů navrhlo, aby byl prezident republiky zvolen přímo všelidovým hlasem, což povzbuzovalo na nervozitě vzhledem ke složení federálního shromáždění.

Studenti vysokých škol se rozhodli pokračovat ve stávce, přestože byla splněna většina jejich požadavků. Člen celostátního koordinačního výboru studentů Martin Mejstřík to odůvodnil: V každém případě nelze naše rozhodnutí chápat jako stupňování požadavků. Chceme upozornit společnost na to, že existují stále závažné problémy, které je potřeba řešit. Hlavní jsou tři: nespokojivé výsledky parlamentní komise vyšetřující okolnosti 17. listopadu, napjatá situace v jiných částech Československa, především na východním Slovensku, kde zatím nedošlo k žádným pozitivním změnám, a stav v KSČ, hlavně o jejím ústředním výboru, o němž je stále mnoho

zkompromitovaných funkcionářů. Změny v centru se dějí, ale situace na venkově zůstává zatím stejná.

Úterý 12. prosince.

K dvoudenní schůzi se po 52 hodinách, které uplynuly od jmenování vlády národního porozumění, sešel čs. parlament. Prázdné bylo nejen křeslo na Hradě, obrozujícímu se státu scházel i předseda nejvyššího zákonodárného sboru. V jednacím sále stále ještě zasedali Miloš Jakeš, Vasil Bilak, Jan Fojtík, z předsednictva se však přesunuli do poslaneckých lavic. Program společné schůze byl nabitý. Po dopoledních voltách do sněmoven byli zvoleni předsedové: Sněmovna lidu: Josef Bartončík ČSL, Sněmovna národů: Anton Blažej KSČ. Dále měli poslanci rozhodnout o novém muži v čele parlamentu a o nesmírně citlivé a delikátní záležitosti - způsobu volby nového prezidenta. Nejjednodušší byla volba předsedy FS ČSSR. Čs. strana lidová postavila sice navrhovanému kandidátovi Stanislavu Kukrálovi protikandidáta Josefa Bartončíka, ale tajné hlasování vyznělo poměrně jasně pro poslance bez stranické příslušnosti Stanislava Kukrála.

Poslanci souhlasili s prvními výsledky parlamentní komise. Překvapilo jen zkruta patnáctiminuto-

ve sporé Milošem Jakešem, který 17. listopadu tvrdil: „Ministrům vnitra jsem doporučil nezasahovat." Tedy já nic, já muzikant. Pravá parlamentní bitva se strhla o způsobu volby prezidenta. Komunisté navrhli referendum a snesli pro ně desítky argumentů. Protinávrh tehdy ještě parlamentní menšiny byl překvapující a účinný: Rekonstruovat zákonodárný sbor tak, aby odpovídal současnému rozložení politických sil. Obnovený parlament pak zvolí prezidenta. Poprvé na parlamentní půdě zaznělo jméno eventuálního kandidáta: Václav Havel. Ten večer se poslanci nedohodli a svorně ani dohodnout nemohli.

Ústav pro výzkum veřejného mínění uskutečnil také orientační sondu o názorech čs. občanů na volbu prezidenta. Z dotázaných občanů se více než čtyři pětiny shodly na tom, že nový prezident by měl být volen všemi občany ve všelidovém hlasování. Občanské fórum zastávalo názor, že volbu prezidenta má provést podle platné ústavy Federální shromáždění. Československá strana zelených byla pro to, aby se prezident volil z více kandidátů formou celonárodního referenda. Předsednictvo SNR jmenovalo novou vládu SR v čele s Milanem Čičem. Z 15 členů bylo 9 nestraníků a 6 z KSČ.

Ve všech krajích lid odstraňoval ideologické symboly připomínající minulý systém vlády jedné strany. Všude mizely rudé pěticípé hvězdy, reklamní slogany propagující KSČ a sochy komunistických ideologů a politiků, za něž byly v nedávné minulosti vytraným umělcům vypláceny korentní sumy a udělovány tituly národních umělců.

Středa 13. prosince.

Na 17. společné schůzi FS ministr financí Václav Klaus poslancům triskně zdůvodnil odklad konečného znění státního rozpočtu federace na rok 1990. Doporučil, aby republika hospodařila v prvním čtvrtletí podle rozpočtového provizória s tím, že se poskytnou všechny původně předpokládané prostředky na sociální výdaje.

Komise KSČ k prověření závažných případů zneužívání postavení některými funkcionáři strany dala impuls k důsledné revizi odprodeje nemovitostí, zejména tzv. konfiskátů. Začala prověřovat nabytí majetku k některých funkcionářů své strany po dobu jejich funkce. Na základě nových skutečností otnovila setření případu Babinský. V souvislosti se změnami článků ústavy ČSSR č. 4, 6 a 16 byl změněn obsah některých učebních předmětů na základních a středních školách.

Čtvrtek 14. prosince.

Ministr zahraničních věcí Jiří Dienstbier prohlásil, že politické změny v naší zemi se zásadně projeví také v jejím postavení na mezinárodní scéně. Čtyřicet let komunistické vlády v Československu znamenalo život na dluh. K tomu, co nám minulé generace zanechaly, jsme téměř nic nového nepřidali. Nynější životní úroveň je na úkor budoucnosti, jsou vyčerpány přírodní zdroje, máme ekologickou krizi, řekl ministr financí Václav Klaus. Rovněž uvedl, že o Československo mají velký zájem zahraniční investoři, ale že se není nutné otávat „polské varianty", tj. možností výprodeje národního majetku. Významný světový průmyslník Tomáš Baťa přiletěl do Prahy. Po příletu řekl novinářům. Především jsem přijel navštívit svou rodnou zem a poznat co se v Československu děje. V celém světě jsme nadšeni, protože zdejší vývoj směřuje k demokracii a ke svobodě.

Předsednictvo UV KSČ se zabývalo kádrovými změnami v ústředním výboru. Z bývalého vedení již odešli, Gustáv Husák, Alois Jindra, Ján Fojtík a Ignác Janák. Předsednictvo dále odvolalo Vasila Bilaka, Karla Hoffmanna, Jozefa Lenárta a Miroslava Zavadila.

Komise pro vyšetřování případu zneužití stranické funkce zjistila, že se vyskytovaly hlavně případy, kdy funkcionáři svého postavení zneužívali při nákupu zkonfiskovaných nemovitostí za podhodnocenou částku.

Pátek 15. prosince.

Václav Havel v rozhovoru pro ČTK řekl, že jeho kandidatura na funkci prezidenta je od první chvíle svázaná s jednou podmínkou: že nebude vražen klín mezi Alexandra Dubčeka a něho. Na otázku jak hodnotí komunistické politiky řekl. Mluvil jsem s Karlem Urbánkem, který na mě působí dojmem hodného člověka. Dále jsem hovořil s Ladislavem Adamcem. Ten má jedno plus a jedno minus. Plus - byl první, kdo byl ochoten s námi jednat a minus - byl velice nevyzpytatelný, tajemný. Nejvěcnější debata je s Marianem Čalfou, který je naprosto konkretní. Podmíněná důvěra, kterou má v očích OF a v očích mých, spíše roste než klesá.

Na úvahu o tom, zda, když bude zvolen prezidentem a po svobodných volbách se za něho nenajde náhrada, bude kandidovat znova, Václav Havel reagoval slovy: „Dnes večer před setou mám ještě mnoho jednání. Proto vás prosím, abyste mě nestrašili. Předsednictvo ÚV KSČ ukončilo k 31. prosinci 1989 činnost orgánů a organizací KSČ v Čs. lido-

vé armádě, Pohraniční stráži, vojscích ministerstva vnitra, ve Sboru národní bezpečnosti, v orgánech prokuratury, justice, státní arbitráži, výborech lidové kontroly, v úřadech předsednictvech federální vlády a vlád republiky a v Kanceláři prezidenta ČSSR.

Sobota 16. prosince

Milión sedm set tisíc komunistů netvoří žádný jiný biologický nebo morální druh, než jsme my ostatní, řekl Václav Havel. Většina z nich musela 20. let mlčet tak, jako my všichni, a mnozí z nich dělají - byť s obtížemi - mnoho dobrých věcí. Pravda ovšem je, že se totalitní systém zaštiťoval komunistickou stranou a že tudíž všichni komunisté bez výjimky nesou zvýšenou odpovědnost za marasmus, v němž se naše země ocitla. To je zavazuje k tomu, aby z této odpovědnosti vyvodili příslušné důsledky a ještě víc, než všichni ostatní, pracovali dnes pro svobodnou budoucnost nás všech. Týká se to i komunistických poslanců dnešního Federálního shromáždění.

Neděle 17. prosince.

Ministři zahraničních věcí Československa a Rakouska Jiří Dienstbier a Alois Mock symbolicky přestřihli ostnatý drát na čs.-rakouských hranicích mezi Hatěmi a Kleinhaugsdorfem. Tento akt se stal nejen projevem důvěry mezi oběma

rumění, ale i čs. vkladem do budování společného evropského domu. Od sochy sv. Václava promluvil Martin Mejstřík. Připomněl, že stávka studentů potrvá do doby, kdy budou dány záruky nezvratnosti cesty od totality k demokracii. Řekl, že studenti tuto záruku spatřují v osobě Václava Havla.

Československem, které žilo sametovou revolucí, otřásly první kusé zprávy z rumunského Temešváru, kde byla krvavě potlačena pokojná demonstrace. Demonstranty napadly zvláštní policejní jednotky. Použily vodní děla, samopaly, obrněné transportéry a střílely do nich dokonce i z vrtulníků.

Pondělí 18. prosince.

Čestmír Císař oznámil, že kandidovat na funkci čs. prezidenta nehodlá a podpořil kandidaturu Václava Havla. Z odpovědi představitelů OF na tiskové konferenci nepřímo vyplynulo, že další z kandidátů na prezidentský úřad – Alexandr Dubček – se bude ucházet o funkci předsedy Federálního shromáždění, tj. o funkci v níž se v roce 1969 naposledy objevil na domácí politické scéně. Nejvyšší zákonodárný sbor ČSR se seznámil s dopisem svého předsedy Josefa Klempného, který požádal o uvolnění z funkce. Poslanci mu jednomyslně vyhověli. Novým předsedou byl zvolen Jaroslav Šafařík, člen Československé strany socialistické. Mimořádný sjezd KSS zvolil výkonný výbor v čele s předsedou

Jánem Širokým. Členství v KSČ bylo pozastaveno Ignáci Janákovi, Gejzovi Šlapkovi, Eleně Litvajové, Viliamu Šalgovičovi, Ivanu Gonkovi, Štefanu Bachárovi a Eugenu Turzovi.

Úterý 19. prosince.

Doprostřed zájmu našich lidí se začínaly dostávat události v Rumunsku. Maďarský rozklas oznámil, že o víkendu zastřelila v Temešváru rumunská policie na 400 lidí, kteří se zúčastnili demonstrace. Stovky prý leží v nemocnicích v těžkém zdravotním stavu způsobeném nájezdy tanků do davu. Neklid se přenášel také do ostatních měst. Občanské fórum Záchranné služby Praha, vyzvaly všechna zdravotnická zařízení v Československu k organizování okamžité zdravotnické pomoci postiženým občanům Rumunska. Desítky svíček svítily na chodníku v pražské Nerudově ulici, před velvyslanectvím Rumunska.

Středa 20. prosince.

Předseda čs. vlády Marián Čalfa byl na krátké pracovní návštěvě v Moskvě. Základem jednání byly otázky ekonomické spolupráce. Bylo rozhodnuto vytvořit komisi expertů k problematice vzájemné zúčtovatelnosti koruny a rublu. Předseda vlády se také setkal s Michailem Gorbačovem. Otevřeli otázky související s rokem 1968 a týkající se sovětských vojsk v ČSSR. O této problematice hovořil také

čs. ministr zahraničí Jiří Dienstbier se svým partnerem Eduardem Ševardnadzem. Konkrétním výsledkem bylo dohoda o spolupráci čs.-sovětské komisi vojenských a civilních expertů s tím, že začne pracovat v polovině ledna 1990.

Článek 21. prosince.

Marián Čalfa, Ján Čarnogurský a Valtr Komárek, kteří společně řídili federální ministerstvo vnitra, zastavili činnost Správy vyšetřování Státní bezpečnosti a přijali opatření k rozpuštění jejích útvarů v centru i krajích. Nechali rovněž zapečetit zařízení umožňující dosud odposlech telefonních hovorů. Za „porušování internacionálních" v roce 1968 byl z řad členů KSČ vyloučen Vasil Bilak a za závažné politické chyby bylo členství pozastaveno dalším 32 osobám (mj. G. Husákovi, L. Štrougalovi, A. Indrovi, J. Lenártovi, J. Fojtíkovi, J. Kempnému, V. Valgovičovi, M. Hakelové, O. Čmolíkovi.)

Byly zvýšeny platy členů vlády. Od dubna 1989 měli ministři vlády základní funkční plat za rok 144 000 Kčs. Tento plat se zdaňoval podle obecných předpisů a neposkytovaly se kromě žádné příplatky. Na úhradu nákladů spojených s výkonem funkce

dostával ministr paušální částku 60 000 Kčs ročně která nepodléhala dani ze mzdy. Místopředsedové vlády měli základní plat 192 000 Kčs ročně a paušální úhradu nákladů ve výši 72 000 Kčs. Předseda vlády měl základní plat 240 000 Kčs a paušální úhradu ve výši 120 000 Kčs ročně.

Pátek 22. prosince.

V souvislosti s nadcházející volbou prezidenta se sešli k jednání zástupci rozkládajících politických sil Československa. Shodli se na tom, že v souladu s projevenou vůlí lidu považují za určované předs. Havlíčka národa na úřad prezidenta Václava Havla a na úřad předsedy federálního shromáždění Alexandra Dubčeka.

Čs. vláda, která tehdy vykonávala i funkci prezidenta, se rozhodla odjmout Nicolae Čeausescovi Řád Bílého lva I. třídy s řetězem. Na protest proti masakrování civilního obyvatelstva v Rumunsku se o podvečerních hodinách konaly demonstrace po celém Československu.

Sobota 23. prosince.

Bývalý člen předsednictva ÚV KSČ Miroslav Štěpán, proti kterému bylo vedeno trestní stíhání pro přípravu k trestnému činu znesvěcování pravomoci ve-

zejného činitele, byl vzat do vyšetřovací vazby. Nejméně 12 000 obětí hlásila agentura Tanjug za první týden povstání v Rumunsku. V Temešváru a Aradu a dalších městech bojovaly jednotky Securitate, k teré využívaly pro boj s povstalci i vrtulníků.

Neděle 24. prosince.

Krásný dárek k vánocům si dali občané Československa. Sametová revoluce přinesla očekávanou svobodu. Lidé mohli svobodně vydechnout. Pochopili, že jsou to oni, kdo mohou spoluzrozhodovat o osudech své země. Štědrovečerní Praha zářila tisíci svíček. Na místech, která byla v minulých dnech svědky historických událostí, se po celý den scházeli občané - především mládež, a tátové s dětmi -, zapalovali svíce, zpívali koledy, přáli si šťastné a veselé, šťastnější veselejší a svobodnější.

Pátek 29. prosince.

Starobylý Vladislavský sál Pražského hradu se opět stal místem historické události v dějinách našich národů - volby prezidenta republiky. Poprvé po 41 letech byl do funkce hlavy státu navržen reprezentant širokého proudu politických sil - nekomunista. Jediným kandidátem, na kterém se shodli představitelé politických stran při

jednání u kulatého stolu, se stal neúnavný odvážný bojovník za dodržování lidských práv, demokracii, svobodu a pravdu - spisovatel a dramatik Václav Havel.

Krátce před 10. hodinou se sešli poslanci Sněmovny lidu a Sněmovny národů federálního shromáždění, aby naplnili své významné ústavní právo a zvolili tentokrát poprvé na období do demokratických a svobodných voleb prezidenta Československé republiky. Společnou schůzi obou sněmoven ve Vladislavském sále, zahájil předseda FS Alexander Dubček. Po přednesení návrhu na funkci prezidenta předsedou vlády Marianem Čalfou, vyzval předseda FS v 10,16 hod. členy našeho nejvyššího zákonodárného a reprezentativního sboru k veřejnému hlasování, které sledovaly miliony televizních diváků.

Prezidentem republiky byl Václav Havel zvolen všemi poslanci o necelé 4 minuty později Alexander Dubček společně s Marianem Čalfou se pak odebrali panu Havlovi oznámit jeho zvolení do čela státu. Václav Havel poté složil ústavním zákonem předepsaný slib, k tomu složil svým podpisem. Alexander Dubček blahopřál jménem všech přítomných Václavu Havlovi ke zvolení do čela našeho státu.

Neděle 31. prosince.

Poslední hodiny starého roku 1989 odbily i v Praze na staroměstském orloji. Na pražských věžích a na tisících věžích v československu se rozezněly zvony vítající Nový rok 1990 v důvěře, že bude opravdu lepší a šťastnější než ty předešlé.

Spolu se starým rokem snad nenávratně zmizelo i vše staré. Miliony lidí vstoupily do nového roku s vírou, že konečně skončilo věčné mentorování dospělých a svéprávných občanů, kteří mají vlastní rozum a dovedou ho užívat, často lépe než mnozí představitelé, že skončilo okřikování dospělých, vzdělaných lidí, policejní dohled a pronásledování za odlišné názory a jinou víru, že konečně padly hranice mezi privilegovanými členy jedné strany a ostatními občany.

Náměstí v srdci Prahy se i v poslední den roku, který přinesl českému a slovenskému lidu nečekanou, avšak o to více radostnou změnu, stalo místem, kam směřovaly kroky mnoha lidí, aby se zde společně rozloučili s rokem, který po mnoha létech přinesl tak obrovské změny v celé naší společnosti.

Počasí:

Rok 1989 počal na měsíc leden poměrně teplým počasím. První den v roce bylo zataženo, noční teploty klesly na -3°C ale přes den teplota stoupala až na +4°C. Po prvním lednu se vyjasnilo a teplota mírně klesla. Noční se pohybovala od -1 do -10°C, denní pak kolem -5°C. Od 9 ledna začíná oteplení, je zataženo s mírným srháním a sněžením. Při poklesu noční teploty se tvoří náledí, které přes den rozlévá. Noční teploty se pohybují kolem kolem -2°C, denní od +4°C až +6°C ojediněle až +8°C. Promíněné počasí provázené častými srháními trvá až do konce ledna. Poslední lednový den je zataženo s teplotou +3°C.

V měsíci únoru zůstává počasí stejné. Je zataženo s častým srháním. Tvoří se ranní mlhy. Noční teploty se pohybují od -1°C do +3°C, denní +5 až +8°C. 25 února vystoupila denní teplota až na +13°C. Oteplení trvá až do konce února a pokračuje i v měsíci březnu. Až do 15. března se počasí nemění. Je zataženo časté mlhy provázené srháním. Noční teplota se pohybuje od +1 do +5°C, denní +7 až +10°C. Od 15. března nastává vyjasnění, které přináší značný

teplotní rozdíl. Noční teploty se pohybují kolem -1°C, denní se zvedají až na +14°C. 31. března za slunečného počasí, stoupá denní teplota až na +19°C.

Měsíc duben začíná s výrazným ochlazením. Je zataženo déšť a mlhy. Noční teplota klesá až na -2°C, denní se pohybuje od +3 do +5°C. Od 6. dubna začíná jasnější počasí. Noční teplota se pohybuje od +3 do +6°C, denní od +14 do +18°C. 11. dubna vystoupila až na +22°C. Na duben celkem pěkné počasí trvá až do 18. dubna. Pak nastává znovu ochlazení. Je zataženo, přeháňky a ranní mlhy. Noční teplota klesá na +1°C, denní se pohybuje do +11°C. Od 21 dubna nastává mírné oteplení. Noční teplota se zvedá na +7°C, denní na +16 až +19°C. Konec dubna přináší znovu ochlazení. Je zataženo déšťové přeháňky a mlhy. Denní teplota klesá na +8°C.

Jychravé počasí vstupuje i do začátku května. Ale již 5 května nastává změna. Je jasno, noční teplota stoupá až na +10°C, denní se pohybuje od 18 do 22°C. 19. května stoupá denní teplota až na +26°C. Pěkné počasí trvá až do 28. května. Od tohoto dne je znovu zataženo s deštěm a poklesem teploty. Noční se pohybuje kolem +8°C, denní + +16°C.

Místě červen navazuje na květnové počasí. Je zataženo, deštivé přeháňky provázené mírným severním větrem. Noční teplota se pohybuje kolem 10°C, denní +18 až +21°C. Od 14. června nastává zlepšení. Je pěkné slunečné počasí a denní teplota stoupá až na +25°C. 26. června dokonce na +29°C. Pěkné počasí s mírným výkyvem teploty, se udrží až do konce června.

I místě července začíná pěkným počasím. Je jasno, noční teplota dosahuje až +18°C, denní od +26 do +30°C. 1. července dosáhla odpolední teplota +32°C. Pěkné počasí trvá celý místě. Při ojedinělém zataženi denní teplota mírně klesá. Déšť přišel za celý místě jen jednou a to 19. července. Je poměrně sucho.
Srpen změnil hned v počátku pěkné počasí. Je zataženo a začínají deštivé přeháňky. Noční teplota klesá na 8 až +10°C, denní se pohybuje od 18 do +20°C. Jen při ojedinělém vyjasnění stoupá denní teplota na +24°C. Zkorsené počasí trvá až do 11 srpna. Od tohoto dne nastává znovu pěkné počasí. Je polojasno až jasno a teplota znovu výrazně stoupá. Noční se pohybuje od 18 do 20°C, denní 27 až 32°C. Dne 19. srpna, při náhlém zatažení nastává bouřka, která se přehnala bez deště. Pěkné počasí trvá až

do 23 srpna, kdy znovu přichází bouřka s vydatným deštěm. Po této bouřce zůstává zataženo s výrazným poklesem teploty. Noční se pohybují kolem 10°C, denní od 17 do 20°C. 29. srpna při dešťových překážkách, klesla denní teplota dokonce na +12°C. I závěr měsíce srpna je chladný. A tímto počasím začíná i měsíc září. Je zataženo a noční teplota klesá na +5°C, denní se pohybuje od +14 do +16°C.

Od 14. do 16 září vytrvale prší. Po tomto deštivém počasí se vyjasní a teplota mírně stoupá. Noční se pohybuje kolem 12°C, denní od 20 do +24°C. Od 27. září se počasí znovu zhoršuje. Je zataženo noční teplota klesá na +4°C, denní na 13 až 16°C. Ranními mlhami deštěm a chladným počasím začíná i říjen. Noční teplota se pohybuje kolem +2°C, denní +8 až +10°C. Jen při krátkodobém vyjasnění denní teplota stoupá na +14°C. Je sychravé, větrné a chladné počasí až do konce měsíce října. Listopad nepřináší žádné změny. Zůstává stále zataženo, déšť a ranní mlhy. Noční teplota se pohybuje kolem +3°C, denní od 8 do +10°C. Od 10. listopadu nastává polojasno a noční teplota klesá poprvé v tomto roce na -2°C, denní se pohybuje od +2 až do +4°C.

Od tohoto dne je výraznější oblačnost. Noční teplota klesá na -4°C, denní se pohybuje kolem 0°C. Je jasno. 24. listopadu při denní teplotě -1°C poprvé v tomto roce sněží. Poslední listopadový den klesá noční teplota až na -14°C, denní je -6°C.

Měsíc prosinec navazuje na poslední listopadové dny. Je jasno s noční teplotou -12 místy až -14°C a s denními kolem -4 až -6°C. Jen při ojedinělém zataření noční mráz mírně klesá. Od 12. prosince nastává výrazné oteplení. Je polojasno až zataženo, noční teplota stoupá na +3°C, denní na +7 až +10°C. 15. prosince dokonce prší. Od poloviny prosince se počasí nemění. Je zataženo s deštivými přeháňkami. Jen ojediněle nastává vyjasnění, při kterém klesá noční teplota pod bod mrazu. Ke konci roku nastává mírný pokles teploty. Noční se pohybuje od -4 do -6°C, denní pak od +1 do +3°C. Poslední den v roce 1988 je zataženo s dosti silným větrem. Denní teplota je +1°C a noční klesá na -4°C. Ani v roce 1988 se děti nedočkaly pravých vánočních svátků. Tyto svátky proběhly jako v loňském roce úplně bez sněhu s podrimmním počasím.

V roce 1989 organizovaly složky NF různé kulturní a společenské akce. Jako první zahájil svou činnost ČSŽ ledovým společenským plesem. Účast na tomto plese byla menší než předcházející léta, ale nálada byla výborná. Pořadatelky měly připravené občerstvení které šlo rychle na odbyt a tombola taktéž přispěla k dobré náladě. Kulturní akce

V měsíci únoru pořádali místní požárníci taneční zábavu s pochovávánim basy. Jako vždy byl sál zaplněn do posledního místa a vše předpovídalo dobrou náladu. Pro spestření večera byla připravena soutěž Miss - Krabičce, sólové vystoupení o tanci Jerky Polanského a párový tanec vylosovaných dvojic. Přesně o půlnoci byla tažena velká tombola, která měla v ceně 45 cen. Na závěr přišlo na řadu slavnostní pochovávání basy, které řídil, kdo jiný než Karel Vykydal. Na tento večer vzpomínka. Poděkování za tento večer si zaslouží všichni pořadatelé z řad požárníků, hlavně členkám které měly nemálo práce s přípravou občerstvení a sálu a také Karlu Vykydalovi za jeho již tradiční práci při řízení celého večera.

Velikonoční taneční zábava připravil ČSČK. I tato zábava proběhla ve velmi dobré náladě a v hojném počtu, hlavně z řad chatařů a chalupářů. Pořadatelkám z řad ČSČK patří rovněž poděkování, od všech zúčastněných. Když poslouchám různé debaty po těchto akcích a také se hlásím a to nejen místních ale i chatařů a přespolních, slyším stále totéž: „ Bylo to výborný protože je to přirozený, domácký, nemělo to chybu atd. " Myslím si, že i když jsme jsme malá vesnička, proto máme k sobě bližší než se může. Přesto si myslím že největší podíl je v samých lidech. Samozřejmě máme také různé problémy, jako nedostatek místa na pořádání těchto akcí, ale při dobré vůli se dá vždycky hodně i o těchto podmínkách.

Chalupářské posezení s hudbou a tancem, to byla další zábava pořádaná místními pořadatelky. Tato zábava byla zakončením velmi podařeného odpoledne: „ Memoriálu Oldřicha Pekný ". Účast byla obrovská, ale pořadatelé byli na velkou návštěvu dobře připraveni. Pro návštěvníky byly připraveny stoly a umělé osvětlení i venku přišel KD. K dobré náladě přispělo i pěkné počasí. Jako posled-

ní kulturní akce v roce 1989 byla silvestrovská taneční zátava, pořádaná OV. I tato zátava byla vynikající a všichni zúčastnění se společně rozloučili s rokem 1989.

Sportovní akce

Pěkný sportovní den pro děti i dospělé připravil Občanský výbor na 8. května. Byl to výšlap přes Hvězdu na Rabštýn, spojený s výkladem o okolních přírodních zajímavostech. Po výstupu na rozhlednu a táboráku, který posloužil k odpočinku i k opékání občerstvení se 25 účastníků vydalo na zpáteční cestu. Domů se vrátili v odpoledních hodinách, možná trošku unaveni ale veselí a spokojeni. Na oslavu MDD připravil doklížecí výbor Jednoty s společně s občanským výborem sportovní odpoledne plné soutěží a her. Vše bylo zakončeno vyklášením vítězů, rozdělením cen a velkým táborákem s pokoštěním všech přítomných dětí. Na tomto odpoledni se sešlo 45 dětí z řad místních i z celého okolí.

Na 19 srpen připadl velký den místním požárníkům. „Memoriál Oldřicha Peksy" - soutěž v požárním sportu. Na tento již pátý ročník přijel rekordní počet požárních družstev. K soutěži nastoupilo 22 družstev, z toho 6 družstev žen.

V tomto roce přálo požárníčkům i počasí, takže i počet diváků byl veliký. Na přípravě této akce mají velkou zásluhu všichni místní požárníci a hlavně ženy, které zajišťovaly občerstvení ze dvou prodejních stánků. Ne málo práce měli i členové zajišťující řízení dopravy při soutěži.

Jako další sportovní zápolení připadlo na 26. srpen. Loučení s prázdninami pro děti i dospělé na ukončení dovolených. Organizátoři - místní požárníci společně s ČSŽ. Pro děti to bylo odpoledne plné soutěží a her, tradičně zakončené rozdělením cen, občerstvením a velkým táborákem. Pro dospělé byl připraven fotbalový turnaj. Účast byla jako vždy velká. Na 50 dětí a přes sto dospělých.

Ještě jednu akci pro děti v roce 1989 připravili společně požárníci a ČSŽ. Byla to mikulášská nadílka pro všechny přítomné děti. Na dárkové balíčky a pohoštění, přispěly obě složky stejným finančním obnosem. Po mikulášské nadílce, kterou měl na starosti kdo jiný než Karel Vykydal, byly dětem promítnuty pohádkové filmy. Dětí se sešlo rekordní počet - 62. Všem se nadílka líbila a odcházeli s pěkným dárkem.

Brigády

Jako v létech předcházejících, tak i v roce 1989 se všichni naši občané, chataři a chalupáři zapojili do brigádnické práce v naší malé obci. Na brigádách bylo odpracováno celkem 8829 hodin. Jen v krátkosti uvedu některé z prací, které byly během roku provedeny. Po zimním období to byl úklid štěrky na silnici, úklid a údržba břich čekáren ČSAD, úklid a údržba veřejného prostranství, u obchodu a pohostinství, hřiště a přilehlé svahy, péče o vodovod, výkop příkopu u Jaromíra Večeře, uložení žlabů u KD pro odvedení vody z chapů, úprava okolí požární nádrže, údržba výstroje a výzbroje požární techniky, ochrana a údržba vodních zdrojů, údržba cesty v osadě Hraštné a cesty lesem na chatoviště, péče o zeleň u domů chat a chalup, údržba domů, chat a chalup a o ně malé míře dokončení výstavby požární nádrže. Chtěl bych podotknout že výstavba požární nádrže byla dokončena k 15 srpnu 1989 a při provedené kolaudaci nebyla zjištěna žádná závada. Jen v letošním roce bylo na výstavbě odpracováno celkem 2740 brigádnických hodin. Na této akci mají svůj podíl snad všichni občané, chataři a

chalupáři. Každý se snažil, vrámci svých možností pomoci. Největší podíl na v časném dokončení mají, pan Václav Večeřa a Josef Forajta, kteří jen v tomto roce odpracovali na této akci každý 710 hodin. I v tomto roce, při hodnocení soutěže o nejlepší obec patřící k městu Šumperku, se naše obec dostala znovu do čela soutěže. Poděkování patří všem našim občanům, chatařům i chalupářům.

Závěr. Na závěr bych chtěl jen dodat, že události které protíkaly během roku 1989 v celém světě a i v naší republice, mě donutily k tomu abych je zaznamenal v místní kronice. Těmito událostmi žila i naše obec a proto jsem se snažil abych je alespoň z části zapsal. Nasvětčuje tomu i zkrácený záznam o dění v obci, přestože jsem se snažil zaznamenat to nejdůležitější co se během roku 1989 v obci dělo.

Zápis za rok 1989 zapsal kronikář obce:

Forajta J.

Za OV Hraběšice předseda:

předseda MěNV Šumperk

MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR SUMPERK

Rok 1990

Obsah zápisu za rok 1990.

Úvodní slovo.	strana:	269 - 270
Nová vláda ČSFR.	strana:	270 - 271
Komunální volby.	strana:	271 - 274
Počasí.	strana:	274 - 279
Školní prospěch.	strana:	279 - 280
Růst cen.	strana:	280 - 282
Kulturní život obce.	strana:	282 - 283
Spol. a sportovní akce.	strana:	282 - 283
Práce v obci.	strana:	283 - 284
Osamostatnění obce.	strana:	284 - 286
Závěrečné slovo.	strana:	286

1990

Doba, o níž budu psát, byla nabita bezpočtem událostí, v nichž se bezpečně orientovat budou moci až historikové, kteří jistě, a věřím že brzy přikročí k důsledné a vyčerpávající analýze. Znovu po dvaceti letech bezčasí se vracejí do naší země dějiny.

Život v naší zemi v roce 1990 začala řídit vláda národního porozumění, která byla utvořena na základě dohody rozhodujících politických sil zasedajících u kulatého stolu. Tato vláda byla jmenována 10. prosince 1989 prezidentem ČSSR Gustávem Husákem.

Do vlády národního porozumění byli jmenováni:
Marian Čalfa - předseda vlády - KSČ z KSČ vystoupil v lednu 1990.
Valtr Komárek - první místopředseda - KSČ z KSČ vystoupil v lednu 1990.
Ján Čarnogurský - první místopředseda - bezpartijní.
František Pitra - místopředseda - předseda vlády ČSR KSČ, podal demisi 5 února 1990.
Milan Čič - místopředseda - předseda vlády SSR - KSČ.
František Reichel - místopředseda - předseda Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj - ČSL.
Vladimír Dlouhý - místopředseda - předseda Státní plánovací komise - KSČ - z KSČ vystoupil v prosinci 1989.
Josef Hromádka - místopředseda - bezpartijní.
Oldřich Bureš - místopředseda - ministr zemědělství a výživy - ČSS.
Jiří Dienstbier - ministr zahraničních věcí - bezpart.
Miroslav Vacek - ministr národní obrany - KSČ.
Václav Klaus - ministr financí - bezpartijní.
Petr Miller - ministr práce a soc. věcí - bezpartijní.
Andrej Barčák - ministr zahraničního obchodu - KSČ.
František Podlena - ministr dopravy a spojů - KSČ.
Ladislav Vodrážka - ministr hutnictví a strojírenství -

KSČ - podal demisi 13. února 1990.
František Pinc - ministr paliv a energetiky - KSČ - podal demisi 13. února 1990.
Květoslava Kořínková - ministryně - předsedkyně Výboru lidové kontroly - bezpartijní.
Ladislav Dvořák - ministr pověřený řízením Federálního cenového úřadu - ČSS.
Robert Martinko - ministr - bezpartijní - od 13. února pověřený ministr spojů.
Richard Gacher. - ministr - od 30 prosince 1989 ministr dopravy - ČSL.

Rok 1990 proběhl ve znamení voleb do zákonodárných sborů, to je Sněmovna lidu, Sněmovna národů a do České národní rady. Každá politická strana má právo, pro každý tento sbor sestavit svou kandidátní listinu. Kandidátní listiny jsou sestavovány samostatně pro každý kraj. V rámci Severomoravského kraje, využilo tohoto práva celkem 16 politických stran, hnutí a koalic. Volby do zákonodárných sborů proběhly ve dnech 8 - 9 června 1990. Občanské fórum mělo v rámci Severomoravského kraje připravenou kandidátní listinu která obsahovala: 32 kandidátů pro volby do FS - Sněmovny lidu - 24 kan-

didátů pro volby do FS - Sněmovny národů a 50 kandidátů pro volby do České národní rady.

Ještě neutichly debaty o volbách do zákonodárných sborů, a již celý národ přemýšlí o dalších a to komunálních volbách, které proběhnou 24 listopadu 1990. I naše malá otec, „která se na žádost otčanů oddělila od Šumperka", bude v těchto volbách volit své otecní zastupitelstvo. Nejvíce kandidátů do komunálních volet pro otec má Občanské forum 7. Československá strana lidová má 3 kandidáty a KSČ jednoho.

Výsledek komunálních volet v naší otci.
Za OF bylo zvoleno 6 za ČSL 1 a kandidát KSČ neprošel. Uvedu jména nově zvolených otčanů do otecního zastupitelstva otce Hraběšice a osady Krásné.

Josef Forajta	- automechanik	50 let
Josef Eliáš	- důchodce	let
Josef Maša	- traktorista	let
Martin Mareček	- dělník	let
Václav Večeřa	- důchodce	let
Jan Kampas	- dělník	let
Jan Matis	- dělník	let

Na svém prvním ustavujícím zasedání otecního zastu-

pitelstva, okení zastupitelstvo provedlo volbu starosty obce a jeho zástupce. Starostou obce Hratěnice byl zvolen pan Josef Šorajka a jeho zástupcem pan Josef Eliáš. Volba byla provedena veřejným hlasováním členů obecního zastupitelstva. Oba byli zvoleni všemi hlasy. Okamžitě po zvolení se ujal svého úřadu vo-jý starosta obce Hratěnice.

A ještě jak uspělo v komunálních volbách 16 politických stran, hnutí a koalic, v Šumperském okrese. Komunálních voleb se zúčastnilo 94 měst a obcí. Bylo zvoleno celkem 1112 členů obecního zastupitelstva. Občanské forum - 395 zástupců - Komunistická strana - 246 zástupců - Československá strana lidová - 166 zástupců - Sdružení nezávislých kandidátů - 47 zástupců - Nezávislí kandidáti - 55 zástupců - Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezko - 48 zástupců - Politické hnutí členů ZD - 40 zástupců - Strana zelených - 35 zástupců - Československá strana živnostenská - 13 zástupců - Československá strana socialistická - 12 zástupců - Strana českého a moravského venkova - 8 zástupců - Československá sociální demokracie - 6 zástupců - Republikánská únie - Svobodný blok - 6 zástupců -

Křesťansko demokratická strana - 3 zástupce - Demokratická unie zdraví a sportu - 1 zástupce - Podnikatelsko-živnostenská strana - 1 zástupce. Jak vyplývá z přehledu výsledků komunálních voleb, nejvíce hlasů v našem okrese dostali kandidáti za OF.

Počasí

Rok 1990 začal se zvolna zimním počasím. Prvního ledna je zataženo s ranní teplotou -2 °C. Ani další dny se počasí nemění. Od 5. ledna nastávají změny. Je jasno, a noční teplota klesá až na -12°C, denní -10°C. Od 10. ledna nastávají znovu změny, je zataženo, tvoří se ranní mlhy a teplota stoupá ráno na -1°C, přes den je více málo nad nulou. Zatažené a mlhavé počasí trvá po celý zbytek měsíce ledna. Ranní teplota se pohybuje kolem nuly, odpolední vystupuje až na +7°C. Mírný vítr provází deštivé přeháňky a jen ojediněle vysvitne sluníčko. 31. ledna je zataženo, s denní teplotou +6°C a ani noční neklesá pod +3°C.

Začátek měsíce února nepřinesl výraznější změny v počasí. Je oblačné počasí, provázené ranními mlhami a deštivými přeháňkami. Ranní teplota se pohybuje kolem +2°C, denní od +6 do +9°C. Dne 16. února při vyjasnění, stoupá denní teplota

až na +13°C. Je stále bez sněhu. 27. února teplota poklesla a napadl dokonce poprašek sněhu, který však hned druhý den zmizel, následkem dešťové přeháňky. Poslední den února znovu denní teplota stoupá až na +9°C, noční se pohybuje kolem +3°C.

Měsíc březen pokračuje v únorovém počasí. Ranní teploty se pohybují kolem +2 až +4°C, denní +9 až +13°C. Jen při vyjasnění klesá noční teplota k nule. Od 16. března se počasí mění k lepšímu. Nastává slunečné počasí a denní teplota stoupá od +11 do +15°C. Dne 21. a 22. března vystoupila odpolední teplota až na +19°C. Ke konci března nastává znovu zhoršené počasí. Je zataženo, dešťové přeháňky s větrem a s výrazným poklesem teploty. Noční klesá až na -1°C, odpolední nepřekročí +8°C. Špatné počasí trvá až do konce měsíce března. Dešťové počasí střídají ranní mlhy.

Duben provází opravdu aprílovým počasím. Jasné počasí střídá oblačné, tvoří se ranní mlhy, provázené náledím. Jsou časté dešťové přeháňky, které v ranních hodinách přecházejí v mrznoucí mrholení. Ranní teplota klesá až na -3°C, odpolední se pohybuje kolem +8°C. V druhé polovině dubna nastává oteplení, ale proměnlivé počasí trvá. Nejvyšší denní

teplota je 21. dubna, vystoupila odpoledne na +19°C.

První dekáda měsíce května začala slunečným počasím. 1. května bylo ještě zataženo, s ranní teplotou +10°C, odpolední +16°C. Od 2. května nastal výrazný obrat. Při jasném počasí se ranní teplota pohybuje kolem +10°C, odpolední stoupá až na +20°C. 8.-9. května dokonce na +26°C. Tyto dva dny byly nejteplejší v tomto měsíci. Pěkné počasí trvá až do 24. května. Je ale dost sucho. Od 25. května přichází zhoršení počasí. Je zataženo, dešťové přeháňky s mírným větrem. Ranní teploty klesají na +4 až +7°C, odpolední se pohybuje kolem +17°C, místy dokonce jen kolem +12°C.

Dešťovými přeháňkami, oblačným počasím a ranními mlhami začíná i měsíc červen. Ranní teploty se pohybují od 6 do +8°C, odpolední od +16 do +18°C. Od 6. června přichází pěkné slunečné počasí. Ranní teplota se pohybuje kolem +12°C, odpolední vystupuje až na +25°C. Je úplné bezvětří. Ale již od 14. června nastává obrat. Je zataženo a dešťové přeháňky přicházejí v hod, protože je málo závlahy. I při zhoršeném počasí teplota klesá jen mírně. Noční +11°C, denní kolem +21°C. Druhá polovina měsíce probíhá se střídavým počasím. Dva dny zataženo,

déšť, dva dny slunečné počasí. Až konec června proběhl v pěkném počasí. 29. června za slunečného počasí, stoupá odpolední teplota až na +30°C.

Začátek měsíce července začal se znamení spíše dešťového počasí. Je zataženo s častými deštovými přeháňkami. Ranní teploty se pohybují kolem +13°C, odpolední od 19 do +23°C. Od 12. července nastává pěknější počasí. Je jasno, a denní teploty vystupují na +26°C. Zlepšení počasí se udrželo jen do 14. Po tomto dni se počasí znovu zhoršuje. Zataženo, déšť a mírný vítr, s denními teplotami kolem +24°C. Proměnlivé počasí trvá až do 27. července. Od tohoto dne nastává pěkné letní počasí, s odpoledními teplotami kolem 29°C. Noční se pohybují kolem +19°C.

Celý měsíc srpen je poměrně pěkné letní počasí. Ranní teploty se pohybují v průměru kolem +14°C, odpolední od 24 do +28°C. Jasné počasí se ojediněle zhorší, ale déšť stále neprichází. Je značné sucho, které je podporováno ještě teplým čistým větrem. Za celý měsíc srpen byl vydatný déšť jen 17. srpna. Nejvyšší denní teplota v srpnu byla 16. a to jen +29°C.

I měsíc září začíná pěkným počasím a nepřináší tak očekávaný déšť. Je jasno, ranní teplo-

ta kolem +14°C, denní se pohybuje od +12 do +24°C. Až 4. září se počasí mění. Je zataženo s celodenním deštěm. Zatažené počasí trvá jen 3 dny. Od 6. září nastává znovu zlepšené jasné počasí, s denní teplotou kolem +22°C. Je pěkně až do 14. září. Jen dva dny bylo zataženo s deštěm a znovu je pěkné, dá se říci letní počasí. Odpolední teplota vystoupila až na +29°C, ranní je kolem +12°C. Koncem září se počasí zhoršuje. Je zataženo, ranní mlhy a časté deštivé přeháňky. Odpolední teplota klesá na +13°C, noční se pohybuje jen kolem +6°C. Jen ojediněle teplota mírně vystoupí.

Říjen v tomto počasí pokračuje. Zataženo, déšť, mlhy a mírný vítr, to vše napovídá, že se blíží podzim. Denní teplota se pohybuje kolem +16°C, noční klesá na +5°C. Zhoršené počasí trvá celý říjen. Jen při ojedinělém vyjasnění denní teplota mírně stoupá. Nejteplejší říjnový den byl 16, kdy odpolední teplota dosáhla +18°C.

Listopad začal oblačnějším počasím, ale bez dešťě. Denní teplota se celou první dekádu udržela kolem +8 až +10°C, noční +3 až +5°C. 11. listopadu při vyjasnění, klesla noční teplota až na -4°C. Je to první mrazík v tomto roce. Od tohoto dne nastává zvlč-

ný pokles teploty. Denní se pohybuje kolem +4°C, noční -2 až -3°C. Koncem listopadu je převážně zataženo, ranní mlhy, které brzdí námraza a náledí. Ojedinělé dešťové přeháňky přecházejí v mrznoucí mrholení. Nejnižší teplota byla 11. listopadu. Odpolední hlásila na -2°C, noční až na -7°C. Je stále bez sněhu.

Prosinec začal jasnějším a mrazivým počasím. Noční teplota se pohybuje od -3 do -5°C, denní kolem 0°C. 7. prosince hlásila noční teplota dokonce na -12°C. Je stále bez sněhu. Od 8. prosince nastává zhoršené počasí. Je zataženo, mlhy prostírané občasnými mrznoucími mrholeními. Denní teplota je kolem -1 až +1°C, denní +3°C. Dne 11. prosince sněží, ale již druhý den sníh roztává. Zvlhčené počasí se nezměnilo až do konce roku 1990. Poslední den v roce je zataženo, noční teplota je +1°C a denní dokonce +4°C.

Zvýšení úrovně

V roce 1990 byla provedena několikrát regulace cen, potravinářských výrobků, spotřebního zboží, stavebního materiálu a dalších výrobků. Úhrnný index maloobchodních cen zboží a služeb se ve srovnání 1990 zvýšil proti stejnému období předchozího roku o 14,1 procenta, v tom u potravinářského zboží o 22 procent, u průmyslového zboží o 11 procent,

ve veřejném stravování o 16 procent a služeb placených obyvatelstvem o 10 procent. Na zvýšení celkové hladiny cen působila řada vlivů, z nichž nejvýraznější byly centrální cenové změny potravin provedené od 9. 7. 1990. Dále pak zvýšení cen benzínu a nafty o 50 procent, zvýšení tarifů železniční dopravy o 100 procent a autobusové dopravy o 30 procent od 1. 9. 1990.

Zvýšení maloobchodních cen potravin v roce 1990 v procentech: u masných výrobků o 25 procent, drůbeže o 6,2 procenta, výrobků z mořských ryb o 15,5 procent, mléka o 63 procent, sýrů o 62 procent, mléčných konzerv o 23,3 procent, másla a slaniny o 26 procent, másla o 62 procent, mouky a krupice o 30 procent, chleba o 53 procent, pšeničného pečiva o 32 procent, těstovin o 31 procent, luštěnin o 37 procent, cukru o 34 procent, ovocných a zeleninových výrobků o 48 procent, sirupů o 32 procent a dalších výrobků.

Zvýšení cen potravin se týkalo nejen výrobků prodávaných v obchodní síti, ale promítlo se i do jídel v restauračním stravování a to o 30 procent a v závodním stravování dokonce o 32 procenta. Ceny obědů ve školním stravování v 1-4 třídách

vzrostly z 3,80 Kčs. na 6 Kčs., na středních školách ze 4,60 Kčs. na 6,80 Kčs., na vysokých školách z 2,60 Kčs. na 5,40 Kčs. Poplatky v mateřských školách za 1 dítě na den, při příjmu rodiče nad 800 Kčs, se zvýšily z 5,40 Kčs na 10,50 Kčs. a v jeslích z 8 Kčs na 11,20 Kčs.

Současně se zvýšením cen, byla přijata opatření v sociální oblasti. Celkové dotace byly rozděleny mezi obyvatelstvo vyplácením měsíční částky 140 Kčs na obyvatele, bez rozdílů věku a výše příjmu. Vývoj vzrůstu maloobchodních cen, si odnesl v životních nákladech na domácnost a to: u důchodců o 15,5 procent, u dělníků a družstevních rolníků o 14,1 procent a u rodin s břemenem péče dětmi o 16 procent.

Jen pro doplnění uvádím několik druhů potravinářských výrobků, u kterých se nejvíce promítlo zvýšení cen: hovězí maso - přední s kostí 17-27 Kčs - přední bez kosti 22-37 Kčs - zadní 46-67 Kčs - nízký roštenec 55-77 Kčs - svíčková 95-150 Kčs. Telecí maso: - pečeně s kostí 35-60 Kčs. - hrudí vcelku 18-27 Kčs. - plec bez kosti 48-70 Kčs - kýta 65-95 Kčs. Vepřové maso zůstalo od 9. července bez velkých změn. Masové konzervy: hovězí maso ve vlastní šťávě 425 gr. 18-27 Kčs - vepřové maso selské ve vl. šťávě 16-24 Kčs - telecí na pap-

rice 415 gr. 15 - 23 Kčs. - leč s klotásou 6,40 - 13,50 Kčs - chalupářský guláš 6,70 - 15,50 Kčs - remplínské zelí s klotásou 5,50 - 13 Kčs. Mlékárenské výrobky: sunar 500 gr. 10,60 - 21,10 Kčs - feminar 350 gr. 8 - 14 Kčs - sunarka kaše 500 gr. 5,80 - 14,20 Kčs - mléko červené 3,10 - 4,80 Kčs - mléko modré 2 - 3,60 Kčs - sýr eidam 23 - 43 Kčs - moravský tochník 24 - 46 Kčs - máslo I. jakost 1/4 kg. 10 - 16,80 Kčs.

Sport-kultura

První společenskou akcí v tomto roce byl společenský ples ČSŽ konaný v měsíci lednu. Na závěr plesové sezóny pořádali místní požárníci společenský ples, který má dlouholetou tradici. Dále následovala Velikonoční taneční zábava, pořádaná jako v loňském roce ČSČK. Oslavu Mezinárodního dne dětí, připravil dohlížecí výbor Jednoty společně s občanským výborem. Fottalový turnaj, za účasti čtyř družstev se odehrál na místním hřišti na závěr oslav Mezinárodního dne dětí. V červenci uspořádali místní požárníci již šestý ročník soutěže v požárním sportu „Memoriál Oldřicha Peksy." Tato soutěž probíhala za značně nepříznivého počasí, ale i přesto byla účast dobrá. Přijelo 16 požárních sborů. Loučení s prázdninami, to byla další vydařená akce

pro děti v tomto roce. Pěkné odpoledne pro ně připravili místní požárníci společně s ČSŽ. Po ukončení prázdnin a dovolených, se kulturní a společenský život v obci uklidnil. Občané se věnovali podzimním pracím na zahrádkách a sklizni úrody, která byla podprůměrná hlavně u bramtor.

Další akce byla až Mikulášská nadílka. Místní požárníci společně s ČSŽ připravili pro děti dárkové balíčky a občerstvení. Dětem byly promítnuty pohádkové filmy, svůj program předvedl i kouzelník a na závěr byly Mikulášem rozdány dárky. Na závěr roku pořádal ČSČK Silvestrovskou zábavu. Účast byla velká, nálada výborná.

I když naše obec žila jako všichni občané v celé republice, ve víru stále nových událostí, přesto se nezapomínalo na veřejně-prospěšné práce, které byly nutné v průběhu roku provést. Po zimním období to byl úklid škváry po posypu, úklid veřejných prostranství, čekáren ČSAD, sečení a úklid trávy během roku, péče o zeleň a další. V tomto roce se neprováděla žádná stavební akce. Požární zbrojnice byla již dokončena – „výstavba trvala v četně demolice jen dva roky," z toho důvodu

Práce v obci

měli občané více času na práci kolem svých domků, chalup a chat.

Chtěl bych se vrátit ještě k dezintegraci naší obce od Šumperka. Pro osamostatnění se vyjádřilo 90 procent našich občanů voličů. Od roku 1946 až do roku 1976 byla obec Hraběšice řízená vlastním MNV. Při kolektivizaci zemědělství, bylo i zde založeno jednotné zemědělské družstvo, které po několika letech hospodaření úplně zkrachovalo. Celé hospodářství převzal státní statek. Občanům kteří přišli po roce 1945 do obce hospodařit, na základě přídělu zem. půdy, toho po krachu JZD moc neztylo. Až v pozdější době bylo občanům umožněno odkoupení usedlostí které ještě zůstaly. To zachránilo obec od úplného zániku.

Po integraci obce k Šumperku, byl katastr obce zařazen jako příměstská rekreační oblast. Což ale znamenalo, že každý do chtěl zde stavět rodinný domek, nebo provést větší opravu, neměl nárok na žádnou finanční podporu. Myslím tím různé stavební půjčky od státu a MNV. To byl také jeden z hlavních důvodů, proč mladí občané, kteří se již v Hraběšicích narodili odcházeli z obce. Proto

obyvatel rok od roku ubývalo. K roku 1990 je trvale bydlících v cizině dětí už jen 70. A to v minulosti zde žilo na 300 rodin. Podle zápisu ze staré školní kroniky, chodilo do místní školy na začátku školního roku 1887/88 136 žáků. Tímto vstupem do minulosti, chci zmapovat, jak asi vypadala naši otce v minulosti. Nejhorší doba pro oko byla padesátá léta. Usedlosti a domky které nemily majitele, nebo z finančních důvodů nebyly udržovány, byly vyčleněny a armádou zbourány. Tak vznikl značný úbytek budov v Kratěticích.

Těžce se bude napravovat to, co se tak málo 45 let jen pomalu likvidovalo. Tím nechci říci, že se za minulá léta pro zachování otce nic nedělalo. Za místní pomoci všech občanů byl vybudován veřejný vodovod, s rozvodem vody po celé obci, veřejné osvětlení, postaveny byly tři čekárny na autobusových zastávkách, škola která byla pro nedostatek žáků uzavřena, byla přistavěna na KD, opraveny byly místní komunikace, hřiště atd. A poslední akcí byla výstavba nové požární zbrojnice. Ne malou zásluhu na vzhledu obce mají i chalupáři a chataři. Staré zbořeniště se pod jejich

rukama proměnily v pěkné chalupy a chaty, kro-
vím zarostlé parcely v upravené zahrady a zah-
rádky. Po osamostatnění otce, čeká okresní úřad
hodně práce při zvelebování otce a jejímu rozvo-
ji. V dnešní době, kdy státní dotace pokryjí fi-
nančními prostředky z těsna nutnou údržbu
a malé opravy, to nebude úkol snadný. Pro
příští rok to má být 145 000 kčs, z toho jen plá-
novaná oprava místní komunikace v osadě
Hrásné má stát školem 100 000 Kčs.

Závěr

Na závěr bych chtěl dodat, že nejdůle-
žitějším úkolem pro nový okresní úřad bude,
aby pomohl všem občanům se zdravě přežít
ekonomický pokles životní úrovně, který nyní
nám dá se říci historický obrat, v dějinách naše-
ho státu.

Zápis za rok 1990 provedl
kronikář otce:

Za okresní úřad

Rok 1991

Obsah zápisu za rok 1991.

1.)	Úvodní slovo	strana	289
2.)	Události v republice	strana	289 - 292
3.)	Počasí	strana	293 - 297
4.)	Úkoly obecního úřadu	strana	298 - 300
5.)	Společenské akce	strana	300
6.)	Pohyb obyvatel	strana	300 - 301
7.)	Životní úroveň	strana	297 - 298
8.)	Úmrtí	strana	301
9.)	Závěrečné slovo kronikáře	strana	301

1991

Rok 1991 byl od svého počátku doslova nabit různými změnami a událostmi. Jen stručný výtěr nejdůležitějších událostí roku 1991 v Československu, bych chtěl zaznamenat i do otecní kroniky. úvod:

Hned na úvod roku byla zavedena volná tvorba cen. 9. ledna přijalo Federální shromáždění zákon, jímž se vyhlašuje - Listina základních práv a svobod. 16. ledna vyzvalo Federální shromáždění, federální vládu k urychlení jednání o rozpuštění Varšavské smlouvy. Dne 26-27. ledna, byla prvními aukcemi zahájená malá privatizace. 3. února, byla zahájena serie jednání státních a politických událostí:

činitelů o státoprávním uspořádání ČSFR, o nových ústavách a rozdělení kompetencí. 21. února přijalo Federální shromáždění zákon o mimosoudních rehabilitacích „restituční zákon." Ten týž den byla ČSFR přijata za člena Rady Evropy. 23. února bylo OF rozděleno na dva proudy. Občanské hnutí a Občanskou demokratickou stranu. 26 února přijalo Federální shromáždění zákon o velké privatizaci. 3. března byly v Bruselu dohodnuty oficiální vojenské kontakty mezi NATO a ČSFR. Kardinál František Tomášek odstoupil z funkce pražského arcibiskupa 27 března. Do této funkce byl jmenován Miloslav Vlk. 23 dubna předsednictvo Slovenské národní rady odvolalo V. Mečiara z funkce předsedy vlády SR, předsedou vlády zvolilo J. Čarnogurského. I hnutí Veřejnosti proti násilí bylo 27. dubna rozděleno na dva politické subjekty. VPN a VPN za demokratické Slovensko. 6-9 května se uskutečnila oficiální návštěva ČSFR, britského následníka trůnu prince Charlese a princezny Diany. 8-9 května navštívil V. Havel Německo, kde jednal o přípravě čs.-německé smlouvy. Dne 15 května byla zahájena všeobecná československá výstava v Praze. 21.5. Federální shromáždění přijalo zákon o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jiné-

mu zemědělskému majetku. 30.5. federální vláda vyslovila souhlas se sjednáním Protokolu o zrušení RVHP. J. Dienstbier podepsal v Paříži memorandum o spolupráci mezi ČSFR a Organizací pro hospodářskou spolupráci - OECD. Dne 21 června čs. území opustil poslední transport se sovětskými vojáky a týlovou technikou. Zmocněnci vlád ČSFR a SSSR podepsali protokol o ukončení odchodu sovětských vojsk z ČSFR. 12 července federální shromáždění vyslovilo souhlas s protokolem o ukončení platnosti Varšavské smlouvy. V. Havel podepsal ratifikační listinu smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě.

Dne 22 srpna - předsednictvo federálního shromáždění přijalo prohlášení, v němž vyjádřilo uspokojení nad neúspěchem pokusu o převrat v SSSR. 6. září proběhlo společné zasedání předsednictev ČNR a SNR v Bratislavě o ústavoprávní smlouvě, ale reprezentace se nedohodly pro společný stát. 25 září V. Havel navrhl uspořádat v prosinci 1991 referendum, varoval před jednostranným protiústavním aktem některé ze dvou republik. 1. října byla zahájena velká privatizace. 4 října byl schválen lustrační zákon. V. Havel jmenoval do funkcí místopředsedů federální vlády V.

Klause a P. Hoffmanna. V. Havel podepsal lustrační zákon. A. Dubčekovi předal dopis s návrhem na novelizaci tohoto zákona. 28 října byly mítingy k 73. výročí vzniku Československa v Praze, Bratislavě a dalších městech. Při incidentu stoupenců samostatného slovenského státu v Bratislavě V. Havel opustil shromáždění. 1. listopadu byla zahájená kupónová privatizace. 11-12 listopadu se uskutečnilo jednání předsednictev ČNR a SNR za účasti V. Havla a A. Dubčeka, k návrhu ústav mezi ČNR a SNR. Z 88 sporných bodů zůstalo nevyřešeno dvacet dva. 17. listopadu zemřel G. Husák, bývalý Československý prezident a generální tajemník ÚV KSČ. 23.11. zavraždili vězňové v útvaru Sboru nápravné výchovy SR v Leopoldově pět příslušníků SNV. Při pátrací akci byli vězňové dopadeni. Dne 5.12. Federální shromáždění schválilo zákon o životním prostředí. 8. prosince federální vláda schválila rozpočet na rok 1992 včetně jednorázové dotace pro republikové rozpočty ve výši 5 mld. Kčs. Federální shromáždění schválilo zákon o úpravě a vypořádání majetkových vztahů v družstvech, - transformační zákon -. 16. prosince byla v Bruselu podepsána dohoda o přidružení ČSFR k Evropským společenstvím. Federální vláda na svém prosincovém zasedání uznala Ukrajinu jako neutrální stát.

Počasí:

Rok 1991 neračal zrovna zimním počasím. Ranní mlha, mrholení a teplota +3°C připomínaly spíše listopad než leden. Tychravé počasí se udrželo až do 13 ledna. Noční teploty se pohybovaly kolem +2 až +4°C, denní kolem +6°C. Je zataženo s deštovými přeháňkami. Od 14 ledna se počasí zlepšilo. Je jasno a noční teplota klesá na -9 až -11°C, denní se pohybuje kolem -3°C. Jasné počasí trvá do 22 ledna. Od 23 je zataženo s výrazným oteplením. Noční teplota se pohybuje kolem nuly, denní +4°C. 30 ledna nastává jasné počasí a noční teplota klesá až na -13°C, denní -5°C. Poslední lednový den je slunečné počasí s denní teplotou -8°C a noční klesá až na -17°C. Je stále bez sněhu.

Únor pokračuje v pěkném ale mrazivém počasí. Noční teplota se pohybuje kolem -18°C, 6 února dokonce -21°C, denní kolem -10°C. 8. února při otlačném počasí padá sníh. Je to jen 8 cm. Noční teplota se při otlačném počasí pohybuje kolem -4°C, při vyjasnění stoupá na -10°C, denní je kolem nuly. Od 20 února nastává oteplení. Noční teplota -2°C, denní až +7°C. Poprašek sněhu který se během února utvořil roztál.

Březen má po celý měsíc dá se říci vyrovnané počasí. Při vyjasnění klesá noční teplota až na -3°C, ale denní teploty se udržely po celý březen nad nulou. Po-

kytuje se od +8 do +11°C, při slunečném počasí je dokonce +15 až +18°C. Konce března je chladnější. Noční teplota klesá až k nule, denní se pohybuje jen kolem +6°C. Tvoří se ranní mlhy. Za celý březen byly jen dvě deštivé přeháňky. Na tento měsíc je značně sucho.

Duben pokračuje v chladnějším počasí. Je polojasno jen místy polojasno. Noční teplota je +3 až +5°C, denní +10 až +12°C. 10. dubna je první slabá bouřka. Chladnější počasí se udrželo po celý měsíc. Až ke konci dubna nastává mírné oteplení. Noční teplota je +5 až +7°C, denní kolem +15°C. V měsíci dubnu byly čtyři deštivé přeháňky. Přeháňky zlepšily závlahu která byla již potřebná.

V květnu nedosáhla odpolední teplota výše jak na +17°C. Celý měsíc je proměnlivé počasí. Převážná část měsíce je polojasno s deštivými přeháňkami. Noční teploty se pohybují od 8 do 10°C, denní kolem +14°C při vyjasnění až +17°C. Poslední květnový den dosáhla odpolední teplota +21°C.

Červen začal příznivým slunečným počasím. Noční teplota stoupá na +10°C, denní je +23°C. 3. června v odpoledních hodinách přichází bouřka provázená prudkým deštěm. Odpolední teplota klesá na +14°C, noční dokonce na +4°C. Ale již druhý den se počasí zlepšuje. Je polojasno jen ojediněle polojasno s denní teplotou +24°C. 13.-15. června

prší. Po tomto dešti nastává slunečné počasí a odpolední teplota stoupá až na +28°C, noční se pohybuje kolem +14°C. Konec června přináší znovu horší počasí. Je zataženo s pravidelnými deštivými přeháňkami, které trvají tři dny. Poslední červnový den nastává změna. Je polojasno s denní teplotou +23°C.

V měsíci červenci je pěkné letní počasí. Odpolední teploty se pohybují od +26 do +29°C, noční kolem +17°C. Je jasno jen ojediněle zataženo s krátkými deštivými přeháňkami. Za červenec spadlo jen málo deštivých srážek. Je značné sucho. Nejvyšší denní teplota byla 12. července, odpoledne vystoupila až na +32°C.

Srpen začal zataženým a deštivým počasím které trvá do 5. srpna. Po tomto dni nastává znovu pěkné počasí. Denní teplota se pohybuje od 24 do +28°C, při oblačném počasí jen +24°C. Noční teplota +14 až +17°C. Nejteplejší srpnový den je 12 srpen kdy odpolední teplota vystoupila na +29°C. Od pátého byla jen jedna krátká deštivá přeháňka. Je sucho a jasné počasí.

Pěkné počasí trvá až do 11 září. Denní teplota je od +20 do +24°C, při zataženém počasí jen +17°C. Noční se pohybuje od +8 do +10°C. 11 ~~srpna~~ září přichází již očekávaný déšť. Prší také 17 a poslední den v měsíci.

Ke konci měsíce září teplota mírně klesá. Noční na +8°C, denní je kolem +20°C. Je bezvětří a jasno, poměrně sucho.

Začátkem října teplota mírně klesá. Denní se pohybuje jen kolem +17°C, při zhoršeném počasí +14°C, noční +7°C. Je sucho, déšť přichází až 17 října. Je to jediná přeháňka za celý měsíc říjen. Od tohoto dne nastává zhoršené počasí. Denní teplota klesá na +6 až +8°C, noční je +3 až +5°C. Dne 24 října je první noční mrazík, teplota -1°C. Noční teplota klesá až do konce října na -4 až -6°C, denní je jen +4°C. Nejteplejší den je 16 října s teplotou +20°C.

Listopad začal ještě jasným a mrazivým počasím, s noční teplotou -6°C a denní +2°C. Od 3. listopadu začíná sychravé počasí. Ranní mlhy, mrkolení a studený vítr. Ráno se tvoří námraza. Při otlačeném počasí teplota mírně stoupá. Noční se pohybuje kolem 0°C, denní do +7°C. 21 listopadu napadl první mokrý sníh, který na druhý den roztál. Počasí i teplota zůstává beze změn až do konce listopadu. Denní teploty nepřesáhly +8°C, noční 0 až +2°C. Je zatím bez sněhu.

Od 2. prosince nastává vyjasnění a noční teplota klesá na -4°C, denní +1°C. Od 4 do 6 prosince sněží - sníh zůstává. Od 8 do 14 prosince nastává jasné počasí a teplota prudce klesá. Noční až na -14°C, 9 pro-

since dokonce na -19°C. Denní se pohybuje od -8 až do -10°C. Po 15 prosinci je zataženo, ranní mlhy a slabé sněžení. Sněhová pokrývka je 40 cm. Noční teplota stoupá na -2°C a denní na +4°C. 20 prosince v ranních hodinách dokonce prší. Sněhu ubylo ale zůstává asi 30 cm. Znovu nastává ochlazení se sněhovými přeháňkami. Sněhová pokrývka se zvedla na 60 cm. Vánoční svátky jsou konečně na sněhu. Do konce roku se noční teplota pohybuje kolem -4°C, denní při vyjasnění +3°C. Poslední den v roce 1991 je pěkné slunečné počasí se sněhovou pokrývkou 50 cm. Během celého roku 1991 nepřineslo počasí žádnou živelnou pohromu. Na jaře nebyly záplavy, přes léto nebyly prudké bouřky a i podzim se obešel bez škod, které by způsobilo počasí. Proto se dá říci, že rok 1991 byl rokem pro zemědělce úrodným.

Rok 1991 přináší dále postupující pokles životní úrovně obyvatelstva. Ceny všech potravin a spotřebního zboží stále stoupají. Stoupá také počet nezaměstnaných. Šumperský okres je v počtu nezaměstnaných na čele v celé České republice. Nejhůře je na tom oblast Javorník-Jeseník, kde dosáhla nezaměstnanost 16% produktivního obyvatelstva. Naše obec má tři nezaměstnané kteří jsou na podpoře. Pracovních příleži- Životní úroveň

tostí stále ubývá. Menší podniky a provozovny, které prošly privatizací, zatím provoz nezakájily. Ale i podniky jako je Pramet, pro nedostatečný odbyt propouštějí stovky zaměstnanců. Valorizační příplatky nestačí pokrýt rozdíl mezi nárustem cen a nárustem mzdy otčanů. Od ledna 1991 bylo v celé ČSFR 1,5 procenta nezaměstnaných, což představuje 119.478 otčanů. V červenci to bylo již 4,6 procenta, to je 362.673 otčanů. Do konce roku se má nárust nezaměstnaných pohybovat už kolem 9 procent, to je asi 700.000 nezaměstnaných.

Úkoly OÚ.

Na rok 1991 měl nový otecní úřad připraven plán nejdůležitějších prací, který se podařilo splnit. Byla provedena generální oprava místní komunikace v osadě Krásné, v Hraběšicích kolem kostela a rekreačního zařízení. Tato oprava byla v dřívější době stále odkládána. Oprava si vyžádala částku 90.000 Kčs. V tomto roce byl otci předán do správy místní hřbitov. Technické služby Šumperk které měly hřbitov ve správě, jej otci předaly v desolátním stavu. Oprava kterou otčané prováděli vlastními silami, byla časově dost náročná. Napolo rozpadlá zeď kolem hřbitova, byla celá opravena a znovu zakryta původní krytinou - břidlicí. Byla opravena márnice, na které byly provedeny venkovní i vnitřní

omítky a vyteleovaná podlaha. Tato oprava si vyžádala jen na materiálu částku 20.000 Kčs. Dost času si vyžádala i údržba veřejných prostranství a ostatního majetku obce. Bylo otnoveno dopravní značení v obci Krásné. Z úsporných důvodů byly rakoupeny a namontovány časové spínací hodiny na veřejné osvětlení. Tímto opatřením se sníží náklady na spotřebu el. energie cca na polovinu. Pro zimní období bylo zajištěno prohrnování místních komunikací a parkoviště a rekreačního zařízení.

Na ochranu životního prostředí provedl okresní úřad kontrolu vypouštění odpadních vod a stavu odpadních jímek v obci. Bylo rozhodnuto, že budou odpadní jímky pravidelně vyváženy. Farní úřad započal opravu místního kostela. V tomto roce byla provedena vnitřní oprava celého kostela, výměna el. instalace a bylo zřízeno akumulační vytápění. Pro příští rok se počítá s opravou střechy a venkovní úpravou kostela. Na základě dohody, vypověděl okresní úřad nájemní smlouvu na místní prohostinství Jednota Žabřeh. Nová smlouva za výhodnějších podmínek pro obec, byla uzavřena s paní Vlastou Klukusovou. Jednota Žabřeh prodala dům ve kterém je zřízena prodejna potravin panu Konečnému ze Šumperka. Okresní úřad měl proti prodeji námitky, kte-

ré se nepodařilo prosadit. Prosadil však, že prodejna musí zůstat i nadále v provozu aby bylo zajištěno zásobování potravinami v otci. Prodejna je zatím v provozu.

V květnu 1991 byl schválen zákon o majetku otcí z kterého vyplývá, že majetek který otce vlastnily do 31.12. 1949 jim bude vrácen. Jedná se o nemovitosti, zemědělskou půdu a lesy. S převodem vlastnictví má otec hodně starostí. Také restituční zákon se začal uplatňovat v naší otci. Několik otčanů požádalo o navrácení majetku který převzalo JZD a později státní statek.

Společenské akce

V roce 1991 proběhly kulturní, společenské a sportovní akce v otci tak jako v předcházejících létech. Byly to: dva společenské plesy, velikonoční zábava, sportovní odpoledne u příležitosti Mezinárodního dne dětí, soutěž v požárním sportu „Memoriál Oldřicha Peksy VII. ročník", loučení s prázdninami, fottalový turnaj, posezení s cimbálovkou, mikulášská nadílka, beseda s horolezci a silvestrovská taneční zábava. I požadatelé těchto akcí byli stejní jako v minulém roce.

Pohyb obyvatel

K 1.1. 1991 má naše otec celkem 61 trvale bydlících obyvatel. Průměrný věk otčanů je 44 let. Do základní školy v Šumperku chodí 8 žáků. Otčanů do 18 ti let je v otci 12, nad 50 let 12 otčanů, nad 60 let 2 otčané, nad

65 let 7 otcanu, nad 70 let 1 otcan, nad 75 let 3 otcane, nad 80 let 2 otcane. Nejstarsi otcankou obce je pani Olga Lachmanova, narozena 15.7.1902 ktera se v tomto roce dozila ve zdravi 89 let.

V pondeli dne 2. listopadu zemrel po kratke tezke nemoci ve veku 55 let, pan Pavel Marecek, bytem Hrabesice cp.17. Ze zesnulym panem Pavlem Marecekem se spolucanane rozloucili ve stredu 6. listopadu 1991 v 15 hodin, v chramu Pane v Hrabesicich. Cest jeho pamatce. Umrti

Na zaver bych chtel jeste dodat nekolik slov o zivote otce v roce 1991. Podle meho nazoru i pres vsechny protiklady, ktere sebou prinasi nova doba, se vzajemne vztahy mezi spolucanany nezmenily. Myslim tim, ze jsou stale dobre. A je to dobre proto, ze prave v teto dobe je treba aby si otcane vzajemne pomahali. Zaver

Zapis do kroniky za rok 1991
provedl kronikar otec:
Frajka Josef

Za obecni urad Hrabesice
zastupce starosty:
Elias Josef

Rok

1992

Rok 1992 začíná v naději, že se situace v našem státě ustálí. Z pohledu životní úrovně ceny stále stoupají. Je pravdou, že platy i důchody občanů narůstají, ale zdaleka ne tak razantně jako ceny potravin a spotřebního zboží. Z pohledu zásobování potravinami a spotřebním zbožím je na tom věcko dostatek. Prodejna smíšeného zboží v obci je zásobována pravidelně všemi druhy objednaného zboží. Od 1. srpna končí pan Klemeny s podnikatelskou činností v prodejně smíšeného zboží, z důvodů malého obratu v této prodejně. Pro obecní úřad nastává nepředpokládaný prot-

lém, jak zajistit zásotování alespoň základními potravinami otčany Hraběšic a osady Krásné. Autotusové spojení s Šumperkem je navíc z důvodů neekonomického provozu omezeno o spoj ve 14 hodin, což znamená, že otčané by museli jezdit pro nákup do Šumperka v 7 hodin a domů by se dostali až 15.30 hodin. Budova ve které byla prodejna je majetkem pana Konečného a jednání o pronájmu prodejny bylo z finančních důvodu neúspěšné. Obecní zastupitelstvo rozhodlo z řídit prozatimní prodejnu v budově požární zbrojnice. Prozatimní zásotování otčanů bylo dohodnuto s prodejnou potravin v Sototíně. Tato prodejna zajížděla třikrát v týdnu do Hraběšic, alespoň se základními potravinami. Obecnímu úřadu se podařila za pomoci otčanů, během dvou měsíců připravit náhradní prodejnu v četně rekolaudace a zajištění provozu. Zřízení náhradní prodejny si vyžádalo náklady 50 000 Kč. Prodejnu dostala do bezplatného pronájmu paní Jiřina Bližňáková, která od 1. listopadu zahájila v nové prodejně provoz. Požární materiál, který musel být vyklizen z požární zbrojnice byl zatím uskladněn v garáži rekreační chalupy manželů Hefnerových, kteří garáž ochotně a bezplatně

k tomuto účelu nakládli. V příštím roce bude zřízen nový sklad pro požární materiál, a hospodářské budově rekreačního zařízení.

Oprava místního kostela začala v roce 1991 a pokračuje i v tomto roce. Oprava byla rozdělena na dvě části. Vnitřní a venkovní. Oprava vnitřní části bude v tomto roce dokončena. Místní občané jsou nespokojeni s moderním uspořádáním interieru. Hlavně starší občané byli zvyklí na původní oltář, kazatelnu a obrazovou výzdobu. Místní kostel je majetkem církve. Kostel je součástí obce, proto také přispěla ze svého rozpočtu na opravu střechy a venkovních úprav částkou 20 000 korun. Oprava střechy a čelní zdi věží si vyžádá velké finanční náklady. Střecha bude pokryta krytinou - bonský šindel - opelichování a okapy budou provedeny z mědi. Taktéž budova fary je začleněna do generální opravy. Po ukončení oprav a venkovní úpravy kolem kostela a farní budovy a provedení plánované opravy kulturního domu, vznikne krásný střed naší vesnice.

Největší akce v tomto roce, jak po stránce pracovní tak i po stránce finanční, s ohledem na rozpočet obce, byla výstavba vysokého napětí el. energie, tra-

fostanice a rozvod nízkého napětí v četně veřejného osvětlení v osadě Krásné. Pro tento rok bylo třeba zajistit projektovou dokumentaci, s vytyčením a přípravou trasy a zahájením stavby. Pro tento rok složila obec částku 200 000 korun na nákup materiálu. Celková částka na výstavbu této akce činí 1 000 000 korun. Energetické závody se zavázaly uhradit polovinu a zbytek, to je 500 000 korun uhradí obec. Rozvod nízkého napětí a veřejného osvětlení je projektován i na chatovou oblast v horní části osady Krásné. Obecní úřad se po několika jednáních dohodl s majiteli chat, že přispějí na tuto výstavbu každý částkou 5000 korun. Dokončení této stavby je naplánováno do konce prvního pololetí roku 1993. Výstavbu provede Energ. závod Zábřeh.

Do majetku obce patří i rekreační zařízení - bývalý klášter -, které obec převzala i s vnitřním vybavením od města Šumperk. Tento objekt byl nově vymalován, aby mohl dále sloužit k rekreačním účelům. V zařízení je 15 lůžek v šesti pokojích, velká jídelna, klubovna, kuchyň a hygienické zařízení. V bývalé hospodářské budově vedle rekreačního zařízení, je postaven krt s pěkným posezе-

ním. Vnitřní zařízení v hodnotě 210 000 korun je zatím majetkem města Šumperka. Později bude možné odkoupení tohoto zařízení.

V osadě Krásné byl při návalu jarních vod poškozen a z části stržen kamenný mostek přes místní komunikaci v horní části osady. Oprava mostku měla stát otec asi 60 tisíc korun. Opravu měl provést Agrostav Zábřeh, který měl nejmenší finanční rozpočet na tuto práci, ze tří stavebních firem. Částka za opravu byla pro obecní pokladnu nepřijatelná. Po dohodě se občané rozhodli, že si opravu provedou sami. Za dva víkendy byl mostek dán do původního stavu. Ručně byly vykopány nové základy opěrné zdi a stržená část mostku byla vyzděná kamenem. Celkové náklady včetně materiálu a odměny činily necelých 6 tisíc korun. Tato vykonaná práce ukázala jak lze podpořit ne příliš bohatou obecní pokladnu. Této práce se zúčastnili i místní chataři, pan Slavík, pan Hecl, pan Stroukal a pan Nuzík. Z místních občanů, pan Matis Jan a Richard, pan Forajta, pan Mareček M. pan Kampas Jan, pan Večeřa Václav a pan Večeřa Jar.

Také pravidelná údržba místních komunikací, veřejného osvětlení a ostatního obecního majetku, byla

prováděna s menšími náklady. Většinu těchto prací provádělí místní občané. Okresní zastupitelstvo rozhodlo, vyplácet za jednu odpracovanou hodinu částku 70 korun. Při zadání práce firmě, stojí 1 hodina okresní pokladnu 80 - 120 korun. K pracovní činnosti bych chtěl ještě dodat, že bez pomocí občanů by nebylo možné uskutečnit všechny naplánované akce pro obce.

Kulturní a společenský život probíhal v roce 1992 jako v letech minulých. V měsíci únoru hasičský bál, český červený kříž měl na starost velikonoční zábavu, na počátku prázdnin byl připraven dětský den, na ukončení prázdnin loučení s prázdninami, místní hasiči připravili sportovní odpoledne „Memoriál Oldřicha Pekly 8 ročník", za velké účasti okolních hasičských sborů, pak následovala mikulášská nadílka a na ukončení roku předsilvestrovské posezení s hudbou a tancem. Všechny vyjmenované akce byly velmi zdařilé a návštěvníkům přinesly dobrou zábavu.

Smutný je následující zápis. V tomto roce jsme se navždy rozloučili s těmito spoluobčany: paní Růženou Mlinaříkovou - důchodkyní, která náhle zemřela 13 ledna 1992 ve věku nedožitých 72 let. Paní Růžena Mlinaříková odjela na návštěvu své dcery Da-

niely, kde po srdeční slatosti zemřela. Poslední rozloučení se zesnulou bylo v pondělí 20 ledna v 11 hodin, v obřadní síni v Hranicích na Moravě.

Dne 5 dubna 1992 zemřela po krátké nemoci v šumperském sanatoriu, ve věku 83 let důchodkyně paní Anna Peksová. Spoluotčané se ze zesnulou paní Annou Peksovou rozloučili v pátek 10 dubna v 15 hodin, v obřadní síni městského krematoria v Šumperku. Čest jejich památce.

Rok 1992 začal zimním počasím. Za jasného počasí ranní teploty klesly až na -12°C, odpolední -4°C. Ale již od 4 ledna nastala prudká změna. Je zataženo, mlha a déšť. Ranní teplota se pohybuje kolem +2°C, odpolední dokonce +6°C. Od 10 ledna se znovu vyjasňuje a teplota klesá až na -10°C. V dalších lednových dnech je proměnlivé počasí. Při vyjasnění se teplota pohybuje kolem -4°C, při zataženém kolem -2°C. Místy sněhové překážky přicházející v mrkolení a déšť. Až koncem ledna se počasí ustálí. Je jasno s ranními teplotami do -10°C, odpolední -2 až +2°C. Sněhová pokrývka je jen nepatrná. Měsíc únor probíhá v proměnlivém počasí. Po celý únor se ranní teploty pohybují od +2 do -4°C, odpolední +2 až +8°C.

Zatarené počasí je provázeno sněhovými a dešťovými přeháňkami. Při ranních mlhách a poklesu teploty se tvoří náledí. Sněhová pokrývka není žádná. Ani v měsíci březnu se počasí nezlepšilo. Zatarenou oblohu jen místy vystřídá vyjasnění. Časté dešťové přeháňky, někdy i sněhové a mlha. Teplota se pohybuje, ranní od -3 do +2°C, odpolední od +5 do +10°C. Tento stav setrvává po celý měsíc březen. V měsíci dubnu nastává při zatarěném počasí mírný přestup denní teploty. Ranní teplota klesá jen ojediněle pod bod mrazu, jinak se pohybuje od +3 do +9°C, odpolední od +10 až do +18°C. V dubnu se odpolední teplota rovněž dokonce na +22°C. Květen nastupuje s mírně zlepšeným počasím. Převážně je polojasno, jen ojediněle zataženo s deštěm. Ranní teploty se pohybují od +8 do +11°C, odpolední od 15 do +22°C. 21 května vystoupila odpolední teplota až na +26°C. Tento stav setrvává po celý měsíc květen. V červnu nastává výraznější oteplování. Ranní teploty se pohybují od +13 do +17°C, odpolední vystupují až na +27°C. 21 června vystoupila odpolední teplota dokonce až na +32°C. Po celý červen je letní počasí. Krátké dešťové přeháňky by byly jen čtyři za celý červen. Takže v červenci je krásné letní

letní počasí. Je poměrně sucho. Za červenec byly jen tři deštivé přeháňky, z toho jedna provázena bouřkou. Ranní teploty se pohybují od 12 do +17°C, odpolední od 25 do 32°C. V srpnu je také krásné počasí. Ranní teploty dosahují až 21°C, odpolední až 33°C. Za celý měsíc srpen neklesla odpolední teplota pod +25°C. Je značné sucho. Srážky jsou minimální. 14 dubna pršelo a 22 srpna je krátká deštivá přeháňka, provázená slabou bouřkou. V měsíci září denní teploty mírně klesají, ale očekávaný déšť nepřichází. Za celý měsíc září byly jen tři deštivé přeháňky. Je sucho a i hrabečickým potokem teče jen nepatrné množství vody. Ranní teploty se pohybují kolem 10°C, odpolední do 21°C. Celé září je ještě letní počasí. V říjnu nastává zhoršení počasí. Je oblačno s častými deštivými přeháňkami a prudkým poklesem teploty. Dne 13 října klesá ranní teplota až na -4°C, jinak se pohybuje od +1 do +5°C, odpolední od +6 do +12°C. Chladné, deštivé a polarační počasí vydrží celý říjen. A měsíc listopad tímto počasím pokračuje. Ranní teploty se pohybují od +4 do -4°C, odpolední nevystoupí nad +10°C. Celý listopad je polarizováno s mrholením, ranními mlhami, které při poklesu teploty tvoří náledí. Do listopadu poprvé sněží ale sníh

roztává. Do poloviny prosince trvá listopadové počasí. V druhé polovině prosince nastává výraznější ochlazení. Ke konci měsíce klesá noční teplota až na -14°C. 26 prosince dokonce na -18°C. Je stále bez sněhové pokrývky. Jasné a mrazivé počasí trvá až do konce roku 1992.

Dne 22 září zemřela náhle po dlouhé těžké nemoci ve věku 55 let paní Miroslava Dutová. Naši spoluobčané se se zesnulou paní Miroslavou Dutovou rozloučili v pondělí 28 září ve 14 hodin v obřadní síni městského krematoria v Šumperku. Čest její památce.

V tomto roce byla s konečnou platností rozdělena ČSFR na dvě úplně samostatné republiky. Českou republiku a Slovenskou republiku. Obě republiky uzavřely smlouvu o generálním vymezení státních hranic, která byla schválena 24 listopadu 1992. Obě republiky se dohodly, že státní hranice mezi republikami půstanou totožné se současnými administrativními hranicemi republik. Dne 16 prosince byla schválena Ústava České republiky. Přes očekávaný nesouhlas slovenské politické scény, který skutečně přišel, odsouhlasili poslanci převzetí československé vlajky, do soustavy staronových českých státních symbolů.

Druhý prázdninový den se v budově sněmu předávala štafeta. Petr Pithart podal demisi své vlády, kterou nové předsednictvo sněmu přijalo. První zasedání nové vlády se konalo ve středu 8 července.

Složení nové vlády a České národní rady:
Doc. ing. Václav Klaus CSc. 51 let - předseda ODS - předseda vlády. Ing. Ivan Kočárník, CSc. 48 let - ODS místopředseda pověřený řízením ministerstva financí. JUDr. Jan Kalvoda, 39 let ODA, místopředseda pověřený řízením civilní správy a legislativy. Ing. Josef Luxe, 36 let, KDU-ČSL, místopředseda pověřený řízením ministerstva zemědělství. Ing. Karel Dyba, CSc., 52 let, ODS, ministr pro hospodářský rozvoj. Ing. Jiří Skalický, 36 let, ODA, ministr pro správu národního majetku a jeho privatizaci. Doc. ing. Josef Zieleniec CSc., 46 let, ODS, ministr zahraničních vztahů. Prof. PhDr. Petr Pithart, 54 let, KDS, ministr školství, mládeže a tělovýchovy. PhDr. Jindřich Kabát, 39 let, KDU-ČSL, ministr kultury. Ing. Jindřich Vodička, 40 let, ODS, ministr práce a sociálních věcí. MUDr. Petr Lom, CSc., 57 let, ODS, ministr zdravotnictví. JUDr. Jiří Novák, 42 let, ODS, ministr spravedlnosti. Jan Ruml, 39 let, ODS, ministr vnitra. Ing. Vladimír Dlouhý, CSc., 39 let, ODA, ministr průmyslu, obchodu a cestov-

ního ruchu. RNDr. Igor Němec, 33 let, ODS, ministr státní kontroly. Ing. František Benda, 48 let, KDS, ministr životního prostředí. Ing. Stanislav Bělehrádek, 49 let, KDU-ČSL, ministr pro hospodářskou soutěž.

Česká národní rada.

PhDr. Milan Uhde, 56 let, ODS, jihomoravský kraj, předseda. Ing. Jan Kasal, 41 let, KDU-ČSL, jihomoravský kraj, místopředseda. Karel Ledvinka, 51 let, ODA, východočeský kraj, místopředseda. Ing. Pavel Tollner, 43 let, jihomoravský kraj, místopředseda. PhDr. Jiří Vlasák, 40 let, ODS, jihočeský kraj, místopředseda. JUDr. Anna Röschová, 41 let, ODS, západočeský kraj, mandátový a imunitní výtor ČNR. JUDr. Miloslav Výborný, 40 let, KDU-ČSL, východočeský kraj, ústavně právní výtor ČNR. Ing. Vladimír Šuman, 56 let, ODA, středočeský kraj, výtor ČNR pro právní ochranu a bezpečnost. Ing. Josef Pavela, 58 let, KDU-ČSL, severomoravský kraj, výtor ČNR petiční, pro lidská práva a národnosti. Ing. Tomáš Ježek, 52 let, ODA, severočeský kraj, rozpočtový výtor ČNR. Ing. Vladimír Budinský, 33 let, ODS, severočeský kraj, hospodářský výtor ČNR. MVDr. Jan Černý, 33 let, ODS, středočeský kraj, zemědělský výtor ČNR. Ing. Leopold Zutek, 52 let, ODS, severomoravský kraj, výtor pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí. MUDr. Martin Zyka, 43 let, ODS

jihomoravský kraj, výbor ČNR pro sociální politiku a zdravotnictví. PhDr. František Kozel, 48 let, ODS, východočeský kraj, výbor ČNR pro výchovu, vzdělávání a kulturu. RNDr. Jiří Payne, 36 let, ODS, kraj Praha, zahraniční výbor ČNR. Mgr. Jiří Hronek, 36 let, ODS, jihomoravský kraj, člen předsednictva. PhDr. Stanislav Tolák, 45 let, ODS, západočeský kraj, člen předsednictva. Jan Zahradníček, 44 let, KDS, jihomoravský kraj, člen předsednictva.

Nám zbývá jen doufat, že nově zvolená vláda české republiky a předsednictvo české národní rady, povedou náš nový stát k lepší budoucnosti nás všech.

Obec Hrabětice s osadou Hrásné spravuje i v tomto roce sedmičlenné zastupitelstvo, v jehož složení nenastaly žádné změny. Část administrativních prací vykonává na zkráceném úvazku paní Vlasta Kulhánová. Pro zlepšení podmínek k trvalému bydlení je nutné vykonat ještě dost práce pro rozvoj naší malé obce.

Na závěr bych si přál, abychom všichni tuto novou demokratickou přeměnu v dobrém zdraví přežili a snad se i dočkali lepší budoucnosti.

Zápis do kroniky za rok 1991
provedla: kronikář obce
Josef Šonajka

Za obecní úřad Hrabětice
zástupce starosty
Josef Eliáš

Rok

1993

Rok 1993 zastihl představitele nového státu v plném pracovním tempu. Česká republika vstupovala do tohoto roku jako do roku jedna. Byly podepsány smlouvy a dohody mezi oběma republikami o rozdělení a finančním vypořádání. Československá měna byla rozdělena na českou a slovenskou korunu. Kolkované bankovky byly stakovány z oběhu a nahrazeny novými bankovkami. Česká republika vydala tyto nové peníze. Z kovových mincí to jsou: 10 ti haléř, 20 ti haléř, 50 ti haléř, 1 koruna, dvoukoruna, pětikoruna, 10 ti koruna, 20 ti koruna a 50 ti koruna. Z papírových bankovek jsou vydány: 50 ti

koruna, stokoruna, dvoustkoruna, pětistkoruna, tisícikoruna a pětitisícovka. Československé peníze už neplatí. Lze je ještě v bankách vyměnit za nové. Byly podepsány dohody o vytvoření celní unie, vízové povinnosti, rozdělení armády, dopravy, telekomunikací atd. Dále byl schválen zákon o státním občanství, zákon o justici a policii. Z těchto změn vyplývá, že na nedostatek práce, si ve státní správě nemohl nikdo stěžovat. Tyto změny přišly až na okresní úřady a to ve formě daleko více práce a povinností. V tomto roce proběhly změny v daňovém zákoně, které se přímo dotýkají všech měst a obcí. Byla zrušena daň domovní, remisářská a dislokační poplatky právnických subjektů. To vše nahradila nová daňová opatření. Daň z nemovitostí, silniční daň a jiné daňové odvody, jako zdravotní pojištění, sociálního zabezpečení atd. Tyto daňové úpravy se dotkly hlavně malých a středních podnikatelů, kterým činí daňový odvod 45%. Od tohoto roku byla také zavedena 23% daň z přidané hodnoty, která postihuje hlavně malospotřebitele.

A teď bych se přešel k činnosti a životu naší obce. V roce 1993 se pokračovalo v započatých úkolech z loňského roku. Hlavním úkolem bylo dokončení

výstavby energetické sítě v osadě Krásné. Výstavba vysokého napětí, trafostanice, nízkého napětí a veřejného osvětlení byla dokončena 30 září tohoto roku. Stavba byla zkolaudována a předána do správy energetických závodů Zábřeh. Finanční náklady této stavby nebyly překročeny. Částka 500 000 Kč. která připadla k úhradě obci, byla ihned po ukončení stavby obcí uhrazena. Při zajišťování finančních prostředků na tuto stavbu, nám pomohlo také město Šumperk částkou 100 000 Kč a hlavně okresní úřad Šumperk posílením obecního rozpočtu.

Oprava kulturního domu začala až po dovolené a prázdninách. Během měsíce září byla provedena oprava a rekonstrukce pohostinství. Stávající zařízení mělo k dispozici jen 16 míst k sezení. Při větší návštěvě chyběla místa k sezení hlavně pro místní. Přestavbou kuchyně a skladu přibylo dalších 20 míst k posezení. Také venkovní oprava byla nezbytně nutná. Přístavek hygienického zařízení měl špatnou střechu, zatékalo jak do přístavku tak po obvodových zdech. Střecha byla stržena a postavená nová včetně vazby. Přístavek byl zateplen k vůli zamrzání odpadu a vody. Na celé budově byly opraveny venkovní omítky. Jednické

práce prováděli dva zedníci z Mostkova u Oskavy, kteří prováděli i opravu hratěšického kostela. Díky pomoci občanů, byly vnitřní opravy ukončeny již za tři týdny a mohl být znovu zahájen provoz. Celkové náklady na opravu činily 90 000 Kč. Do těchto nákladů jsou zahrnuty i peníze které byly použity na vybavení. Byla zakoupena nová lednice - podlahová krytina, záclony, závěsy a celá budova byla nově vymalována. Na této opravě pomáhalo i hodně našich občanů. Největší zásluhu na rychlem provedení mají: Václav Večeřa, Jaromír Večeřa, Jan Kampas, Josef Forajta, Martin Mareček, Richard Matis a další. V příštím roce zbývá provest nátěr celé budovy a úprava kolem kulturního domu. Ještě byla provedena oprava dvou komínů KD. Staré komíny musely být rozebrány pro špatný stav a byly postaveny noví. Tuto práci perfektně provedli pan Josef Maša a pan Jan Kampas. Patří jim také poděkovat.

Také generální oprava místního kostela a farní budovy byla v tomto roce ukončena. Do jde kolem musí se zastavit aby si prohlédl tu krásu. Nová střecha v četně dvou věží, vše pokryto bonským šindelem, nové omítky, to vše opravdu stojí za to aby se člověk pozastavil. Těmito opravami vznikl krásný střed na-

ší vesničky. Dne 30 října sloužil v hraběšickém kostele slavnostní mši svatou olomoucký biskup Josef Hrdlička a vysvětil při ní nový oltář. Po skončení slavnostního obřadu bylo připraveno pro občany občerstvení a přátelská beseda s představitelem církve. Jako starosta obce jsem byl také pozván a můžu potvrdit, že beseda proběhla v milé a přátelské pohodě.

Z důvodu přemístění prodejny potravin do budovy hasičské zbrojnice, vznikl pro obec další problém, kam umístit veškerý protipožární materiál. Bylo rozhodnuto, využít prostor v hospodářské budově rekreačního střediska. Tento prostor-chlívky-dříve sloužil k chovu drobného zvířectva. Vytouráním chlívků, zazděním garážových vrat, opravou omítek a podlahy se podařilo získat sklad pro tento materiál, který byl uložen v garáži na chalupě manželů Hefnerových.

Po opakovaném vloupání do místního pohostinství a prodejny potravin, bylo nutné provozovny proti vloupání zajistit. Do oken byly vsazeny ocelové mříže, dveře byly vyměněny za ocelové s vnitřním zamřížováním a bezpečnostními zámky. Další pokus o vloupání do prodejny potravin byl pro zloděje

neúspěšný. Náklady na zabezpečení činily 30 000 Kč. Neckci to zakřiknou ale zdá se, že to pomohlo zatím je od zlodějů pokoj. Pro lepší vstup hlavně při dovozu ztoží do prodejny potravin, byl vydlážděn nový chodník a zajištěna vodovodní přípojka proti zamrznutí. Připočteme-li k těmto pracím běžnou údržbu obecního majetku, jako veřejné osvětlení, místní komunikace, veřejné prostranství, svoz odpadu atd., tak musíme rok 1993 hodnotit jako velmi náročný nejen z pohledu pracovního úsilí ale i náporu na obecní pokladnu. Zatím nápor vydržela.

Koncem tohoto roku došlo ke změnám ve zdravotnictví. Převážná část obvodních zdravotnických zařízení přešla do soukromných ordinací. Naše obec spadá do obvodu č 4, v kterém ordinuji pan doktor Vladimír Grygar a zdravotní sestra Jarmila Suchomelová. Naší občané jsou se službami tohoto obvodu spokojeni. MUDr. Vladimír Grygar zajíždí k návštěvám starších nebo nemocných občanů pravidelně 1x za tři týdny přímo do obce. Je to práce navíc ale hlavně starší občany to povzbudí a potěší. Obecní zastupitelstvo se po projednání na veřejném zasedání rozhodlo, poskytnout finanční příspěvek ve výši 10 000 Kč na vybavení zdravot-

nického zařízení nového obvodu. Příspěvek je určen k zakoupení zařízení pro rychlejší a operativnější evidenci všech pacientů spadajících pod tento obvod.

Okresní úřad přijal od 2 ledna 1993 novou administrativní pracovnici na zkrácený úvazek, paní Milušku Mikulkovou. Doposud tuto práci vykonávala paní Vlasta Kulkusová, které byla na vlastní žádost smlouva ukončena. Okresní úřad paní Kulkusové poděkoval za práci, která byla při zrodu nové okresní hlavně v jejích začátcích velmi náročná. Od 1 října byl přijat do zaměstnání OÚ pan Jaromír Večeřa, který byl v evidenci nezaměstnaných. Jeho hlavní pracovní náplní bude údržba komunikací, veřejných prostranství a ostatního majetku okresu. Na tohoto pracovníka přispívá okresní úřad práce částkou minimální mzdy, pro veškeré veřejně prospěšné práce.

Co zápis pracovního září bych chtěl navázat na společenské a kulturní akce, které zpříjemnily život v okresu během tohoto roku. Abych se stále neopakoval, protože pořadatelé a skladatelé připravených programů je stejný jako v minulých letech, o krátkosti jen vyjmenuji kulturní program tohoto roku. Začínal tradičním tálem a následovala: velikonoční pátrava, dětský den, loučení

s prázdninami, mikulášská nadílka a předsilvestrovské posezení s hudbou a tancem. Proti létům minulým nebyl uskutečněn „Memoriál Oldřicha Peksy", soutěž v hasičském sportu, který má v obci i okolí hodně příznivců. Dobrovolný hasičský sbor tuto akci nezajistil z důvodů rozpadu družstva a hlavně z nedostatku času členů, kteří soutěž v minulosti zajišťovali. Navíc byl veškerý hasičský materiál uskladněn po obci, protože v hasičské zbrojnici byla zřízena prodejna potravin. Starosta hasičů i obce pan Josef Ťorajta, který tyto soutěže zajišťoval, má osobní závazek v příštím roce soutěž zajistit. Všechny akce které v tomto roce proběhly, byly jako vždy dobře připraveny. Dobrá nálada, žádná rvačka, bohaté tomboly a vždy velká návštěva z řad místních i z okolí. Nemůžeme být nespokojeni s kulturním životem obce. Poděkovat patří paní Weiserové, paní Eliášové, ing Reslerové, paní Ťorajtové a dalším za přípravu a zdárný průběh tanečních zábav a hlavně úklid po nich. Jako v minulosti musím zapsat také hlavního pořadatele, hlavně dětských programů pana Karla Vykydala, který v práci z dětmi nemá konkurenci. Dík patří i všem občanům a chatařům za příspěvky do tomboly a účast.

Malé posezení na ukončení roku mělo otcem rastupitelstvo s rodinnými příslušníky. Posezení byli i otčané kteří pomáhali při zajišťování chodu otce po celý rok. Pro účastníné bylo připraveno malé občerstvení. Posezení proteklo ve velmi dobré pokodě, hlavně při vzpomínkách každého na své zážitky z života v Hrabišicích.

První stavba nového rodinného domku v Hrabišicích byla v tomto roce dokončena. Manželé Zachárkovi se dvěma dětmi budou mými bývalými bydlícími otčany mého otce. K trvalému pobytu se přihlásili i manželé Blížňákovi, kteří mají v otci pekařství domek. Počet obyvatel vzrostl o 6 otčanů. Úmrtí v tomto roce nebylo žádné. Nejstarší otčanka otce paní Olga Zachmanová, byla po úrazu „zlomení kyčle" umístěna v ústavu s pečovatelskou službou v Žireck na Krnovsku. Jejím přáním bylo aby se mohla přátit zpět do Hrabišic, nebo alespoň do některého z domovů v Šumperku. Úřad sociálního zabezpečení v Šumperku nemá zatím volné místo, ale bylo přislíbeno okamžité přijetí paní Zachmanové, jak se něco uvolní. Paní Olga Zachmanová slavila v tomto roce 91 narozeniny. Vojenskou základní službu ukončil náš otčan pan Josef Mrňa ml. Vrací se ke svému zaměstnání u ČSD.

Mrazivým počasím začíná rok 1993. Ranní teploty klesly až na -20°C, odpoledne -8 až -12°C. Od 6 ledna nastává výrazné oteplení. Je zataženo s ranními teplotami 0 až -3°C, odpoledne se pohybují od +2 do +7°C. 22 ledna stoupá odpolední teplota až na +11°C. Je stále bez sněhu. Od 25 ledna nastává ochlazení se sněžením. Sněhová pokrývka 20 cm přistává. Konec ledna probíhá znovu s mrazivým počasím. Ranní teplota klesá až na -19°C, odpoledne se pohybují kolem -8°C. Počasí s těmito teplotami vydrží až do 5 února. Od 6 února je mírné oteplení a zataženo s ranními mlhami. Ranní teploty se pohybují od -4 do -10°C, odpoledne od 0 do +4°C. Často sněží, sněhová pokrývka je kolem 40 cm. Tento stav trvá až do konce února.

Měsíc březen pokračuje v únorovém počasí. Je polojasno místy sněží. Ranní teploty se při vyjasnění pohybují kolem -13°C, odpoledne kolem -5°C. Od 12 března se výrazně otepluje. Ranní teploty se pohybují kolem 0, odpoledne +3 až +7°C. Je polojasno až oblačno se silnými ranními mlhami a mrholením. Od 25 března teplota znovu klesá, ranní na -5°C, odpoledne kolem 0°C a mrholení přechází v sněžení. Chladné počasí trvá až do 6 dubna. Od tohoto dne nastává

oteplení provázené dešťovými přeháňkami. Roztál poslední sníh. Ranní teplota se pohybuje kolem +3°C, odpolední 8 až 14°C. Celý duben je proměnlivé počasí se stále stoupajícími teplotami. Konec měsíce dubna jsou ranní teploty až +10°C, odpolední až +25°C, je jasno.

Celý květen bylo pěkné, dá se říci až suché počasí. Při jasném počasí se ranní teplota pohybovala kolem +11°C, odpolední až +24°C. Za celý květen jen třikrat zapršelo. 3.5. bouřka s krátkou přeháňkou, 6.5 bouřka s deštěm, 15.5. bouřka bez deště a 22 května déšť. Nejteplejší den byl 21 květen. Odpolední teplota vystoupila až na +28°C. Ani v červnu nenastala změna. Je stále sucho. Do 11 června je krásné letní počasí. Od 12 teploty klesají. Je zatažено s krátkými ale častými dešťovými přeháňkami. Ranní teplota se pohybuje kolem 12°C, odpolední 18 až 22°C. Proměnlivé, více zatažené počasí trvá až do konce června. Od 3 července se počasí zlepší ale jen na týden. Odpolední teplota stoupá až na 29°C. Od 11 července je znovu zatažено jen s ojedinělým vyjasněním. Zatažené počasí je provázeno dešťovými přeháňkami. Nejteplejší je 5 červenec je až 30°C, nejchladněji 16 červenec jen 12°C. Měsíc srpen začal jasným letním počasím. Až do 23 je jasno, bez jediné

přeháňky, s ranními teplotami kolem 15°C, odpolední 27 až 32°C. Od 23 je zataženo s výrazným ochlazením. Tento den poprvé v srpnu vydatně prší. Ranní teplota klesá na 9°C, odpolední se pohybuje jen kolem 20°C. Zataženo s deštěm přistrává až do konce srpna. Nejteplejší srpnový den je 16 - 33°C, nejchladnější je poslední den měsíce, odpoledne jen 13°C.

Září má počasí bez větších změn. Polojasno až zataženo, ranní teploty kolem 8°C, odpolední do 20°C. Deštivé přeháňky jsou častější a dá se říci, že nastávají podzim. Nejvyšší odpolední teplota je 25 září 25°C, nejnižší 30 září, ranní dokonce -1°C, odpolední jen +9°C. I říjen pokračuje v zataženém počasí s častým deštěm. Ranní teplota je ještě kolem 9°C, odpolední 15°C. 19 října klesá ranní teplota na -4°C, odpoledne je jen 6°C. Od tohoto dne nastávají chladno. Ráno se teplota pohybuje kolem 0°C, odpolední nevystoupí nad +8°C. Poslední říjnový den je ráno -4°C, odpoledne +5°C.

V první polovině listopadu se mírně otepluje. Ráno je kolem +3°C, odpoledne do +10°C. První sníh padá 12. Od 15 listopadu nastávají oblačení. Ráno teplota klesá na -6 místy až -12°C, odpoledne -5 až -7°C. Mrazivé počasí trvá až do konce listopadu. Prosinec začal otep-

lením. Je zataženo, mrholení a silné ranní mlhy s mrazem. Páteho prosince prší a ranní teplota stoupá na +1°C, odpolední na +6°C. Po tomto dni se teplota pohybuje kolem 0°C, mírně mrzí ale sníh se neudrží. 30 prosince hlásí ranní teplota na -8°C ale 31 je zase jen kolem 0°C. Rok 1993 končí bez sněhové pokrývky.

V pokračování zápisu bych se chtěl vrátit do roku 1990 a to k první návštěvě papeže Jana Pavla II. v ČSFR, která proběhla ve dnech 21 a 22 dubna.

Žehnám celému Československu. Pozdravuji všechny a každého. Přicházím k Vám ve jménu Páně a všem přináším poselství pokoje a lásky.

Duben 1990 Joannes Paulus II.

Důstojnou i vlídnou, nezřídka veselou tvář hlavy katolické církve papeže Jana Pavla II. každý pozná. Vždyť si ho však lze představit jako malého chlapce, jednoho ze statisíců malých Poláků, malého Karola Wojtyly. Narodil se 18 května 1920 v malém městečku Wadowice, které leží ve Slezsku na úpatí Beskyd. Karol vyrůstal, vychováván nejen rodiči, ale i o 15 let starším bratrem Edmundem. Rodina mu s lehkou přísností vštěpovala katolickou výchovu. Ještě na základní

škole v devíti letech poznal, co přináší smrt v celé její krutosti. V roce 1929 zemřela jeho matka ve věku 45 let. Za tři roky na to následoval matku jeho starší bratr. Byl lékařem v Bielsku a podlehl spálové epidemii. Od 13 let vyrůstal sám se svým otcem. Pod jeho dohledem se Karol vyvíjel v inteligentního mladíka s mnohostrannými zájmy. Na gymnáziu se stal nejlepším žákem latiny a řečtiny, velmi dobrý byl v němčině, filosofii, dějepise a náboženství. Rád král fotbal, lyžoval a chodil po horách. V roce 1938 maturoval s vyznamenáním. Protože chtěl dále studovat polonistiku, rozhodli se s otcem přestěhovat do Krakova. Karol Wojtyla se zapsal ke studiu na filologické fakultě Jagellonské university. Setní semestr z roce 1939 absolvoval Karol výborně. Uprostřed přípravy na nadcházející semestr uvrhlo Německo poláky do válečné vřavy. O několik dní později zakájilo gestapo a SS první zvláštní akci. Odvlekli většinu krakovské inteligence do Sachsenhausenu. Karol Wojtyla měl štěstí. Směl pracovat v kamenolomu blízko Krakova. Universita je ilegalitě. Absolvování ilegální zakázané university i propagace národní polské morálky se přesto zdá Wojtylovi málo. Pomáhá pronásledovaným židům, obstarává jim falešné papíry a

utytování. Rozhodující mezník v životě Karola Wojtyly přináší rok 1941. Po krátké, těžké srdeční nemoci umírá jeho otec. Krátce poté činí své nejzávažnější rozhodnutí a vstupuje do krakovského kněžského semináře, který organizuje arcibiskup Adam Sapieha. Rozhodl se stát kněžem a dát se zcela do služeb Boha. Jeho pracovní život zůstává nezměněn, neboť také kněžský seminář může absolvovat jen v ilegalitě.

Je konečně po válce. Karol na znovuotevřené katolické fakultě Jagellonské university dokončuje studia a je 1 listopadu 1946 vysvěcen na kněze. To již Adam Sapieha byl jmenován kardinálem a působí v Římě, kam bere Wojtylu sebou a nechává ho studovat na papežské universitě Angelicium. V roce 1948 skládá doktorát na téma brotlémů víry u Jana z Kříže. Poté je jmenován farním vikářem v Niegowicích. Po návratu do Polska začíná přednášet na kněžském semináři v Krakově a zároveň na katolické universitě v Lublině. 4 července 1958 je jmenován světícím biskupem na Wawelu v Krakově. 16 června 1962 byl zvolen kapitulním vikářem a byl tak nejmladším správcem polské diecéze. A když ho papež Pavel VI. jmenoval 30 prosince arcibiskupem krakovské metropole, byl

nejmladším polským arcibiskupem. 26 června roku 1967 byl jmenován kardinálem. 28 září 1978 zemřel papež Jan Pavel I. V sobotu 14 října odešlo 111 kardinálů do konkláve, aby zvolilo nového papeže. Večer 16 října 1978 začal vystupovat z komínů Sixtinské kaple bílý kouř, který signalizuje zvolení papeže. Novou hlavou katolické církve se stává Karol Wojtyla - papež Jan Pavel II.

Po krátkém životopisu papeže Jana Pavla II. se vrátím k programu jeho dvoudenní návštěvy v naší republice. Papež Jan Pavel II. přiletěl do Prahy 21 dubna v 11 hodin. Na letišti jej přivítali političtí představitelé země v čele s prezidentem republiky Václavem Havlem a církevními představiteli v čele s kardinálem Tomáškem. Po uvítání odjezd papamobilem do chrámu sv. Víta, kde se setkává s duchovními, řeholníky a tělesně postiženými občany. Odpoledne přijezd na Letenskou pláň a projíždění mezi shromážděnými. Následuje mše svatá a cesta zpět na Pražský Hrad. Večer osobní audience s panem prezidentem a jeho rodinou. Na závěr dne ještě papež Jan Pavel II. pozdravil shromážděné z balkonu. Na druhý den návštěvy odletěla do Kunovic a pak helikoptérami do obce Šupsy u Velehradu. Následovala mše svatá, pak oběd a odpo-

lední odpočinek. Odpoledne v 15 hodin odlet do Bratislavy na letiště Vajnory. Následovalo uvítání slovenskými představiteli v čele s předsedou slovenské vlády a arcibiskupem Tokolem. V 17 hodin byla mše svatá. Pak následoval odjezd na bratislavské mezinárodní letiště Ivanka, ceremoniál na rozloučenou a v 21 hodin odlet do Říma. Tak skončila dvoudenní návštěva nejvyššího církevního hodnostáře v Československé republice, Papeže Jana Pavla II.

Na závěr zápisu za rok 1993 zbývá jen popřát všem našim občanům hodně elánu do dalších let. Musíme věřit, že se situace v naší zemi bude vyvíjet ve prospěch celého našeho národa. Hlavně po ekonomické stránce by občané přivítali rychlejší růst životní úrovně.

Zápis do kroniky za rok 1993
provedl: kronikář otce
Josef Forojta

Za Obecní úřad
Hratěšice: zást. star.
Josef Eliáš

Rok

1994

Rok 1994 byl rokem ukončení prvního po-
válečného období, komunálních voleb do zastupitelstev
obcí. Obecní zastupitelstvo obce Hradišťka pracovalo po
celé čtyřleté poválečné období beze změn, ve svém sedmi-
členném zastoupení v tomto složení. Josef Šosajka
starosta, Josef Eliáš zástupce starosty, členové: Josef
Maša, Jan Kampas, Václav Beňa, Martin Mareček
a Jan Matis. Po celé poválečné období pracovalo zas-
tupitelstvo velmi dobře. Za to se zaslouží dík od všech.

Nové volby do obecních zastupitelstev na čtyřleté volební období proběhly 18-19 listopadu 1994. S deseti kandidujících bylo zvoleno nové sedmičlenné zastupitelstvo v tomto složení: Josef Forajta - starosta, ing. Libor Suchánek zástupce starosty, členové: JUDR Hana Suchánková, Josef Maša, Václav Večeřa, Jan Kampas a Alois Bližňák. Volby do zastupitelstev proběhly v naší obci za účasti 87,8% voličů. V rámci okresu se v účasti voličů na voltách naše obec umístila na 8 místě. Komunálních volet se zúčastnilo 98 obcí okresu Šumperk. Rád bych zaznamenal průběh volet v okrese podle politických stran. Nejvíce mandátů 347 získali nezávislí kandidáti, což představuje 32,1%. Na druhém místě se umístila KDU-ČSL se 185 mandáty - 17,1%, třetí místo získala ODS se 176 mandáty - 16,3%, jako čtvrtá skončila KSČM se 171 mandáty - 15,8%. Jako páté se umístilo Hnutí zemědělců se ziskem 63 mandátu - 5,8% a šestá skončila Strana demokratické levice s 27 mandáty - 2,5%. Ostatní politické strany skončily se ziskem mandátů pod 2%. Celkový počet zvolených členů do zastupitelstev v okrese Šumperk je 1081 členů, z toho 204 žen. Průměrný věk nově zvolených členů zastupitelstva je 43 let.

Rok 1994 začal teplým počasím. Až do 16 ledna se teplota pohybuje od 0 do +6°C. Při oblačném počasí často prší. Je bez sněhu. Od 17 ledna se vyjasňuje a teplota klesá na -6°C. 22 se znovu otepluje a prší. 28 ledna je dokonce bouřka. Ranní teploty se pohybují kolem -2°C, denní +6°C. Ani v měsíci únoru se teplota vyrazněji nemění. Ranní se pohybují kolem -6°C, denní 0 až +5°C. Za celý únor je jen malý sněhový poprašek. Nejsilnější mráz je 14 února -15°C. Březen přináší teplejší počasí. Ranní teploty se pohybují kolem +3°C, odpolední +8 až +10°C ojediněle až +12°C. Ke konci března se ochlazuje. Denní teploty klesají na +2°C a 27 dokonce sněží. Měsíc duben probíhá aprílovým počasím. Je většinou zataženo s deštěm, s denními teplotami kolem 15°C. Konec měsíce dubna je teplejší. Odpolední teploty vystupují na 20°C.

Měsíc květen je teplotně průměrný s dostatečnými srážkami. Teploty se pohybují od 16 do 22°C. 26 května večer je silná bouřka. Začátek června je mírnější na teploty, které se pohybují jen do 20°C. Oblačné počasí je prováženo častými dešťovými přeháňkami. Od 25 června se výrazně otepluje a nas-

trvá letní počasí. Denní teploty se pohybují až na 34°C. Je sucho a horké počasí trvá až do 17 července, kdy přichází odpolední bouřka s deštěm. Po této bouřce jsou znovu vedra až 35°C, která trvají do konce července a pokračují i v měsíci srpnu. Odpolední teplota stoupá až na +37°C a je velké sucho.

Od 11 srpna nastává změna. Silná bouřka s deštěm přináší konec tropických teplot. Je zataženo s občasnými přeháňkami a denní teplota se pohybuje jen kolem 22°C. Proměnlivé počasí trvá až do konce srpna a i celý měsíc září. Časté deštové přeháňky, denní teplota kolem +17°C a jen ojediněle se vyjasní. Měsíc říjen přináší oblačnému. 6 října je první ranní mráz -2°C a první poprašek sněhu. Ranní teplota kolem 0°C, denní 10 až 12°C, vydrží až do konce října. A listopad pokračuje v říjnovém počasí. Ranní teplota neklesne pod -3°C, denní se pohybují kolem +6°C. Celý listopad je bez sněhu. Prosinec začal průměrným oblačnem. Ranní teploty klesají na -7 až -10°C, denní se pohybují kolem nuly. Do prosince dročně sněží. Po vánocích se znovu otepluje. Denní teplota stoupá až na +12°C. Konec roku 1994 je bez sněhu.

V roce 1994 končí první čtyřleté volební období. Při pohledu do minulosti bych chtěl připomenout některá předsevzetí, se kterými jsme začínali jako nově vzniklá samostatná obec. Nejdůležitějším úkolem nové obce bylo, aby pomohla občanům, především důchodcům při překonání počátku ekonomických změn. Počátky nového demokratického státu sebou přinesly dosti tvrdé ekonomické dopady, na sociálně slabší vrstvu obyvatel, hlavně důchodců a rodin s dětmi. V přemýšlivých otázkách, do které patří i naše obec, to bylo znát hlavně u důchodců, k kterým důchodové výměry nedosahovaly ani k hranici životního minima. Pro tyto občany rychlý nárust cen způsoboval dosti značné problémy. Proto se obec snažila, hlavně těmto lidem pomoci tyto počátky důstojně přežít, což se v plné míře podařilo.

Život v obci probíhal v tomto roce tak jako v letech předcházejících. Z kulturních a společenských akcí to byly: tradiční karnevalový bál, velikonoční pátrání červeného kříže, dětský den, loučení s prázdninami, mikulášská nadílka a silvestrovská zábava. Každý druhý pátek se scházi

přátelé krumpských písniček. Vystoupení má velký ohlas jak u místních občanů tak i v dalekém okolí. Účast na těchto posezeních je vždy značná.

Při údržbě obecního majetku se obecní úřad snaží provádět práce za pomoci občanů. Jednoduché by bylo tyto práce zadávat firmám, ale co by na to finanční možnosti obecní pokladny? A tak se tyto práce provádí brigádami. Občané po odpracování 8 hodin zdarma, dostanou za další hodiny odměnu ve výši 25 Kč za 1 hodinu. Tyto práce se vztahují na údržbu veřejných prostranství, ošetřování zeleně, různé stavební práce a zimní údržbu místních komunikací. Tento výpomocí se ušetří značná částka finančních prostředků. Obec potřebuje získat fin. prostředky na rekonstrukci NN místního napětí, posílení el. energie a veřejného osvětlení. Projektová dokumentace je již připravena. Tato rekonstrukce je důležitá pro další výstavbu v obci. Obecní zastupitelstvo se začalo zabývat výstavbou obecního úřadu a prodejny smíšeného zboží. Bylo navrženo připravit na tuto výstavbu kompletní projektovou dokumentaci.

Výstavbu nového rodinného domu začal v tomto roce Petr Torajta. Podle urbanistické studie programu obnovy vesnice by se mělo v otci postavit asi 40 nových rodinných domů. Obecní úřad požádal o zpracování územního regulačního plánu pro bytovou výstavbu. Zájem o stavební místa je značný. Obecní úřad rozhodl, že výstavba obal bude v katastrálním území Hratěnice povolena jen v okrajových částech obce. V otci bude povolena jen stavba rodinných domů. Tímto rozhodnutím by se měl zvýšit počet trvale bydlících občanů.

Ve středu dne 2 března 1994, ve věku nedožitých 78 let zemřela naše spoluobčanka paní Františka Ziemanová. Naši spoluobčané se rozloučili s paní Františkou Ziemanovou při smutečním obřadu v krematoriu v Šumperku.

V roce 1994 se narodily dvě holčičky, jako noví občánci Hratěnic. Obě radostné události byly v bývalém mlýně, kde v novém domově manželů Pavla a Aleny Marečkových, kterým se narodila dcera Alenka a manželů Pavla a Heleny Buckových kterým se narodila dcera Kateřina. Obě narozené děti dostaly od otce dárek,

vkladní knížku na své jméno, se započatým vkladem 1000 korun českých. Tento dárek budou dostávat od otce všechny nově narozené děti.

A ještě pár slov k některým důležitým problémům týkajících se hlavně občanské vybavenosti v obci. V provozu je stále místní hospoda, prodejna potravin a poštovní doručovací středisko. S prodejnou potravin jsou problémy hlavně v zimních měsících. Špatná dopravní dostupnost, musí být časté prohrnování a posyp komunikace, nedostatečné zateplení stavby a zamrzání vodovodní přípojky v četně odpadu, to vše zvyšuje a to dosti značně, náklady na provoz. Tato prodejna je umístěna spolu s obecním úřadem jako provizorium v kasičské zbrojnici, která nebyla stavěna k celoročnímu provozu ale jako sklad kasičského materiálu. Tento problém by měla řešit výstavba nového obecního úřadu a prodejny potravin.

Také autobusové spojení se Šumperkem je z finančních důvodů dosti omezeno. Byl zrušen odpolední spoj ve 14,15 hod a sobotní spoje. Pro občany to má dost nepříjemný dopad a to

z těchto důvodů. Při návštěvě lékaře, nákupu a vyřizování úředních záležitostí, musí naši občané použít ranní spoj v 7.10 hod a domů se dostanou až 15.30 hod. Pro starší a nemocné občany je to náročné jak z důvodu únavy i ztráty času. Dopravní obslužnost je z finančních důvodů omezena v celé republice jen na nejnutnější spoje, ke kterým se zařazuje jen doprava do zaměstnání a pro školní docházku. I na tento provoz musí přispívat obce, protože státní dotace na vykrytí požadavků jediného přepravce kterým je ČSAD, zdaleka nestačí. Naše obec která je obcí koncovou, což znamená, že přes ní nejedou žádné jiné spoje, nemá ani v budoucnosti naději na výraznější zlepšení, neboť rozšíření autobusové dopravy. Jedinou nadějí je výstavba bytů což by zvedlo počet obyvatel a tím se také zvedla rentabilita spojů tak, že by je bylo možné rozšířit a dopad dotací by nebyl tak velký. Tímto problémem končím zápis do obecní kroniky pro rok 1994.

Zápis do kroniky za rok 1994
zapsal kronikář: Josef Fosajta

za OÚ Hrabešice: zápis ověřil:
ing. Libor. Suchánek

Rok

1995

Na počátku zápisu za rok 1995 bych chtěl v krátkosti zaznamenat i události, které rok 1995 postupně přinesl v celé České republice a ve vedení naší republiky, v průběhu tohoto roku. Leden: do ČR byly přerušeny dodávky ropy z Ruska. 15 ledna zemřel bývalý herec Josef Kemr. Porada ministrů se dohodla na zmírnění mzdové regulace. Uskutečnila se oficiální návštěva premiéra Václava Klause v Egyptě. Prezident Václav Havel se zúčastnil oslav 50 výročí osvobození koncentrač-

ního tábora v polské Osvětimi. Proběhla také návštěva polského prezidenta Lecha Wałesy v ČR. Únor: vláda navrhla zvýšení důchodů od 1. července a zavedení školného u vysokoškolských studentů. V tomto měsíci vstoupila v platnost Evropská dohoda o přidružení ČR k Evropské unii. Vláda schválila návrh zásad novely devizového zákona, který předpokládá plnou směnitelnost koruny. Na oficiální návštěvu ČR přijel italský prezident Oscar Luigio Scalfaro a maďarský předseda vlády Gyuly Horna. V březnu proběhla návštěva prezidenta Korejské republiky Kim Jong-sama. Prezident Václav Havel navštívil Nový Zéland. Ministr obrany Vilém Holáň poprvé veřejně řekl, že členství v NATO nebude znamenat i závazek týkající se rozmístění jaderných zbraní. Ústavní soud rozhodl návrh na zrušení dekretu E. Beneše č. 108 z roku 1945 o konfiskaci nepřátelského majetku a fondech národní obnovy. V tomto měsíci proběhla návštěva Václava Havla v Austrálii. V dubnu proběhla oficiální návštěva Václava Havla na Filipínách a v Singapuru. Vláda doporučila novelizaci zákona o spotřební dani, která zdražuje cigarety o 5-10 % a navrhla

odejmout daňové zvýhodnění malým pivovarům. V květnu navštívil ČR německý prezident Roman Herzog. Vyslovil pro odškodnění obětí nacismu a navrhl, aby se prezidenti obou států zúčastnili práce společné česko-německé komise historiků. Dne 5 května zemřel vynikající herec Josef Bek. Na slavnostech svobody v Plzni vystoupil premiér Václav Klaus a americká velvyslankyně Madeleine Albrightová. Byl odhalen památník Dídy, Ameriko!

Požár pražského hotelu Olympik si vyžádal osum mrtvých a 34 zaněných. 20 až 22 května se uskutečnila návštěva papeže Jana Pavla II. V Praze sloužil bohoslužbu na Strahovském stadiónu. 21. května v Olomouci kanonizoval Jana Sarkandra a Zdislavu z Lemberka. V květnu protěkla oficiální návštěva švédského krále Carla XVI. Gustafa s chotí Sylvií. 7. června vláda jednostranně vypověděla Platební smlouvu mezi ČR a Slovenskem ze 3. února 1993. Václav Havel navštívil USA. Dále se prezident zúčastnil slavnostního otevření nového Paláce lidských práv ve Štrasburku, kde přednesl hlavní projev. Srážka osobního vlaku s nákladním u otce Krouna na Chru-

dimsku, si vyžádala 19 mrtvých a čtyři těžká zranění. Dne 2. až 4. července protěkla oficiální návštěva premiéra Václava Klause v Portugalsku. Cirilometodějské slavnosti na Velehradě a vzpomínkové oslavy 580 výročí upálení mistra Jana Husa protěkly 5 a 6 července. 12 až 14 července protěkla státní návštěva španělského krále Juana Carlose I. s manželkou královnou Sofií.

Ze dna Orlické přehrady bylo vyzdviženo první tělo, umístěné v sudu, rozřezané a zalité žíravinou. 17 července byl zadržen první ze čtyř pachatelů „nájemních vraků". Skupina má na svědomí šest vražd, z nichž tři těla obětí byla nalezena na dně Orlické přehrady. 21 července odsoudil Thajský soud v Bangkoku občana ČR Emila Novotného k padesáti letům vězení, za pokus o pašování šesti kilogramů heroinu. 3. srpna při převozu od výslechu v Bartolomějské ulici do pankrátské věznice v Praze, uprchl vězeň Ladislav Winkelbauer. Dne 18 srpna udělil Václav Havel z humanitárních důvodů milost, v případu bývalé disidentky Marty Chadimové. 19. srpna zemřel spisovatel Vladimír Škutina. Sněm Českoma-

ravského odborového svazu pracovníků školství odvolal stávku učitelů, která byla vyklášena na 4. září. Školní rok 1995/96 je prvním rokem, ve kterém je základní školní docházka opět devítiletá, a posledním rokem existence nástavbového studia na středních školách. Americká rozhlasová stanice - Radio Svobodná Evropa, zahájila 8 září oficiální vysílání z Prahy.

8 září zemřel spisovatel František Nepil. 11. září protěhla schůzka premiérů členských států Středoevropské dohody o volném obchodu v Brně. Přitom došlo k setkání českého a slovenského premiéra V. Klause a V. Mečiara. Schůzka znamenala obnovení vzájemné komunikace mezi premiéry obou států po jedenadvacetiměsíční přestávce. 1. října vstoupil v platnost devizový zákon, na jehož základě se česká koruna stala volně směnitelnou měnou. Ve Vyškově se uskutečnilo velitelsko-štábní cvičení NATO Cooperative Challenge 95.

Prezident Václav Havel jmenoval do funkce ministra zdravotnictví Jana Stránského a odvolal z této funkce Luďka Rubáše. Zároveň jmenoval do funkce ministra dopravy Vladimíra Budinského. Vác-

lav Havel uskutečnil návštěvu Vídně. S německým prezidentem Romanem Herzogem se zúčastnil zasedání česko-německé komise historiků. Na začátku listopadu vstoupili lékaři do předem ohlášené stávky. 16. listopadu se sešel prezident Havel se zástupci LOK a Svazu českých lékařů za účelem přerušení stávky. Václav Klaus odletěl do Izraele, kde se v Jeruzalémě zúčastnil pohřbu zavražděného premiéra Jicchaka Rabina. ČR byla zvolena na příští tři roky za člena Hospodářské a sociální rady OSN. Cenou laureátkou ceny Žena Evropy pro rok 1996 se stala Olga Havlová. V prosinci schválila vláda zvýšení minimální mzdy od 1 ledna 1996 z 2200 na 2500 Kč měsíčně a na nejnižší tarif 13,60 Kč. hod. Václav Havel předal V. Klausovi návrh na vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny na 31 května a 1 června a do Senátu na 15-16 listopadu příštího roku. Vláda vyslovila souhlas s oddělenými komunálními volbami do Senátu a do Poslanecké sněmovny. 18 prosince zemřel herec Martin Růžek. V Praze byl po mnohaleté rekonstrukci otevřen Veletržní palác, ve kterém Národní galerie zřídila Muzeum moderního umění.

Po rozpadu událostí v České republice během roku 1995, se vracím k událostem týkajících se naší obce. Kulturní a společenský život proběhl v roce 1995 jako v létech minulých. Ze sportovních akcí nebyly pořádány lyžařské běžecké závody, z důvodů nedostatku sněhu. Doufejme, že v příštích létech, se tradice těchto závodů obnoví. V tomto roce neproběhla v obci žádná investiční výstavba nebo rekonstrukce. V jednání obecního zastupitelstva jsou připravovány tyto akce: výstavba obecního úřadu, prodejny potravin a kompletní rekonstrukce el. vedení. Práce v roce 1995 spočívaly hlavně v údržbě obecního majetku a to: údržba a opravy budov v majetku obce, údržba veřejných prostranství a zeleně, místních komunikací v obou katastrálních územích, údržba místního hřbitova a pomníků obce. Málem bych zapomněl, na jednu investiční akci. Byla to výstavba dvou autobusových čekáren. Čekárny byly projektovány v netradičním kruhovém tvaru a postaveny byly z přírodního nepracovaného materiálu, takže perfektně zapadají do krajiny

prostředí chráněné krajinné oblasti. Celkové náklady 200 tisíc korun, byly z 50% hrazeny dotací z Programu obnovy vesnice. Staré zrezivělé plechové čekárny byly odvezeny do šrotu.

Jako další zlepšení služeb pro občany, bylo zahájeno jednání o možnosti nových telefonních přípojek pro místní občany. Po dohodě s Telekomem bude pro zřízení přípojek využito dálkového kabelu, který naší obcí prochází. Obecní úřad povolil využít k tomuto účelu části budovy OÚ, která stojí v těsné blízkosti dálkového kabelu. Zatím bude zřízeno zařízení s možností napojení 60ti účastníků v obci Hrabišice a 30ti v místní části Krásné. Jen v Hrabišicích bylo podáno 29 žádostí na telefon z řad místních občanů chatařů a chalupářů. Při nové zástavbě bytů nebude problém s telefonní přípojkou. Veškeré žádosti by měly být vyřízeny během roku 1996 až 97. Pro pěkný vzhled obce je jak ze strany obecního úřadu, tak od občanů vynakládáno značné úsilí a snaha v rámci finančních možností. Daleko horší je stav okolních luk a pastvin, které po zániku státního statku přešly do sprá-

vy Pozemkového fondu. Nový nájemce střediska Jetětín, pod která patří i pozemky v našem katastru, se o pronajaté pozemky stará mizerně. Dá se říci, že od roku 1992 nebylo na přírodní část luk a pastvin vůbec pamatováno. Po dotazu občanů úřadu na PF. bylo Pozemkovým fondem sděleno, že stávající nájemce pan Hanáček pro nesplnění povinností končí s nájmem střediska Jetětín. V novém výběrovém řízení přebralo toto středisko zemědělské družstvo Agro Měřín. Domnívám se, že se hospodaření na zemědělské půdě zlepší i z důvodu dotací na údržbu krajiny.

A teď přehled počasí jak ho přinášel rok. Rok 1995 začal zimním počasím. Je mírný poprašek sněhu, noční teploty -10 až -12°C, denní kolem -4°C. Po desátém lednu teplota mírně stoupá a sněží. 13 ledna je již 60 cm sněhové pokrývky. Ranní teploty se pohybují kolem -5°C, denní kolem nuly. Od 23 nastává oteplení. Ranní teploty se pohybují kolem +2°C, odpolední až +5°C, dokonce prší a sněhu ubývá. 26 ledna přicházejí v nočních hodinách dokonce bouřka s blesky a deštěm. Začátek měsíce února je opět chladnější.

Noční teplota klesá na -6°C, denní se pohybuje kolem -2°C. Od 14 února se opět otepluje. Ranní teploty vystupuje na +3°C, denní až na +7°C. Rozlévají poslední ledy sněhu. Začátek března je chladnější. A napadlo k tomu nového sněhu. Ranní teploty se pohybují kolem nuly, odpolední kolem +5°C. Celý březen probíhá bez výraznějších změn teplot. 29 napadlo ještě 15 cm sněhu. Duben začal oteplením. Ranní teplota se pohybuje kolem +3°C, odpolední +5 až +7°C, ale od 10 dubna se znovu ochlazuje. Ranní teploty jsou kolem -1°C, odpolední +5°C. Od 20 dubna se výrazněji oteplje. Ranní teplota je kolem +9°C, odpoledne až +15°C. Do dubna stoupá denní teplota do konce až na +20°C.

Studený máj - ve sto dole ráj, takto vypadal i květen 1995. Polojasné až oblačné počasí s častými deštivými přeháňkami a teplotami do 16°C trvá až do 24 května. Od tohoto dne nastává výrazné oteplení. Denní teplota stoupá až na 25°C. 28 května odpoledne je silná bouřka, která způsobí zhoršení počasí. Celý měsíc červen je oblačné počasí s deštěm a teplotami jen do 18°C. Až od 7 července se počasí zlepšilo. Je

pěkné jasné počasí a teplota vystupuje až na 27°C, od 10 dokonce až na 30°C. Od 24 července klesá denní teplota na 22°C. Ani měsíc srpen nemá výraznější oteplení. Celý měsíc bylo oblačno a častými dešťovými přeháňkami. Odpolední teploty o tomto měsíci nepřesáhly 25°C. Do srpna klesla denní teplota dokonce na +9°C.

V září ochladnější a oblačné počasí pokračuje. Ranní teplota +8°C, denní +15°C jen ojediněle vystoupí na 20°C. Stejné počasí pokračuje i po celý říjen, jen teploty mírně klesají. Ranní se pohybují kolem +5°C, odpolední kolem 14°C. Začátek listopadu provází ochlazením, s ranní teplotou kolem nuly, odpolední do +5°C. 2 listopadu poprvé sněží. Od 4 listopadu klesá ranní teplota až na -8°C denní se pohybuje kolem nuly. Výraznější změny v teplotě a počasí měsíc listopad nemá až do svého konce. Chladné a studené počasí přibývá i měsíc prosinec bez větších změn. Je stále bez sněhu. Občasný sněhový poprašek těsně dne roztává. Až koncem roku se ochlazuje. Noční teplota klesá až na -6°C, denní je kolem -1°C.

V roce 1995 se změnil počet trvale bydlících občanů. Přistěhovali se manželé Strouhalovi, kteří koupili domek po zemřelé paní Františce Ličmanové. Ještě v tomto roce začali s opravou uvnitř domku. Výměna podlah, dveří, vybudování ústředního topení na ekologické palivo „dřevoplyn", koupelny a další práce. K tomuto domku patří i velká zahrada, asi 1 hektar, kde syn manželů Strouhalových pěstuje dva jezdecké koně. Dalšími novými občany jsou manželé Heverovi. Tito koupili bývalou prodejnu potravin a připravují se na celkovou rekonstrukci tohoto domu. V osadě Krásné se k trvalému pobytu přihlásil pan Alois Miča z Bratrušova, který se oženil s paní Emou Bučkovou, rozenou Matisovou. Dalším novým občanem je slečna Lada Mašková, která se do Hratěšic přistěhovala z Bludova, za svým druhem Petrem Köhlerem. Z Hratěšic se odhlásil z trvalého pobytu Jan Bečvář mladší a přestěhoval se do Hratenova, kde už delší dobu žil se svou rodinou. Počet trvale bydlících občanů ke konci roku 1995 je v Hratěšicích 67.

Další zvýšení počtu trvale bydlících občanů se očekává v příštích létech. Naše obec zažádala o zpracování územního zástavbového plánu, podle kterého by se měl zvýšit počet rodinných domů asi o 40. Výstavba bude probíhat postupně a během příštích let by se měl počet trvale bydlících občanů zvýšit asi na hranici dvěstě. V minulosti měla naše obec mnohem větší počet obyvatel. Podle starých zápisů ve školní kronice se počet dětí v obou školách pohyboval okolo 150. Územní zástavbový plán má sloužit také hlavně tomu aby naše obec neztratila svůj ráz malé podhorské vesničky. Zvýšení počtu obyvatel je pro obec nezbytné, pokud bude chtít zůstat jako samostatná obec. Počet obyvatel má velký význam hlavně z ekonomického hlediska. Veškeré služby, to je zásobování potravinami, doprava atd. jsou závislé na rentabilnosti. Při nízkém počtu obyvatel je nemožné toho dosáhnout. Jako příklad uvedu dopravu autobusem do zaměstnání a škol. ČSAD počítá za jeden ujetý kilometr 20 kč. Výtěžnost na lin-

ve Hradišťce - Šumperk je v průměru 3 tě na ujetý kilometr. Rozdíl 17 tě hradí z části státní dotace a zbytek doplácejí ostatní. Při stálém nárůstu cen pohonných hmot, náhradních dílů na opravu autobusů a nových strojů, bude stoupat i cena za ujetý kilometr. Zejména malé obce nebudou schopny tento nárůst finančně hradit. Totéž se týká i ostatních služeb, například příspěvek na žáky ZŠ, údržba majetku a jiné. Proto je pro obce tak důležitý nárůst počtu trvale bydlících občanů.

Na závěr zápisu za rok 1995 uvádím, že se během tohoto roku v obci nestala žádná mimořádná událost. Nejsou žádné případy narušení pořádku mezi občany, nebyla podána ani jedna závažnější stížnost na obecní úřad a proto mohu jen dodat, že život v obci proběhl v tomto roce ve příjemné shodě našich občanů, chalupářů a chatařů.

Zápis do kroniky provedl:
kronikář obce Josef Šorajka

Za obec Hradišťce
zápis ověřil:
Ing. Libor Suchánek

Rok 1996

V roce 1996 se uskutečnily dvě významné události a to, volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konané ve dnech 31.5. - 1.6. 1996 a volby do Senátu Parlamentu České republiky, které proběhly dvoukolově ve dnech 15 až 16 listopadu první kolo a 22 až 23 listopadu druhé kolo. Volit do Poslanecké sněmovny se zúčastnilo v České republice celkem 76,41% voličů. V Severomoravském kraji to bylo 76,80%, v okrese Šumperk 80,22% a v Hrabišíčích přišlo

k voltám do Poslanecké sněmovny 95,31% voličů. Volby protěhly v naší obci v pohodě bez problému. Volební místnost byla připravena v sále kulturního domu a průběh volet zaberpečovala pětičlenná volební komise v tomto složení: předseda paní Mikulková, zapisovatelka paní Hefnerová, členové pan Vykydal pan Jan Matis a slečna Kvapilíková. Výsledky hlasování podle politických stran v České republice. ODS - 29,62%, ČSSD 26,44%, KSČM - 10,33%, KDU-ČSL 8,08%, SPR-RSČ 8,01% a ODA 6,36%. Ostatní strany byly pod pět procent získaných hlasů. Získané hlasy v Severomoravském kraji stran. Česká strana sociální demokracie - 34,2%. Občanská demokratická strana 27,5%. Komunistická strana Čech a Moravy 9,8%. Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa, 7,9%. Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová 7,8% a ostatní strany 8,9%. Ve voltách do Poslanecké sněmovny bylo zvoleno celkem 200 kandidátů. Volby do Senátu byly zahájeny 15 listopadu prvním kolem. Okres Šumperk byl v rámci republiky zařazen jako obvod

číslo 65 s těmito kandidáty: ing Přemysl Michálek CSc, za ODS, ing. Václav Reitinger za ČSSD, ing. Petr Košťacký za ODA, PhDr Jiří Kvapil Moravskoslezská koalice, ing. Milan Mátl za SZ, Josef Ginger za DEU, JUDr. Josef Sedláček nezávislý kandidát, ing. František Merta za KSČM, ing Milan Žežula - celostátní aktivo občanů a Mgr. Jiří Veter za SD-LSNS. V prvním kole získal nejvíce počet hlasů ing Přemysl Michálek CSc - 7231 a postupuje do druhého kola. Druhým postupujícím je ing. Václav Reitinger s 5575 hlasy. V druhém kole které se konalo 22-23 listopadu, získal nejvíce počet hlasů kandidát ČSSD ing. Václav Reitinger a to 54,52%. Ing. Přemysl Michálek CSc, kandidát ODS získal v druhém kole 45,48% hlasů. Občané Hradišťe volili do Senátu takto: 1 kolo - ing. Přemysl Michálek CSc 14,29%, ing. Václav Reitinger 17,86%. Druhé kolo: ing. Přemysl Michálek CSc 35,29% a příslušný kandidát ing. Václav Reitinger 64,71% hlasů. Naši občané se zúčastnili těchto voleb s procentem účasti 62,96%. Za okres Šumperk byl do Senátu zvolen 23.11.1996 ing. Václav Reitinger.

Do Senátu Parlamentu České republiky bylo zvoleno celkem 81 senátorů.

Dalším zápisem bude přehled počasí za rok 1996. Tento rok začal mírným mrazem. Ranní teploty se pohybovaly kolem -6°C, denní kolem -3°C. Je oblačno se sněžením. Sněhová pokrývka narostla na 40 cm. Od 8 ledna nastává mírné oteplení. Ranní teploty se pohybují kolem 0, odpolední vystupují až na +4°C. Je stále zataženo s mrholením. Mezonoci ranní mlhy tvoří náledí. Sněhu ubývá. Od 15 ledna se počasí zlepšilo. Je polojasno s výrazným poklesem teplot, ranní se pohybují kolem -12°C, odpolední -4 až -6°C. Napadlo 15 cm nového sněhu.

Měsíc únor začal silnějšími mrazy. Ranní teplota klesá na -14°C, 8 a 9 až na -20°C, odpolední se pohybuje kolem -9°C. Je pěkné slunečné počasí. Toto počasí se nemění až do konce měsíce února. Hned prvního března nastává prudká změna počasí. Oblačné počasí provází silné sněžení. Ranní teploty se pohybují kolem -8°C, odpolední jen -3°C. Sněhová pokrývka se zvedla na 70 cm. Jíž dlouho nebylo tolik sněhu jako letos.

Toho počasí se nemění až do konce března. Od druhého dubna se ranní teplota zvedá až na -2°C, odpolední dokonce na +5°C, pátého dubna až na +10°C. Sněhu rychle ubývá. 14 dubna při poklesu teploty na -4°C, napadlo 25 cm nového sněhu. Od 17 dubna začíná jarní počasí. Ranní teplota je jíšlě kolem nuly ale denní již vystupuje na 10 až 14°C. Během dvou dnů roztává všechen sníh. 20 dubna se ranní teplota zvedá na +11°C, odpolední až na +20°C. Pěkné počasí trvá až do konce dubna.

První květnový den přináší silnou odpolední bouřku, provázenou průtrží mračen. Během krátké doby spadlo spousty vody. Na štěstí se tato průtrž obešla bez velkých škod. Po této bouřce se počasí zkomplikovalo. Je zataženo s častými přeháňkami a denní teploty nepřesahují nad +14°C. Nejteplejší květnový den je 10-tého, kdy teplota vystupuje na +23°C. Červen začíná slunečným počasím. Denní teploty vystupují na 27 až 31°C. Od 13 června se znovu ochlazuje. Ranní teploty klesají na 2 až 5°C, odpolední na +16°C. Je zataženo s častými přeháňkami. Chladné a deštivé počasí trvá celý zbytek června a v červenci

pokračuje. Celý srpenec je nepříjemné deštivé počasí a denní teplota neboystoupí nad 20°C. Ani měsíc srpen nepřináší zlepšení. Je zataženo s deštěm a teploty do 20°C, ojediněle při vyjasnění +25°C. Výjimkou je 26 srpen s teplotou 29°C. Oblačné a deštivé počasí pokračuje i celý měsíc září. Oblačení přináší ranní teploty kolem 4°C, odpolední 11 až 12°C. Nejteplejší bylo 2 září s teplotou +17°C. V říjnu je stejné počasí jako v září. Zataženo, déšť ranní mlhy a teplota jen kolem 10°C. Celý říjen se počasí nemění. I listopad je deštivý. Teplota se udržuje nad nulou ale denně prší nebo mrholí. Ve čtvrtek 21 klesá teplota na -1°C a slabě sněží. Je to první sníh nastávající zimy. Od tohoto dne klesá ranní teplota na -5°C, denní na -2°C. Značné ranní mlhy s mrholením tvoří náledí. V sobotu 30 listopadu napadlo 10 cm sněhu. Prosinec začíná být výraznější zimy. Ranní mlhy, mrholení a náledí s teplotou kolem -5°C. Jasné oblačení nastalo v sobotu 21 prosince. Ranní teplota klesá až na -16°C, odpolední na -9°C. Nastává krásné slunečné počasí s dvacetticentimetrovou vrstvou

sněhu. Zimní počasí trvá až do konce roku 1996. Uplynulý rok byl bohatý na dešťové i sněhové srážky. I teplota hlavně v letních měsících nedosahovala k průměru minulých let, což mělo značný vliv na dozrávání ovoce, zeleniny, hlavně jahod a lesních plodů - malin křitů i borůvek. Zemědělské plodiny dosahovaly průměrných výnosů i přes špatné počasí v dotě sklizně. Hlavně senoseč byla dost mokrá. V zimních měsících se počasí projevilo hlavně v náročné údržbě komunikací. Časté a vydatné sněžení v četně námraz ztěžovalo hlavně zásobování místní prodejny potravin.

I přes špatné počasí v roce se podařilo dokončit naplánované práce v údržbě a opravách obecního majetku. Po náročné zimní údržbě provedli naší občané jarní úklid v celé obci. Odstraňování posypového materiálu z krajnic komunikací, vykraťávání a úklid veřejných ploch, zeleně a stěr kovového šrotu. Tyto práce provedli občané ve svém volném čase a zdarma. V tomto roce protíhala příprava dvou investičních stavet. Jako první byla zařazena výstavba po-

vého obecního úřadu a prodejny potravin. Pro tuto stavbu byla zpracována projektová dokumentace v četně umístění a vytýčení stavby, bylo vyřízeno a schváleno územní rozhodnutí se všemi náležitostmi. Celkové náklady na tuto výstavbu budou 2.500000 Kč. Naše obec požádala o státní dotaci ve výši 1.200000 Kč a dlouhodobý úvěr u České spořitelny 1.000000 Kč. Doba splatnosti úvěru je 10 let. Ve výběrovém řízení získala provedení stavby firma STAR Šumperk. Termín výstavby - rok 1997, včetně dokončení.

Druhá investiční výstavba se týká komplexní rekonstrukce rozvodu nízkého napětí, posílení napětí o tři trafostanice s celkovým příkonem 1.200 KW a vybudování nového veřejného osvětlení. K této stavbě zajišťovala obec projektovou dokumentaci a územní rozhodnutí ke stavbě. Celkové náklady činí 3.000000 Kč., Obec má uhradit částku 1.000000 Kč. Termín výstavby je také rok 1997. V tomto roce ~~se~~ započalo zřizování nových telefonních účastníků z řad občanů. Do konce roku bylo napojeno 14 nových linek. Z bývající zájemci budou napojeni v roce 1997. Telecom

tak splnil svůj slib daný otčanům v minulosti. Jako další svépomocná akce byla oprava vchodu na místní hřbitov a do kostela. Za pomoci pana Jiřího Mikulky ze stavební firmy STAR se starostovi otce podařilo sehnat starší ale opracované pískovcové kvádry. Z těchto kvádrů byly postaveny krásné široké schody, které vypadají jako by tam byly od minulosti. Také železná vchodová brána, která byla v devolátním stavu byla udělaná nová. Bránu zhotovil starosta pan Josef Forajta. K její výrobě bylo použito z části i materiálu ze staré brány, hlavně ručně kovaných dílů. Celkové náklady na zřízení schodiště a brány byly nepatrné, z hlediska hodnoty vykonaného díla. Velký podíl na této akci mají tito obětaví spoluotčané a chataři. Pan Jiří Mikulka ing Libor Suchánek, pan Jan Kampas, pan Václav Večeřa, pan Josef Forajta a pan Jarda Hajný. Všem patří dík a uznání za perfektně vykonanou práci. Oprava místní komunikace za kostelem, je další větší akce v roce 1996. Místní komunikace byla opravena od Eliášových, kolem bývalé hospody, za kostelem až

k poslední stavbě, chatu manželů Králových, v celkové délce 600 m. Předem se vyspravily všechny výmoly a díry způsobené jarními vodami. Tuto práci provedli občané ve volném čase. Na nezpevněnou část za kostelem byl navezen štěrk na zpevnění, rozhrnut a uválcován. Penetrační postřik, zadrcení a zaválcování provedly Silnice Ostrava. Plánované náklady činily 100 000 Kč, skutečné však byly 40 000 Kč. Snížení nákladu se dosáhlo provedením základních prací občany.

V majetku obce jsou i lesní pozemky na kterých obec hospodaří podle předepsaného lesního hospodářského plánu. V tomto roce byly mimo jiné práce, provedeny protírky v lese na kopuli. Méně hodnotné dřevo z těchto protírek se zpracovalo na palivové dříví. Obecní zastupitelstvo rozhodlo, prodat palivové dříví našim občanům v ceně 200 Kč za 1 m^3. Je to od obce pomoc občanům, protože cena palivového dříví je až 350 Kč. Při sobotních brigádách bylo rozvezeno 180 m^3 dřeva až do domů občanů. Pro zimní počasí se zbytek dřeva rozveze z jara 1997. Všichni naši občané jsou s tímto rozhodnutím zastupitelstva spokojeni.

Údržba zeleně na veřejných prostranstvích a hřbitově byla v tomto roce náročnější, z důvodů mokrého počasí. Tráva rostla doslova jako z vody. Obec zakoupila na tyto práce sekačku „křovinořez." Údržbu těchto pozemků má na starosti pan Josef Tarajka, který je od června tohoto roku zaměstnancem otecního úřadu, jako správce otecního majetku.

Výstavbu rodinného domu zahájil v tomto roce pan ing. Routínek z Olomouce. Stavbu provádí firma STARK Olomouc. Stavba bude dokončena v roce 1997. Další novou stavbou je hospodářská budova k rekreačnímu domku manželů Markovských.

Dalším zápisem bude průběh kulturních, sportovních a společenských akcí v naší obci. V měsíci únoru pořádali místní hasiči společenský ples. Účast jako vždy hojná, bohatá tombola a výborná nálada účastníků až do ranních hodin. Pan Karel Vykydal jako hlavní pořadatel obstál na výbornou. Český černý kříž pořádal Velikonoční zábavu, taktéž s hojnou návštěvou a dobrou náladou. Ještě chci poznamenat, že taneční zábavy v Hraběšicích protíhají v klidu bez šarvátek a rvaček. Pro děti byl

připraven Dětský den plný her, soutěží a na závěr táborový oheň s opékáním buřtů. Na konci prázdnin byla další akce pro děti - loučení s prázdninami. Po skončení her a soutěží skládali nastávající prvňáčci slib poslušnosti a zapálili slavnostní táborák. Místní hasiči pořádali v srpnu soutěž o hasičském sportu, Memoriál Oldřicha Reksy, 9 ročník. Soutěže se účastnilo 14 družstev. Místní hasiči reprezentovaly dvě družstva. Večer bylo připraveno posezení s hudbou a tancem. Jako každý rok tak i v letošním roce připravili místní hasiči mikulášskou nadílku s programem. Této nadílky se zúčastnil rekordní počet dětí. Bylo jich přes devadesát. Místní sál byl k prasknutí. Hlásí se již tradicí, že na mikulášskou nadílku do Hradišťa jezdí rodiče s dětmi z celého okolí. Poslední společenskou akcí v roce 1996 bylo předsilvestrovské posezení s hudbou a tancem, které se koná již 30 prosince. Místní občané a okolní chalupáři mají tento termín rádi, protože Silvestra mohou pak slavit v rodinném kruhu nebo podle svého programu. Velká účast a dobrá nálada provázela poslední zábavu v roce 1996.

Počet obyvatel se za rok 1996 zvýšil o jednoho občánka. 6. ho se narodil manželům Severovým syn Martin. Na závěr zápisu bych se chtěl zmínit o životní úrovni v naší republice. V obchodech je dostatek všeho druhu zboží, jak potravin tak i průmyslového a stavebního. Horší je to s finančními prostředky obyvatel. Ceny všeho zboží rostou daleko rychleji než příjmy chudší a střední vrstvy obyvatelstva. Velký cenový nárust je i u veškerých služeb v oblasti dopravy. Cesta autobusem z Hradiště do Šumperka stála v roce 1990 2 koruny v tomto roce stojí tato jízda již 10 Kč. Cena benzínu skoupla až na 22 korun za litr a nafty na 18 Kč. Řemeslnické práce a ostatní služby jako praní prádla, kadeřnictví, oprava obuvi, el. spotřebičů atd. podražily o 300 až 700 %. Mzdy pokud mají občané práci mají proti roku 1990 nárust maximálně 60 %. Nejvíce to postihuje rodiny s dětmi a důchodce. Valorizace důchodů neodpovídá nárustu cen. Stále vyšší jsou náklady na bydlení el. a teplo. V roce 1990 stál 1 metrák uhlí ořechu 18 Kč, dnes je to 105 korun.

Porovnání cen potravin od roku 1989 do roku 1996:

rok 1989		rok 1996	
chléb kmínový 2 kg	5,60	chléb kmínový 1,2 kg	16 Kč
rohlíky	0,40	rohlíky	1,10
mléko polotučné 1 l	2	mléko polotučné 1 l	11
máslo čerstvé 1/4 kg	10	máslo čerstvé 1/4 kg	23
olej rostlinný	15,20	olej rostlinný	33
mouka polohr. 1 kg	3,20	mouka polohr. 1 kg	11
můl 1 kg	1,20	můl 1 kg	6
cukr kostka 1 kg	7,30	cukr kostka 1 kg	22
hovězí přední s kostí 1 kg	19	hovězí přední s kostí 1 kg	69
hovězí roštěna 1 kg	55	hovězí roštěna 1 kg	138
hovězí svíčková 1 kg	90	hovězí svíčková 1 kg	250
vepřový bůček 1 kg	20	vepřový bůček 1 kg	68
vepřová krkovice 1 kg	43	vepřová krkovice 1 kg	94
vepřová kýta 1 kg	48	vepřová kýta 1 kg	138
salám šunkový 1 kg	60	salám šunkový 1 kg	134
turistický trvanl. 1 kg	55	turistický trvanl. 1 kg	138
cigarety Sparta	14	cigarety Sparta	35
cigarety Mars	5	cigarety Mars	28
cigarety Start	4	cigarety Start	26
cigarety Petra	9	cigarety Petra	31
rum tuzemský 1/2 l	40	rum tuzemský	69

Z tohoto přehledu je zřejmé, že životní úroveň přestárné většiny obyvatel, nestoupá ale klesá. Podle připravovaných regulací cen nájemného, elektrické energie vody a tepla, se životní úroveň nezlepší ani o nadcházejícím roce. Zvyšuje se i procento nezaměstnaných v našem okrese.

Ani rozvoj obce nejde tak rychle jak by si občané přáli. Finančních prostředků je nedostatek hlavně na větší investiční akce. Obec hospodaří s rozpočtem asi jeden milión korun. Výstavba obecního úřadu a prodejny potravin, rekonstrukce míkého napětí, posílení napětí a pouliční veřejné osvětlení si vyžádají náklad pět a půl miliónu korun. Tyto akce jsou připraveny na rok 1997. Obec je bude financovat částečně z místních prostředků, z úvěru a možných dotací od státu. Domnívám se, že se podaří všechny naplánované akce v příštích letech realizovat. Tím končím zápis o obecní kronice za rok 1996.

Zápis za rok 1996 provedl:
kronikář Josef Forejtek

Za obec Hradišnice
zápis ověřil
ing. Libor Svobodník

Rok 1997

Rok 1997 začínám zápisem největší katastrofy která postihla Moravu začátkem července a je označována za století povodní našich dějinách. Podle odhadu byly škody způsobené záplavami na Moravě, větší než škody napáchané v druhé světové válce v celém bývalém Československu. Od počátku července vydatně pršelo. Meteorologové předpovídají intenzivní trvalé srážky zejména nad Moravou a Slezkem. Hladiny řek rychle stoupají. Neděle 6.7. Intenzivní déšť trvá.

Je zatopena obec Opatov na Svitavsku. Začíná první evakuace ohrožených lidí. V Ostravě je vyhlášen třetí stupeň povodňové aktivity. Na Novojičínsku a Frýdecko-Místecku voda zatopila řadu silnic. Na Sysé hoře v Beskydech je překonán stoletý srážkový rekord, na metr čtvereční spadlo 234 litrů vody. Pondělí 7.7. záplavy si vyžádaly první oběti. Podle předběžných zpráv zahynulo nejméně 9 lidí. Zraněných jsou již desítky. Nejhorší situace je na Bruntálsku, kde se drama mění v katastrofu. Voda už boří promáčené domy. Desítky lidí čekají na záchranu na půdách a střechách domů. Silný proud komplikuje práci záchranářům a nasazení člunů i vojenské techniky. Dál silně prší. Stav ohrožení je vyhlášen na Jesenicku a Šumpersku. Pod vodou se ocitá třetina Ostravy. Vážná situace je i v Opavě. V průběhu dne začíná fungovat vládní krizový štáb, ve složení: min. vnitra Jan Ruml, min. živ. prostředí Jiří Skalický a min. obrany Miloslav Výborný. Na promáčené trati u Suchdolu nad Odrou, vykolejil rychlík jedoucí z Vídně do Varšavy. Při nehodě je 64 zraněných, z toho 10 těžce.

Úterý 8.7. Povodňová vlna postupuje ze severu Moravy na jih. Celé okresy zůstávají odříznuty od světa. Pokřešovány jsou desítky lidí. Odhady škod mluví o desítkách miliardách korun. Město Šumperk je z cela zaplavené. Občani z nezatopeného území republiky, začínají zasílat finanční a materiální pomoc postiženým záplavami. Ve veliké jezero se mění Bohumín. V poledne se pokroma řítí do Olomouce. Z cela izolovaný je i Přerov a Opava. V Obrokovicích na Zlínsku je z nejvíce okrožených oblastí evakuováno dalších 70 lidí. Trosečníky ze střech domů odvážejí hasiči a vojáci i na Kroměřížsku. Začíná scházet chlít a pečivo. I pitné vody je nedostatek. Vál silně prší.

Středa 9.7. V noci zasahuje hlavní povodňová vlna postupně Olomouc, Kroměříž, Blansko, Adamov a části Brna. Potvrzeno je již 13 obětí. V poledne po protržení ochranné hráze, začíná divoká voda zaplavovat také Hradec Králové. Odpoledne déšť v řadě míst ustává. Záplavová vlna je však už tak silná, že se vymyká jakékoliv kontrole. Počty evakuovaných jdou do tisíců. Začíná zabování obchodů na Opavsku,

Bruntálsku, Šumpersku a Jesenicku. V Ostravě není chleba. Lichváři prodávají chleba až za 50 korun. Takřka nepřetržitě odjíždějí do postižených oblastí, kamiony naložené dary od občanů a různých firem. Vláda a Sněmovna uvolňují dvě miliardy na pomoc postiženým. Přichází finanční pomoc i ze zahraničí. Čtvrtek 10.7. Velká voda zasahuje již podruhé střed Moravy. V obci Troutky na Přerovsku bylo smeteno přes 100 domů. Zatím je podle zpráv 29 utonulých. Mluví se o škodách za 100 miliard korun. Pátek 11.7. Nejhorší situace nastala v Uherském Hradišti, kde muselo být evakuováno 10000 lidí. Ve městě praskla hlavní hráz a řeka Morava zaplavila i střed města. Voda začíná pomalu klesat. Bylo zatopeno 290 obcí a na 50 měst. Tam kde voda opadla, odhaluje neskutečnou spoušť. Rozbité silnice, žel. tratě, mosty, pobořené domy, zničená pole i lesy a smyté zahrady. Velké ztráty na dobytku, polní a lesní zvěři, to vše naznačuje, že škody napáchané ne stoletou ale tisíciletou povodní, přesáhnou vysoko všechny dočasné odhady. Naše obce, díky své poloze, nebyla touto katastrofou moc zasažena.

Rok 1997 začíná mrazivým počasím. Prvního ledna klesá noční teplota na -16°C, přes den je -11°C a odpoledne slabě sněží. Až do 24 ledna se počasí nemění. Sněhová pokrývka je 25 cm. Konec ledna je teplejší. Ranní teplota je -3°C a denní se pohybuje kolem nuly. Únor v mírné zimě pokračuje. Až od 17 ranní teplota klesá na -12°C, denní je -3°C. Napadlo 15 cm nového sněhu. Celková sněhová pokrývka se zvedla na 40 cm. 21 února se výrazně otepluje. Odpoledne je až +6°C. 26 celý den silně prší a déšť pokračuje i celou noc. Odpoledne dokonce křmělo. 28 února je jasno s denní teplotou kolem +12°C. Je bez sněhu. Až do 20 března je celkem stále počasí. Ranní teploty kolem nuly a denní do +10°C. 21 března klesá ranní teplota na -8°C ale konec března je už teplejší. Prvního dubna je dokonce +16°C ale od 3 se ochlazuje a napadlo 10 cm sněhu. Nastává chladné počasí. Přes den déšť se sněhem, v noci teplota klesá až na -7°C. Tvoří se silné náledí. Od 25 dubna nastává konečně oteplení. Ranní teplota +6°C, odpolední +14°C. Květen pokračuje

v teplém počasí. Pátého dokonce +20°C. 14 května je silná bouřka. Denní teplota kolem 20°C vydrží do 24 května. Pak se ochlazuje, je oblačno a často prší. Až od 5 června se otepluje. Ráno kolem +12°C přes den +22°C. Jsou časté přeháňky. 30 červen je v tomto měsíci nejteplejší +31°C. Červenec začíná silným deštěm a teplota klesá na +20°C. Od třetího začínají přívaly vod z hor. Denně silně prší. Teplota jen +10°C. Od 7 července jsou Hraběšice odříznuty od Šumperka který je pod vodou. Nejezdí autobusy ani vlaky. Nádraží je celé zaplavené. Tato krůza trvá až do 11 července. Voda začíná klesat. Od 11 je obnovena autobusová doprava z Hraběšic do Šumperka. Přestává pršet a teplota stoupa na +20°C. Zbývající červencové dny denně prší. V srpnu je počasí o málo lepší. Dešťové přeháňky jsou časté ale jen krátké. Od 19 srpna se otepluje a teplota vystupuje na +29°C. Září začíná mírným poklesem teplot. Ráno +13°C, odpoledne do 18°C. 16 září večer mezi 20-22 hodinou protěhlo zatmění měsíce, které bylo krásně viditelné. 21 září byl první mrazík -1°C. Dá se říci, že v září bylo pěkné podzimní počasí. Až do

polovinu října se teplota udržela nad nulou. 17 října klesá ranní teplota na -6°C a denní se pohybuje kolem nuly. Tyto teploty trvají až do konce měsíce a i počátek listopadu je stejný. Od 7 listopadu se otepluje. Ráno kolem +2°C, odpoledne až +12°C. 19 listopadu nastává ochlazení. Ranní teplota klesá na -9°C, denní -3°C. Ke konci listopadu mírné oteplení. Prosince začíná ranní teplotou +1°C, odpoledne +3°C. Stále je bez sněhu. Od 16 prosince klesá ranní teplota na -13°C. I přes den je -10°C. Po tomto dni se znovu otepluje. Ráno kolem nuly přes den mírně nad nulou. Vánoční svátky byly bez sněhu s teplotou +3°C. Poslední den v roce napadl jen mírný poprašek sněhu. Ranní teplota -1°C, denní +1°C. Počasí v uplynulém roce bylo proti létům předcházejícím poměrně chladné s obrovskými srážkami.

I přes nepříznivé počasí byla úroda ranní Úroda
dělských plodin a nezaplavených oblastech průměrná. Vzhledem k tomu, že podzim byl celkem teplý, podařilo se sklidit všechny plodiny. V naší oblasti byla menší úroda brambor.

Ovoce jako jablka, hrušně a hrušky bylo méně, za to
šťestel byla velká úroda. Z lesních plodin bylo
málo malin a hříbků. Borůvek bylo celkem dost.
V lesních porostech nebyl tak velký výskyt kůrovce,
z důvodu chladnějšího a mokřího roku jako v lé-
tech minulých. Proto sklizeň sena, kdo stačil p-
okosit byla také dobrá. Otava už horší.

Výstavba

Obec Hrabětice začala v tomto roce s výsta-
vbou nové budovy, kde bude umístěn obecní úřad,
prodejna potravin se sklady a hasičská zbrojnice.
Výběrovým řízením byla pro tuto výstavbu vyb-
rána stavební firma STAR. Projekt stavby zpra-
covala firma PRVS Šumperk. Celkové náklady dle
projektu měly být 2.400 000 korun. Pro neustálé a
výrazné zdražování stavebního materiálu, musel
být projekt znovu překalkulován a cena se zvedla
na 3.200 000 korun. Aby mohla obec zahájit výs-
tavbu, vzala si u České spořitelny úvěr ve výši
1.000 000 korun. Další finance a to 1000 000 korun
měla obec získat z dotací min. pro místní rozvoj:
Z důvodu tak zvaných Klausových ekonomických
balíčků, dostala obec dotaci jen ve výši 440 000 ko-
run. Z chybějící finance musí obec obstarat z

vlastních prostředků, jako prodej pozemků určených k bytové zástavbě a prodejem některých nemovitostí. Stavba nové budovy byla zahájena v květnu tohoto roku. Do konce roku byla hotová hrubá stavba a z velké části i vnitřní práce. Dokončení a předání stavby do užívání je plánováno na červen 1998. Hlavním vedoucím stavby je pan Jiří Mikulka, společník firmy STAR jehož zásluhou protikají stavební práce v předstihu.

Další velká investice v tomto roce byla rekonstrukce elektrické sítě. Na tuto akci bylo investováno z obecních prostředků milión korun. Táto stavba se připravovala od roku 1993. Z nedostatku finančních prostředků musela být provedena až v tomto roce, kdy obec získala dotaci od Min. životního prostředí 680 000 korun. K vůli průtahům s vyřízením územního a stavebního povolení, bylo započato s rekonstrukcí až v listopadu. Byla provedena kompletní výměna nízkého napětí, veřejného osvětlení a tří nových trafostanic. Práce byly prováděny tak, aby výpadky el. proudu byly co nejkratší a nekomplikovaly život v obci. Nová síť byla dána do provozu 20 prosince. V příštím roce zbývá

jen dokončit úpravu pozemků. Stavbu provedly energetické závody Zátřeh. Celkové náklady 3.000000 korun. V tomto roce byl také opraven propust přes místní komunikaci vedoucí od kostela na okresní silnici. Dále byla dokončena výstavba dvou rodinných domů. Pan Petr Forajta č.p. 26. Stavba stojí ve spodní části otce a paní Roubínková z Olomouce taktéž ve spodní části otce. Opravu rodinného domku provedla paní Rela Prilingerová, rozená Matisová, která zatím žije v Rakousku. Domek koupila po zemřelé paní Růženě Mlinarikové. V roce 1998 se počíta se započetím výstavby asi 15 rodinných domků. V tomto roce byla provedena celková oprava silnice Hraběšice - Rudoltice. Po opravě této komunikace, se značně zvýšil průjezd vozidel přes naší otec, z důvodů zkrácení vzdálenosti Rudoltice - Šumperk. Hraběšičtí otčané nemají ze zvýšeného provozu velkou radost. Narušuje to klid naší vesničky a má to i vliv na čistotu otce a otvzduší. Z těchto důvodů požádá otecní zastupitelstvo o snížené rychlosti v otci na 40 km v hodině a zákaz průjezdu těžkým vozidlům. Ze stavebních prací je v tomto roce v naší otci provedeno maximum.

Naší otčané se zapojovali do prací, které bylo nutné vykonat ve prospěch otce. Začátkem roku to bylo zpracování nehodnotného dříví z otecního lesa na palivo. Každý kdo jen trochu mohl, snažil se pomoci. Mezi otčany bylo rozvezeno až do domu přes 500 metrů dřeva. Ani ostatní práce se neotešly bez pomoci otčanů a chalupářů. V zimním období to byla údržba místních komunikací, na jaře velký úklid po zimním období a další nezbytné práce. Chtěl bych vyjmenovat alespoň ty, kteří se zúčastňovali na brigádách pravidelně. Jsou to: Jan Kampas st., Jan Kampas ml., Josef Forajta, Martin Mareček, Mirek Hevera, Roman Lindeman, Pavel Benyš, Václav Večeřa, Jarek Večeřa, Karel Vykydal ing. Litor Suchánek a řada dalších. Poděkování patří také ženám, které při častých brigádách svých manželů, musely zastat domácí práce samy a ještě pomohly při úkludových a jiných pracích.

Život v otci

Ani společenské akce nebyly zanedbány. Tradiční hasičský bál, velikonoční zábava, každý druhý pátek posezení s hudbou, den dětí, hasičská soutěž „Memoriál Otdřicha Peksy, loučení s prá-

zdravotní, fotbalová utkání na místním hřišti, velká mikulášská nadílka a silvestrovská zábava to jsou akce, které byly kojně navštěvovány a zpestřily život nejen našim občanům, ale i celého okolí. Jako vždy, hlavním aktérem těchto akcí byl pan Karel Vyhnal, s jeho tradičním smíchem HE HEHE. Část těchto akcí, hlavně pro děti sponzoroval pan ing. Libor Suchánek - firma SUKO. Dík patří všem, hlavně jmenovaným za přípravu těchto akcí. Nesmí být zapomenuto ani na výročí a jubilea našich občanů v tomto roce.

Počet obyv. Počet obyvatel v roce 1997 zaznamenal značný nárust. K 31.12.1997 má obec Hrabětice 84 trvale bydlících občanů. V tomto roce se v obci narodily tři děti. Mauričům Moravcovým syn Petr, manželům Suchánkovým syn David, Jiřímu Sucháčkovi a jeho družce Janě Šlejkové syn Jiří.

Dne 6 března 1997 zemřel ve věku nedožitých 61 let, na srdeční slabost pan Květoslav Farka. Žil v Hrabětičkách od roku 1946. Rok před úmrtím se přestěhoval do pensionu v Šumperku. Spoluobčané se se zesnulým rozloučili v pátek dne 14 března ve 12,45 hodin v obřadní síni Šumperského krematoria. Čest jeho památce.

Na závěr zápisu a v souvislosti ukončení druhého dílu místní kroniky, nejen jako kronikář ale i v funkci starosty otce, bych chtěl zaznamenat do otcovské kroniky pár vět o životě v naší vesnici. Jsem ve funkci starosty otce od roku 1990 a mohu říci, že za tuto dobu nebylo mezi našimi občany větších rozporů než každý. Na malých obcích by mělo být dobré soužití spoluobčanů na prvním místě. Nikdo nemůže vědět, kdy bude potřebovat pomoc v případě osobního nebo rodinného neštěstí. A je to krásný pocit, když člověk ví, že v případě nenadálé události nezůstane bez pomoci a rámě. V životě nejsou jenom dny radosti a štěstí, ale přicházejí i dny naplněné bolestí, zármutkem a smutkem. Ať v těchto dnech si každý uvědomí jak je krásné mít přátele, že nezůstane sám. S klidným svědomím mohu říci, že naši obci něco člověka, který by odepřel pomoc v nouzi. Po třiceti letech života v Hradešicích jsem o tom přesvědčen. Jsem rád, že mohu v takové obci a s takovými spoluobčany žít.

Zápis za rok 1997 provedl
kronikář obce Josef Šorejta

Za obec Hradešice
zápis ověřil

Rok 1998

V roce 1997 byl dopsán druhý díl otcovy kroniky, který obnáší 387 popsaných stránek. Třetí díl otcovy kroniky začíná rokem 1998. Jako kronikář otce zaznamenávám do otcovy kroniky dění a život otce, republiky a důležité události z celého světa již od roku 1977. Doufám, že mi zdraví dovolí, abych dokončil i tento třetí díl hradišťské kroniky.

Rok 1998 je poznamenán odstraňováním velkých škod, po katastrofálních záplavách v roce minulém. Teprve po zimním období se škody po záplavách projevují v plném rozsahu. Odhad škod který činil v minulém roce 130 miliard korun je vy-

soce překročen. Občané kteří přišli o majetek, dostávají od státu dotace na opravy a výstavbu nových bytů. Největší škody jsou na komunikacích, a ostatních sítích. Šumperk který povodeň z části zasáhla, má úplně zrušené vlakové tratě do Sobotína a Koutů nad Desnou. Hraběšický potok dost zadržela vodní nádrž Hrásné. Přesto odnesl most přes silnici Šumperk - Nový Malín. Škody po povodni takového rozsahu nepamatují ani ti nejstarší občané.

úroda

Úroda zemědělských plodin byla v tomto roce pod průměrem ostatních let. Obiloviny a brambory klesly svým výnosem na 70% průměru. Ovoce bylo také málo. Jablka a švestky měly jen nepatrnou úrodu. Senoseč byla provázena častým deštěm. Jen zeleniny se urodilo dostatek. Agro Měřín, firma která hospodaří i na našem katastru, postavila nové elektrické ohradníky a bude většinu luk spásat. Bylo dohodnuto, že stádo dobytka nepřesáhne 90 kusů aby nedocházelo k poškození travních porostů sešlapem. Orná půda v našich dvou katastrech úplně zanikla. Zůstávají jen louky a pastviny. Tím zemědělská rostlinná výroba v naší obci zanikla. Větší svahy budou v budoucnu asi zalesněny.

Co přinesl rok 1998 na politické scéně v naší republice. Úvodem roku, 2 ledna jmenoval prezident Václav Havel novou vládu Josefa Tošovského. 20 ledna byl ve volbách v druhém kole těsným poměrem hlasů zvolen prezidentem znovu Václav Havel. 16 února odstoupil ministr životního prostředí Jiří Skalický ze své funkce, kvůli nejasnostem ve financování ODA. Novým ministrem byl jmenován Martin Bursík. Dne 5 dubna nepřijal Ústřední výkonný výbor ČSSD rezignaci předsedy strany Miloše Zemana, který ji podal v souvislosti s kamerskou aférou. Mimořádná schůze Sněmovny schválila 15 dubna vstup České republiky do NATO.

9 května se Miroslav Sládek - předseda republikánů - na mítinku v Novém Boru dostal do konfliktu s místními Romy. Vyprovokoval je údajně urážkami prezidenta a jeho ženy. Otrávenými Romům udělil prezident 11 května milost. 18 května přijala vláda skrytý dluh v transformačních institucích ve výši 140,4 miliardy korun, což znamenalo celkové zadlužení státu na 310 miliard korun. Dne 19-20 června proběhly první předčasné parlamentní volby v historii samostatné ČR. Zvítězila strana ČSSD ziskem 32,31%.

22 června požádal prezident předsedu sněmovny Miloše Zemana o sestavení nové vlády. 9 července podepsali předsedové ČSSD a ODS Miloš Zeman a Václav Klaus takzvanou opoziční smlouvu, která fakticky umožnila menšinové vládě ČSSD. 17 července jmenoval prezident Miloše Zemana premiérem. Předsedou Sněmovny byl zvolen Václav Klaus. 22 července jmenoval prezident novou vládu. 24 září odstoupil předseda KDU-ČSL Josef Lux ze zdravotních důvodů. Úřadujícím šéfem se stal Jan Kasal.

13-14 listopadu proběhly volby do oblastních zastupitelstev a do třetiny Senátu. Dne 1 prosince byl schválen protokol o vstupu České republiky, Maďarska a Polska do NATO senátem amerického parlamentu a tím se uzavřel ratifikační proces ve všech 16 členských zemí NATO. 16 prosince byla novou předsedkyní Senátu zvolena na druhém kole Lidmila Benešová z ODS.

volby do OZ

Rok 1998 ukončil čtyřleté volební období členům oblastních zastupitelstev. Nové volby do oblastního zastupitelstva proběhly v naší oblasti za účasti 93% voličů 13-14 listopadu. Z deseti kandidátů bylo zvoleno 7 členů oblastního zastupitelstva a jeden náhradník. Jsou to: za nezávislé - JUDr. Hana Suchánková,

Josef Forajta, Josef Maša ml., ing. Zitor Suchánek, Helena Buchtová, Miroslav Hevera. Za KSČM - Alois Miča. Za KDU-ČSL - Jan Kampas st. Pro další volební období byl starostou otce opět zvolen Josef Forajta. Tuto funkci zastává již od roku 1990. Zástupcem starosty byl zvolen ing. Zitor Suchánek a jako náhradník je JUDr Hana Suchánková. V okresním měřítku byla otec Hraběšice v počtu zúčastněných voličů na třetím místě.

Z výstavby bylo největším úkolem dokončení výstavby a vybavení nové budovy otecního úřadu a prodejny potravin. Do konce července se podařilo stavbu dokončit i přes to, že bylo přistoupeno ke změně projektu v některých bodech. Bylo ustoupeno od původního záměru vytápět budovu el. energií - přímotopy a to z finančních důvodů. V suterénu byla zřízena kotelna. Celkové náklady na vytápění dřevoplynem, včetně kotle a příslušenství činily 120 tisíc korun. Za el. vytápění by otec zaplatila daleko více. Touto změnou se ušetřilo 210 tisíc korun a při ročním provozu vzniknou další velké úspory, protože palivo získá otec z vlastního lesa a mezních porostů jen za cenu práce a dovozu dříví. Dále bylo provedeno výtěžové řízení

výstavba

na vytvoření občanského průkazu a prodejny potravin. Byla vybrána šumperská firma NOVATRONIK která provedla dodávku a čistě montáže za celkovou cenu 300 000 Kč. I v tomto roce přišla obci dotaci od Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 500 000 korun. Po úpravě terénu kolem stavby, kterou provedli občané, byla budova připravena k provozu. Na tuto chvíli se čekalo několik let. Provoz byl zahájen 1 srpna 1998. Tato budova je pyšnou naší obce. Všem se moc líbí. Firma STAR i vedoucí stavby pan Jiří Mikulka, splnili úkol výstavby na výbornou.

Dalším úkolem pro rozvoj obce je výstavba rodinných domků. Parcely určené k zástavbě byly rozděleny mezi vážné zájemce a prodány. Jedná se o výstavbu za místním kostelem. Obec zajistí projekty ke zřízení inženýrských sítí: vodovod, komunikace a el. energie. Za kostelem by mělo stát 10 rodinných domků. Ostatní výstavba je zamýšlena na stavební parcely, kde jsou dnes stavby. Celkem je vybráno 40 stavebních míst. Během celého roku se provádělo údržba majetku obce, sečení a úklid veřejných ploch, místního hřbitova, čištění propustí a příkopů. Vedle byla postavena kůlna, do které bude uskladňováno

palivové dříví pro obecní úřad. Kůlna byla postavena svépomocí a pojme 80 m³ dřeva, což je zásoba na 4 roky. Jarní úklid obce společnou brygádou byl proveden až v měsíci květnu, z důvodu špatného počasí. Byl proveden i sběr kovového odpadu.

Rok 1998 začal mírným počasím. 2 ledna dokonce pršelo a denní teplota stoupla na +5°C. Je úplně bez sněhu. Teploty kolem nuly jsou až do 20 ledna. Konec měsíce je chladnější. Ranní teplota klesá na -11°C, přes den -5°C. 31 ledna napadlo 3 cm sněhu. Celý leden se tvoří silné náledí, hlavně při mrkolení a ranních mlhách. Únor začal výrazným poklesem teploty. Ráno až -19°C, přes den kolem -8°C. Od 9 února se mírně otepluje. Ranní teploty se pohybují kolem -5°C, přes den teplota stoupá na +4°C. Je nepatrný poprašek sněhu. 14 února prší. Teploty kolem nuly jsou až do konce února. počasí.

Březen v mírných teplotách pokračuje. Až od 11 se ochlazuje. Ranní teplota klesá na -12°C, denní je kolem -5°C. Je zataženo, fouká silný vítr a ranní mlhy tvoří náledí. 15 března napadlo 20 cm. sněhu. Do konce měsíce je proměnlivé počasí s teplotou kolem nuly. Déšť se sněhem tvoří silné náledí. Poslední den

měsíce března stoupa teplota na +14°C. Prvního dubna se denní teplota zvedla na +18°C a byla první bouřka. Teplé počasí provází celý duben. Je polojasno, jen místy přeháňky a slabší vítr. Občané začínají práce na zahrádkách. 30 dubna odpoledne je +21°C. Měsíc květen o teplém počasí pokračuje. Až v polovině května se ochlazuje. Ranní teplota klesá na +6°C, přes den je do +10°C. Deštové přeháňky jsou častější. Konec května je teplý. Denní teplota stoupá na +25°C. 31 května odpoledne je silná bouřka s prudkým deštěm a krupobitím, které místy nadělalo i dost škody.

Po této bouřce je až do poloviny června teplé počasí s teplotami kolem +26°C. V druhé polovině měsíce je přeháňkově zataženo s častým deštěm a teplotou jen do 20°C. I červenec začíná deštěm a chladnějším počasím. Je zataženo, fouká silný vítr a teplota nepřekračuje +15°C. Od 13 července se počasí zlepšuje. Je jasno s denní teplotou kolem 26°C. Konec měsíce přináši znovu ochlazení. Denní teplota je do 18°C. Je zataženo a často prší. Srpen začal výrazným oteplením. Je krásné slunečné počasí s teplotou až 31°C. 11 srpna je silná bouřka s deštěm. Po této bouřce klesá teplota na 19°C. Zkrácené poča-

počasí trvá až do konce srpna a deštěm začíná i měsíc září. Teploty jen do 18°C, zataženo, ranní mlhy a časté přeháňky trvají až do konce září. Jen občas vysvitne sluníčko a teplota se mírně zvedne na +10°C. Ani v říjnu se počasí nemění. Je stále zataženo, mlhy, déšť a teplota do 10°C. Konec října přináší dokonce déšť se sněhem, který ale roztává. V listopadu se počasí nemění. Je stále zataženo s deštěm. Ranní teplota klesá na -3°C, denní je kolem +2°C. Mlhy a ranní mrazíky vytvářejí silnou námrazu a náledí. 18 listopadu napadlo 7 cm sněhu. 19 listopadu ranní teplota klesá na -14°C, přes den je -6°C. Až do konce měsíce se počasí nemění. Sněhová pokrývka zůstává na 15 cm. sněhu.

Začátek prosince se projevil jako opravdu zimní měsíc. Jsou časté sněhové přeháňky a teplota se pohybuje kolem -12°C. Sněhová pokrývka stoupla na 35 cm. Od 14 prosince nastává oteplení. Ranní teplota se pohybuje kolem -3°C, denní +2°C. Teplejší počasí se udrží až do vánočních svátků. Vánoční svátky proběhly v klidném zimním počasí. Je polojasno, bezvětří a teplota je ráno -8°C, přes den -5°C. Sněhová pokrývka 15 cm. Poslední den v roce 1982 je ranní teplota -2°C, denní se pohybuje kolem nuly. Je zataženo a bezvětří.

kultura

Kulturní a společenské akce, připravované místními hasiči a Českým červeným křížem probíhaly ve dlejším pořadí jako v létech minulých. První společenská akce roku 1998 byl hasičský bál, který se moc nevydařil. Přišlo poměrně málo návštěvníků. Konáno dne 21 února. Další taneční zábava byla na velikonoce. Pořádal ji Český červený kříž. Účast byla průměrná. Dětský den spojen s kácením májky byl dobře připraven. Různé sportovní soutěže a pak utkání o kopané, zabavilo děti celé odpoledne. Na závěr byla skácena májka a zapálen táborák u kterého dostaly všechny děti občerstvení. Účast byla již tradičně velká. Hlavní zorkodčí a pořadatel pan Karel Vyhybal se svým týmem to zvládli na výbornou. Další velkou sportovní akcí pro celou naší obec byl 11 ročník - Memoriálu Oldřicha Veksy o požárním sportu. Tato soutěž proběhla za pěkného počasí a velké účasti diváku i soutěžících družstev. Na start nastoupilo 13 družstev mužů a 2 družstva žen.

Již tradiční loučení s prázdninami se i v letošním roce vydařilo. Pěkné počasí a velká účast dětí a rodičů, odměnila pořadatele za jejich práci s přípravou této akce. Na 22 srpen budou účast-

nené děti dlouho vzpomínat. Celé odpoledne protěhlo ve sportovním klání. Soutěžilo 35 dětí. Na závěr skládali nastávající školáci slit, že se budou dobře učit a zapálili slavnostní tábořák. Po rozdělení diplomů a cen, měly všechny děti připraveno občerstvení. Za práci s dětmi si zaslouží poděkování pan Karel Vykydal.

Během léta bylo na místním hřišti odehráno několik fotbalových utkání, vždy o sud piva který musí koupit poražený. I tyto akce zpestřují během léta život v obci a diváků je vždy dostatek. Doufejme, že se i v zimě znovu prosadí lyžařské závody v běhu a společné výšlapy na běžkách, které byly v minulých létech tak oblíbeny. Cesi už stárnem.

Další akce následovala až mikulášská nadílka, kterou pro děti připravil, kdo jiný než pan Karel Vykydal. Za přispění sponzorů pana ing Litora Suchánka a dalších, bylo dětem rozděleno 35 dárkových balíčků. Této nadílky se zúčastňují i přespolní děti, kterým rodiče přivezou vlastní dárky. Po rozdání dárků Mikulášem s čerty, jsou dětem promítány pohádky. Sál v kulturním domě je vždy plný. Poslední společenská událost roku 1998 byla předsilvestrovská taneční zábava. Pořádá se na přání občanů a chata-

žů vždy den před Silvestrem. Po celou zábavu byla dobrá nálada. Přispěla k tomu i bohatá tombola. Společné rozloučení se starým rokem se všem líbilo. A tím se uzavřela kapitola roku 1998 v kulturním, sportovním a společenském životě v naší malé otci.

život obce

Po celý rok probíhal život obce v dobrém a přátelském soužití. Nebylo hádek ani větších nesvárů mezi občany a chalupáři. V době kdy vzrůstá počet lidí bez práce a ceny všech výrobků, hlavně potravin stoupají, nezvozila co přinese budoucnost lidem moc klidu a pohody nedává. Každým rokem narůstá počet těžkých kryminálních případů, hlavně u mládeže kde stoupá nejvíce drogová závislost. V naší otci je zatím klid. V evidenci nezaměstnaných jsou dva občané, kteří dostávají podporu v nezaměstnanosti. Klesly i trestné činy krádeží hlavně v chatách a chalupách. Mzdy našich občanů se pohybují od 5 do 7 tisíc čistého příjmu, což je zdaleka méně než uvádí statistika v republikovém průměru. Občané si pomáhají chovem drobného zvířectva. Na zbohatnutí to není ale maličko to rodinný rozpočet vylepší. Kdo má práci a hospodaří šetrně tak ještě vychází. Jak to bude v dalších létech, to nám všem ukáže až budoucnost.

V dalším zápise bych chtěl vzpomenout občany, kteří nás navždy opustili v roce 1998. Dne 18 ledna zemřela ve věku 25 let paní Olga Zachmanová. Nejstarší občanka obce byla po úrazu „zlomení krčku stehenní kosti" v roce 1993, umístěna v ústavu s pečovatelskou službou v Žárech na Hranicku. Po dvou letech byla na vlastní přání přemístěna do domova důchodců v Šumperku, kde žila až do své smrti. Poslední rozloučení se zesnulou bylo v obřadní síni městského hřbitova v Šumperku, dne 21 ledna v 10,30 hodin. Čest její památce. úmrtí

Dne 12 června zemřela náhle ve věku 74 let paní Aurelie Matisová. Bydlela dlouhá léta se svým manželem Františkem v osadě Hrásné. Se zesnulou se spoluobčané rozloučili ve čtvrtek 18 června v obřadní síni v Hrabišicích. Po církevním obřadu byla uložena do rodinného hrobu na místním hřbitově.

Dne 28 srpna zemřel po těžké nemoci ve věku 62 let pan Jaroslav Riedel. Pan Riedel bydlel se svou rodinou v Šumperku. V Hrabišicích měl chatu. Každou volnou chvíli potýval v otci a občany byl již považován za spoluobčana. Poslední rozloučení se zesnulým bylo ve čtvrtek 3 září v obřadní síni Šum-

perského krematoria. Po zpopelnění jsou jeho ostatky uloženy na místním hřbitově v Hraběšicích, kde má jeho rodina pomník. Čest jeho památce.

pohyb obyvatel

Počet obyvatel trvale bydlících činí ke konci roku 1998 88 občanů. Dne 5 února se narodila manželům Jaroslavě a Josefu Mašovým dcera Michaela. Obecní úřad věnoval pro novou občanku dárek, vkladní knížku s vkladem 1000 Kč. Je to pozornost, kterou obec věnuje všem novorozencům.

V příštích létech se očekává nárust trvale bydlících občanů. Ovlivní to výstavba rodinných domků. Předpokládaný nárust trvale bydlících během 10 let by měl být asi 250 občanů.

Závěrem zápisu za rok 1998 patří poděkování všem spoluobčanům za práci kterou pro obec udělali. Věřím, že nově zvolené zastupitelstvo povede obec tak, aby se nám všem žilo dobře a hlavně v klidu a pohodě.

Zápis do kroniky obce
provedl: Josef Forajta
kronikář obce.

Rok 1999

úvod

Doufejme, že rok 1999 přinese jen to nejlepší pro všechny národy naší planety. V předcházejících letech proběhlo po celém světě spousta živelných katastrof, které se nevyhnuly ani naší republice. V těchni naši občané mají dodnes v živé paměti obrovské záplavy z roku 1997. Škody způsobené touto živelnou pohromou nebudou z velké odstraněny ani do konce tisíciletí. Proto začínám jako prvním zápisem o průběhu počasí.

počasí

Nový rok začal mírným zimním počasím. Ranní teplota do -5°C, přes den kolem nuly. Je polojasno a celkem pěkné počasí. Sněhová pokrývka 10 cm. Od 11. ledna se otepluje. Je zataženo a dokonce prší. Typické

počasí s větrem trvá až do konce ledna. Ranní mlhy a mokrý sníh vytvářejí silné náledí. Od 30 ledna se vyjasnilo a ranní teplota klesla až na -12 °C. Poslední lednový den je ráno dokonce -21 °C, přes den -12 °C. Je krásné slunečné počasí. Sněhová pokrývka 10 cm. První únorový den je ráno ještě -14 °C ale pak se výrazně otepluje. Je zataženo, časté sněžení a silnější vítr. Ranní teplota stoupá na -2 °C, přes den je kolem nuly. Ulice se musí prokrmovat a sypat. Tvoří se silné náledí. 11 února se vyjasnilo a teplota klesla na -12 °C. Pěkné počasí trvá jen dva dny. Pak je znovu zataženo, silný vítr a denně sněží. Do konce února nepřísahne ranní teplota -5 °C, přes den 0 °C.

Březen začal oteplením. Denní teplota je až +5 °C. Je polojasno a sněhu rychle ubývá. Během celého března se počasí výrazněji nemění. Ráno kolem -1 °C, přes den +7 °C. Časté sněhové a deštivé přeháňky se silným větrem. Všechen sníh roztál. Od 26 března se počasí ochlazuje. Je jasno s ranní teplotou +1 °C, přes den dokonce +17 °C. Ještě jen ojediněle. Zemědělci mají práce při úklidu a zahrádkách. Měsíc duben pokračuje v teplém počasí. Je polojasno s denní teplotou 14 °C. Od poloviny dubna se počasí zkor-

šuje. Je zataženo, fouká silný vítr a často prší. Denní teplota klesá na +6°C. 23 dubna nastalo mírné oteplení. Denní teplota +15°C. Deštivé počasí a teplota 15°C je až do konce dubna. Stále fouká silnější vítr.

První květnový den je jasno ale v noci znovu prší. Proměnlivé a chladnější počasí pokračuje. 17 května je dokonce ranní mrazík. Denní teplota stále jen do 15°C. Od 20 se otepluje. Ráno je +12°C, přes den až 22°C. Je jasno a fouká silnější vítr. 30 téko je nejteplejší den v květnu. Odpolední teplota stoupá na 28°C. 31. května odpoledne se přehnala silná bouřka s deštěm.

Červen začal otlačným počasím s častými překáňkami a teplotou kolem 23°C. Od 10 se ochlazuje ale stále prší. Denní teplota do 14°C. Až od 25 se počasí zlepšuje. Je polojasno s denní teplotou 20°C. 28 se přehnala silná bouřka. Poslední dva červnové dny je krásné počasí s odpolední teplotou 28°C. Začátek července je teplý a bez deště. Fouká silnější vítr. 14 se přehnala silná bouřka. Po bouřce zůstává zataženo s teplotou do 22°C. Až do konce července se počasí nemění. Ani měsíc srpen nezačal lepším počasím. Je zataženo a teplota jen do 22°C. Za celý srpen se počasí nezlepšilo. Srpen byl na letní měsíc poměrně chladný a mokrý.

Měsíc září začal bouřkou a ochlazením. Denní tep-
lota jen do 8°C. Od 8 září je polojasno a denní tepl.
ta stoupá až na 24°C. Pěkné a celkem suché po-
časí vydrželo až do 20 září. Od 21 je zataženo s čas-
lejším deštěm a denní teplota klesá až na 15°C.

Začátek října s chladnějším a deštivým po-
časí pokračuje. Tvoří se silné ranní mlhy a denní tep-
lota je 10°C. 15 října, při vyjasnění je dokonce pro-
mí ranní mrazík. I přes jasné počasí zůstává přes
den jen +8°C. 17 října klesá ranní teplota na -3°C a
poprvé sněží. Od 22 se mírně otepluje. Ráno až +6°C,
přes den do 12°C. Poslední říjnový den sílnějí prší.

Listopad začíná deštěm a ranními mlhami.
Ráno se teplota pohybuje kolem nuly, přes den +4°C. Na
horách napadlo 20 cm sněhu. 16 listopadu nastal
výrazný pokles teploty. Při vyjasnění klesá ranní tep-
lota na -8°C a denní na -3°C. 17 napadlo 5 cm sněhu
který zůstal. Začalo se tvořit náledí a při ranních
mlhách silná námraza. Až do konce listopadu se
počasí nemění. Je zataženo, sněhové přeháňky a ráno
silné mlhy. Teplota kolem -5°C. Tvoří se silné náledí.

Prosinec začal mírným oteplením. Ranní teplota
je do -2°C, ale přes den je nad nulou. Je oblačné po-

časí a listopadový smík zůstál. Od 15 prosince se ochlazuje a sněží. Ráno klesá teplota až na -10°C, přes den se udrží na -8°C. Vánoční svátky proběhly za krásného zimního počasí. Je 25 cm sněhu a denní teplota -9°C. Od 26 prosince silně sněží. Sněhová pokrývka se zvedla na 45 cm. Poslední den roku 1999 je ráno -4°C, přes den -1°C. Je zataženo ale nesněží. Na silvestrovskou noc se vyjasnilo. Sněhová pokrývka se do nového roku nemění. O půlnoci před novým rokem je jasno a -6°C.

Rok 1999 i přes chladnější počasí byl rokem celkem úrodným. Okopeniny dosáhly průměrného výnosu kolem 50 q z hektaru. Také brambor a řepy se urodilo dost. Z ovoce se dařilo hruškám, jablek a švestek bylo méně. Kořenové zeleniny se urodilo hodně. Z lesních plodů bylo málo malin, protože po častém dešti opadávaly. Za to houbek bylo dost. Hřiby vzešly ale až dosti pozdě a nebylo jich mnoho. Trávy bylo hojně, bylo dost sena i otavy. Převážná část katastru byla spásána koněm dobytkem. Zemědělský závod Agro Měřín, který hospodaří na našem katastru vyřešil v plné míře elektrických ohradníků, tak, že dobytek byl na pastvě po celou sezonu až do prvních mrazíků. Jiná zemědělská výroba v naší obci

úroda

není. Z orané a oseté pole bylo v obci k vidění naposledy v roce 1992. Výjimkou jsou malá políčka místních chovatelů. Zemědělská výroba zanikla se státním statkem, který ukončil svou činnost a rozpadl se.

výstavba

V roce 1999 nebyla plánována žádná investiční akce. Finanční prostředky byly pro tento rok omezeny, z důvodu velkých akcí v minulých létech. Obecní rozpočet je zatížen úvěrem 1.000000 korun na výstavbu nové budovy obecního úřadu a prodejny potravin. Na úvěr je splátkový kalendář určen na deset let. Proto byl vypracován plán práce, který se dotýká jen nutných oprav a údržby majetku obce. K nové zástavbě za kostelem, se připravuje projektová dokumentace na vodovod, komunikace a kanalizaci. Výstavba nízkého napětí byla již dokončena. S výstavbou rodinných domků začali manželé Helena a Milan Dečeřovi a Vymazalovi. Při údržbě komunikací byly opraveny propusté a vyčištěny příkopy. S otnovením zrušených cest se začalo za účelem umožnit příjezd ke stavebním parcelám a pozemkům vydaných v restitucích. Travní porosty na veřejných plochách a hřbitově musely být posekány několikrát. Zimní údržba komunikací začala již v polovině listopadu. Splněny byly všech-

ny úkoly plánu práce který byl na tento rok vypracován. Očekávaný rozpočet nebyl překročen v žádném bodě a na příští rok se ušetřila částka 100 000 kč.

V tomto roce se pořádaly kulturní, společenské a sportovní akce. Jako první byl 20 února karnevalový ples. Návštěva byla z počátku malá, v pozdější době ale hostů přibylo. Prodalo se 78 vstupenek. Nálada byla výborná. Přispěla k tomu i bohatá tombola, ze které bylo třicet pěkných cen. Ceny přinášejí hosté, což se stalo v Hradečničkách již tradicí. Velikonoční zábava se konala 4 dubna. Pořádal ji Český červený kříž. Na taneční zábavu přišlo 60 hostů. Zábava probíhala v dobré náladě až do ranních hodin. Na 29 května připravili místní hasiči dětský den spojený s kácením májky. Sešlo se 30 dětí. I přes to, že během programu dvakrát sprchlo, děti soutěžily s velkým elánem. Po rozdělení cen byla skácená májka a zapálen táborák. Na závěr dostaly všechny děti občerstvení. Překvapení následovalo druhý den, protože skácenou májku do rána zase někdo postavil. A to měřila nejméně čtrnáct metrů.

kultura

Na sobotu 3 července připravil pan ing. Libor Juchánek besedu s promítáním videozáznamu o své návštěvě v Peru a Japonsku. Účast na besedě byla vel-

ká. Natočené záznamy z cest a ústní doprovod k filmu zaujal všechny zúčastněné. Beseda se protáhla a pan ing. Suchánek odpovídal na dost otázek.

Velký den pro místní hasiče nastal 31 července. Konal se již 13 ročník Memoriálu Oldřicha Peksy v hasičském sportu. Soutěže se zúčastnilo 12 družstev. 8 družstev mužů a 4 družstva žen. Vítězství vytojovalo družstvo Kolšova a kromě pohárů za 1 místo, jim byl předán i putovní pohár do stálého držení. I přes menší počet soutěžících družstev, který vznikl pořádáním bodované soutěže okresního kola ve stejném termínu, byli početní diváci i soutěžící velmi spokojeni. Přispělo k tomu i pěkné počasí, dobrá organizace celé soutěže a dostatek veškerého otčerstvení. Dík patří pořadatelům.

Na 21 srpna připravil pan Karel Vykydal tradiční loučení s prazdninami pro děti z celého okolí. Zúčastnilo se 25 soutěžících v různých hrách a sportu. Tento den ovlivnilo účast překáňkové počasí, ale přesto byli všichni spokojeni. Na závěr byl zapálen tábořák nastávajícím prvňáčkem a všichni budoucí prvňáčci složili slit poslušnosti a píle ve škole. Slit braly děti do cela vážně. Další akce pro děti, mikulášská nadílka byla připravena na 4 prosince. Nadílky se

pravidelně zúčastňují děti z celého okolí. V tomto roce jich přišlo 45. Všechny děti dostaly dárky a po nadílce jim byly promítány pohádkové filmy. Na tuto akci pravidelně přispívá sponzorským darem pan ing. Libor Suchánek z firmy SULKO s.r.o. který je spoluvlastníkem této firmy, která má výrobu plastových oken a dveří.

Jako poslední společenská akce roku 1999 byla předsilvestrovská taneční zábava konaná 30 prosince. Výborná nálada, dobrá návštěva a bohatá tombola, to vše přispělo k důstojnému rozloučení s rokem 1999 a ukončilo kulturní a společenské dění v naší obci v tomto roce. Ze sportovních akcí v roce 1999 to byly hlavně utkání v kopané, které se odehrály na místním křišti. V zimním období pak výšlapy na běžkách na Skřítek a Rabštýn. Ti zdatnější si trasu prodloužili až na Alfredku. sport. akce

Také se rozrostl počet lidí kteří projíždějí naší obci na horských kolech. Jednou v roce také na starých dá se říci již historických kolech. Jsou oblečeni v dobových oblecích, podle stáří jejich kol. Tato parta má zastávku vždy v hraběšické hospodě. Po odstěhování pana Ladislava Duba, dlouholetého hajného v polesí Hraběšice, zanikly jarní výšlapy s dětmi a rodiči do přírody. Šlo se přes Hvězdu na Rabštýn a cestou pan Dub dětem vyprávěl

o zajímavostech a historii okolních lesů. Doufejme, že v budoucnu zase ožije tato dobrá tradice a to hlavně k vůli malým dětem, kterým se výšlapy líbily.

úmrtí

Dne 14 dubna 1999 zemřel po delší těžké nemoci ve věku 66 let, náš bývalý spoluotčan pan Josef Tichák. Z Hraběšic se i s rodinou odstěhoval do Rybitví u Dutu v okrese Pardubice. Pokřt zesnulého se konal v obřadní síni pardubického krematoria, v pátek 23 dubna ve 13 hodin. Zápisem do obecní kroniky věnují občané Hraběšic vzpomínku na svého dřívějšího kamaráda a spoluotčana.

Po dlouhé těžké nemoci zemřela dne 9 června ve věku 68 let paní Božena Červenková, bytem Hraběšice č. 4. Spoluotčané Hraběšice se ze zesnulou rozloučili v úterý dne 15 června ve 14 hodin, v obřadní síni krematoria v Šumperku.

Ve čtvrtek 16 září zemřel po dlouhé nemoci ve věku 62 let pan Václav Vávra. Pan Václav Vávra nebyl trvale bydlícím občanem, ale občané ho za spoluotčana považovali, zejména za jeho kamarádskou povahu. Rozloučení se zesnulým se konalo ve čtvrtek 23 září ve 14 hodin. Po smutečním obřadu ve hřbitovní kapli, byl uložen do rodinného hrobu na šumperském hřbitově. Na všechny poslední rozloučení přišlo mnoho našich občanů a uchovají vzpomínku. Čest jejich památce.

V tomto roce dne 19 dubna se narodila v šumperské porodnici, manželům Angelice a Petrovi Forajtovým prvorozená dcera Angelika. Počet trvale bydlících obyvatel Hraběšic, činí ke konci roku 1999 91 občanů. Doufejme, že do příštího tisíciletí nás bude ještě daleko více. pohyb obyvatel

V tomto roce se v naší obci nestala žádná mimožádná událost. Nedošlo k žádnému trestnému činu ani úrazu. Všem občanům, kteří se dožili významného životního jubilea, obecní úřad poblahopřál a věnoval malý dárek. Život v obci plynul v pohodě mezi spoluobčany. Doufejme, že i v příštích létech se naší obci všechny špatné události z daleka vyhnou. A úplně na závěr roku 1999 a tohoto zápisu, bych chtěl všem popřát do roku 2000, hodně toho dobrého a nic zlého. Hlavně hodně zdraví, rodinné pohody a také trochu štěstí a chuť do dalšího života v příštích létech. závěr

Zápis do obecní kroniky
provedl: Josef Forajta
kronikář obce Hraběšice

Rok 2000

Rokem 2000 končí tisíciletí které přineslo pokrok ve všech odvětvích důležitých nejen pro život na zemi, ale i pro jeho ránik. Zvláště poslední století je stoletím technického rozvoje, nových objevů, válek, atomových vynálezu, otrovských katastrof a politických obratů na celém světě. Proto bych chtěl zaznamenat alespoň ty nejdůležitější události století i do obecní kroniky. úvod

Roku 1900 jedenadvacetiletý Albert Einstein absolvoval techniku ve švýcarském Curychu. Pozdější vynálezce atomové bomby a nositel Nobelovy ceny. V roce 1905 zvítězilo Japonsko v rusko-japonské válce. Rok 1907, vznik trojdohody - Francie, V. Britanie a století

Rusko. Rok 1908, byly vyrobeny první automobily značky FORD-T montované na běžících montážních linkách. Rok 1910, přiblížení Halleyovy komety k zemi tak blízko, že byla viditelná pouhým okem. Rok 1912, ztroskotání TITANIKU nepotopitelné lodi. Zahynulo 1503 cestujících. Rok 1914, při atentátu zavražděn rakousko-uherský následník trůnu v Sarajevu. 1914-1918, probíhá první světová válka. Rok 1917, Ruská revoluce, do čela státu nastupuje Lenin. 1918, vzniká samostatná Československá republika. Rok 1922, vznik SSSR. 1924, úmrtí Lenina, nástup Stalina k moci v SSSR. Rok 1927, americký pilot Charles A Lindbergh přeletá za 33 hodin 29 minut poprvé Atlantský oceán a přistává v Paříži. Rok 1928, Britský bakteriolog Alexander Fleming objevuje penicilin. První penicilin v Evropě byl vyroben firmou Fragner v Dolních Měcholupech u Prahy. Rok 1929, krachem na newyorské burze, začíná světová hospodářská krize. Rok 1933, Hitler se dostává k moci v Německu. Rok 1938, Hitler okupuje Rakousko a připojuje ho k Německu. Je podepsána Mnichovská dohoda, české pohraničí připadá Německu. Rok 1939, okupace českých zemí a napadení Polska Německem. Začíná druhá světová válka. Rok 1941, Amerika vstupuje do druhé světové války po japonském útoku na Pearl Harbor.

Rok 1941-1942 - Japonsko obsazuje většinu jihovýchodní Asie. 1942 - Říšský protektor Reinhard Heydrich zavražděn při atentátu v Praze. Rok 1943 - porážka německé armády u Stalingradu, počátek konce druhé světové války. Vylodění spojenců na Sicílii, vznik druhé fronty v Evropě. Teheránská konference. Roosevelt, Churchill a Stalin se dohodli na koordinaci válečných akcí a poválečném uspořádání. Rok 1944 - vylodění spojenců ve Francii, začíná osvobozování Evropy. Rok 1945 - Jaltská konference, počátek rozdělení poválečné Evropy do dvou táborů.

Konec druhé světové války. Svržení atomových pum na Hirošimu a Nagasaki. Konec války Japonsko - USA. Rok 1947 - Indie získává nezávislost na Velké Británii. Rok 1948 - vyhlášení státu Izrael, jako reakce první arabsko-izraelská válka. V Československé republice nastupují k moci komunisté. Rok 1949 - Mao Ce-tung vyhlašuje Čínskou lidovou republiku. V tomto roce vzniklo NATO. Zástupci SSSR, Polska, Československa, Maďarska, Rumunska a Bulharska založili v Moskvě Radu vzájemné hospodářské pomoci - RVHP. SSSR se stala vlastníkem atomové bomby. V Německu proběhlo založení dvou německých států. Rok 1950 - Čína obsadila Tibet. V Československu probíhaly soudní politické procesy. Rok 1952 - na atolu se

středním Pacifiku provedli američané první zkoušku vodíkové bomby. Vpořadí číslo jedna se na XV letních OH stal Emil Zátopek. Získal tři zlaté v běhu na 5000 m., 10 000 m. a v maratonu. Dana Zátopková získala zlato v hodu oštěpem. Rok 1953 - zemřel Stalin. O devět dní později zemřel Klement Gottwald prezident ČSR. Novým prezidentem ČSR byl zvolen Antonín Zápotocký. V ČSR proběhla měnová reforma. 300 kč - 1:5 v ostatní 1:50 kč.

Rok 1955 - zemřel bakteriolog Fleming - objevitel penicilinu. 1956 - Sovětská vojska potlačila lidové povstání v Maďarsku. 1957 - zemřel prezident ČSR Antonín Zápotocký. Jeho nástupcem byl zvolen Antonín Novotný. V SSSR vypustil na oběžnou dráhu Země umělou družici Sputnik 1 a Sputnik 2 se psem Lajkou. Rok 1958 - Předsedou rady ministrů SSSR byl zvolen Chruščov. V Maďarsku byl popraven vůdce lidového povstání Imre Nagye. Rok 1959 - Ministerským předsedou Kuby se stal Fidel Castro. Rok 1960 - Leonid Brežněv se stal hlavou států SSSR. Nová ústava ČSR změnila název republiky na Československou socialistickou republiku - ČSSR, i nový státní znak. Rok 1961 - Sovětský kosmonaut Jurij Alexejevič Gagarin se stal prvním člověkem, který obletěl Zemi v kosmické lodi. Na Kubě proběhlo neúspěšné povstání. Fidel Castro zůstává nadále u moci.

postavena Berlínská zeď, která má zabránit útěkům z NDR do NSR. Rok 1961 - Kubánská raketová krize, svět se ocitl na pokraji jaderné války. Rok 1963 - Americký prezident Kennedy zastřelen při atentátu v Dallasu.

Rok 1964 - USA vstoupily do války ve Vietnamu. Rok 1965 - v Londýně zemřel Winston Churchill. 1966 - zemřel první spolkový kancléř NSR Konrad Adenauer. Jihoafrický chirurg Christiaan Barnard, provedl první úspěšnou transplantaci srdce. Rok 1968 - vojenská intervence států Varšavského paktu, ukončila krátkou éru socialismu s lidskou tváří „Pražské jaro" v ČSSR. 1970 - v Moskvě zemřel Nikita S. Chruščov. 1971 - V USA zemřel ve věku 71 let světoznámý trumpetista a zpěvák Louis Daniel Armstrong. 1973 - zemřel španělský malíř, grafik a sochař Pablo Picasso. Rok 1977 - v Československu bylo oklášeno ustavení Charty 77. V USA zemřel světoznámý zpěvák Elvis Presley.

Rok 1979 - v USA vytrhla 3000 metrů vysoká sopka Svatá Helena. 1980 - novým prezidentem USA se stal Ronald Reagan. 1981 - v SSSR zemřel na silném srdce Leonid Brežněv. Rok 1985 - Gorbačov nastupuje k moci v SSSR. Rok 1989 - pád komunistických režimů v Evropě, Sametová revoluce v ČSSR, pád Berlínské zdi, krvavé potlačení demonstrací v Pekingu. Rok 1990 - nastává sjednocení Německa. 1991 -

válka o Perském zálivu. Svět napadá Kuvajt. Konečný rozpad SSSR. Rok 1992 - rozpad Jugoslávie, počátek sérií občanských válek. Rok 1993 - rozpad Československa - vznik České republiky a Slovenské republiky. Rok 1997 - velké záplavy na území České republiky. 1998 - ve volbách byl znovu zvolen prezidentem ČR Václav Havel. Podle internetové ankety amerického časopisu Time, se stal osobností století Elvis Presley. Soudě listu The New York Post o dalších sto letech se na prvním místě bezkonkurenčně umístil Adolf Hitler. Tím končí opravdu stručný přehled světových událostí a katastrof století.

počasí

První den roku 2000 začal zimním počasím. Za oblačného počasí je ráno -10°C, odpoledne -5°C. Sněhová pokrývka je 55 cm. Celý leden je mrazivé počasí s častým sněžením. 22. ledna klesá ranní teplota až na -17°C. Sněhová pokrývka se zvedla na 2 m. 30. ledna se oteplilo. Ráno je kolem nuly. Je oblačno a napadlo dalších 20 cm mokrého sněhu. Celková pokrývka dosahuje 1 metru.

Začátek února s teplejším počasím pokračuje. Ráno kolem nuly, přes den až +3°C. Je pod mrakem a stále padá mokrý sníh. Až 12. února klesá ranní teplota na -12°C. Konec února je teplý. Přes den je +4°C a stále prší. Sněhu je ale stále přes 80 cm. Březen s tep-

lém počasí pokračuje. Ráno je +3°C přes den je až +6°C. Je zataženo, v noci sněží a přes den prší. Ráno se tvoří náledi. V polovině března klesá ranní teplota na -5°C. Stále je zataženo a často sněží. Tolik práce s úklidem sněhu už dlouho nebylo. Sněží i na Josefa 19 března. Sněková pokrývka se znovu zvedá na 60 cm. Od 23 se otepluje. Přes den je kolem 12°C. Na konci března slabě prší.

Duben začal celkem pěkným počasím. Je polojasno, jen místy déšť a denní teplota je +12°C. Kolem 10 dubna se znovu ochlazuje. Ráno klesá teplota na -3°C, přes den +4°C. Od 20 dubna se počasí zlepšuje. Je jasno a odpolední teplota vystupuje až na +20°C. 23 dubna dokonce na +26°C. Odpolední silná bouřka s větrem a silným deštěm, se překnala 29 dubna. Nastává ochlazení.

Květen v ochlazení pokračuje. Ráno je do +9°C, přes den jen do 15°C. Od 8 května je krásné jasné počasí. Denní teplota stoupá až na 24°C. Pěkné počasí se udrželo do 20. Od 20 května je zataženo s deštěm. Teplota klesá ráno až na +5°C. Závěr května je pěkné počasí s teplotou do 22°C. Červen začíná polojasným počasím s denní teplotou do 19°C. Od 11 června vystupuje denní teplota až na +30°C. Je krásné letní počasí které se udrží až do 24 června. Konec měsíce je chladnější s deštěm. Denní teplota nepřesáhne 16°C.

Začátek července je teplý. Ráno kolem 16°C, přes den do 26°C. Je oblačno a častěji prší. Od 10. se počasí zhoršuje. Fouká silnější vítr a denní teplota je jen do 15°C. Chladnější a překáňkové počasí až do konce července.

Začátkem srpna se vyjasnilo a teplota jde na +25°C. Pěkné počasí pokračuje až do 28 srpna. Denní teplota se pohybuje od 20 do 22°C. Závěr srpna je chladnější, s častými přeháňkami a teplotou jen 20°C. Září s chladnějším počasí pokračuje. Je zataženo s deštěm. Ráno je kolem +7°C, přes den jen +14°C. Od 10 září se počasí na pár dnů zlepšuje. Je jasno s denní teplotou 24°C. Od 17 nastává ochlad. Je zataženo, přeháňky a dost silný vítr. Přes den je jen +12°C. Až konce září je lepší. Při polojasném počasí je do 18°C.

Říjen má již podzimní počasí. Je zataženo, mrholí, fouká vítr a ráno jsou mlhy. Toto počasí trvá až do konce října. 22. října byl při vyjasnění první mrazík -2°C. Typické říjnové počasí pokračuje i v listopadu. Je stále zataženo s deštěm a ráno jsou silné mlhy. Ráno je teplota kolem +2°C, přes den do 10°C. Po celý listopad se počasí mění. Až konce měsíce chladnější. Ráno -4°C, přes den +5°C. V prosinci začíná být výraznějších změn. 16 prosince napadl slabý poprašek prvního sněhu. Na vánoční svátky klesá ranní teplota na -11°C. Přistává slabý poprašek sněhu.

Hned po vánocích se otepluje až na +3°C. Je bez sněhu. Před silvestrem se ochlazuje a začalo pořádně sněžit. Sněhu napadlo 25 cm. Ranní teplota je -6°C a přes den -2°C. Poslední den v roce 2000 protěkl v krásném zimním počasí.

I v roce 2000 protěkly kulturní a společenské akce ve stejném pořadí jako minulých létech. První společenskou akcí byl hasičský bál, konaný 19 února. Návštěva byla průměrná. Prodáno bylo 41 vstupenek. Jako obvykle byla připravena bohatá tombola s 35 cenami. Hlavní cena byl dort, který věnovala rodina Kampasova. Nálada byla dobrá. Během zábavy nebylo žádných hádek ani rvačka. Velikonoční taneční zábava připadla na neděli 23 dubna. Požadatelem byl Český červený kříž. Prodáno bylo 54 vstupenek a 600 losů do tomboly. Dobrá nálada se protáhla až do ranních hodin. Někteří zúčastnění šli rovnou na mrskut. kultura

28 dubna se stavěla na místním křišti májka. Na majku byl připravený doslova strom, který měřil 26 metrů a navíc byl syrový. Po dlouhých dohadech bylo z připraveného stromu uřezáno 11 metrů. I tak měli místní siláci „důchodci" plné ruce práce aby májku postavili. Nakonec dopadlo všechno dobře a hlavně bez úrazu. Prvomájových oslav v Šumperku se zúčastnilo jen několik občanů z naší obce. Také tam nebylo kam jít. Jen v letním divadle byly

folklorní soutory a KSČM mělo v parku za mototechnou dva stánky a dechovou hudbu. Jinak bylo město vylidněné. Dětský den s kácením májky byl připraven na sobotu 27 května. Různé hry a soutěže o ceny, které pořadatelé připravili přilákalo přes třicet startujících. Také utkání v kopané se líbilo. Na závěr byla skácena májka. Všechny děti dostaly občerstvení a byly moc spokojeny. Hlavní rozhodčí a pořadatel pan Karel Vykydal.

V sobotu 5 srpna pořádali místní hasiči 14 ročník - Memoriál Oldřicha Peksy. Zúčastnilo se celkem 31 družstev, z toho 9 družstev žen. Vítězství vybojovaly po velkém souboji ženy z Holšova a muži z Hrabišína. O tuto soutěž začíná být znovu velký zájem. Přišlo i hodně diváků. Celou soutěž bylo pěkné počasí i když to ráno moc dobře nevypadalo. Pořadatelé byli dobře připraveni. Nikdo takovou účast nečekal ale všechno se zvládlo perfektně. Nálada byla po celou dobu soutěže dobrá. Naší hasiči jezdí na soutěže do okolních obcí, aby oplatili svou účastí návštěvu domácí soutěže. Všude jim diváci fandí, protože jediní startují s 35 let starou mašinou PS-8. Jejich umístění není nejlepší ale s takovým agregátem nelze konkurovat novým strojům PS-12. Ani věk družstva Hraběšic už není optimální. Hold staří páni.

V sobotu 19 srpna bylo připraveno pro děti loučení s prázdninami. Dětí se sešlo 25, třináct těch nejmenších a dvanáct starších. Program již tradiční, soutěže, hry, kopaná a nakonec zapálení tátoráku se slitem začínajících školáků. Po otčerstvení se unavené ale spokojené děti rozešly. Odpoledne bylo moc teplo 30°C.

Během prázdnin bylo na místním hřišti sehráno několik utkání v kopané. Hlavní organizátor těchto zápasů je náš otchodník, hotelier a šef rekreačního zařízení pan Miloš Cveček. Hraje se vždy o sud piva které sice zaplatí poražený ale likvidace ceny je vždy společná, včetně početných a vyschlých diváků.

Stalo se již dobrou tradicí otecního úřadu, že nezapomíná na životní jubilea spoluotčanů. Každý jubilant dostane od otce blahopřání a dárek v ceně do 500 kč. Gratulanti chodí přát společně za otec, kasiče a Český červený kříž. Tato tradice všechny potěší.

Na sobotu 2 prosince připadla mikulášská nadílka. Mikuláš s čertem rozdělil dárky mezi 30 dětí. Po rozdělení dárku byly dětem promítnuty pohádky. V sále bylo nějak moc ticho, asi přišel nějaký zlý čert. Hlavním pořadatelem a také Mikulášem byl, kdo jiný než pan Karel Vykydal kterého znají děti z celého širokého okolí.

Předsilvestrovská taneční zábava byla poslední kulturní akcí v tomto roce. Šlo se přes padesát hostů a nálada byla po celý večer dobrá. Tombola byla také velká a prodalo se 1000 losů po 2 korunách. K tanci a poslechu hrál pan Brolop, místní okarinář. Zábava se protáhla až do ranních hodin. Občané, okarináři a okaláři tak v dobré náladě a společně zakončili rok 2000.

úroda

I přes horší počasí během léta byla úroda pěstěných plodin dobrá. Obilovin se urodilo v průměrném 50 metráků na hektar. Tento výnos je brán z okolních katastrů, protože u nás se zemědělské plodiny nepěstují. Také brambor a řepy bylo dost. Nejvíce úrodu z ovoce měly třešně a jablone. Hlavně jablek bylo tolik, že ani starší občané takovou úrodu nepamatují. V zeleniny bylo více jak v minulých letech. Z lesních plodin bylo dost borůvek i malin. Hřibů bylo snad nejvíce za posledních 15 let. Nebyl problém za 1 hodiny najít i sto pravých a rostly ještě v listopadu. Bylo potěšení jít na houby.

výstavba

V roce 2000 nebyla větší investiční akce při nové výstavbě. Proběhla větší oprava místní komunikace v osadě Krásné, která stála 80 tisíc korun. Také oprava proběhla za spolupráce obce Nový Malín, která vypomohla hlavně s technickým zajištěním. V tomto roce by-

la ukončena výstavba rodinného domku manželů Heleny a Milana Večeřových, kteří se po kolaudačním řízení domečku nastěhovali. Dále bylo započato s výstavbou bytového domu firmou Imperia-Bres z Brna ve spolupráci obecním úřadem. Obec má za úkol zajistit pozemky a parkoviště. V tomto roce se dokončilo stavební povolení na vodovod a komunikace k přístavbě za kostelem.

Údržba majetku obce byla prováděna podle potřeby. Veřejné prostranství, komunikace a hřbitov se udržují po celý rok. Pro občany bylo postaveno malé posezení u prodejny potravin, které hojně využívají hlavně místní důchodci ke svému, jak bylo navrženo liškovkami. Pokud někdo potřebuje nějakou informaci o dění o obci, tak na této lištovce ji určitě získá. Pro příští rok se počítá se započetím rekonstrukce místního vodovodu, pokud se podaří získat od Ministerstva zemědělství na tuto stavbu potřebné dotace. Doufejme, že obec dotaci získá.

Pro rok 2000 měla obec nesnadný úkol, dosáhnout alespoň 101 trvale bydlících obyvatel. Tento předpoklad se splnit nepodařilo a tím přišla obec pro rok 2001 o 100 000Kč na dotacích z daňové výtěžnosti. Tyto dotace se podle nového zákona rozdělují celorepublikově, podle počtu trvale bydlících občanů o obci.

pohyb obyvatel

Ke konci roku 2000 měla otec Hraběšice 98 trvale bydlících občanů. Na závěr tisíciletí zaznamenávám tyto spoluotčany do otecní kroniky v četně domovního čísla.

Číslo p. 1 Eliáš Josef, Eliášová Věra. č.p. 2 Suchánek Litor, Suchánková Hana, Suchánková Markéta, Suchánek Petr, Suchánek David, č.p. 4 - Resler Jiří, Reslerová Vladimíra a Resler Ivo. č.p. 5 - Bečvář Jan st. č.p. 6 - Maša Josef st., Maša Josef ml., Mašová Marie, Mašová Jaroslava a Mašová Michaela. č.p. 7 - Stroukal Josef a Stroukalová Květoslava. č.p. 8 - Bližňák Alois a Bližňáková Jiřina. č.p. 9 - Šmeklík Michal, Šmeklíková Ludmila, Šmeklíková Lucie, Šmeklíková Zuzana, Šmeklík Ondřej a Šmeklík Vojtěch. č.p. 10 - Štefková Dana, Štefková Bartora, Štefek Jakub a Štefek Jiří. č.p. 11 - Večeřa Milan, Večeřova Helena, Večeřova Pavlína, Večeřa Martin a Sůkal Jan. č.p. 12 - Lindeman Walter, Lindemanová Adéla a Lindeman Roman. č.p. 13 - Kampas Ludvík st., Kampas Jan st., Kampas Jan ml., Kampasová Marie, Kampasová Anna a Kampasová Irena. č.p. 14 - Šutjaková Agneša. č.p. 16 - Mareček Martin, Mareček David, Marečková Růžena a Marečková Eva. č.p. 17 - Mareček Pavel, Mareček Petr, Marečková Helena, Marečková Alena st., Marečková Alena ml., Buchta Pavel, Buchtová Kateřina a Buchtová Helena. č.p. 18 - Večeřová Josefka. č.p. 20 -

Večeřová Marie a Večeřa Jaromír. č.p. 21 - Weiserová Marie. č.p. 22 - Köhler Jan, Köhler Petr, Kohlerová Kamila, novotná Anna a Mašková Lada. č.p. 23 - Hevera Miroslav, Hevera Martin a Heverová Hana. č.p. 25 - Šorajka Josef a Šorajková Anna. č.p. 26 - Šorajka Petr, Šorajková Angelika st.p. Šorajková Angelika ml. č.p. 30 - Matis Jan st., Matis Jan ml., Matisová Ludmila, Matisová Marta, Matisová Kateřina a Říhákova Lenka. č.p. 37 - Jurčík Karel a Jurčíková Anežka. č.p. 38 - Köhler Ivo. č.p. 42 - Miča Alois, Mičová Emilie a Buchová Markéta. Na číslech evidenčních „chalupy a chaty" trvale bydlí.

Č.E. 4 - Červenka Adolf. Č.E. 5 - Hájiček Jiří. Č.E 45 - Jedlic Josef. Č.E. 50 - Vykydal Karel. Č.E. 54 - Markovská Zdeňka, Markovský Emil a Markovský Petr. Č.E. 63 - Hlecl Zdenek. Č.E. 69 - Hlaník Zdeněk. Č.E. 74 - Vizina Ivo. Č.E. 77 Mikulka Jiří a Mikulková Jaroslava. Průměrný věk trvale bydlících občanů je 39,8 let. Součet věku všech občanů činí 3.916 let. Nejstarším občanem obce je pan Ludvík Kampas, který v tomto roce oslavil 90 let. Nejmladším občanem je Vojtěch Šmeklík, který se narodil manželům Ludmile a Michalovi Šmeklíkovým 26. října roku 2000. Od roku 1990 kdy se naše obce osamostatnila je zaznamenán nárust trvale bydlících občanů o 60 %.

úmrtí

Dne 21. 9. 2000 zemřel po delší nemoci pan Ladislav Peksa. Pan Ladislav Peksa se přistěhoval do Hrabiček se svými rodiči v roce 1946 z Moravinic u Velkého Meziříčí. Po založení vlastní rodiny žil v Šumperku. Poslední rozloučení se zesnulým se konalo 26 září 2000 v obřadní síni šumperského krematoria. I když bydlel delší čas v Šumperku, přišli se s ním rozloučit jeho kamarádi a bývalí spoluobčané Hrabiček.

22. října roku 2000 zemřel po těžké nemoci náš spoluobčan, pan Václav Večeřa ve věku 73 let. Pan Václav Večeřa žil v Hrabičkách od roku 1946 až do své smrti. Veselá a kamarádská povaha ho provázela po celý život. Dlouhá léta byl platným členem místních kasiček a Českého červeného kříže. Byl také dobrým muzikantem a se svým bratrem Josefem hrávali na různých akcích v obci i okolí. S panem Václavem Večeřou se občané Hrabiček rozloučili ve čtvrtek dne 26 října v 15 hodin, v obřadní síni šumperského krematoria. Čest jejich památce.

Život v obci

Poslední rok tisíciletí prožila obec Hrabičky v klidném a dá se říci i v pohodovém životě. Nebylo žádných živelných ani jiných katastrof ani nesvárů mezi spoluobčany. Nenastala ani žádná událost, která by

narušila zatěžkaný chod obce. Dopravu zajišťuje 4x denně autobusová doprava a to: ráno v 5⁰⁰ hodin a 7⁰⁵ hodin. Odpoledne v 15.20 hodin a v 17.20 hodin. Převážná část občanů vlastní osobní auta, kterýmž využívají při dojíždění do zaměstnání, na nákupy a za kulturou. V obci je v provozu nová prodejna se smíšeným zbožím a hospoda. V místním kostele jsou pravidelné bohoslužby 1x týdně vždy v sobotu. Za starými a nemocnými občany, dojíždí pravidelně, každou druhou středu obvodní lékař MUDr. Vladimír Grygar. Tuto službu velmi oceňují hlavně naši důchodci, kteří nemusejí k lékaři do Šumperka, čímž ztratí celý den. Ostatní služby využívají naši občané v Šumperku.

závěr

Závěrem zápisu za rok 1990 bych chtěl popřát našim občanům do nového tisíciletí co nejvíce zdraví, osobních úspěchů a štěstí v dalším životě. Také obci hraběnce, aby se dařilo alespoň tak, jako v posledních deseti letech.

Zápis do kroniky obce
provedl Josef Forajta
kronikář obce. Forajta v.r.

Rok 2001

úvod

Začíná další rok nového tisíciletí. Zda přinese lepší život pro lidstvo celého světa, to ukáže budoucnost. Záleží také na každém z nás. Je mnoho věcí které člověk nemůže přímo ovlivnit, ale je i mnoho takových, které se týkají každého z nás a máme možnost svým přičiněním a ochotou pomoci, aby se všem mohlo lépe. Každý člověk se může dostat do situace, kdy pomoc od jiných potřebuje. A pomoc o mnoho i když je pěta jen malá určitě potěší každého člověka. Pokud budeme k sobě tolerantní, bude se všem lépe žít.

počasí:

Rok 2001 začal přísným zimním počasím. Na nový rok je jasno a noční teplota klesla až na -14°C. Přísné počasí končí již koncem prvního týdne. Je zataženo, teplota kolem nuly a dokonce prší. Od 12 ledna se vyjasnilo a ranní teplota klesla na -13°C, přes den se pohybuje kolem -7°C. Je jen slabý poprašek sněhu. Ke konci ledna je zataženo, časté ranní mlhy s mamrajícím mrholením. Teplota se pohybuje kolem -2°C.

Začátek února je chladnější. Ráno klesá teplota na -11°C, přes den -8°C. Napadlo 20 cm sněhu. Ale od 8 února nastává výrazné oteplení. Denní teplota vystoupila až na +8°C. Všechen sníh roztál. Proměnlivé počasí trvá do konce měsíce. Poslední dva únorové dny se vyjasnilo. Ranní teplota klesá na -11°C, přes den je -4°C. Napadlo 15 cm nového sněhu.

Měsíc březen začal oteplením. Ranní teplota -4°C, přes den +1°C. Sníh rychle přibývá. Od 9 března je zataženo s deštěm a denní teplota vystoupila na +7°C. Teplejší počasí vydrželo až do 19 března. Je klesá ranní teplota na -6°C, přes den je kolem -2°C. Napadl slabý poprašek sněhu. Konce měsíce března přinášejí teplejší počasí. Je zataženo, ranní mlhy a slabé deštové přeháňky. Ráno je kolem nuly, přes den až +6°C.

Měsíc duben začal výrazným oteplením. Druhého dubna vystoupila denní teplota až na +14°C. Začínají práce na zahrádkách. Až do poloviny měsíce je zataženo se slabými dešťovými přeháňkami a denní teplotou kolem +10°C. Třetího dubna klesá ranní teplota až na -3°C a sněží. Chladnější počasí trvá až do konce měsíce.

Květen začal lepším počasím. Obloha se vyjasnila a denní teplota stoupla na +18°C. Od 6 května nastává oblačno. Je zataženo s častým deštěm a denní teplotou do +10°C. Obrat nastává v polovině měsíce. Při jasném počasí stoupá denní teplota až na +22°C. Osmnáctého ráno je bouřka, s krupami, prudkým deštěm a silným větrem. Bouřka proběhla bez větších škod. Po této bouřce nastává mírné oblačno. Denní teplota jen kolem +16°C. Koncem května se počasí zlepšuje. Je polojasno bez deště a denní teplota se pohybuje kolem +27°C. Začíná se se sušením sena.

V začátku měsíce června je chladnější počasí. Je zataženo, denní teplota do +11°C a místy drobně prší. Po celý červen je zataženo, je oblačno, vyjasní, denní teplota se pohybuje kolem +18°C. Jsou časté i když jen slabé dešťové přeháňky. Za celý červen nepřesáhla denní teplota +20°C a ranní se pohybovala kolem +12°C.

Začátek července je již teplejší. 6 tého stoupá denní teplota při jasném dni až na +27°C. Ale další dny se počasí ochlazuje. Je zataženo s deštovými přeháňkami a teplota klesá na +20°C. Při vyjasnění je teplejší ale toho je poskrovnu. Proměnlivé počasí trvá až do konce měsíce.

Ani začátek srpna není lepší. Obrat k lepšímu nastává od poloviny měsíce. Je polojasno a denní teploty se pohybují kolem +27°C. Dva cátého byl nejteplejší den v měsíci srpnu, když vystoupila teplota až na +31°C. Konec měsíce je chladnější. Je zataženo s teplotou okolo +20°C a častějšími deštovými přeháňkami. Letní měsíce jsou v tomto roce chladnější.

Začátkem září začalo chladnější počasí. Ráno je kolem +8°C, přes den je +13°C. Je zataženo a častěji prší. Deštivé počasí trvá po celý měsíc. Dne 17 klesá ranní teplota na -1°C, je to první přízemní mrazík v tomto roce. 30 tého září při polojasném počasí je teplota +17°C.

Říjen začal příjemnějším počasím. Je polojasno a denní teplota se pohybuje kolem +20°C. Deštivé přeháňky ustaly. Toto počasí vydrželo do 20 tého. Konec října je již chladný. Znovu je zataženo, časté deštivé přeháňky a denní teploty se pohybují jen do +10°C. Dá se říci, že měsíc říjen byl teplotně i srážkově v průměru jiných let.

Studeným a větrným počasím začal měsíc listopad. Denní teploty se pohybují jen kolem +4°C, ranní kolem nuly. Třetího listopadu klesá ranní teplota na -5°C. Je zataženo, ranní mlhy které namrzají a foukal ledový vítr. Třináctého začalo sněžit a ranní teplota klesla až na -8°C. 24 listopadu napadlo přes noc 35 cm sněhu. Ranní teplota klesá až na -13°C, denní je -9°C. Sněhová pokrývka přibývá. Do konce listopadu často sněží. Sněhová pokrývka je 70 cm.

Prosinec s zimním počasí pokračuje. Často sněží a teplota se pohybuje kolem -11°C. Od 13 tého se vyjasňuje ochlazuje. Noční teplota je až -16°C, přes den -12°C. Dvacátého druhého napadlo 25 cm nového sněhu. Celková sněhová pokrývka je 65 cm. Štědrý den začal ranní teplotou -18°C. Vánoční svátky prokřkly v krásném zimním počasí. I poslední den roku je příjemné. Sněhová pokrývka se zvedla na 70 cm. Přívaly sněhu nadělaly každé starosti při údržbě komunikací. V naší obci se podařilo udržet komunikace průjezdné. Ani s autobusové dopravě nebyly výpadky.

Již podle zapsaného počasí je zřejmé, že rok 2001 úroda nebyl rokem úrodným. Chladnější počasí a časté deštivé přeháňky ovlivnily veškerou úrodu. Ovoce u nekli-

dila ani polovina jako v roce minulém. Švestky nebyly žádné, jablek a hrušek také nic moc. Třešní bylo více ale než dozrály, sklidili je ptáci. Kořenové zeleniny bylo dost. Málo bylo i lesních plodů. Maliny opadaly při častých deštích, borůvek bylo také málo a houby rostly jen místy. Ze remědělských plodin na tom byly nejhůř bramtory. Neurodilo se ani 50% loňské úrody. U otilovin dosahovala úroda 70%. Cukrové řepy bylo dost ale problém byl se sklizní, byla hodně mokrá pole. Zato trávy narostlo bohatě. Na zahradách se sekala až 5x za léto. Špatně se sušila pro nepřízeň počasí. Většinou šla do kompostu.

výstavba: V roce 2001 neplánoval obecní úřad žádnou větší investiční výstavbu. V obci jsou rozestavěny tři rodinné domy. Brněnská firma IMPERIA-PRES s.r.o. která vlastní rekreační zařízení „bývalou hospodu" začala s výstavbou lyžařského areálu v Hraběšicích. Byl vybrán svah na levé straně od silnice za hraběšickým potokem. Lyžařský vlek má mít dvě části. V mírnějším svahu od potoka bude 300 m tažného lana a nahoru k lesu povede 500 metrů dlouhý vlek POMA, který má převýšení 120 metrů. Pro umělé zasněžování mají sloužit dvě sněžná děla, která bu-

dou napojena na položené tlakové potrubí přívodu vody. Celý areál byl zařazen do územního plánu obce jako veřejně prospěšná stavba. Na základě toho budou pozemky určeny pro zřízení areálu přetvořeny bezplatným převodem do vlastnictví obce od Pozemkového fondu ČR. Zkouška obce byla provedena mezi vánočními svátky a novým rokem za účasti občanů a hlasně dětí.

Další práce byla na prohloubení a rozšíření příkopu podél místní komunikace za kostelem. Celá příkopa byla vyčištěna od náletových dřevin, vytěžena a ručně bylo vyspárováno koryto, včetně zpevnění dna. Také povrch komunikace byl upraven. Ostatní práce byly prováděny na opravách a údržbě majetku obce. Po ukončení nájemní smlouvy na rekreační zařízení obce „klášter", byla celá budova vymalována, ve všech pokojích byly položeny nové podlahové krytiny, opravu si vyžádalo i sociální zařízení a byl doplněn drobný inventář kuchyně. Oprava si vyžádala náklady 90 tisíc korun. Čtyřa jiště oprava a nátěr oken a dveří. Také ve sklepních prostorách jsou nutné opravy.

Nepředvídané náklady vznikly při zimní údržbě místních komunikací. Již od listopadu přitahy sněhu způsobily značné náklady na prokrmování a posypy.

Zakoupené rozmetadlo na posyp se osvědčilo a je často používáno. S velkým úsilím se podařilo zvládnout sněhovou kalamitu a všechny komunikace byly průjezdné. Ostatní práce se týkaly údržby přijatých prostranství, hřbitova a veřejné zeleně v celé obci. Průběžně byl zajišťován i odvoz veškerého odpadu. Při jarním úklidu bylo odvezeného přírodního odpadu 2,5 tuny a ostatního odpadu 15 tun.

práce v lese

V roce 2001 byla provedena mýtní těžba dřeva v okolním lese. Půl hektaru bylo vytěženo v k.ú. Hrabětice a půl hektaru v Krásném. Za 480 m³ získala obec do pokladny 800 000 korun. Nové zalesnění bude provedeno na jaře příštího roku. Z ostatní nahodilé těžby to je vývraty, souše a polomy bylo získáno 80 m³ dřeva. Po rozmanipulování bylo 50 m³ odvezeno na pořez a méně kvalitní dříví bylo zpracováno na palivo. Obec vlastní 40 hektarů lesa, asi 14 hektarů je les s porostem staršího 100 let a je určen ke sklizni a k novému zalesnění. Po hodnocení lesního hospodáře je otcovský les udržován velmi dobře a v souladu s lesním hosp. osnovou. Lesní pozemky získala obec do vlastnictví po 10 letech trvajících jednání, dokladování a sporech mezi městem Šumperk a Úřadem České republiky. Námaha se vyplatila.

Kulturní a společenský život v otci začal první hodinu v novém roce. Již tradičně se otčané scházejí hned po půl noci k novoročnímu přípitku a popřání do nového roku na plácku mezi domem Tuchánků a chatami Vykydalů, Brtníků a Markovských. Je to příjemné zakončení silvestrovské noci a krásný zážitek z procházky po vesnici osvícené novoročním okňostrojem a přátelským setkáním. Věřím, že se v dalších létech připojí další spoluotčané a hosté. kultura

Místní hasiči pořádali 24 února velký hasičský bál. Je to první společenská akce v roce a láká návštěvníky bohatou tombolou, dobrou hudbou a hlavně přátelským prostředím, které vytváří družná zábava pravé vesnické tancovačky. Účast jako vždy dobrá. Nálada vynikající.

Český červený kříž připravil na 15 dubna velikonoční taneční zábavu. Hlavní organizátoři, Karel Vykydal, který je u všech kulturních akcí" paní Maruška Weiserová a paní Věra Eliášová, měli vše dobře připraveno. Opět bohatá tombola, občerstvení a dobrá hudba. Hosté se bavili výborně. Účast byla ze začátku slabší ale časem se sál zaplnil. Hned po půlnoci začala pomlázka.

Stavění májky provedli místní hasiči 28 dubna. Akce protěhla hladce, hlavně bez úrazu a 18 metrová

májka se podařila postavit hned na první pokus.

Prvomájových oslav v Šumperku se našich občanů moc nezúčastnilo. Je to rok od roku slabší. V letním divadle byl připraven program folklorních souborů, v parku za mototechnou měli stánky a kudtu komunisté a jinak nic. Město bylo prázdné. Počasí se vydařilo, svítilo sluníčko a bylo + 19°C.

Na druhý červen připravil pan Karel Vykydal pro děti sportovní akci „dětský den". Celé odpoledne bylo naplněno hrami, soutěžemi o ceny, utkáním v kopané a na závěr byla skácená májka a zapálen táborák. Třicet zúčastněných dětí se výborně bavilo až do samého konce. Ceny pro děti byly převážně sponzorské dary od místních podnikatelů. Při organizování a průběhu soutěží pomáhali rodiče i hosté. Pan Hevera připravil překážkovou dráhu, paní Marie Hefnerová a Marie Krejčí se staraly o nejmenší a další byli při kontrole a zápisu výsledků jednotlivých soutěží. Na závěr děti dostaly otčerstvení. Děti, rodiče i všichni hosté byli spokojeni.

V průběhu léta bylo na místním hřišti odehráno několik utkání v kopané. Cena pro vítěze byla 50litrový sud piva. Při těchto kláních je vždy o zábavu postaráno. Hřiště je využíváno i ostatními rekreanty a dětmi.

Loučení s prázdninami byla další akce pro všechny děti místní i z okolí. Odpoledne plné soutěží a různých her bylo připraveno na 25 srpna místními hasiči a ČČK. Na ukončení složili školáci slit, že se budou dobře učit a nastávající prvňáček zapálil táborový oheň. Děti dostaly diplomy a ceny za účast v soutěžích a otčerstvení. Odměnou pro pořadatelé byly rozesmáté tváře spokojených dětí. I počasí dětem přálo a vydrželo bez deště.

Mikulášská nadílka připadla na 1 prosince. Dárkové balíčky byly pořízeny s příspěvku pana ing. Tuchánka, otchodníka pana Cvečka a ovoce dodal pan Vyhydal. Při rozdávání dárků děti recitovaly básničky a zpívaly písničky. Mikuláš za asistence zlého čerta vše pozorně vyslechl a děti pochválil. Bylo rozdáno 35 balíčků. Po skončení nadílky byly dětem promítány pohádky. Děti byly spokojeny.

Poslední společenskou akcí bylo předsilvestrovské posezení s kudtou a tancem, které se uskutečnilo 30 prosince. Zábava byla výtorná, kudta i účast dobrá a již tradiční bohatá tombola měla 36 cen. Výtorná nálada se protáhla do ranních hodin. Nebylo žádných svárů ani rvačka.

Za přípravu všech kulturních a společenských akcí a hlavně za akce pro děti patří uznání a dík hlavnímu organizátorovi a otětavci panu Karlovi Vyhydalovi.

brigády

Již tradičně se otěrné společně s chataři a chalupáři zúčastňují jarního úklidu obce. Po zimním období je práce pro všechny dost. Uklízejí a vybraňují se veřejné plochy, upravuje se veřejná zeleň, uklízí se autobusové čekárny a sváží se veškerý odpad. Po společné práci je vždy připraveno občerstvení pro zúčastněné.

Výroba palivového dříví jak pro starší spoluobčany i pro potřeby obce se provádí také za pomoci občanů z mezních porostů. Za tuto práci, která stojí každého hodně námahy jsou odměny podle odpracovaných hodin. Za tuto práci patří poděkovat všem kteří pomoc nabídnou. Poděkování patří také všem, kteří se po celý rok starají nejen o udržování čistoty na svém majetku ale zajímá je i jak to vypadá u jejich okolí.

hasiči

V roce 2001 měli místní hasiči dvě jubilea. Za prvé to bylo: 55 výročí založení sboru dobrovolných hasičů v Hrabičicích. SDH byl v obci založen po osvobození v 1946. Z jeho pestré činnosti se zachovalo jen málo dokumentace ale pamětníci dokazují, že činnost sboru byla všestranná. Zúčastňovali se hasičských soutěží, hráli divadla, pracovali s mládeží a byli hlavním tahounem všech společenských, sportovních a pracovních akcí, které se v obci konaly. Vlonká léta byl veliké-

lem místních hasičů pan Oldřich Pekař. Na jeho počest je pořádán Memoriál Oldřicha Pekaře, v letošním roce již 15. ročník. Jubilejního ročníku se zúčastnilo 25 družstev z širokého okolí. 17 družstev mužů a 8 družstev žen. Umístění bylo v tomto pořadí: ženy - 1. Nemilost, 2. Kožlí, 3. Bludov, muži: 1. Hrabičín, 2. Kolová I., 3. Nemilost, družstvo Hrabičína se umístilo na dvanáctém místě s časem 31,01 vteřiny, což je výborný čas na požárním stříkačkách. Naše družstvo jako jediné nastupuje s soutěžních s mašinou PS 8, která nemůže konkurovat daleko výkonnějším a upraveným PS 12, ale u diváků mají vždy obrovský aplaus. Tradici sboru dobrovolných hasičů se daří udržovat v obci i v ostatní činnosti. Na tak malou obec jako jsou Hrabičíny je to úctyhodný výkon.

Nejstrašnější katastrofu na světě provedli arabští 20. století teroristé pod vedením Usáma Bin Ládina. Stalo se něco, čemu by nevěřili ani autoři sci-fi knih. Nad New Yorkem proletěl dopravní letoun Boeing 767 a narazil do severní věže světového obchodního střediska a několik minut po něm, sledovány objektivy kameramanů, třetí se druhý letoun stejného typu v jižní věži. Nikdo nevěděl, že dominanty Manhattanu stávají jen minuty. Jako poslové smrti se vynořily oba obří dopravní letouny s plnými nádržemi vysoce hořlavého paliva a obou stran

Manhattanu. Protivzdušná obrana Spojených států se o hrozící katastrofě dozvídá pozdě. Ochromení Ameriky je obrovské. Nikdo neví jak se stodesetipatrové mrakodrapy vysoké přes 400 metrů zachovají po nárazu. Předpoklad, že konstrukce náraz vydrží je správný. Požár paliva však způsobuje, že nosná konstrukce z ocele měkne jako máslo a věže se začínají hroutit. Lidé v patrech nad nárazem letadel měli jen dvě možnosti. Buď zahynout náledkem ohně a dýmu, neb skočit s jistotou rychlé smrti. Desítky volily druhou možnost a vyraženými okny unikaly pekelným plamenům. Okamžik té nejstrašnější apokalypsy v dějinách USA nastal. Jednotlivá patra padají a utrhávají hromadící se vakou i ta, která zasažena nebyla. Všichni lidé v prostorách mezi patry jsou doslova slisováni. Místo hrdých stavet zůstaly jen trosky, prach a dým.

Jen v krátkém časovém rozmezí přichází další útok teroristů ve Washingtonu na sídlo Ministerstva obrany USA - Pentagon, po nárazu letadla, které navedli na budovu arabští teroristé. Ani ta nejpřísnější bezpečnostní opatření neuchránila symbol vojenské moci USA. Tato tragédie si vyžádala na pět tisích mrtvých a spoustu raněných. Desítky mrtvých bylo i z řad záchranářů.

Obrovitý vrak ruské jaderné ponorky Kursk, která havarovala před více než rokem v Barentsově moři, byl vytažen. Na palubě ponorky zahynulo 118 členů posádky.

Při projíždění švýcarským 16,9 kilometrů dlouhým Gottkardským tunelem, havaroval kamion naložený pneumatikami. Po čelní srážce sotva kilometr od vjezdu vypukl velký požár. V žáru, dosahujícím 1200 stupňů celsia, se auta spekla na škvarky. Při katastrofě se zřítilo 200 metrů stropu a zahynulo 11 lidí.

Jedna z nejstrašlivějších katastrof, které postihly Indii, se odehrála 26 ledna v zapadoindickém městě Bhudž. Zemětřesení, jehož otřesy dosáhly síly 7,9 stupně Richterovy škály si vyžádalo okolo 20 000 mrtvých. Domy se hroutily jako hrady z písku. Vyproštěné oběti zaplnily celý fotbalový stadion. Ten, kdo vyvázl jen zraněny měl velké štěstí, protože z města zbyly jen rozvaliny.

Nešťastná třináctka dala možnost nahlédnout do chřtánu pekel obyvatelům středoamerického Salvadoru. První zemětřesení o síle 7,6 stupně Richterovy škály usmrtilo 13 ledna 827 lidí. Přesně o měsíc později, válcovaly zemi další otřesy, které zabily dalších 305 lidí.

Sicilská sopka Etna se v letošním roce také předvedla. Ačkoliv hlavní vulkán zůstal klidný, vy-

tvořeným bočním tunelem se valila láva z výšky asi 2600 metrů. Již 27. července pohltila pilíře lanovky a sežehla i dolní stanici. Mohutný proud se zastavil pod bedlivým dohledem záchranářů sotva čtyři kilometry od městečka Nicolosi. Oběti na životech naštěstí nebyly.

Hrůza se snesla z nebe na Sibiř nedaleko města Irkutsk. Tragédii zavinila porucha motorů na ruském dopravním letadle TU-154 na lince z uralského Jekaterinburgu do Vladivostoku. Na palubě stroje se nacházelo 145 osob a nikdo neměl při pádu šanci přežít.

Další letoun TU-154, patřící ruské společnosti Sibir, se 78 lidmi na palubě se při letu z Tel-Avivu do Novosibirska 4. října zřítil do Černého moře. I když to vypadalo na další akci teroristů, příčina neštěstí byla tragicky kuriozní. Na Krymském poloostrově se v té době konalo raketové cvičení ukrajinské armády a její jednotky cvičnou raketou S-200 ruské dopravní letadlo omylem sestřelily. Ministr obrany Kuzmuka a další vojenští činitelé byli za tento omyl sesazeni.

Uplynulo 10 dní od teroristického útoku na New York, když ve francouzském Toulouse došlo k výbuchu chemičky. Bylo zabito 30 lidí a stovky zraněny. Mezi mrtvými byl nalezen i známý islámista. Nebyl vyloučen teroristický útok.

hlavní hypotékou vyšetřovatelů však byla nehoda. Tím končím žánrem nejčtších katastrof světa za rok 2001.

Naše obec dosáhla k 31. 12. 2001 počtu téměř bydlících obyvatel. Celkový počet činí 103 občanů. Od roku 1990 je to nárůst o 39 občanů. V tomto roce bylo zapsáno bílo nových občanů. Manželům Severovým se narodila dcera Markétka, manželům Matějovým syn Lukáš, Petru Köhlerovi a jeho družce Janě Maškové syn Marek. Ze Šumperka se přistěhovali Petr a Antonie Pospíšilovi a paní Šouralová.

obyvatel

Dne 14 února náhle zemřel ve věku 70 let pan úmrtí
Josef Hulkus. I když trvale bydlel v Šumperku, v Hraběticích trávil dlouhá léta volný čas na své chatě. Pro svou veselou a přátelskou povahu, byl velmi oblíbený u všech našich občanů. Byl vždy přítomen u všeho dění v obci a svou dobrou náladu dokázal přenést i na ostatní občany. Poslední rozloučení se zesnulým se konalo v úterý dne 20 února 2001 v 11 hodin, v obřadní síni šumperského krematoria. Čest jeho památce.

Ve věku 71 let, po krátké nemoci zemřel dne 1 května pan Jan Köhler. Několik let bydlel v Šumperku ale převážnou část svého života bydlel v Hraběticích. Po těžké nemoci byl upoután na invalidní vozík a žil

v domově pro tělesně postižené. Ke konci svého života bydlel z novu v Hrabešicích a staral se o něj jeho syn Petr. Rozloučení s panem Janem Köhlerem se konalo v sobotu dne 5 května v 15 hodin v chrámu Páně v Hrabešicích. Pochován je na místním hřbitově. Čest jeho památce.

Dne 17 července zemřela po dlouhé těžké nemoci ve věku 63 let paní Marie Mašová. V Hrabešicích žila od roku 1945. Po celou dobu pracovala v zemědělství až do doby odchodu do invalidního důchodu. Spolu s manželem Josefem vychovali tři děti. Její veselá povaha ji neopustila ani při těžké nemoci, která ji připravila hodně bolesti. Spoluotčané a známé se ze zesnulou paní Marii Mašovou „roz. Tallíčkovou" rozloučili v pátek, dne 20 července v 15 hodin, v chrámu Páně v Hrabešicích. Po smutečním obřadu, byly její ostatky uloženy na místním hřbitově. Čest její památce.

Život v obci

V roce 2001 protíkal život v obci celkem beze změn v porovnání s uplynulými léty. Nebylo žádných mimořádných událostí, újmy na zdraví nebo majetku, ani živelných katastrof. Nálada obyvatel není zrovna nejlepší po tolika katastrofách na celém světě, které se udály v tomto roce a nepřidá na náladě ani nejistota co bude v létech budoucích. Přesto naše malá

obce pomalu vzrůstá. Začínají se stavět další rodinné domky, protíká výstavba lyžařského areálu a i turistický ruch stoupá. Obec je stále více navštěvována turisty a lidmi, kteří přicházejí načerpat nové síly do klidného a krásného prostředí naší obce. V počtu trvale bydlících občanů každým rokem narůstá. V tomto roce nedošlo v obci k žádné závažnější mimořádné události jako je požár, loupež nebo utlučení na zdraví.

Obecní úřad se sedmi členy zastupitelstva obce pracuje dobře. Na pravidelných veřejných zasedáních i mimo ně jsou řešeny všechny návrhy a připomínky občanů. O dobré práci svědčí i vysoká návštěvnost veřejných zasedání obce. Závěrem bych chtěl dodat, že vše směřuje k dalšímu rozvoji obce a ne k jejímu zániku, jak bylo obci některými lidmi předpovídáno při osamostatnění obce v roce 1990. Tímto závěrem končím zápis do kroniky obce Hrabětice pro rok 2001.

Zápis do kroniky obce Hrabětice
provedl kronikář obce
Josef Forejta

Rok 2002

úvod

Dalším rokem zápisu do otevřené kroniky je rok 2002. Události, které proběhly během roku a to nejen v oboru ale i ve světě se budeme snažit zapsat tak, aby o budoucnosti, mohli naši zástupci nahlédnout do průběhu života oboru a světa v minulosti.

počasí

Zimním počasím začíná rok 2002. První dny roku je zataženo a fouká silný vítr. Ranní teploty klesají až na -15°C. Sněhu je přes 50 cm. Mrazivé počasí je i další dny, kdy ranní teplota klesá až na -19°C, přes den je -11°C. Od 7 ledna nastává oteplení. Ráno je jen -5°C a přes den -2°C. Stále mírně sněží. Výraznější

oteplení nastává od 22 ledna. Ráno se teplota pohybuje kolem nuly a přes den dokonce +4°C. Je zataženo, jen místy vysvitne sluníčko. Oteplení vydrželo až do konce ledna. 29 ledna stoupá denní teplota až na +11°C. V pražském Klementinu bylo ve 14⁰⁰ hodin naměřeno +12,9°C. Tím byl překonán teplotní rekord z roku 1884 o tři desetiny stupně. Sněhové pokrývky ubývá.

Únor byl celkem teplý. Ranní teplota kolem nuly, přes den do +5°C. Je zataženo a ojediněle prší. V polovině února se vyjasnilo a ranní teplota klesá na -7°C, přes den je do +3°C. Ochlazení přidalo práci při údržbě komunikací. Ranní mlhy, sníh s deštěm to vše tvoří silné náledí. Zatím se podařilo udržet všechny komunikace sjízdné a bezpečné.

Měsíc březen v proměnlivém počasí pokračuje. Je zataženo, ranní silné mlhy a teplota ráno kolem nuly, přes den teplota stoupá až na +12°C. Všechen sníh roztál. I druhá polovina března protéká bez výraznějších změn. Ke konci měsíce se mírně ochladilo a dešťové překáňky nahradilo sněžení. Ranní teplota klesá až na -6°C, ale přes den je až +15°C. Poslední březnový den je jasné počasí, celý den svítí sluníčko a odpolední teplota vystupuje až na +18°C.

Duben nezačal aprílovým počasím, jak bývá zvykem. Jasné a slunečné počasí s ranní teplotou +6°C a přes den až +17°C trvá do 6 dubna. Práce na zahrádkách jsou v plném proudu. Od 6 dubna klesá ranní teplota na -6°C, přes den je kolem +10°C. Po tomto oteplení je zataženo a občas prší. Deštivé a chladné počasí trvá do konce dubna. Ráno je kolem +4°C, přes den jen kolem +8°C.

První květnový den se vyjasnilo a je slunečné počasí. Odpoledne vystupuje teplota až na +21°C. Pěkné počasí vydrželo jen do 4 května. Dále je zataženo s deštěm a silnějším větrem. Teplota se pohybuje do +12°C. Od 8 května se otepluje. Je jasno, slunečné počasí a bez větru, s denní teplotou až +24°C. Odpoledne 14 tého se přehnala první silná bouřka, provázená i krupami. Škody žádné nevznikly. Po bouřce se znovu vyjasnilo a pěkné počasí trvá až do konce měsíce. Dvacátého třetího byl nejteplejší den v květnu. Přes den teplota stoupá na 27°C.

Červen s pěkným počasím pokračuje. Místy zaprší a teplota mírně klesne ale jinak je pěkné slunečné počasí. Dvacátého vystoupila teplota až na +30°C. V noci 21 přišla bouřka se silným větrem. Další silná bouřka byla 23 odpoledne. Konec měsíce června je chladnější. Je zataženo s větrem a denní teplota klesá na +18°C.

změny nenastaly ani v začátku července. Je zataženo často prší a denní teplota se pohybuje jen kolem +20°C. Od 8 července se vyjasňuje a odpolední teploty dosahují až +30°C. Je krásné letní počasí. Ochlazení přichází již 17 tého. Je zataženo s deštěm a slabším větrem. Denní teplota klesá na +20°C. Konec července je teplejší až 29°C, ale je deštivé a dusné počasí. Je bezvětří a vypadá to, že přijde bouřka. Přišla 30 tého odpoledne.

Srpen na počasí moc nemění. Je zataženo, déšť a jen při vyjasnění stoupá denní teplota na +25°C, což byla v srpnu nejvyšší teplota. Stále prší a pole jsou hodně mokré. 31 klesla denní teplota při větru až na +6°C. Vypadá to na předčasný příchod podzimu.

Doslova podzimním počasím začal měsíc září. Zataženo, silnější vítr, déšť a denní teploty jen do +14°C. A ranní teploty se pohybují jen do +7°C. Za celý měsíc se počasí nezlepšilo. Třicátého září klesla ranní teplota dokonce až na 0°C. Je to první přízemní mrazík.

S polojasným počasím začíná říjen. Při vyjasnění se denní teplota pohybuje kolem +14°C, ranní kolem +3°C. Od 4 října se počasí mění. Je znovu zataženo s deštěm. Zemědělci to nemají snadné, mokrá půda nedovolí vjet do polí kde je ještě převážná část

úrody. Od 4 října nepřesáhla denní teplota +10°C a ranní se pohybovala od 2 do +5°C. Až do konce měsíce se počasí nemění. Zataženo, časté mlhy a déšť.

A měsíc listopad pokračuje v deštivém počasí. Třetího klesla ranní teplota na -5°C a přes den je 0°C. Po tomto oklazení napadl první sníh. Ranní teplota klesla až na -7°C, denní se pohybuje kolem -2°C. Od 13 tého se otepluje. Ráno je kolem nuly, přes den až +10°C. Napadlý sníh roztál. Do konce listopadu se počasí nemění. Je zataženo, mlhy s mrholením nebo déšť a fouká silný vítr. Stále je hodně mokro.

Nic se nemění ani začínajícím prosincem. Až od šestého je polojasno s ranní teplotou -6°C, přes den -3°C. Od 9 je jasné počasí a ranní teplota klesá až na -15°C, přes den je kolem -10°C. V polovině prosince nastává změna. Je zataženo, sněží a ranní teplota se pohybuje jen kolem -3°C, přes den kolem 0°C. Sněhová pokrývka je 15cm. Od 20 se vyjasnilo a vánoce proběhly za krásného zimního počasí. Ráno se teplota pohybovala kolem -12°C, přes den -6°C. Až do konce roku je krásné sluneční počasí. Třicátého stoupá denní teplota na +4°C, mrholí a tvoří se velká námraza. Na Silvestra klesá noční teplota až na -15°C, je jasno.

úroda

I přes rozmary počasí, byl rok 2002 rokem v celku úrodným. Zeleniny, hlavně kořenové se urodilo dost. Bramtory se urodily hlavně v písčité půdě, která nebyla tak nasátá deštěm. Z ovoce bylo kojně jablek a hrušek a i švestek bylo více než v roce minulém. Málo bylo ořechů jak lískových tak i vlašských. Z lesních plodů bylo málo malin a křtitů, za to borůvek bylo dost.

Nejhůře dopadli zemědělci které postihly záplavy. I když byla úroda dobrá, roztaknená pole a časté deště znemožnily veškerou sklizeň. Zejména bramtory, řepa a silážní kukuřice zůstaly většinou nesklizeny. Záplavy budou mít vliv i na příští úrodu. Pole nebyly z orány a ozimy které se podařilo zaset zamrzly v ledu zatopených polí. V tomto roce byla náročná i sklizeň sena pro nepřízeň počasí. Něco se usušilo ale hodně se senážovalo.

výstavba

V roce 2002 začala obec s přípravou velké investiční akce a to: obnova centra života obce a rekonstrukce Kulturního domu. Bylo zadáno zhotovení projektu u firmy FRYS. Celkový rozpočet na tuto výstavbu činí asi 7 500 000 Kč. Tak velkou investici by naše malá obec nedokázala finančně zajistit, proto bylo rozhodnuto požádat o dotaci z programu SAPARD který nabízí společenství Evropské únie na podporu obnovy venko-

na. Příprava žádosti o dotaci dala spoustu práce. Pro první kolo byl termín podání 25 duben. Na včasném podání žádosti měl velkou zásluhu starosta obce pan Josef Forajta a místostarosta pan ing. Libor Šedánek. I přes včasné a bezchybné podání žádosti v prvním kole naše obec neuspěla, pro velký počet podaných žádostí z celé republiky. Do druhého kola obec rozšířila projekt z pěti na sedmm a půl milionu korun. Na krajském regionálním pracovišti byl náš projekt ohodnocen jako nejlepší. Uspěli jsme i v republikovém hodnocení a dotace na výstavbu ze výši šesti milionu od evropské únie z programu SAPARD obec získala. S výstavbou se začne v roce 2003. Pro tak malou obec je to obrovský úspěch. Jsme jedinní v okrese Šumperk, kterým se podařilo získat tyto fin. prostředky.

Další investiční akce bylo rozšíření vodovodního řádu do nové části rodinných domků za kostelem. Na této akci se obec podílela částkou 200 000 korun. Celá akce proběhla v krátkém čase a ke provozu místního vodovodu. I v tomto roce pokračuje výstavba a rekonstrukce rodinných domků, které provádějí majitelé. Během roku se prováděla běžná oprava a údržba obecního majetku podle potřeby a potřeby.

4 lesní práce

Obec Hrabišice vlastní také čtyřicet hektarů lesních porostů. V tomto roce končilo desetiletí období lesního hospodářského plánu. Výtěžní prací v lese na dalších deset let obnáší nová osnova lesního plánu. V tomto roce bylo provedeno zalesnění po myšní těžbě, ořezávání mladého porostu a ochranný nátěr proti okusu zvěří. Ke konci roku se přehnala naší oblastí silná vichřice, která napáchala značné škody v lese. Polomy a vývraty v obecním lese činí asi 40 metrů krychlových. Část škod byla z likvidována okamžitě, odvoz a úklid bude dokončen v příštím roce. Práce v lese byla zastavena pro špatné počasí a příliš sněhu.

kulturní a spol. akce

Jako všude na světě, tak i v Hrabišicích začal nastávající rok jeho důstojným přivítáním. Občané si popřáli do nového roku to nejlepší. Vím začal také kulturní a společenský život obce roku 2002. Hasičský bál pořádaný 23 února zahájil plesovou sezonu v naší obci. I část byla z počátku slabší, ale nakonec vše dobře dopadlo. Zábava se rozproudila a hosté odcházeli spokojeni.

Velikonoční pomlázkovou taneční zábavu připravily členky Českého červeného kříže na 31 března. Veselá nálada, lokatá tombola a po půlnoci také velikonoční šmigrust přímo na sále, to vše dokaro-

volo, že i přes menší účast se všichni dobře bavili. Večerního diskotéka postavili místní hasiči na hřišti majáku. Všechno proběhlo bez problému a hlavně bez úrazu. Majka hrdě skácena při dětském dni.

Dětský den je už v Hradešicích tradicí a hlavním organizátorem je dlouhá léta pan Karel Vykydal. V tomto roce se konal v sobotu 1 června, za velké účasti místních i přespolních dětí. Odpoledne plné různých soutěží, her a na závěr kácení majky a táborák s ohňostrojem uspokojilo všechny přítomné. Na konec byly soutěžícím předány diplomy za účast a umístění v soutěžích. Všichni se dobře potavili a děti se rozešly spokojené. Rodiče byli spokojeni také.

Soutěž v požárním sportu „Memoriál Oldřicha Peksy" pokračoval v tomto roce již 16 ročníkem. Je to největší událost v roce. Místní hasiči mají s přípravou soutěže vždy hodně práce a starostí. V tomto roce přijelo na soutěž 14 družstev mužů a 2 družstva žen. 2 družstev mužů se umístili: 1 místo Kolšov, 2 místo Nová Ředhina a 3 místo Loučná. Ženy: 1 Kolšov a na druhém místě byly ženy z Třemířovic. Domácí startovali opět jako jediní se strojem PS 8 a dosáhli za-tím nejlepšího času s tímto strojem a to 28 vteřin.

Po kasičské soutěži následovala 24 srpna další akce a to loučení s prázdninami. Pěkné počasí přilákalo 42 dětí a hojný počet diváků.

Poslední akce pro děti připadla na 7 prosince. Mikulášská nadílka protěkla za účasti 30ti dětí. Po rozdání dárků byly dětem promítány pohádky. Dárky připravil pan Karel Vykydal za pomoci sponzorských darů pana ing Juchánka a otchodníka pana Cvečka.

Na ukončení roku bylo připraveno předsilvestrovské posezení s hudbou a tancem. 30 prosince se přišli potavit naposled v roce 2002 naší občané, chalupáři a chataři. Nálada byla výborná. Dobrá hudba, bohatá tombola a velká účast, to vše důstojně ukončilo kulturní a společenské akce pořádané během roku.

Kromě toho bylo pamatováno i na životní jubilea našich občanů. Obecní úřad nezapoměl na žádného jubilanta a to díky členky zastupitelstva otce paní Heleny Buchtové, která svědomitě připravuje návštěvy a dary pro občany. Navštěva gratulantů je již tradiční.

Také sportovní vyžití v otci má svoji tradici. Časté výšlapy na běžkách, velká účast na sjezdovkách lyž. areálu, jarní procházky do přírody a urputné mače v kopané na místním hřišti to určitě vše dokazují.

I v tomto roce nezaznamenal život naší obce velkou změnou. Přesto se udály mimořádné události, které způsobily velký rozruch nejen v naší obci ale i širokém okolí. Úmyslně založené požáry byly doslova postrachem celého okolí. Chalupa pana Aleše Nováka byla úmyslně zapálená z venčí a jen včasným zásahem hasičů nevyhořela do základů. Také bývalá motlitebna, nyní chalupa pana doktora Švestky, byla rychlým zásahem zaměstnanců kamenolomu v Krásném včas ukašena. Zapálena byla také z venčí. Nejhůře dopadl požár, který byl rovněž založen úmyslně a to dřevěná chata Tratoška, která stála dlouhá léta na hranici katastru Hraběšic a Rudoltic. Tato chata vyhořela až do základů. Dále vyhořela hospoda na Ratštýně a chata Alfredka. Za jeden rok až mnoho požárů v blízkém okolí obce. Obavy co bude následovat nikomu klidu nepřidají. Také větrná vichřice která se přehnala ke konci roku napáchala značné škody v okolních lesích. Rozmáčená půda od častých dešťů, nevydržela nápor větru a stromy se vyvracely i s kořeny. V obecním lese nejsou škody velké, ale jen město Šumperk má 5000 metrů hutických vývratů a polomů. Žádné jiné pohromy

život obce

ani katastrofy naši obec nepostihly. Život obce nezaznamenal větších změn od let minulých. Stále je v provozu prodejna potravin, která má prodejní dobu tři dny v týdnu, dále pohostinství s provozní dobou přes víkend a dle potřeby, místní kostel v kterém jsou pravidelné bohoslužby vždy v sobotu. Dopravní obslužnost zajišťuje autobusová doprava čtyřikrát denně, o víkendu jen jednou denně. Starší a nemocné občany navštěvuje pravidelně každou druhou středu obvodní lékař Vladimír Grygar, což je velká pomoc pro staré občany.

Nezaměstnanost postihla i naši obec. Zatím je v obci pět občanů bez pracovního zařazení. Na katastru obce hospodaří stále AGRO Měřín. Okolní lesy udržují vlastníci nebo nájemci celkem dobře až na údržbu lesních komunikací. Správu obce má na starosti obecní úřad který řídí sedmičlenné zastupitelstvo se starostou Josefem Forajtou a místostarostou ing. Zitorem Juchánkem. Starosta obce zastává tuto funkci již od roku 1990. Úřední hodiny obecního úřadu jsou vždy ve středu od 15⁰⁰ do 18⁰⁰ hodin a zastupitelstvo obce má veřejné zasedání 1x měsíčně.

Životní úroveň obce je podle let minulých stejná. Nedá se říci, že vzrůstá ale ani se nedá tvrdit že se zhoršuje. Možná jen u rodin kde pracuje jen jeden živitel.

Nejvíce živelná pohroma poškodila naši republiku povodeň
v tomto roce. Ještě nebyly odstraněny všechny škody co
napáchala povodeň v roce 1997 a přihnala se další.

Přišlo to nečekaně a v takové síle, která zaskočila
snad každého. Čekáním se povodeň živila jako zvíře
a ničila všechno co jí stálo v cestě. Lidé byli připra-
ni na stoletou vodu, přišla však pětisetletá. Druhý
a třetí srpnový týden 2002 změnil život statisícům
lidí. Mnozí přišli o domovy, několik jich dokonce za-
platilo životem. České Budějovice byly několik dní úpl-
ně odříznuty od světa. Historické centrum Českého Krum-
lova úplně pod vodou. Brala to odnesla také. Na
poslední chvíli postavené zábrany zachránily historické
centrum. Zatopené metro, podemlutá nábřeží, zničená
Kampa, Karlín a všechny pražské ostrovy. Zničené
vesnice, zničené domy, utopená zvířata a veškerý ma-
jetek. Nešťastní a zoufalí lidé. Příběhů malých i velkých
příčin, nevěřitelných situací, často i tragédií o život.

Když voda v okolí českých řek konečně ustoupila,
začalo sčítání škod. Nikdo nečekal, že návraty do domo-
vů budou tak tragické. Zemřelo 17 lidí. Bylo poškože-
no 446 měst a obcí. Zcela zatopeno bylo 99 měst a obcí.
Celkové škody přes 100 miliard korun. Rekordní průtok

povodeň

v řece Vltavě nebyl zjištěn úplně přesný, protože nebrala měřidla. Vltavou zřejmě proteklo přes 5000 krychlových metrů za sekundu. Z hrdé reality, před kterou byli lidé tak málo postavení, se musíme budou vzpamatovávat ještě hodně dlouho.

pokles obyvatel. Obec Hrabišice měla ke konci roku 2001 jen 100 obyvatel. Příčinou poklesu je změna trvalého pobytu a úmrtí. Po svatbě se odstěhovala Irena Kamparová, nyní Víšeková a změnu pobytu provedla paní Marie Hejnerová, Lenka Říhákova a B. Všetková. K trvalému pobytu se přihlásila slečna Anna Matisová, Franková a paní doktorka Franková. Manželům Mikulkovým se narodila dcera Karolínka a manželům Torajdovým již druhá dcera Markéta

úmrtí Ve věku 91 let zemřel nejstarší občan naší obce, dne 22 února pan Ludvík Kampas. Žil v obci od roku 1945. Celý život pracoval v zemědělství. Společně s manželkou vychovali čtyři děti. I po odchodu do důchodu se snažil pomáhat kde bylo potřeba. Jako věřící rád navštěvoval bohoslužby i v Šumperku a okolí kde dohlédl i o tak pokročilém věku pěšky. Pořádal také sbírky od občanů z celého okolí na opravy kostelů a poutních míst. Známí a spoluobčané se se zes-

mutým panem Ludvíkem Kampasem rozloučili dne 26 února v 15 hodin v chrámu Páně v Hratěšicích. Po smutečním obřadu byl uložen na místním hřbitově. Čest jeho památce.

Po krátké těžké nemoci zemřel v pátek dne 21 června ve věku 80ti let pan Vladimír Dut. V obci bydlel od roku 1945. Po celá léta až do odchodu do starobního důchodu pracoval jako lesník polesí v Rudě nad Mor. Kamarádskou povahou a láskou k přírodě byl velmi oblíbený. Na sklonku svého života se přestěhoval za svým synem do Hostic. Kamarádi a bývalí spoluobčané se ze zesnulým rozloučili ve čtvrtek 27 června v 11 hodin v obřadní síni šumperského krematoria. Čest jeho památce.

Dalším občanem který nás náhle opustil byl pan Josef Eliáš. Zemřel po krátké těžké nemoci v pátek dne 25 června ve věku 78 let. V Hratěšicích žil také od roku 1945. Spolu s manželkou Věrou vychovali tři děti. Aktivně se zapojoval do života v obci. V roce 1990 - 1994 zastupoval v obecním zastupitelstvu starostu obce. Byl veselé povahy a dlouhá léta hrál v místní kapele jako harmonikář. Po celou dobu byl členem dobrovolných hasičů a Červeného kříže. Naší spo-

Hořičané se se zesnulým panem Josefem Eliášem rozloučili v úterý dne 2 července v 11 hodin v obřadní síni šumperského krematoria. Po zpopelnění jsou jeho ostatky uloženy na místním hřbitově v Hraběšicích. Čest jeho památce.

Pan Jan Bečvář zemřel po dlouhé těžké nemoci v pátek dne 23 srpna ve věku 88 let. Po celou dobu co bydlel v Hraběšicích, pracoval jako lesník v místních lesích. Dlouhá léta zastával funkci předsedy místního národního výboru. Až do své nemoci byl platným členem myslivců, dobrovolných hasičů a Červeného kříže. S manželkou Martou vychovali čtyři děti. Pro přátelskou povahu byl velmi oblíbený nejen v obci ale i v okolí. Poslední rozloučení se zesnulým panem Janem Bečvářem se konalo ve čtvrtek dne 29 srpna v 11 hodin, v obřadní síni šumperského krematoria. Poslední hasiči mu zahrousili na rozloučenou i jeho kamarádi myslivci. Čest jeho památce.

Hoří občané pomalu odcházejí a na jejich místa nastupují nové narození. Tento kolotoč života nikdo nikdy nezmění. Nezmění ho ani všichni vědci světa i kdyby se snažili ze všech sil. Tento kolotoč je jediná spravedlnost na světě, která se nedá nijak oblafnout.

V roce 2002 proběhly volby do Poslanecké sněmovny a do zastupitelstev obcí. Volby do Poslanecké sněmovny proběhly 14 a 15 června. V Hraběšicích byl zřízen jeden voletní okrsek. Celkem se volet zúčastnilo 62 voličů, což představuje 73 procent voličů. Okresní průměr byl kolem 50% voličů. Nejvíce hlasů získali ČSSD a koalice, po 18 a ODS s KSČM po 9 hlasech. Doplňující volby do Senátu v našem obvodě neprotíkaly. volby

Volby do zastupitelstev obcí proběhly 1 a 2 listopadu. Do zastupitelstva obce Hraběšice byly podány dvě kandidátní listiny. KDU-ČSL měla kandidátku s osmi kandidáty a nezávislí měli kandidátů sedum. Volet se zúčastnilo 65 voličů, což činí 79,3%. Do sedmičlenného zastupitelstva bylo zvoleno 6 kandidátů nezávislých a jeden lidovec. Na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, byl starostou obce opět zvolen pan Josef Forajta, který tuto funkci zastává již od roku 1990. Místostarostou obce byl také znovu zvolen pan ing. Libor Suchánek, který tuto funkci zastává od roku 1994. Dále byli zvoleni: paní Helena Buchtová, pan Miroslav Hevera, pan Alois Miča, pan Jan Kampas starší a pan Jiří Mikulka. Jediná změna podle minulého složení je pan Mikulka za pa-

na Josefa Mašu mladšího. Podle výsledku volet je zřejmé, že zastupitelstvo obce pracovalo v minulosti dobře a získalo důvěru voličů i do nového voletního období. Čeká je spousta práce aby si tuto důvěru udrželi. Nové voletní období je čtyřleté.

závěr

Na závěr tohoto zápisu roku 2002 ještě několik slov o naší obci. Stále častěji se o Hraběšicích mluví v širokém okolí. Není to tak dlouho, co ani někteří šumperáci nevěděli, že Hraběšice existují protože u nás ještě nebyli. Zásluhu na tom, že k nám lidé rádi jezdí má z části krásná krajina ale také, že i tak malá obec jako Hraběšice, dokáže svým životem a děním upoutat pozornost lidí, kteří se do naší obce rádi vracejí. Doufejme, že i v budoucnosti bude rozvoj obce vzrůstat alespoň tak jako dosud.

Zápis do kroniky obce Hraběšic
zaznamenal: kronikář obce
Josef Forajta

Rok 2003

Pokračováním zápisu v této pamětní knize úvod
se je rok 2003. Tento rok přinesl mnoho nových
událostí nejen v naší malé obci ale i po světě. Budu
se snažit zapsat život v obci tak, jak se během uply-
nulého roku vyvíjel a co všechno rok přinesl. pokračuj

Po velmi chladné silvestrovské noci, kdy teplo-
ta klesla až na -17°C, začal rok 2003 oteplením. Od
1 ledna stoupá noční teplota na -4°C a drobně sněží.
Odpoledne dokonce prší a tvoří se silné náledí. Přes
den je dokonce +2°C. Třetího ledna nastává ochlaze-
ní. Noční teplota klesá až na -16°C, přes den je kolem

minus 10 °C. Občas slabě sněží. Sněhu je jen poprašek. Od poloviny ledna se oteplilo. Je zataženo a občas slabě sněží. Sníh je mokrý a hoří silné náledí. Noční teplota je jen kolem -2 °C, denní okolo nuly. Sněhu je jen 20 cm. Toto počasí se udrželo až do konce měsíce ledna.

Únor začal vyjasněním a silnými mrazy. Noční teplota klesá na -18 °C, přes den -11 °C. Při oblačném počasí občas sněží. Až do konce února je zimní počasí. Noční teploty okolo -12 °C, denní -7 °C. Sněhu je kolem 40 cm.

Začátkem března se otepluje. V noci se teplota pohybuje jen kolem nuly, přes den až +6 °C. Jsou časté dešťové přeháňky. Po celý březen se počasí nemění. 24 března odpoledne dokonce +15 °C. Všechen sníh roztál.

Duben začal oblačením a silným větrem. Jaro asi ještě nechce. Noční teplota klesá na -8 °C, přes den je kolem -2 °C. Je zataženo, sněží a fouká silný vítr. Napadlo 20 cm nového sněhu. 11 dubna napadlo dalších 15 cm sněhu. Od 14 dubna se výrazně otepluje. Je jasno, noční teplota +1 °C a přes den až +16 °C. Začínají práce na zahrádkách. 30 dubna vystoupila denní teplota až na +26 °C. Je to nejteplejší den od počátku měsíce dubna.

Měsíc květen s pěkným slunečním počasím pokračuje. Je jasno, bez větru a denní teplota se pohybuje

kolem +26 °C. 8 května je dokonce +28°C. 9 května je bouřka se silným deštěm. Po bouřce zůstává zataženo. 12 je znovu silná bouřka s prudkým lijákem. Zataženo a časté přeháňky jsou až do konce května. 26 je další silná bouřka s krupami. Teplota je kolem +25 °C.

Začátkem června se mírně otepluje. Je polojasno s denní teplotou až +29°C, ale jsou časté přeháňky. 11 června je dusno teplota +30°C a večer opět silná bouřka s prudkým deštěm. Po této bouřce se mírně ochlazuje. Je jasno, denní teplota kolem +25°C. Začala senoseč. Jasné počasí se udrželo až do konce června. Seno se začalo sušit.

Červenec začal silnou noční bouřkou s prudkým deštěm. Zatažené počasí přineslo pokles denní teploty na +20 °C. Zatažené a chladnější počasí s častým deštěm trvá do 26 července. 26 v noci opět silná bouřka. Po této bouřce se vyjasnilo a teplota vystoupila na +32°C. Jeden pěkný den a znovu prší. Zataženo je až do konce měsíce.

Měsíc srpen začal noční bouřkou. Po této bouřce je jasno a teplota stoupá na +30°C. Je krásné letní počasí. 7 srpna je dokonce +34°C. Během celého měsíce je pěkné letní počasí. Je polojasno s denní teplotou +27°C.

Září přineslo září. Noční teplota klesla na +7°C, přes den je jen kolem +16°C. Je zataženo s častým deštěm.

Deštivé počasí trvá do 15 září. Od druhé poloviny září je jasno a denní teplota se pohybuje kolem +24 °C. Pěkné slunečné počasí je až do konce září.

Měsíc říjen začal oblačným počasím s častými dešťovými přeháňkami. Noční teplota klesla na +3°C, přes den je jen kolem +12 °C. 14 října klesá noční teplota na −4°C. Je to první mrazík v tomto roce. Při vyjasnění ranní mrazíky pokračují. 24 října je ráno dokonce −7°C a přes den jen kolem nuly. Chladné počasí provázené silným větrem trvá do konce měsíce.

Začátkem listopadu se mírně otepluje. Je zataženo, souvislá slabší vítr a denní teplota stoupá na +11°C. Ráno je jen kolem nuly. Od 10 listopadu je polojasno s ranními mrazíky −4 až −6°C. Přes den je kolem +2°C. Koncem listopadu je teplejší. Je zataženo, místy přeháňky provázený větrem. Ranní teplota kolem nuly, přes den +8°C. Ráno jsou silné mlhy.

Prosinec nepřinesl změnu. Je zataženo s deštěm a ranní mlhy začínají znovu. V prosinci napadlo 5 cm sněhu. Při vyjasnění klesá ranní teplota na −11°C, přes den −2°C. Od 12 listopadu je zataženo a silně sněží 40 cm, jsou mlhy které tvoří silné námrazy. Až do Vánoc se počasí nemění. Na štědrý den klesá ranní teplota až na −17°C. Vánoce

prokázaly o krásném zimním počasí, které vydrželo až do 29 prosince. Od tohoto dne nastává oteplení s ranní teplotou -1°C, přes den +2°C. Poslední den v roce je zataženo, slabě sněží a teplota je kolem -1°C.

výstavba

V roce 2003 začala výstavba dalších rodinných domků v obci. Pan Prokop ml. začal se stavbou rodinného domu v nové bytové zástavbě „lokalita 2. MUDr. Ludvík Sitař začal s výstavbou montovaného rodinného domu v zahradě, kde má rekreační domek. Z minulého roku dokončuje stavbu MUDr. Šesárová, pan Vymazal a přístavbu k rekreačnímu domku pan Radim Vitvar. Rekonstrukci na rodinný dům z bývalé prodejny potravin provádí pan Slezka. Další rekonstrukci provádí manželé Petrtýlovi, kteří koupili domek a zahradu po paní Lachmanové, která zemřela v roce 1998.

Největší investiční výstavba od roku 1990 v naší obci byla zahájena v dubnu tohoto roku. Otnova centra života obce a rekonstrukce kulturního domu. Celkové finanční náklady o celkové projektové dokumentace činí 8 500 000 Kč. Po úspěšném podání žádosti o dotaci finanční pomoci, získala obec 6 000 000 korun z fondu Evropské unie v programu SAPARD - Otnova venkova. O této dotaci nebyly zahrnuty finanční prostředky na projekty a poradny.

Obec měla získat dotaci ve výši 100%. Z fondu EU 75% a státní dotace 25%. Z důvodů povodní v roce 2002, zrušila vláda státní dotaci 25%. Obec hradila z vlastních prostředků 2 500 000 korun.

Tato výstavba musela být provedena ve velmi krátké době 5ti měsíců. Stavba byla výběrovým řízením zadána firmě SAN-JV s.r.o. Šumperk. Začalo se rekonstrukcí kulturního domu. Z původní stavby zůstaly jen otvodové zdi. Stavba byla rozšířena o přístavbu od hřiště o 3,5 m po celé délce stavby. Byl rozšířen sál na 90 míst, vybudováno nové sociální zařízení, kotelna se skladem dřeva a uhlí, kuchyň, rozšířená restaurace a v podkroví byl zřízen salonek s kapacitou 30 míst, veřejný internet a sociální zázemí pro personál. Salonek bude sloužit také jako školící zařízení.

Obnova centra života obnášela tyto stavby. Dětské hřiště v četně vybavení, kamenné schodiště z dětského na velké hřiště, zastřešený krt s posezením 25 míst, informační tabule o okolí Hraběšic, dvě parkoviště, vydláždění celého prostoru kolem kulturního domu žulovými kostkami, přeložka vedení nízkého napětí a veřejného osvětlení zemním kabelem, zakrytí vodoteče před kulturním domem, zrestaurování a přemístění sochy svat.

Jana Nepomuckého, která je jedinou chráněnou památkou v obci. Kolem této sochy byla zhotovena zahrádka s kovovým okrasným oplocením. Za sochou byly vysázeny dvě 2,5 metru vysoké lípy. Dále byly vybudovány dva stěrače dešťové vody opatřené rošty, pro oddělení centra byl postaven dva metry vysoký plot z kuláčů, ve kterém jsou usazeny dvě informační tabule. Celé okolí bylo upraveno, byly vysázeny okrasné dřeviny a zaseta parková travina. Celá výstavba byla provedena v plánovaném termínu. Firmě SAN-JV Šumperk se podařil doslova husarský kousek, v tak krátkém termínu zvládnout tak velkou a členitou stavbu. Za perfektně odvedenou práci, dostali od obce pamětní desku s logem firmy, která je umístěna na budově KD.

Dne 12 září byl celý areál slavnostně otevřen pro veřejnost, za velké účasti hostů a občanů. Večer byla první taneční zábava v novém sále. Celé dílo se všem zúčastněným líbilo. Na zajištění této investiční akce, má velké zásluhy starosta obce, pan Josef Forajta a místostarosta pan ing. Zitor Suchánek. Příprava žádosti o dotace nebyla snadnou záležitostí a zabrala spoustu času a hlavně odhodlanost, dotáhnout vše ke zdárnému konci. Ani neúspěch v prvním kole, je nedoká-

zal odradit a ještě zarytěji se připravovali na kolo druhé, které bylo již úspěšné. Velkou pomoc jim poskytla paní RNDr. Renata Šedová z Ústí nad Orlicí, která připravovala odborné části žádosti. Bez její pomoci by byla šance na získání dotace mnohem složitější. Vále mají podíl na úspěšném získání dotace pracovníci Krajského úřadu, odbor regionálního rozvoje a obnovy venkova, za ochotu a pomoc při podávání žádosti. Tento úspěšný závěr výstavby, je pomníkem pro celou naší obec. Bude sloužit nejen občanům ale i hostům.

kulturní akce

Každým rokem a ve stejném pořadí probíhají v naší obci společenské, kulturní a sportovní akce. Místní hasiči pořádali 22 února hasičský bál. Byla to poslední společenská akce ve starém kulturním domě. Účast byla velká. Bohatá tombola byla lákadlem pro všechny hosty. Prodalo se 800 lístků.

Třicátého dubna byla postavena májka na hřišti. Sešlo se dost chlapů, tak májka stála hned na první pokus. Májku připravil a nazdobil Karel Vykydal. Oslav svátku práce v Šumperku se zúčastnilo jen málo občanů naší obce. Ani ve městě nebyla účast valná, i když byl krásný slunečný den. V sobotu 31 května byl na místním hřišti uspořádán dětský den

za účasti 30-ti dětí. Celé odpoledne se soutěžilo v různých disciplínách a ti nejlepší byli odměněni diplomi. Na závěr odpoledne byla skácena májka a zapálen táborák. Pro děti bylo připraveno mimo jiné také bohaté občerstvení. Hlavní organizátor pan Vykydal.

V pořadí již 17 ročník Memoriálu Oldřicha Pekly o soutěži požárního sportu, byl připraven na sobotu 2 srpna. Zúčastnilo se celkem 13 družstev, z toho dvě družstva žen. Soutěži se zúčastnilo i místní družstoo žáků které sklidilo velké ovace od všech diváků. Další akce pro děti připadla na 23 srpna a to loučení s prázdninami. Připravených her a soutěží se zúčastnilo přes 20 dětí. Je to méně než v letech minulých a to z důvodu celkové rekonstrukce KD a okolí. Na ukončení jižního odpoledne dostaly děti občerstvení a nastávajícími školáky byl zapálen táborák. Děti odcházely spokojeni.

Dvanáctého září byl významný den pro celou naší obec. Na tento den připadlo slavnostní otevření kulturního domu a centra života obce. Slavnostního otevření se zúčastnili zástupci Krajského úřadu z Olomouce, zástupci agentury SAPARD, Ministerstva zemědělství, starostové okolních obcí a další významní hosté. Po projevu starosty a místostarosty obce byla

přestřihnula slavnostní páska a začala prohlídka vytudovaného díla. Byly také odkaleny dvě pamětní desky. Jedna pro Evropskou unii za finanční pomoc a druhá byla pro firmu PAN-IV s.r.o. Šumperk, za rychlou a kvalitní výstavbu tohoto díla. Po prohlídce bylo připraveno pro hosty také občerstvení. Tento slavnostní den pokračoval taneční zábavou. Kulturní dům byl zaplněn do posledního místa. Tímto slavnostním otevřením byla ukončena největší investiční výstavba v obci od roku 1945.

Mikulášská nadílka pro děti byla připravena na 6 prosince. Nadílku připravují místní hasiči a hlavním organizátorem je pan Karel Vykydal. Na zakoupení dárkových balíčku se podílí také dva stálí sponzoři, pan ing. Libor Suchánek a pan Miloš Cveček. Třicet pět místních i přespolních dětí, dostalo od Mikuláše a čerta připravené balíčky a na závěr besídky byly dětem promítány pohádky.

Poslední společenskou akcí v roce 2003 bylo předsilvestrovské posezení s hudbou a tancem. Toto posezení je již tradičně pořádáno 30 prosince. Místní hasiči měli připravenou bohatou tombolu, která obnášela přes třicet cen. Velká účast přispěla k dobré náladě, která všem vydržela až do ranních hodin.

Dlouhá zima s velkou nadílkou sněhu, poskytla možnost sportovního vyžití nejen našim občanům, ale i širokého okolí. Lyžařský areál byl plně vytížen přes den, i při večerním lyžování. Byly pořádány i školní lyžařské výcviky. Také běžkaři měli ideální podmínky na běžeckých tratích v okolí. Nejvíce využívané tratě byly z Hraběšic, přes Hvězdu na Skřítek a náročnější měli možnost pokračovat přes hřebeny na Praděd a Červenohorské sedlo. Trať dlouhá 35 km. sportovní akce.

Od počátku jara využívají tyto tratě také milovníci jízdy na horských kolech. V tomto roce nebyly pořádány turnaje v kopané, protože převážná část místního hřiště, byla součástí staveniště. I přehrada na Krásném otecně zvaná Mora, dávala možnost sportovního vyžití a rybolovu v letních měsících. brigády

Jako každý rok i v tomto roce se zúčastnili občané a chalupáři jarního úklidu veřejných prostranství, autobusových čekáren a komunikací po zimním posypu. Při jarním úklidu byl také proveden sběr železného šrotu, velkoobjemového domovního odpadu, plastů a nebezpečného odpadu. Všechen odpad byl uložen do připravených kontejnerů a odvezen k likvidaci firmou PITA Šumperk, která zajišťuje odvoz a likvidaci odpadu.

Občané pomáhali také při vyklízení budovy kulturního domu před rekonstrukcí. Při demoličních pracích se uklízel veškerý dřevený odpad ze střechy a stropů. Na mezních porostech byla provedena prožezávka a vytěžené palivové dříví bylo použito pro vytápění budovy obecního úřadu a ostatní bylo prodáno místním zájemcům. Občané pomáhali také i při zajišťování kulturních a společenských akcí během celého roku.

údržba

Údržba místních komunikací v zimním období byla v tomto roce velmi náročná. Hodně sněhu a časté teplotní změny si vyžádaly pravidelné prohrnování a posyp. Přesto se podařilo udržet komunikace sjízdné již v ranních hodinách. Od jara probíhala pravidelná práce při údržbě zeleně na veřejných prostranstvích, hřbitově a místním hřišti. Během roku byly prováděny běžné údržby i na ostatním majetku obce. Do údržby spadaly i lesní práce, otřínání mladých porostů a nátěry proti okusu zvěří. Dále pak úklid vývratů a polomů v lese.

úroda

Úroda u zemědělských plodin nebyla velká. Brambor bylo málo, u obilovin to byl průměr. Kořenové zeleniny bylo také méně než v minulém roce. U ovoce to bylo průměrné, jen švestky měly velkou úrodu. Z lesních plodů dosáhly průměru jen borůvky. Nedá se to říci u ma-

lin a hřitů. Těch bylo jen nepatrné množství a to jen místy. Vlašských a lískových ořechů bylo také málo.

Referendum o vstupu České republiky do Evropské unie proteklo ve dnech 13.-14. června. Pro členství hlasovalo 77,33 procenta zúčastněných voličů v České republice. Rozšíření Evropské unie na východ o deset nových zemí, schválil Evropský parlament již 9. dubna. volby

Ve čtvrtek 20 března 2003, začala válka čtyř spojeneckých zemí – USA, Británie, Austrálie a Polska – proti iráckému režimu Saddáma Husajna. K útoku na Irák, byla vyslána čtvrtmilionová invazní armáda spojeneckých zemí. Irácký režim Saddáma Husajna byl svržen během 26 dnů. Česká republika nebyla součástí válečné operace. Husajn byl zajat později, když se podařilo vypátrat jeho stále se měnící úkryt. světové události

V pátek 26 prosince zasáhlo zemětřesení provincii Hermán v jihovýchodním Iránu, o síle 6,3 stupně Richterovy škály. Zemětřesení udeřilo v době, kdy většina lidí spala. Iránské město Bam se proměnilo v město trosek, mrtvých, stracených a sirotků. Předběžný odhad udává 25 tisíc mrtvých, přes třicet tisíc raněných a spoustu nezvěstných. Celý svět přišel na pomoc postižené oblasti. Pomoci se zúčastnili i čeští záchra-

náři s cvičenými psi, na vyhledávání zasypaných lidí v troskách. Také materiální a finanční pomoc přicházela z celého světa.

úmrtí Po dlouhé těžké nemoci zemřel v pondělí dne 6. října 2003, ve věku nedožitých 86 let pan František Hajný. Do Hratěšic se přistěhoval z Laviček u Velkého Meziříčí v roce 1945. Pracoval v zemědělství a potom dlouhá léta jako zedník u různých firem. S manželkou Anežkou vychovali dceru a čtyři syny. Po úmrtí manželky se odstěhoval k nové životní družce do Rovenska. V Hratěšicích byl dlouholetým členem místního hasičského sboru a zastával různé funkce i v bývalém národním výboru. Zúčastňoval se všeho dění v otci. Nikdy neodmítl pomoc svým spoluotčanům. Se zesnulým se otčané rozloučili v pondělí 13. října v 15 hodin 2003 v chrámu Páně v Hratěšicích. Po křesťanském obřadu byl zesnulý uložen do rodinného hrobu na místním hřbitově.

Po krátké nemoci, zemřela ve čtvrtek dne 20 listopadu 2003, ve věku 66 let paní Marie Souralová. Zesnulá se přistěhovala do Hratěšic v roce 2001. Se zesnulou paní Marií Souralovou se konalo poslední rozloučení v úterý dne 25. listopadu 2003 ve 14 hodin

v obřadní síni šumperského krematoria. Tohoto rozloučení se zúčastnili spoluotčané otce.

Třetího prosince dobrovolně ukončil svůj mladý život pan Jan Kampas mladší, ve věku nedožitých 25 let. Se zesnulým se spoluotčané rozloučili 8. prosince 2003 ve 14 hodin v chrámu Páně v Hraběšicích. Po křesťanském obřadu byl zesnulý uložen do hrobu na místním hřbitově. Čest jejich památce. narození

Manželům Josefu a Haně Dědicovým se v tomto roce narodila prvorozená dcera Barbora. Tímto narozením se počet dětí do věku 15 let zvýšil na dvacet. Celkový počet trvale bydlících občanů v Hraběšicích je k 31. 12. 2003 103.

Závěrem bych chtěl dodat, že rok 2003 byl pro naší obec z důvodu stavebního ruchu náročnější než léto minulá. Ale věřím, že se vše vrátí do navyklého klidu a pohody. Obec získala v tomto roce navýšení majetku v hodnotě nejméně 9 milionu korun. A to už stojí za to obětovat trochu svého pohodlí. závěr

Zápis do kroniky obce Hraběšic
za rok 2003 provedl:
kronikář obce Josef Forajta

Rok 2004

úvod

Dalším rokem zápisu v této pamětní knize je rok 2004. V této knize nenaleznete žádné fantastické příběhy ale jen skutečné události, které byly náplní roku 2004. Záznam těchto událostí je pro budoucnost důležitým odkazem, jak jsme v naší obci prožívali náš život a co všechno se během roku událo nejen v obci ale i v okolí a v celém světě.

počasí

Rok 2004 začal opravdu zimním počasím. Po teplejší silvestrovské noci bylo ráno „jen -1°C", ranní teplota klesla až na -11°C. Je zataženo a mírně sněží. Od 6 ledna klesá ranní teplota až na -18°C.

V odpoledních hodinách je kolem -10°C. Sněhu je kolem 70 cm. Je krásné počasí. Od 14 ledna nastává oteplení. Ráno je kolem -5°C, přes den 0 až +1°C. Je zataženo se sněžením nebo silnou námrazou. Místy fouká silný mrazivý vítr. Ranní mlhy tvoří silné náledí. 23 ledna nastává prudká změna teplot. Při jasném počasí klesá ranní teplota až na -21°C, přes den je kolem -10°C. Až konec ledna je teplejší. Ráno je -11°C, přes den kolem nuly. Je zataženo a silně sněží. Sněhová pokrývka je 80cm.

Únor přináší oteplení. Je zataženo, ranní teplota jen kolem nuly, přes den dokonce až +6°C. V noci sněží a přes den dokonce prší. Tvoří se silné náledí, které podporují i husté ranní mlhy. Od 10 února se oblačnost. Ranní teplota klesá na -15°C, přes den -6°C. Zataženo se sněžením je až do konce měsíce. Sněhová pokrývka která při oteplení výrazně klesla je kolem 40 cm.

Březen pokračuje v zimním počasí. Ráno je kolem -10°C, přes den -4°C. Je polojasno a častěji sněží. Sněhu přibylo, je 50 cm. Oteplení nastává od 11 března. Ranní teplota -3°C, přes den až +8°C. Sněhu rychle ubývá. 19 března stoupá denní teplota až na +12°C. Počasí se nemění. Až do konce měsíce je poměrně teplo počasí. Sněhová pokrývka zmizela. Je bezesněží.

Začátek dubna je proměnně teplý. Ráno je teplota kolem nuly, přes den je až +15°C. Začínají práce s jarním úklidem a na zahrádkách. Od 9 dubna se otepluje. Ráno je až -3°C, přes den jen do +8°C. Častý déšť se sněhem ráno namrzá. Je zataženo a foukal dost studený vítr. Až konec dubna přináší oteplení. Je jasno s denní teplotou až +21°C. Po častých deštových přeháňkách je dost mokro. Teplé počasí urychluje práci na zahrádkách.

Květen s teplým počasím pokračuje. Je polojasno s denní teplotou +20°C. 6 května byla první bouřka s deštěm. Mírně se ochladilo, denní teplota jen +14°C. Až do konce měsíce je počasí bez výraznějších změn. Je zataženo, jen místy se vyjasní a častěji prší.

Ani začátek června nepřinesl změnu. Ta přichází až 9 června. Denní teplota vystoupila až na +24°C. Po tomto oteplení byla silná bouřka, s přívalovým deštěm. Tato bouřka napáchala hodně škod na Žitovelsku a Olomoucku. Po této bouřce zůstává zataženo s častými deštovými přeháňkami a denní teplotou kolem +20°C. Začíná se sušit seno. Proměnlivé počasí trvá až do 30 června.

Červenec s proměnlivým počasím pokračuje. Změna přichází až 17 července. Začíná letní počasí. Je jasno a denní teplota vystupuje až na 27°C. Až do konce +31°C. Pěk-

né letní počasí trvá až do konce měsíce července bez změn.

V měsíci srpnu je krásné letní počasí. Je jasno jen ojediněle menší přeháňky. Ranní teplota se pohybuje kolem 17°C, přes den vystupuje až na +31°C. Po celý měsíc nenastala výraznější změna, jen jedna malá bouřka.

Za to září začalo prudkou změnou počasí. 1. září je zataženo, ráno silná mlha s teplotou jen +5°C. Denní teplota klesla na 15-17°C. A chladnější počasí s přeháňkami pokračuje i v dalších zářijových dnech. Od 22 září je ještě chladněji. Ráno jen +6°C, přes den 10-12°C. Je zataženo a deštových přeháněk přibývá. Začíná foukat studený vítr. Typické počasí trvá do konce měsíce září.

Říjen v podzimním počasí pokračuje. Je zataženo, ranní mlhy a časté, i když slabé deštové přeháňky s poměrně silným větrem. Ranní teplota kolem +6°C, přes den do +11°C. 11 října je první mrazík -3°C, přes den je jen 8°C. Až do konce měsíce zůstává počasí bez výraznějších změn.

Žádnou změnu nepřinesl ani listopad. Je zataženo, ranní husté mlhy a deštové přeháňky přecházející déšť. Ranní teplota kolem +1°C, přes den do +7°C. S listopadem drobně sněžilo po celý den. Je to první sníh v tomto roce. 15 se silně oblačnost. Ranní teplota klesá na -8°C, přes den je -2°C. Ranní mlhy tvoří silnou námra-

rázu. Zůstala i sněhová pokrývka. 25 listopadu klesá ranní teplota až na -13°C, přes den je kolem -5°C. Do konce měsíce se počasí výrazněji nezměnilo.

Se slabšími mrazy začal prosinec. Ráno je jen -4°C, přes den kolem nuly. Je zataženo a fouká ledový vítr. Napadl i další sníh. 18 prosince klesá ranní teplota na -17°C. Od 22 se výrazně otepluje. Na vánoční svátky se ranní teplota pohybuje kolem nuly, přes den je dokonce +2°C. Je zataženo a místy prší. V noci přechází déšť v mrznoucí mrholení. Tvoří se náledí. Do konce roku se počasí nemění. Na Silvestra je o půlnoci -1°C a jen malá sněhová pokrývka.

společenské akce

Kulturní, společenské a sportovní akce v roce 2004 probíhaly dá se říci již v zažitkovém pořadí let minulých. V lednu a únoru to byly hlavně akce sportovní. V plném provozu byl lyžařský areál, který navštěvují kromě místní i milovníci lyžování z celého okolí. Také běžecké tratě byly plně využívány. Hlavní trasa Hrabětice - Hvězda - Křížek a zpět. Na 28 února připravili místní hasiči maškarní bál pro děti. Byla také soutěž o nejlepší masku. V maskách přišlo na třicet dětí. Všechny mají krásný zážitek na toto setkání odpoledne. Večer následoval tradiční hasičský ples. Prodáno bylo 70 vstupenek.

Již tradiční bohatá tombola a dobrá hudba provázená tancem, to vše udrželo dobrou náladu účastníků plesu až do ranních hodin.

Velikonoční taneční zábavu připravil Český červený kříž na 11 dubna. Účast byla slabší, „prodáno jen 50 vstupenek," ale nálada byla výborná. Po půlnoci nastal mrskut přímo na sále. Zábava pokračovala až do ranních hodin a mnoří páni začali s mrskutem hned po skončení velikonoční zábavy.

Místní hasiči připravili na 30 dubna stavění májky. Příprava i postavení májky proběhlo naštěstí bez úrazu. Po vyslechnutí zpovědy rad a připomínek, se podařilo postavit mojku, která měřila 18 m. na první pokus. Prvomájové oslavy v Jemnerce proběhly za malé účasti občanů. V tomto roce bylo připraveno více různých akcí, hlavně pro děti, než v roce minulém. Naši občané se zúčastnili jen v malém počtu. Zajímá o tento zvyk slábne.

Na 29 května připravili místní hasiči dětský den. Odpoledne plné různých her a soutěží zaujalo přítomné děti tak, že jim nevadilo ani zhoršené počasí. Závěr odpoledne nastal po stáčení májky. Všech 25 přítomných dětí dostalo občerstvení, diplomy a hlavně různé ceny v podobě sladkostí. Hlavní aktér pan Vykydal.

v pořadí již 18 ročník „Memoriál Oldřicha Peksy" v soutěži požárního sportu, připadl v tomto roce na 31 července. Účast soutěžících družstev byla v poměru minulých let slabší. Přijelo 11 družstev, z toho 2 družstva žen. Příprava na tuto soutěž zabrala hodně času členům místních hasičů, protože se čekala větší účast. Umístnění v soutěži: muži - 1 místo Kolšov, 2 místo Sototín a 3 místo Mostkov. Ženy: 1 místo Kolšov 2 místo Dlouhomilov. Na závěr byla vyhlášena soutěž o láhev fernetu, s požární stříkačkou PS-8 které se zúčastnilo pět družstev. 1 místo Kolšov, 2 místo Nový Malín, 3 místo Hraběšice. Časy naměřené při této soutěži byly výborné, od 25 do 30 vteřin. Je to důkaz, že i se zastaralým, méně výkonným strojem jako je PS-8 lze dosáhnout dobrých časů s dobrým družstvem. Tato sportovní akce proběhla za krásného počasí a hlavně diváci byli velmi spokojeni.

Loučení s prázdninami připravili místní hasiči na 21 srpna. Špatné počasí mělo vliv na menší účasti dětí, kterých přišlo jen 18. Hry a soutěže proběhly na místním hřišti. Závěr odpoledne byl přesunut k zastřešenému kzbovému posezení, protože začalo pršet. Dětem to moc nevadilo, místo u táboráku si na konec

opékaly buřty u krtu. Také výsledky soutěže byly hodnoceny u krtu. Po předání diplomů a cen bylo loučení s prázdninami zdárně ukončeno.

Mikulášská nadílka byla připravena na 4 prosince. Sál kulturního domu zaplnily děti a rodinní příslušníci v hojném počtu. Mikuláš s čertem „anděla někde zapoměli", nadělovat dárky které si děti zasloužily za přednes básníček a zpěvu. Bylo rozdáno na 40 dárků. Po nadílce byly dětem promítnuty pohádky. Všem a hlavně přespolním se toto odpoledne velmi líbilo. Na balíčky s dárky přispěl pan Juchánek, pan Vykydal a pan Cveček. Hlavní organisátor pan Karel Vykydal.

Na rozloučení s rokem 2004 připravili místní hasiči na 30 prosince předsilvestrovskou taneční zábavu. Po roztržce o umístění návštěvníku, mezi panem Vykydalem a nájemcem panem Wagnerem „zvaným Pepino", dopadlo vše výborně. Nový kulturní dům, který má 120 míst byl naplněn k prasknutí. Přes 150 hostů a stále přicházeli další. Před 22 hodinou byl vstup uzamčen. Takovou návštěvu Hraběšice ještě nezažily. Výborná nálada vydržela všem až do ranních hodin.

Příchod nového roku oslavili hraběšičtí otčané a chalupáři ohňostrojem po celé dědině. Nejvíce petardo a

raket bylo odpáleno v prostoru SKI areálu. V kulturním domě bylo připraveno silvestrovské posezení s hudbou a tancem. K novoročnímu popřání se sešli již tradičně po půlnoci na plácku nově pojmenovaném „silvestrovské náměstí" okolní občané: Juchánkovi, Brtníkovi, Markovští, Vyhydalovi, Patschovi a Forajtovi. I ostatní sledovali odpalování raket a přáli si na procházce po vesnici.

Ve dnech 11-12 června proběhly v České republice volby do Parlamentu EU. Účast voličů v obci byla na republikový průměr dobrá bylo to volby

5-6 listopadu se konaly volby do Krajských zastupitelstev. Republikový průměr voličů byl necelých 28%. V naší obci odvolilo 62% voličů. Tento počet řadí obec Hraběšice na přední místo krajského průměru. výstavba

V roce 2004 nebyla plánovaná žádná investiční výstavba z rozpočtu obce. V tomto roce obec splácí úvěry u České spořitelny, které byly ukrazeny ve výši 1 200 000 korun. Obec má dva úvěry: na výstavbu obecního úřadu a prodejny potravin a na obnovu centra obce. Zůstatek obou úvěrů činí ke konci roku 2004 550 000 kč. Výstavba rodinných domku v obci pokračuje. V tomto roce začali se stavbou manželé Dědicovi a manželé Škrachovi. Dokončili hrubou stavbu.

opravy údržba

Větší oprava rekreačního zařízení si vyžádala náklady ve výši 40 000 korun. Byly provedeny opravy a nátěry oken a dveří. Okna a dveře jsou původní a hlavně venkovní části byly ve velmi špatném stavu. Další opravy budou provedeny dle finančních možností otce.

Údržba majetku otce byla prováděna pravidelně podle potřeby. Veřejné plochy, autobusové čekárny, křtitova a budovy, byly po zimním období uklizeny, zeleň pravidelně během roku udržována a vzniklé závady byly opraveny. Zimní údržba místních komunikací byla v tomto roce velmi náročná. Místy až 70 cm sněhu, námrazy a náledí, které vytvářely velké změny teplot si vyžádaly zvýšené finanční náklady. Přesto se podařilo udržet místní komunikace po celou zimu v provozu. V osadě Krásní to bylo horší. Úzká a hodně svažitá cesta, někdy nedovolila průjezd se sněhovou radlicí až na konec osady. Převážnou část zimy se prohrnovalo jen ke komínně nad domkem manželů Mičových.

lesní práce

Otec Hratěšice vlastní 40 hektarů lesních porostů. V tomto roce byla provedena mýtní těžba 110 let starého porostu za chatou Tratovka směrem na Hvězdu. Bylo vytěženo 400 m³ dřevní hmoty. Po těžbě se muselo uklidit klestí z plochy 0,70 hektaru, aby mohly být

zasázeny nové dřeviny. Během roku se prováděly také pěstební práce. Dvakrát se otřínaly mladé porosty na ploše 2 hektary a před zimou se stromky natíraly proti okusu zvěří. Dále byla provedena prořezávka mladého porostu na Krásném na 0,75 há. Nahodilá těžba na odstranění kůrovce a vývratů se prováděla během roku dle potřeby. Na podzim byla provedena celková kontrola lesních porostů, Českou inspekcí životního prostředí na ochranu lesa, která nezjistila žádné závady. Což znamená, že se obec o svůj lesní majetek stará svědomitě.

V tomto roce byla dobrá úroda obilovin i okopanin. Příznivé počasí přispělo k nadprůměrným výnosům obilí, řepy i brambor. Sena bylo také dostatek ale dalo více práce se sušením, důsledkem častých překáněk. Zeleniny bylo také dost. U ovoce bylo hojně jablek a hrušek, méně bylo švestek. Lesních plodů bylo málo. Nejméně bylo hřibů a malin. Borůvky byly na tom z lesních plodů dobře. Lískových a vlašských ořechů bylo méně. K dobré úrodě hlavně zemědělských plodin přispěla také zima, která byla bohatá na sníh a hlavně ozimé obilí nepoškodily holomrazy. Všechny plodiny se včas sklidily.

úroda

živelné pohromy

Poslední týden roku 2004 přinesl jednu z nejhorších živelných pohrom v lidských dějinách. Jihoasijský tropický ráj, vyhledávaný turistický magnet, se během několika okamžiků změnil v obrovské peklo. Devítistupňové podmořské zemětřesení, s epicentrem severozápadně od ostrova Sumatra, zvedlo ráno 26. prosince gigantické vodní masy. Ty vyrazily rychlostí tryskového letadla k pevnině. Na pobřeží v oblasti Indického oceánu udeřily obří, až desetimetrové přílivové vlny tsunami. Během několika hodin zasáhly území vzdálená až pět tisíc kilometrů. Katastrofa postihla devět zemí v jihovýchodní Asii a dotkla se i břehů Afriky. Nejkůř postihla Indonésii, Srí Lanku, Indii a Thajsko. Úplně bylo zničeno severozápadní pobřeží Sumatry.

Počet obětí podle předběžných odhadů dosáhne zřejmě přes 200 000 mrtvých. Na šest miliónů lidí se navíc octlo zcela bez pitné vody, potravin a přístřeší. Další milióny přišly o přístřeší – o obživě ani nemluvě. Nynější neštěstí je první typickou katastrofou globálního věku. Zasaženi byli současně nejchudší obyvatelé rozvojového světa i bohatí turisté západního světa. Všichni se ocitli stejně bezmocní před silou protuzeného přírodního živlu. Svým blízkým se dosud neozvalo

na 150 českých turistů. Podle posledních odhadů mohlo zemřít až 5 tisíc Evropanů. Švédsko počítá až s 1500 obětmi. Tragédie vstoupí do dějin také proto, že bezprostředně vyvolala dosud největší humanitární akci, do níž se vůbec poprvé zapojily i špionážní satelity USA. Z různých míst planety vyrazily na pomoc válečné lodě, helikoptéry, pátrací letouny a chladící kontejnery, které by měly zamezit rychlému rozkladu tělesných ostatků obětí.

Nejbohatší státy světa přislíbily okamžitou finanční pomoc přesahující v přepočtu šest miliard korun. Další má následovat. Také naše republika se do humanitární pomoci okamžitě zapojila. Tisk přináší otřesné fotografické svědectví o rozsahu a dosahu tragédie. Šokující zátěry těl vyvržených ve změti ~~těl~~ dřeva na břeh jako loutky, nafouklé a neidentifikovatelné lidské ostatky s rukama, jež v předsmrtné křeči zoufale hledaly, čeho se zachytit. Většina končí anonymně ve společných hrobech. Ničivé přílivové vlny zdvihlo páte největší zemětřesení za posledních 100 let. Podle odhadu vulkanologů mělo sílu až miliónu atomových pum svržených na Hirošimu. Zemětřesení či tsunami jsou dílem přírody, nicméně následky jejich dopadu zesiluje svou činností sám člověk. Samo lidstvo si věší nad hlavu Damoklův meč.

Také v Olomouckém kraji napáchal přírodní živel značné škody. Silná letní bouřka provázena průtrží a vichřicí, se přehnala přes Mohelnici a Litovel. Zaplavené okolní vesnice, ulice a domy, vyvrácené stromy, to vše si vyžádá spoustu práce a finančních prostředků, které se vynaloží na odstranění škod.

život obce

V roce 2004 plynul život v obci bez podstatných změn. Neudála se žádná mimořádná událost ani živelná pohroma. Ke konci roku se zvýšil počet nezaměstnaných trvale bydlících občanů na 9 lidí. Nezaměstnaných přibylo hlavně z řad mladých, kteří dokončili učení a školu. V obci nejsou pracovní příležitosti a ani v okolí to není lepší. Ubývá pracovních míst u lesních i zemědělských firem. Místní kamenolom také nepřijímá. Obec zaměstná od roku 2005 dlouhodobě nezaměstnaného pana Petra Köhlera na dohodu s úřadem práce, která je na dobu jednoho roku. Životní úroveň v obci je stejná jako v minulých létech. Navýšení cen bylo částečně vyrovnáno navýšením důchodů a mezd. Minimální mzda byla zvýšena na 7200 Kč. Zvýšení cen to ale nevyrovnalo.

Autobusová doprava je beze změn. Rozšíření spojů se nepodařilo prosadit. Z dalších služeb pro občany v obci to jsou: prodejna potravin, hospoda pod Kamencem,

veřejný internet, telefonní automat, nově zřízená palírna ovoce u Markovských, denní doručování pošty, tenisový kurt a restaurace v penzionu Jelen a každou druhou středu jezdí za důchodci a nemocnými obvodní lékař MUDr. Vladimír Grygar. Za ostatními službami jezdí naší občané do Šumperka.

Pro turisty a kosty jsou v obci tyto rekreační a ubytovací zařízení. Rekreační zařízení obce - Klášter, 19 lůžek, penzion Jelen 40 lůžek, ubytovna na faře 20 lůžek, dům dětí v krásném 30 lůžek a několik privátních ubytování. Katastr obce Hraběšic a osady Krásné má rozlohu asi 900 hektarů. Na zemědělských pozemcích hospodaří firma AGRO Měřín a soukromně hospodařící rolníci, pan Josef Maša a manželé Forajtovi. Část luk a pastvin je celoročně spásána a ostatní jsou sečeny na sena. V tomto roce se výrazně zlepšila údržba těchto pozemků, hlavně ze strany firmy AGRO Měřín. Orná půda na katastru obce není.

O lesní porosty se starají tři vlastníci. Lesy české republiky, město Šumperk a obec Hraběšice, která vlastní 40 hektarů lesa. Honitbu má pronajatou myslivecké sdružení města Šumperka. O malé lesní plochy, převážně remízky mezi pastvinami se stará několik občanů, kteří dostali lesní pozemky vráceny jako restituční nárok.

pohyb obyvatel

Nárust hrozale bydlících občanů pokračuje i v roce 2004. K 31. 12. 2004 má obec Hrabešice 114 hrozale bydlících obyvatel. Na nárustu se podílejí i noví narození občánci. Manželům Barcíkovým se narodil syn Tomáš, manželům Buchtovým dcera Veronika, manželům Mikulkovým syn Jakub a Ladě Maškové s drukem Petrem Kohlerem syn Filip. Počet dětí do 15 let se zvýšil na dvacet. Narozením nových občánků klesá věkový průměr obyvatel, který ke konci roku činí 37,5 let. V roce 1990 bylo 57 let. V roce 2004 nebylo žádné úmrtí hrozale bydlících občanů.

závěr

Na závěr zápisu roku 2004 bych chtěl napsat několik vět o vedení obce a členech zastupitelstva obce. O správu majetku a chod obce se stará 7 členné zastupitelstvo ve složení: starosta - Josef Fořejta, místostarosta - ing. Viktor Šuckánek, členové, Helena Buchtová, Jiří Mikulka, Jan Kampas, Miroslav Hlavica a Alois Míča. Přibližná část zastupitelů pracuje ve vedení obce již více volebních období. Jejich práci lze nejlépe hodnotit podle vzhledu obce, nárůstu majetku obce a spokojenosti občanů. I ti nejzarytější rebelové, kterým se vždy něco nelíbí musí přiznat, že obec rok od roku vzkvétá k lepšímu životu v obci. Obec se snaží všestranně pomáhat hlavně starším občanům. Pro starší občany připravuje pravidelné dění i s dotokem do-

mů, k životním výročím to jsou blahopřání a dárkové balíčky, vánoční finanční příspěvek pro občany starší 65 let, při úmrtí v rodině věnec s posledním rozloučením a při žádosti o jakoukoliv pomoc se snaží obec vždy pomoci. Také pro novorozence poskytuje obec finanční příspěvek ve výši 1000 Kč. Naši občané uznávají snahu obecního úřadu a zúčastňují se veškerého dění v naší obci. Podle účasti na brigádách, různých společenských akcích a také volbách je snadné rozpoznat, že naši občané mají zájem o veškeré dění a činnost v obci. Nárůst trvale bydlících občanů by měl pokračovat i v příštích létech. Svědčí o tom velký zájem o novou bytovou výstavbu v Hraběšicích. Podle územního plánu obce, by mělo být postaveno 41 rodinných domů. Doufejme, že vedení obce bude nadále podporovat rozvoj a také celkový růst nejen výstavby ale i to aby se zvedla životní úroveň našich občanů. Věřím, že obec Hraběšice zůstane i v budoucnosti samostatnou obcí se svou vlastní samosprávou. Tím končím zápis do obecní kroniky pro rok 2004.

Zápis do kroniky za rok 2004 provedl
Josef Forajta - kronikář obce.

[signature]

Rok 2005

Pokračováním zápisu v pamětní knize je rok 2005. Průběh událostí které přinesl tento rok v naší obci a v okolí jsou zapisovány do této knihy pro budoucí generace. Ta bude mít možnost poznat a posoudit rozvoj obce, život místních občanů a chalupářů, kteří tady bydleli a tvořili hystorii života naší malé obce. úvod

Rok 2005 začal ne zrovna zimním počasím. Zatažené a mlhavé počasí, s teplotou je kolem nuly navázalo na počasí z konce minulého roku. Sně- počasí

hová pokrývka je do 10 cm. Další lednové dny je teplota dokonce +4°C, v nočních hodinách jen málo pod nulou. Až 15 ledna klesá ranní teplota na -5°C, je zataženo a husté sněží. Výrazné oteplení s častým sněžením nastává od 20 ledna. Ranní teplota klesá na -15°C, přes den je -8°C. Sněhu je 40 cm. 29 ledna klesá ranní teplota až na -20°C.

Únor v mrazivém počasí pokračuje. Často sněží a teploty -17°C, zvedly sněhovou pokrývku na 65 cm. Od 15 února se otepluje. Ranní teplota je jen kolem -4°C, přes den dokonce +2°C. Sněžení přechází v mrznoucí déšť. Konce února přinášejí výraznější oteplení. Ranní teplota klesá na -17°C, přes den je -6°C.

Březen v mrazivém počasí pokračuje. Ranní teplota je stále kolem -11°C, denní -9°C. Často sněží, je již 85 cm sněhu. Od poloviny března se otepluje. Noční teplota klesá na -4°C, denní vystupují na +1°C. 12 března je přes den dokonce +1°C, ale již lehce teplota klesá. Ranní na -11°C, přes den -3°C. Je stále 60 cm sněhu. Výrazné oteplení nastává od 25, kdy denní teplota stoupá na +12°C. Teplé počasí trvá do konce března. Rozlévá poslední sníh. Často prší. Duben v deštivém počasí pokračuje. Je zataženo a

ráno jsou husté mlhy. Aprilové počasí trvá po celý měsíc. Denní teploty jen kolem +4°C, přes den do +10°C. Časté deštivé přeháňky znemožňují práci v zahrádkách.

Květen přináší pěkné počasí. Je jasno a denní teplota stoupá až na +25°C. Od 6 května se počasí zhoršuje. Znovu je zataženo s denní teplotou kolem +10°C. Devátého klesá ranní teplota dokonce na -2°C, přes den je jen +5°C a první bouřka s deštěm a sněhem. Od poloviny měsíce se vyjasňuje a denní teplota je kolem +17°C. Konec května je teplý. Přes den až +29°C. Je krásně, dá se říci letní počasí.

Červen začal zamračeným a deštivým počasím. Denní teplota je do +15°C. Často prší. Od poloviny měsíce se počasí zlepšuje. Je polojasno s denní teplotou kolem +20°C. Deštivé přeháňky ustaly. Pěkné počasí trvá až do konce června. Nejvyšší teplota v měsíci +24°C.

Červenec začíná chladnějším a deštivým počasím. Teplota se pohybuje jen kolem +14°C. Od 13 července se počasí lepší. Je polojasno s denní teplotou +16°C. Večer 13 je v noci silná bouřka. Druhá polovina měsíce přináší zhoršené počasí. Je zataženo s častými deštivými přeháňkami a větrem. Denní teplota je jen kolem +20°C. 29 července se počasí mění. Je jasno a denní teplota stoupá

až na +31°C. Poslední srpnový den je silná noční bouřka. Po této bouřce je znovu zataženo s deštěm. Denní teplota jen +19°C. Hojně začaly růst houby.

Srpnové počasí nebylo zrovna letní. Je zataženo s častým deštěm a větrem. Denní teploty je do +20°C. Jen konec měsíce se vydařil. Je polojasno a denní teplota vystupuje na +28°C. Stále roste hodně hřibů.

Září s pěkným počasím pokračuje. Až do poloviny měsíce je jasno s teplotou kolem +25°C. Druhá polovina září přináší oblačnost. Je zataženo s deštěm. Ranní teplota klesá na +5°C, přes den je +14°C. Konec měsíce nastávají mírné oteplení. Ráno je +9°C, přes den +18°C.

Až do poloviny října se počasí nemění. Je polojasno s teplotou kolem +17°C. V druhé polovině měsíce nastávají chladněji. Ranní teplota klesá na +1°C, přes den je jen +9°C. Je jasno bez deště. 19 října klesá ranní teplota na -5°C, přes den je +6°C. Do konce měsíce se počasí nemění. Je polojasno, bez deště a větru.

Začátek listopadu nepřináší žádné změny. Je polojasno a denní teplota je kolem +10°C. Od 12 listopadu je zataženo a celý den prší. Začínají husté ranní mlhy. 17. tého padá první sníh. Noční teplota klesá na -5°C, přes den je kolem +2°C. Napadaný sníh přistává.

Napadlo 15 cm. 24 listopadu klesá noční teplota na -15°C, přes den je -6°C. Až do konce měsíce se počasí nemění. Denně padá mokrý sníh. Pokrývka je 25 cm.

Prosinec v zimním počasí pokračuje. Je zataženo, sněží a ranní mlhy tvoří silné náledí. Ranní teplota se pohybuje kolem -10°C, přes den je -2°C. Sněhová pokrývka se zvedla na 60 cm. Vánoční svátky proběhly v pěkném zimním počasí, s teplotou jen mírně pod nulou. Až do konce roku se počasí nemění. Poslední den v roce je zataženo s denní teplotou jen -5°C.

kulturní akce

Jako každý rok tak i v tomto roce byla pamatováno i na kulturní, společenské a sportovní akce. Již tradičně je jednou z prvních kulturních akcí pořádán hasičský ples, kterému předcházejí již v odpoledních hodinách dětský maškarní karneval. Dvacet krásných masek, soutěžilo o dobré umístění v soutěži o nejlepší karnevalovou masku. Děti byly velmi spokojeny. Večer byl zakončen hasičský ples. Pro špatné počasí, nebyla účast na tomto plese velká. Prodáno jen 40 vstupenek, ale nálada byla výborná. Již tradiční bohatá tombola k dobré náladě také velkou měrou přispěla. Prodalo se 200 losů, losováno bylo 25 cen. Hlavním pořadatelem jako vždy byl pan

Karel Vykydal s manželkou Lidkou a dlouholetou členkyní u pokladny, paní Marie Weinerová s paní Věrou Eliášovou. Ples proběhl v pohodě, bez hádek nebo rvačky až do ranních hodin. Hudba hrála do 2 hodin.

Český červený kříž připravil na Velikonoční neděli pomlázkovou taneční zábavu. Účast byla dobrá. Po půlnoci začala pomlázka přímo na sále. Pomlázky získali pánové z cen tomboly. Výborná nálada vydržela zúčastněným až do třetí hodiny ranní. O hladký průběh zábavy se postarali pořadatelé, Lidka a Karel Vykydalovi a paní Marie Weinerová s paní Věrou Eliášovou. Ráno pokračovala pomlázka po obci.

Den před prvním květnem byla postavena na místním hřišti mája. Její kácení proběhne při dětském dni. Tato tradice se otevřela v obci před lety zásluhou dobrovolných hasičů obce. Tato složka spolu s Českým červeným křížem se stará o veškeré kulturní, společenské a sportovní akce v Hrabešicích, včetně akcí pořádaných pro děti.

První máj - oslava svátku práce probíhala v Šumperku, za účasti i občanů Hrabešic. Na této oslavě pořádaly své shromáždění i politické strany. Komunisté měli svou akci v parku za mo-

totechnou za účasti kosmonauta Vladimíra Remka. Velký program tanečních skupin a kapel i z ciziny protíhal v letním divadle. Pro děti bylo připraveno spousta různých atrakcí. Návštěvníci si mohli prohlédnou výstavu nový automobilů a také veteránů. Počasí bylo pěkné a stánky s občerstvením přispěly také k dobře pohodě až do odpoledne.

Den dětí připadl na 28 května. Jako každý rok byly pro děti připraveny různé sportovné hry, soutěže a utkání v kopané - hořňáci proti dolňákům. Na závěr byla skácena májka a zapálen táborový okeň. Po vyhlášení výsledků soutěží a utkání v kopané dostali soutěžící diplomy a občerstvení, které děti uvítaly nejvíce po odpoledním zápolení v soutěžích. V kopané vyhráli hořňáci 4:2. Dětský den připravili místní hasiči společně s ČČK. Hodně pomohli také rodiče dětí, hlavně při hodnocení výsledků soutěží. Všichni se rozešli spokojeni s dobře využitým dnem.

Vyvrcholením činnosti místních dobrovolných hasičů obce je soutěž hasičských družstev v požárním sportu, s názvem Memoriál Oldřicha Peksy. V tomto roce to byl již 19 ročník, který se konal 30 července. Soutěžní dráha byla připravena na místním hřišti.

Tohoto ročníku se zúčastnilo jen deset družstev. Malá účast byla zapříčiněna tím, že se v okolí pořádaly soutěže okresního kola, které jsou bodovány. Přes to se dá říci, že se tato soutěž v Hraběšicích vydařila. Krásné letní počasí pomohlo udržet dobrou náladu nejen soutěžících, ale i diváků, kteří přišli v hojném počtu povzbuzovat soutěžící. Soutěž vyhráli hasiči z Nové Dědiny, časem 16,11 vteřin. Druzí byli hasiči z Nemilova - 18,49 vteřin, a třetí byli Kolšováci časem 18,55 vteřin. Družstvo mužů z Kolšova je každoročním účastníkem této soutěže a vyhrálo v předcházejících ročnících putovní pohár za tři vítězství za sebou. Pravidelně jezdí i ženy z Kolšova.

Hraběšické družstvo nastoupilo již tradičně s PS-8. Tento agregát není tak výkonný jako nové PS-12. Požární útok dokončili za 32,18 vteřin a skončili předposlední. Po skončení hlavní soutěže, se dohodlo 8 družstev, že předvedou požární útok s Hraběšickou mašinou PS-8. Ceny za umístění daroval pan Markovský ze své palírny. Toto klání zvládli nejlépe hasiči z Nového Malína v čase 22,15 vteřin. Místní byli až na předposledním místě s časem 37,54 vteřin. Tato soutěž ukázala, že i slabší stroj dokáže s dobrým druž-

skem vynikající čas. Memoriál Oldřicha Pekly byl po slavnostním nástupu a vyhlášení výsledků soutěží, ukončen v 18 hodin. Všechno dobře skončilo. Ještě večer bylo všechno na místním hřišti uklizeno.

Loučení s prázdninami je den na který se těší nejen místní ale i přespolní děti. Letos rok připadla tato oblíbená akce na sobotu 20. srpna. Odpoledne plné her a soutěží, zaujalo všechny přítomné děti. Sešlo se jich 21 a značný počet rodičů. Hry a soutěže byly odměňovány cenami a diplomy. Také kolo štěstí, na kterém si děti vytáčely různé ceny, mělo velký úspěch. Na závěr byl připraven táborák, který zapálil nastávající pranýřek. Nastalo opékání špekáčků a rozdávání dalšího občerstvení, které bylo pro děti připraveno místními hasiči. V dobré náladě bylo toto odpoledne ukončeno v 18 hodin. Děti odcházely sice unavené ale moc spokojené.

Největší sportovní událostí v dějinách naší mo- sport
lé obce, bylo Mistrovství Evropy dorostu v orientačním běhu, které probíhalo na Šumpersku ve dnech 23 - 26 června. Program celého závodu byl rozdělen do tří dnů takto: 24 června - Šumperk sprint. 25 června Hvožďnice - klasické tratě. 26 června

Velké Losiny - veřejný závod na krátké trati. Příprava na toto evropské klání byla velmi náročná a stála mnoho námahy všech pořadatelů. Všechnicelé zabezpečení se po každém dnu závodu muselo přesunout. Přesuny se provádělly v nočních hodinách. Hlavní pořadatelé byli: Klub vytrvalostních sportů Šumperk a Český svaz orientačního běhu. Všestranně pomáhaly také obce, kde závody probíhaly. Největší práce bylo s vytyčením závodních tratí, ve členitém, převážně lesnatém terénu. Vše bylo včas připraveno.

V hlavním klasickém závodě, který probíhal v katastru Hrabišic, startovalo 1400 závodících ze 24 zemí Evropy. Připočítáme-li veškerý doprovod, pořadatele, hosty a diváky, vyjde nám číslo kolem 3000 příslušníků. To Hrabišice dosud nezažily. Obecní úřad v Hrabišicích pomáhal po celou dobu příprav s vyznačováním tratí a zajištěním zázemí pro startující. Za tuto pomoc jsme dostali poděkování od hlavních pořadatelů. Naše malá obec se tímto dnem zapsala do srdcí stovek účastníků z 24 míst Evropy, jako krásná podhorská vesnička. Není to výmysl ale chvála v odpovědích účastníků tohoto sportovního klání. Hodnocení obce bylo výborné.

Na další společenskou událost, kterou připravili místní hasiči, jsme museli počkat až do soboty 3 prosince. Mikulášská nadílka, která připadla na tento den byla dobře připravena. Přišlo celkem 25 dětí, které za připravené dárky podékovaly básničkou nebo písničkou. Čert neměl žádnou práci, protože všechny děti byly hodné. Po rozdání dárků, které rozdával Mikuláš, nastala volná zábava. Otvírały se balíčky a bylo veselo. Na závěr byla pro všechny promíchaná pokádka. Sál byl zaplněný.

Přidsilvestrovské posezení s hudbou a tancem se jako každý rok konalo 30 prosince. Účast byla velká. Prodalo se 100 vstupenek a 1000 losů do tomboly. Ceny do tomboly věnují jak místní občané tak i chalupáři. K tanci hrála kapela pana Hlavičky. Veselo bylo až do ranních hodin. Při losování tomboly se sešlo přes 30 cm.

Rok 2005 byl o půlnoci ukončen malým ohňostrojem, který připravili všichni návštěvníci a občané Hratěšic. V kulturním domě bylo posezení při hudbě. Na uvítání nového roku se scházíme na plácku, který byl pojmenován „Silvestrovské náměstíčko". Sekáří se tam sousedé již několik let a doufám, že to bude pokračovat i další léta. Každý přinese něco k přípitku do nového

roku. Po novoročním popřání a zavzpomínání na léta minulá se rozcházíme s dobrým pocitem do svých domovů. Každý si přeje, aby ten nový rok byl lepší, starého.

Do společenských akcí musím zahrnout i práci obecního úřadu. Tato práce spočívá hlavně v pomoci starším občanům. Je pamatováno na každé životní výročí trvale bydlících občanů. Od padesáti let vždy po pěti letech je oslavence navštíven členem zastupitelstva obce a k blahopřání a kytičce je připojen dárek v hodnotě 500 korun. Vánoční příspěvek ve výši 500 korun dostávají občané starší 65 let. Při úmrtí je pamatováno na poslední rozloučení se spoluobčanem květinovým darem. Také nově narozeným občánkům je věnován dar peněžní v hodnotě 1000 korun. Péči o občany má na starosti paní Helena Bucklová, členka zastupitelstva obce. Svou práci vykonává svědomitě a ještě se nestalo, že by se na nějakého občana naši obce zapomnělo.

pomoc občanům

Obecní úřad v Hrabešicích nezapomíná ani na pomoc starším občanům. Občané se mohou obrátit na obecní úřad vždy když pomoc potřebují a nemohou si pomoci jinak. I přes různé potíže se podařilo udržet v provozu prodejnu potravin. Dále se připravuje pokácení dříví pro ty nejpotřebnější. Cena dří-

ve je snížena jen za náklady za práci a dovoz. Za nemocnými občany dojíždí 2x měsíčně ošetřovatelka přímo domů. Také rozvážka obědů stále pokračuje. V případě pomoci s různými pracemi, pomáhají starým občanům také zaměstnanci obecního úřadu. Tato pomoc je důležitá hlavně v zimě při úklidu sněhu.

V roce 2005 oblíbilo počasí úrodu i sklizeň zemědělských plodin, ovoce, zeleniny i lesních plodů. Již na jaře dlouhotrvající chladné počasí s častým deštěm mělo velký vliv hlavně na úrodu ovoce. I zemědělci vyjeli pozdě do jarních prací, což mělo dopad na snížené výnosy obilovin a sklizeň sena. Začátek podzimu a průběžně až do listopadu bylo sucho. Toto mělo vliv na výnosy okopanin, které měly jen 60% výnos jako v roce minulém. U obilovin to bylo 70%, kořenové zeleniny 50% a ovoce dokonce je 30%. Z lesních plodů bylo hodně hříbků a borůvek. Malin bylo velmi málo. Proto nemělo v tomto roce moc práce ani Hraběnická palírna. úroda

Výstavba rodinných domků v Hraběnicích pokračuje. Manželé Vědicovi mají nový dům po kolaudaci a již bydlí. Také manželé Škrackovi a Prokopovi dokončují stavební práce. Kolaudovat budou v příštím roce. Za kostelem je postavená již druhá dřevěnice. Jsou to krásné stavby. výstavba

Další investiční výstavba byla na tento rok naplá-
nována výstavba komunikace ve stavební lokalitě
dvě, kde se staví nové rodinné domky. Dotaci na tu-
to stavbu obec nezískala, proto bylo rozhodnuto pro-
vádět stavbu dle finančních možností obce. Komu-
nikaci se podařilo dokončit, zbývá dokončit svo-
dový příkop povrchových vod v čelně mostku a pro-
pustí. Dokončeno bude v příštím roce, pokud budou
peníze. Obec provádí tyto práce svépomocně.

údržba opravy

Během celého roku se prováděly údržby a oprav
obecního majetku. Po zimním období bylo nutné opra-
vit místní komunikace v Hraběšicích a osadě Krásné.
Oprava byla provedena balenou drtí a zaválcována.
Výspravku děr provedla firma Evjak ze Šumperka.
Při svozu sena byl utržen rok střechy na nové budově
kulturního domu. Traktorista firmy AGRO Měřín zachy-
til o střechu sběracím vozem. Škodu 10 000 korun zap-
latila Česká pojišťovna. Vše bylo dobře a rychle opraveno.

Údržba zeleně na veřejných plochách dala v tom-
to roce hodně práce. Na tyto práce zakoupila obec ješ-
tě jeden výkonný křovinořez, za 18 000 korun. Veškeré
travnaté plochy v čelně hřbitova se musely sekat třikrát.
Byla prováděna také údržba budov, čištění příkopů

místních komunikací, likvidace starých napadených stromů a vyvážení septiků od rekreačního zařízení, obecního úřadu a kulturního domu, dvakrát v roce.

Pro značné množství napadaného sněhu a rozmary počasí, stálo velké úsilí udržet místní komunikace průjezdné a bezpečné. Sníh vydržel do konce března a ke konci roku padal již od 17 listopadu. Jen na posyp bylo spotřebováno 35 tun posypového materiálu. I přes 130 cm sněhové pokrývky, se podařilo údržbu zvládnout v Hrabišicích i v Krásném včetně konečné autobusu.

Kromě údržby a oprav se pracovalo také v obecním lese. Byla provedena mýtní těžba v rozsahu 0,60 há. Těžba nepřinesla takový zisk, jak se předpokládalo. 109 let starý porost byl hodně napaden hnilotou. Vytěžilo se 320 metrů kubických hmoty. Z důvodu hniloty, bylo vytěžené dřevo odvezeno na skládku a rozmanipulováno. Úklid klestí po těžbě provedli zaměstnanci obce za pomoci občanů. Vše je připraveno na novou výsadbu. ostatní práce

Z mezních porostů a prořezávek v mladých lesních porostech, bylo získáno palivové dříví pro potřeby obce 50 m³. Budova obecního úřadu a kulturního domu je vytápěna dřevem. Bylo pamatováno i na důchodce kteří nemají možnost si dříví na topení zajistit sami.

Při jarním úklidu byl proveden také sběr velkoobjemového odpadu, nebezpečného odpadu a plastových obalů. Občané pomáhali při třídění a nakládání do kontejnerů. Bylo sebráno 6 tun všeho odpadu.

živelné pohromy

V roce 2005 nepostihla naši obec žádná živelná pohroma, která by způsobila škody na majetku. Jarní tání sice rozbouřilo krakešický potok, ale žádné škody na majetku nevznikly. Při silné bouřky, které se prohnaly během roku přes naši obec, nadělaly jen menší škody v lesních porostech. Během roku nebyl ani žádný požár.

Daleko kůň to vypadalo ve světě. Uplynul právě rok, kdy po silném zemětřesení v Indickém oceánu zasáhly tsunami. Indonésie, Thajsko, Srí Lanka i celý svět vzpomínaly na 231 451 lidských obětí, které si vyžádala katastrofální pohroma. A rok 2005 přinášel další živelné katastrofy. Zemětřesení v Asii si vyžádalo desetitisíce lidských obětí a obrovské materiální škody. Po hurikánu Katrina je pod vodou celé město New Orleans, které je velikostí srovnatelné s Prahou a další okolní oblasti. Obrovské požáry v Kalifornii a Mexiku. Rychlé rozšiřování ptačí chřipky Evropou, která se šíří i do států sousedících s Českou republikou. Všechny tyto katastrofy mají obrovské dopady na majetku i na lidských životech.

Ke konci roku 2005 měla obec Hratěšice již 121 trvale bydlících občanů. Věkový průměr je 29 let. Od roku 1990 se věkový průměr zvýšil o 30 let. Počet narozených o průběhu roku klesl na 6 občanů. Životní úroveň je s porovnáním minulých let průměrná. Ceny potravin se během roku zvýšily asi o 7%. Ceny spotřebního zboží zůstávají v průměru stejné. Jen u elektrických spotřebičů se mírně snížily. Největší nárust cen byl u elektrické energie, zemního plynu a pitné vody. Desetiprocentní nárust tvrdě postihuje rozpočty domácností. Ceny pohonných hmot také prudce stoupají. Jinak probíhal život v obci v pokoji bez sousedských hádek a mimořádných událostí. životní obce

V úterý 20 září měla pohřeb paní Vlasta Kulkusová. Zemřela náhle po srdeční zástavě. Paní Kulkusová nebyla trvale bydlící občankou Hratěšic ale dlouhá léta do Hratěšic dojížděla na chatu. Od roku 1990 pracovala na obecním úřadě jako účetní až do roku 1993. Pro nově zvolený obecní úřad to byla velká pomoc v začátcích. Občané obce se s paní Vlastou Kulkusovou rozloučili v městském krematoriu v Šumperku, 26 září ve 14 hodin. Její ostatky jsou uloženy na hřbitově v Hratěšicích. Čest její památce.

Musím se zmínit také o úmrtí nejvyššího představitele katolické církve. Papež Jan Pavel II. zemřel v sobotu 2 dub. na 2005 v 21,37 hodin ve věku 84 let. Podle oficiálního sdělení Vatikánu byl příčinou smrti septický šok a selhávající kolaps krevního oběhu. Snaha pomoci byla marná.

V čele římskokatolické církve byl téměř 27 let. Podle Apoštolské konstituce, kterou schválil sám Jan Pavel II v roce 1996, budou smuteční obřady za papeže probíhat devět dní. Tělo bylo pohřbeno v podzemní krypte baziliky svatého Petra. V polském tisku se objevily informace, že by jeho srdce mohlo být uloženo v katedrále na krakovském hradě Wawel. Podle odhadu římských činitelů městských se pohřbu papeže zúčastnilo nejméně dva miliony poutníků, ze všech zemí a koncin světa.

Papež Jan Pavel II, občanským jménem Karol Wojtyla, rodák z polských Wadowic, sjednocoval lidi po celém světě jako pastýř, který miloval postižené a vnímal lidskou bolest. Čest jeho památce.

Z českých velkých osobností nám v roce 2007 odešli. Nejdéle sloužící poválečný ministr kultury Pavel Dostál podlehl rakovině po dlouhé nemoci, ve věku 62 let. Rezort kultury vedl od nástupu sociální demokracie k moci, tedy od roku 1998. Čest jeho památce.

Další osobností, která se nedožila konce roku 2005 je jedna z nejpopulárnějších českých filmových a divadelních herečk paní Stella Zázvorková. Zemřela ve věku 83 let. Divadlo začala hrát za okupace, zažila E.F. Buriana, prožila Werichovu éru v ABC a také dlouhé angažmá v Národním divadle. Jako filmová herečka natočila spoustu dobrých filmů. Byla to šarmantní, duchaplná dáma. Čest její památce.

Pedagog, překladatel, dramaturg a herec s nezaměnitelnou dikcí, Leoš Suchařípa zemřel ve věku 73 let. Prošel ústeckým Činoherním studiem, pražským Činoherním klubem a Divadlem na zábradlí. Proslavil se rolí stárnoucího seladona ve snímku Faunovo velmi pozdní odpoledne a dalších. Čest jeho památce.

Česká filmová a divadelní herečka Jiřina Třebická zemřela ve věku 74 let. V roce 1965 byla u založení pražského Činoherního klubu, jehož nejlepší roky jsou spojeny i s jejím jménem. Naposledy se objevila v roli zastavárnice, ve filmu Horem pádem režiséra Jana Hřebejka. Během své kariéry vytvořila hodně divadelních a filmových rolí. Čest její památce.

Závěrem tohoto zápisu ještě pár slov k životu naší otce v tomto roce. Narůstající počet obyvatel a závěr

výstavba nových rodinných domů, změny vlastníků pozemků, které přecházejí do vlastnictví soukromníků od Pozemkového fondu jako restituční nároky nebo prodej, nepřinášejí obci jen kladné ale i negativní dopady na život v obci. Občané byli zvyklí na poklidný život, do kterého teď zasahuje zvýšený provoz na komunikacích při výstavbě, v zimním období provoz lyžařského areálu, sváry při vytyčování hranic při prodeji pozemků a některým občanům dokonce vadí i narůstající počet turistů a rekreantů. Dříve výstižně nazývaná „země nikoho", dávala možnost volnosti k využití jak kdo potřebovat, nebo nepotřebovat ale chtěl. V dnešní době už neplatí pořekadlo „co je cizí je i mé a co je mé tam nikdo nemůže.

Pro další rozvoj obce musí občané slevit z nároku na poklidný život. Pokud nebude rozvoj pokračovat, určí to obec ke stráte samostatnosti a pak může nastat i horší stav. Na počátku samostatnosti bylo v obci v četně osady Krásné 60 trvale bydlících občanů s věkovým průměrem 58 let. Dnes má obec 120 trvale bydlících občanů a věkový průměr je 29 let. Po dokončení výstavby rodinných domů podle územního plánu obce, by se měl počet občanů navýšit na 250. Při pohledu do minulosti, žilo v Hraběšicích a Krásném v roce 1910 kolem tisí-

se lidé ve 270 ti rodinách. Proto byla postavena škola také v Krásném. Podle dochovaných zápisů žili tito otcané v dobrých sousedských vztazích. Za prací docházeli do okolních jen ti, kteří nemašli otčinu přímo v otci. Po dokončení výstavby, by se měl život v otci znovu vrátit do klidu a pohody starých zvyklostí.

Věřím, že i budoucí vedení otce bude pracovat tak, aby Hřbitůvce zůstaly samostatnou a krásnou otcí a všem otcanům se zde líbilo a vedlo k jejich spokojenosti, dobrému zdraví a šťastnému životu všech.
Tímto závěrem končím zápis do otcení kroniky za rok 2005.

Zápis do kroniky otce Hřbitůvce provedl:
kronikář otce Josef Fořajtar

Rok 2006

úvod

Dalším zápisem do pamětní knihy otce Hrabě- šice jsou události roku 2006. Tento rok proběhne také již páté volební období od znovu nabyté samostatnosti naší obce. Zatím nemá obec problémy s udržením samostatnosti i o dalších létech. Od roku 1990 se daří, dle finančních možností zvelebovat majetek obce a rozšiřovat počet trvale bydlících občanů. I průměrná věková hranice se posunula z 57 let, na 29 let. Je to dobré znamení pro rozvoj naší obce. Přibývá zájemců z řad mladých lidí o možnost výstavby rodinných domů.

počasí

Rok 2006 navázal na rok minulý a pokračuje zimním počasím. Sněhu stále přibývá. Ranní teploty se pohybují kolem -15°C, přes den je to kolem -6°C. Často je zataženo a kutě sněží. Koncem ledna dosáhla sněhová pokrývka 140 cm. Nejnižší lednová teplota byla -18°C. Ani měsíc únor nezaznamenal žádné větší změny. Ranní teploty se pohybují kolem -12 - 14°C, přes den je do -6°C. Jasné počasí se střídá se zataženým a sněhovými přikáňkami. Sněhu přibývá na 160 cm. Koncem měsíce se otepluje. Je jasno a denní teplota stoupá na +2 až +7°C. Sněhová pokrývka klesla asi na 1 m.

Měsíc březen začal ochlazením, ale ranní teplota klesla jen na -10°C, přes den se pohybuje kolem -1°C. Je krásné slunečné počasí. Druhá polovina měsíce přináší mírné oteplení. Je zataženo často sněží a ráno jsou silné mlhy s námrazou a náledím. Sněhu opět přibylo na 150 cm. Ke konci března nastává výrazné oteplení, při kterém stoupá denní teplota až na +17°C. Poslední den v březnu dokonce silně prší. Je dost silný vítr.

Duben v oteplení pokračuje. Denní teplota je +18°C, zataženo počasí s deštěm přináší silné bání.

v nižších polohách začínají porodně, které mají podle předpovědi trvat nejméně 14 dní. Vnučku rychle utěšuji. Celý zbytek dubna je zataženo s deštěm a denní teplota je kolem +14°C. Všechen sníh zmizel.

Začátkem května se oklamuje. Denní teplota je kolem +9 až +11°C, ranní +4°C. Je zataženo a často prší. Od 7 května se vyjasňuje a teplota přes den stoupá na +18°C, ráno je +9°C. Druhá polovina května je výrazně teplejší. Při jasném počasí je až +25°C, ráno kolem +16°C. Konec měsíce přináší zhoršené počasí. Je zataženo, déšť a denní teplota jen kolem +16°C.

Začátek června počasí nemění. Až od 8 června je pěkně a denní teplota stoupá na +25 až +27°C, ráno kolem +18°C. Začala senoseč. Od to se počasí mění. Je zataženo s častým deštěm a s denními teplotami jen do +22°C, ranní dosahují +11°C. Ani začátek července nepřináší změnu. To nastává od dovolené. Jasné a slunečné počasí s denní teplotou až +28°C, trvá do 26 července. Nastává zataženo s deštěm až do konce měsíce. Denní teplota klesá na +22°C, ranní jen +11°C.

I v srpnu je počasí nestálé. Letní počasí s teplotou až +30°C provází bouřky s výrazným deštěm a silným větrem. Od 18 srpna klesá denní teplota dokonce na

+18°C. Konec srpna je teplejší ale často prší. Léto v tomto roce bylo teplotně podprůměrné a dost deštivé. Maximální teplota nepřesáhla +32°C.

Začátkem září se vyjasňuje a nastává slunečné počasí. Denní teplota se drží kolem +25°C, rána jsou chladnější, je jen 10 až 12°C. Celé září je počasí stabilní, jen ojediněle mírně prší. Dá se říci, že tento měsíc byl poměrně teplý a suchý. A říjen v tomto počasí pokračuje. Teplota přes den je stále kolem +20°C, přes denní častější mlhy klesají na +15°C, ranní je kolem +7°C. Až koncem října se ochlazuje. Je zataženo, časté deštivé přeháňky a teploty výrazně klesly. Přes den +9°C, ráno jen kolem +4°C. Tvoří se také husté ranní mlhy.

Listopad začíná silným ochlazením. Ranní mlhy a mrholení tvoří náledí, protože ranní teplota klesá až na -4°C, přes den +2°C. 2 listopadu napadl první sníh, který druhý den roztává. Je stále zamračeno a chladno. 18 listopadu znovu sněží. Sněhová pokrývka dosahuje 20 cm. Počasí se mění až do konce měsíce.

Prosinec neračil zrovna zimním počasím. Ráno je kolem nuly, přes den +5°C. Je zataženo s přeháňkami. Napadaný sníh pomalu mizí. Při vyjasnění se v ranních hodinách tvoří náledí. Od poloviny prosince

se ochlazuje. Ráno je -5 až -7°C, přes den od 6 do +8°C. Je stále zataženo, mírné sněžení, které přechází v odpoledních hodinách v mrholení. Časté ranní mlhy tvoří silné náledí a námrazy. Až do konce roku se počasí nemění. Vánoce i nový rok jsou úplně bez sněhu.

Investiční výstavba v roce 2006 nebyla provádě- výstavba
na ve větším rozsahu z finančních důvodu. Obec splácí dva úvěry, ze kterých byla hrazena výstavba nové budovy obecního úřadu, celková investice 4 miliony korun a výstavba centra obnovy života obce v celkové investici 9 milionů korun. Na stavbu obecního úřadu a prodejny potravin získala dotace od Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 50% a na Centrum obnovy života od Evropské unie z programu SAPARD dokonce 80% celkových nákladů. Do konce srpna tohoto roku budou oba úvěry splaceny a obec bude bez dluhů. Všechny investiční akce byly vždy v termínech ukončeny.

V tomto roce bude dokončena stavba místní komunikace v bytové zástavbě a zasbření posezení u kulturního domu. Také výstavba rodinných domů pokračuje. Před kolaudací jsou dva rodinné domy. Další velkou investiční stavbu připravuje provozovatel lyž. areálu pan Ondřej Šimek. Areál bude rozšířen o

další a výkonnější vlek, novou rolbu na úpravu terénu a menší pomocný vlek pro děti. Náklady přesáhnou 6 mil. korun. Návštěvnost naší obce bude narůstat i v zimním období. Nová autobusová čekárna bude postavena v roce 2007.

údržba

Běžná údržba a opravy majetku obce, prováděly v roce 2006 dle potřeby. Hlodu úsilí a finančních prostředků stála zimní údržba místních komunikací. Přísty sněhu dosáhly v tomto roce pokrývky až do výše 160cm. Prokrvování a posyp komunikací, stál starostu obce pana Josefa Tvrajtu mnoho úsilí, aby zajistil bylo práce. Časté sněžení znesnadňovalo tuto práci. Přesto se občané dostali vždy v čas do zaměstnání a děti do školy. V nutných případech se prokrvovalo již od 3 hodin ranních. Sněhové bariéry se odklízely až do konce března. Takovou sněhovou nadílku obec dlouhá léta nepamatuje.

Po dlouhé zimě bylo nutné opravit místní komunikace. Vzniklé výtluky se opravovaly balenou drtí v osadě Krásné i v Hrabešicích. Komunikace byly vyčištěny od posypu v četně příkopů. Údržba zeleně byla prováděna po celý rok. Veřejné prostranství v četně hřbitova a hřiště, musely být posekány 3x. V osadě Krásné byly posečeny pozemky obce a usušeny. Ostatní údržba a opravy majetku byly provedeny podle potřeby a před

Po jarním tání byly vyčištěny příkopy a propusté a opraveny dva mostky. Pravidelný vývoz septiků byl proveden 3x v tomto roce na obecním úřadě, kulturním domě a zdravotním zařízení obce. Při jarním úklidu byl odvezen zřetelný odpad, plast a velkoobjemový domovní odpad. Při autobusové čekárny byly udržovány po celý rok v čistotě. Dvakrát v roce jsou sbírány odpadky po celém katastru, které odhazují projíždějící motoristé. Nejenom pytle z domovním odpadem, ale i různé el. spotřebiče, sedačky ze starých aut a jiné nepotřebné věci jsou vyhazovány po příkopách kolem komunikací. Likvidace tohoto odpadu stojí obec ročně nemalé finanční částky.

Také práce v obecním lese je dost. Byla provedena prořezávka mladých porostů za kostelem, ošetřování malých stromků dvakrát v roce a máčer těchto kultur proti okusu před zimním obdobím. V lesních porostů byly odstraněny stromy napadené kůrovcem, sanace a vývraty. Nahodilé dříví bylo zpracováno na palivo pro potřeby obce a občanů. Při kontrole lesa nebyly závady.

Rok 2006 byl celkem úrodným rokem. U zemědělských plodin byly rozdíly. Okopaniny měly výnos nadprůměrný. Pšenice měla výnos až 65 q z 1 hektaru. úroda

Okopaniny na tom byly daleko hůř. Brambor se uro-
dilo jen asi polovina proti průměru. Řepy by-
lo méně. Zelí se usušilo dostatek. Zeleniny měli zah-
rádkáři dostatek. Z lesních plodů bylo méně malin
a borůvek. Za to hříbů bylo dost. Houbaři jich nosili
plné koše. Ovoce bylo dost u jablek, švestek a třešní. Mé-
ně se urodilo hrušek. Špatná úroda brambor se okam-
žitě promítla v ceně, která dosáhla až 12 korun za kilo.

Kult. a sport. akce

V roce 2006 proběhly kulturní, společenské a spor-
tovní akce v obci, ve stejném pořadí a termínech let mi-
nulých. Pěkné zimní počasí a spousty sněhu zaplnily
lyžařský areál v obci a běžkařské tratě v širokém okolí.
První společenská akce v tomto roce byl hasičský ples, po-
řádaný místními hasiči. Před tímto plesem byl odpoled-
ne ještě dětský maškarní karneval, kde byly vylosovány
tři nejlepší masky. Na večerní ples byla připravena již
tradiční bohatá tombola, převážně z cen které věnovali
občané a hosté. Prodáno bylo 800 losů. Za velké účasti
se vynikající nálada protáhla až do ranních hodin.

Český červený kříž pořádal pomlázkovou taneční
zábavu. Účast byla menší ale nálada byla výborná.
V tombole bylo dost pomlázek, tak o půlnoci začal
na sále pravý velikonoční šmikrnut. Tancovalo se až

ranních hodin. V posledním dubnovém dni postavili místní hasiči májku na místním hřišti. Její kácení proběhne při pořádání dětského dne na konci května.

Prvomájové oslavy probíhaly v Šumperku, kde byl připraven celodenní program pro děti i dospělé. Pro děti to byly různé atrakce zábavy a soutěže. V letním divadle byl program tanečních a hudebních skupin z více zemí a na přilehlé louce byly vystaveny nové auta a čilně veteránů. Stánky s občerstvením také zvedaly dobrou náladu občanů. Účast našich občanů na této oslavě byla menší než minule.

Na konci měsíce května byl připraven dětský den. Celé odpoledne se bavilo 25 dětí různými hrami, soutěžemi a nakonec proběhlo utkání v kopané. Po rozdání diplomů a cen byla skácena májka. Pořadatelé připravili i občerstvení pro všechny děti. Na táboráku se opékaly buřty a děti se rozkázaly až po setmění, unavené ale spokojené.

Na začátek měsíce srpna připravili místní hasiči již dvacátý ročník „Memoriálu Oldřicha Peksy," soutěž hasičských družstev v požárním sportu. Soutěže se zúčastnilo celkem 10 družstev, z toho tři družstva žen. Každé družstvo mělo dva pokusy. Započítával se vždy lepší čas. Na závěr odpoledne soutěžilo šest družstev s požární stříkačkou PS. 1 s tímto strojem byly do-

zahrány dobré časové výsledky. Krásné letní počasí, stánky s občerstvením a kolo štěstí, to vše přispělo k dobré náladě a pohodě nejen soutěžících ale i diváků.

Loučení s prázdninami bylo připraveno na konec měsíce srpna. Místní i přespolní děti prožily odpoledne plné různých her a soutěží. Při závěrečném hodnocení dostaly děti diplomy s výsledky jejich snažení, medaile a upomínkové ceny. K dobré náladě dětí přispělo také kolo štěstí, na kterém si děti vytáčely zdarma různé ceny. Závěrem odpoledne byl zapálen táborák, u kterého dostali soutěžící občerstvení. Táborák zapálila začínající školačka Angelika Ťorajtová z Hrabětic. Bylo to vydařené odpoledne pro všechny přítomné. Loučení s prázdninami i dětský den připravili místní hasiči a Český červený kříž, s přispěním sponzorů.

I po skončení prázdnin a dovolených společenský život v obci pokračoval. U venkovního krbu byly grilovány speciality hospodského a dobrého kuchaře, známého pod jménem Pepino. Dětské hřiště využívaly maminky s malými i odrostlejšími dětmi. Tenisové turnaje se hrály na kurtu u penzionu Jelen. V místní hospodě byly hodnoceny úspěchy otečanů ve střelbě hub a borůvek. Bylo co hodnotit, lesních plodů se o letošním roce urodilo mnoho. Za-

ké pěkné podzimní počasí lákalo k pěším túrám po okolí. Turistů na horských kolech také stále přibývá.

Další připravená akce pro děti byla mikulášská nadílka v sále kulturního domu. Přes třicet připomínek dětí dostalo nadílku, kterou připravili místní hasiči za pomoci místních sponzorů. V tomto roce chodil Mikuláš s doprovodem ještě i po obci, tak že měly děti nadílku dokonce dvakrát. Musím dodat, že dlouholetý organizátor a Mikuláš, pan Karel Vyky dal zemřel po těžké nemoci. V tomto roce jej v přípravě této nadílky nastoupily místní ženy, vedeny paní Jaroslavou Mikulkovou. Díky jim za to, že tato u dětí velmi oblíbená tradice, v naší obci, bude pokračovat i do budoucnosti.

Předsilvestrovská taneční zábava připadla již tradičně na 30 prosince. Do posledního místečka zaplněné prostory kulturního domu, výborný program, občerstvení a bohatá tombola, to vše přineslo výbornou náladu až do ranních hodin. I poslední den roku proběhl v dobré náladě. Sousedské posezení v místním kulturním domě při kudlě, bylo o půlnoci zpestřeno ohňostrojem po celé obci. Přivítání nového roku proběhlo v dobré náladě a protáhlo se až do ranních hodin. Jen lyžařský areál byl opuštěný, protože nenapadl žádný nový sníh.

volby

Rok 2006 se dá nazvat rokem voleb. Druhého a třetího června proběhly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Platné hlasy odevzdalo 5 348 976 voličů. Účast v těchto volbách byla 64,47%. Jednotlivé strany se umístily takto. ODS - 35,38% 81 mandátu, ČSSD 32,32% 74 mandátu, KSČM - 12,81% 26 mandátu, KDU-ČSL 7,22% 13 mandátu, SZ 6,29% 6 mandátu. Po vyhlášení výsledku voleb nastalo drama, jaké dosud žádné volby neměly. Pravice - ODS, KDU-ČSL a SZ získala 100 mandátu, levice ČSSD a KSČM také 100 mandátu. Vítězství ODS ještě nezaručuje, že vláda získá důvěru v této patové situaci. Již dva dny po volbách se mluví o předčasných volbách. První pokus o důvěře vlády byl neúspěšný. Žáky se přelila 100:100 rozpadla. Klub ČSSD opustil Michal Pohanka a po něm i Miloš Melčák. ODS by mohla za pomoci těchto dvou překběhlíků důvěru vládě získat v nastávajícím druhém pokusu.

Dvacátého a dvacátého prvního října proběhly volby komunální a volby do třetiny Senátu. I tyto volby vyhrála v obou případech taktéž ODS. Do Senátu 14 mandátu, komunální volby 36,4% za účasti 46,4% voličů. Volby do Senátu byly dvoukolové. Účast v prvním kole 42,1%, druhé kolo 20,7% voličů. Počet voličů druhého kola byl velmi nízký, protože už bylo v podstatě rozhodnuto ve výsledku kola prvního.

Do zastupitelstva obce Hraběšic byly podány dvě kandidátky. Nezávislí navrhli 8 kandidátů a samostatnou kandidátku měl pan Emil Markovský. Nové zastupitelstvo obce bylo zvoleno v tomto složení. Helena Buchtová, Dana Barčíková, Josef Forajta, ing. Libor Suchánek, Alois Miča, Jiří Mikulka a Jan Kampas. Jako náhradník, Marta Matisová. Těsně, dva dny před volbami, odstoupil z kandidátky nezávislých pan Miroslav Hevera, který byl také navržen na funkci starosty na další volební období. Důvod odstoupení uvedl, z rodinných důvodů. Volet do zastupitelstva obce se zúčastnilo 80% voličů.

Nově zvolené zastupitelstvo provedlo na veřejném ustavujícím zasedání volbu starosty a místostarosty obce. Všemi hlasy byl zvolen starostou obce opět pan Josef Forajta, který bude tuto funkci vykonávat již páté volební období. Taktéž všemi hlasy byl zvolen i místostarosta, ing. Libor Suchánek. Předsedou finančního výboru byl zvolen pan Jiří Mikulka a předsedou kontrolního výboru pan Alois Miča. Zastupitelstvo obce má i v tomto volebním období 7 členů a jednoho náhradníka. Větší změny ve vedení nejsou.

Velké množství napadaného sněhu způsobilo velké hmotné škody. Vznikly při propadu a zřícení střech na stavbách obchodních center, skladů, zemědělských hal

živelná pohromy

zemědělských hal a rodinných domů. Na střechách ležela až 1,50 metru vysoká vrstva těžkého sněhu. V naší obci větší škody nevznikly. Občané se snažili sníh ze střech odstraňovat. Na budovách v majetku obce, byl sníh skarován za pomoci vysokozdvižné plošiny. Také sněhové bariéry které vznikly odhrnováním, musely být odklizeny těžkou technikou, aby se vše udrželo v provozu. Díky tomuto úsilí, nebyly škody na obecním ani soukromném majetku.

Při rychlém jarním tání vznikly povodně v záplavových oblastech, s otravskými škodami. Naše obci škody nevznikly. Pod velkou vrstvou sněhu nebyla půda promrzlá a díky tomu, se značná část vody vsákla do půdy. Ani hrabešický potok, i když v některých místech hrozil, nezpůsobil závažnější škody. Horší na tom byly obce v níže položených oblastech.

úmrtí. V pátek dne 3 listopadu 2006 zemřel po delší těžké nemoci, ve věku nedožitých 64 let pan Karel Výkydal. Manželé Výkydalovi si postavili v Hrabešicích chatu, na které trávili veškerý volný čas. V jejich průchodem získala obec jednoho z největších nadšenců o kulturní, společenské a sportovní dění v obci. Byl organizátorem snad všech akcí které se v Hrabešicích konaly. Jeho práce s dětmi, pro které připravoval různé akce, byla vynikající. Dětmi byl

oblíben v celém okolí. Velký kus práce odvedl i ve složkách, ve kterých byl členem. Jeho nejoblíbenějším koníčkem byl chov drobného zvířectva. Zvířata měl rád, proto na své farmě choval snad všechno co se chovat dalo. Byl členem chovatelů, kde se zúčastňoval výstav se svým zvířectvem.

Jeho následkem se otvorily hradice, stavění májky, loučení s prázdninami, mikulášská nadílka a jiné akce. Jako člen výboru, později starosta kasiců, byl organizátorem všech dvaceti ročníků Memoriálu Oldřicha Pekárky v basketbalovém sportu. V celém okolí byl velmi oblíben pro svou veselou, kamarádskou a nezištnou povahu. Se zesnulým panem Karlem Vykydalem, se spolutěsné rozloučili ve čtvrtek dne 9 listopadu 2006 ve 12°° hodin v obřadní síni šumperského krematoria. Čest jeho památce.

Celková činnost zastupitelstva obce a práce obecního úřadu je otázky hodnocena kladně. Zastupitelstvo obce zasedá pravidelně první středu v měsíci. Každé zasedání je veřejné. Každý třetí měsíc je veřejné zasedání v kulturním domě vždy v sobotu, aby se ho mohli zúčastnit i chalupáři. Práce spočívá především v péči o majetek obce, vzhled obce, výstavbu a pomoc občanům. Hodně času je věnováno na udržování čistoty a pořádku v obci. Pravidelně je prováděn

činnost OÚ

voz domovního odpadu a jednou ročně také ostatní ho odpadu „sklo železo, velkoobjemový odpad a odpad nebezpečný." Během roku jsou udržovány veřejné plochy hřbitov a ostatní parcely v majetku obce. Jedná se hlavně o sečení a úklidu posekané travní hmoty. Také administrativní práce je na obecním úřadě stále více.

Pro další rozvoj obce a také s platností nového stavebního zákona, musí být v k.ú. Hrabišíce a k.ú. Krásné u Šumperka nový územní plán na oba uvedené katastry. Územní plány umožní další výstavbu v obci. Nárust trvale bydlících občanů je velmi důležitý k udržení samostatnosti obce a také k příjmům z daňových výtěžností. Stále narůstající ceny všech služeb, energie a jiných finančních položek, ukrajují z rozpočtu obce velký krajíc a na rozvoj toho moc nezbývá. Obec s malým počtem trvale bydlících občanů jsou na tom nejhůře, protože příjmy z daňové výtěžnosti od státu jsou rozdělovány podle počtu obyvatel a vlastních příjmů mají minimum.

I přes tyto potíže se Hrabišicím podařilo několik investičních akcí, za pomoci dotací získaných z programů Evropské unie, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva řemesel. Úřady které si obec vzala na zajišťování těchto akcí se daří splácet v čas. Zbývá jen

malá částka a otec nebude mít žádné dluhy, nic nemá v zástavě ani nikde neručí. Do příštího roku půjde bez jakýchkoliv finančních a jiných závazků.

V tomto roce se v Hratěšicích nestala žádná mimořádná událost. Naší občané neřešili žádné sousedské sváry takže život v obci probíhal v pohodě. Je pravdou, že neustálé zdražování, hlavně potravin a energie životní úroveň občanů spíš zhoršuje než by rostla. Také politická situace po volbách moc klidu a jistoty občanům nepřinesla. Musíme doufat, že nastane čas a všechno se uklidní ve prospěch občanů a republiky. Na závěr roku, bych chtěl popřát do roku nového všem hodně zdraví a osobní pohody. Tímto přáním končím zápis za rok 2006 v obecní kronice. závěr

Zápis roku 2006 do kroniky obce Hratěšic provedl:
Josef Forajta kronikář.

Forajta

Rok 2007

Úvodním slovem začíná i zápis do této pamět- Úvod
ní knihy pro rok 2007. Události které nastaly během
loňského roku v Hrabešicích a okolí, se budu snažit po-
psat tak, aby byly zachovány pro budoucnost. Každým
rokem zaniká život v obci i ve světě mnoho změn, které
si zaslouží aby byly zapsány a připomínaly co se dělo.

Rok 2007 byl pro Českou republiku nejteplejším Počasí
rokem za posledních 232 let, od kdy se v pražském Kle-
mentinu pravidelně měří teplota. Průměrná teplota vzdu-

stoupila na +9,1 °C, což je o 1,6 stupně teplejší, než je dlouhodobý průměr za uvedená léta, který byl +7,5°C. Jen pro zajímavost, tento rok se teplota zvedla o 0,9°C proti roku 2006, kdy byl v naší republice naměřen průměr 8,2 °C. Tento nárust teploty dokazuje globální oteplování nejen u nás, ale i celé planety.

Měsíc leden začal spíš jarním počasím. Denní teplota vystoupila až na +13°C, noční byla jen kolem 0°C. Od 18 ledna do 20 ledna ukázal svou sílu orkán Kyrill, který napáchal obrovské škody v lesích, na domech a ostatním majetku. Po této živelné pohromě nastal obrat v počasí. Silně se ochladilo. Napadl sníh a stálé silný vítr přinesl noční teploty, které klesly až na -15°C. Mrazivé a větrné počasí provázené jen mírným sněžením trvá do konce ledna. Při ranní inverze se tvoří námrazy.

Únor začal mírným oteplením. Je zataženo, častě sněhové přeháňky s deštěm tvoří silnou námrazu. Denní teplota je kolem +5°C, noční -3 až -5°C. Tvoří se silné ranní mlhy. Sněhu zbylo jen malý poprašek. Až do konce února se počasí nemění. Teplota přes den +3°C.

Ani březen nic na počasí nemění. Vypadá to, že zima skončila. Je stále zataženo s častými již jen deštovými přeháňkami. V polovině měsíce nastává pro-

na. Jasné a slunečné počasí přináší silné oteplení a odpolední teplota stoupá až na +18°C. Od 20 března je znovu ochlazení. Denní teplota klesá k nule, ranní je -3°C. Je zataženo, silný vítr a sněžení. Napadlo 25 cm sněhu a tvoří se závěje. Konec března je teplejší. V tomto měsíci byly výrazné rozdíly v denní teplotě.

Duben začal krásným slunečným a klidné teplým počasím. Je jasno s mírným větrem a denní teplotou kolem +15°C. Od poloviny dubna je stále pěkně a odpolední teplota stoupá až na +25°C. Větrné a teplé počasí je příčinou značného sucha. Do konce měsíce je stále slunečné a teplé počasí. Denní teplota dosáhla až na +26°C, ranní je od +10°C až do +14°C.

Od 1 května nastává ochlazení. Ranní teplota klesá k nule, odpolední je do +15°C. Je stále velké sucho. Změna počasí nastává od 6 května. Je zataženo a konečně přichází déšť. 13 května je bouřka silný déšť. Po této bouřce nastává krásné počasí. Je jasno a odpolední teploty jsou až +31°C. Jasné a slunečné počasí s teplotami kolem +30°C je do konce měsíce května. Teplé počasí provází značné sucho.

Červen začíná ochlazením a deštěm, 10 června je silná bouřka provázená silným přívalovým deštěm.

Po této bouřce nastávají vedra s častými bouřkami a prudkými lijáky. Dusné počasí je až do konce půlce.

Začátek července je chladnější ale stále deštivý. Od poloviny měsíce nastávají doslova tropická vedra. V posledních hodinách je teplota až +37°C. Tyto vedra provázejí silné bouřky. Až do konce července je vedro a dusno. Vždy před bouřkou je až nesnesitelné dusno, které bolí hlavně starší a nemocné občany se srdečními vadami.

A měsíc srpen s tímto počasí pokračuje. Celý měsíc se teplota pohybuje kolem 33°C a časté bouřky se silnými dešti, vytvářejí doslova tropické, vlhké a horké počasí.

Začátek září přináší výraznou změnu. Nastává ochlazení. Denní teplota klesá až na +13°C. Páleného září dokonce na horách sněží. Je zataženo s častým deštěm. Na Jeseníku jsou dokonce povodně. Denní teplota se pohybuje od 13 do 15°C. Od 15 září nastává krásné počasí. Je jasno, ráno je chladnější, místy i přízemní mrazíky, ale odpolední teplota stoupá až na +24°C. Do konce měsíce zůstává počasí stejné. Je krásné bát léto.

Krásné počasí se udrželo až do 17 října. Od 18 října nastávábrat. Je zataženo a fouká ostrý mrazivý vítr. Ráno teplota klesá až k nule, denní je od +6 do +9°C. 20 října napadl první sníh. Do konce měsíce je chladné počasí.

Listopad začal ještě chladnějším počasím. Tenká studený pás a jsou sněhové přeháňky s denní teplotou +3°C. Na Martina napadlo 25 cm sněhu. 18 listopadu klesá noční teplota až na -13°C. Při ranních mlhách se tvoří silná námraza a náledí. Studené počasí je až do konce měsíce.

Začátek prosince je teplejší. Ranní teplota je od -3°C do +1°C, přes den 6-9°C. Časté mrholení a ranní mlhy tvoří stále silné námrazy a náledí. Sníh roztál. Od 19 prosince klesá ranní teplota až na -14°C, přes den je kolem nuly. V nižších polohách je zataženo a silné mlhy, na horách je krásné slunečné počasí. Vánoce i konce roku prožily v zimním počasí. I když v okolí nebyl žádný sníh, v Hrabětících byly svátky vánoční i konce roku bílé. Dostova pohádkovou atmosféru vytvořila námraza a mírné sněžení. Ranní teplota se pohybovala celé svátky kolem -14°C, přes den -4°C. Díky zasněžování byl v provozu i lyžařský vlek.

Jarní sucha v tomto roce nepředpovídala větší úrodu. Úroda
ale příroda všechno dohnala. Od května začaly deštové přeháňky s teplým počasím a i přes nepříznivou předpověď byla nakonec úroda dobrá. U ovoce bylo hodně pecková. U jablek a hrušek to bylo statší. Zeleniny, hlavně kořenové bylo také dost, brambor jen průměrně. Obilininy vynesly nad průměr minulých let. Jarní sucha ovlivnily proso

senosečí. Otava byla na sklizeň velmi dobrá. Z lesních plodů bylo méně malin, což zapříčinily časté deštivé přeháňky, při kterých plody opadaly. Za to hříbků, borůvek a ostružin byla příroda velmi bohatá.

Výstavba

Výstavba rodinných domů pokračuje i v tomto roce. Obec nemůže v plánu prací žádnou investiční výstavbu. V tomto roce se připravovaly dva projekty, rekonstrukce vodovodu v rozsahu 8 mil. korun a pořízení nového územního plánu pro k.ú. Hraničice a k.ú. Krásné u Šumperka, v ceně 400 tisíc korun. Na tyto projekty byly podány žádosti o dotace z Programu obnovy venkova z peněz Evropské unie. Dotace by měly činit 90 % nákladů. Pokud obec obdrží dotace, začne se s výstavbou v příštím roce. Na průběžné zafinancování má obec úvěr u České spořitelny, který činí 5 000 000 Kč.

Menší stavbou byla v tomto roce byla autobusová čekárna u kamenolomu v Krásném. Čekárna je celodřevěná a byla postavena svépomocně. Celková cena včetně úpravy okolí vyšla na 36 000 Kč. Byla provedena také větší oprava na budově rekreačního zařízení. Byly vyměněny dešťové okapy a svody na hlavní budově i hospodářské budově a nový kanalizační odpad dešťové vody. Celková cena těchto oprav byla 80 000 Kč.

V tomto roce byla dokončena výstavba zesilovače signálů mobilních telefonů. Stavba je postavena na parcele u Žraťovky, je kovové konstrukce a má výšku 40 metrů. Pro veřejnost přístupná není. Je to škoda, mohla sloužit i jako vyhlídková rozhledna.

Údržba obecního majetku probíhala podle plánu a potřeby. Po zimním období byly vyspraveny výtluky na místních komunikacích v Krásném i v Hraběšicích. Vysprávka byla provedena balenou drtí firmou Evjak Šumperk. Při jarním úklidu obce byl odvezen veškerý odpad - železo, plasty a velkoobjemový domovní odpad. Údržba zeleně na veřejných plochách probíhala dle potřeby po celý rok. Veřejné plochy, hřbitov a hřiště se sekaly a uklízela travní hmota třikrát v tomto roce. Taktéž zemědělské pozemky které obec vlastní byly uklizeny. Údržba

Zajištění topení pro budovu obecního úřadu bylo dovezeno z údržby mezních porostů a zbytků z lesní těžby po kalamitě. Dřevo bylo pořezáno, poštípáno a uklizeno do dřevníku. Při údržbě komínů byla provedená i revize kotlů, ve kterých byly vyměněny kouřovody a rošty. Pravidelně jsou vyváženy odpadní jímky na OÚ a Klášteře. Zimní údržba na místních komunikacích a různé poruchy jsou prováděny během roku stále,

podle rozsahu aby se zamezilo ještě většímu škodám. Údržba na budovách které jsou v majetku obce se provádí pravidelně zaměstnanci obecního úřadu.

Lesní práce

Hned počátkem roku přišla velká kalamita v lesích. Orkán Kyrill napáchal otrovské škody na lesních porostech v celé republice. Obecní lesy byly zasaženy kalamitou v k.ú. Hrabešice. Polomů a vývratů bylo kolem 300 m³. Obec má své lesy pojištěny, proto žádala o náhradu škod. Náhrada pokryla jen částečně škodu, přes to částka 34000 kč. dost pomohla. Veškerá dřevní hmota byla okamžitě zpracována a vyvezena.

Následně po orkánu přišla další pohroma, která napáchala další škody. Obci spadlo dalších 70 m³ dřeva. Veškeré dřevo bylo vyčištěno, rozmanipulováno a přijatelná dřevní hmota, byla ještě celkem dobře prodána. Rychlá těžba zmírnila finanční škody, protože cena dřeva po kalamitě výsoce klesla. Znehodnocené dřevo, štípy a vrcky byly zpracovány na palivo. Les byl uklizen a vzniklé holiny byly dosázeny novými stromky.

Práce v lese pokračovala ošetřováním mladých porostů, které se provedlo v letošním roce dvakrát, před jarním oteplením byl proveden nátěr proti okusu zvěří a následná těžba během podzimu. Veškeré lesní poros-

by, které jsou v majetku obce se podařilo během roku i po tak velkých kalamitách dát do pořádku. Při průběžné kontrole v životním prostředí nebyly závady.

Kulturní, společenské a sportovní akce probíhaly spol.akce i v tomto roce v již léta dodržovaných termínech. Jako každý rok začal rok 2007 novoročním setkáním občanů, které je již tradičně na plácku, který byl pojmenován Silvestrovské náměstíčko. Po novoročním přípitku, občerstvení a sousedském pokecání, se občané rozešli do svých domovů. Na uvítání nového roku je pořádán výšlap na Kamenec, kterého se účastní i okolní obce. V tomto roce byla účast velká. Přišlo přes 60 lidí.

Hasičský bál byl připraven na sobotu 17. února. I když byla účast menší, hosté se dobře bavili. K dobré náladě přispěla také hudba, bohatá tombola a občerstvení. Hosté se bavili až do ranních hodin. Maškarní bál pro děti byl místními hasiči připraven na 4 března. Byla vyhlášena soutěž o nejlepší masku, kterou děti očekávaly s netrpělivostí a napětím. Velká účast masek připravila porotě těžké rozhodování, která z nich je nejlepší. Všechny děti dostaly sladkou odměnu z velkého dortu. Nejen děti ale i rodiče se dobře bavili. Na dětech bylo znát, že se jim toto odpoledne moc líbilo.

Velikonoční zátava se v tomto roce neuskutečnila. Ale na pomlázku chodily děti i dospělí v kojeném počtu. Velikonoční posezení u krbu s grilováním různých specialit, připravil nájemce kulturního domu pan Josef Wágner „zvaný Pepino". Účast byla velká. Přispělo k tomu krásné počasí i dobré jídlo, které nemělo chybu.

V tomto roce nepostavili místní kasiči ani májku. Po úmrtí hlavního organizátora těchto tradic pana Karla Týkydala se zatím nenašel nikdo, kdo by se o udržení těchto tradic postaral aby úplně nevymizely. Nekonal se ani Memoriál Oldřicha Peksy v kasičském sportu o putovní pohár. U všech proběhlých dvaceti ročníků této soutěže byl jako hlavní aktér pan Týkydal, společně s místními kasiči. Doufejme, že se v dalším roce podaří tyto krásné tradice otrosit.

V letních měsících proběhlo na místním hřišti několik utkání v minikopané. Turnaje se hrály s upravenými pravidly a jen se šesti hráči v mužstvu. Hrálo se o pěkné ceny. Účast diváků i mužstev byla velká. Pro všechny bylo připraveno bohaté občerstvení. Pěší túry po okolí jsou oblíbené hlavně u rekreantů a hostů, kteří přijíždějí do Hradešic na odpočinek. Delší vyjížďky na horských kolech jsou oblíbeny ne-

jen v okolí ale i u našich občanů. Další společenská akce byla mikulášská nadílka pro místní i přespolní děti. Dětem byly odpoledne promítány pohádky a navečer se rozdávaly balíčky. Mikuláš, anděl a dokonce dva čerti měli dost práce než všechny děti obdarovali. Mikulášská nadílka pokračovala i večer po celé obci. Pro rodiče i děti byla nadílka připravena také u zasněženého krbu, kde bylo připraveno občerstvení. Hospodský se jako kuchař vyznamenal. Jeho speciality byly návštěvníky oceněny pochvalou.

Předsilvestrovská taneční zábava proběhla v dobré náladě a pohodě, za účasti nejméně stovky návštěvníků. Již tradičně je tato zábava 30 prosince. Veselo bylo až do ranních hodin. I na poslední den v roce bylo připraveno posezení s hudbou a tancem.

Díky provozu lyžařského areálu byly únor i konec roku opravdu krásné. I když v okolí nebylo žádného sněhu, pan Šimek stačil zasněžit areál a celé svátky se lyžovalo. Hraběšice byly doslova pohádkové i díky mámraze a malým popraškem sněhu.

Životní úroveň v tomto roce u převážné části obyvatel spíše klesá. Příčinou je nárůst cen potravin, služeb a energie, které se zvedají měsíc od měsíce. Živ. úroveň

V prosinci se prodávalo máslo za 38 korun. Růst spotřebitelských cen ke konci roku zrychlil na 5,4 procenta. Jde o nejvyšší meziroční nárust od srpna roku 2001. Zvýšily se hlavně ceny potravin, pohonných hmot, dopravy, vody, energie a i všech ostatních služeb. Z potravin se ceny zvedly o 21%, z toho například chleba o 35%, mouky o 50%, mléka a mléčných výrobků o 35%, cigaret a tabáku o 29% a piva o 10%. A bude ještě hůře.

Od nového roku půjdou nahoru ceny energie, nájemného, poplatky u lékaře, v lékárnách a příplatky na léky. V nemocnicích budou občané platit 60 korun denně a na pohotovosti 90 korun. Pro občany z toho vyplývá, že životní úroveň nebude stoupat ale dost klesat. Analitici vypočítali, že průměrná mzda činí v tomto roce 21000 korun. Ale zapomněli spočítat, kolika lidem je tento průměr jenom snem. O důchodcích ani nemluvě. Dvě třetiny občanů v aktivním věku dosahují jen málo nad polovinu tohoto průměru. Zbývá nám jen doufat, že budoucnost přinese i něco dobrého pro všechny občany.

Život obce

Život v obci probíhal v celku poklidně. Sousedské vztahy nebyly narušeny žádnou větší událostí nebo většími spory. Je pravdou, že se zvýšil dopravní provoz přes Hradešice a také turistický ruch. Někteří

návštěvníci se v naší obci „hlavně z řad mládeže" nechovají tak, že by to přispívalo ke klidu a pohodě na co jsme všichni zvyklí. Také provoz na silnici třetí třídy, která je ve správě Kraje Olomouc několikanásobně vzrostl. Po opravě této silnice „Hrabenice - Sobotín" si řidiči zkracují trasu Šumperk - Ostrava a zpět. Na nedodržování předepsané rychlosti v obci, bylo již několik stížností.

V zimním období je po obci klidnější. Silnice do Sobotína se neprohrnuje a návštěvníci SKI areálu mají k dispozici odstavnou plochu pro auta přímo u vleku. Na silnici se již netvoří řady stojících aut, která překážela při průjezdu a údržbě. Jen rozsvěcování ruší klid. Na katastru obce stále hospodaří zemědělská firma AGRO Měrín. Převážná část pastvin je spásána hovězím dobytkem a ostatní pastviny jsou sečeny na seno a sušení sena. Veškerá orná půda byla zabrovněna. Spolupráce obce s firmou Agro Měrín je dobrá.

V osadě Krásné má v provozu kamenolom stavební firma Ekoris Žábřeh. Na hluk, prašnost a nájezdovou komunikaci, která je plná bláta při špatném počasí, jsou stále stížnosti od občanů a chalupářů. I když se vlastník kamenolomu snaží zabránit znečištění, nelze hluk a prašnost úplně omezit.

Dobře se vede i provozovateli palírny panu Markovskému Petr. Spokojenost zákazníků s dobrým destilátem přivádí další zájemce. Dá se říci, že má dobré jméno v celém okolí. Prodejna potravin je stále v provozu ale po dalším zdražování nebude mít šanci k přežití. Obecní úřad, ve stávajícím stavu asi provoz této prodejny dále nezdrží. Občané nakupují v této prodejně jen to nejnutnější. Pro velké nákupy se jezdí do Šumperka, z důvodu levnějšího zboží. Obec pronajímá prodejnu bez nájmu, elektřiny, vody a topení, hradí také dovoz pečiva a přesto je tržba tak malá, že nevychází ani na režii nájemce, tak že o platbu není ani řeč.

Kulturní dům s restaurací je v provozu jen o víkendu. Penzion Jelen provozuje také restauraci která je v provozu celý týden. Nárust turistického ruchu je znát klamně při ubytování. K dispozici jsou tyto zařízení. Rekreační zařízení obce „Kláštěr", penzion Jelen, ubytovna katolické mládeže, Dům dětí v Krásném a několik soukromných chat, které vlastníci pronajímají. Celkem asi 120 lůžek.

O starší občany pečuje po zdravotní stránce obvodní lékař MUDr. Ladislav Jrygar, který za občany dojíždí pravidelně po čtvrtcích dnech. Také pokrok

obědů z Armády spásy, využívají hlavně starší občané. Obecní úřad se snaží také přispívat ke spokojenějšímu životu všech občanů. Kromě různé pomoci o kterou občané požádají, navštěvuje občany při jejich životních jubileích vždy s přáním a dárkem, u nově narozených občánků přispívá částkou 1000 kč, občanům nad 65 let přispívá k vánocům částkou 500 korun, při úmrtí je pamatováno na smuteční věnec.

V rámci možností pomáhá se zajištěním dřeva na topení a jinou pomoc kterou občané potřebují. To vše přispívá k lepšímu životu v obci. Také je to nejlépe poznat, že občané mají zájem o veškeré dění v naší obci, z účasti na veřejných zasedáních a volbách, kde bývá účast až 80% voličů. Za to patří všem poděkování a zastupitelstvo obce si zájmu občanů velmi váží.

Počet trvale bydlících občanů rok od roku přibývá. Pohyb obyv.
K 31.12.2007 má obec Hratěšice 125 trvale bydlících obyvatel. Nejstarší občankou obce je paní Marie Kampasová narozená v roce 1914 a oslavila v tomto roce již 93 let. Přejeme ji hodně zdraví do dalšího života. Občanů starších 65 let žije v obci 17, od 15 do 65 let 86 občanů a dětí do 15ti let 22. Od roku 1990 kdy se Hratěšice staly znovu samostatnou obcí, je to nárůst občanů o 100%.

úmstí

V roce 2007 se otec Hrabětice rozloučila se třemi trvale bydlícími občany, kteří během loňského roku zemřeli. V pátek dne 2 března zemřel náhle, ve věku požehnaných 78 let, pan Adolf Červenka. Společně s manželkou žili na chalupě v Hrabětících jako trvale bydlící dlouhá léta. Od roku 1999 po úmrtí manželky žil pan Adolf Červenka sám. Často za ním dojížděly děti s rodinami z Ostravy. Byl velmi oblíbený pro svou klidnou a ochotnou povahu. Vždy rád pomohl ostatním, pokud to bylo v jeho silách. Naši spoluobčané a přátelé se zesnulým, panem Červenkou rozloučili v pátek 9 března v obřadní síni šumperského krematoria.

Dne 19. května 2007 zemřel po delší těžké nemoci pan ing. Jiří Háječek. Část svého života žil a pracoval v Kanadě. Po roce 1990 koupil v Hrabětících chalupu a po odchodu do důchodu se z Kanady vrátil a žil na své chalupě trvale. Aktivně se zapojoval do veškerého dění v obci. Měl rád přírodu, hlavně hory po kterých rád chodil. Jeho tři synové žijí stále v Kanadě, kde je často navštěvoval. Rozloučení s panem ing. Jiřím Háječkem se konalo jen v rodinném kruhu. Spoluobčané, přátelé a kamarádi uctili jeho památku smuteční společnou vzpomínkou na zesnulého.

V sobotu dne 26 května 2007, zemřela po dlouhé těžké nemoci paní Josefka Večeřová, ve věku nedožitých 77 let. V Hraběšicích žila od roku 1946. Společně s manželem vychovala dvě děti. Paní Josefka Večeřová byla skromné a klidné povahy. Po odchodu do důchodu se věnovala práci na zahradě a kolem domku. Ráda pěstovala květiny a také pečovala o opuštěné hroby na místním hřbitově. Naší spoluobčané se ze zesnulou paní Josefkou Večeřovou, rozloučili v pátek 1. června 2007 v 15.00 hodin v chrámu Páně v Hraběšicích. Po smutečním obřadu, byly její ostatky uloženy do rodinného hrobu na místním hřbitově. Čest jejich památce.

Hned počátek roku 2007 začal živelnou pohromou na území naší republiky v četně obce Hraběšic. Orkán Kyrill, který se přehnal i přes naše území, napáchal od 18 do 20 ledna obrovské škody nejen na lesních porostech ale i velkých stavbách a rodinných domech. Během dvou dnů byla napáchaná škoda která přesáhla částku několika miliard korun. Na katastru obce vznikla škoda hlavně na lesních porostech. Živel. pohromy

Bylo polámáno a vyvráceno na 300 m^3 hodnotného dřeva. Ze stavet to odnesla chata na konečné na kterou spadla rozlomená lípa a zničila střechu.

V měsíci březnu se přihnala další silná vichřice která přišla od Šotolína. Byly další škody hlavně na lesních porostech. Na majetku otce škody nebyly tak velké jako při orkánu Kyrill. Na katastru Hrabiné u Šumperka, bylo na majetku otce polámáno a vyvráceno přes 70 m³ dřeva. Městské lesy a Lesy České republiky měly škody v daleko větším rozsahu než les otce.

I přes velké změny v počasí, jarní sucho, potom déšť a zima, tropické léto s teplotami až 37°C další škody nevznikly. Koncem léta přišly silné bouřky s přívalovými dešti. Pohrozil i hrabešický potok, ve kterém se během dvou hodin zvedla hladina až o jeden metr. Záplavy byly na Jesenicku a v okolí Litovle. V Hrabešicích žádné škody nevznikly ale přes to bylo co uklízet. Náplavy bahna na komunikacích, polámané větve, to všechno splavily silné deště až do okrajové části obce.

Ke konci roku 2007 přišla velká pohroma pro místní včelaře. V sousední obci Rudoltice, se vyskytl včelí mor. Chovatel pan Richard Měrka musel spálit přes šedesát včelstev s četně úlů a jejich vybavení. Všichni chovatelé včel v okolí, museli odevzdat vzorky svých včelstev pro veterinární vyšetření. Pokud by se zjistilo, že se včelí mor rozšířil i do okolí, muselo by dojít k lik-

vidaci dalších včelstev a zařízení. Byla by to velká zbraňa jak pro chovatele včel, tak pro okolní přírodu. Doufejme, že nedojde k další likvidaci včel.

Na závěr bych chtěl doplnit celý zápis několika větami. Po celý rok se vedení obce snažilo, aby Hratěšice byly obcí, ve které se občanům cítí spokojeni. Byla projednávaná i možnost připojit se k větší obci, u nás to měl být Nový Malín. Finanční prostředky které jsou na obce převáděny z daňové výtěžnosti, jsou u malých obcí velmi nízké. Pro porovnání: obce do 200 obyvatel 4500 kč. občan, velké města: Praha 32000 kč. občan. Tyto prostředky nestačí na financování investičních akcí pro rozvoj obce. Připojení by bylo pro nás finančně výhodné, ale pokud by se Hratěšice rozhodly pro připojení, již nikdy by se nemohly stát samostatnou obcí. Jednomyslně zastupitelstvo obce nakonec rozhodlo, že Hratěšice zůstanou i nadále samostatné. Že budoucnost rozhodne zda bylo rozhodnutí správné. Tím končím zápis do kroniky obce za rok 2007. Závěr

Zápis za rok 2007 provedl:
Josef Šorejta - kronikář

Rok 2008

Dalším zápisem do této pamětní knihy otce budou události, které přinesl rok 2008. Povinností kronikáře je, zaznamenat všechny události o otci podle pravdy tak, aby v budoucnosti mohla tato kniha přiblížit dění a život otce v těžkých minutách. Já se budu jako kronikář snažit, aby průběh události za tento rok o otci a také ve světě byl zachycován pro další generace, které se budou zajímat o minulost. úvod

Rok 2008 nezačal zrovna zimním počasím. Je tak sněhu jen ranní mlhy tvoří silnou námrazu počasí

a náledí. Ranní teploty jsou -4°C, přes den až +6°C. Jemně fouká studený vítr. Od 16 ledna se otepluje. Ráno je -3°C, přes den až +8°C. Větrné, slunečné počasí a husté ranní mlhy s mrazíkem a náledím trvají až do konce měsíce ledna. Jasněji je 31 ledna.

Únor začal lepším počasím. Je jasno, vítr se uklidnil a ráno je jen kolem -1°C, přes den až +9°C. V polovině února se silně oblačnost. Silný studený vítr s ranní teplotou až -13°C a i přes den je kolem -3°. 23 února se počasí výrazně mění. Je jasno, vítr se utišil a denní teplota stoupá až na +15°C. V Českých Budějovicích naměřili dokonce až +21°C. Do konce měsíce února se počasí nemění. Ranní teplota +3°C, přes den kolem +11°C. Je polojasno a úplné bezvětří.

Březen začal v celé republice silnou vichřicí nazvanou EMMA. Na horách dosahovala rychlosti orkánu to je až 145 km v hodině. Vichřice napáchala značné škody na majetku. 12 března přišla další vichřice nazvaná KIRSTEN. Ta již nebyla tak silná, 120 km hod. a napáchané škody byly menší. Do poloviny března byla ranní teplota -2 až -3°C, přes den jen kolem +9°C. Druhá polovina měsíce přinášší silné oblačnost. Nastává nová zima. 19 března silně sněží a ranní tep-

leta klesá na -6°C, přes den je kolem nuly. Tvoří se závěje a na silnicích jsou místy neprůjezdné úseky. I na Velikonoční svátky stále sněží. Až konec března přináší oteplení. Nastává krásné slunečné počasí. Je jasno, bez větru a denní teplota až +16°C.

Měsíc duben začal výraznou změnou. Je zataženo, deštivé přeháňky a na horách ještě sněžení. Ve teplota v ranních hodinách -2°C, přes den je +5 až +7,5°C. Časté přeháňky, silné ranní mlhy které tvoří náledí a studený vítr. Opravdu aprílový měsíc. Až závěrem dubna se počasí mění. Při jasném počasí dosáhla teplota +20°C.

Květen s teplým počasím pokračuje. 1 máj je ještě chladnější s teplotou +16°C. Od 2 května je již krásné slunečné počasí. Ranní teplota se pohybuje jen kolem +3°C, přes den ale stoupá až na +23°C. Slunečné počasí trvá do poloviny měsíce. Od 15 května je zataženo, s častými deštivými přeháňkami a silným větrem. V neděli 18 je bouřka provázena silným přívalovým deštěm. Na Jesenicku způsobila tato bouřka záplavy. Až do 24 května pršelo. Záplavy se rozšířily po celé severní Moravě. Deštivé počasí provází také oteplení. Ranní teploty je do +8°C, přes den kolem +15°C.

Poslední květnové dny je krásné slunečné počasí. Ranní teplota je kolem +14 °C, odpolední vystupuje až ke 30 °C. Slunečné počasí trvá ale jen do 2 června. Již 3 je silná bouřka s přívalovým deštěm, silným větrem a místy i kroupami. Proměnlivé počasí trvá celý červen. Při vyjasnění stoupají denní teploty až na 30 °C a v září na to přichází silná bouřka s deštěm. Tyto přívalové deště napáchaly značné škody na místních komunikacích i v Hradešicích.

Červenec s proměnlivým počasí pokračuje. Při vyjasnění teploty až 33 °C, se střídají se silnými bouřkami a přívalovými dešti. Nejnižší denní teplota v červenci byla 22, jen 17 °C. Měsíc srpen sice s teplem ale deštivém počasí pokračuje. Bouřky provázené vichřicí a silným deštěm, ztoho vyjasnění s denní teplotou až 33 °C a znovu další silné bouřky. Až koncem srpna se počasí mění k lepšímu. Je jasno a nastaly pěkné slunečné dny s denními teplotami kolem 28 až 30 °C. I ranní teplota dosahuje až na 22 °C.

Krásné slunečné počasí pokračuje i v září. 6 září je denní teplota až +30 °C, ale v noci je bouřka se silným deštěm. Krásné babí léto trvá do 13. září. Pak se prudce ochlazuje. Je zataženo s častým deštěm a

na horách je dokonce sněhový poprašek. Ranní teplota klesá až na +4°C a přes den je jenom +10°C. Chladné a deštivé počasí s větrem trvá do konce září.

Chladným počasím začíná i říjen. 5 října se vyjasňuje a je první přízemní mrazík -2°C. Od 6 října je polojasno, jen občas zamlžení s ranními mlhami. Při vyjasnění je denní teplota stále kolem +20°C. až do konce října se počasí nemění. Denní teplota se pohybuje stále kolem +20°C, ranní je kolem +2 až +6°C.

Do poloviny listopadu se počasí nemění. Je stále celkem slunečné počasí a denní teplota je kolem +20°C. V druhé polovině listopadu nastává prudké ochlazení. Ranní teplota klesá na -2 až -4°C, denní se pohybuje od +3 do +6°C. Je zataženo, místy zamlžení a studený vítr. 19 listopadu napadlo 10 cm prvního sněhu. Při ranních mlhách se tvoří silná námraza a náledí. 23 celou noc silně sněží. Tvoří se sněhové závěje. Od 27 listopadu se otepluje. Denní teplota se pohybuje od +6 do +9°C. Po tomto oteplení pozdává všechen sníh. Je zataženo s deštivými přeháňkami a silným studeným větrem. Ráno silné mlhy.

Prosinec začíná bez sněhu a počasí se nemění. Je zataženo s zamlžením a silnými ranními mlhami, které při chladných nocích tvoří silnou námrazu a ná-

ledí. Ranní teplota je od -1 až do -4°C, přes den od +4 do +6°C. Vánoční svátky začaly ochlazením ale bez sněhu. 24 prosince napadl sněhový poprašek a mráz -4°C vytvořil námrazu tak, že bílé vánoce v Hraběšicích přece jen byly. 28 prosince se vyjasnilo a ranní teplota klesla až na -16°C, pře den se pohybovala na -6°C. Mrazivé počasí a krásné slunečné dny vydržely až do konce roku 2008. O půlnoci - Silvestr - Nový rok bylo -12°C.

úroda

Rok 2008 byl pro zemědělce a drobné pěstitele zeleniny a ovoce celkem rokem úrodným. Obiloviny se sklidily v čas a bez větších ztrát. Výnosy byly z porovnáním let minulých něco nad průměrem. V oblastech kde byly silné bouřky, přívalové deště a místy i krupobití, byly výnosy menší. Obilí bylo polehlé a přerostlé. Jena bylo v tomto roce dostatek. I otavy se nasušilo dostatek. U okopanin se urodilo brambor a řepy hodně nad průměr. I kořenové zeleniny bylo dostatek. Ovoce bylo méně u třešní a švestek. Jablek a krušek se sklidilo hojně.

Z lesních plodin bylo málo malin a ostružin. Při častých přehávkách opadaly. Hřibů a borůvek bylo stejně jako v roce minulém. Nebyla rekordní úroda, ale nedá se říci, že by bylo málo. Houbařů a borůvkářů stále přibývá, takže se odhady úrody někdy rozcházejí.

Výstavba rodinných domů pokračuje i v roce 2008. Další výstavba
dvě dřevěné stavby vyrůstají za kostelem a jedný ro-
dinný dům na konečné. Otec mila v plánu pro tento
rok otnosu vodovodu a zřízení nového územního plánu
pro k.ú. Hraničice a k.ú. Krásné u Šumperka. Žádosti na
poskytnutí dotace byly podané již v roce 2007, ale z dů-
vodu nedostatku finančních prostředků nebyly naše ža-
dosti podpořeny požadovanou dotací. Zastupitelstvo obce
rozhodlo, aby se v tomto roce podaly žádosti nové. Dále
rozhodlo o vypracování dalších projektů na kanalizaci,
čističku odpadních vod a výstavbu prodejnu. Po delším
jednání s CHKO Jeseníky, byl celý vodovod začleněn do
Chráněné krajinné oblasti což znamená, že žádost o dota-
ci na otnosu vodovodu se nebude podávat rozdílně na část
mimo CHKO a část v CHKO jako bylo dosud. Všechny žádos-
ti půjdou přes Ministerstvo životního prostředí, mimo úze-
mního plánu, který řeší v r. 17 Ministerstvo zemědělství.

Celková investice připravovaných projektů v četně je-
jich vypracování, činí asi 39 mil. korun. Žádost o dota-
ci na územní plán, byla podána v tomto roce. Žádosti na
dotace pro ostatní projekty, budou podány v roce 2009,
po kompletním vypracování všech projektů na kanali-
zaci, čističku odpadních vod a výstavbu nového prodejnu.

údržba

Jako minulá léta, tak i v tomto roce, byla během roku prováděna údržba obecního majetku. Po zimním období byly vyspraveny obalovanou drtí místní komunikace v osadě Krásné a Hraběšicích. Náklady za opravu činily 82 tisíc korun. Provedla firma Evjak Šumperk. Větších oprav si vyžádala místní komunikace za kostelem, v zástavbě k Večeřovým, která byla silně poškozena přívalovými dešti. Za pomoci firmy Ekoris Zábřeh, byly náklady na opravu daleko menší, než se předpokládalo. Celkové náklady v četně srážek vody 40 000 Kč.

Další větší oprava byla provedena v budově rekreačního zařízení otce. Bylo nutné vyměnit propadající se strop sociálního zařízení v mezipatře a část trámové obvodové hlavní zdi. Dále byly vyměněny dveře v četně zárubní k elektrickému rozvaděči a do sutrénu. V sociálním zařízení byla na novém stropu nainstalována toaleta a sprchový kout. Celkové náklady byly 38 000 Kč. Stavební práce provedla firma STAR Šumperk.

Ke studánce u bývalého mlýna byla postavena nová lávka přes Hraběšický potok. Starou lávku, která sloužila dlouhá léta „postavil ji místní hajný pan Vladimír Dub", musela být stržena z důvodu prolomení. Novou lávku postavil starosta otce Josef Farajta

a zaměstnance otce pan Jan Kampas. Finanční náklady činily celkem 9000 Kč. za materiál a dovoz. I na ostatní údržby bylo namalováno. Zimní údržba místních komunikací byla prováděna dle potřeby. Mírnější zima a málo sněhu ušetřilo náklady na údržbu. Přesto byly nutné časté posypy. Ranní silné mlhy které tvořily silné námrazy a náledí, to vše komplikovalo sjízdnost komunikací. Bylo použito 18 tun posypu.

Jarní úklid byl využit hlavně ke sběru odpadových surovin, železa, plastu, papíru a velkoobjemového domovního odpadu. Údržba zeleně na veřejných plochách, v četně úklidu travní hmoty byla provedena v letošním roce 3x. Kromě veřejných ploch bylo posečeno a uklizeno 4 hektary pastvin v Krásném a Kratěšicích které jsou majetkem otce. Posečeny a uklizeny byly i otavy.

Každým rokem se provádějí kontroly kotlíků přídrojů, kontrola a čištění komínů. Také jsou prováděny kontroly emisí u dvou kotelen „OÚ a KD" v majetku otce. Dle potřeby jsou vyvářeny odpadní jímky na OÚ a rekreačním zařízení otce. Také opravy a čištění propustí, dešťových svodů, příkopů a mostků se provádí během roku dle potřeby. Údržbu a opravy veřejného osvětlení provádí firma Kvasnových Šumperk. Převážná část těchto pra-

cí je prováděna zaměstnanci obce panem Janem Kampasem, Annou Kampasovou a Josefem Forajtou, který má poloviční úvazek jako údržbář.

Lesní práce

Hned začátkem měsíce března se přehnala naší obcí silná vichřice nazvaná EMMA. 12 března byla další pojmenovaná KIRSTEN. Tyto vichřice o síle až 145 km. v hodině, způsobily v obecním lese škody na porostech. Vývraty a polomy byly zpracovány na palivo. Celková škoda nebyla tak velká jak se předpokládalo. Vývratů a polomů se vytěžilo 30 m³. S přiblížením dřeva pomohl pan Jan Matis st. a zavěšené vývraty zpracoval pan Jiří Köhler. Klest byl po těžbě srovnán do hromad na zahnití. Palivové dřevo bylo vyvezeno a prodáno zájemcům z řad občanů obce. Pro potřebu obce přišlo 35 m³. paliva, které byly vytěženy v nahodilé těžbě. Byly to souše a stromy napadené kůrovcem a část probírky.

Mladé porosty byly během roku 2x obžínány a na podzim natřeny proti okusu zvěří. Při kontrole České inspekce ochrany lesa životního prostředí nebyly zjištěny žádné závady, ani porušení zákona o ochraně lesa. Ještě na závěr chci dodat, že byly dosázeny mladé stromky na prázdná místa po vývratech a polomech. Mýtní těžba se neprováděla z důvodu nízkých cen dřeva.

Rok 2008 neměl větší změny v pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí. K přivítání nového roku, se občané opět sešli na plácku u Vykydalových. Po novoročním přípitku, zavzpomínáním na uplynulý rok a malém ohňostroji, se účastníci tohoto setkání rozešli do svých domovů. Účast byla velmi dobrá. společ. akce

I v tomto roce se uskutečnil novoroční pěší výšlap na Kamenec, ze všech okolních obcí. Z Hratěšic se pravidelně zúčastňují manželé Setchánkovi, Brtníkovi a další. Počet občanů na tomto výšlapu stále narůstá. Další společenskou akcí byl hasičský bál, který byl připraven na 9. února. V odpoledních hodinách byl připraven dětský maškarní karneval. Na ukončení tohoto karnevalu byla připravena soutěž o nejlepší masku karnevalu. Vítězem se stal Marek Köhler. Na večerní bál byli místní občané osobně zváni pořadateli pozvánkami a rezervací místa. Účast byla dobrá. K dobré náladě hostů přispěla již tradiční bohatá tombola a občerstvení. Až do ranních hodin bylo veselo.

Na tomto bále, se poprvé za dlouhá léta činnosti, vyměnily prodavačky vstupenek. Za dlouholeté členky místních hasičů, paní Marii Weiserovou a paní Věru Eliášovou, nastoupily paní Ludmila Vykydalová a

paní Věra Riedlová, také dlouholeté členky místních hasičů. Za dlouholetou, záslužnou práci jim patří uznání a poděkování od všech občanů naší malé obce.

Velikonoční taneční zábava v tomto roce nevyšla. Největší podíl na zrušení této taneční zábavy mělo počasí. Velikonoční svátky provázelo doslova zimní počasí. Napadl sníh a teplota klesla až na -6°C. Sněhové přeháňky byly i při průvodu. Dokonce byly i závěje. Na to dlouhá příprava stavění májky, kterou na místním hřišti postavili dobrovolní hasiči. Zase bylo se koho posmět.

Oslavy 1. května byly připraveny v Šumperku. Občané Hrabišína se zúčastnili jen v malém počtu. Ani počasí nebylo valné. Foukal ukrutný vítr a teplota jen +9°C. Další akce byla připravena k Mezinárodnímu dni dětí na sobotu 31. května místními hasiči společně s Českým červeným křížem. Již tradiční dětský den s pojízdy s kácením májky, měl jako každý rok velkou účast dětí i hostů. Připraveny byly různé soutěže a hry o ceny a bohaté občerstvení. Na závěr byla skácena májka a zapálen hořák. To se protáhlo až do setmění.

Po žních odmlce proběhla v sobotu 1. srpna na místním hřišti opět hasičská soutěž o požárním sportu. Memoriál Oldřicha Reksy v požárním sportu, který

měl 20 ročníků skončil. V letošním roce bude zahájen 1 ročník Memoriálu Karla Výkydala. Této soutěže se zúčastnilo 7 družstev. I přes menší účast se soutěž vydařila. Soutěžilo se ve dvou kolech, lepší časy se započítávaly do konečných výsledků. Pěkné počasí, bohaté občerstvení, kolo štěstí a hlavně dost fandících diváků, přispělo k dobrému pobavení všech přítomných po celé sobotní odpoledne.

Mikulášská nadílka, kterou připravili místní hasiči za pomoci peněžního příspěvku pana ing. Libora Suchánka a nájemce KD, se konala 6. prosince. Dětem byly promítány pohádky a pak přišla nadílka od Mikuláše a jeho doprovodu. Za básničku nebo písničku dostaly děti dárkový balíček. Děti měly z dárků velkou radost. Po skončení nadílky promítl pan ing. Libor Suchánek film, o svém cestování po Íránu a okolí. Film doplňoval osobně svými zážitky z tohoto cestování. Všichni sledovali film s velkým zájmem.

Poslední společenskou akcí v letošním roce, byla předsilvestrovská posezení s hudbou a tancem, které proběhlo 30 prosince. Kulturní dům byl byl doslova nabitý hosty. Veselá nálada vydržela všem přítomným až do ranních hodin. I na poslední večer v roce, se mohli občané

sejít v kulturním domě a přivítat společně nový rok. Byl připraven i malý ohňostroj na uvítání roku 2009.

sport. akce

I přes nepřízeň počasí byl v provozu začátkem roku lyžařský vlek. Provozovatel pan Šimek, využil několika mrazivých dnů k zasněžení alespoň části sjezdovky. Tím prodloužil provoz asi o 14 dnů. Tratě na běžky byly sjízdné jen od vyšších poloh. Milovníci jízdy na běžkách moc zimních radovánek neměli. V prosinci roku 2008 to dopadlo ještě hůř. Provozovatel pan Šimek odstoupil od nájemní smlouvy vleku, z důvodu nedostatku sněhu. Zimní sezóna 2008-9 bude bez vleku.

Od 11 prosince byl dokonce uzavřen i provoz penzionu Jelen. To, že nebude v provozu lyžařský vlek má dopad i na rekreační zařízení obce. Veškeré zadané utytování na zimní období 2008-2009 bylo zrušeno z důvodu nepříznivého počasí a zastavení provozu SKI areálu.

Jarní turistické výšlapy si oblíbilo hodně hlavně starších občanů. Také jízda na horských kolech láká stále více, trasa Hraběšice - Hvězda - Ratštýn a Skřítek. Na místním křišti se odehrálo několik turnajů v minikopané. Účast byla vždy velká. Turnaje se hrály za účasti 5 až 6 družstev. Pěkné odpoledne bylo doplněno občerstvením, hlavně grilováním specialit, které

ocenili nejen hráči ale i fanoušci diváci. Výborné využití tenisového kurtu u Jelena, také přispívá k protáhnutí těla hráčů všech věkových kategorií.

Nová volba prezidenta České republiky byla očekávána s velkou nervozitou, jak vše dopadne. Do volby prezidenta nastoupili dva kandidáti: Václav Klaus, kandidát ODS a Jan Švejnar kandidát ČSSD. Jana Bobošíková svou kandidaturu zrušila. První kolo volby prezidenta bylo zakončeno po deseti hodinách hlasování a hádek o způsobu volby, o půl deváté večer. Hlasovalo se veřejně. V Senátu získal Václav Klaus 47 hlasů a Jan Švejnar 32 hlasů. Ve Sněmovně Klaus 92 hlasů a Švejnar 106. Celkově 139:138 pro V. Klause. V prvním kole je zapotřebí většina v každé komoře, prezident zvolen nebyl a oba kandidáti postupují do druhého kola. Nakonec byl prezident zvolen až ve třetím kole, v pátek 15 února. Prezidentem republiky byl na dalších pět let zvolen Václav Klaus. Rozhodl o tom hlas Evžena Snítilého - ČSSD a nečekal zelené Olgy Zubové, která dosud podporovala Jana Švejnara. Václav Klaus tím získal z potřebných 140 hlasů, hlasů 141. Jan Švejnar získal 111 hlasů. Ve třetím kole se na jeho stranu postavili z komunistů jen dva senátoři. Václav Hlomolka a Vlastimil Balín.

volby

Volby do zastupitelstev krajů a Senátu, se konaly ve dnech 17-18 října. V našem volebním obvodu se senátní volby nekonaly. Volby do zastupitelstev krajů vyhrála ČSSD ve všech 13 krajích. Tímto výsledkem voleb, ČSSD výrazně překreslila politickou mapu České republiky. Místo modré barvy, zavládla všude barva oranžová - opoziční.

ČSSD získala 35,85%, ODS 23,57%, KSČM 15,03%, KDU-ČSL 6,65% a Strana zelených 3,15% hlasů. V druhé kole do Senátu vyhrála ČSSD nad ODS jednoznačným poměrem 2:1 ku 3. Václav Klaus prohlásil, že volby byly referendem o Topolánkově vládě. I volliči jim dali jasně najevo, že by se měli porozčet. ČSSD poprvé volby vyhrála, ODS poprvé prohrála.

živelné pohromy

Ani rok 2008 nezůstal bez živelných pohrom. 1-2 března se i přes naše území přehnala vichřice jménem Emma, která ničila a zabíjela. Přes varování napáchala v celé Evropě obrovské škody. Rychlost větru dosahovala až 145 km v hodině. Miliony domácností odřízla od elektřiny, zastavila vlaky, auta a odnášela vše, co jí stálo v cestě. Při této vichřici, provázené bouřemi, mohutným krupobitím, silným deštěm a sněžením, byly i oběti na životě. V naší republice zemřela jedenáctiletá dívka a 77 letý muž. Hodně lidí bylo zraněno, někteří těžce. V Německu přišlo o život 5 lidí, v Rakousku

čtyři a v Polsku dva metry. V lesních porostech popadalo statisíce kubíků dřeva. Škody jsou obrovské. 13. března se přehnala další vichřice, která dostala název Kirsten. Dvoudenní vichřice byla slabší než vichřice Emma. Způsobené škody byly menší a u nás byli jen zranění. Oběti na životech nebyly žádné.

Další živelná pohroma přišla na Velikonoce. Na velký čtvrtek se strhla silná sněhová bouře, provázená silným ledovým větrem. Teplota klesla až na -8°C, což zapříčinilo silné náledí. Nastal nejčernější den v historii dálnice D1. Na 58m kilometru. Podle policistů byla impulsem pro sérii nehod nepřizpůsobení jízdy v nepříznivých podmínkách, nedodržení bezpečné vzdálenosti a nedostatečná pozornost při řízení vozidla.

Někteří řidiči měli již přezuto na letní pneumatiky. Havarovalo celkem 130 vozidel. Mezi nimi i hodně autobusů. Zraněno bylo přes 30 lidí, z toho 6 těžce. Smrtelně zranění nebylo. Podle odhadu zůstalo na dálnici uvězněno asi 10 tisíc lidí, na dobu delší osmi hodin. Zasahovalo 15 hasičů, záchranářů a policistů. Na odvoz zraněných byly nasazeny záchranné vozy a dva vrtulníky. Hasiči vypravili na místo nehody speciální autobus, s teplými nápoji a dekami. Třicetikilometrová kolona se začala pomalu posouvat

až v 18 hodin. Podle světků za hromadnou nehodu nemohlo jen počasí, ale také rychle jedoucí blázni na D1.

Ne živelná pohroma ale tragédie, která nemá v dějinách železniční dopravy obdoby, se odehrála v pátek 8 srpna v 10,30 hodin ve Studénce nad Odrou. Před mezinárodní rychlík z Krakova do Prahy který jel rychlostí 140 km/hod, se zřítila mostní konstrukce. Následky přímého nárazu rychlíku do zříceného mostu byly otřesné. 7 mrtvých, přes 70 raněných, z toho osm v kritickém stavu a úplně zdemolovaný vlak. To je bilance této tragédie, která byla zaviněna lidmi kteří řídili opravu celého mostu vedoucího nad železniční tratí.

Jde o největší železniční neštěstí za posledních 15 let. První pohled na dějiště katastrofy v takovém rozsahu otřásl i zkušenými záchranáři. Na něco tak hrozného, člověk prostě připraven být nikdy nemůže. Řekla jedna z mnoha zasahujících lékařů a lékařek.

úmrtí

V roce 2008 se naší občané rozloučili se šesti občany, kteří měli dlouhotrvající vztah k Hrabišicím. V sobotu dne 12 ledna 2008 zemřela po krátké nemoci paní Marie Procházková, roz. Valouchová. Léta pobývala na chalupě v Hrabišicích a až po smrti manžela bydlela v Zátřehu. Pokřet paní Marie Procházko-

vé, se konal v pátek 18 ledna ve 14 hodin, v obřadní síni na městském hřbitově v Žabčicích.

V pondělí 28 ledna, zemřela náhle ve věku nedožitých 73 let, paní Milada Pospíšilová, roz. Peterková. Dlouhá léta bydlela v Hrabětičích. Byla dobrosrdečné povahy,ráda pomohla všem kdo pomoc potřeboval a také její práce v místních složkách byla velmi dobře hodnocena. Pro veselou a kamarádskou povahu byla všemi oblíbena. Po svatbě s panem Vladimírem Pospíšilem bydlela v Šumperku, ale stále do Hrabětic dojíždělka. Pohřeb paní Miladky Pospíšilové se konal jen v úzkém kruhu rodinném.

Jen 15 dnů po úmrtí paní Pospíšilové, zemřel náhle ve středu dne 13 února, ve věku nedožitých 78 let i její manžel pan Vladimír Pospíšil. I on měl poslední rozloučení jen v úzkém kruhu rodinném.

Ve středu dne 25 června 2008, zemřel po delší těžké nemoci ve věku 69 let pan Walter Lindemann. Žil v Hrabětičích po celou dobu svého života. Vychoval společně s manželkou 3 syny. Celý aktivní život pracoval v lese. Dlouhá léta se zapojoval i do života obce. Po připojení obce k Šumperku, působil jako poslanec zastupující obce u Městského národního výboru Šumperk.

Spoluobčané se se zesnulým rozloučili v úterý dne 1 července ve 14 hodin, v chrámu Páně v Hradešicích. Po křesťanském rozloučení byl zesnulý pan Walter Lindemann uložen do rodinného hrobu na místním hřbitově.

V pondělí dne 22 září 2008 zemřela tiše v požehnaném věku 94 let, nejstarší občanka Hradešic paní Marie Kampasová, rozená Mejzlíková. Do Hradešic se manželé Kampasovi přistěhovali z Lavičky v roce 1946. Vychovali dvě dcery a dva syny. Po celý život pracovala paní Marie Kampasová v zemědělství. Ve volném čase se věnovala vyšívání, háčkování a pletení. Po celý život byla skromná, pokorná, dobrosrdečná a pracovitá. Známí a spoluobčané se se zesnulou paní Marií Kampasovou, rozloučili v pátek dne 26 září v 15 hodin v chrámu Páně v Hradešicích. Po smutečním obřadu byla uložena do rodinného hrobu na místním hřbitově.

Ve čtvrtek dne 25 září 2008, zemřel náhle po krátké nemoci ve věku 70 let pan Martin Maříček. Všech let pracoval v lese. Byl kamarádské a veselé povahy. Zapojoval se do dění v obci. Spoluobčané a známí se rozloučili na poslední cestě v úterý 30 září v 15 hodin. Po smutečním obřadu v chrámu Páně v Hradešicích, byl ulo-

žen do rodinného hrobu na místním hřbitově. Závěrem pro všechny zemřelé. Čest Vaší památce.

K 31. prosinci 2008 mají Hraběšice 126 trvale bydlících obyvatel. Průměrná věková hranice stále klesá. V roce 1990 vycházel průměrný věk na 59 let, v tomto roce je kolem 30 let. Noví trvale bydlící občané jsou manželé Šulovi se dvěma dětmi, kteří bydlí na chalupě č. 4E kterou koupili po zemřelém panu Červenkovi. Také dvě novostavby, které mají před kolaudací, rozšíří počet trvale bydlících občanů. Do základní školy dojíždí do Šumperka 12 dětí. Do mateřské školky 3 děti. pohyb obyvatel

Život obce probíhal v roce 2008 celkem poklidně. Jednočlenné zastupitelstvo řídí chod obce ve stálém složení. V tomto roce nebyla v Hraběšicích žádná mimořádná situace, která by narušila celkem klidný chod obce. Nebylo nutné řešit mezisousedské vztahy, ani větší trestné činy a nevznikl ani žádný požár. Také mírná zima a málo sněhu přispěla ke klidnějšímu průběhu zimního období, protože byl jen krátce v provozu lyžařský vlek. Snad největší problémy měli občané s dost poruchovým vodovodem. Časté poruchy zapříčiňují výpadky v zásobování, hlavně v život obce

nové zástavbě za kostelem. Tento problém zastupitelstvo obce již řeší. Projekty na obnovu vodovodu, výstavbu kanalizace a čističky odpadních vod, jsou připravovány a v roce 2009 bude podána žádost o dotace na částku asi 36 miliónu korun z EU.

život. úroveň

Životní úroveň našich občanů je oproti roku 2007 spíš menší. Průměrný plat šel sice nahoru ale u řadových zaměstnanců dosahuje jen 50ti %. Zdražování hlavních potřeb jako potravin, el. energie, plynu a pohonných hmot pokračuje. Také palivo, to výrazně z cenami nahoru. Uhlí až na 350 kg za metrák a dřevo na palivo stojí v průměru 600 kč. za objemový metr. Ekonomická světová krize, která se podle vlády neměla dotknout naší země, zasáhla ke konci roku tvrdě i nás. Nezaměstnaných lidí přibývá, o práci je nouze a rodin které nemají ani na pokrytí základních výdajů, nájem, energie, potraviny a ošacení stále přibývá. Navíc jsou rodiny značně zadlužený.

Zmírnění důsledků ekonomické krize se předpokládá až v roce 2010. Doufejme, že tato předpověď bude správná. V Hrabešicích zatím nejsou občané, kteří by se dostali do takové finanční nouze, že by neměli na základní výdaje k životu. Ani nárůst

nezaměstnaných se neobjevil. Jaká bude doba v příštím roce ukáže až budoucnost. Doufám, že staré české pořekadlo - ještě není tak zle aby nemohlo být hůř - nebude v dalších létech vyslovováno.

Závěrem bych chtěl dodat ještě několik slov. závěr.
Věřím, že obec Hraběšice ani v budoucnosti neztratí svou samostatnost a bude se dále rozvíjet výstavbou rodinných domů a počtem trvale bydlících obyvatel. Všechno svědčí o tom, že zájem o bydlení v naší obci vzrůstá. Staří spoluobčané kteří pamatují život obce od roku 1945, mohou nejlépe posoudit tento život i v dnešní době. Nevěřím, že by dali za pravdu těm, kteří prohlašují úpadek obce. Tím končím zápis do kroniky obce Hraběšic za rok 2008.

Zápis za rok 2008 provedl:
kronikář obce Josef Forajta

Rok 2009

úvod

Rok 2009 je dalším dílem zápisu v této pamětní knize. Nedočtete se žádných senzačních událostí, ale jen pravdivých skutečností, které se v průběhu roku 2009 v naší malé obci udály. Zápis této pamětní knihy zaznamenává průběh života v Hvratěšicích, jak se udály během tohoto roku a částečně nejdůležitější události z celé naší republiky a celého světa.

počasí

Nový rok 2009 začíná pravým zimním počasím. Noční teplota klesá až na -15°C. V neděli 4 ledna silně

sněží po celé republice. Napadlo 25 cm. sněhu. Přesto je zakázáno, jsou silné mrazy. Ranní teplota klesá až na -18°C, přes den je -8°C. Podle denního lisku naměřili v Jizerských horách dokonce až -36,4°C. Od 7 ledna je jasno, v nižších polohách se tvoří silné ranní mlhy, které způsobují silné námrazy a náledí. Ranní teplota je kolem -15°C, přes den -5°C. 19 ledna nastává silné oteplení. Je zakázáno, v nižinách dokonce prší, jen na horách sněží. Ranní teplota jen kolem 0°C, přes den až +4°C. Koncem ledna zůstává jen malý sněhový poprašek s teplotou kolem 0°C.

Únor začal mírným oblačením. Ráno je -5°C, přes den až +3°C. Na horách je silný vítr a husté ranní mlhy tvoří silné námrazy. Od 4 února se otepluje. Je polojasno a skále je silný vítr. Ráno je kolem 0°C, přes den až +10°C. Všechen sníh roztál. Sněžení nastává 9 února. Ranní teplota klesá na -6°C, přes den je kolem 0°C. Silné sněžení, na horách vichřice a silné ranní mlhy tvoří námrazy a náledí. Každodenní sněžení tvoří závěje a silnice jsou místy neprůjezdné. Od 9 do 16 února napadlo přes 1 metr sněhu. Od 17 února se výrazně otepluje. Ráno je kolem 0°C, přes den až +10°C. Je polojasno a sněhu rychle ubývá. Rychle tání hrozí zaplavami. Na jihu republiky je situace nejhorší. V některých místech je vyhlášen 3. stupeň povodňové aktivity.

Březen s teplejším počasí pokračuje. Všechen sníh roztál. Na horách jsou místy sněhové přeháňky, ale v nížinách prší. Ráno je teplota do -3°C, přes den kolem +7°C. Ranní mlhy způsobují náledí. 20 března napadlo při náhlém ochlazení 15 cm nového sněhu. Od 21 je dva dny krásné slunečné počasí. 23 března se počasí mění. Je zataženo fouká studený vítr a sněží. Ráno teplota klesá na -5°C, přes den je +7°C. 27 března je dokonce první bouřka v tomto roce. Poslední březnový den se počasí mění. Je jasné slunečné počasí. Ranní teplota je +5°C, přes den vystupuje dokonce na + 12°C.

Duben začíná pěkným počasím, které se udrží až do konce měsíce. Ranní teploty jsou kolem +6°C, přes den až +12°C. 14 dubna byla noční deštivá přeháňka a v neděli 16 se přehnala silná vichřice. Na duben je značné sucho. Teplota +23°C.

Od 1 května se ochladilo. Ráno je jen +3°C, přes den +15°C. Do 5 května byly dvě deštivé přeháňky. Od 7 nastává slunečné a teplé počasí. 10 května stoupá denní teplota až na +25°C. V pondělí 11 května je silná bouřka, provázená vichřicí. 15 je další silná bouřka. Po této bouřce se počasí mění. Při vyjasnění dosahuje denní teplota až +19°C. Po tomto silném oteplení je 22 května další bouřka. Prudký déšť s krupobitím provází vichřice, která napáchala značné škody v lesních porostech. 26 května dosahuje odpolední teplota opět

až + 30 °C. Večer je zase silná bouřka. Po této bouřce nastává ochlazení. Je zataženo s deštěm. Ranní teplota je jen +4 °C, přes den 12 až 15 °C. Stále fouká silný studený vítr.

Červen s chladném počasí pokračuje. Je zataženo, častý déšť a na horách dokonce sněhové přeháňky. Denní teplota se pohybuje od 14 do 18 °C. 6 června je večer silná bouřka. 11 a 12 další dvě bouřky s deštěm a silným větrem. Po těchto bouřkách nastává krásné počasí. Je jasno s ranní teplotou +16 °C, přes den až +28 °C. Od 23 června je prudká změna v počasí. Nastává chladné zataženo počasí s přívalovými lijáky. 29 června je opět silná bouřka s prudkým deštěm. Po této silné bouřce stoupá denní teplota na +17 °C. Je dusno a stále silné přeháňky, místy s menší bouřkou a slabším větrem.

Červenec začal také prudkými lijáky. 6 července je znovu silná bouřka s průtrží mračen. Žáhlavy které postihly Valašsko, Jesenicko, Novojičínsko a Hranicko, zasáhly po dlo průtrží i Šumpersko. V denním tisku jsou i zprávy o sesuvech půdy. 13 července se počasí mění. Je jasno s krásným slunečním počasím. Ranní teplota stoupá až na +20 °C, přes den dokonce až na +33 °C. Od 18 do 21 července je zataženo s denní teplotou jen do +20 °C a deštivými přeháňkami. Toto ochlazení provází silná vichřice, která napáchala opět velké škody. Po tomto ochlazení přichází tropická vedra až +35 °C.

Po dvou tropických dnech je mírný pokles denní teploty. Je polojasno, slabý teplý vítr a denní teplota je jen +28°C.

Srpen v pěkném slunečném počasí pokračuje. Denní teplota opět vystoupila až k +32°C. 2. srpna přešla silná noční bouřka, místy provázená krupobitím. Ve středních Čechách dosahovaly kroupy průměru až 4 cm. Letní počasí se udrželo po celý srpen. Ranní teploty + 14°C, přes den +28 - 30°C. Deštivé přeháňky jen místy. 17. srpna se přehnala noční větrná bouře, na Rokycansku až tornádo, které způsobilo milionové škody. Po této vichřici je opět pěkné letní počasí. Poslední srpnový den se citelně ochladilo. Ranní teplota je jen +7°C, na Šumavské Horách naměřili dokonce -3,4°C, přes den je kolem +10 - 22°C.

Září začalo pěkným počasím. Rána jsou chladnější jen +7°C, ale přes den je krásné slunečné počasí s teplotou kolem +25°C. Pěkné počasí trvá po celé září. Za celé září byly jen dvě slabé deštivé přeháňky. Celý měsíc je zmračené sucho.

Na začátku října se ochladilo. Je zataženo, silné ranní mlhy a ranní teplota je jen + 4°C, přes den + 18°C. Od 7 do 10 října se vyjasnilo a oteplilo. Ráno je až +17°C, přes den až +23°C. Na jihu Moravy naměřili dokonce až +28°C. Od 11 října přichází silné ochlazení. Ranní teplota +1 - +3°C, přes den jen +6°C. Na horách napadl první sníh. 14 října klesá

Ráno teplota na -3°C, přes den je jen kolem 0°C a sněží. Do rána napadlo 35 cm mokrého a těžkého sněhu. Pod tíhou sněhu se lámou hlavně listnaté stromy které mají ještě listí. Velké škody jsou i v lesních porostech. Do konce října je zataženo, silné ranní mlhy tvoří námrazu a náledí a jsou časté přeháňky, déšť se sněhem. Ráno se teplota pohybuje kolem -2°C, přes den při vyjasnění jen kolem +5°C.

Listopad s chladnějším počasí pokračuje. 4 listopadu jsou sněhové přeháňky a silná vichřice. Na horách dosahuje rychlosti až 134 km./hod. Jsou další škody na lesních porostech. Druhá polovina listopadu je lepší. Je polojasno, ranní mlhy a mírné deštové přeháňky. Ranní teploty se pohybují kolem +3°C, přes den je +9 a při vyjasnění až +13°C. Je bez sněhu.

Prosinec začal oblačením. Je polojasno, ale ranní mlhy s mrholením tvoří náledí. Ranní teplota je kolem -3°C, přes den do +5°C. Jen na horách místy sněží. Druhá polovina prosince začíná prudkým ochlazením. Ranní teplota klesá na -14 až -17°C. Na Kvildě naměřili rekordních -27°C. Přes den je kolem -10°C. Na štědrý den se otepluje. Ráno je kolem 0°C, přes den dokonce až +10°C a v Porubě naměřili do konce rekordních +16,5°C. Vánoční svátky proběhly bez sněhu. Do prosince napadlo 30 cm sněhu Poslední prosincový den prší a ranní mlhy tvoří námrazu. Ráno je -2°C, přes den +3-5°C.

Práce na políčcích a zahrádkách začaly pro zkladné počasí úroda
v měsíci březnu, až začátkem dubna 2009. I když bylo po
celý duben poměrně málo deštových srážek, úroda byla v
tomto roce dobrá. Dubnové poměrně suché počasí, dohnal
měsíc květen, který byl na déšť a teplotu nadprůměrný. Se-
nosec byla dobrá, jen sušení bylo omezováno častějšími pře-
háňkami. Okavy se sklidilo méně. Úroda kořenové zeleniny
a okopanin byla velmi dobrá. U ovoce se urodilo hodně hrušek,
krušek a švestek. U jatlek byla sklizeň menší než v roku.

Z lesních plodů bylo málo malin, ale hřibů a borůvek
bylo dost. U zemědělských plodin se předpokládaly malé výno-
sy, ale sklizeň dopadla dobře. I přes silné bouřky, přívalové
lijáky, místy i krupobití, byl výnos s průměrném výnosu
let minulých. Podíl na výnosech, mělo i pěkné počasí při
sklizni. U okopanin byla úroda menší, hlavně u řepy. Tyto
výnosy ovlivnilo jarní poměrně teplé a suché počasí. Na ka-
tastru Hrabičic už není žádná orná půda, jen pastviny,
na kterých se pase celoročně 90 kusů hovězího dobytka.

V roce 2009 nepostihla naši obec žádná větší živ. pohromy
živelná pohroma, která by napáchala nějaké velké škó-
dy na majetku, nebo na zdraví a životech občanů. 10 júno-
va byla vichřice „125 km/hod" provázena silným sněže-
ním, která způsobila také škody v okolním lese. Polomy

a výbrusy byly zlikvidovány na palivové dříví. 26 června byly silné bouřky, s přívalovými dešti, krupobitím a silným větrem. Tyto bouřky způsobily velké záplavy v republice. Naše obec zasažena nebyla. Nejvíce poškozené byly oblasti Novojičínska, Valašska, Hranicka, Jesenicka a také Šumpersko. Nejhůře postiženou obcí byl Jeseník nad Odrou. Přívalová voda strhávala domy a vše co jí stálo v cestě. Kromě otrokých škod byly i oběti na životech. 23 července byla po tropickém vedru +35°C, další silná bouřka. Přívalové deště, vichřice a krupobití. Padaly kroupy o průměru 4 cm. Lesní kalamitu způsobila také bouřka hlavně v Čechách. Polámáno a vyvráceno bylo 1 milion m³ dřeva. Velké škody vznikly i na ostatním majetku.

Největší škody v naší obci v tomto roce, napáchalo silné sněžení v nočních hodinách z 15 na 16 října. 40 cm. mokrého sněhu polámalo hlavně listnaté stromy, otalené ještě neopadaným listím. Velká škoda byla na mladých lesních porostech v otevřeném lese. Na Valašsku a Vysočině napadlo až metr sněhu. Ztěžovala doprava silniční i vlaková. Tisíce rodin zůstalo bez elektrického proudu a tepla.

4. listopadu se přehnala další vichřice přes Jeseníky. Na Červáku byla naměřena rychlost 134 km/hod. Zase vznikly velké škody. Ještě musím připomenout datum 2 března tod. Naší republikou se přehnal orkán nazvaný Emma. Zaneckal

po sobě obrovské škody. Milion domácností přišlo bez proudu. Zemřela 11ti letá dívka a 44 letý kněz. Raněných bylo přes sto. 21 března byl největší kolaps v historii na dálnici D1. Za silného sněžení a náledí havarovalo 116 aut. Třicet lidí bylo zraněno, z toho 6 těžce. Škody byly na autech velké. 29 září znovu zatřáslo v Pacifiku Tsunami. Po této vlně přišly miliardové škody, spousta raněných a přes dvěstě mrtvých. Pobřeží přes které se vlna přehnala bylo úplně zničeno.

Otec Hratišice vlastní 43 ha. lesních pozemků. Po pě- les. práce
kolika vichřicích během roku, které způsobily na několika místech polomy a vývraty, bylo práce s likvidací až dost. Zpracování kalamitního dříví bylo prováděno průběžně zaměstnanci otce. Při odvozu paliva pomáhali i občané kteří měli zájem o toto palivo. Hlodní práce bylo i s úklidem klestí, aby se uvolnily mladé sbrnky. Celkem se vytěžilo 130 prostorových metrů paliva. Část, asi 50 m. bylo ponecháno pro potřebu otce, ostatní bylo prodáno občanům. Během roku se dvakrát vyžínaly mladé porosty a před zimou byl proveden nátěr proti okusu zvěří. Jiná těžba se neprovádělo.

Údržba a opravy majetku otce probíhaly dle potřeby. údržba
Po zimě byla opravena střecha a okapy na budově obecního úřadu a kulturního domu. Zimní údržba místních komunikací byla v tomto roce náročná. Přesto byly všechny

místní komunikace udrženy sjízdné. Dalších větších náklakladu si vyžádala oprava komunikací po zimním období. Opravu provedla firma Evjak Šumperk. Balenou drtí byly vyspraveny výtluky a škody po přívalových lijácích. I jarním úklidem se provedl sběr železa, skla, papíru a velkoobjemového domovního odpadu. Příkopy a propustě u místních komunikacích byly vyčištěny a opraveny v četně dešťových srážek. Sběr domovního odpadu se provádí dvakrát za měsíc.

Sečení veřejných ploch a hřbitova bylo provedeno 3x. Travní plochy byly pohrabány a tráva odvezena na kompost. Zemědělské plochy byly sečeny 2x a usušeny. Seno bylo dáno firmě Agro Měřín za odvoz. I ostatní údržba se provádí včas, aby nevznikly škody na obecním majetku. V tomto roce byl rozparcelován hřbitov na hrobová místa. Celkem bylo označeno 118 hrobových míst. Na hřbitově byly vyřezány náletové keře.

výstavba

V roce 2009 se připravují projekty na investiční výstavbu kanalizace, kanalizačních přípojek, čistírny odpadních vod a nového vodojemu o kapacitě 100 m³. Také zpracování nového územního plánu pro k.ú. Hraběšice a k.ú. Hrásné se dokončuje. Na schválení nového územního plánu se čeká, aby mohlo být vydáno územní a stavební povolení, k výstavbě výše uvedených projektů. Výstavba rodinných domů pokračuje i v tomto roce. Byla

zahájena stavba dalších dvou rodinných domů. Zkolaudovány byly dva domy. Po schválení nového územního plánu, bude více stavebních parcel a rozvoj obce se urychlí. Počet trvale bydlících občanů stále narůstá, což má velký vliv pro rozpočet obce, občanskou vybavenost a další rozvoj naší obce.

V tomto roce neproběhla žádná investiční výstavba financována obcí. Vše je zaměřeno na dokončení plánovaných projektů, které budou také finančně zátěží rozpočtu obce. Pokud obec získá dotace, předpokládá se velká výstavba v roce 2011-2013. Bez dotační pomoci, nelze tyto finančně náročné investiční záměry realizovat. Výše investic je asi 40 mil. Kč.

Menší neinvestiční stavba byla lávka ke studánce na konečné. Závkou byl překlenut Hraběšický potok tak, aby při jarním tání a přívalových deštích voda lávku nezničila. Upravena a zpevněna byla i pěšina k této lávce. Pro havarijní stav místní váhy, bylo rozhodnuto zastupitelstvem obce o jejím zrušení. Pozemek bude využit částečně jako parčík a částečně na zřízení odstavné plochy. Po dvouleté přestávce, z důvodu špatných sněhových podmínek, se připravuje zprovoznění SKI areálu v Hraběšicích. Nový nájemce, pan Vodecký, se snaží připravit vše na zimní provoz tohoto areálu. Měly by být v provozu oba velké vleky, dětský vlek a také občerstvení a lyžařská škola pro

děti i dospělé. Doufejme, že i počasí přispěje ke zpestření areálu v této sezóně. Zájem z celého okolí je velký.

společ. akce

Již tradicí se stává novoroční setkání občanů na plácku u Suchankových. Hned první hodiny nového roku tráví společně stále více našich občanů, aby si popřáli vše nejlepší do nového roku. Také novoroční výšlap na Kamenec se stává oblíbenou akcí, nejen pro naše občany, ale i občany z Nového Malína a okolí. Účast je rok od roku stále větší. Je to krásný zážitek pro všechny, přivítat nový rok společně v přírodě.

Další společenskou akcí roku 2009 byl hasičský ples, který se konal 14 února. Sněhová kalamita zapříčinila menší účast, ale přesto byla nálada zúčastněných výborná. K dobré náladě přispěla také dobrá kuchyně, bohatá tombola a občerstvení. Hosté se bavili až do ranních hodin. Nebylo žádných kázeňských závad.

Velikonoční pomlázka proběhla v Hraběticích na krásného slunečného dne. Děti i dospělí, kteří se pomlázky účastnili, byli pěkně a dostávali bohatou výslužku. Je velmi dobře, že se tento zvyk daří udržovat nejen na vesnici, ale i ve městech, kde pomalu zanikal.

Pro májové oslavy proběhly v Šumperku za pěkného počasí. Program oslav byl pestrý, tak že si mohly vybrat jak děti tak i dospělí, kteří přišli do Šumperka z celého okolí. Z našich občanů byla účast na těchto oslavách velmi malá. 30 dubna postavili místní hasiči na hřišti u kulturního domu pěknou májku.

Stavění májky protěhlo v pohodě a hlavně bez úrazu. O nazdobení vršku se postarala paní Lidka Vykydalová a pan Alois Miča. Májku ke stavtě připravil pan Jan Kampas. Dětský den spojený s kácením máje byl připraven na 30 května. Z důvodu chladného a deštivého počasí, byla tato akce pro děti přeložena na sobotu 6 června. I přes chladné počasí byla účast celkem dotrá. Pro přítomné děti byly připraveny různé hry a soutěže. Na závěr byla skácena májka. U tábořáku byly předány soutěžícím diplomy a ceny. Na závěr bylo připraveno občerstvení. Pořadatelem byli místní hasiči, účast 18 soutěžících a hodně diváků z řad rodičů, chatařů a místních občanů.

Druhý ročník Memoriálu Karla Vykydala, soutěže v požárním sportu, byl připraven na sobotu 1 srpna na místním hřišti. Soutěže se zúčastnilo 10 družstev. Krásné letní počasí, přilákalo hodně diváku z Hraběšic a širokého okolí. Pro všechny bylo připraveno bohaté občerstvení, kolo štěstí s hodnotnými cenami a hlavně dobře chlazené pivo. Pro soutěžící družstva byly připraveny poháry, diplomy a věcné ceny. Soutěžilo se dvoukolově. Nálada byla výborná po celé odpoledne.

V sobotu 5 prosince protěhla v sále kulturního domu mikulášská nadílka, za účasti 36 dětí. Děti dostaly bohatou nadílku na kterou přispěl finančně otecní úřad, pan ing. Zitor Suchánek a místní hasiči. Při nadílce děti před-

nášely básničky a zpívaly písničky. Mikuláš se svým doprovodem andělem a čertem byli výborní. Na závěr byly proneseny pohádky. Všem se nadílka hodně líbila.

sport. akce

Pro nedostatek sněhu nebyl o tomto roce lyžařský vlek v provozu. Zájemci o lyžování museli za svým oblíbeným sportem dojíždět do vyšších hor, kde vleky v provozu byly. Běžkaři měli možnost vyjet na své oblíbené trasy podle počasí. Známá trasa od Tratěnky přes Hoštku na Skřítek byla sjízdná, i když sněhu moc nebylo. Hned začátkem jara začali cikliste na horských kolech. Během roku se odehrály na místním hřišti dva velké turnaje v minikopané. Soutěžilo 8 družstev. Účast byla hlavně mezi dívky výborná. Přispěly k tomuto nejen krásci, ale také grilované speciality a dobré pivo. Organizátorem byl pan Josef Vágner, hospodsky zvaný Pepino. Na tenisovém hřišti u Jelena bylo také odehráno během celého roku hodně utkání. Nesmím zapomenout ani pěší túry na Kamenec, Kaštým a Skřítek. Za větším sportovním vyžitím jezdí mnozí občané také do Šumperka. Hlavně fandové kopané a hokeje. Také závody na novém okruhu motokrosu v Rapotíně jsou hojně navštěvovány. I na blízké přehradě „nazvané Mara" je možnost koupání, vybarvení a jízda na šlapacích kolech. Pro milovníky hradů a zámků je nedaleko hrad Bouzov a zámky Úsov a Velké Losiny.

Ke konci roku 2009 má otec Hrabešice 125 trvale bydlících obyvatel. Nárůst trvale bydlících se očekává v roce 2010. Zkolaudovaných domů přibývá, tak bude přibývat i občanů trvale bydlících. Školou povinné děti chodí do základních škol v Šumperku. Po dohodě s městem Šumperk, budou přijaty malé děti z Hrabešic, do mateřských školek v Šumperku. O místa ve školkách je velký zájem a těchto míst se málo. V roce 2009 nebylo žádné úmrtí. Narozeno 1 dítě. pokyb obyvatel

I v roce 2009 pokračuje ekonomická světová krize, podle odhadu světových odborníků by měla v tomto roce dosáhnout vrcholu. V České republice nezaměstnanost stále stoupá. I když Praha má nulovou, na Jesenicku, Bruntálsku a Šumpersku je nezaměstnaných 18-20%. Okresy, které byly zaměstnaností vázány na zemědělství a lesnictví jsou na tom nejhůře. V naší obci je to o něco lepší, protože jsme v dosahu Šumperka, kde jsou i stavební, průmyslové a jiné firmy, s možností zájemce zaměstnat. Stálé zdražování služeb, el. energie, otopu a také potravin, životní úroveň hlavně u důchodců nezvedne. živ. úroveň

Ani rodiny s dětmi na tom nejsou lépe. Školní pomůcky, ošacení, doprava a stravné, jsou u rodin s dvěma dětmi školního věku, už na hranici možné únosnosti. Nejhůře jsou na tom rodiny jen s jedným příjmem. Doufejme, že se tento stav v příštím roce alespoň o něco zlepší.

život obce

V Hraběšicích se v tomto roce nestala žádná mimořádná událost, která by narušila plynulý chod a život v naší obci. Během roku nebyly zaznamenány žádné větší sváry, nebo soudní pře mezi občany jak trvale bydlícími, tak chalupáři a chataři. I když se vždy najde někdo nespokojený nebo ukřivděný „Hraběšice nejsou výjimkou", časem se vše uklidní. Obec řídí 7 členné zastupitelstvo. V příštím roce končí v pořadí již páté volební období od roku 1990. Hlavním úkolem vedení obce je připravit projekty pro investiční výstavbu a dokončit schválení nového územního plánu pro k.ú. Hraběšice a k.ú. Krásné.

Příprava projektů kanalizace, kanalizačních přípojek, čistírny odpadních vod a vodojemu dá spoustu práce. Dlouhá jednání s vlastníky pozemků o umístění staveb, vytyčování tras, inženýrsko geologické průzkumy, polohopisy a další práce, to vše musí být připraveno pro územní a stavební povolení. Aby vše bylo v souladu s územním plánem, musí tento být včas dokončen a schválen. Zásluhou stavebníků se Hraběšice pomalu rozrůstají. Přibývá nových domů a také trvale bydlících občanů. Ke konci roku 2009 nemají Hraběšice žádné úvěry ani dluhy, nebo zástavu majetku ručením. Finanční zůstatek do roku 2010 činí 800 000 kč. Hospodařilo se dobře.

Doba kdy byly Hraběšice příměstskou rekreační oblastí Šumperka je již minulostí. Iniciátorům, kteří se zasloužil

li samostatnost otce bylo vytýkáno, že bude otec ráda když ji Šumperk do půl roku vezme zpět. Těch uplynulých dvacet let ale dalo za pravdu těm kdo se o samostatnost zasloužili.

V úterý 20 ledna 2009 zažila Amerika historický den. Jedmačtyřicetiletý demokrat Barack Obama, jako čtyřiačtyřicátý prezident USA složil přísahu na bibli, kterou poprvé použil Abraham Lincoln v roce 1861. Barack Obama se tak stal prvním černošským prezidentem v dějinách Ameriky. politické události

Dvacátéhočtvrtého března padla naše vláda. Po více než dvou letech dosáhla opozice na pátý pokus svého. Druhé Tapolánkově vládě Sněmovna vyslovila vládě 101 hlasy nedůvěru. K pádu vlády přispěli dva rebelové z ODS Vlastimil Tlustý a Jan Schwippel a také dvě bývalé zelené Olga Zubová a Věra Jakubková. Opozice je ochotná tolerovat vládu v demisi až do konce předsednictví v Evropské únii. Prezident pověří někoho k sestavení nové vlády.

4 dubna pobyli v Praze o víkendu Barack Obama s manželkou Michelle. Dokázali českou metropoli dokonale okouzlit. Americký prezident se ukázal jako bezprostřední, sympatický a vnímavý světový politik, který do české metropole přivezl především svou vizi světa bez jaderných zbraní. Zvlášť akcentoval historické vazby Československa a Spojených států návštěvou TG Masaryka a jiné spojnice mezi Čechy a Američany. Tisíce občanů bylo jeho projevem a upřímným vystupováním doslova okouzleno.

Pátého května. Přesně šest týdnů po pádu Tošovského vlády trvalo, než se definitivně zrodila vláda nová. Její sestavu dokončil jmenovaný premiér Jan Fischera přijetí mu ji při schůzce neoficiálně schválil prezident Václav Klaus. 8 května byla nová vláda jmenována prezidentem oficiálně v tomto složení: premiér Jan Fischer, místopředseda vlády a ministr obrany Martin Barták, místopředseda vlády a ministr zahraničí Jan Kohout, finance Eduard Janota, evropské věci - Štefan Füle, školství - Miroslava Kopicová, spravedlnost - Daniela Kovářová, životní prostředí - Ladislav Miko, doprava - Gustáv Slamečka, práce a sociální věci - Petr Šimerka, zdravotnictví - Ivana Janáková, zemědělství - Jakub Šebesta, průmysl a obchod - Vladimír Tošovský, vnitro - Martin Pecina, místní rozvoj - Rostislav Vondruška, kultura - Václav Riedlbauch a lidská práva Michael Kocáb. Čas ukáže jak si tato úřednická vláda poradí s vedením země.

5-6 června proběhly v České republice volby do Evropského parlamentu. V těchto volbách získala ODS 9 křesel, ČSSD 7 křesel, KSČM 4 křesla a KDU ČSL 2 křesla. Nově zvolení Europoslanci: ODS - Evžen Tošenovský, Jan Zahradil, Oldřich Vlasák, Milan Cabrnoch, Ivo Strejček, Miroslav Ouzký, Edvard Kožušník, Hynek Fajmon a Andrea Cikrová. ČSSD - Jiří Havel, Richard Falbr, Libor Rouček, Pavel Poc, Zuzana Brzobohatá, Robert Dušek a Olga Sehnalová. KSČM - Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Jiří Maštál-

ha a Jaromír Kohlíček. KDU ČSL - Zuzana Roithová a Jan Březina.

26-28 září se uskutečnil státní pobyt papeže Benedikta XVI v České republice. Jako dar přivezl Jeruláčku novou zlatou korunku. Během návštěvy se poklonil památce svatého Václava ve Staré Boleslavi. Z pobytu byl papež velmi spokojen. Velký dojem na něj udělalo přijetí od lidí a ocenil i stálou blízkost hlavy státu prezidenta Václava Klause.

25 září schválila Poslanecká sněmovna velkou většinou hlasů balíček legislativních změn, který umožní vládě sestavit rozpočet na příští rok se schodkem 162,8 miliardy korun. Policii sobě a justici ukrojí z platů asi jen kolem čtyřech procent.

3 listopadu podepsal prezident Václav Klaus Lisabonskou smlouvu. Ratifikoval ji poté, co patnáctičlenný ústavní soud jednomyslně rozhodl, že Lisabonská smlouva jako celek je v souladu s českým ústavním pořádkem. Smlouvu podepsal poslední.

Závěrem dodávám, že kronikářský zápis byl nemá obsahovat žádné pomluvy ani drby na občany, které mohou někdy chytnout ale mohou své chyby v budoucnu litovat a snažit se je napravit. A zápis z této knihy by jim v tom bránil. závěr

Zápis za rok 2009 provedl
kronikář otec Josef Šorajka

Rok 2010

Rok 2010 je další kapitolou zápisu do této pa- úvod
mětní knihy. Tento zápis bude sledovat veškeré události,
které se během tohoto roku v obci Hrabešice staly. Dále bu-
dou zapsány i důležité události v naší republice a v ce-
lem světě, které mohou ovlivnit život všech občanů.

Rok 2010 ne zrovna zimním počasím. Silné ranní počasí
mlhy tvoří námrazy a náledí, přes den dokonce déšť a leden
denní teplota vystoupila až na + 4°C, noční je kolem - 2°C.
Toto počasí novoroční náladu moc nepodpořilo. Od 2

ledna se ochlazuje a padá mráz. Ranní teplota klesá až na -14°C, přes den je kolem 0°C. Mrznoucí ranní mlhy tvoří námrazy a náledí. Každodenní sněžení přineslo asi repetlikovou sněhovou kalamitu. Místy napadlo až 2 m sněhu. V Hrabyních dosáhla sněhová pokrývka 70 cm. Nejnižší teplota -16°C. Na šumavské Kvildě bylo naměřeno dokonce -34,3°C. Velké výkyvy teploty zapříčinily silnou námrazu a náledí během celého měsíce ledna.

únor

Únor začal silným **sněžením**. Na Brunstálku opět kalamitní stav. Větrné počasí tvoří velké závěje. Ranní teplota se pohybuje od -8 do -12°C, přes den -4 až -6°C. 14 února nastává oteplení. Denní teplota stoupá na +4°C, ranní je kolem -3°C. Silné ranní mlhy tvoří náledí. Mráz pomalu polevuje. 15 února stoupá přes den teplota až na +10°C, ranní se pohybuje okolo -2°C. Prudké tání zatím nezpůsobuje nikde záplavy. Ranní mlhy a značné výkyvy teploty tvoří stále námrazy a náledí. Až do konce února se počasí nemění.

březen

Začátek března začal oblevením a silnou vichřicí. V sobotu 6 března klesá noční teplota a na 16°C. Sluneční, ale mrazivé větrné počasí trvá do 11 března. Od tohoto dne je zaznamenáno se sněžením, s ranní teplotou jen -4°C, přes den se teplota pohybuje kolem 0°C. 15 března napadlo 30 cm nového sněhu. Tvoří se sněhové závěje. 17 března nastává ob-

ření. Denní teplota stoupá až na +13°C. Je polojasno, jen místy deštivé přeháňky. 25 března byl dokonce naměřen teplotní rekord v Brandýse nad Labem s teplotou +21,5°C. Konec března je chladný. Je zataženo, místy déšť a denní teplota klesá na +9°C, ranní se pohybuje kolem -1 až 0°C.

Obraty v počasí začal i měsíc duben. 2 dubna postihla duben
sněhová kalamita východní Čechy, která napáchala značné škody hlavně v lesních porostech polomy a vývraty. Je zataženo, silný vítr a ranní teplota klesá na -5°C, přes den se pohybuje kolem 0°C. Od 8 dubna se otepluje. Přes den je +12°C, ráno se pohybuje kolem -1 až 0°C. Výraznější oteplení je od 17 dubna. Denní teplota vystoupila až na +18°C, ale je větrné počasí. Ranní teplota je stále kolem 0°C. 20 dubna je dokonce bouřka. Ke konci dubna se výrazněji otepluje. 29 stoupá denní teplota až na +25°C, ranní kolem +9°C. 30 dubna je v poledních hodinách prudký déšť a nastává chladnější počasí.

1 května je zataženo s deštivými přeháňkami a s den- květen
ní teplotou jen +14°C. Od 3 května se počasí ještě zhoršuje. Je chladno a stále silně prší. Místy jsou až přívalové deště provázené silným větrem. V neděli 16 května dokonce na horách sněží. Začínají povodně. Na Ostravsku je vyhlášen ohrožený stav. Ranní teplota se pohybuje kolem +4°C, přes den +10°C. Záplavy se rozšiřují na další území. Od 23 května přicházejí

oteplení. V dopoledních hodinách je bouřka provázená deštěm, odpoledne je polojasno a teplota vystupuje až na +21°C. Polojasné a celkem teplé počasí vydrželo až do konce května.

červen

Červen začal chladným počasím. Je zataženo s prudkým deštěm. Přívalové deště způsobují nové záplavy a sesuvy půdy. Denní teplota se pohybuje jen kolem +8-10°C. Táhne silný studený vítr. Od 5 června nastává prudká změna v počasí. Je polojasno, jen místy mírné přeháňky. 11 června stoupá denní teplota až na +32°C, noční je dokonce +23°C. 12 června je silná bouřka provázená vichřicí a místy i krupobitím. Silná bouřka je i další den. Ranní teplota je jen +8°C, přes den je +18°C. Od 26 června se počasí mění. Je polojasno a denní teplota vystupuje na 26°C. Poslední červnový den je krásné počasí s odpolední teplotou +30°C, ranní byla +19°C.

července

Prvního července je menší bouřka bez deště. Po této bouři je jasné slunečné počasí, s denní teplotou +30°C. 6 července je zataženo a znovu silné přívalové deště. Od 7 července je opět krásné letní počasí. Ranní teplota je +18°C, přes den dokonce až +33°C. Po osmi tropických dnech přichází opět změna počasí. 16 července je zataženo a v noci je velká bouřka s přívalovými lijáky a silným větrem. Proměnlivé počasí trvá až do konce měsíce července. Výjimkou je 22 červenec kdy při vyjasnění stoupá odpolední teplota až na +35°C, na ostrovech dokonce +37°C. Jinak

je ranní teplota +10°C, přes den do +22°C. Při zataženém počasí jsou místy slabší dešťové přeháňky s mírným větrem.

Srpen začal letním počasím. Je jasno a denní teplota je až +28°C. Ale pěkné počasí trvá jen do 6 srpna. 7 srpna jsou silné přívalové deště. V Hradišticích jsou škody jen malé, ale na severu Čech přišla tisíciletá povodeň. Škody na majetku jsou obrovské. Jsou dokonce i ztráty na lidských životech. Hlášeni jsou 3 mrtví a tři pohřešovaní. Od 8 srpna se počasí zlepšilo. Je letní slunečné počasí s ranní teplotou +15°C a denní až +30°C. Pěkné počasí vydrželo jen týdem. Od 15 srpna jsou opět přívalové deště a na severu Čech opět potopně. Do toho ještě krupobití. V Praze padaly kroupy velké jako golfové míčky, které napáchaly obrovské škody. Přívalové deště ustávají 17 srpna po silné bouřce. Od 18 srpna je opět pěkné počasí. Je polojasno, jen ojediněle slabší přeháňky. Ranní teplota je kolem +15°C, přes den je +28-30°C. Koncem srpna přináší ochlazení. Teplota ráno klesá na +10°C, přes den jen 20°C. 30 a 31 srpna jsou zase přívalové deště. Záplavy jsou i na Moravě. Denní teplota klesá na +10°C, noční +7°C. Na Šumavě dokonce sněží. srpen

Září v chladném a dešťivém počasí pokračuje. Je zataženo, studený vítr, časté dešťové přeháňky a denní teplota jen do 14°C. V jizerských horách klesla noční teplota na -4°C, na Sněžce dokonce na -6°C. Od 8 září nastává oteplení. Je jasno září

a denní teplota stoupá až na +22°C, ranní je kolem +8 až 10°C. Pěkné počasí trvá do 26 září. Od 27 září nastává změna. Je zataženo, opět přívalové deště a denní teplota jen +9°C. Na severu Čech opět záplavy a dokonce evakuace občanů. Poslední zářijový den je bez deště, s ranní teplotou +3°C, přes den jen +9°C.

říjen

Říjen začal výraznou změnou. Je jasno, bez srážek a deště, s chladnějším ale slunečným počasím. Ranní teplota je jen +2°C, přes den +13-15°C. Pěkné počasí trvá do 19 října. Od 20 října je zataženo s výrazným ochlazením. 21 je sněhová přeháňka provázená studeným větrem. Noční teplota klesá na -4°C, přes den je +5°C. Konec října přináší mírné oteplení. Je polojasno s ranní teplotou -2°C a přes den je +13°C.

Listopad

Začátek listopadu nepřináší žádnou změnu v počasí. Je polojasno s ranní teplotou kolem +6°C, přes den je +14-16°C. Od 7 listopadu je zataženo s deštěm. Denní teplota mírně klesá na +12°C. Počasí se nemění až do 22 listopadu. 23 se ochlazuje a jsou sněhové přeháňky. Ranní teplota klesá na -1°C, přes den je +1 až +3°C. 30 listopadu klesá ráno teplota na -7°C, přes den je -3°C. Odpoledne je sněhová přeháňka

prosinec

Prosinec začal mrazivým počasím a sněhovou vichřicí. Ranní teplota klesá na -16 až 17°C, přes den je -8°C. Denně sněží. Od 6 prosince je oteplení, ranní mlhy tvoří silné náledí. Ráno je teplota -4°C, přes den 0°C. Padá sníh s deštěm.

Od 13 prosince se výrazně ochlazuje a noční teplota klesá až na -16°C. Stále sněží. Sněhová pokrývka dosahuje 50 cm. Od 20 prosince se otepluje. Ranní teplota jen kolem 0°C, přes den až +6°C. Sněhu rychle ubývá. Od 26 se opět ochlazuje. Ranní teplota klesá na -10°C, přes den je -6°C. Mírně sněží. 30 prosince klesá ranní teplota až na -16°C, přes den je -10°C. Poslední den roku 2010 je pěkné počasí, s ranní teplotou -10°C a přes den je -6°C.

I přes ne zrovna nejlepší počasí byla v roce 2010 úroda průměrná. Zemědělské plodiny se podařilo až na výjimky sklidit bez větších ztrát. Seno i otavy se podařilo usušit celkem dobře. Trávy bylo dostatek. U okopanin byly ztráty větší. Po přívalových deštích bylo dost poleklých ploch a rozmoklé pole se nedalo sklízet těžkou technikou. I přes to se výnosy pohybovaly okolo 50 metráků z hektaru. Okopaniny „brambory a řepa" se včas sklidily za pěkného počasí. Výnosy byly dobré. úroda

Kořenové zeleniny se urodilo více než v loňském roce. I ostatní zeleniny bylo dost. Méně bylo jahod a malin. Z ovoce, byla větší úroda hrušek. Třešní jablek a švestek byla úroda proti loňskému roku malá. Pozdě jarní deště přišly, když byly stromy v květu a dost květů opadalo. Z lesních plodin bylo hodně

hříbků. Borůvek, ostružin a maliny bylo méně. Ještě bych se chtěl zmínit, že k půli počasí bylo málo i jarního pyl. lesního medu. Lesního tmavého medu bylo také méně.

Živel. pohromy První živelnou začal rok 2010 již 9 ledna. Příval sněhu padl o víkendu na celou republiku. Pod tíhou sněhu se lámaly stromy, nejezdily vlaky, neprůjezdné byly i hlavní silnice a tisíce domácností bylo bez proudu. Místy až dvoumetrové závěje doslova rozsypaly provoz na silnicích a vlakových tratích. Až dvacet hodin čekali řidiči na pomoc. Silničáři byli bezradní. Silná sněhová vánice, okamžitě po jejich projetí znovu všechno zavál. Vlaky nejezdily pro strhané koleje, polomy přes trať a závěje. Pod tíhou sněhu spropadaly střechy na velkých halách i domech. Také přívalná pohroma napáchala obrovské škody a nejhorší je to, že byly i ztráty na lidských životech.

Ničivý otřes zkázy po sobě zanechalo dne 12 ledna noční zemětřesení o síle 7 stupňů Richterovy stupnice, největší za 200 let, které zasáhlo nejchudší zemi západní polokoule Haiti. Dvoumilionové hlavní město Port-au-Prince leží v troskách. Zatím nikdo neví jaká je bilance tragédie, kdo zahynul a kdo přežil pod sutinami. Předběžný odhad činí až statisíce mrtvých. Zatím nejsou zprávy zda mezi oběťmi jsou i turisté a občané z České republiky.

Další živelnou pohromou z důvodu nepříznivého počasí byl 10. duben. Za velmi husté mlhy a špatného počasí se zřítil vládní speciál TU 154 u ruského Smolenska. V letadle zahynul polský prezident Lech Kaczyński, jeho manželka Maria a všech 86 členů státní delegace, včetně prakticky celého vedení polské armády a osmi členů posádky stroje. Hlava polského státu s doprovodem letěla do Ruska na státní akt, u příležitosti 70. výročí zmasakrování 22 tisíc polských důstojníků v lesích poblíž Katyně. Pilot se navzdory špatnému počasí a velmi husté mlze, rozhodl přistát na vojenském letišti Smolensk - Severnyj. Je otázka, zda a případně jakou roli v jeho rozhodnutí hrálo přání špiček na palubě. Letadlo při posledním čtvrtém pokusu o přistání zavadilo levým křídlem o stromy, spadlo na zem a rozbřišilo se. Stroj po zřícení okamžitě vzplál. Je to druhá největší tragédie po masakru v Katyni, řekl polský exprezident Lech Walesa.

17. květen přinesl velké záplavy na severu Moravy. Mrtvá žena v Třinci, stovky evakuovaných občanů, potopené domy, odříznuté otce, to vše za sebou zanechaly ničivé záplavy, které po přívalových deštích zasáhly severovýchodní část republiky, především sever Moravy. Některá místa, jako třeba Karviná, voda zcela odřízla od světa. V Ostravě mu-

selo byl evakuováno 120 lidí, v lázních Darkov 100 pacientů a v Bohumíně voda zaplavila pět městských částí. Asi 10 000 domácností zůstalo bez elektrického proudu. Vláda rozhodla, že postiženým oblastem pomůže finančně a tisíci vojáky na pomoc při úklidu škod. Otázkou je, kdy přestane pršet. Podle meteorologů by mělo ještě napršet v regionu 60, na severním návětří Jeseníků 50 a v Beskydech dokonce 150 mm srážek. Všech pět přehrad na Karvinsku a Třídecko-Místecku je plných. Voda již ledy odléká bezpečnostními přelivy. Stále vydatně prší.

Řeka Bečva v Teplicích nad Bečvou zaplavila celou lázeňskou kolonádu. Morava je pod vodou. Stav nebezpečí je vyhlášen už ve třech krajích. Znovu po třináctí letech byla zaplavena obec Troubky. Lidé zaplavené obce jsou rozezleni špatnou protipovodňovou ochranou. Stále se jen slibovalo, ale úřady a vláda nesplnily ani pětinu svých slibů, abychom byli před velkou povodní ochráněni, řekli občané Troubek. Škody půjdou do miliard. 22 května hladiny řek začínají klesat. Velká voda však o sobě dává nadále vědět. Na jihu Moravy začínají vznikat obrovské laguny, na severu pokračováním velkých sesuvů půdy. Sesuvy půdy ohrožují rodinné domy,ničí komunikace a vše co jim stojí v cestě. Škody stále

narůstají. Obce, města i občané už mají opravdu strach jak a zda-li vzniklé škody na majetku uhradí.

Ještě nejsou zlikvidovány škody z květnových povodní a přichází další živelná pohroma. Povodeň která zaplavila severní část Libereckа, Jičínsko, Frýdlantsko a Českolipsko, napáchala škody dosahující podle prvních odhadů čtyř miliard korun. Jsou zbrány i na životech. Bleskové povodeň odřízla některé obce úplně od spojení. Není elektřina, dodávka plynu je na některých místech také porušena a veškeré komunikace jsou neprůjezdné. Při odstraňování škod pomáhají hasiči, dobrovolníci a armáda. Povodeň postihla i Polsko, Německo a také Maďarsko.

Jedna z největších ekologických katastrof při exploraci ropy v Mexickém zálivu se stala až dutna. Do moře vyteklo odhadem 800 miliónu litr ropy. Náklady na zastavení a likvidaci ropného úniku se vyšplhaly na 6,1 miliar dolarů, včetně 390 milionů dolarů již vyplaceného odškodného. Náklady koncernu BP dále narůstají, při snaze zastavení úniku ropy z hlubinného vrtu. 25 předních amerických vědců je přesvědčeno, že katastrofa pobřežního ekosystému bude odvrácena.

Obrovské požáry zachvátily Rusko. Příčinou jsou vedra, jaká Rusko nezažilo více než 1000 let. V Moskvě bylo naměřeno až +34 °C, tato teplota překonala rok 1893 s teplotou +31,8 °C.

události v republice

8 dubna 2010 podepsali na Pražském hradě americký prezident Barack Obama a jeho ruský kolega Dmitrij Medvědev, novou rusko-americkou smlouvu START o snížení počtu strategických útočných jaderných zbraní o 30%. Praha byla vybrána oběma stranami k zajištění této akce.

Novým primasem českým a arcibiskupem pražským se 10 dubna v katedrále svatého Víta stal Dominik Duka 66 let. Za přítomnosti několika tisíc věřících, desítek církevních funkcionářů, řady velvyslanců a vysoce postavených českých politiků, mu předal kardinál Miloslav Vlk arcibiskupskou berlu. Miloslav Vlk stál v čele pražské diecéze 19 let a nyní odchází v 78 letech do důchodu. Jmenování a převzetí úřadu potvrdil i papež Benedikt XVI.

9 května zemřel Otakar Motejl, jedna z nejvýraznějších osobností, veřejný ochránce práv. Skonal po krátké nemoci ve Fakultní nemocnici Brno - Bohunice ve věku 78 let. Otakar Motejl se narodil 10 září 1932. Vystudoval práva na UK, byl poprvé do funkce ombudsmana zvolen před deseti lety, znovu pak v roce 2006. V minulosti byl také ministrem spravedlnosti a předsedou Nejvyššího soudu. Čest jeho památce.

volby

Dne 28 - 29 května 2010 se konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V Hradišticích získala nejvíce hlasů ODS 17, TOP 09 15, ČSSD 13, KDU-ČSL 3, KSČM 3.

Celorepubliková bilance volet v procentech: ČSSD 22,08%, ODS 20,22%, TOP 09 16,70%, KSČM 11,27%, VV 10,88% Ostatní volené strany měly pod 5% hlasů. Rozdělení mandátů. Vítězem volet je strana ČSSD s 56 mandáty, ODS 53, TOP 09 41, KSČM 26 a VV 24 mandátů. Vládu bude tvořit koalice tří stran: ODS, TOP 09 a VV. Premiérem byl prezidentem republiky jmenován Petr Nečas z ODS a byl pověřen sestavením vlády. Do opozice vstupuje ČSSD a KSČM s 82 mandáty. I když ČSSD vyhrála volby v devíti krajích ze třinácti, přesto má koalice, sestavena ze tří stran 118 mandátů. Novou vládu čeká těžký úkol ve schválení úsporných opatření, reforma důchodového systému a také schválení zákonů týkajících se protikorupčích věcí.

15-16 října proběhly volby do zastupitelstev obcí. V Hratěšicích přišlo k volbám 81% voličů. Do volet bylo přiklášeno 18 kandidátů za dvě voletní strany. Voletní strana č.1 - Za obec krásnější: ing. Jiří Petrtýl, ing. Vladimíra Reslerová, MUDr. Ludvík Sitař, Josef Forajta, Michal Šmehlík, Miroslav Hevera, Marta Matisová, Zdeněk Hecl a Rostislav Patsch. Voletní strana č.2 - TOP 09: Tomáš Prokop, Alois Miča, Helena Večeřová, Jiří Mikulka, ing. Martin Večeřa, Ladislav Vymazal, Naděžda Škrachová, ing. Zlata Lakomá a Markéta Bučková. Zvoleni byli: strana č.1 - ing. Jiří Petrtýl - 44 hl., ing. Vladimí- volby Z.O.

ra Reslerová 38 hl., MUDr. Ludvík Vitar 37 hl. 1 náhradník Josef Forajta 36 hl. Strana č. 2 - Tomáš Prokop 47 hl., Alois Mica 45 hl., Helena Večeřová 36 hl., Jiří Mikulka 12 hl. 1 náhradník ing. Martin Večeřa 32 hl. Na prvním ustavujícím zasedání nového zastupitelstva obce, které se konalo dne 6 listopadu, proběhla volba starosty a místostarosty. Do zvolení nového starosty řídil ustavující zasedání dosavadní starosta Josef Forajta. Po zvolení předal řízení zasedání nové starostce obce paní Heleně Večeřové. Místostarostou obce byl zvolen Tomáš Prokop. Starosta i místostarosta jsou neuvolněnými členy zastupitelstva. Předsedové výborů budou voleni na příštím veřejném zasedání. Na závěr popřál dosavadní starosta Josef Forajta, který funkci starosty zastával 5 volebních období, což je 20 let, novému zastupitelstvu obce hodně úspěchů v práci s vedením obce i v osobním životě. Taktéž nová starostka obce paní Helena Večeřová, poděkovala panu Forajtovi a všem bývalým zastupitelům za práci pro obec Hradčice a předala bývalému starostovi věcný dar.

Senátní volby se v tomto roce v Hradčicích a okolí nekonaly. Na závěr zápisu z průběhu politického dění bych chtěl vyzvednout přístup našich hradčických občanů k tomuto dění, hlavně při účasti na volbách. V Hradčicích je procento účasti při volbách vždy vysoké.

V roce 2010 bylo hodně práce v otcovském lese. Tuto práci prováděli zaměstnanci obce a také občané, kteří měli dohody o provedení práce. Byla provedena likvidace polomů a vývratů, ze sněhových a větrných kalamit. V nahodilé těžbě bylo zpracováno 120 m³ dřeva na palivo. Do konce dubna bylo vyvezeno 200 metrů prostorových palivového dřeva. Další práce byla ve vyžínání mladých porostů a před zimou byl proveden nátěr stromků proti okusu zvěří. Prořezávky a mýtní těžba se v tomto roce neprováděla. práce v lese

Údržba a opravy majetku obce se prováděly během roku dle potřeby. Velmi náročná byla zimní údržba místních komunikací a veřejných prostranství. Časté změny počasí, silné sněžení, ranní mlhy, námrazy a náledí, to zapříčinilo, že se musela údržba dělat denně. Nejnáročnější byl leden a prosinec loňského roku. Přesto byly všechny místní komunikace udrženy sjízdné a veřejné plochy, autobusové čekárny, autobusová točna a parkoviště vždy uklizeny. údržba

Během roku se prováděla oprava mostků a propustí, čištění dešťových srážek na komunikacích a oprava střech a okapů na budově obecního úřadu, rekreačního zařízení a kulturního domu. Třikrát v roce byl posečen hřbitov, veřejné plochy a dvakrát zemědělské pozemky v k.ú. Hradešice a k.ú. Krásné. V Krásném byly vyřezány náletové dřeviny kolem

komunikací, které znečišťovaly výhled a průjezd a v zimním období překážely při údržbě. Ostatní údržba a opravy byly prováděny dle potřeby. Dvakrát se provedl vývoz septiků od budov v majetku obce, byly provedeny kontroly komínů, el. zařízení a hasících přístrojů. Pro zimní období bylo připraveno dostatek palivového dřeva a materiálu na zimní posyp.

odpady

Komunální odpad se svází do kontejneru 2x měsíčně. V tomto roce bylo zavedeno třídění odpadu s firmou EKOPAK. Ta-to firma odváží a likviduje plasty, sklo a papír 2x ročně. Nebezpečný odpad a el. spotřebiče mohou občané bezplatně dát do sběrných dvorů v Šumperku, ale musí prokázat trvalý pobyt v Hrabišicích. Při jarním úklidu je prováděn sběr železa a velkoobjemového odpadu do přistavených kontejnerů. Finanční náklady za likvidaci hradí obec z části brány za železný šrot a zbytek se musí doplatit z obecní pokladny.

výstavba

Pro rok 2010 nemělo obec v plánu žádnou investiční výstavbu. Dokončovaly se projekty a územní rozhodnutí na kanalizaci, kanalizační přípojky a čistírnu odpadních vod. Rozpracován je projekt na výstavbu nového vodojemu s kapacitou 100 m³, v čelně napojení vrtu a vodovodního řádu. Dále byl s konečnou platností schválen nový územní plán pro k.ú. Hrabišice a k.ú. Krásné u Šumperka. Nový územní plán navíří stavební místa na rodinné i rekreační domky. Pokra-

čuje i výstavba rodinných domů. Jsou rozestavěny další tři domy. Pokračují i úpravy a rekonstrukce stávajících domů a okolí z řad majitelů. Rozsáhlejších úprav se dočkal i VKI areál v Hratěšicích, který má nového vlastníka. Je jím pan Ladislav Vymazal z Hratěšic. Příprava na provoz vleků a zajištění potřebného provozního zázemí si vyžádala kromě práce i finančních prostředků. V polovině prosince byl VKI areál zprovozněn včetně parkovacích ploch a vytápěných buněk, ve kterých je hygienické zařízení a velký prostor na občerstvení.

První společenskou akcí roku 2010 bylo přátelské setkání občanů na plácku u Suchánkových, hned v prvních minutách začínajícího roku. Všichni účastníci si mezi sebou popřejí do nového roku a slavnostním přípitkem pozdraví nový rok. Každým rokem je účast větší. Po přátelské besedě se ke druhé hodině ranní účastníci rozcházejí v pohodě do svých domovů. spol. akce

Na to února připravili místní hasiči, již tradiční hasičský bál. Jako každým rokem, tak i v tomto roce bylo všechno perfektně připraveno. K dobré náladě přispěla výborná hudba, bohaté občerstvení a velká tombola která měla 30 pěkných cen. Již tradičně jsou v tombole hlavně ceny, které věnují občané a hosté. Účast byla průměrná, prodalo se 63 vstupenek. Pořadatelé nemuseli řešit žádné hádky ani rvačky. Hlavní pořadatel pan Alois Micí - starosta hasičů měl vše pod kontrolou.

Veselá nálada vydržela až do ranních hodin. Poděkování patří také paní Hamplové, za dar do tomboly, velký dort, který místním hasičům připravuje na bál již dlouhá léta.

velikonoce

Velikonoční svátky proběhly ve slunečném ale jinak chladném počasí. Na velikonoční pondělí chodilo dost dětí po pomlázce. U dospělých to bylo slabší než v letech minulých. Ani velikonoční zábava se nekonala. Byly časy, kdy se přímo ze zábavy chodilo po pomlázce. Byla by škoda, aby tato tradice měla v Hrabešicích zaniknout. Snad se to příští rok zlepší.

1 květen

Stavění máje se v tomto roce nekonalo. Místní hasiči se rozhodli, že kvůli počasí a malému zájmu z řad občanů se stavět nebude. V loňském roce se muselo kácení májky o týden odložit z důvodu deštivého počasí. V tomto roce byl prošpatné počasí zrušen i dětský den. Oslavy 1 máje v Šumperku byly připraveny ale účast byla marná. I z Hrabešic bylo na oslavách jen několik občanů. Způsobilo to hlavně deštivé a chladné počasí. Pěkný program byl v letním divadle, v parku za mlékárnou, a před hotelem Grand. Už před polednem se město pomalu vyprazdňovalo. Počasí zkrátka nepřálo.

Další společenskou akcí pro děti byla mikulášská nadílka. Na nadílku přišlo 35 dětí, místních i z okolí. Dětem byly promítány pohádky. Při nadílce, za účasti mikuláše, čerta a anděla, byly dětem rozdělovány dárky, za které děti před-

násely básničky a zpívaly písničky. Děti měly velkou radost z dárků a rodiče z toho jak se děti snažily při přednesu a zpěvu. Pro všechny zúčastněné to byl pěkný zážitek.

Poslední společenskou akcí v roce 2010, byla již tradiční silv. zábava
předsilvestrovská taneční zábava. Místenky na tuto zábavu byly zajišťovány již dva měsíce předem. O hudbu a občerstvení se postaral pan Josef Wágner, nájemce kulturního domu, který měl tuto akci ve své režii. Hudba byla naladěna více pro mladší generaci ale přes to bylo veselo až do ranních hodin. Byl to příjemně prožitý předsilvestrovský večer.

Po dvou letech byl i začátkem ledna v provozu lyžařský sport. akce
areál v Hratěšicích. Byl využíván místními i občany z okolí. Vaše milovníci běžek měli dobré sněhové podmínky pro svůj oblíbený sport. Běžkařské trasy byly upraveny z Hratěšic až na Kamenec, Hvězdu, Ratštýn a Skřítek. A od Trafačky přes Anenský dvůr do Šumperka. Tyto trasy využívají po celý rok i milovníci horských kol. Stánek s občerstvením by se u Trafačky užívil po celý rok. Tyto trasy užívají turisté i pěším túrám.

Za pěkného počasí byl na místním hřišti odehrán turnaj v minikopané. Jelo se 7 družstev. Během celého dne se podávalo občerstvení v čele grilovaných specialit a hlavně dobrého piva. Fanoušci se snažili povzbuzovat všechny hrající družstva. Nálada byla výborná a počasí také.

31 července připravili místní hasiči pohárovou soutěž v požárním sportu, 3 ročník Memoriál Karla Vykydala. Účast družstev byla menší. Celkem nastoupilo jen 7 družstev. Soutěž byla dvoukolová a lepší dosažené časy rozhodovaly o pořadí. Pohár za první místo si odvezli muži ze Sototína. Místní hasiči se umístili na šestém místě. I přes menší účast soutěžících družstev, jim přišlo fandit hodně diváků z řad domácích i z okolí, kteří mají tento sport rádi. Pro všechny bylo připraveno pěkné posezení, dost občerstvení a také oblíbené kolo štěstí o ceny. Poděkování patří hasičům z Nového Malína, kteří místním zajišťují dopravu vody a elektronickou časomíru. Tato nezištná pomoc trvá již 25 let. Starosta hraběšických hasičů má také velký podíl práce na zajištění této soutěže. Pan Alois Miča je velmi spolehlivý a obětavý člověk. Na úkor svého volna je u každé akce, kterou místní hasiči pořádají.

Pěší výšlapy po okolí Hraběšic po celý rok jsou oblíbeným sportem místních občanů i chatařů a chalupářů. Hodně občanů spojuje tyto pěší tůry se sběrem lesních plodů, hřibů, malin a borůvek Nevím kdo by odolal při chůzi lesem pěkným hřibům kolem cesty, pláckem keřů plných malin a nebo podrostem který je obsypaný krásně modrými borůvkami. To musí potěšit snad každého.

Rok 2010 nepřinesl výraznější obrat ke zlepšení životní úrovně občanů Hraběšic. Ke konci tohoto roku stoupla v České republice nezaměstnanost až nad 12%. Ještě hůře než Šumperk je na tom Jesenicko a Bruntálsko. Podle statistiky vychází na 1 pracovní místo až 9 uchazečů. Stále narůstají ceny u potravin, vody, elektřiny, plynu a hlavně ceny za tuhá paliva. Cena pohonných paliv „nafta-benzín" stoupla na 31 až 33 kč. za litr. Také veškeré služby jdou s cenami stále nahoru. živ. úroveň

Staří občané, kteří žijí jen z jednoho příjmu, jsou na hranici únosnosti. Rodiny s dětmi školního věku to také nemají lehké, když musí hospodařit jen s jedným příjmem. To už je na hranici bídy. Naděje na výraznější zlepšení není. Z důvodu úsporných opatření se počítá s 10% snížení platů. A to nás čeká další nárůst cen. I přes všechna opatření, státní dluh stále narůstá. V tomto roce se navýšil o dalších 140 miliard korun. Celkový dluh už činí 1 bilion 300 miliard kč. Z toho všeho vyplývá, že životní úroveň se ani v příštím roce nezlepší. Budeme moc rádi aby to nebyla nakonec ještě horší.

Ani v tomto roce se v Hraběšicích nestala žádná větší mimořádná událost, která by ovlivnila život v naší obci. Větší živelné pohromy se Hraběšicím také po celý rok vyhýbaly. Nebyly žádné záplavy, jen přívalové deště nadělaly menší škody na místních komunikacích. Sněhové kalamity způsobily jen život v obci

škody v obecním lese a náročnou zimní údržbu. Občany stále trápí časté poruchy na vodovodním řádu. Oprava by se měla provádět souběžně s výstavbou kanalizace. Jinak život v obci protíkal po celý rok bez sousedských svárů, nebyly řešeny žádné trestné činy, ublížení na zdraví, krádeže a podobně. V tomto roce skončilo další čtyřleté volební období vedení obce. Uplynulo již dvacet let od nově nabyté samostatnosti Hrabešic a nový územní plán je zárukou dalšího rozvoje obce. Ke konci roku 2010 nemají Hrabešice žádné dluhy ani úvěr, ani zástavu majetku zučením.

pohyb obyvat. Ke konci tohoto roku je v Hrabešicích přihlášeno celkem 129 trvale bydlících obyvatel. Z toho je 20 dětí. Nejstarší občankou je paní Marie Weiserová, která se dožívá 86 let. Za dvacet let samostatnosti obce, je to nárůst o více než 100%. Také věkový průměr trvale bydlících občanů klesl již na 29 let.

úmrtí Dne 24 ledna zemřel náhle ve věku 70 ti let pan Václav Zotyka. Nebyl trvale bydlícím, ale byl za něj považován. Koupil v Hrabešicích domek, kam z Ostravy ve volných dnech dojížděl i s rodinou přes 30 let. Zúčastňoval se veškerého dění v obci a to nejen společenského ale i pracovního. Pro svou veselou a kamarádskou povahu byl místními občany velmi oblíben. Poslední rozloučení s panem Václavem Zotykou se konalo v pátek 29 ledna 2010 v obřadní síni v Ostravě-Vítkovicích.

V neděli dne 31 ledna 2010 zemřela náhle ve věku nedoži-
tých 85 let paní Marie Večeřová. V Hratěšicích žila od roku
1945. Vychovala 5 dětí, dcery Marii Ludmilu a Jenku a sy-
ny Aloise a Jaromíra. Posledních několik let jejího života,
žila u syna Aloise v Petrově nad Desnou. Spoluobčané Hraně-
šic se se zesnulou paní Marií Večeřovou rozloučili v čtvrtek
4 února, v obřadní síni šumperského krematoria.

Dne 3 února 2010 zemřel po krátké nemoci ve věku 85 let
pan Karel Jurčík. Pan Karel Jurčík s polečně s manželkou Anež-
kou vychoval dcery Anežku, Hanu a Marii. Celý život pracoval
v lese. Za tuto práci dostal i mnoho ocenění v těžbě dřeva.
Bydlel s rodinou v Hrásném a i přes svůj vysoký věk nevy-
držel bez práce a pokyku v přírodě. U všech byl velmi oblíben
pro svou veselou a kamarádskou povahu. Vždy pomohl, když
byl o pomoc požádán. Spoluobčané doprovodili na poslední ces-
tě pana Karla Jurčíka v pondělí 8 února v 15 hodin. Rozlou-
čení se konalo v chrámu Páně v Hratěšicích. Po obřadu byl
převezen do šumperského krematoria ke zpopelnění. Za
všechny spoluobčany z Hratěšic. Čest Vaší památce.

Na závěr tohoto zápisu bych chtěl dodat ještě pě- závěr
kolik vět o své osobě, z důvodu ukončení mé činnosti ve
funkci kronikáře obce. Do této funkce jsem byl jmenován
v roce 1977 městským úřadem v Šumperku. Po celou dobu

to je 33 let mé práce kronikáře jsem se snažil, abych zapsal podle pravdy veškeré dění v Hraběšicích, které se během let udály. Navíc jsem se snažil zaznamenat podle skutečností i dění v okolí a ve světě. V mých zápiscích žádné smyšlené příhody ani pomluvy nenajdete. Doufám, že nový kronikář bude v této práci svědomitě pokračovat aby byl zachován pro budoucnost skutečný obraz života v naší obci. Rozhodl jsem se ukončit i svoji práci ve vedení obce. V roce 1990 jsem byl zvolen starostou obce poprvé. Od té doby uplynulo 5 volebních období, to je 20 let mé činnosti ve funkci starosty obce. Chtěl bych poděkovat všem členům zastupitelstva a hlavně všem voličům, kteří mi dali svůj hlas v pěti čtyřletých volebních obdobích. Snažil jsem se, abych Vaší důvěru v mou osobu nezklamal.

V letošním roce jsem se dožil 70 let. Z důvodu mého věku jsem se rozhodl ukončit veškerou veřejnou činnost. Tím končím můj poslední zápis do pamětní knihy Hrabešic.

Zápis do kroniky obce za rok 2010 provedl
kronikář Josef Vorajka